

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Turtledove_Harry-Svetovalka_1-Svet_v_rovnovaze.pdb

PDB Name: Turtledove Harry-Svetovalka 1-S
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.5.2007
Modification Date: 1.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HARRY TURTLEDOVE
SVĚTOVÁLKA:
1 - SVĚT V ROVNOVÁZE

NIKDO NEDOKÁŽE PŘEKONAT JEJICH SÍLU —
ANI NĚMCI
ANI JAPONCI
ANI RUSOVÉ
ANI SPOJENÉ STÁTY

Od Pearl Harbor, k pancéřovým zbraním řítícím se skrz Paříž k obléhanému Leningradu a midwayské bitvě, rozsévá válka na celé planetě obrovité a žhavé plameny zkázy.
Potom - zcela neočekávaně - přichází skutečný nepřítel.
Okupanti jsou nezastavitelní, jejich technologie daleko přesahují vše, o čem člověk vůbec dokáže snít. A nikdy předtím nebylo lidstvo tak rozdělené. Spojenectví židů s nacisty, Američanů s Japonci, Rusů s Němci je naprosto nepředstavitelné.
Avšak další možnost znamená mnohem větší hrůzu.
Jak osud světa pomalu a bolestivě balancuje v rovnováze, očekávají lidstvo šokující změny...

01 KAPITOLA

Velitel flotily Atvar vstoupil rychlým krokem na velitelské stanoviště vlajkové lodi celé invazní flotily 127. Císař Hetto. Důstojníci při jeho příchodu úplně ztuhli na svých místech. Podle toho jak otáčel oční bulvy, jednu doprava a druhou vlevo, se mohlo zdát, že je vůbec nevnímá. Kdyby však některý z nich byl natolik pošetilý a neprojevil dostatek respektu a úcty, určitě by to postřehl a dobře by si ho zapamatoval.
Kapitán lodi Kirel, jehož tělovou kresbu překonávala pouze Atvarova, se k němu připojil u projektoru. Tak, jako to dělal každé ráno, řekl Atvar: „Prozkoumáme náš cíl.“ Kirel provedl rozkaz svého velitele flotily a ukazovacím pařátem stisknul patřičné tlačítko ovládacího panelu. Před nimi se v prázdnosti zrodila modrá, bílá a šedá koule, přesné zobrazení osídleného světa plovoucího ve vesmíru.
Oči všech přítomných důstojníků se nyní upíraly směrem k hologramu. Atvar, jak bylo jeho zvykem, pomalu obešel projektor, aby si planetu prohlédl ze všech stran. Kirel ho následoval. Když se dostali zpátky do výchozího bodu, Atvar vyplázl svůj rozeklaný jazyk. „To místo opravdu vypadá pěkně chladně,“ prohlásil velitel flotily tak jako vždycky. „Chladně a vlhce.“
„Přesto ale bude sloužit Rase a našemu Císaři,“ odvětil Kirel. Když pronášel tato slova, všichni ostatní důstojníci se vrátili ke své původní práci; ranní rituál tím byl u konce. Kirel ale pokračoval: „Je vskutku škoda, že z takové horké bílé hvězdy jakou je Tosev, se mohlo vyklubat tak mrazivé vejce.“
„Ano, to je opravdu škoda,“ souhlasil Atvar. Onen chladný svět se otáčel kolem hvězdy, která zářila více než dvakrát jasněji než slunce, v jehož paprscích byl on sám vychován. Naneštěstí toto jasné světlo dopadalo pouze na okrajové zóny biosféry. Takže Tosev 3 měl nejen příliš mnoho volné vody, ale na zemi se tu a tam dokonce vyskytovala voda zmrzlá. Na všech třech současných světech Říše byla zmrzlá voda mimo prostory laboratoří naprostou vzácností.
Kirel se znovu ozval: „I když je průměrná teplota na Tosevu 3 nižší než jsme zvyklí, můj veliteli, nebude nám jeho osídlení činit potíže a některé části budou dokonce skýtat velmi příjemný život.“ Nepatrně pootevřel svoje čelisti, aby odhalil malé, ostré a hladké zuby. „A navíc by nám tamní obyvatelé neměli způsobit žádné potíže.“
„U Císaře, to je pravda.“ A ačkoliv byl jeho vladař světelné roky vzdálen, přesto Atvar automaticky sklopil na okamžik obě oči k zemi. Stejně se zachoval i Kirel. Pak Atvar také otevřel čelisti a sdílel se svým podřízeným kapitánem neskrývané nadšení. „Ukaž mi ještě jednou tu sérii snímků z naší pátrací sondy.“
„Jak si přeješ.“ Kirel jemně vytukal povely na ovládacím panelu projektoru. Tosev 3 zmizel, aby byl nahrazen svým typickým obyvatelem: dvounožcem s rudohnědou kůží, poněkud vyšším než byl typický muž jejich rasy. Ten dvounožec měl zhruba kolem střední části těla pruh látky a v ruce držel luk a několik šípů s kamennými hroty. Z temene jeho hlavy mu padala černá kožešina.

Dvounožec zmizel. Nahradil ho jiný, tentokrát zahalený od hlavy až po paty do oděvu tmavě šedého odstínu. Byl přepásán koženým opaskem, ze kterého mu visel zahnutý železný meč. Vedle něj stálo jezdecké zvíře s hnědou kůží, které mělo dlouhý krk a na zádech mělo hrb.

Atvar ukázal na chlupaté zvíře a potom na dvounožcovo oblečení. „Dokonce i domorodí obyvatelé se musí dobře chránit před krutým klimatem Tosevu 3.“ Dlaní si přešel po hladkých a třpytících se šupinách na předloktí druhé ruky. Na holografickém vyobrazení se tentokrát objevilo několik dvounožců, někteří měli černou kůži, jiní byli zlatě hnědí a někteří měli kůži načervenalou, takřka růžovou. Když se objevovaly další ze série pořízených snímků, Kirel znovu pobaveně pootevřel ústa. Ukázal pařátem na promítač. „Pohledte nyní na hrozného válečníka Tosevu 3!“

„Nech tam tenhle snímek. Ať si ho všichni dobře prohlédnou,“ nařídil Atvar.

„Jak poroučíš.“ Kirel okamžitě zastavil proud snímků. Každý důstojník na velitelském stanovišti jedno oko stočil směrem k promítanému obrázku, ale většinou tím druhým stále sledovali práci před sebou.

Atvar se musel potichu smát když si prohlížel toho tosevského válečníka. Tenhle domorodec patřil k růžové rase, ačkoliv z něj byla vidět jenom jedna paže a část obličeje, které potvrzovaly tuto skutečnost. Ochranný oděv pokrýval celý zbytek jeho těla takřka stejně těsně jako kůže předchozí dvounožce. Na hlavě mu trůnila zašpičatělá helma s několika ostrými výběžky. Na sobě měl dlouhou železnou košili až ke kolenům z poněkud zrezavělého drátu a pod ní byly vidět těžké kožené boty. Lehký plátěný plášť z modrého materiálu měl přehozen přes ramena, aby slunce nedopadalo na drátěnou košili.

Zvíře, na kterém ten dvounožec jel, poněkud ušlechtilejší příbuzný toho hrbatého tvora, se tvářilo dost znuděně. Ze sedla, ve kterém dvounožec seděl, se k nebi tyčil dlouhý oštěp s okovanou špicí. Jeho další výzbroj sestávala z rovného meče, nože a štítu, na kterém byl namalován kříž.

„Tak co myslíte, jak dobře se asi jeho druh bude moci bránit proti našim kulkám, obrněným bojovým vozidlům nebo letadlům?“ položil Atvar řečnickou otázku. Důstojníci se jako jeden muž zasmáli při vidině snadného vítězství, už se viděli, jak přidávají dobytou planetu spolu se solárním systémem k dosavadním dominiím Říše.

Aby se nenechal tak snadno svým velitelem předstihnout v nadšeném projevu, dodal Kirel: „Tohle jsou navíc nejnovější snímky. Jsou staré pouze nějakých šestnáct set let.“ Na chvíli se odmlčel a něco klepal na kalkulačce. „To by představovalo zhruba osm set oběhů na Tosevu 3. A co myslíte, udatní spolubojovníci, kolik se toho asi může na světě změnit v průběhu pouhých osmi set oběhů kolem slunce?“

Důstojníci se znovu zasmáli, tentokrát o něco srdečněji. Atvar se s chutí zasmál s nimi. Celé dějiny Rasy byly delší než sto tisíc let. Ssumazská dynastie se držela na trůně takřka polovinu z této doby, nepřetržitě od těch dob, kdy byl objeven způsob, jak si zajistit mužské potomky. Za vlády Ssumazských Císařů Rasa před osmadvaceti tisíci lety získala Rabotev 2 a o osmnáct tisíc let později dobyla také Hales 1. Teď byl na řadě právě Tosev 3. Tempo dobývání se zrychluje, pomyslel si pro sebe Atvar.

„Nuže pokračujme, služebníci Císaře,“ prohlásil velitel flotily. Když Atvar opouštěl velitelské stanoviště, důstojníci opět na vteřinu ztuhli.

Byl již zpátky ve své pracovně a zabýval se nikdy nekončícími drobnostmi, které vždycky provázejí velitelské pravomoci, když se ozvalo zapípání jeho dveřního buzení. S překvapeným trhnutím zvedl svou hlavu od obrazovky velitelského počítače. V tuto dobu neměl být nikým vyrušován a jeho Rasa jen velmi nerada porušovala zaběhnuté zvyky. Nějaká mimořádná situace v okolním vesmíru byla krajně nepravděpodobná, ale kdo by se mohl opovážit jej obtěžovat kvůli něčemu méně závažnému?

„Vstupte,“ zavrčel.

Mladší důstojník, který vstoupil do jeho pracovny, vypadal značně nervózně; jeho ocasní pahýl s sebou škulal a jeho oči velmi rychle těkaly po místnosti hned tam, hned zase jiným směrem, jako kdyby pracovnu rychle prohlížely a pátraly po nějakém nebezpečí. „Vznešený veliteli flotily, nejjasnější příbuzný samotného Císaře, jak víš, dostali jsme se do těsné blízkosti tosevského slunečního systému,“ začal, ale jeho hlas byl jen o málo slyšitelnější než šepot.

„To bych tedy skutečně vědět měl,“ prohlásil Atvar s těžkým sarkasmem v hlase.

„A — ano, vznešený veliteli.“ Mladší důstojník, který div že okamžitě neutekl z místnosti, chvíli stál bez hnutí a bylo zřejmé, že sbírá veškerou sílu, aby mohl pokračovat. „Vznešený veliteli, jsem nižší důstojník Erewlo, ze spojařské sekce. Během několika posledních dní jsem zaznamenal neobvyklé rádiové přenosy, které pocházejí z této solární soustavy. Zdá se, že jsou nepřírodní povahy, a, a...“ — teď musel překonat sám sebe a pokračovat i přesto, že bude čelit nevyhnutelnému Atvarovu hněvu — „...z malého dopplerovského posunu signálních frekvencí usuzuji, že pocházejí právě z Tosevu 3.“

Pravda je, že velitel flotily byl touto zprávou natolik zaskočen, že se ani nemohl rozzuřit. „To je přece směšné,“ řekl. „Jak vůbec můžeš mít tu odvalu a tvrdit mi, že ti divoši jezdící na primitivních zvířatech, které zachytily naše průzkumné sondy, poskočili během pouhého okamžiku dějin až k elektronice? Vždyť víš, že my sami jsme k takovému skoku potřebovali desítky tisíc let?“

„Vznešený veliteli, já nic netvrdím.“ Erewlo se otřásl. „Já ti pouze podávám zprávu o nezvyklých jevech, které by mohly mít význam pro naši misi a tím pádem i pro celou naši Rasu.“

„Odejdi,“ nařídil mu Atvar bezvýrazným hlasem, který byl ale smrtelně nebezpečný. Erewlo rychle odešel.

Velitel flotily se za ním díval žhnoucím pohledem. Ta zpráva se zprvu zdála nanejvýš směšná. Rasa se měnila pouze pomalu, v malých a opatrných krůčcích. Ačkoliv Rabotevany a Halesse pohltili dříve, než stačili objevit rádiové vlny, již měli obdobně vyvinuté technologické vybavení s odpovídající dobou vzniku. Určitě to tedy byla norma vývoje inteligentních ras.

Atvar promluvil ke svému počítači. Údaje, které mu před chvílí sdělil nižší důstojník, se objevily na jeho vlastní obrazovce. Pečlivě si je prostudoval a vyptal se počítače na jejich důsledky. Ty přesně souhlasily s tím, co mu pověděl

Erewlo: s pravděpodobností blížící se jedné to byly rádiové vlny nepřírodního původu, které vycházely z Tosevu 3. Velitel flotily zavržel takový příkaz, který počítač prostě fyzicky nemohl uposlechnout. Jestliže obyvatelé Tosevu 3 nějakým záhadným způsobem narazili na rádio, co ještě dalšího mohli znát?

Přestože hologram Tosevu 3 vypadal přesně jako svět vznášející se ve vesmíru, vždycky je překvapilo, že i tento svět samotný, když se na něj dívali skrz okno z pancéřovaného skla, připomínal právě onen holografický obraz. Jenom když se teď chtěl Atvar podívat na jeho odvrácenou stranu, musel si počkat až 127. Císař Hetto dokončí poloviční oblet planety.

Velitel flotily upřeně sledoval planetu daleko pod sebou. Takhle ji sledoval již od chvíle, kdy jeho flotila na toto místo dorazila, což bylo přibližně před rokem. Dosud nikdo v celé dlouhé historii Rasy nebyl postaven před tak ošidné rozhodnutí. Shromáždění velitelé lodí tu stáli a čekali, až jim Atvar vydá příslušné rozkazy. Na něm spočívala odpovědnost. Jemu bude patřit veškerá sláva — a na něm také leží veškerá rizika.

„Domorodí obyvatelé Tosevu 3 jsou na vyspělejší technologické úrovni, než jsme předpokládali, když jsme se vydávali na tuto válečnou výpravu,“ začal a pečlivě přitom sledoval, zda toto jeho značné zlehčení situace u nich vyvolá nějakou reakci.

Všichni jako jeden muž jenom lehce předklonili hlavu na souhlas. Atvar pevněji sevřel čelisti — měl totiž v tu chvíli sto chutí zakroutit jim všem krkem. Oni mu zkrátka nehodlají nijak pomáhat. Odpovědnost prostě leží jenom na něm. Ani se nemohl zeptat Císaře na případné doplňující instrukce. Zpráva domů by letěla čtyřiaadvacet jejich domácích let, odpověď dalších čtyřiaadvacet. Invazní vojsko sice mohl znovu poslat do hibernace a vyčkat pokynů — ale kdo mohl tušit, co by ti Tosevané byli schopni mezitím vynalézt?

Atvar pokračoval: „Zdá se, že v tuto chvíli Tosevané vedou mezi sebou několik válek najednou. Jak nám praví dějiny, tato jejich nejednotnost nám může být velmi užitečná.“ Velmi dávné dějiny, pomyslel si; Říše už měla jednotné vedení tak dlouhou dobu, že nikdo neměl žádné zkušenosti s nějakým využíváním nejednotné politiky. Ale příručky tvrdily, že je taková věc možná, a příručky obvykle dobře věděly, o čem píší.

Kirel zaujal shrbený postoj vyjadřující respekt, čímž zdvořile naznačil, že by rád promluvil. Atvar se na něj podíval oběma očima a trochu se mu ulevilo, že alespoň někdo vyřkne nahlas přinejmenším část toho, co si on v duchu myslel. Velitel císařské lodi 127. Císař Hetto řekl: „Je jisté, že můžeme úspěšně porazit Tosevany, veliteli? Kromě vysílačů a radaru mají také vlastní letadla i obrněná pozemní vozidla — naše sondy to jasně prokázaly.“

„Ale tyto jejich zbraně jsou na značně horším stupni vývoje než obdobné typy, které užíváme my. To také naše sondy jasně ukazují.“ To promluvil Straha, kapitán lodi 206. Císař Yower. Hned po Kirelovi byl služebně nejvýše mezi kapitány a jednoho dne ho chtěl přeskóčit.

Kirel o Strahových ambicích také moc dobře věděl. Znovu se narovnal, aby tak narušil svůj uctivý postoj a zlobně se na svého rivala zamračil. „Přesto ale mají k dispozici obrovský počet těchto strojů a mnoho dalších neustále sjíždí z výrobních pásů. Naše zdroje jsou naproti tomu omezeny pouze na techniku, kterou jsme si s sebou přivezli ze základny.“

„Cožpak mají Tosevané atomové zbraně?“ otázal se posměšně Straha. „Jestliže selže všechno ostatní, můžeme je zkrátka srazit na kolena a donutit k podřízenosti.“

„Tím bychom ale snížili hodnotu planety pro kolonisty, kteří mají přijít po nás,“ oponoval Kirel.

„Co bys tedy navrhoval, abychom teď udělali?“ nedal se Straha. „Zamířit k Domovu, aniž bychom tady cokoliv dokázali?“

„I to je v pravomocích velitele flotily,“ trval tvrdohlavě na svém Kirel.

„V tom měl pravdu; Atvar mohl v rámci svých velitelských pravomocí celou invazi odvolat. Nepadla by na něj žádná kritika pokud by se teď obrátil zpět — tedy žádná oficiální kritika. Leč na místo toho, aby byl po věky věků připomínán jako Atvar Dobývatele světa, což byl titul jenž si v celé dlouhé historii Rasy získali pouze dva, by se do dějin navždy zapsal jako Atvar Uprchlík. Byl by sice první, kdo tento titul získá, ale o to rozhodně nikdo nestál.

Odpovědnost ležela pouze na jeho bedrech. Když se to vzalo kolem a kolem, vlastně neměl o čem uvažovat. „Probuzení a příprava jednotek proběhla uspokojivě?“ zeptal se svých kapitánů. Ani nepotřeboval jejich souhlasné syčení, aby znal odpověď na svou otázku; sledoval pečlivě veškerou počítačovou komunikaci po celou dobu, co flotila kroužila po orbitu kolem Tosevu 3. Císařské zbraně a bojovníci byli dokonale připraveni.

„Budeme pokračovat,“ prohlásil. Kapitáni opět souhlasně zasyčeli.

„Tak dělej, Joe!“ hulákal Sam Yeager zleva na svého nadhazovače, „Ještě jednoho. Ty to zvládneš.“ Doufám, dodal si Yeager sám pro sebe.

Na nadhazovací kopci Joe Sullivan zaujal postoj, sepal ruce a nadhodil. Někdy byl Sullivan tak mimo, že by tu metu nenašel ani s mapou. Co byste ale taky chtěli od sedmnáctiletého kluka? pomyslel si Yeager. Teď ale velký oblouk líznul zadní rožek. Pravá ruka rozhodčího vyletěla vzhůru. Pár lidí v davu pár set diváků radostně zahulákalo.

Sullivan znovu nadhodil. Pálkař, mohutný levák z první mety jménem Kobeski, švihnul pozdě a tak poslal pomalý vysoký odpal doleva. „Sakra!“ zaklel nahlas a znechuceně odhodil pátku na zem, zatímco Yeager o pár kroků ustoupil. Míč plesknul do jeho rukavice; jeho druhá ruka jej okamžitě přikryla. Rozběhl se k lavičce hostů. Stejně tak si počínali i ostatní hráči Decaturských Komodora.

„Výsledný stav: Decatur 4, Madison 2,“ oznamoval hlasatel do poškrábaného plechového mikrofonu. „Vítězem se stává Sullivan. Poražený, Kovacs. Springfieldští Skřítkové zahajují svou sérii s Blues tady na hřišti Breese Stephense zítra. Zápas začíná v poledne. Doufám, že se tu znovu uvidíme.“

Jakmile se dostal do prostoru vlastní lavičky, vytáhl Yeager krabičku camelek ze zadní kapsy svého dresu z vlněného flanelu. Zapálil si, zhluboka natáhl a potom spokojeně vypouštěl namodralý obláček kouře. „Takhle se na to musí, Joe,“

zavolal na Sullivana, který šel před ním chodbou vedoucí k šatně hostů. „Hlavně drž ten balón nízko a dost daleko od takových balvanů jako je třeba Kobeski, pak se mu nikdy nepovede dostat ten balón až za to krátké vnější pravé pole, které tu mají.“

„Hm, tak jo. Díky, Same,“ prohodil vítězný nadhazovač dozadu přes rameno. Sundal si čepici a otřel si zpoceně čelo do rukávu. Pak si začal rozepínat knoflíky na triku dresu.

Yeager zíral Sullivanovi na záda a pomalu zavrtěl udiveně hlavou. Ten kluk vlastně ani nevěděl, co se mu povedlo; právě to totiž provedl přesně tak, jak měl. Je mu teprve sedmáct, připomněl si znovu levý vnější polář. Většina Komodora byli stejní jako tady Joe, příliš mladí na to, aby je draftovali do vyšší soutěže. Kvůli nim si ale Yeager připadal ještě starší než na těch čtyřiatřicet let, což byl jeho skutečný věk.

Jeho „skříňkou“ byl ve skutečnosti hřebík zatlučený do zdi. Posadil se na stoličku určenou původně na dojení pod ním a začal si stahovat dres.

Bobby Fiore ztěžka dosedl na stoličku vedle něho. Hráč ze druhé mety byl také veterán a navíc sdílel s Yeagerem jeden pokoj. „Zdá se mi, že už jsem na tohle nějak starý,“ prohlásil s úšklebkem.

„Cože jsi? Vždyť jsi o dva roky mladší než já,“ opáčil Yeager.

„Asi to tak bude. Jo, nějak tak.“ Fiorova tmavá a zarostlá tvář, dost hranatá a plná stínů, byla stvořena pro masku zachmuření.

Navíc také představoval dokonalý protiklad Yeagera, jehož světlé vlasy a růžolící tvář jakoby do světa křičely Jsem farmář. Fiore se právě tvářil temně a pokračoval: „Co to má sakra za smysl hrát ještě v usmrkané běčkové lize, když je někdo tak starý jako my dva? Ty si pořád ještě myslíš, že se dostaneš do nejvyšší ligy, Same?“

„Válka už se táhne dost dlouho, takže kdo ví? Můžou draftovat kohokoliv přede mnou a mě navíc nechtějí svěřit flintu. Chtěl jsem se dát dobrovolně do armády před šesti měsíci, hned po Pearl Harboru.“

„Vždyť máš zuby koupené v obchodě, proboha,“ zaklel Fiore.

„To přece neznamená, že nemůžu jíst nebo dokonce střílet,“ bránil se Yeager. Málem zemřel během hrozné epidemie španělské chřipky v roce 1918. Jeho zuby, oslabené horečkou, mu zahnívaly v dásních a postupně mu během následujících let vypadaly. Musel nosit kompletní horní i dolní protézu ještě dříve, než se vůbec začal holit. Ironií osudu jeho jediné vlastní zuby představovaly čtyři zuby moudrosti, které všem ostatním způsobují tolik potíží. Prořezaly se v pořádku, dlouho poté co mu ostatní vypadaly.

Fiore jenom zabručel a nahý prošel do sprchy. Yeager ho za chvíli následoval. Rychle se osprchoval; voda byla dost studená. Mohlo by to ale být horší, napadlo ho, když se otíral ručníkem. Několik hřišť z ligy Tři dokonce vůbec nemělo sprchy pro hostující tým. Chodit zpátky do hotelu v ulepeném a páchnoucím dresu byla výsada křovácké ligy, bez které se klidně obešel.

Nacpal svůj dres do plátěného lodního pytle a hned k němu přihodil boty a rukavici. Když se začal oblékat do svého civilního oděvu, znovu navázal na svůj předchozí rozhovor s Fiorem.

„A co bych teda měl podle tebe dělat, Bobby? Nechat toho? Na to už se tomu věnuju až moc dlouho. Kromě toho, mimo házení míčem toho moc neumím.“

„Co asi tak potřebuješ umět, aby ti dali práci ve zbrojovce, která je líp placená než tohle?“ zeptal se Fiore. Přitom ale také házel svoje oblečení do pytle.

„Proč ty to nezkusíš, když už toho máš tak plný zuby?“ nadhodil Yeager.

Fiore zabručel. „To se mě zeptej, až se mi někdy nepovede žádný odpal. Dneska jsem měl dva ze čtyř.“ Hodil si svůj modrý loďák přes rameno a začal si razit cestu ven ze zaplněné šatny.

Yeager se vydal za ním. Policista, který stál u vchodu pro hráče, je pozdravil dotykem čepice, když kolem něho procházeli. Soudě podle jeho bílého kníru mohl kdysi klidně rukovat ve španělsko — americké válce.

Oba baseballisté se zároveň dlouze a zhluboka nadechli. Pak se na sebe zároveň usmáli. Vzduch byl nádherně nasycen sladkou vůní rohlíků a chleba, které se pekly v Gardnerově pekárně přes ulici naproti stadionu. Fiore prohlásil: „Mám bratrance, který v Pittsburghu vlastní takovou malou pekárnu. Jeho krám ale nevoní ani zdaleka tak pěkně jako tenhle.“ „Jen počkej, až budu v Pittsburghu, tak tomu bratranci povím, co jsi o něm právě řekl,“ škádli ho Yeager.

„Ty se nedostaneš do Pittsburghu ani do žádného jiného města, kde se hraje opravdová liga, ani kdyby se tahle válka táhla třeba do roku 1955,“ opětoval mu rýpnutí Fiore. „Jaká byla nejvyšší liga, kterou sis zahrál?“

„Půl sezóny jsem hrál za Birmingham, to bylo v roce 1933,“ odpověděl Yeager. „Liga třídy A Jižní asociace. Během druhého zápasu na dvojzápase čtvrtého července jsem si ale zlomil kotník a tak jsem byl ze hry venku na zbytek sezóny.“ Věděl, že už ztratil krok před ostatními, když se příští rok vrátil. Taky moc dobře věděl, že jeho byt i jen teoretické šance dostat se do nejvyšší soutěže se zborily zároveň s kotníkem.

„Tak to máš přede mnou náskok. To já byl na tři týdny v Albany — Východní liga A třídy — ale když jsem během jediného zápasu udělal tři chyby, rovnou mě odtamtud poslali zpátky. Bastardi.“ Fiore to řekl bez nějakého většího vzteku. Když jste něco zbabrali, hned tu byl další hráč, aby nastoupil na vaše místo. Kdo tomuhle pravidlu nechtěl rozumět, nemohl se věnovat hraní za peníze.

Yeager se zastavil u novinového stánku na rohu před hotelem a koupil si časopis. „Abych se měl do čeho kouknout ve vlaku na cestě zpátky do Decaturu,“ prohlásil, když dával muži u stánku čtvrtáček. Ještě před rokem by dostal niklák zpátky. Teď už ale ne. Když jste ale brali plat hráče III ligy, počítali jste každý niklák. Rozhodně si nemyslel, že by přechod od kapesního vydání na novinový formát stál za ten pětník navíc.

Fiore jenom ohrnul ret nad jeho výběrem čtiva. „Jak můžeš číst takovou slátaninu?“

„Líbí se mi to.“ Yeager se podíval na nové vydání „Ohromujícího čtení*“. Pak dodal: „Před deseti lety, kdo by věřil takovým věcem jako je blesková válka, letadlové lodě nebo tanky? O všech těch věcech tady už tehdy psali.“

„No, dobře, ale kéž by tehdy neměli pravdu,“ řekl Fiore a Yeager na to nenašel vhodnou odpověď.

O několik minut později vstoupili do hotelové haly. Chlapík v recepci měl zapnuté rádio, aby chytil nejnovější odpolední zprávy. Sytý, autoritativní hlas H.V.Kaltenborna hovořil o bojích v severní Africe nedaleko Gazaly, bojích v Rusku jižně od Charkova a o vylodění amerických jednotek na ostrově Espiritu Santo na Nových Hebridách. Yeager si domyslel, že Espiritu Santo bude asi ležet někde v jižním Pacifiku. Vůbec ale nevěděl, kde přesně by to mohlo být. Ani Gazalu nebo Charkov by asi nenašel bez velkého atlasu a notné dávky trpělivosti. Válka už zkrátka na člověka chrčila jméno za jménem a byla to většinou místa, která se ve škole vůbec neučili.

Kaltenborn pokračoval: „Odvážní čeští vlastenci udeřili v Praze na Reichsprotektora pro okupované Čechy, německého řezníka Reinharda Heydricha. Tvrdí, že se jim ho podařilo zlikvidovat. Německé rádio z tohoto činu obviňuje „proradné Brity“ a hlásí, že Heydrich stále žije. Čas ukáže pravdu.“

„Je docela dobré slyšet, že se alespoň někde hýbeme kupředu, i když vůbec nedokážu ani vyslovit jméno toho místa,“ ozval se Yeager.

„Znamená to „Duch Svatý,“ prozradil mu Fiore. „Bude to určitě španělsky, ale zní to natolik italsky, že tomu rozumím.“ „Dobrá,“ poděkoval Yeager a byl rád, že se něco dozvěděl. Přesl ke schodům a Fiore se vydal za ním. Muž obsluhující výtah se na ně jen opovrzhlivě podíval. Yeager si přitom vždycky připadal jako nějaký ubožák, ale byl už natolik zvyklý, že mu tento pocit nijak zvlášť nevadil. Navíc to byl levný hotel a jediná koupelna byla vždycky na konci chodby každého patra.

Odemknul dveře jejich pokoje, hodil lodní pytel na postel, popadnul ze země kufr a položil je na postel vedle ložáku. Pak začal ukládat oblečení z pytle a ze šatníku do kufrů stejně tak automaticky, jako přihazoval na spojku po odpalu do vnějšího pole. Kdyby totiž musel přemýšlet nad tím, co právě dělá, trvalo by mu to dvakrát tak dlouho a ještě by to neprovedl tak přesně. Jenomže poté, co strávil takřka polovinu svého života balením a odhlašováním se z maloměstských hotýlků, nad čím by asi potřeboval přemýšlet?

Na druhé posteli zatím Fiore balil své věci se stejně nenucenou výkonností. Byli se svým balením hotovi takřka zároveň, zavřeli svá zavazadla a odtáhli je dolů do haly. U recepcie byli jako první; většinou jejich spoluhráčů z týmu totiž balení ještě tolik nestihlo přejít do krve.

„Takže nám končí další výlet,“ prohlásil Yeager. „Někdy bych rád věděl, kolik mil jsem už za ta léta strávil cestováním ve vlaku.“

„Tak to tedy taky nevím,“ odvětil Fiore. „Ale kdybych v autobazaru narazil na rachotinu, která by měla tolik najeto, rozhodně bych si ji nekoupil.“

„Jdi k čertu.“ Ale přesto se tomu Yeager musel zasmát. Auto z druhé ruky, které by mělo pod kapotou najeto tolik co on ve vlaku, by už asi ani nejezdilo.

Zbytek Komodorů se dolů do hotelové haly trousil po jednom či po dvojicích. Pár se jich k nim připojilo a trochu klábosili, ale většina si vytvořila novou, větší debatní skupinu; pouta mezi mladíky byla zkrátka silnější než mezi spoluhráči v týmu. Yeagera to poněkud zarmoutilo, ale zároveň to dobře chápal. Když on sám začínal kdysi dávno v roce 1925, také by se neodvážil přijít a připojit se k veteránům. Válka to všechno ještě zkomplikovala tím, že si vzala všechny mezi ním a Fiorem na straně jedné a těmi takřka ještě dětmi na straně druhé.

Manažer, Pete Daniels (všeobecně přezdívaný „Mutt“) srovnal v recepci účet, pak se otočil ke svým svěřencům a zahlaholil: „Tak jdeme, chlapci, musíme teď ještě stihnout vlak v pět hodin.“ Jeho protažovaná mluva byla stejně zatuhlá a lepkavá jako bahno řeky Mississippi, které v mládí obdělával. Na dvě sezóny se kdysi před třiceti lety uchýlil u Kardinálů, ale to bylo ještě v dobách, kdy byli neustále na dně tabulky a potom dokonce dlouho hráli nižší soutěž. Yeagera by docela zajímalo, jestli Mutt ještě stále snil o nějakém místě manažera týmu v nejvyšší lize. Nikdy neměl tu odvahu se ho na to zeptat, ale skoro o tom pochyboval: válka tyhle vody moc nezčeřila. Daniels tu zkrátka byl nejspíš proto, že si nenašel nic lepšího na práci. V tomhle ohledu měli tihle dva dost společného.

„Tak dobrá, jdeme,“ zahlaholil Daniels hned poté, co mu chlapík z recepcie přinesl doklad o vyrovnání účtu. Vyrázil ven na ulici jako jednočlenný slavnostní průvod. Ostatní Decaturští Komodorové se vyvalili za ním. Ještě tak před rokem by se bývali vecpali do tří nebo čtyř taxíků a na nádraží by se vydali tímto rychlejším způsobem. Protože se ale benzín a pneumatiky takřka přes noc staly nedostatkovým zbožím, jako by taxíky někdo vymetl z ulic. Hráči tedy museli počkat na rohu ulice až pojede městský autobus a pak postupně nasedali a do pokladní skříňky házeli po nikláku.

Autobus se rozjel směrem na západ po Washington Avenue. V místech, kde se avenue křižovala s ulicemi severojižního směru, Yeager viděl vodu ať už se podíval kterýmkoliv směrem. Madison totiž ležel na úzkém pruhu země, který vybíhal mezi jezera Mendota a Monona. Autobus objel kolem dokola Capitol Park a pak znovu najel na Washington Avenue, aby zamířil na Illinoiské ústřední nádraží. Celému nábreží města, zastavěnému jen nízkými budovami, vévodila bílá mramorová radnice ve tvaru řeckého kříže s žulovou kopulí.

Autobus zastavil přímo před nádražním průčelím. Mutt Daniels začal rozdávát jízdenky na vlak. Takto až dosud zařizoval celou jejich výpravu za zápasy ve čtyřech městech po Illinois, Iowě a Wisconsinu. Teď ale podle rozpisu soutěže měli Komodorové příští měsíc strávit na Fanově hřišti, takže jeho jedinou starostí bude jenom sestavení soupisek na zápasy.

Černošský nosič k nim přijel se zavazadlovým vozíkem. Cvrnknul do kšiltu svojí čapky a zazubil se tak, že odhalil svou pusku plnou zlatých zubů. „Tak tadyhle to máte, pánové.“ řekl s přízvukem, který byl ještě mnohem výraznější než ten manažerův. Yeager nechal toho chlapíka naložit svoje kufrы na vozík a pak mu podal pěták. Zářící úsměv se ještě rozšířil.

Když tak potom seděl vedle Yeagera v kupé jednoho z vagonů, řekl Fiore: „Když můj táta poprvé přijel do New Yorku, ještě ze staré vlasti, rozjel se odtamtud vlakem do Pittsburghu, kde už bydlel můj strejda Joe. První přímoudlík, kterýho v životě viděl, byl steward ve vlaku a ten měl přesně stejný zlatý zuby jako tenhle nosič. Po celé měsíce si pak táta myslel, že takhle vypadají všichni barevní.“

Yeager se rozesmál a pak dodal: „Sakra, vždyť já jsem vyrůstal mezi Lincolnem a Omahou a nikdy jsem neviděl nikoho kromě bílých až do doby, kdy jsem začal hrát baseball. Několikrát jsem si bokem zahrál proti týmům černochů, abych si během zimy přivydělal pár babek navíc. Některý z těch kluků, kdyby byli bílí, by mohli hrát kdekoliv.“

„To bude asi pravda,“ souhlasil Fiore. „Jenže oni nebyli bílí.“ V tom okamžiku se dal vlak konečně do pohybu. Fiore se ve svém sedadle zavrtěl a snažil se usadit co nejpohodlněji. „Já se teď chvíli prospím, pak si skočím dozadu do jídelního vozu, až se to tam trochu vyprázdní.“

„Když se neprobudíš do osmi, tak ti napálím jednu mezi žebra,“ prohlásil Yeager. Fiore už se zavřenýma očima přitakal. Byl vážně dobrý na spaní ve vlaku, o dost lepší než Yeager, který místo toho vytáhnul svůj časopis a dal se do čtení. Nejnovější Heinleinův seriál skončil už před měsícem, ale povídky od Asimova. Roberta Moora Wiliamse, del Reye, Hubbarda a Clementa mu poskytly na cestu dostatek zábavného čtení. Během několika minut byl milióny mil daleko a v řece času odplul tisíce let od všední skutečnosti illinoiského vlaku, který se přes plochou prérii šinul na jih mezi různými městy Středozápadu.

Polní kuchyně si namáhavě razila cestu k tankové rotě někde jižně od Charkova. Po několika týdnech neustálého pojiždění sem a tam — nejprve aby zastavili ruský útok a potom aby vzali vojsko útočníků do kleští — nebyl major Heinrich Jager schopen určit polohu svoji jednotky přesněji než právě takhle. Jediné že by se vysílačkou spojil se spojařským oddílem šestnácté pancéřové divize.

Tahle polní kuchyně vlastně správně jeho rotě nepatřila. Stejně jako dvě další jednotky, se kterými dohromady tvořily druhý tankový prapor, měla jeho rota vlastní motorizovanou polní kuchyni, která s ním měla neustále zůstat, zatímco tahle byla jenom tažená koňmi. Jagerovi to ale bylo jedno. Zamával na řidiče, aby zastavil a pak zakřičel, aby tak vzbudil a přivolal svoje tankové posádky.

Někteří vojáci klidně pokračovali ve spaní, ve svých Panzerech III nebo pod nimi. Ale to kouzelné slovo 'jídlo' a vůně koření, která se linula z kouřícího kotle, dokázala přitáhnout docela slušný počet chlapů. „Copak pro nás dneska máte?“ zeptal se Jager kuchaře a řidiče.

„Vařenou kaši, pane, s cibulí a masem,“ odpověděl mu kuchař.

Jager předtím nikdy nejedl pohankovou kaši, dokud se jeho pancéřová divize v červenci minulého roku neprobila do jižního Ruska. Pořád ještě to nebylo jeho nejoblíbenější jídlo — ba ani se mu neblížilo — ale docela slušně dokázalo zaplnit žaludek. Byl až příliš zkušený než aby se vyptával na zdroj masa — kuň, osel nebo možná pes? Raději to nechtěl vědět. Kdyby to bylo hovězí nebo skopové, kuchař by se s tím jistě vytahoval.

Vyhrabal svoji polní misku a šel si stoupnout do fronty. Kuchař vylovil velkou sběračku plnou kouřící kašovitě směsi. S chutí se na ní vrhnul. Jeho žaludek zprvu chvíli protestoval; přece jenom nebyl zvyklý na takovou nálož v brzkých ranních hodinách. Pak se ale rozhodl, že raději bude plný a tak se ukáznil.

Někde daleko od nich najednou ticho nad krajinou prořízl štekot kulometu a o několik vteřin později začal klapat další. Na Jagerově tváři se při jídle objevil zamračený výraz. V téhle oblasti už měli být všichni Rusové kaput už takřka týden. Ale koneckonců, nikdo nežil moc dlouho, když začal předčasně Rusy vyřazovat ze hry. Předchozí zima je o tomhle jasně přesvědčila.

Jako by byl přitahován nějakým magnetem se najednou Jagerův pohled stočil stranou a skrze okolní temnotu upřeně hleděl na trup tanku T—34, který stál s věží celou nakřivo nějakých padesát metrů od něj. Ten zničený tank byl vlastně jenom temná silueta v černé tmě, ale už pouhý pohled mu dokázal vyrazit studený pot na čelo a v podpaží.

„Kdybychom tak měli tanky, jako je tehle,“ zamumlal si pro sebe. Zabořil svou lžici do kaše, která mu ještě zbývala v ešusu, a rukou si přejel černou stužku jeho odznaku za zranění. Díky tanku T—34 bude mít ve svém lýtku kovovou střešinu až do konce života. Zbytek posádky tanku Panzer III, ve kterém v té době jezdil, ale neměl takové štěstí; už jenom jeden z nich se dokázal vyhrabat ven a ten byl teď v Německu, kde ho postupně díky mnoha operacím dávali znovu dohromady.

Když tyhle dva tanky prostě postavil vedle sebe a srovnával, tak se Panzer III, a to dokonce i ten nový typ s dlouhým 50mm kanónem, rozhodně nemohl T—34 rovnat. Ruský tank měl kanón s ráží o polovinu větší a silnější pancíř chytře zkosený tak, že odrážel část střel. Kromě toho jej poháněl motor, který nejenže byl výkonnější než ten u Panzeru III, ale navíc byl dieselový, takže se při zásahu nevzňal, jak se to často stávalo u benzinových Maybachů.

„Ale není to zase tak hrozné, pane.“ Tenhle radostný hlas vedle něho patřil kapitánovi Ernstu Rieckemu, jeho zástupci.

„Aha. Ty jsi mě slyšel jak si tu pro sebe mumlám, co?“ uvítal ho Jager.

„Ano, pane. Jestli chcete slyšet můj názor, tak podle mě je to s tanky stejné jako při milování, pane.“

Jager zvědavě povytáhl obočí. „Tohle mi tedy musíš, vysvětlit.“

„No, v obou případech nezáleží ani tak na velikosti jako na tom, jestli člověk pořádně ví, co má dělat.“

Velitel rotě si odfrknul. Přesto ale nebylo pochyb o tom, že má Riecke alespoň trochu pravdu. Dokonce ještě po roce bolestných ponaučení, kterých se jim neustále dostávalo od německé armády, stále ještě bolševici používali své tanky roztroušeně tu a tam, místo aby je nasadili do jediného masivního útoku a využili tak dokonale jejich síly. Právě takhle se také tahle T čtyřiatřicítka dočkala svého konce: kodrcala se tu jen tak bez podpory dalších tanků či pěchoty a tak byla zničena převahou tří Panzeru trojek.

Ale stejně... „Představ si, jak by to bylo úžasné, kdyby měl člověk pořádný a ještě navíc věděl jak s ním zacházet.“

„To by tedy byla paráda, pane.“ souhlasil spokojeně Riecke. „Nebo jste snad už zase mluvil o tancích?“

„Ty jsi nenapravitelný.“ pokáral ho Jager a na chvíli se zamyslel nad tím, jestli je to tím, že je kapitán stále ještě teprve začínající třicátník. Povýšení na sebe na ruské frontě nedávala dlouho čekat. Dobří důstojníci totiž svoje mužstvo vedli do útoku, místo aby jenom posílali rozkazy pěkně z klidu z týla. To ale zároveň znamenalo, že dobří velitelé hynuli po tuctech, což byl trochu zvrácený přirozený výběr, ze kterého měl Jager trochu obavy.

On sám dobře cítil každý ze svých třiačtyřiceti roků, co byl na světě. Bojoval v zákopech ve Francii už tehdy v

osmnáctém roce, při posledním úderu na Paříž a následném hrozivém ústupu zpět k Rýnu. Tehdy také poprvé spatřil tanky, neohrabaná monstra použitá Brity. Okamžitě si tehdy uvědomil, že kdyby měl ještě někdy jít do války, rozhodně by je chtěl mít na své straně. Jenže tanky byly pro poválečný Reichswehr zakázané. Jakkoli ale Hitler přestal jednat v rukavičkách a začal Německo vyzbrojovat, Jager se rovnou přihlásil k těmhle obrněncům.

Znovu spolykal několik hltů kaše a pak se ještě zeptal: „Kolik máme provozuschopných tanků?“

„Jedenáct,“ hlásil mu Riecke. „Možná se nám ještě do rána podaří zprovoznit další, jestli se nám podaří někde vyhrabat hadici k palivovému čerpadlu.“

„To není špatné,“ prohlásil Jager, jednak aby utěšil sebe a zároveň aby povzbudil Rieckeho. Papírově by jeho tanková rota měla mít dvaadvacet Panzerů III. Ve skutečnosti jich ale měl jenom devatenáct v okamžiku, kdy Rusové zahájili svůj úder. Na východní frontě si mohl gratulovat, že se dostal tak blízko k tabulkovému stavu.

„Rudí na tom také nemohou být nijak slavně,“ řekl Riecke. Jeho hlas na chvíli dostal trochu nejistý tón, ze kterého bylo cítit obavy: „Nebo snad ano?“

„Za poslední tři týdny jsme jich ulovili dostatečný počet,“ uklidnil ho Jager. To byla pravda: několik set tisíc ruských vojáků muselo odpochodovat do zajetí poté, co se Němcům podařilo uzavřít hrdlo, kterým Rusové proudili z obklíčení. Nepřítel ztratil víc než tisíc tanků a dva tisíce děl. Vloni v létě utrpěli bolševici ztráty ještě mnohem kolosálnějších rozměrů.

Než se ale dostal z Rumunska do Ruska, nedokázal si vůbec představit jak to je rozlehlá země. Měl pocit, jako by se plně táhly od obzoru až donekonečna. Nikdo netušil, jak moc se musí ztenčit síly divize, sboru nebo celé armády, aby vůbec dokázali udržet frontovou linii, natož postupovat vpřed. A z těch nekonečných plánů se na ně valil proud tanků a vojáků, který se také zdál být nekonečný. A všichni bojovali zuřivě, čímž víc než dostatečně nahrazovali nedostatek zkušeností. Jager až příliš dobře věděl, že wehrmacht rozhodně nemá neomezené zdroje. I kdyby každý německý voják vyřídil dva rudoarmějce, kdyby každý tank zneškodnil dva T—34 nebo KV, Rusové by stále měli navrch.

Riecke si zapálil cigaretu. Vzplanutí zápalky na okamžik odhalilo špinu, která se usadila v hlubokých rýhách jeho unavené tváře, které tam ještě před měsícem nebyly. Přesto ale v jeho vzezření stále zůstávalo něco chlapeckého. Jager mu tohle dost záviděl; při rychlosti jakou šednul on sám, bude brzy vypadat jako dědeček.

Kapitán mu podal krabičku. Vzal si cigaretu a naklonil se blíž, aby si ji mohl od Rieckeho připálit. „Díky,“ řekl a jednou rukou si přikryl žhnoucí popel na špičce; rozhodně by nestálo za to poskytovat snajperům snadný terč. Riecke také kryl svou cigaretu.

Když dokouřili a rozdrtili nedopalky patou svých těžkých bot, řekl najednou Riecke: „Dostaneme někdy v dohledné době nové typy tanků, pane? Co říká váš bratr?“

„Nic co by neměl, což znamená, že vlastně nevím nic určitého,“ odpověděl Jager. Jeho bratr Johann pracoval jako inženýr u Henschela. Jeho dopisy byly vždycky cenzurovány se zvláštním nadšením, protože co kdyby náhodou padly do rukou nepřítele během dlouhé cesty z Německa až někam na jih od Charkova. Ale bratři měli způsob, jak si určité věci sdělit slovy, kterým cenzori nerozuměli. Po chvíli Jager dodal: „Možná to připadá v úvahu, ale já jsem myslel, že tobě na velikosti nezáleží...“

„No jistě, já si poradím s tím co tady máme,“ ujistil ho rázně mladý muž. Jako kdybychom měli nějakou jinou možnost, pomyslel si Jager. Riecke ale pokračoval: „Přesto ale, jak jste říkal, by bylo skvělé být větší a zároveň i lepší.“

„To by tedy bylo.“ Jager šplíchnul trochu vody ze své čutory do jídelní misky, utřhnul trs čerstvé trávy a jakž takž ji vytřel.

Pak mohutně zívnu. „Pokusím se ještě trochu vyspat, než vyjde slunce. Kdyby se objevily jakékoliv potíže, klidně mě vzbud.“ Tenhle pokyn už Rieckemu dával alespoň stokrát. A stejně jako vždycky, i tentokrát kapitán přitakal.

Vrčení čtyř motorů Merlin rozechvívalo všechny plomby v hlavě kapitána George Bagnalla tak, že měl pocit, jako by mu každou chvíli měly z těch zubů vypadnout. Lancaster ve vzduchu poskakoval, jak všude kolem něj vybuchovaly granáty 88mm flaku a naplňovaly noční oblohu obláčky dýmu, které palubnímu technikovi zcela nepatřičně připomínaly knedlíky.

Světlomety jako prsty hmataly ze země a snažily se svým jasným napíchnout bombardér tak, jako sběratel připichuje nového broučka do své sbírky. Břicho Lancastera bylo natřeno matně černou barvou, ale ne dostatečně černou na to, aby byl bombardér v bezpečí, kdyby ho náhodou jeden z těch sloupů světla zachytil. Naštěstí byl ale Bagnall příliš zaneprázdněn svými povinnostmi a tak se nemohl bát tolik, jako kdyby se vezl jenom jako pasažér. Musel sledovat teplotu motorů a otáčky, spotřebu paliva, tlak oleje, hydraulické vedení a všechny ostatní složité systémy, které Lancaster nutně potřeboval pro svůj let.

Ale ani ten nejsvědomitější mechanik by nemohl neustále pozorně sledovat svoje budíky natolik, aby nedokázal odtrhnout zrak a podívat se na tu podívanou, která se mu naskýkala za tlustým perspexovým oknem. Zatímco to Bagnall sledoval, v Kolíně neustále plály další a další ohně, některé téměř jasně bílé záblesky od zápalných pum a jiné zase rudé puchýře obyčejného ohně.

Asi tak půl míle od Bagnallova letounu a o něco níže na obloze se převracel bombardér a jako kámen se řítit k zemi, celé křídlo měl v jediném plameni. Palubní technik se zachvěl a rozhodně to nesouviselo s ledovým vzduchem, kterým jeho Lancaster prolétal.

Ken Embry vedle něho jenom zavrčel. „Možná jsme nad Kolín dneska poslali tisíc podělanejch bombardérů,“ prohlásil potom pilot. „Teď ale ještě musíme zjistit, kolik z nich se jich od Kolína vrátí.“ Jeho hlas zněl v palubních sluchátkách interkomu poněkud kovově.

„Vypadá to, že naši dnešní noční návštěvu skopčáci nevidí právě rádi, co říkáš?“ odpověděl Bagnall, protože nechtěl dovolit, aby ho jeho přítel předstihl svým cynismem a pohrdlivým tónem.

Pod nimi v nose letadla najednou Douglas Bell zahulákal jako nějaký indián. „Tamhle je budova nádraží! Teď ji drž rovně, ještě — teď!“ zakřičel bombometčík. Lancaster si znovu poskočil tentokrát trochu jinak, to když se z jeho nitra valila zkáza na německé město na Rýně.

„To je za Coventry,“ pronesl Embry tiše. Před rokem a půl totiž při německém náletu na toto město ztratil svou sestru. „Za Coventry a ještě za mnoho dalších,“ doplnil ho Bagnall. „Němčouři proti nám ještě nevyslali tolik letadel a ani nemají bombardér, který by se mohl rovnat našemu Lancasteru.“ Opřel se chvějící rukou v rukavici o nablýskaný panel s budíky, který měl před sebou.

Pilot znovu zavrčel. „Zabíjejí naše civilisty a my zase vraždíme jejich. Stejně je to s vojáky v poušti, stejně je to i v Rusku. Japončáci se pořád sunou proti amíkům v Pacifiku a skopčáci v Atlantiku potápějí až příliš mnoho lodí.

Kdybych nevěděl, že je to jinak, skoro bych řekl, že válku prohráváme.“

„To bych se tedy neodvážil tvrdit,“ odporoval mu Bagnall po několika vteřinách pečlivého uvažování. „Ale skoro to vypadá, jako že se to drží v rovnováze, co říkáš? Dříve nebo později jedna z válčících stran spáchá nějakou monumentální pitomost a pohádka bude konec.“

„Dobrý bože, jestli je to skutečně tak, pak jsme ztraceni,“ zvolal Embry. „Dovedeš si představit někoho monumentálně pitomějšího, než je rozohněný Angličan?“

Bagnall se poškrábal na tváři pod spodním okrajem svých leteckých brýlí; těch několik málo čtverečních palců byla vlastně jediná plocha, která nebyla zakryta jednou či více — většinou více — vrstvami oblečení. Taky měl díky tomu tvář dost necitlivou. Namáhal svůj mozek a snažil se vymyslet nějakou chytrou odpověď, ale nic ho v tu chvíli nenapadlo; tentokrát musel pomyslnou palmu cynismu přenechat pilotovi.

Pocit zklamání ho ale trápil jenom několik pouhých vteřin. Pak mu v uších jasně zazněly výkřiky zadního střelce a střelce z horní věže, které ho takřka ohlušily: „Nepřátelský stíhač za námi a trochu níž! Bandita! Bandita! Sakra, podělanej stíhač!“

Pak se ozval rachot palubních kulometů, ačkoliv .303 náboje mnoho užitečného nedokázaly.

Ken Embry postavil Lancastera na křídlo a pokusil se klesáním uniknout z dosahu hrozby, letěl se svým neohrabaným bombardérem skoro jako se stíhačkou. Ocelová konstrukce velmi hlasitě protestovala a sténala. Ale stejně jako každý rozumný pilot to Embry naprosto ignoroval. Že by ho zabil ten Němec vzadu bylo totiž mnohem pravděpodobnější, než že tímhle náročným manévrem odtrhne křídla svého stroje. Motory na jednom křídle nastavil na nejvyšší obrátky, zatímco druhé dva pořádně přískrtl. Lancaster teď padal vzduchem skoro jako kámen. Bagnallovi okamžitě vyjela ruka k ústům jako by chtěl zarazit žaludek, který se pokoušel vyletět krkem vzhůru.

Výkřiky střelců teď ještě nabraly na intenzitě a otřásaly sluchátky. Všichni se teď takřka koupali ve vlastním potu, přestože venku panoval pořádný mráz. Bagnall najednou uslyšel úder kulek — jeden, dva, tři — do křidel a do trupu letadla. Dvoumotorový letoun zahřměl nad předním sklem jejich kabiny a zmizel v temnotě, pronásledován stopami po dávkách z palubních kulometů.

„Messerschmitt 110,“ pronesl Bagnall třesoucím se hlasem.

„Ještě, že jsi mi to řekl,“ odpověděl na to Embry. „Byl jsem tak zaneprázdněn, že jsem ani neměl čas si toho všimnout.“ Pak pozvedl hlas. „Všichni jsou tady a v pořádku?“ Ozvaly se hlasitě a roztřeseně odpovědi všech sedmi členů posádky, ale ozvali se všichni. Embry se otočil k Bagnallovi. „A jakpak se daří té naší rachotině?“

Bagnall pečlivě zkontroloval všechny budíky. „Všechno vypadá — normálně,“ ohlásil a byl překvapen tím, jak překvapeně to zaznělo. Rychle se sebral a zamlouval to: „Mohli jsme dopadnout o hodně hůř, kdyby nás ten skopčák nachytil a střílel do nás předtím než jsme odhodili svůj náklad.“

„To rozhodně,“ přitakal pilot. „No a když už jsme se ho zbavili, nevidím další důvod proč bychom se měli na scéně dále zdržovat. Pane Whyte, dáte nám prosím zpáteční kurs?“

„S potěšením, pane,“ odpověděl Alf Whyte zpoza své černé záclonky, která chránila jeho zrak uvyklý na temnotu.

„Jednu chvíli už jsem si myslel, že se mě snažíte hodit přes palubu.

Naberte kurs dva — osm — tři, opakují kurs dva — osm — tři. To by nás mělo dovést zpátky nad Swinderby asi za čtyři a půl hodiny.“

„Nebo někam do Anglie, to snad ano,“ poznamenal Embry; noční navigace na dlouhé vzdálenosti se příliš nepodobala exaktnímu umění. Když Whyte dotčeně zafřkal, pilot dodal: „Možná jsem vás měl přece jenom šoupnout přes palubu; stejně bychom se domů dostali třeba kdybychom sledovali drobčky chleba.“

Přes všechno svoje hudrování ale přesto Embry stočil letoun a nabral kurs, který mu před chvílí udal navigátor. Bagnall pozorně sledoval svůj panel s ukazateli, protože se stále obával zda při útoku nebylo poškozeno nějaké vedení.

Všechny ručičky se ale držely tam, kde měly být; čtyři Merliny nesly těžký Lancaster spolehlivě ve vzduchu rychlostí přes dvě stě mil za hodinu. Lancaster byl pěkně odolný pták, obzvláště ve srovnání s Blenheimy, na kterých on válku začínal. A — navíc měli štěstí.

Chvilí se upřeně díval ven z okénka. Další Lancastery, Stirlingy a Manchestery se objevovaly v dohledu jako tmavší obrysy na ztemnělém nebi; výfukové zplodiny ve tmě rudě žhnuly. Jak hořící Kolín pomalu mizel za zádi letounu, cítil jak z něj strach postupně opadá. To nejhorší už bylo za nimi a vypadalo to, že přežije, aby se mohl vydat na další let — a znovu se bát.

V jeho sluchátkách teď neustále drnčelo povídání ostatních členů posádky, ze kterého byla cítit stejná úleva jakou právě zažíval on. „Sakra pěkně jsme si s tím skopčákem zahráli na schovávanou,“ prohlásil někdo. Bagnall se přistihl jak souhlasně přikyvuje. Prožili si samozřejmě flak a taky toho nočního stíhače (obraz Me — 110 na chvíli zaplnil jeho mysl), ale oboji už zažil mnohem horší — masivní nálet bombardérů tentokrát částečně rozložil protiletadlovou obranu Kolína. Většina jeho přátel — s trochou štěstí všichni — se dneska vrátí na základnu do Swinderby. Zavrtěl se ve své sedačce a snažil usadit pohodlněji. Tak teďka zpátky, pomyslel si.

Ludmila Gorbunovová se hnala vzduchem ve výšce necelých sto metrů nad zemí. Její dvojplošník Po—2 vypadal jako pouhá hračka; kterýkoliv ze stíhačů používaných v posledních dvou válečných letech by jejího Kukuruznika snadno smetl z oblohy. Ale tenhle Sekáč kukuřice nebyl jenom cvičný letoun — dokazoval, že je skutečným bojovým letounem, již od prvních dnů Velké vlastenecké války. Díky své drobnosti a tichosti byl přímo stvořen pro nenápadné přelety za nepřátelskými liniemi.

Přitáhla knipl trochu k sobě, aby nabrala nějakou výšku. Ani to nepomohlo. V místech, odkud nejprve vycházel ruský úder, která se pak změnila na ruské obranné pozice a nakonec se stala místem ponížujícího obklíčení Rusů v německé kapse, nezahledla žádné záblesky dělostřelectva.

Nikdo dosud nehlásil známky dělostřelecké aktivity z kapsy ani předešlé noci ani z noci předtím. Šestá armáda byla jistě vyřízena. Ale jako kdyby tomu nikdo nechtěl uvěřit, velení frontového letectva neustále posílalo letadla v naději, že by jejich jednotky mohly nějak zázračně přežít a bojovat dál.

Ludmila letěla ráda. Za skly jejích brýlí se ale oči naplnily slzami. Vždyť ofenzíva začala tak nadějně a slibovala úspěch. Dokonce i fašistický rozhlas přiznal obavy, že by Rusové mohli znovu získat Charkov. Ale potom — Ludmila si vlastně nebyla moc jistá tím, co se stalo potom, přestože létala na průzkum během celé operace. Němcům se podařilo rozbit klín, který do jejich obrany vrazily sovětské jednotky, a pak se bitva změnila v naprostou zkázu.

Její ruka v rukavici teď pevněji sevřela řídicí páku, jako kdyby to byl krk německého dobyvatele. Podařilo se jí spolu s matkou dostat z Kyjeva jen několik dní předtím, než Němci město zcela obklíčili. Oba její bratři i její otec byli v armádě; už celé měsíce nepřišel ani od jednoho z nich žádný dopis. Někdy si přála, ačkoliv to nebyla myšlenka vhodná pro sovětskou ženu narozenou pět let po Říjnové revoluci, aby se dokázala modlit. Někde v dálce spatřila zářit oheň.

Stočila letoun směrem k němu. Podle všeho co dosud viděla, musel být každý, kdo v noci zapaloval oheň, Němec. Ať už byly uvnitř německé kapsy jakékoliv sovětské jednotky unikající dosud zajetí, rozhodně by se neodvážily přilákat k sobě pozornost. Stáhla svůj Kukuruznik těsně nad úroveň vrcholů stromů. Nastal čas aby fašistům připomněla, že tady nemají co dělat.

Jak se před ní oheň postupně zjasňoval a zvětšoval, najednou se jí stáhl žaludek i vnitřnosti. Pevně si zkousla dolní ret aby tak bolestí bojovala proti vlastnímu strachu. „Nebojím se, nebojím se, nebojím se,“ ujišťovala se. Ale bála se, během každého letu.

Najednou ale nebyl čas na přepych strachu, teď rozhodně ne. Muži povalující se v kruhu světla okolo ohně se během okamžiku zvětšili z velikosti mravenců do životní velikosti. Určitě to byli Němci, ve špinavých šedých uniformách s helmami připomínajícími uhlák. Začali reagovat okamžik předtím než palcem stiskla spoušť umístěnou na vrcholu kniplu.

Dva kulomety SVAK, připevněné pod spodním křídlem dvojplošníku, přehlušily svým rachotem bzučení pětiválcového hvězdicového motoru. Ludmila držela spoušť kulometů a přitom klesala k ohni. Když světlo zmizelo vzadu, ohledla se aby zjistila, jaký účinek měla její palba.

Několik Němců leželo v prachu u ohně, někteří se nehýbali, jiní se plazili jako ještěrka v sevření kočky. „Charašó,“ řekla si pro sebe Ludmila tiše. Vítězství rozpustilo hrůzu. „Očeň charašó.“ Bylo to opravdu velmi uspokojivé. Každý úder proti fašistům je pomáhal zahnat o kousek zpátky — anebo jim alespoň zabránil v tom, aby postoupili dál.

V temnotě se objevily záblesky, na dvou místech, potom na třech — ne ohně, byly to výstřely. Hrůza ji znovu obestřela. Ludmila spustila motor na plný výkon. Kulka z pušky hvízdlá kolem její hlavy, hrozivě blízko. Drobné zášlehy se za ní ještě chvíli objevovaly, ale po několika vteřinách již byla bezpečně s dostřelu.

Pomaloučku vystoupala o něco výš aby se mohla rozhlédnout po nějakém dalším cíli. Svěží vítr, který foukal do otevřené kabiny přes čelní sklo, vysušil pot páchnoucí strachem, který jí předtím vyrazil na čele a v podpaží. Potíž s Němci spočívala totiž v tom, že byli ve vraždění a ničení příliš dobří. Mohli být varováni jen několik málo vteřin předtím, než se na ně její kulomety vrhly z noční oblohy, ale místo aby se rozutekli a schovali, tak běželi a stříleli po ní — a málem ji zabili. Znovu se hrůzou otřásla, ačkoliv už byla kilometry vzdálena.

Když tehdy zrádně porušili mírovou smlouvu a přátelství a vtrhli do Sovětského svazu, byla pevně přesvědčena, že je Rudá armáda zase brzy vrhne zpět. Ale porážky a ústup následovaly jen další porážky a další vyklízení pozic. Nad Kyjevem se objevily bombardéry, Heinkely se širokými křídly, Dornieri tenké jako létající tužky, elegantní Junkers—88 a štučky, které ječely jako zatracené duše v očištění, když se jako jestřábi střemhlav vrhaly na svoje cíle. Klidně dokončily svůj nálet. Neobjevili se žádní sovětské stíhači, kteří by se je pokusili zastavit.

Jednou se v Rosoši, už mimo německé obklíčení, Ludmila náhodou nějakému popletenému úředníkovi zmínila o tom, že absolvovala letecký výcvik v mládežnické organizaci. O dva dny později již byla naverbována do Sovětského leteckého sboru. Dosud uvažovala nad tím, jestli to ten muž udělal pro záchranu své vlasti, nebo aby si ušetřil starosti se sháněním nějakého místa na spaní.

Teď už ale bylo příliš pozdě nějak nad tím mudrovat. Celé letky ženských pilotů teď létaly noční prepadové mise proti fašistickým útočníkům. Jednou, slibovala si Ludmila, se propracují až na opravdové stíhačky místo tohoto Po—2.

Několik žen se už stalo leteckými esy, když sestřelily více než pět nepřátelských strojů.

Pro tuto chvíli jí ale musel stačit právě tenhle spolehlivý Sekáč. Kdesi v dálce zahlédla nějaký další oheň. Kukuruznik sklouznul a zamířil právě tam.

Letadla hřměla hodně nízko přímo nad hlavou. Rudá slunce na spodku jejich křídel a na boční konstrukci trupu mohla být klidně vymalována krví. Kulomety plivaly oheň a zkázu. Kulky zvedaly oblaka prachu a šplouchaly do vody jako první velké kapky nenadálé bouřky.

Liu Han se právě koupala a plavala, když zaslechla hukot japonských stíhaček. S vyděšeným vyjeknutím se rychle

ponořila do hloubky, až dokud se jí nohy nezabořily hluboko do slizkého bahnitého dna říčky. Zadržovala dech tak dlouho jak jen to šlo, ale po chvíli ji potřeba vzduchu ještě jednou vyhnala na hladinu, kde se rychle zhluboka nadechla a opět se ponořila.

Když se musela opět vynořit, pohodila hlavou, aby si tak přehodila své dlouhé černé vlasy z obličeje a potom se rychle rozhlédla kolem. Stíhačky se vypařily stejně rychle jako se předtím objevily. Ona ale dobře věděla, že japonští vojáci teď už nebudou daleko. Čínské jednotky její vesnici opustily již včera a směřovaly zpátky k Hankou.

Stačilo několik mocných temp a už byla u říčního břehu. Vydrápala se nahoru a několika rychlými pohyby se utřela do drsného bavlněného ručníku. Pak si oblékla oděv a sandály a udělala několik kroků směrem od vody.

Ozvalo se další hučení motorů, tentokrát přece jenom o něco výš a dál než předtím stíhačky, pak se ve vzduchu ozvalo svištění, které rozhodně nevydával žádný pták... Za okamžik bomba vybuchla ani ne sto metrů od Liu. Tlaková vlna ji nadzvedla jako hračku a mrštila s ní zpátky do říčky.

Omráčená a napůl ohlušená se chvíli zmítala ve vodě. Při zběsilém nádechu si jí také pořádně lokla. Kuckala a vykašlávajíc se snažila dostat hlavu k nezbytnému vzduchu nad hladinou. Poté jenom vydechla modlitbu k Budhovi: „Amitufo, pomoz mi!“

Množství dalších bomb vybuchovalo všude kolem. Hlína byla vymršťována vysoko do vzduchu ve fontánách tak přesných a krásných, že ji toto pomíjivé divadlo dalo takřka zapomenout na zkázu, kterou přinášelo. Hluk každé exploze ji udeřil do obličeje spíše jako jasně pociťovaný závan než jenom zvuk. Kovové úlomky pumových plášťů divoce kvílely, když svištěly kolem. Několik jich zašplouchalo ve vodě ne příliš daleko od Liu. Znovu zasténala. Před rokem jedna taková střepina rozetnula jejího otce na dva kusy.

Exploze se po chvílce přesunuly dál, směrem k vesnici. Neohrabaně, s oděvem přilepeným k tělu tak, že jí ztěžoval každý pohyb, plavala zpátky ke břehu a vysápala se na pevnou zem ještě jednou. Teď už nemělo žádnou cenu se osušovat, protože její mokré ručník byl navíc pokryt hlinou. Automaticky ho zvedla a vydala se k domovu, přičemž se znovu modlila k Budhovi Amidovi, aby její dům ještě stál.

Pole teď hyzdily krátery po punách. Tu a tam také vedle těchto kráterů leželi i muži a ženy, podivně roztrhaní či zkroutení ve smrti. Zaprášená cesta, jak si Liu uvědomila, byla nedotčená; bombardéry ji nechaly nepoškozenou, aby ji mohla použít japonská armáda.

Toužila po cigaretě. Měla v kapse krabičku značky Babie, ale ta teď byla celá promočená. Voda ji stále ještě stékala z vlasu do očí a do obličeje. Když spatřila sloupy kouře stoupající k obloze, dala se do běhu. Její sandály teď pořádně čvachtaly a pleskaly jí o chodidla. Vpředu, směrem od vesnice, zaslechla výkřiky a nárek, ale v uších jí pořád ještě hučelo od výbuchů a tak nedokázala rozeznat jednotlivá slova.

Lidé na ní civěli, když tak běžela kolem nich. Dokonce i uprostřed téhle zkázy ji nejprve zaplavil pocit zahanbení nad tím, jak se jí mokrá látka jejího oděvu lepí na holé tělo. Jasně byly vidět veškeré detaily jejího těla. „Zaplatit za pohled na ženské tělo“ byl oblíbený eufemismus pro návštěvu prostitutky. Teď ale rozhodně nikdo nemusel platit za to, aby viděl její tělo.

Ve všeobecném chaosu a zmatku, který následoval po japonském leteckém úderu, vzbuzovalo pouhé ženské tělo jenom malý rozruch. Bylo to zcela absurdní, ale někteří obyvatelé vesnice poskakovali kolem, jako by něco oslavovali místo toho, aby vypadali vyděšeně a zdrceně tak, jako se cítila Liu. Zavolala: „Copak se tady všichni zbáblili, starý Sune?“

„Ne, ne, kdepak,“ volal na ni krejčí v odpověď. „Víš, co tady provedly pumy těch ďáblů z východu? Zkus hádat.“

Pořádně roztažený pobavený škleb odhalil jeho téměř bezzubé dásně.

„Když tě tak vidím, tak bych řekla, že všechno minuly, ale...“ V tom se Liu zarazila a ukázala směrem ke stoupajícímu kouři. „Ale to asi není možné.“

„Je to skoro tak dobré.“ Starý Sun se radosti plácal do stehů. „Ne, je to dokonce ještě lepší - skoro všechny jejich bomby dopadly na jámen.“

„Na jámen?“ vydechla Liu překvapeně a pak se začala taky smát. „No, to je tedy škoda!“ Uzavřený komplex jámenu zahrnoval rezidenci správce kraje, jeho přijímací sál, vězení, soud — který do toho vězení dodával lidi, pokladnici a další vládní a správní budovy. Tang Wen Lan, krajský správce, byl zkorumpovaný až na kost, stejně jako většina jeho úředníků, sekretářek a sloužících.

„Není to smutné? Myslím, že zajdu domů a na Tangův pohřeb se obléknu celý do bílého.“ prohlásil Sun.

„On je mrtev?“ zvolala Liu. „Myslela jsem, že takový darebák snad bude žít navěky.“

„Je mrtvý,“ přisvědčil starý Sun. „Duch Pomíjivého života už ho v tuto chvíli jistě nese do dalšího světa — jestliže se poslovi smrti podaří nasbírat dostatek kusů. Jedna z bomb dopadla přímo do kanceláře, kde určitě zrovna přijímal úplatky. Konečně už nás nikdo nebude dál odírat! Jak je to smutné, hrůza!“ Jeho pohyblivá tvář se teď stáhla ve výrazu skutečně žalostné lítosti, která by měla určitě úspěch na cenu pantomimy.

Yi Min, místní lékárník, byl méně nadšený než starý Sun. „Počkejte dokud nepřijdou ti východní skřeti. Díky Japoncům se ještě dočkáme toho, že nám hloupý Tang Wen Lan bude připadat jako štědrý princ. Musel nám přece nechat dostatek rýže alespoň k tomu, abychom přečkali zimu a mohl nás příští rok ždímat znovu. Japonci si ji všechnu nechají pro sebe. Těm je úplně lhostejné, jestli my přežijeme nebo ne.“

Až příliš velká část Číny se ke své smůle měla přesvědčit, jak pravdivá to byla slova. Ať byla vláda generála Čankajška jakkoliv chamtivá a pošetilá, oblasti pod správou Japonců trpěly mnohem hůř. Zaprvé proto, že přesně jak řekl Yi Min, okupanti nejprve brali pro sebe a Číňanům pod svou nadvládou nechávali vlastně jen to, co sami nechtěli. A za druhé, Japonci byli také chamtiví, ale nebyli rozhodně pošetilí. Byli přesně jako kobylinky, když už celou provincii pročesali a sebrali rýži, tak ji sebrali skutečně všechnu.

Liu řekla: „Myslíš, že bychom měli uprchnout?“

„Rolník bez svého pole vůbec nic neznamená,“ řekl starý Sun. „Jestliže mám hladovět, tak budu raději hladovět tady

doma než někde na cestě, daleko od hrobu svých předků.“

Několik dalších vesničanů souhlasně přikyvovalo. Yi Min na to ale namítl: „Ale co když je to volba mezi životem na cestě nebo smrtí tady u hrobu tvých předků? Co pak, Sune?“

A tak zatímco se ti dva muži přeli, pokračovala Liu Han v chůzi směrem do vesnice. Bylo to vskutku přesně tak, jak tvrdil Sun. Z jámenu teď zbyly jen kouřící ruiny, zdi byly porůznu rozbořené jako pod kopanci nějakého obra. Vlajkový stožár byl přelomen jako párátko; kuomintangská vlajka, bílá hvězda v modrém poli na rudém podkladu, ležela zvalená v prachu.

Skrze díru v rozbořené zdi teď Liu Han zírala přímo do kanceláře Tang Wen Lana. Jestliže byl krajský správce v místnosti, když tam puma dopadla, pak se jistě starý Sun nemýlil, když ho považoval za mrtvého. Z celé budovy nezbyla víc než jáma v zemi a několik hromádek slámy, kterou tlakové vlna smetla ze střechy.

Další puma dopadla přímo na budovu vězení. Ať už byli lidé do vězení odsouzeni za jakékoliv přestupky a zločiny, teď si rozhodně vytrpěli ten nejvyšší možný trest. Výkřiky napovídaly, že někteří z nich jsou dosud naživu a trpí. Vesničané už se seběhli, procházeli teď komplexem a sbírali všechno, co se dalo sebrat a zároveň vytahovali těla nebo někdy jenom kusy těl. Pronikavý a lepkavý pach krve ve vzduchu zápasil se zápachem spáleniny a vůni čerstvě rozryté hlíny. Liu Han se oťrásla při představě, jak snadno teď mohli ostatní cítit také pach její krve.

Její dům stál ještě o několik bloků dál za jámenem. Viděla, že právě v těch místech stoupá kouř, ale nějak na to nemyslela. Nikdo dobrovolně nevěří tomu, že by neštěstí mohlo dopadnout i na něj. Dokonce ještě v okamžiku, kdy zabočila za roh a uviděla kráter na místě, kde předtím stával její dům, nemohla uvěřit svým očím. Tady zůstalo pohromadě ještě mnohem méně než ve správčově rezidenci.

Nemám už žádný domov. Trvalo několik vteřin než tu myšlenku dokázala zaregistrovat a vstřebat, ale i když si to uvědomila, nedokázala nějak domyslet všechny souvislosti. Zírala na zem a otupěle přemýšlela, co by měla udělat teď. Něco malého a ušmudlaného jí leželo v prachu vedle chodidla. Rozpoznala to stejně pomalu a zastřeně jako skutečnost, že právě přišla o svůj domov. Byla to ručka jejího malého syna. Nic dalšího z něj nezbylo.

Sehnula se a zdvihla ručku, jako kdyby tam byl, a ne jenom pouhý zmrzáčený kousek. Maso v její ruce ještě bylo stále teplé. Uslyšela hlasitý křik a nějakou chvíli jí trvalo než si uvědomila, že vychází z jejího hrdla. Křik neustával, jako by ji ani nepotřeboval. Když se pokusila ho zastavit, zjistila, že to nedokáže.

Pomalou, pomaloučku ale tento zvuk přestal být jediným, který byla schopna vnímat. Do jejího vědomí pronikaly další zvuky, tentokrát radostné pop—pop—pop jako když se rozprskávají rakety. Ale rakety to naneštěstí nebyly. Byly to pušky. Japonští vojáci se už blížili.

David Goldfarb pečlivě sledoval zeleně žhnoucí obrazovku radaru na doverské stanici. Čekal na hejno pohybujících se blikajících bodů, které mu ohlásí návrat mračna britských bombardérů. Otočil se ke svému kolegovi vedle sebe. „Jsem si sakra jist, že jsem teď o moc šťastnější, když se dívám na návrat našich letounů než před rokem. To jsem viděl snad všechny německé letadla na celém světě, jak míří přímo na Londýn.“

„Tak to mi povídej.“ Jerome Jones si protřel unavené a ospalé oči. „Občas to byla tak trochu loterie, co říkáš?“

„To teda jo.“ Goldfarb se usadil víc dozadu na své nepohodlné židli, aby si protáhl záda a ramena. V krku mu jemně křuplo. Úlevně vzdychl a pak si povzdychl ještě jednou, to když se zamyslel nad Jonesovou odpovědí. Prožil celých třiaadvacet let obklopen touhle britskou rezervovaností, dokonce se ji naučil napodobovat, ale pořád mu to připadalo velice nepřírovnalé.

Jeho čerstvě oddaní rodiče uprchli do Londýna těsně před začátkem první světové války, aby unikli polským pogromům. Někaká zamlklost nebo chlad rozhodně nepatřil k těm málo věcem, které si přivezli s sebou. Křičeli jeden na druhého a občas také na Davida a jeho bratry a sestry, někdy rozzlobeně, častěji s láskou, ale vždycky pěkně od plic. Doma se nikdy neučil držet se zpátky a tak to pro něj bylo ještě těžší si na takové chování zvykat.

Úsměv, který u něj na chvíli vyvolaly tyto vzpomínky na mládí, mu z tváře dost rychle zmizel. Podle té špetky zpráv, která se občas dostala ven, pogromy v Polsku řádily znovu, pod vedením nacistů ještě mnohem horší než za cara. Když Hitler spolknul Československo, Saul Goldfarb napsal všem svým bratrům, sestrám a bratrancům ve Varšavě a naléhavě je žádal, aby unikli z Polska dokud je ještě čas. Nikdo ale neodešel. O několik měsíců později již bylo na odjezd příliš pozdě.

Blikající bod na obrazovce jej vyrušil z jeho neradostného přemítání. „U sta hromů!“ vydechl Jones, který překvapením odložil svou chladnou masku anglického krále, „Koukni se na toho smrada.“

„Já ho sleduju,“ odvětil Goldfarb. Nadále ho pozorně sledoval, dokud jim cíl znovu nezmizel. Netrvalo to moc dlouho. Povzdychl si. „Teď zase budeme muset vyplňovat tu pitomou zprávu o skřítkovi.“

„To už je třetí za tenhle týden,“ poznamenal Jones. „Ti zatracení skřítki mají nějak napilno, ať už je to cokoliv.“

„No jo, kdoví co to je,“ přitakával Goldfarb. V několika posledních měsících neustále radary v Anglii — a jak neoficiálně zjistil, také ve Spojených státech — ukazovaly letecké přízraky létající nemožně vysoko a ještě nemožnější rychlostí. Nejčastěji slyšel taková čísla jako 90 000 stop výšky a rychlost přes 2000 mil za hodinu. Prohlásil: „Zprvu jsem si myslel, že to je způsobeno nějakými závadami v obvodech. Teď už jsem ale viděl dost na to, abych tomu přestal věřit.“

„Co jiného by to ale mohlo být?“ Jones zjevně ještě patřil ke staré škole, která zastávala teorii poruchových obvodů. Teď také vytáhnul jejich největší argumenty: „Naše letouny to nejsou. Jankům to taky nepatří. A kdyby to byli skopčáci, tak by nám určitě něco shodili na hlavu. Co nám tedy zbývá? Muži z Marsu?“

„Jen se tomu směj jestli chceš,“ bránil se Goldfarb tvrdohlavě. „Jestli je něco v nepořádku v útrokách těch mašin, proč to teda kutilové nenajdou a nedokážou to opravit?“

„Jemine, podle mého názoru ani ti mamlasové, co tuhle přišeru vymysleli, pořádně nevědí, co to všechno dokáže a co

zas ne," odporoval Jones.

Protože tohle byla nepochybně pravda, rozhodl se Goldfarb neodpovídat na tenhle výpad přímo. Místo toho řekl: „Tak proč ale ty mašiny začaly skřítky ukazovat až teď? Proč se na obrazovkách neukazovaly hned od začátku?“

„Když to nedokážou vykoudat kutilové, co potom chceš slyšet ode mě?“ odrážel Jones. „Vytáhl bys, prosím tě, ten podělanej skřítkovej formulář? Když budeme mít kliku, tak se nám podaří ho vyplnit dřív, než sem dorazí bombardéry. Pak se s ním aspoň nebudeme muset mořit zítra.“

„To je pravda.“ Goldfarb míval občas pocit, že kdyby se Němcům podařilo přeplavit Kanál a vylodit se v Anglii, Britové by se klidně mohli skvěle ukrývat za horami papíru a pak se v dalších kupách pohřbit. Příhrádky pod stolem, u kterého právě seděl, obsahovaly dostatek žádánek, hlášení a zpráv, aby si s nimi i ten nejpilnější byrokrat mohl vyhrát několik let.

Je navíc samozřejmé, že skřítkový formulář, rozmazaně vytištěný na drsném a zašedlém papíře, nebyl pojmenován ani zdaleka tak jednoduše. RAF místo toho vyprodukovala formulář nadepsaný UDÁLOST ZJEVNĚ NEOBVYKLÉHO POZOROVÁNÍ VYSOKO A RYCHLE LETÍCÍHO CÍLE. Kdyby náhodou dokument padnul do rukou Němcům, nikde nebylo řečeno, že toto neobvyklé pozorování (zjevně neobvyklé, opravil se rychle Goldfarb) bylo uskutečněno pomocí radaru. Jako kdyby skopčáci nevěděli, že ho máme, pomyslel si.

Našel špačka tužky, takže vyplnil jméno stanice, datum, čas a potom směr a odhadovanou rychlost zachyceného cíle. Když všechno vyplnil, strčil papír do tuhé složky, která byla přilepena na boku obrazovky. Složka, kterou tam připevnil velitel základny, byla nadepsána SKŘÍTKOVY ZPRÁVY. S takovým přístupem se asi velitel nikdy dalšího povýšení nedočká.

Jones spokojeně zamručel, jako kdyby formulář vyplnil on sám. Pak dodal: „Tak a zítra to může odejít do Londýna.“

„Ano, takže to budou moci porovnat s ostatními, které jim přišly, a pak zjistit z údajů výšku i to ostatní,“ doplnil ho Goldfarb. „Přece by si ale nedávali takovou práci se získáváním těch údajů, kdyby to byly jenom poruchy obvodů, co na to říkáš?“

„To se mě moc ptáš, kdoví co s tím v Londýně udělají,“ odpověděl Jones a Goldfarb dobře věděl, že to je docela rozumný přístup. Jones ale pokračoval: „Klidně bych věřil tomu, že ti skřítkové jsou skuteční, kdyby ovšem někdo aspoň jednoho z nich viděl taky jinde než jenom tady.“ Při tom ukázal na obrazovku radaru.

„To já taky,“ připustil Goldfarb, „ale víš přece jaké potíže jsme měli už s těmi Ju—86.“ Průzkumné letouny s velkým rozpětím křídlem už létaly nad Anglií celé měsíce, většinou nad 40 tisíci stopami — tak vysoko, že Spitfiry měly mimořádné potíže se dostat tak vysoko aby na ně mohli zaútočit.

Jerome Jonese se mu přesto nepodařilo přesvědčit. „Junkers 86 je jenom skopčácká plechovka. Má to dost vysoký dosah, to ano, ale je pomalý a snadno se dá sestřelit jakmile se k němu člověk dostane. To není jako ten mamlas Superman v yankeeských zábavních knížkách, ten je rychlejší než střela.“

„Já vím. Já prostě říkám, že nemůžeme vidět letadlo tak vysoko, i kdyby tam skutečně bylo — a je navíc tak rychlé, takže i pozorovatel s dalekohledem nemá moc času ho najít, než mu zmizí z dohledu. My tedy potřebujeme pořádný dalekohled řízený radarem, aby člověk věděl, kam se má přesně dívat.“ Když to tak říkal, přemýšlel už Goldfarb o tom, jestli je to užitečné a jak by se to dalo udělat, kdyby to k něčemu bylo.

Ve svých technických úvahách se ztratil tak dokonale, že úplně přehlédnul, jak se na obrazovce na okamžik rozzářil další bod. Pak Jones konstatoval: „Už zase ti skřítkové.“ Bylo takřka jisté, že radar tentokrát zaznamenal hned několik těch záhadných objektů. Jonesův hlas se změnil. „Chovají se velice podivně.“

„To tedy rozhodně ano.“ Goldfarb upřeně zíral na obrazovku a v duchu se snažil si bod přeměnit v letadlo (napadlo ho, jestli Jones, který skřítky považoval za jakési podivné děje v obvodech radaru, nad tím také přemýšlí). „Teď se pohybují tak pomalu jako dosud nikdy.“

„A je jich tam dokonce víc,“ dodal Jones. „Mnohem víc.“ Otočil se ke Goldfarbovi. V zelené záři vydávané katodovou trubicí obrazovky nikdo nevypadal moc zdravě, ale on teď vypadal obzvlášť bledě; tenký knírek ve stylu Davida Nivena byl jedinou barevnou věcí v jeho hubeném a ostře řezaném obličejí. „Davide, já myslím — že musí být skuteční.“

Goldfarb poznal, co zaznívá z jeho hlasu. Byl to strach.

02 KAPITOLA

Hlad v žaludku Mojše Russieho praskal jako rozbouržený oheň. Myslel si, že ho hubené časy a postění na svátek Všech svatých už naučily, co to je pořádný hlad, ale rozhodně ho nedokázaly připravit na Varšavské ghetto o nic lépe, než obraz jezera naučí člověka skvěle plavat.

Opatrně přebíhal z jednoho úkrytu hluboko ve stínu do druhého a dlouhý černý plášť mu přitom kolem těla a nohou poletoval jako odtržený kousek noci. Bylo už dlouho po zákazu vycházení, který začal platit po klekání v devět. Kdyby ho teď spatřil nějaký Němec, žil by jen tak dlouho, dokud by to bavilo jeho mučitele. Jeho nozdry se strachem prudce rozšiřovaly při každém nádechu a on hlubokými doušky vdechoval páchnoucí vzduch ghetta.

Ale hlad ho mučil ještě víc než strach — a koneckonců, terčem německé zábavy se mohl stát kdokoliv a kdykoliv během celého dne, ať už z nějakého podivného důvodu či jen tak. Před pouhými čtyřmi dny se nacisti vrhli na nebohé Židy, kteří přišli do ulice Leszňanské ulice zaplatit svoje daně — daně, které nařídili sami Němci. Obrali Židy nejen o to, co prý jim podle nich dlužili, ale i o všechno co měli zrovna u sebe. Jejich okrádání provázely údery a kopance, patrně aby Židům připomněly, kdo je má teď zcela v hrsti.

„Jako kdybych snad potřeboval nějaké upomínání,“ zašeptal si pro sebe Russie. Byl místní starousedlík z Wolynské ulice a byl v ghettu už od té doby, co Němci město obsadili. Jen nemnohým se podařilo přežít dva a půl roku toho

pekla.

Napadlo ho, jak dlouho asi ještě vydrží on sám. Před osudným zářím 1939 byl studentem medicíny; svoje symptomy si tedy sám mohl snadno vyhodnotit. Kývající se zuby a křehké dásně ho varovaly o nastávajících kurdějích, slabé noční vidění znamenalo nedostatek vitamínu A. Nepříjemný průjem mohl mít tučet rozličných příčin. A nemusel být ani doktorem, aby dokázal pojmenovat hladovění. Stovky tisíc Židů namačkaných hlava na hlavě na čtyřech čtverečních kilometrech s ním měly denně až příliš blízkou zkušenost.

Jedinou výhodou toho, že byl teď tak vyhublý, bylo to, že si mohl plášť kolem sebe omotat skoro dvakrát. Byl by ale přece jenom raději, kdyby mu padnul akorát.

Jeho již tak kradmé pohyby se ještě zpomalily opatrností, když se přiblížil na dohled ode zdi. Stěna z rudých cihel sahala dvakrát tak vysoko, než je výška člověka a nahoře byla opatřena nataženým ostnatým drátem, který měl odradit i ty nejodvážnější dobrodruhy před pokusem o přelezení. Jakkoliv by si to Rusie přál, rozhodně se o to nehodlal pokoušet. Místo toho sáčkem, který s sebou přinesl, začal točit jako olympijský kladivář a potom s ním mrštil na polskou stranu zdi.

Sáček vyletěl vzhůru a přeletěl zeď. S bušícím srdcem Rusie poslouchal, jak dopadl na dlažbu. Zabalil pečlivě stříbrný svícen do hadrů, takže přistál na zemi s měkkým, tupým zuchnutím místo aby hlasitě zacinkal. Namáhal svůj sluch, zda zaslechne na druhé straně zvuk kroků. Teď byl zcela závislý na milosti Poláka na druhé straně. Kdyby ten chlapík chtěl prostě sebrat svícen, mohl to provést. Jestli doufá v další obchody, tak dodrží dohodu, kterou smluvili v Leszňanské ulici.

Čekání se táhlo stejně jako natažený ostnatý drát a mělo i stejně tolik ostrých hrotů. Ačkoliv se hodně snažil, nezaslechl Rusie z druhé strany žádný zvuk. Možná Němci toho Poláka zatkli. Pak by tedy ten drahocenný svícen ležel opuštěně dokud by ho nesebral nějaký náhodný kolemjdoucí... a Rusie by tak vyplýval jeden z posledních zdrojů naprosté zbytečnosti.

Nedaleko od něho se ozvalo tiché plesknutí na dlažebních kostkách. Rusie tam bleskurychle vyrazil. Hadrů, kterými si omotal zbytky svých starých bot, takřka nevydávaly žádný hluk. Jednou rukou si přidržoval na hlavě klobouk; vypadalo to, že zároveň s vyhubnutím se mu i hlava nějak scvrkla.

Rychle popadnul sáček a pak se zase vrátil do úkrytu temného stínu. Už při běhu jeho smysly zachytily hutnou a pronikavou vůni masa a v ústech se mu takřka okamžitě začaly sbíhat sliny. Neobratně rozvázal tkanici a vnořil ruku dovnitř. Jeho pavoučí prsty se sevřely kolem špalíku masa a odhadoval jeho velikost a váhu. Nebylo to půl kila, jak měl slíbeno, ale moc tomu kusu nechybělo. Očekával, že ho ten Polák vezme hůř na hůř; copak se Žid mohl nějak bránit? Možná by si mohl stěžovat u SS. Ačkoliv mu bylo špatně a strádání ho notně poznamenalo, tahle myšlenka v něm vyvolala smích nad vlastním černým humorem.

Vytáhnul ruku a olíznul sůl a tuk, které mu ulpěly na dlani. Voda se mu vhrnula do očí stejně jako do úst. Jeho žena, Rivka, a jejich syn Reuven (a kromě nich taky on) mohou zase žít o něco déle. Přišlo to už příliš pozdě pro jejich malou Sáru, příliš pozdě pro rodiče jeho manželky a pro jeho otce. Ale oni tři mohou ještě pokračovat.

Olíznul si rty. Sladký pocit, který se mu usadil na jazyku, byl částečně způsoben tím, že maso bylo zkažené (ale jenom trochu; už jedl i mnohem horší) a částečně proto, že to bylo vepřové. Rabíni v ghettu sice už dávno povolili tvrdé zákazy požívání nedovolených potravin, ale Rusie se pořád ještě cítil provinile, když ho pozřel. Někteří Židé se rozhodli raději dříve zemřít než porušit Zákon. Kdyby byl v ghettu sám, Rusie by se také možná dal touto cestou.

Jenže když se musel postarat ještě o ostatní, rozhodl se žít dokud to půjde. Však on už se s Bohem domluví, až bude mít příležitost.

Jak jenom nejlépe to maso využít? přemýšlel. Jedinou odpovědí byla polévka: tak jim vydrží několik dní a ještě navíc trochu přehluší chuť shnilých brambor a plesnivého zelí (až hodně hluboko uvnitř si vzpomněl na dávno minulou dobu před válkou, kdy by se s hnusem od shnilých brambor a plesnivého zelí odvrátil, místo aby se na ně dravě vrhnul a ještě toužil po dalších).

Sáhnul si do kapsy kabátu. Teď jeho slinami zvlhčená ruka sevřela svazek zlatých, které by postačovaly na podplacení židovského policajta, kdyby to bylo nutné. Papirové peníze se teď vlastně k ničemu jinému nehodily: pouhé peníze nestačily na zakoupení jídla, alespoň ne tady v ghettu.

„Musím se vrátit zpátky.“ připomněl si když popadal dech. Jestliže nebude u svého šicího stroje v továrně přesně patnáct minut po ukončení zákazu vycházení, nějaký jiný zubožený Žid bude děkovat Bohu za to, že má příležitost zaujmout jeho místo. A kdyby tam přišel příliš unavený na to, aby dokázal naplnit svou kvótu kalhot k německým uniformám, taky by u svého stroje dlouho nevydržel. Jeho jemné, šikovné ruce byly předurčeny k vyšetřování tepu nebo k odstranění appendixu, ale jen díky jejich zručnosti s cívkou a látkou teď ještě část své rodiny udržoval při životě.

Napadlo ho, jak dlouho mu asi ještě bude dovoleno vést tenhle, byť velmi mizerný, život. Ani se tak moc nebál náhodné vraždy, která do ghetta vždycky vkročila v německých těžkých botách. Ale právě toho dne se v továrně začala od úst k ústům šířit velmi neblahá zvěst. Podle toho co lidé říkali, lublinské ghetto přestalo existovat: tisíce Židů byly deportovány a... Každý si tady domyslel své vlastní a, podle toho co mu připadalo jako nejhorší noční můra.

Rusieho a mělo podobu jakési továrny na výrobu masových konzerv, jenom tam místo dobytka procházeli lidé. Modlil se, aby se mýlil, že by Bůh přece nikdy nedopustil takovou ohavnost. Ale až příliš mnoho modliteb dopadalo do hluchých uší, až příliš mnoho mrtvých Židů už do té doby leželo na chodnících, jako dřevo, byli naskládáni na hromady a odvezeni pryč.

„Pane Abrahámův, Izákův a Jákobův,“ mumlal potichu měkkým hlasem, „žádám tě, sešli mi znamení, že jsi nezatratil svůj vyvolený národ.“

Stejně jako další desetitisíce jeho spolutrpiteľů, říkal tuhle modlitbu každou hodinu dnem i nocí. Modlil se tak, protože to bylo to jediné co mohl udělat aby odvrátil svůj hrozný osud.

„Prosím Tě, Pane,“ mumlal dál, „dej mi znamení.“

A najednou se na varšavské ghetto uprostřed noci sneslo jasné poledne. Mojše Russie v nevěřicím úžasu zíral na jasné žhnoucí zdroj světla, který zářil uprostřed stále černé oblohy. Padáková světlice, pomyslel si při vzpomínce na německé bombardování jeho města.

Ale tohle nebyla světlice. Ať už to bylo cokoli, bylo to o dost větší a jasnější než jakákoliv světlice a zvládlo to osvětlit celé varšavské ghetto — možná celou Varšavu, nebo dokonce celé Polsko — jako za dne. Zcela nehybně to viselo ve vzduchu, což by nedokázala žádná světlice. Pomalu, pomaloučku se ten světelný bod stával rozmazanější, začal trochu slábnout z oslepující jasně fialové přes bílou a žlutou do oranžova. Polední jas pomalu a pěkně polehoučku přenechával oblohu západu slunce a následně soumraku. Dva nebo tři zmatení ptáčci, kteří se předtím dali do zpěvu, teď znovu umlkli, jako by se styděli, že se nechali tak napálit.

V každém případě ale byl jejich zpěv stejně přehlušen výkřiky přicházejícími z ghetta i odjinud, výkřiky údivu a hrůzy. Russie zaslechl německé volání, ze kterého bylo cítit strach. Vystrašený německý hlas neslyšel od té doby, co nacisté natlačili Židy do ghetta. Nedovedl si ani představit, že by se to stalo. O to raději je ale slyšel.

Slzy se mu vyhrnuly ze zarudlých očí a pomalu stékaly přes špinavou kostnatou tvář do jeho kudrnatých vousů.

Unaveně se opřel o potrhaný plakát, na kterém byl nápis Piwo. V tu chvíli se snažil vzpomnout, kolik času už mohlo uplynout od chvíle, kdy naposledy do ghetta přivezli pivo.

Ale na ničem teď vlastně nezáleželo, ne v tom pravém slova smyslu. Požádal Boha o znamení a Bůh mu je právě teď poskytl. Nevěděl jak by se za to mohl Bohu odvděčit, ale slíbil si, že se po zbytek života bude snažit něco vymyslet.

Velitel flotily Atvar stál opět před holografickým vyobrazením Tosevu 3. Jak se tak na něj díval, najednou se tu a tam nad směšně malými pevninami rozzářily malé zdroje světla. Uvažoval nad tím, jestli až Tosev 3 přejde pod nadvládu Rasy, bude možné získat nějaká další využitelná území pomocí manipulace s litosférickými deskami.

To ale byla myšlenka do dosti vzdálené budoucnosti, od nynějška tak za pět set let, možná dokonce pět tisíc nebo stejně tak pětadvacet tisíc let. Nakonec, až bude všechno přesně promyšleno a naplánováno do nejmenších detailů, Rasa tyto plány uskuteční. Tento způsob jednání už se osvědčil během dlouhého běhu mnoha staletí.

Atvar si ke své rozmrzelosti dobře uvědomoval, že nemá právě onen luxus času. Očekával, že si tenhle úkol vychutná. Ale Tosevané, kterým se nějakým záhadným způsobem podařilo v neuvěřitelně krátkém čase vytvořit zárodky průmyslové společnosti teď pro jeho úderné jednotky představovali větší hrozbu, než kdokoli doma očekával. Jestli se mu nepodaří tuto hrozbu odvrátit, pak bude navždy vzpomínáno pouze jeho selhání.

Proto se s určitou nejistotou obrátil na velitele lodi Kirela s otázkou. „Byla tato zařízení řádně umístěna?“

„Přesně tak, veliteli,“ ujistil ho Kirel. „Všechna umístovací plavidla se bezpečně vrátila na základnu a hlásí splnění úkolu. Přístroje potvrzují správné zaměření termonukleárních zařízení a současně jejich zažehnutí nad hlavními radiokomunikačními centry Tosevu 3.“

„Výtečně.“ Atvar si byl vědom toho, že Tosevané nemají žádnou možnost jak dosáhnout byť jen zlomku výšky, ve které operovala jeho umístovací plavidla. Přesto mu ale vždycky přineslo úlevu hlášení, že všechno skutečně proběhlo tak, jak mělo. „Jejich systémy by tedy měly být dokonale rozrušeny.“

„Jak pravíš, vznešený veliteli,“ souhlasil Kirel. „Dokonce je to ještě lepší, mnoho součástí těch systémů by mělo být trvale zničeno. Nechráněné tranzistory a mikroprocesory jsou mimořádně zranitelné elektromagnetickým vlněním. A protože Tosevané sami nemají žádný vlastní zdroj jaderné energie, nikdy je nenapadlo vytvářet proti ní jakékoliv štíty.“

„Výtečně,“ zopakoval Atvar. „Naproti tomu pro naše vlastní letadla, chráněná štíty, bude pouhou hračkou vyřadit je, až se budou kroutit jako zoufalci se zlomenou páteří. Příprava ploch pro přistání by neměla představovat zvláštní problém a jakmile jednou budou naše jednotky na zemi, dobytí už bude nevyhnutelné.“ Když tuto svou myšlenku vyřkl nahlas, dodalo mu to novou jistotu a odvalu. Nic totiž Rasu nepovzbudilo tak, jako plán, který běžel přesně jako hodinky.

Kirel se otázel: „Nechtěl bys, vznešený veliteli, abychom po přistání vysílali požadavek okamžité bezpodmínečné kapitulace? Mohly by ho třeba zachytit přijímače, které náhodou zůstaly nepoškozeny?“

Tohle nebylo součástí plánu, tak jak ho připravili. Kostra jejich plánu začala samozřejmě vznikat ještě v době, kdy se všichni domnívali, že Tosevané nemají ani zdaleka technologie, které by stály za zmínku. Přesto Atvar pocíťoval jakousi instinktivní nechuť se od něho jakkoliv odklánět. Proto řekl: „Ne, jen ať k nám přijdou sami. Však oni se vzdají hned, jak pocítí naši mocnou údernou sílu.“

„Provedeme to tak, jak si přeješ, můj veliteli,“ prohlásil Kirel formálně. Atvar věděl, že kapitán lodi je ambiciózní voják a touží po jeho postu. Proto si Kirel samozřejmě zaznamenal veškeré potenciální chyby či přehmaty, obzvláště ty, proti kterým protestoval. Ale co, ať Kirel dělá, co umí. Atvar si byl takřka jist, že tohle žádná chyba není.

Velitel letky Teerts v nevěřicím úžasu zíral před sebe na palubní desku, zářící uvnitř kabiny v dolní části čelního skla. Během výcviku si nedokázal ani ve snu představit útok v oblasti, kde by se vyskytovalo tolik cílů. Obrovské hejno tosevanských letadel se táhlo před ním a o něco níže a nikdo v nich ani vzdáleně netušil, že by se vůbec mohl vyskytovat byť jen v jejich sluneční soustavě.

V tu chvíli zazněl pronikavý hlas jednoho ze dvou pilotů jeho letky v poslechovém vysílači, který měl připevněn na sluchové membráně: „Škoda, že nemáme o něco víc letounů, které bychom mohli do téhle oblasti přivolat. Tady by si to rozhodně hezky užili.“

Ještě než Teerts odpověděl, zkontroloval pro jistotu rádiovou frekvenci. V souladu s nařízením to nebyla žádná z těch, které používali Tosevané. Oddechl si a pak odpověděl: „Vždyť my chceme udeřit na celý svět, Rolvare. Musíme se smířit s tím, že nemáme dost letounů na to, abychom najednou zničili všechny ty jejich krámy. Musíme se snažit o maximum, co je momentálně v našich silách.“

Avšak i jejich omezené možnosti slibovaly zajímavou podívanou. Vybral si cíle pro všech šest raket v mračnu letadel a pečlivě je zaměřil. Postupně je všechny odpálil, pěkně jednu po druhé. Jeho stíhačka se pod ním trochu zhoupnula, jak rakety spořádaně opouštěly letoun. Jejich motory naskočily, vyplivly oranžové plameny a za okamžik už se řítily dolů na neohrabané tosevanské létající stroje.

I kdyby domorodci tušili, že jsou terčem útoku, nemohli s tím prakticky nic udělat, protože rakety se na ně hnaly rychlostí desetkrát větší, než byla rychlost jejich letadel. Palubní obrazovka mu ukazovala jeho salvu a současně i rakety ostatních členů letky, jak se řítí na své cíle. A pak najednou Teerts nepotřeboval žádný elektronický displej na to, aby mohl sledovat co se děje. Ohnivě výbuchy oslnivě zazářily v temnotě, jak byla letadla sražena z oblohy.

Rolvar zahlaholil do Teertsova poslechového vysílače: „Koukněte, jak padají! Všechny výstřely čistě zasáhly cíl!“

Piloti stíhaček byli do výcviku vybíráni podle svojí agresivity. Teerts si vydobyl nátlak velitele letky díky tomu, že si vždycky udržoval smysl pro sebemenší detaily. Zběžně pohlédl na zářící obrazovku a opravil ho: „Já vidím jenom sedmáct sestřelů. Buď byla některá raketa vadná nebo si dvě vybraly stejný terč.“

„No a co?“ prohlásil Gefron, poslední člen letky. Ten by se nemohl stát velitelem letky, ani kdyby žil tisíc let a to by je ještě museli počítat podle dvojnásobných tosevských roků. Pilot to byl ale dobrý. Pokračoval zjevně bojovně naložen: „Máme ještě svoje kanóny. Tak je použijme.“

„Správně.“ Teerts navedl svou letku dolů na dostřel kanónů. Domorodí letci stále ještě nevěděli, co se to s nimi děje, i když už všichni tušili, že je to něco hrozného. Jako když střelí do hejna vrabců, rozprskli se po obloze a ze všech svých ubohých sil se snažili uniknout před pohromou. Teerts pobaveně otevřel čelisti. Jejich snaha jim nebude nic platná. Jeho motory najednou zabraly o něco silněji, to proto že nasávaly hustší vzduch. Zaskřípěly servomotory, které upravovaly sklon křídel. Rychlost jeho stroje rychle klesla a o teď letěl těsně nad hranicí zvuku. Jeho čelní sklo vyplnil cíl. Pařátem ruky na řídicí páce stisknul spoušť kanónu. Nos jeho stíhačky na okamžik zmizel v kouři a záslehu při palbě. Když se kouř rozptýlil, tosevanský letoun se už řítí k zemi s celým jedním křídlem ustřeleným.

Nikdy v životě ještě nebyl mezi tolika letadly. Nastavil teď vyšší obrátky motoru, aby se vyhnul náhodné srážce. Další cíl, další zásleh a další sestřel. O několik okamžiků později další a pak ještě jeden.

Periferním viděním zahlédl po straně krátké ohnivé záslehy. Jedním okem se tím směrem podíval. To po něm střelil tosevanský letoun. Musel v duchu obdivovat odvahu těch domorodců. Až se je podaří podmanit a zvládnout, budou Rase dobře sloužit. Nebyli ani špatní piloti, když se vezme v úvahu, na jak zastaralých strojích to létali. Divoce a velmi obratně manévrovali letouny, snažili se odpoutat od nepřítele a uniknout. To ale záviselo pouze na něm, nikoliv na nich.

Rozstřílel stroje na čele shluku a pak zahájil otáčku, aby mohl začít další rundu. Právě v tom okamžiku se na jeho displeji objevil svítící bod, který jej přinutil na něj otočit obě oči. Někde tam venku v nekonečné noční obloze se od smečky odpoutal rychlejší letoun a začal se stáčet jeho směrem.

Že by nějaký doprovodný Stíhač? Nebo nějaký nepřítel, který jej považoval za lepší terč? Teerts nevěděl a bylo mu to úplně jedno. Ať už tím domorodcem byl kdokoli, za svou opovržlivost zaplatí.

Teertsův kanón se zaměřoval radarem. Vypálil dávku. Z tosevanského letadla se vyvalily plameny a dým. V tom samém okamžiku ale letoun opětoval palbu. Střely byly stejně příliš krátké. Odvážlivec se teď jako velká ohnivá koule řítí z oblohy.

Teerts udeřil na hřmící hejno bombardérů ještě dvakrát, ale potom mu již docházela munice. Rolvar i Gefron také způsobili tolik škody, kolik jim jenom zásoba střeliva dovozovala. Zažádali o vyzvednutí na nízkém orbitu a doufali, že již brzy bude mít Rasa dobré přistávací plochy i na zemi. Pak bude ničení tosevanských letadel ještě snadnější a efektivnější.

„Bylo to snadné jako dostat samičku v době páření,“ jásal Gefron.

„Přesto jsou ale velmi stateční,“ doplnil ho Rolvar. „Dvojice jejich stíhačů se vrhla přímo na mě. Možná mám dokonce jednu nebo dvě díry. Nejsem si ani příliš jistý, jestli jsem je dostal oba — jsou tak malí a pomalí, jsou mnohem obratnější než já.“

„Já vím, že já ho sestřelil,“ pochlubil se Teerts. „Půjdeme se vyspat a pak se sem znovu vydáme a zopakujeme si to.“ Jeho kolegové z letky souhlasně zasyčeli.

V jednom okamžiku si Lancaster vpravo dole pod strojem George Bagnalla poklidně plachtíl vzduchem, jako by ani nebyla válka. V následující vteřině se ve vzduchu rozletěl na kusy. Na chvíli Bagnall zahlédl lidi a kusy stroje viset nehybně ve vzduchu, jako kdyby byly přivázaný lanem k nebeské báni. Pak najednou zmizely.

„Ježíši!“ vykřikl pronikavě od plic. „Mám pocit, že se snad celý tenhle podělaný svět zbláznil. Nejdřív to mohutné světlo na obloze...“

„Osvětlo nás to, jako kdyby se najednou rozzářily miliardy hvězd, že jo?“ souhlasil Ken Embry. „To by mě zajímalo, jak to ti zpropadení skopčáci dokázali? Kdyby to svítilo ještě nějakou chvíli, tak nás tu mohla najít snad každá německá stíhačka na světě.“

Další Lancaster se rozletěl v ohromné explozi, nepříliš daleko od nich. „Co to sakra bylo?“ uvažoval Bagnall. „Viděl někdo skopčácký letadla?“

Žádný ze střelců se neozval. Stejně tak bombometčík. Embry tedy promluvil na svého radistu: „Tak co, Tede, měl jsi už větší štěstí?“

„Ani náhodou,“ odpověděl znepokojeně Edward Lane. „Od toho záblesku jsem na žádné frekvenci nechytil nic jiného než hrozné chrčení a šum.“

„To je teda pořádná záhada, to vám povím,“ prohlásil Embry. Jako na potvrzení jeho slov v tom okamžiku vybuchly další dva bombardéry. Teď už ale skoro zakřičel: „Co se to sakra děje? Není tu flak ani žádná letadla, tak co to sakra je?“

Vedle pilota se Bagnall ve svém sedadle otřásl. Létat na bombardovací mise nad Německo bylo děsivé už samo o sobě, ale když takřka bezdůvodně ve vzduchu vybuchovaly Lancastery... Srdce se mu stáhlo tak, že spíš připomínalo zmrzlou hroudu v jeho hrudi. Hlavou otáčel sem a tam a snažil se přijít na to, kdo to tak ďábelsky vraždí jeho přátele. Za vyleštěným perspexovým sklem ale noc zůstávala neproniknutelná.

Pak se ale najednou mohutný a těžký Lancaster úplně ve vzduchu zatřásl jako list v mohutném poryvu větru. I přes mohutný rachot čtyř Merlinů uslyšel pronikavé hřmění tak děsivé, že se mu hrůzou zjezily všechny chlupy na těle. Štíhlý žraločí stín prosvítlél kolem, neskutečně rychle, neskutečně vznešeně. Dva mohutné výfuky žhnuly v temnotě jako rudé oči nějakého dravce. Jeden ze střelců byl natolik duchapřítomný, že po něm začal pálit, ale stín zmizel ve tmě před Lancasterem během pouhého okamžiku.

„Viděl... viděl's to?“ otázal se Ken Embry přiskrceným hlasem.

„Asi... něco jo.“ odpověděl Bagnall stejně zaraženě. Nebyl si zcela jist jestli má věřit tomu strašlivému zjevení, které právě pozoroval. „Odkud tohle mohli Němci vytáhnout?“

„To nemohl být Němec.“ odporoval mu pilot. „My víme. co mají k dispozici stejně dobře, jako oni vědí, jaké zbraně máme my. To spíš uvěřím tomu, že můj táta létal nad Sommou ve Spitfiru než tomu, že by v tomhle seděl nějaký Němec.“

„No dobře, ale jestli to nebyl Němec, tak kdo to sakra byl?“ naléhal Bagnall.

„Ať se propadnu, jestli to vím, ale rozhodně se tu nechci poflakovat, abych to zjistil, kdyby se náhodou rozhodl vrátit.“ Embry stočil stroj a vzdaloval se od trasy té neuvěřitelné stíhačky.

„Pozemní flak —“ varoval Bagnall, který sledoval padající ručičku výškoměru. Embry ho nevnímal. Tak tedy ztichnul a připadal si jako trouba. Když hrozilo setkání s takovým kolosem, který bombardéry z oblohy smetl stejně snadno jako hospodyňka koštětem vymete rozsypanou sůl, pak asi palba pozemních děl nestála za úvahu.

Jense Larssena už začínal palec pořádně bolet. Nehet už pomalu černal; obával se, že mu brzy sleze. Mračil se tak nazlobeně, jak jen mu jeho světlý a sluničko připomínající obličej dovolal. Vždyť je přece fyzik, zatraceně, a ne nějaký tesař. Ještě víc než poraněný prst ho ale zraňovalo chichotání nedospělých mladíků, kteří tvořili zbytek pracovní čtyry, co tady na západním konci Stagg Fieldu stavěla ty podivné věci.

Večerní slunce mu svítilo do zad, když kráčet po Sedmapadesáté ulici směrem k Univerzitnímu klubu. Neměl už takový hlad jako předtím, než se pokusil udělat ze svého bolavého palce dva, ale jídlo a káva byly to jediné, co ho udržovalo v činnosti místo aby usnul. Rychle do sebe nahází svou večeří, a jak jen to půjde, se vrátí znovu ke své práci na staveništi. Bude bušit jako o život, ale tentokrát bude — s trochou štěstí — mnohem opatrnější.

Zhluboka vdechoval do plic dusný večerní vzduch Chicaga. Protože se sám narodil a vyrostl v San Franciscu, nedokázal pochopit, proč se tři milióny lidí rozhodly žít na takovém místě. Polovinu času bylo ve městě příliš horko a dusno a po zbytek roku tu bylo zatraceně chladno.

„Museli se asi zbláznit,“ řekl najednou nahlas.

Student, který kráčet proti němu opačným směrem, se na něj udiveně podíval. Cítil se trochu zahanbeně. Vzhledem k tomu, že byl oblečen do špinavého nátělníku a plátěných modráků, rozhodně nevypadal jako někdo, kdo by patřil do komplexu Chicagské univerzity, natožpak byl členem fakultního profesorského sboru. Ještě více udivených pohledů si vysloužil v klubu. Profesori latiny ve svých tvídových sakách prožraných moly to zkrátka budou muset spolknout, pomyslel si.

Prošel Cobbovou bránou; vždycky, když se podíval na obrazy vytesané na hromadě kamení ležící u vstupu do Hullova paláce, musel se usmát. Botanické jezírko, ze tří stran obklopené budovami Hullových biologických laboratoří, bylo ideálním místem k odpočinku, kde si rád poseděl a četl si, když měl zrovna čas. V poslední době toho času ale moc neměl.

Přicházel zrovna k Mitchellově věži, když tu náhle jeho stín zmizel. Ještě před chvílí se táhnul před ním, ostrý a spořádaný, a najednou byl ve vteřině pryč. Věž, která byla postavena jako přesná kopie Magdaleniny koleje v Oxfordu, byla náhle zaplavena drsným bílým světlem.

Larssen překvapeně zíral vzhůru k obloze. Žhnoucí bod tam rostl a zároveň slábnul a měnil postupně celou paletu barev zatímco jej sledoval. Všichni kolem také stáli, ukazovali k nebi a volali: „Co to je?“ „Co by to asi mohlo být?“ „Už jsi někdy něco takového viděl?“ Lidé vystřkovali rychle hlavy z oken anebo rovnou vybíhali ven, aby si to nenechali ujít.

Fyzik tam stál a upřeně bod pozoroval tak jako všichni ostatní. Kousek po kousku ono podivné světlo pohaslo a jeho starý dobrý stín se opět objevil. Než se ale zcela obnovil, Larssen se otočil a dal se rychle do běhu směrem, kterým původně přicházel. Hnal se kolem tuctů lidí, kteří stále ještě postávali a překvapeně sledovali oblohu. „Kde to hoří, kámo?“ volali na něj někteří.

Neodpověděl jim. Jenom ještě zrychlil svůj běh na Stagg Field. Ten oheň pocházel z oblohy. Věděl taky až moc dobře, co to muselo být za oheň. Oheň, který se spolu se svými kolegy v laboratoři snažil probudit z atomu uranu. Dosud se ale žádnému atomovému pracovišti ve Spojených státech nepodařilo ani vyvolat šířící se řetězovou reakci. Tým, který pracoval na západním poli, se právě snažil sestavit aparaturu, která by to dokázala.

Ačkoliv to bylo právě Německo, kde se v roce 1938 poprvé podařilo rozštěpit atom uranu, nikoho by ani v nejhroznějším snu nenapadlo, že by Němci už dokázali vybudovat nejen fungující zařízení, ale také v něm vyrobit bombu. Larssen se teď v běhu podívoval nad tím, jak Němci dokázali bombu odpálit nad Chicagem. Podle toho, co dosud věděl, jejich letadla zatím nemohla doletět ani nad New York.

Zároveň uvažoval nad tím, proč Němci výbuch bomby nastavili na tak velkou výšku. Bylo to příliš vysoko na to, aby mohla nadělat nějakou škodu. Možná, napadlo ho, že ji umístili do nějaké transoceánské rakety, o kterých v poslední

době psaly bulvární časopisy. Nikdo si ale nedovedl představit, že by to Němci skutečně dokázali.

Když tak o té bombě uvažoval, nic z toho mu nějak nedávalo smysl. Ta děsivá věc tam nahoře ale skutečně vybuchla a určitě musela být německá. Nemohla totiž rozhodně být americká ani britská.

Larssena v tu chvíli napadla ještě hrůznější myšlenka. Co když za tím byli Japonci? Nevěřil, že by měli znalosti a údaje k sestrojení atomové pumy, ale stejně tak si nepomyslel, že jsou natolik schopní, aby tak dokonale vybombardovali Pearl Harbor. Nebo že dokážou dobýt Filipíny, Guam, Wake, nebo sebrat Britům Hongkong a Singapur a následně ještě Barmu. Nevěřil by také, že se jim prakticky podaří vyhladit královské námořnictvo v Indickém oceánu nebo... Čím déle o tom uvažoval, tím delší se jevil ten smutný seznam rodící se v jeho hlavě.

„Možná to opravdu byli ti zatracení Japonci,“ řekl si a rozběhl se ještě o něco rychleji.

Sam Yeager si u svého sedadla zatáhnul záclonku u vlakového okénka, aby světlo zapadajícího slunce nepadalo do očí Bobby Fiora, protože jeho parťák stále spal. Za svých mladších let by tohle rozhodně neudělal. Protože vyrůstal bez možnosti cestování — kromě občasných několikadenních vyjížděk na farmu svého kamaráda — toužil ze své země vidět co nejvíc. To bylo ještě v dobách, kdy začínal hrát baseball. Tehdy pro něj vlaky a autobusy představovaly otevřené dveře do velkého světa.

„No jo, ale teď už jsem tu zemi viděl,“ zamumlal si pro sebe. Projezdil snad už každou míli téhle země, a občas zajel i do Mexika a Kanady. Zvědavě očumovat při další jízdě ploché pláně Illinois už pro něj neznamenovalo tolik jako kdysi.

Vzpomněl si, jak viděl východ slunce nad vyprahlými horami u Salt Lake City, které se od jezera a jeho solných plátů odráželo přímo do jeho ospalých očí. To tedy opravdu byl pohled, který stál za to. Ten nádherný obraz si už s sebou ponese až do hrobu. S tím nemohly soutěžit žádná pole, stodoly nebo jezírka, ačkoliv by v Salt Lake City nežil ani za plat Joe DiMaggia. No, za plat Joe DiMaggia přeci jen možná ano, opravil se.

Hodně hráčů Decaturských Komodorů zamířilo dozadu do jídelního vozu. Vedle něho přes uličku seděl Joe Sullivan a koukal z okna přesně s tou samou zvědavostí, jakou si Yeager pamatoval ze svých začátků. Rty nadhazovače se neznatelně pohybovaly, když si četl reklamní nápis na holicí pěnu Burma. Tomu se Yeager musel zasmát. Sullivan se zatím musel holit sotva tak dvakrát týdně.

Najednou se do vozu hrnulo jasné světlo přicházející skrz okna na nadhazovačově straně vagónu. Otočil tam hlavu.

„Něco legračního se děje na obloze,“ oznamoval. „Vypadá to jako ohňostroj na Čtvrtého července, ale nějaký pořádně jasný.“

Mutt Daniels také seděl na té straně vlaku. „To tedy jo. Je to pořádně jasný,“ souhlasil manažer. „Takový jsem neviděl za celý svůj život. Drží to tam ale jako přibité, jakoby se to vůbec nehýbalo. Musím říct, že to vypadá docela hezky.“

Světlo postupně přecházelo z bílé přes žlutou a oranžovou do rudé, během několika minut postupně sláblo. Yeager uvažoval, že vstane a půjde se tam taky podívat, aby zjistil, odkud to přichází. Možná by to skutečně udělal nebýt toho, že tu podívanou Sullivan přirovnal k tomu, co člověk vidí každoročně na čtvrtého července. Od té doby, co si na čtvrtého července nešťastně zlomil kotník, už ho ohňostroje vůbec nelákaly. Zabořil nos opět do svého „Ohromujícího čtení“.

Vycházející slunce se vplížilo pod víčka Heinricha Jagera a probudilo ho, takže otevřel oči. Zabručel, setřepal si z hlavy pár pavučin a pomalu se postavil na nohy. S miskou se šel zařadit do fronty na snídani, ale pohyboval se jako by každý kloub v jeho těle byl zarezlý. Jeho nos mu prozradil, že opět bude nějaká míchaná kaše. Pokrčil rameny. Alespoň si naplní břicho.

„Tak co, už žádná další světla na obloze?“ zeptal se Ernsta Rieckeho, který vypadal právě tak unaveně jako se cítil on sám.

„Ne, pane,“ odpověděl kapitán. „Nevím, jestli jsem vás měl probudit ale...“

„Udělal jste naopak tu jedinou správnou věc,“ uklidňoval ho Jager, ale v duchu se doplnil ačkoliv mě to stálo další hodinu, kterou jsem mohl strávit pod dekou. „Vůbec nemám tušení, co to mohlo být. Vypadalo to jako jedna z našich průzkumných světlíc, ale bylo to aspoň milionkrát větší a jasnější. A navíc to ani neklesalo. Zůstalo to na jediném místě po celou dobu, dokud to nezhaslo. Vážně by mě zajímalo, co to mohlo být.“

„Možná zase nějaký Ivanův trik,“ navrhnul Riecke.

„Možná.“ Ale Jager tomu nápadu moc nevěřil. „Kdyby to tak ale skutečně bylo, určitě by se potom objevili. Jenže tentokrát žádné bombardéry, žádná dělostřelecká palba... Jestli Rusové něco zkoušeli, tak jim to tedy moc nevyšlo.“

Stejně jako ostatní tankisté, i Jager brzy zhltl svou porci kaše. Když byli konečně všichni najezeni, neochotně odeslal polní kuchyni zpátky na její stanoviště. Loučil se s ní jen velmi nerad, ale její koně by rozhodně nemohli držet krok s jedoucimi tanky.

Jeden po druhém se potom Panzery III s burácením probouzely k životu. Celá rota propukla v jásot, když se podařilo nahodit i motor dvanáctého tanku. Jager křičel pěkně nahlas stejně jako všichni ostatní. Ne že by si myslel, že by se právě dnes měli setkat s nepřátelskými obrněnými jednotkami, ale v Rusku jeden nikdy neví. A když to nebude dneska, tak rozhodně někdy v nejbližších dnech.

Vyšplhal se do věže svého velícího tanku a zavolal rádiem na velení divize, aby zjistil, jestli se od předchozího dne nějak změnila rozkazy. „Ne, stále potřebujeme, abyste se dneska dostali do čtverce B—9,“ hlásil mu poručík mající službu u stanice. „Mimochodem, jaký máte příjem?“

„Je to slyšet dost dobře,“ ujistil ho Jager. „Proč se ptáš?“

„Měli jsme tu teď nějaké potíže,“ odpovídal radista. „Po tom mohutném výbuchu jsme na nějakou dobu absolutně ztratili jakýkoliv poslech. Dobře, že vás to nijak nepostihlo.“

„To jsem taky rád,“ prohlásil spokojeně Jager. „Končím.“ Vytáhnul mapu z pouzdra a pečlivě ji prostudoval. Jestliže teď

byli tam, kde si myslel, musel spolu se svými tanky urazit nějakých dvacet kilometrů, aby se dostal na místo, které mu určilo velitelství. Přikrčil se a předklonil se do malého prostoru pro posádku, aby mohl zavolat na řidiče. „Tak jedeme. Na východ.“

„Dobře, takže na východ.“ Dieter Schmidt roztočil motor Panzera na plné obrátky. Burácení motoru Maybach HL 120TR trochu změnilo zvuk. Tank se začal pomalu sunout kupředu, přičemž vykusoval dva pořádné pruhy do trávy a prachu, které pokrývaly step. Motor vždycky postupně zabíral a slábnul, znovu zabral a klesal, to jak Schmidt postupně projížděl všech šest rychlostních stupňů stroje.

Poklop umístěný v zadní části věže tanku sice notně připomínal uzávěr popelnice, ale poskytoval určitý rozhled, i když byl právě zavřený. Tak jako každý tankový velitel, který si zasloužil svoje černé výložky, jej Jager nechával otevřený a stál v něm, jak jen to bylo trochu možné. Nejen, že takhle viděl mnohem víc než skrz periskop (byť dobrý), ale navíc vdechoval čistší a chladnější vzduch a hluk byl o něco slabší — nebo zněl alespoň jinak. Nutnost být obklopen rachotem motoru vyměnil za kovové cinkání a rachotání náhradních kleček a pásů, které byly připevněny na zadní ploše tanku.

Trochu se při této myšlence zachmuřil. Kdyby mašinerie německého zásobování fungovala tak jak měla, nemusel by s sebou tahat vlastní náhradní díly, aby si mohl být jist, že je bude mít k dispozici, až je bude opravdu potřebovat. Jenomže východní fronta se táhla takřka tři tisíce kilometrů od Baltu až po Černé moře. Nemohl zkrátka doufat, že by se nejvyšší velení, které samozřejmě sedělo daleko v týlu mimo jakékoli nebezpečí, staralo o to, co se stane každému tankovému veliteli.

Obrněnce se teď sunuly přes bitevní pole zaplněné železným šrotem, mýjely hroby narychlo vykopané do úrodné půdy Ukrajiny, kolem zapáchajících a rozkládajících se těl ruských vojáků, která dosud nebyla pohřbena, kolem zničených nákladňáků a tanků Wehrmachtu i Rudé armády. Němečtí mechanici se kolem nich rojili jako mouchy kolem mrtvol a snažili se vyhrabat cokoliv, co by se mohlo hodit.

Mírně zvlněná krajina pokrytá většinou poli se táhla na všechny strany tak daleko, jak jen oko mohlo dohlédnout. Dokonce ani válečné šrámy ji dosud nijak hrozně nepoznamenaly. Když se někdy Jager rozhlédl kolem po tom moři vlnící se zeleně, jeho dvanáct tanků mu připadalo jako nicotná kapka ztracená v nekonečnu. Pousmál se, když se mu v dálce podařilo zahlédnout rotu německé pěchoty.

Jednou nebo dvakrát mu nad hlavou s bzučením přelétalo letadlo. To se musel usmát ještě víc. Někde na východ od Izjumu teď Ivanovi asi bude pořádně horko.

Najednou strašný bengál jako kdyby nastal konec světa — tank ve vzdálenosti několika set metrů po jeho pravici právě vyletěl do vzduchu jako obrovská ohnivá koule. Ještě před chvílí tam klidně jel a teď z něj nezbylo nic než jen rudé a žluté plameny a mohutný sloup černého, masného kouře stoupajícího k obloze. O chvíli později následovaly další menší výbuchy, to když začala vybuchovat munice uskladněná uvnitř tanku. Těch pět mužů posádky sedících uvnitř ani netušilo, co je zasáhlo. Jager si řekl, že je to asi stejně jedno a zalézal přitom průlezem do věže.

„Co to sakra bylo?“ ptal se ho Georg Schultz. Střelec slyšel tu mohutnou explozi skrz tlustý pancíř a přes ohlušující rachot motoru jeho vlastního tanku.

„Joachimův tank právě vyletěl do vzduchu,“ odpověděl Jager. „Musel narazit na minu — ale podle našich informací by tady Ivani žádné miny pokládat neměli.“ Z hlasu byly jasně vycítili jeho pochybnosti; ta exploze byla příliš razantní, než aby to byla mina. Jedině, že by výbuch přímo zasáhl palivovou nádrž, uvažoval major. Tahle myšlenka mu ovšem v hlavě uzrála až v okamžiku, kdy do vzduchu vyletěl další tank s dokonce ještě hlučnější detonací než ten předchozí.

„Ježíši!“ vzkřikl Schultz. Vyděšeně zíral na ocelovou podlahu tanku, jako kdyby zvědavě pozoroval, zda také tudy v okamžiku neproletí bílý oslnivý záblesk.

Jager se vrhnul k rádiu, které ho spojovalo s ostatními členy rotы a stisknul tlačítko pro všechny tanky. „Všichni zastavit!“ vybuchl na ně. „Najíždíme tady na miny.“ Vykřikl ten rozkaz taky dopředu na Dietera Schmidta a pak se v průlezu vztyčil aby se přesvědčil, že všichni rozkaz zachytili a uposlechli.

Zbývajících deseti tanků rotы už mezitím zastavilo. Ostatní velitelé také vylezli do poklopu stejně jako Jager a snažili se přijít na to, co se děje. Kromě dvou hořících vraků se všechno zdálo být úplně normální. Jager se právě chystal spojit se štábem divize a požádat o ženijní jednotku, když v tom oblohu proťal ohnivý šíp a čistě odstřílel věž jednoho ze stojících tanků. Trup potřísněný olejem se okamžitě vzňal jako pochodně.

Jager sprostě proklínal svou vlastní chybu a vrhnul se zpátky do věže. Popadl rádio a křičel z plna hrdla: „Rychle, rozjeďte to! Jsou to rakety ze vzduchu, ne miny! Ivani museli najít nějaký způsob, jak přidělat Kaťuše na jejich stíhací bombardéry. Když tu zůstaneme takhle trčet, tak jsme tu jako hejno sedících kačen.“ Tentokrát už nemusel povel zvlášť opakovat pro Schmidta; jeho Panzer III se již s trhnutím vrhnul dopředu a motor řval na plný výkon.

Až když se major znovu vynořil z kopule, teprve tehdy si najednou uvědomil, že ohnivá stopa směřovala ze západu, směrem zezadu. „Otočit věž o sto osmdesát stupňů!“ křičel a nadával na hydrauliku, když se těžká ocelová věž pomalu začala otáčet. Někteří z ostatních velitelů měli více duchapřítomnosti. Věže jejich tanků už byly namířeny směrem na západ.

Jager tam také nasměroval svou hlavu. Když se otočil, čtvrtý tank právě dostal zásah do oblasti motoru. Ocelovou konstrukci začaly olizovat plameny. Poklop na vrcholku věže se rozletěl a z něj začali postupně vypadávat tankisté. Jeden, dva, tři... velitel, střelec, nabíječ. Oheň teď už polykal celý tank. Řidič a střelec kulometu neměli většinou žádnou šanci.

Velitel rotы teď zoufale pohledem prohledával oblohu. Kde byl ksakru ten Šturmovik, opancéřované ruské letadlo určené proti pozemním cílům, na které s největší pravděpodobností namontovali ony Kaťuše? Srdce se mu sevřelo, když spatřil letící stín. Kulometry 7.92 mm sprážené s kanónem ve věži některých rychle reagujících tanků již na něj chrly oheň. Neměly moc naději způsobit mu nějakou škodu, ale třeba se jim podaří pilota odradit od nízkého útočného

náletu.

Nepodařilo se. Už byl tady. Jager se rychle připravil vrhnout se za pancéřování věže, jakmile Šturmovik začne opětovat palbu. Když ale letoun velkou rychlostí s burácením proletěl kolem, uvědomil si, že to není Šturmovik. A když vypálil, celý tupý nos stroje se zahalil do bíložlutého záblesku provázejícího výstřel. Prach vyletěl do vzduchu v těsné blízkosti dvou dalších tanků. Oba dva okamžitě znehybněly. Začal se z nich valit dým. Spolu se smradem hořícího benzínu, oleje a korditu Jagerův nos zachytil také typický uzený zápach škvařícího se lidského masa.

Letadlo proletělo nad nimi v takové blízkosti, že takřka bylo možno se ho dotknout. Přes všechny události Jager nedokázal udělat nic jiného než ohromeně stát a zíral na něj. Bylo takřka stejně velké jako střední bombardér a nemělo žádnou vrtuli, nebo ji aspoň nezahlédl. Neneslo německý kříž nebo svastiku a dokonce ani ruskou hvězdu; ve skutečnosti vlastně na svém maskovaném trupu ani křídlech nemělo vůbec žádný znak. A ani neburácelo stejně jako žádné z letadel, která Jager znal — řvalo jako kdyby je poháněly zatracené duše z očiště.

A potom bylo najednou pryč, zmizelo na východě takovou rychlostí, jakou Jager dosud žádného stíhače neviděl letět. Zíral za ním s otevřenou pusou a nevypadal přitom vůbec jako ostřílený důstojník. Jediný úder a polovina jeho roty se změnila v hořící trosky.

Stejně jako jeho, tak i tank Ernsta Rieckeho přežil tenhle masakr. S rachotem a cinkáním přijel k němu. Riecke vyčníval polovinou těla z průzoru. Na kapitánově tváři byl také patrný výraz zděšeného údivu, který Jager také pociťoval. „Co —“ Riecke to musel dvakrát zkusit, než se mu podařilo jeho otázku vyřknout nahlas. „Co to ksakru bylo?“

„To nevím.“ Jagera přitom napadla ještě hrozivější otázka: „Co když se to vrátí?“

Japonci už začali rabovat ve vesnici. Už také zastřelili několik lidí, kteří se odvážili protestovat, když jim sebrali a odnášeli jejich majetek. Těla tu ležela na malém náměstí vedle rozbořené zdi jámenu jako nemá připomínka krutosti nových pánů. Jako kdyby to nestačilo, vojáci nepříteli se potulovali po vesnici s nasazenými bajonety připraveni rozpárat břicho každému, kdo by se na ně odvážil jen křivě podívat.

Liu Han udělala všechno pro to, aby se před Japonci mohla cítit takřka neviditelná. Věděla totiž, jak Japonci provádějí nábor do svých praporů potěšení. Díky popelu teď její vlasy byly dost šedé; uhelný prach nejenže ji pošpinil tvář, ale také si jím přidělala vrásky, takže vypadala jako mnohem starší žena. Zármutek a bolest ji zlomily tak, že pro ni nebyl problém předstírat ohnutý postoj starých lidí. Bezcilně se toulala po okrajích vesnice, částečně aby se držela stranou od vojáků a taky proto, že bez domova a bez rodiny teď neměla nic lepšího na práci.

Protože se držela stranou od hlučného zmatku, na kterém se podíleli rovným dílem obyvatelé vesnice i vojáci, jako první se jí asi podařilo zaslechnout slabé hučení ozývající se ze vzduchu. S hrůzou pohlédla vzhůru — copak přilétají další bombardéry? Ale ty to určitě nebyly, protože vesnice už teď byla pod nadvládou japonských bot.

Nebo že by to mohla být čínská letadla? Jestliže chtěla kuomintangská vláda udržet pod kontrolou Hankou, musela teď do boje vrhnout vše, co měla k dispozici. A ten zvuk takřka jistě přicházel od jihu! Hrůza uvnitř Liu Han zápasila o nadvládu se vzrušeným očekáváním. Přála japonským vojákům smrt, ale chtěla by skutečně zemřít zároveň s nimi?

I přes svůj žal se rozhodla, že se jí chce žít. Zapomněla na svůj maskovací postoj a rozeběhla se k lesu — čím dále bude od vesnice až začnou padat bomby, tím lépe pro ni. Hukot přilétajících letounů jí ohlušujícím způsobem sílil v uších.

Rychle se vrhla za nejbližší pahorek, kde skočila do změti křovin a kapradí. V tu chvíli už měla letadla takřka nad hlavou. Snažila se je zahlédnout skrz větve stromů. Navzdory žalu a hrůze, které pociťovala, nemohla uvěřit svým očím.

Letadla, na které byla zvyklá, měla ladné křivky, vypadala takřka jako ptáci. Tyto létající — věci — vypadaly spíše jako vážky. Byly hranaté, vypadaly dost neohrabaně a z jejich spodku vyčníval přistávací podvozek jako nohy nějakého hmyzu. A neměly žádná křídla! Jestliže je ve vzduchu drželo něco jiného než kouzla, pak to musel být rotující disk, který byl připevněn nad každou z nich.

Vážky připomínaly také tím, jak visely nehybně ve vzduchu. Liu Han dosud nikdy neslyšela o letadle, které by takové věci dokázalo, ale ona vlastně o letadlech nevěděla takřka nic kromě té zkázy a ničení, které rozsávala.

V tomto ohledu tedy tyto vážky připomínající letouny nebyly žádnou výjimkou. Jak tak visely na obloze, začaly střílet z kulometů a odpalovat rakety do nebohé krvácející Liu Haniny vesnice. Výkřiky a nářek zaznívaly skrz rachot kulometů a praskání výbuchů. Stejně tak slyšela i drsné skřeky japonských vojáků. Liu se celá zachvěla, když je zaslechla; připomínaly jí děsuplné vytí vlků. Když tak sledovala, jak jsou okupanti koseni nemilosrdnou kulometnou palbou, takřka se jí podařilo zapomenout na zničení její vesnice.

Pak se v troskách jámenu probral kulomet a začal vztekle štěkat. Japonci se ze všech sil snažili bránit. Svítící střely vytvářely stopy, které stoupaly k ocelovým vážkám nahoře. Dvě rakety zasyčely a v oblaku dýmu se řítily k zemi. Zahřmění, světelný záblesk a kulomet ve vteřině utichnul. Liu Han úplně zapomněla, že se má pečlivě schovávat, a neubránila se radostnému výskutu. Jenže když všude kolem panoval takový zmatek, kdo by v tom hluku zaslechl jediný výkřik?

Dvojice těch prazvláštních letadel se pomalu spouštěla k zemi, obě plachtily vzduchem stejně lehce jako sněhové vločky v závanu větru. V jejich bocích se otevřely dveře okamžitě poté, co se podvozek dotknul pevné půdy. Liu Han uvnitř strojů zahlédla pohyb. Se zatajeným dechem napjatě čekala až se z vnitřku vyhrnou vojáci a dokončí likvidaci japonských utlačovatelů.

Mohli ale tohle vůbec být vojáci kuomintangské vlády? Liu Han si vůbec nedokázala představit, že by její vlast měla ve výzbroji taková úžasná letadla. Možná pocházela z Ameriky! Američané byli přece všeobecně považováni za nejvynalézavější ze všech cizích d'áblů co se týkalo techniky — a také bojovali s Japonci. Liu Han už Američana jednou viděla, velkého tlustého křesťanského misionáře, který hovořil špatnou čínštinou. Mluvil velice pronikavým a drsným hlasem, jak si vzpomněla. Představila si teď živě mohutné, divoké americké vojáky jak se ve vlnách valí z těchhle podivných vážek. Každý by měl lesknout se bajonet, který by byl dlouhý alespoň do pasu. Při téhle

uspokojivé představě úplně cítila, jak ji zahrála spokojenost.

Z ocelového vážkového letadla se skutečně začali houfně valit vojáci v maskovaných helmách. Nebyli to ale mohutní a strašliví Američané. A nebyly to ani čínské jednotky. Liu Han radost opustila během jediného hlubokého nadechnutí a okamžitě se proměnila v nesmírný děs. Číňané obvykle cizince nazývali „ďábly“. Právě před chvilíčkou tak Liu Han v duchu nazývala Američany. Jenže teď se před jejími zraky vynořovali skuteční ďáblové!

Byli o něco menší než lidé a daleko kostnatější. Jejich zelenohnědé šupiny se v jasném odpoledním slunci leskly jako studená odpudivá hadí kůže. Neměli vlastně žádný nos; místo toho byla spodní část jejich obličeje vytažena v jakýsi krátký čumák — Liu Han nejprve napadla kočka, ale pak jí spíš připomněli ještěrku. Tihle ďáblové měli také ocas, takový krátký a tupý, který jim visel zhruba do třetiny vzdálenosti ke kolenům. Liu Han si pořádně protřela oči, ale když je opět otevřela, tyhle příšery tam byly stále. Zasténala, ale jenom potichu hluboko v krku.

Tihle ďáblové se ani nepohybovali stejným způsobem jako lidé. Liu Han si znovu vzpomněla na ještěrky: vojáci se totiž v určitém smyslu pohybovali hodně podobně, jako kdyby měli velice uvolněné klouby. A když se zastavili na místě, tak stáli absolutně nehybně, jak by to žádný člověk kromě meditujícího mnicha nikdy nedokázal.

Ale oni se rozhodně nechovali jako mniši. V rukou svírali předměty, které vypadaly skoro jako zbraně. A tak to opravdu byly zbraně — začaly pálit do vesnice. Ale jaké to byly zbraně! Místo prásk, prásk obvyklého u normálních pušek zbraně těchto nestvůr plivaly rovnou dávky kulek, podobně jako kulomety.

Přes tuto palebnou stěnu, ačkoliv zem všude kolem kropila palba kulometů a rakety chrlené z létajících strojů, japonští vojáci ukrytí ve vesnici pokračovali ve střelbě. Ďáblové vysazení na zem se dali do pohybu směrem k útočníkům nyní kladoucím odpor, někteří vždycky proráželi vpřed, zatímco ostatní je kryli palbou. Kdyby na ni útočily takové příšery, Liu Han si byla jista, že by se buď okamžitě vzdala nebo se pokusila uprchnout. Japonci ale ne. Bojovali až do posledního dechu, dokud nebyli všichni mrtví. To ale netrvalo dlouho.

Než tahle malá bitva skončila, vesnice už byla skutečně celá v plamenech. Jak tak vykukovala skrz stěnu křoví, zahlédla Liu Han lidi z vesnice, kteří dosud zůstali naživu, jak se dávají na útěk do všech možných směrů kromě k ní (ocelové vázky usazené na zemi byly dost pádným argumentem proti nápadu vydat se tímhle směrem).

Po několika minutách přicházel k ocelovým vážkám malý hlouček vesničanů, kteří byli ze všech stran obklopeni a poháněni ozbrojenými ďábly. Jeden z těch vojáků ležel rozhozen na trávě před jedním z rozbořených domů. Krev, která zbarvila jeho lesknoucí se šupiny, byla červená stejně jako krev lidská. Liu Han si raději znovu protřela oči. Nenapadlo by ji, že tihle ďáblové mohou také krváčet.

Některé z ocelových strojů, které se dosud vznášely, teď ještě nabraly výšku a rozletěly se směrem na sever.

Zanedlouho se opět krajem rozléhala střelba. Dobře, pomyslela si Liu Han. Teď zabijejí ještě další Japonce.

Když byl tedy potlačen veškerý odpor ve vesnici — a i samotná vesnice byla totálně rozbořena — začali ti malí šupinatí ďáblové, kteří byli vysazení na zemi, šmejdít všude po okolí. Jako by se chtěli přesvědčit, že se kolem nepotulují další nepřátelé. Když se jeden z nich vydal právě jejím směrem, Liu Han se horečně pokoušela schovat a snažila se zahrabat do hromady listů a zlámaných větví. Jestliže bude Amida Budha laskavý, ten skřet ji nezahledne. Jenže milosrdný Budha patrně právě v tom okamžiku upíral svůj zrak úplně jiným směrem. Ten malý ďábel v šupinatém krunýři něco zaječel v jakémsi velmi podivném jazyce, který neznala a kterým se oni mezi sebou dorozumívali. Liu Han se ve svém narychlo zbudovaném úkrytu strachy otřásla, ale nevylezla ven. Pak zaburácela vojákova zbraň. Kulky hrozivě svištěly a thaly větve kolem ní.

Ten skřet znovu zaječel. Věděla, že ji klidně mohl zabít, kdyby o to stál, takže ji takhle třeba nařizoval, aby se vzdala.

Zvedla se a zdvihla ruce vysoko nad hlavu. „P — prosím, nezabíjej mě, ďábelský pane,“ vykoktala ze sebe.

Když ten ďábel znovu promluvil, povšimla si, že má v tlamě spoustu malých ostrých zubů a mezi nim se míhal dlouhý rozeklaný jazyk, podobný jaký mají ještěrky. Jedno z jeho očí ji nepřestávalo sledovat. To druhé trochu roztěkaně přejíždělo kolem a pátralo všemi směry. Když Liu Han udělala krok směrem ke svému přemožiteli, ten rychle poskočil o krok vzad a zcela zřetelně jí pohrozil namířenou zbraní.

Uvědomila si, že jí ten voják sahá sotva po ramena. „Ty ze mě snad máš strach?“ zeptala se. Představa, že by z ní tenhle strašlivý ďábel mohl mít strach, byla tak absurdní, že se málem rozesmála navzdory všem děsivým událostem, které ji toho neblahého dne postihly.

Ten malý šupinatý tvor se ale rozhodně nechoval, jako kdyby mu to připadalo vtipné. Pohnul svou zbraní a jasně jí pohybem naznačil směrem k ocelovým vážkám usazeným na zemi. Někteří další přeživší vesničané už byli v tom okamžiku odváděni na palubu. Liu Han dobře věděla, že nemá jinou možnost než se také podřítit a vydat se tím směrem. Když procházela kolem vojáka, ten ustoupil o něco zpět, aby se ujistil, že se k němu nepřiblíží ani na dosah paže. Jestliže z ní ale neměl strach, pak nedokázala Liu Han pochopit, proč si počínal tak obezřetně.

Ještě předtím než následovala své krajany a vystoupala po rampě do nitra stroje, další z vojáků jí spoutal ruce před tělem. Následoval ji dovnitř a pak jí zbraní nasměroval do jedné ze sedaček.

Ta sedačka byla velice nepohodlná, jednak protože neměla správný tvar na opření zad a byla navíc příliš malá. Musela si kolena přitáhnout až těsně k bradě, aby se jí vůbec podařilo vtěsnat nohy do prostoru, který by byl možná pro některého z těch šupinatých vojáků dostatečný. V sedadle vedle ní seděl Yi Min, který tam byl ještě více namačkan než ona sama.

Lékárník zemdlel vzhlednul, když se k němu připojila. Jeho tvář byla zalita krví z nějaké řezné rány pod jedním okem.

„Takže tebe taky dostali, co?“ zeptal se jí zcela zbytečně místo pozdravu.

„Taky,“ odpověděla mu Liu Han. Měřeno podle vesnických měřitek byl Yi Min dost vzdělaný muž, takže se ho Liu Han rozhodla zeptat: „Co je tohle za ďábly? Nikdy jsem neviděla, ba ani neslyšela o nikom, kdo by vypadal jako oni.“

„Já taky ne,“ ujistil ji. „Musím se vlastně přiznat, že jsem vůbec nedokázal uvěřit v ďábly — domníval jsem se, že jsou jenom nesmyslným výmyslem pověřivých. Jenže oni...“

Ten malý maskovaný voják se zbraní v tom okamžiku něco řekl. Jednu ruku si přiložil na čumák a držel ji svou tlamu zavřenou. Pak ukázal na Liu Han a Yi Mina. Když to takhle udělal dvakrát nebo třikrát, došlo jí, že se podle něj nemají vybavovat. Přiložila si také ruku na ústa. Ten voják vydal zvuk podobný bublajícímu hrnci s vařící vodou a posadil se. Liu Han došla k závěru, že mu pro jistotu udělá radost a poslechne.

Motor toho podivného letounu začal po chvíli buráčet. Listy, které se z vrcholku stroje rozbíhaly do několika směrů, se začaly otáčet. Nejprve pomalu, ale postupně se otáčení neustále zrychlovalo, až nakonec listy vypadaly jako jeden z těch tříptýčích se disků, kterých si povšimla nad těmi letouny, když je ještě sledovala z bezpečného úkrytu v křoví. Bez jakéhokoli varování se ten letoun najednou vznesl do vzduchu. Liu Han cítila, jak jí žaludek letí do krku. Ze rtů jí vyletěl nechtěný, vydechšený výkřik. Ten malý šupinatý mizera na ni okamžitě upřel pohled obou svých vypoulených očí. „Promiň, ďábelský pane,“ omlouvala se. On na ni neustále upíral žhnoucí pohled. Uvědomila si, že jenom udělala další chybu a tak se snažila to napravit tím, že si opět připlácla ústa dlaní. Voják opět vydal ten spokojený bublavý zvuk a očima klidně tékal kolem. Kdyby měla dostatek místa, Liu Han by se zkroušeně klaněla.

Dívala se ven okénkem, které bylo u sedačky Yi Mina. Skrze jeho tlusté sklo viděla hořící trosky své rodné vesnice, které už byly hrozivě hluboko pod nimi. Pak se jejich ocelová vážka zhoupla ve vzduchu, otočila se a rozletěla se pryč, takže ji rychle odnášela od všeho, co kdy znala a měla ráda.

Vlak právě projel jižně od Dixonu, když najednou všechno šlo do háje. Sam Yeager už dočetl poslední řádku svého „Ohromujícího čtení“ a odložil jej na sedadlo vedle sebe — Bobby Fiore už se předtím vzbudil a odebral se dozadu do jídelního vozu. Yeager doufal, že se vrátí brzy. Začínal už být totiž taky ospalý, ale jak by mohl usnout, když kolem něj bude přelézat — nebo snad přes něj — právě teď někdy?

Protože jim zcela chyběly jakékoliv bližší informace, Decaturští Komodorové se už přestali dohadovat o tom, co to mohlo být na obloze za světlo. Několik z nich mezitím usnulo, někteří spali s čepicemi nebo klobouky na hlavách, aby jim světlo ve vagónu nesvítilo do očí. Yeager zívnu, protáhnul se a přemýšlel, že se zařídí taky tak. Třeba se mu podaří usnout dřív, než Bobby Fiore přijde.

Právě se odhodlal uložit se ke spánku, když vtom mu nad hlavou přeletělo něco s řevem tak ohlušujícím, že to probudilo všechny, kteří až dosud spali. Yeager se překulil a přilepil obličej na sklo okénka v očekávání, jestli se mu podaří zahlédnout letadlo řítící se k zemi v plamenech. Ten hřmot byl slyšet, jako kdyby se zdroj nacházel těsně nad vlakem a on ještě nikdy neslyšel fungující motor, který by za chodu takhle řval.

Za okamžik později zcela zřetelně uslyšel ohromující ránu, která se ozvala někde před vlakem, a potom ještě jednu, dokonce ještě o něco hlasitější. „Panebože,“ pronesl tiše Yeager. Vedle něho přes uličku se Joe Sullivan beze slova pokřikoval.

Zatímco Yeagerovi ještě stále pořádně hučelo v uších z těch ohlušujících výbuchů, vlak začal na plný výkon brzdit. Vletěl do sedadla, které bylo před ním. Železo skřípělo, jak se zablokovaná kola sunula po kolejnici. Oblaka jisker vyletovala tak vysoko, že je mohl klidně sledovat přes okenní sklo.

Brzdění ale bohužel nestačilo. Vůz pro přepravu cestujících se najednou převrátil na bok. Yeager s sebou švihnul jako balvan a přistál přímo na Sullivanovi. Nadhazovač překvapeně zakřičel. Yeager taky zařval, protože hlavou narazil do stěny, která bývala boční stěnou vagónu a najednou se stala podlahou vozu. Zuby se mu zarazily do rtu. Horká a podivná pachut' krve mu na okamžik zaplnila ústa. Rychle si ta místa přejel jazykem. Měl štěstí, jeho protéze se nic nestalo.

Skrze křik ostatních hráčů týmu a nářek ostatních pasažérů slyšel, jak postupně opouští koleje také celý zbytek vlaku. Následující série pádů a srážek vagónů mu bůhvíproč připadala jako zemětřesení, které někdo postupně kupuje na splátky.

Když se mu podařilo osvobodit ze zmateného klubka se Sullivanem, postupně si zkontroloval všechny končetiny. „Jsi v pořádku, chlapče?“ zeptal se.

„Nevím. Moje rameno —“ osahával si Sullivan nejistě poraněnou partii. Oči měl poněkud rozšířené obavami stejně jako bolestí — touhle rukou totiž házel.

„Mám takový pocit, že bychom odtud měli zmizet dokud to ještě jde. Jdeme.“ Skrz temnotu se Yeager vydal zpátky do zadní části vozu, přičemž opatrně krácel po tom, co dříve bývalo okenními rámy. Yeagerovi to nějak bylo jedno: našlapoval tak opatrně jak jen to ve tmě šlo. Některá okna byla rozbitá a on si rozhodně nechtěl rozříznout nohu nějakým vysypaným střepem.

„To jsi ty, Same?“ zeptal se ze tmy Mutt Daniels, když kolem něj procházel. Asi by bylo potřeba ještě něčeho horšího, než je vykolejení vlaku, aby přestal jeho hlas znít pomalu a nevzrušeně.

„Jo, jsem to já.“ Yeager naslouchal sténání, obzvláště slyšel jednu ženu, která každých několik vteřin slabě zanařikala.

„Myslím, že tu máme pár raněných, Mutte.“

„No jo, nejspíš máš pravdu,“ přisvědčil manažer. „Jak máme sakra dát zítra mužstvo dohromady, když se nám přihodí takovéhle svinstvo?“

„Ty jsi tady zkušený vůdce, Mutte,“ prohlásil Yeager. Ta srážka jako mávnutím proutku vyhnala jakékoliv myšlenky na zítřejší zápas z jeho hlavy. Rozhodl se, že raději Danielsovi nebude říkat o Sullivanově poraněném rameni. Nebohý manažer na to přijde dost brzy sám.

Posunovací dveře do dalšího zadního vagónu se vyvrátily z kolejniček, když došlo k převrácení vozu. Teď tam tedy zela díra. Yeager se opatrně protáhnul do dveřního otvoru. Nadechl se venkovního vzduchu, necítil žádný kouř. Ani neviděl žádný oheň v dosahu. Tak alespoň v něčem máme štěstí, pomyslel si, obzvláště když nějaký muž v přední části vozu zahalekal: „Tady si někdo ošklivě poranil krk!“

„Nehýbejte s ním!“ zakřičely rychle nejméně tři lidé zároveň. Mutt Daniels se vysápal vedle Yeagera. Manažerovi to

dalo o něco víc práce, protože byl jednak menší a navíc kulatější než jeho hráč. Pak se ozval: „Zajímalo by mě, do čeho jsme to ksakru narazili.“

„Kdyby to ale bylo to letadlo, tak bychom už hořeli.“ Yeager pozorně otáčel hlavou. Ten ohlušující hřmot se stále ve vzduchu ozýval, což znamenalo, že to letadlo nakonec nehavarovalo. V tom případě ale nevěděl, co způsobilo ty výbuchy.

Hřmot teď zesiloval, jako kdyby ten podivně ječící letoun mířil zpátky k nim. Právě když chtěl Yeager taky zařvat, přidal se k tomu ještě další zvuk. Mohutný a rychle se opakující štekot. Vykojený vlak se Danielsovi a Yeagerovi úplně otřásl pod nohama jak do něj bušily kulky. Sklo se s cinkáním sypalo z rámu. Výkřiky a jekot ještě zesílily.

„Bože na nebi, vždyť to po nás střílejí Němci!“ zařval manažer. Nebyl si zcela jist jestli má říct Němčouři nebo Japonci a tak se mu to obojí nějak popletlo dohromady.

Skrz kované zábradlí, které lemovalo okraj malé plošiny mezi vagóny, sledoval Yeager ono útočící letadlo — ať už patřilo komukoliv — jak proletělo nad nimi dozadu. Pohybovalo se po obloze tak rychle, že to vlastně byla jenom nerozeznatelná šmouha proti světlému nebi. Hřmění motoru ho udeřilo do uší, pak zesláblo... a začalo opět silít.

„Vrací se,“ oznámil. Vzhledem k mohutnému jekotu a nařikání po celé délce vlaku, to měl ohlásit pořádným zahulákáním. Místo toho to ale dokázal sotva zašeptat, jako kdyby záleželo na tom, že čím hlasitěji to řekne, tím spíš to bude pravda.

Řekl to ale dostatečně nahlas, aby dokázal přesvědčit Mutta Danielse. Manažer se na chvilku odmlčel a strčil hlavu zpátky do vagonu, aby mohl zaburácet: „Měli byste raději rychle vypadnout ven, dokud ještě můžete!“ Pak uposlechl vlastní radu a vyskočil z vlaku. Jeho boty zaskřípěly na šterkovém náspu kolejíště, pak dusaly trochu tlumeněji, když se dostal na hlínu vedlejšího pole.

Yeager na okamžik zaváhal, ale silící jekot motoru ve vzduchu jej rychle rozpohyboval. Předklonil se, odrazil a ztěžka dopadl na šterk. Na okamžik si pomyslel, že si něco opět provedl s tím svým bolavým kotníkem, ale podařilo se mu znovu nabýt rovnováhu a zůstat na nohou. Mladé stonky kukuřice jej mlátily do nohou, jak běžel mezi jejich řadami. Jejich nasládlá a vlhká vůně ho na chvíli vrátila do dětských let.

Mutt Daniels se na něj vrhnul, popadnul ho a strhnul ho na zem do zaprášené hlíny mezi kukuřicí. „Co to ksakru děláš, Mutte?“ vyjel na něj rozhořčeně.

„Jestli se vrátí na další průlet, rozhodně bys mu neměl poskytovat pohybuující se cíl, na který by mohl střilet,“ prohlásil Daniels. „To jsem se naučil ve Francii tehdy v osmnáctém roce. Už jsem na to nepomyslel celých dvacet let, ale ten podivný zápach krve a dalšího svinstva tam v tom podělaném vagónu mi to zase rychle oživil v paměť.“

„Aha.“ Takže Yeager nebyl jediný, komu pach něco vylovil v zasuté paměti. Jenže jeho vylovený kousek minulosti vypadal rozhodně šťastnější než ten Danielsův.

Právě v tom okamžiku se znovu ozvaly zbraně letadla a pokropily vykojený vlak další pořádnou sprškou ohně a výbuchů. Yeager zabořil obličej do chladné a vlhké hlíny, na které ležel. Daniels ležící vedle něj udělal přesně to samé. Nepřátelský letoun zamířil pryč a tentokrát to neznělo, jako že by měl v úmyslu se vracet.

„Kriste pane,“ vydechl Mutt, když se opatrně vyhrabal a klečel teď na kolenou a opíral se o lokty. „Nikdy by mě nenapadlo, že se znovu dostanu pod nepřátelskou palbu, ačkoliv tohle byla jenom dětská hračka ve srovnání s tím, čím tehdy do nás Němci pražili.“

Yeager zaražen zíral na svého manažera. Nedovedl si vůbec představit, že by ještě mohlo být něco horšího než to, co si právě před chvílí prožil. „Musíme ty lidi odtamtud dostat ven, Mutte,“ vzpomatoval se. Nohy se pod ním trochu podlomily, když se zvedal ze země. To ho poněkud rozladilo. Ještě nikdy na něj nestříleli a tak teď dost dobře nevěděl, proč takhle reaguje.

„Nejspíš máš pravdu,“ souhlasil Daniels. „Je už vůbec dost velký zázrak, že celý ten vlak není v plamenech.“ Podíval se na svoje ruce. „Do hajzlu — dostal jsem třes. To se mi nestalo už od toho osmnáctého roku.“

Yeager se teď taky podíval na svoje ruce. Teď už byly docela klidné, ale to nebylo to, co ho v tu chvíli zaujalo. Ačkoliv už mezitím nastala noc, zcela jasně je viděl. Vlak možná nezačal hořet, ale celý severní horizont byl v jednom velkém plameni. Dvě velké cementárny v Dixonu olizovaly mohutné jasné plameny a vypadalo to, že i celý zbytek města je v plamenech.

V rudě poblikávajícím světle spatřil Yeager další lidi, kteří v rychlosti opouštěli převrácený vlak, a také mnoho dalších, kteří stáli v kukuřičném poli stejně jako oni dva. Podíval se o něco dál směrem k lokomotivě a okamžitě mu bylo jasné, proč se celý vlak převrátil: lokomotiva i s připojeným uhlákem vjela do kráteru zejíciho po bombě.

Hlava Mutta Danielse také postupně provedla onen pomalý zkoumavý pohyb od severu až na jih. „Něco takového jsem několikrát viděl tehdy ve Francii. Muj děda taky povídal o tom, jaké to bylo během občanské války. Nikdy bych ale nečekal, že se to někdy takhle převalí i do Spojených států.“

Yeager se zatím nedostal tak daleko aby začal přemýšlet o celých Spojených státech. Zničený vlak před jeho očima byl dostatečnou pohromou, aby na okamžik zcela zaplnil jeho mysl. Vydal se směrem k němu a opakoval: „Musíme pomoci těm lidem.“

Daniels za ním udělal několik kroků, pak ho popadnul za rukáv a zadržel ho. „Já slyším, že se blíží další letadla. Možná bychom se raději neměli přibližovat k tak velkému osvětlenému terči.“

A skutečně, ve vzduchu se opět ozývalo hučení motoru, nebo lépe řečeno hned několika, jako roj hluboce bzučících včel. Neznělo to ale jako ten ječící stroj, který bombardoval koleje a potom ostřeloval poškozený vlak. „Třeba to jsou naše.“ pronesl s nadějí Yeager.

„Třeba.“ Hučení zesílilo. Daniels pokračoval: „Můžeš dělat, co uznáš za vhodné, Same, ale já se na otevřenou pláň nepustím, dokud nevidím hvězdy na jejich křídlech. Jakmile si jednou dvakrát ochutnáš pocit být ostřelován ze vzduchu, hned tě přejde chuť si to zkusit znova.“ Manažer opět klesnul a schoval se do kukuřice.

Yeager popošel ještě o něco blíže k vlaku, ale s každým dalším krokem postupně zpomaloval. Pořád ještě chtěl zachránit

ty lidi, kteří tam zůstali, ale Danielsovo varování rozhodně znělo dost rozumně... a čím blíže se to hučení ozývalo, tím méně znělo jako letadla, která byla Yeagerovi povědomá. Raději se vrhnul na břicho. Jestliže se zmýlil, když se teď schovával, pak on i lidé ve vlaku ztratí jednu nebo dvě minuty. Ale jestliže je to správné...

Otočil se na bok tak, aby mohl koukat vzhůru skrz stonky a zkroucené zelené listy kukuřice. Soudě podle zvuku se přibližující letadla pohybovala jen velice pomalu, lépe řečeno to znělo, jako kdyby se vůbec nehýbala z místa, jako kdyby visela ve vzduchu. Ale to přece není možné, říkal si Yeager. Pak ale zahlédl jedno z letadel, jasně osvětlené na nočním pozadí díky cementárnám planoucím v Dixonu.

Jediný krátký pohled mu stačil aby věděl že tohle rozhodně není žádné americké letadlo. Vlastně to vůbec nevypadalo jako letadlo — spíše to připomínalo létajícího pulce. Pak si Yeager povšimnul disku točícího se nad letounem. V jeho mysli okamžitě vytanula vzpomínka na vznášející se vírníky v Heinleinově „Jestli to tak půjde dál...“ Ale co ony létající zázračné stroje z povídky, odehrávající se daleko v budoucnosti, dělaly tady v současné Illinois?

Odpovědi se mu dostalo o malou chvilku později, to když smrtonosné stroje zahájily palbu. Rachotivý zvuk automatických zbraní zněl stejně, jako kdyby nějaký obr trhal nekonečný kus líného plátna. Nedržel hlavu nahoře aby mohl zjistit, co se stalo s lidmi stojícími uprostřed pole. Místo toho děkoval své šťastné hvězdě — a taky Muttovi Danielsovi — že on nebyl jedním z nich.

Držel se u země, jak nejnižší to šlo a rychle se začal prodírat zpátky skrz kukuřičný porost. Doufal jenom, že ho neprozradí pohyb kukuřičných klasů, které se nad ním houpaly. Jestli ale ano, přál si, aby byl konec rychlý. Neustále se vzdaloval od vlaku a celou tu dobu přemýšlel, kdy zákonitě vrazí do Mutta. Určitě už se ale dostal za místo, kde se manažer ukryl v porostu. „Blbče,“ zanádal si sotva popadáva dech. Jestli měl Mutt jen trochu zdravého rozumu — a Mutt ho měl mnohem víc než jen trochu — už se určitě také vzdaloval od vykolejeného vlaku.

Dvojice vírníků opatrně dosedla na zem, na každé straně vlaku jeden. Ten, který přistál na východní straně, se náhodou ocitnul přímo před Yeagerem. Jeho zvědavost na okamžik přemohla vlastní zdravý rozum a on rychle vystrčil hlavu dost vysoko na to, aby se mohl rozhlédnout mezi kukuřičnými klasy. Potřeboval vědět, kdo to útočí na Spojené státy. Ať už to byli Němci nebo Japonci, budou toho litovat.

Jeho průzor byl tak úzký, že musel čekat celou minutu než se mu poprvé podařilo zahlédnout útočníka. Když se mu to podařilo, pomyslel si v prvním okamžiku, že to musí být Japončík — na Němce byl příliš malý. Pak se ale Yeager lépe podíval, jak se ta postava u vlaku pohybuje, na tvar její hlavy...

Okamžitě se otočil a prodíral se skrz kukuřici tak rychle, jak jenom byl schopen se plížit. Nejraději by byl vstal a rozeběhl se pryč, ale to by určitě přilákalo pozornost útočníků. Neodvážil se něco takového udělat, alespoň prozatím ne.

Takřka přešel přes Mutta Danielsa, který pořád ještě ustupoval pomalu a opatrně čelem kupředu. „Dávej bacha, chlapče,“ zasyčel Daniels. „Copak nás chceš oba zabít?“

„Já je viděl, Mutte.“ Yeager se musel ze všech sil ovládat, aby neustále mluvil tiše — vlastně ve skutečnosti měl co dělat, aby nezačal křičet. Zhluboka se nadechl, aby se trochu zklidnil, pak pomalu vydechl. Mohl pokračovat. „Viděl jsem, kdo vylezl ven z těch vznášedel, která přistála.“

„No tak kdo to je?“ naléhal manažer na Yeagera, který se v tom okamžiku zarazil a nemluvil dál. „Jsou to náckové“ — znělo to trochu jako neckové — nebo ti zatracení Japončíci?“

„Ani jedni, ani druzí,“ odpověděl Yeager.

„Jedni z nich to být musí,“ odporoval Daniels. Pak se potichoučku zasmál. „Snad mi nechceš namluvit, že tady přistáli ti Taliáni?“

Yeager zavrtěl nesouhlasně hlavou. Přál si teď, aby nenechal svůj časopis ve vlaku. „Pamatuješ si na ten rozhlasový pořad Orsona Wellese na Halloween asi tak před třemi, čtyřmi roky? Ten o těch příšerných Marťanech, který vyděsil k smrti takřka polovinu země?“

„Jasně, pamatuju si ho. Osobně jsem ho tedy neslyšel, ale určitě jsem o tom slyšel později. Co to má ale společného s...“ Daniels se zarazil a zíral na něho. „Ty čekáš, že ti budu věřit...“

„Přisáhám na smrt svojí mámy, že je to pravda. Marťané tu přistáli, tentokrát ale doopravdy.“

Bobby Fiore právě seděl u stolečku a zamračeně pojídal mizernou zeleninovou polévku v jídelním voze na konci vlaku. Už nějakou dobu při svém usrkávání jej napadaly dost neuctivé myšlenky ohledně té hubené stravy. No dobře, jsme ve válce, takže člověk zkrátka nemůže čekat maso nebo třeba kuře. Ale ani zeleninová polévka přece nemusela vypadat jako špinavá voda od nádobí s trochou mdlého celeru. Kdyby tak jeho matce dali nějaké cukety, mrkev, možná jednu či dvě brambory navrch a k tomu trochu koření — slyšíte, jen trochu — udělala by jim polévku, kterou by s chutí snědl. Tenhle kuchař byl buď špatný nebo líný, nebo možná obojí.

Jenže v příštím okamžiku šlo stejně všechno do háje. Fiore uslyšel ve vzduchu stejné burácivé hřmění jako Yeager, stejnou dvojici výbuchů. Pak vlakvedoucí dupnul na brzdy, ty se zakously do kolejí a následně celý vlak vypadl z kolejí. Fiore proletěl vzduchem. Spánkem udeřil do hrany stolu stojícího poblíž. Před očima se mu objevil záblesk stříbritého světla, aby se vzápětí všechno pomalu ztratilo do černé prázdnoty.

Když se po chvíli probral, napadlo ho, že zemřel a dostal se do pekla. Přesně tak se cítil: v hlavě mu příšerně bušilo, jako by tam měl buben swingové kapely a vidění měl notně rozostřené a obraz se trochu klepal. Ale i když viděl trochu zamlženě, tvář, kterou spatřil před sebou, mu více než cokoliv jiného připomínala ďábla, nic jiného ho nenapadlo. Byl si jist (pekelně, dodal si zaražen pro sebe v duchu), že rozhodně nepatří k žádnému národu, který kdy viděl.

Ta věc měla ostřejší zuby a měla jich mnohem víc, než by kterýkoliv člověk mohl potřebovat. Mezi nimi rychle poskakoval rozeklaný jazyk, jaký mají hadi. Navíc to mělo oči, které mu silně připomínaly oči chameleóna, jak si je pamatoval ze své návštěvy ZOO v Pittsburghu, když byl ještě kluk. Každé bylo uloženo ve vyhloubené jamce po

straně hlavy a navíc mohlo jedno koukat na sever a druhé zároveň sledovat jih.

Vzpomínka na Satana vlastně Fiorovi zavdala první příčinu k pochybám, zda se skutečně ocitl v Satanově říši. Tenhle ďábel — nebo vlastně jakýkoliv ďábel — by měl vypadat víc nadpřirozeně a ne jako nějaká ještěrka, byť africká.

Pak si ale uvědomil, že je stále ještě v přetočeném jídelním voze. Na břiše mu totiž ležel nůž na rozstírání másla a u nohy se mu povaloval rohlík sypaný sezamovými semínky. S určitostí věděl, že peklo musí vypadat mnohem hůř než jídelní vůz, ať už je polévka v tomhle voze jakkoliv hrozná. Vlastně byla, musel se opravit.

Ten — no vlastně, když to nebyl ďábel tak to musela být prostě věc — ta věc ukázala nějakým předmětem, který dost připomínal zbraň, na máslový nůž poblíž Fiorova pupíku. Jestliže právě teď nejsem v pekle, uvědomil si, můžu se tam hodně rychle dostat. Usmála se tak trochu jako pes, který prohrál zápas. „S tou puškou budeš opatrný, žejo?“ řekl a doufal, že se nemýlí.

Ta věc cosi zasyčela v odpověď. Díky čtrnácti rokům hraní baseballu po celých Spojených státech s a proti hráčům, jejichž rodiče pocházeli z celé Evropy a Latinské Ameriky, dokázal Fiore rozeznat pěknou řádku řeči. V některých z nich dokonce dovedl nadávat. Tohle ale nebyla žádná, kterou by znal, ani se žádné nepodobala.

Ta věc znovu promluvila a pohnula hlavní té pušky. Fiore pochopil. Vrávoravě se postavil na nohy a uvažoval přitom, jestli mu jeho zmožená hlava náhodou neupadne. Ta věc nejevila žádnou snahu mu pomoci, ani když se zakymácel a málem upadl. Místo toho naopak odstoupila o několik kroků, aby se ocitla z jeho dosahu.

„Jestli si myslíš, že to jenom hraju, tak ses asi musel zbláznit,“ prohlásil. Ignorovalo ho to. Když vzal v úvahu, že ta příšera mu sahala sotva do půlky hrudníku (a to musel nosit boty, aby měl pět stop a osm palců, jak s oblibou říkával), asi měla docela pádný důvod proč mít z něho nahnáno. V tuhle chvíli ale pochyboval, že by dokázal předběhnout hlemýždě, kdybyste ho přinutili do běhu.

Po dalším pokývnutí zbraně se dal do pohybu směrem vpřed. Po třech či čtyřech krocích se dostal k tělu černošského stewarda. Ten chlapík měl na zádech ve svém bílém číšnickém saku díru dost velkou na to, abyste ji prohodili kočku. Z otvoru vylézaly vnitřnosti toho nebožáka. Fiorův žaludek v tu chvíli zahájil pořádnou rozcvíčku. Jenže zbraň mířící mu do zad jeho mysl dokázala dostatečně soustředit, takže se zatnutými zuby pokračoval v chůzi.

Ve vagónu bylo jenom pár lidí v okamžiku, kdy došlo k vykojení. Pokud to mohl zatím Fiore posoudit, byl patrně jediným člověkem, kterému se podařilo zůstat naživu (svého strážce do toho součtu nezahrnoval jako nezpůsobilého). Bok vozu — teď vlastně sloužil jako střecha — byl na mnoha místech proděravěn otvory po střelách, kterými dovnitř pronikal teplý noční vzduch. Fiore se otřásl. Jedině zatracené štěstí jej uchránilo před jednou z těch střel, zatímco tam v bezvědomí ležel.

Ta věc ho přinutila, aby se vydrápal ven z jídelního vozu. Venku čekalo víc takových nestvůr jako byla tahle. Z jakéhosi důvodu to baseballistu dost zaskočilo — nenapadlo ho, že by jich tu mohlo být víc.

Při zběžném rozhlédnutí po okolí zjistil, že není jediným člověkem, kterého zbraněmi pohánějí k jakýmsi podivným zařízením, které stály na zemi nedaleko od vlaku. Až když jich několik přeletělo nad jeho hlavou, uvědomil si, že to jsou létající stroje. Nevypadaly totiž ani trochu jako žádné z letadel, která dosud znal.

Jeden z chycených lidí se pokusil o útěk. Fiore o tomhle také přemýšlel. Teď byl velmi rád, že o tom jenom přemýšlel, protože ty věci — pořád ještě vlastně vůbec nevěděl, jak si je má pojmenovat — teď onoho prchajícího muže střelily do zad. Stejně jako jejich létající stroje nevypadaly jako letadla, ani jejich zbraně vůbec nezněly jako pušky. Měly spíše zvuk podobný kulometu: slyšel kulomet asi jednou nebo dvakrát na slavnostech po První světové válce.

Utíkat pryč od někoho — nebo třeba i něčeho — co má v ruce kulomet zkrátka není dobrý nápad. Takže se Fiore bez odporu nechal nahnat do toho létajícího stroje a do malého sedadla. Přidalo se k němu hodně těch šupinatých oblud, ale žádní lidé. Stroj se vznesl. Jeho žaludek se opět vzpíral, tentokrát ale trochu jinak než v tom okamžiku, kdy překračoval tělo mrtvého stewarda. Ještě nikdy předtím neopustil pevnou zemi.

Věci mezi sebou živě diskutovaly, jak tak letěli temnou noční oblohou. Fiore neměl ani nejmenší tušení, kterým směrem se ubírají. Neustále se pokradmu díval na svoje hodinky. Po nějakých dvou hodinách se temnota za okénkem změnila ve světlo, jenže nikoliv denním svitem, ale umělými lampami, podobnými jaké byly třeba na stadionech.

Jenže tyhle reflektory neodhalily odkryté lavičky na tribunách. Místo toho — Fiore zalapal po dechu a hledal správné slovo. Vesmírné koráby? Rakety? Muselo to být něco takového. Sam Yeager by to určitě věděl přesně, pomyslel si, a najednou se styděl za to, že si neustále ze svého přítele utahoval kvůli čtení toho přihlouplého vědecko — fantastického časopisu... který, jak se právě teď ukázalo, nebyl zas až tak přihlouplý.

Pak ho napadlo jestli je Yeager ještě stále naživu. Jestli je, pak určitě taky brzy přijde na ty Mart'any.

03 KAPITOLA

Motor Kukuruzníku si hlasitě stěžoval na řídký vzduch, který musel polykat. Ve čtyřech tisících metrech byl dost vysoko nad optimální výškou letu — vlastně, ve skutečnosti letěl takřka na stropě svého možného dosahu. I plíce Ludmily Gorbunovové protestovaly. Malý dvouplošník nebyl vybaven kyslíkovou bombou a už při pouhém sezení v kokpitu měla pocit, jako kdyby právě dokončila dvacetikilometrový běh.

Přesto by ale raději vystoupala ještě výš, kdyby to šlo. V takové výšce se totiž drobný Po—2 jevil ze země jako pouhé smítko - jenže se ukázalo, že Ještěři jsou ještě schopnější než fašisté, co se týče vypátrání takového smítka a jeho smetení z oblohy.

Ludmila se ani nepokoušela letět přímo nad nepřátelskou základnu. Letadla, která něco takového udělala, se totiž nikdy nevrátila. Základna, obrovský zející vřed na hladké tváři stepi, byla dobře patrná už při pohledu pouhým okem dokonce z ještě větší vzdálenosti.

Spočítala mohutné vznášející se věže tvořící zevní obvod základny, zavrtěla hlavou, ještě jednou je přepočítala. Stejně

jich zase napočítala sedmadvacet. To ale bylo o čtyři víc, než viděla při posledním průzkumném letu, což bylo především. Ze čtyř tisíc metrů vypadala většina věcí na zemi jako droboučcí mravenci. Věže byly ale přesto nabubřelé a jejich stíny zatemňovaly velké pruhy stepi.

I ty stíny byly dost velké. Z nich se valila neskutečně ničivá letadla a tanky, které pohlcovaly velká území nejen od Rusů, kterým země patřila, ale získávaly ji i na Němcích. Ludmila ale stále ještě nevěděla, co si o tom má myslet. Nenáviděla Němce z celého svého srdce, ale v boji s nimi se člověk alespoň mohl těšit nadějí ve vítězství. Jak by ale obyčejní muži mohli porazit Ještěři a jejich zázračné stroje?

Ale přesto se obyčejní muži snažili. Dokonce právě teď, jestliže se dalo věřit rozhlasu, sovětské tankové kolony zaměstnávaly ještěři obrněné jednotky a zatlačovaly je rozrušené zpět. Ludmilu ale v tu chvíli napadlo, jestli ještě vůbec někdo rádiu věří. Před rokem v rádiu hlásili, že jsou Němci zatlačováni od Minsku, pak od Kyjeva, od Smolensku...

Takové myšlenky byly ale nebezpečné. To Ludmila také dobře věděla. Čistky ve třicátých letech se přehnaly Kyjevem stejně jako všude jinde v Sovětském svazu. Jeden den měli normální výuku a druhý den už učitel zmizel. Naučili jste se neptat kam, jestliže jste ho tam ovšem nechtěli následovat.

Ludmila zatřásla hlavou, jako kdyby z ní takto chtěla vyklepat veškeré starosti a obavy. Znovu se pozorně zadívala na zem, mhouřila přitom oči, aby viděla jak nejostřeji to půjde. Co ten oblak prachu tamhle v dálce — přimhouřila oči ještě víc. „Ano, to na spodní straně toho oblaku jsou jejich tanky, nebo ať se na místě propadnu,“ řekla si pro sebe.

Když Ludmila přešla z nočních přepadových akcí na průzkumné lety, namontovali jí do Kukuruzníka vysílačku. Teď ji ale nepoužila. Letadla, která použila v dosahu Ještěřů vysílačku, totiž potom nezůstala ve vzduchu příliš dlouho. Její informace, ačkoliv ji považovala za důležitou, nebyla určitě tak cenná, aby za ni musela položit život.

Otočila a začala se od ještěři základny vzdalovat. S obavami ji napadlo, zda její vlastní základna bude ještě stát, až tam bude potřebovat přistát. Noví útočníci, stejně jako ti staří, totiž okamžitě napadali veškeré přistávací dráhy, které našli. Jenže tahle takzvaná přistávací dráha byl vlastně jenom kus rovné stepi a tak by si v případě nutnosti snadno dokázala najít jinou. Po — 2 nepotřeboval mnoho prostoru, aby na něm dokázal dosednout.

Dokonce i když už se dostala nad samotné letiště musela dvakrát provést oblet, aby se ujistila, že je to skutečně ono. Maskovací síť a drnová pokrývka zakrývaly těch několik málo budov. O několik kilometrů dále stála přistávací dráha, která nebyla tak dobře ukrytá. Ještěři ji už dvakrát bombardovali. To bylo v pořádku, dokonce ještě lepší. Tamní letadla totiž byla jenom návnadou, budovy sice každou noc opravovali, ale byly neobydlené.

Její zuby cvakly o sebe, když Kukuruzník dosedl na zem a začal zastavovat. Ludmila seskočila na zem v okamžiku, kdy se vrtule ještě dotáčela. V okamžiku, kdy se zastavila docela, mechanici pozemního personálu přes dvouplošník přehodili maskovací síť a odtáhli ho stranou, aby ho ukryli pod další síť natažené od návalů země. Ty chránily letouny před výbuchy a střepinami.

Ludmila nadzvedla cíp maskovací sítě na velitelské chajdě, rychle vklouzla dovnitř vstupním otvorem bez dveří a nechala síť opět klesnout. Protože byla síť natažena i přes všechna okna, panovalo uvnitř místnosti šero. „Hlásím návrat, soudruhu majore,“ ohlásila se.

„Dobře, to jsem ráda, soudruhu pilote,“ odvětila major Jelena Popovová a opětovala její vojenský pozdrav. „Jste buď velice zkušená, nebo máte velké štěstí, ale nejspíš to bude obojí.“ Během jediné věty se ale z vlažného přivítání hned vrátila k pracovním záležitostem. „Hned mi povězte, co jste viděla.“

Ludmila uposlechl rozkaz. Major Popovová zamručela, když jí Ludmila pověděla o čtyřech nových vznášejících se věžích na zemi. „Tyhle — nestvůry — se roztahují na území naší rodiny — tedy vlasti — jako sarančata.“

„Ano, soudruhu majore, a stejně jako sarančata také pohltnou nebo zničí všechno, co jim přijde do cesty.“ Ludmila popsalu kolonu tanků, kterou během letu pozorovala.

Velitelka perutě, která byla většinou vážná, se teď zachmuřila, až to nahánělo strach. „Tohle je životně důležitá informace. Ti nad námi se o tom musí okamžitě dovědět. Použijte vysílačku. Zopakujte mi ještě své hlášení, abych měla jistotu, že podám přesnou zprávu.“

Když Ludmila plnila rozkaz, major Popovová si dělala poznámky a ještě to celé zopakovala. Když Ludmila přikývla na souhlas, major přešla k vysílačce. Ta byla společně s napájecí baterií uložena v kolečku a celé to bylo zamaskováno senem. Jelena projela s kolečkem vstupním otvorem a vydala se směrem k falešnému letišti. Komukoliv — například Ještěrovi — v letadle by se takto jevila jako rolník, který se vrací z pole.

Ludmila ji pozorovala, jak se pomalu přesouvá po planině. Pak onen nepatrný obrys, ve který se mezitím zmenšila, zmizel v jedné z potěmkinovských chatrčí. Znovu se vynořila sotva o pár minut později, tentokrát se ale pohybovala mnohem rychleji než při cestě tam.

Jakoby se najednou vynořila odnikud, raketa s mohutným zábleskem zasáhla prázdnou budovu. Z chatrče se vyvalily plameny. Ludmila si pomyslela, že maskovací tým bude mít dnes v noci co dělat, aby opravil návnadu. Poté, co raketa udeřila na svůj cíl, major Popovová opět zvolnila krok. Kolečko bylo hodně těžké, obtěžkáno vysílačkou a těžkým napájením.

„Ještěři jsou velice schopní co se týče zachycování rádiových zpráv,“ ulevila si major, když dorazila zpátky na skutečné letiště. Otréla si čelo a rukáv měla zcela ztmavlý potem. Ale její oči, poměrně šikmé a černé jako oči Tatara, zářily vítězstvím.

Ačkoliv jej poměrně silně vanoucí vítr studil na čumáku, řidič obrněnce Ussmak dával raději přednost jízdě v odkrytém průzoru, jakmile to okolnosti umožňovaly. Periskopy mu totiž ani zdaleka neposkytovaly takový rozhled, jako když měl otevřený poklop a trup vystrčený ven. Kromě toho, když byl zavřen v řidičově komůrce u věže, až příliš mu to připomínalo hibernační rakev, ve které strávil celou tu cestu světelnými roky z Domova až k Tosevu 3.

Na jednom z poslechových bubínků měl připevněn miniaturní přijímač. „Raději bys měl zalézt dolů, Ussmaku,“ ozval se Votal, velitel pancéřového vozidla. „Vzdušný průzkum hlásí obrněnce Velkých Ošklivců před námi.“

„Jak poroučíš,“ odpověděl Ussmak a spustil se do svého oddělení. Ještě když zaklapával poklop nad svou hlavou, dumal nad tím, proč se s tím vůbec obtěžuje. Velcí oškliváci, obzvláště tenhle kmen, který jako svůj znak používal rudou hvězdu, měli sice hodně obrněnců, ale ty buď nestály za moc anebo s nimi neuměli moc zacházet. Jeho velitel mu ale dal rozkaz a tak ho uposlechl. To měl v sobě hluboce zakořeněno už od doby, kdy se vyklubal na svět.

Střelec Telerep se v tu chvíli ozval: „O co se chcete vsadit že si té legrace nakonec vůbec neužijeme? Naše letectvo je pravděpodobně smete ještě dřív, než se k nim dokážeme přiblížit.“

„Třeba na nás přece jen nějaká práce zbude,“ nesouhlasil s ním Votal. „Čím víc se vzdalujeme od základny, tím slabší je naše letecké krytí. A...“ Jeho hlas najednou přibral na hlasitosti až do výkřiku: „Ošklivácký letoun!“ Ve svém přijímači v uchu Ussmak zřetelně slyšel, jak se velitel spustil na své místo ve věži. Pak řev motoru nad hlavou, několik střel se odrazilo od keramicko — ocelového pancíře, a nepřátelský stroj se na plný plyn řítí pryč, přičemž břichem takřka kosil trávu pod sebou.

Dva obrněnce ve špici formace za ním odpálily svoje rakety. Byl sice rychlý, ale ne dost. Propadl se a tvrdě udeřil do země: zvedlo se mračno prachu z hluboké hnědé stopy, kterou za sebou vrak vyrýval do trávy. Statečný, pomyslel si Ussmak, statečný, ale hloupý. Přesně tak se mu jeví všichni Tosevané.

„Tosevanské obrněnce!“ ohlásil Telerep. „Vypadá to, že jsi měl pravdu, veliteli.“

„Vidím je,“ přitakal na potvrzení kontaktu Votal. Ussmak je ještě stále neměl v zorném poli, protože seděl dost nízkou v trupu, až pod věží. Na tom ale nijak nezáleželo. Votal mu přesně řekl, co má dělat: „Stočit na 22, Ussmaku.“

Ussmak zahájil změnu směru ze severního na západní. Ano, tady je měl jako na dlani. Protože byli velcí a neohrabaní, stavěli Tosevané velké a neohrabané stroje, ačkoliv právě tyhle měly poměrně dobrý balistický tvar. Alespoň ve srovnání s těmi, o kterých dostávali zprávy od jiných posádek. Přinejmenším jejich věže měly zešíkmený pancíř... ne, že by jim to teď mohlo nějak pomoci.

„Střelec!“ pronesl Votal hlasitě. Pak si vybral cíl, jednoho z několika obrů, kteří se jim právě snažili překřížit cestu. Za okamžik později už velel: „Nabít!“

„Nabít!“ opakoval pro jistotu Telerep. Automatický nabíječ vsunul náboj do hlavně děla. Ussmak tohle všechno slyšel nejen díky svému poslechovému přijímači, ale také to vnímal celým tělem — klap cvak! Další kovový zvuk mu prozradil, že zapadla pojistka uzávěru děla. Telerep ohlásil: „Nabito, vše připraveno!“

„Obrněnec vpředu!“ To znamenalo, že Votal měl vybraný cíl přímo před sebou.

„Souhlasím, identifikován!“ Telerep už jej také jasně viděl.

Nad Ussmakovou hlavou se hlaveň kanónu lehce přesouvala, jak se zaměřovala na střed mohutného nepřátelského pancíře.

„Pal!“

Přes skla periskopu teď Ussmak pozoroval jak z ústí jejich děla vyšlehl plamen výstřelu. Pancíř jej uchránil alespoň trochu před mohutným ráusem. Zpětný ráz výstřelu způsobil, že jejich stroj jakoby na okamžik zaváhal v pohybu. Hliníková patrona odpadla od wolframového jádra protipancéřové střely. Ussmak ale tohle samozřejmě neviděl. O vteřinku později již zahlédl, jak se od tosevanského obrněnce oddělila těžká věž. „Zásah!“ zaječel společně s Votalem a Telerepem.

Další tosevanský obr byl zničen, tentokrát i s úchvatným pyrotechnickým představením, jak uvnitř vybuchovala uskladněná munice. Velcí oškliváci v tom okamžiku ztratili i poslední náznak uspořádání, které se dosud snažili držet. Někteří z nich zastavili, což museli udělat jestliže se chtěli pokusit o přesnou střelbu. Jejich vejce právě popraskala, pomyslel si Ussmak s chladným uspokojením. Vždyť tyhle bylo snadné odstřelit i v pohybu. Zastavil... „Obrněnec vpředu!“ ozval se opět Votal.

„Souhlasím, identifikován,“ opakoval svou část Telerep.

Když se automatický nabíječ opět dal do práce a kovově zazvonil, právě vtom momentě z tosevského obrněnce vyplivl zášleh ohně. Ussmak smíchem rozevřel čelisti. Další je pryč, pomyslel si a napadlo ho, který že asi z ostatních obrněnců jeho jednotky zaznamenal tenhle úspěch. A pak — bum! Něco vpálilo do předního pancéřového plátu jako kopanec do zubů.

„Ussmaku!“ zvolal Votal. „Jsi v pořádku?“

„A — ano,“ ujistil ho řidič, který se ale musel z toho překvapení vzpamatovat. „Naštěstí neprorazila, buď Císaři vzdána chvála. Jinak bych totiž byl rozmáznut po všech stěnách své kóje, dodal si pro sebe. Velcí oškliváci se ze všech sil snažili bojovat a vracet utržené rány. Jenže jejich síly, naštěstí pro Ussmaka, prostě na tohle nestačily.

Musel být patrně příliš ohlušen a oťresen, než aby dokázal vnímat povely ostatním, protože teď mohl klidně sledovat jak začíná hořet tank, který jej před chvílí málem zabil. Zajímalo by ho, jestli se někdo z posádky dostal ven. Svým způsobem to byli jeho kolegové a tak si zasloužili určitou úctu. Jenže na drahou stranu to zase byli Velcí oškliváci a vůbec neznali Císařovo jméno.

Když byla postupně zničena většina neohrabaných tosevanských obrněnců, někteří ze zbývajících udělali otočku čelem vzad a dali se na zoufalý ústup. Ussmak se musel znovu usmát. Nemohli přece uniknout střelám z jejich kanónů. Najednou takový zvláštní zvuk v jeho přijímači, jako nějaké vlhké plesknutí. Vzápětí mu ale v uchu zaduněl výkřik překvapení a vzteku, to se ozval Telerep: „Votale! Vo — Zabili našeho velitele!“

Ussmak najednou pocítil zvláštní pocit prázdnoty a lechtání v žaludku, jako by ho někdo bez varování hodil do volného pádu. „Jak to mohli dokázat?“ naléhal na střelce. „Vždyť ničíme jejich obrněnce jednoho po druhém. Sotva se zmůžou na nějaký pořádný odpor.“

„Odstřelovač, a moc bych se divil, kdybych se pletl,“ odpověděl vztekle Telerep. „Nemohou se nám postavit v čestné

bitvě, tak místo toho leží v úkrytu a čekají.“

„Tohle nám tedy drazé zaplatí,“ drtil Ussmak nenávisťně mezi zuby. „Bývalí Císaři již znají Votalovo jméno. Teď je mezi nimi.“

„Samozřejmě, že je,“ odpověděl střelec. „Teď ale sklapni a věnuj se naplno řízení, ano? Budu odtěka velet tomuto tanku a zároveň obsluhovat dělo, takže mít plné ruce práce a nebudu mít čas na plkání. Budu mít víc práce než jednoruký se svědčím pod krunýřem, to mi věř.“

Ussmak tedy řídil kupředu. Když kdysi nastupoval do vesmírného korábu a odkládal své vybavení vedle své hibernační kóje, očekával, že Tosev 3 převálcují bez ztráty jediného muže. Teď se ale ukazuje, že to nebude tak snadné, zejména kvůli tomu, že Velcí oškliváci toho znají mnohem víc, než předtím kdokoli předpokládal. I přesto je ale Rasa může porazit stejně snadno jako on právě řídí svůj obrněnec.

Ozvalo se cinknutí do pancíře věže — „Toč na 25, Ussmaku!“ zakřičel Telerep. „Zahlédl jsem záblesk!“

Řidič tedy poslušně stočil stroj na západ. Další kovové cinknutí, tentokrát od plátu na trapu. Poté, co dostal zásah z tankového děla, nebral už tuhle drobnost vůbec v úvahu. Sešlápnul pedál plynu až k podlaze. Tentokrát se i jemu podařilo zahlédnout zášleh výstřelu. Namířil přímo do toho místa. Velký Ošklivec znovu vystřelil, pak se otočil a pokoušel se uprchnout.

Telerep ho srazil dávkou z kulometu. Ussmak mrtvolu ještě přejel, doslova ji zažehlil do trávy a prachu. Čelisti se mu do široka rozevřely. Votal byl pomstěn. Tanková formace pokračovala v jízdě stepí.

Jakýkoliv, i sebemenší zvuk či záblesk pohybu na obloze okamžitě přitáhl plnou a soustředěnou pozornost Heinricha Jagera — byl příliš hrdý a tvrdohlavý než aby užil slova vystrašenou. Tentokrát to byl jenom drozd, který čířikal, když prolétal kolem. Tentokrát.

Zbývaly mu poslední tři tanky, tři tanky a bojová skupina pěchoty. „Bojová skupina“ byl výraz, kterým Wehrmacht označoval vyškábené zbytky vojenského masa, které velení stlačilo dohromady v naději, že z něj opět vyrobí párek. Někdy to dokonce opravdu fungovalo — ale i když tomu tak bylo, párek se takřka okamžitě zase ocitnul v nemilosrdném mlýnu na maso.

Další rychlý pohyb na nebi, který zahlédl koutkem oka, byl opět jenom náhodný přelet ptáka. Jager zavrtěl hlavou. Jasně si uvědomoval, že se z něj stává vylekaný roztěkaný uzlíček nervů. Jenže letadla Ještěřů ještě nemusela být zrovna nad jejich hlavami a přesto dokázala rozsévat smrt a zkázu. Rota se o tom také přesvědčila, ke své smůle.

Podařilo se mu ze sebe vydat cosi napůl mezi záchvatem smíchu a kašlem, pak se naklonil dolů do věže. „Zajímalo by mě, jestli si Ivani připadali také tak naří, když jsme jim loni většinu letounů zničili ještě na letištích,“ nadhodil.

„Jestli ano, tak se jim to podařilo zatraceně dobře zamaskovat“ odpověděl střelec. Georg Schultz měl také odznak za válečné zranění.

„Snad nám to také půjde — alespoň doufám,“ doplnil ho Jager.

Četa pěchoty byla zakopána na nízkém zarostlém pahorku v předsunutém postavení pár set metrů vpředu před zbývajícimi tanky. Jeden ze schovaných pěšáků se otočil a zuřivě zamával. Ten signál mohl znamenat jedinou věc — ještěří tanky, které se blíží stepí. Jager měl nepříjemný pocit, že se mu varlata snaží proklubat nahoru do břišní dutiny. Schultz se na něj zespodu otočil. Střelec byl zašpiněný a neoholený. „Musíme se o to pokusit,“ řekl. „Za naši vlast.“

„Za naši vlast.“ opakoval Jager jako ozvěna. Když si uvědomil, že jedinou další alternativou je vylézt z tanku a pěšky se pokusit překonat Ukrajinu územím hlídaným Ještěřy a stejně nebezpečnými partyzány, zdál se odhodlaný boj za jeho rodnou zem ještě tou lepší variantou. Znovu se naklonil dopředu do věže a zavolal na Dietera Schmidta: „Najed' do připraveného postavení.“

Panzer III se pomalu kolíbal kupředu. Stejně tak ho následovaly i zbylé dva tanky roty. Když tak stály umístěny v zákopech vyhloubených na odvrácené straně pahorku, odhalovaly tanky svému nepříteli jenom vrcholky věží. Jager se vztyčil ve svém velitelském průzoru a upřeně sledoval krajinu před sebou polním dalekohledem. Byl ještě mnohem opatrnější, než by si dovilil riskovat proti Rusům. Větvičky připevněné ke kožené přilbě maskovaly jeho siluetu. Volnou rukou si pečlivě chránil dalekohled, aby se od čítek nemohly odrážet žádné sluneční paprsky.

Bylo tomu skutečně tak, naprosto jasně viděl ještěří tanky, asi tak šest či osm, a za nimi se kodrcala ještě další podpůrná vozidla. Jager v těch menších s věžičkou rozpoznal bojová vozidla pěchoty, podobná německým SdKfz 251, ale mnohem nebezpečnější — mohly si dokonce troufnout postavit se jeho tankům. A ještěří tanky...

„Víš co je na tomhle legrační, Georgu?“ zeptal se, když se ještě jednou spustil na své místo uvnitř.

„Řekněte mi aspoň něco vtipného o Ještěřech, pane majore,“ zavrčel nabručeně střelec. „Zasměju se, to vám slibuju.“

„Jsou to mizerní tankisti,“ pokračoval Jager. On byl taky mizerný tankista, ale spíše v tom přeneseném slova smyslu. Nikdo, na jeho by toto označení skutečně sedělo, by nedokázal přežít takřka rok na východní frontě.

To byla pravda a tak se Schultz zasmál. „Jsou ale dost dobří na to, aby nám natrhli prdel.“

„To je díky těm tankům, to není zásluha posádek,“ trval na svém názoru Jager. „Mají lepší kanóny než my, lepší pancéřování než my a jen Bůh ví, jak dělají ty skvělé motory, které nekouří. Ale jejich taktika — fuji!“ Pohrdavě ohnul nos. „To už i Rusové mají lepší rozum. Oni jenom jezdí sem tam a střílejí na všechno, co se jim připlete do cesty. Vždyť oni se sem ani nepodívají, ačkoliv je zřejmé, že odtud mohou přijít potíže. Hlupáci!“

„Nepochybuji o tom, že by několik měsíců dřiny v naší výcvikové divizi Panzer Lehr hodně zlepšilo jejich umění a znalosti, pane majore,“ ujistil ho suše Schultz. „Ale když jsou ty tanky samy o sobě tak dobré, jak dobré musí být jejich posádky?“

Jager zabručel. To byla dost nepříjemná otázka, ale vystihla jádro problému. V Panzeru III by i členové Hitlerjugend, hošáci ještě příliš mladí než aby se holili, dokázali vyfídit celou divizi britských tanků z Velké války. Neforemné obludy byly příliš pomalé na rychlý útěk a příliš slabě vyzbrojené na opravdový boj. Považoval Panzer III za skvělý tank,

dokud se neutkal s prvním T—34, ale i potom to byl dobrý tank. Jenže teď — teď jako by seděl v jednom z těch nemotorných britských obrů.

„Tak alespoň uděláme, na co nám budou stačit síly, Georgu,“ uzavřel. Střelec souhlasně přitakal.

Jager opět vysunul hlavu z otevřeného poklopu. Ještěři se spokojeně valili kolem jeho opevněného postavení, ne dál než nějakých pět set metrů, a neměli ani nejmenší tušení o jeho přítomnosti. Podíval se na Ernsta Rieckeho a Uwe Tanenwalda, velitele dalších dvou zbývajících tanků, a zdvihl jeden prst. Oba muži shodně zamávali na znamení souhlasu. Poflakovat se kolem a pokoušet se o více než jeden výstřel na Ještěry znamenalo říkat si o pozvánku na vlastní pohřeb.

Velitel skupiny ukázal prstem na jeden z pěchotních transportérů. „Tenhle, Georgu,“ dodal tiše.

„Ja“ potvrdil střelec.

Pak promluvil ke svému nabíječi. „Protipancéřový.“

„Protipancéřový,“ opakoval podle předpisu Stefan Fuchs. Vytáhnul z muničního zásobníku střelu s černou špicí, vložil ji do hlavně pěticentimetrového kanónu a zavaknul uzávěr.

Střelec pootočil věži o několik stupňů, takže teď sledovala pohyb bojového vozidla pěchoty. Na okamžik stočil svůj pohled z mířidel stranou, aby se přesvědčil, že je Fuchs stranou zpětného rázu, pak se podíval zpátky a takřka ve stejném momentě stisknul spoušť.

Kanón zahřměl. V čočkách dalekohledu Jager sledoval, jak se v boku trupu transportéru objevila díra. „Zásah!“ zahulákal. Transportér se zakymácel, sjel stranou a zastavil. Pak začal hořet. Vzadu se dole rychle rozletěl poklop. Ještěři se začali kutálet ven. Němečtí pěšáci na ně zahájili palbu a odstřelovali je postupně jednoho po druhém, jak se objevovali venku.

„Zpátky!“ zakřičel Jager. Kdyby totiž ještě chvíli čekal a sledoval, jak si vede pěchota, jeden z těch ještěřích tanků by ho rozstříl na kousky. Už teď se jejich věže s kanóny děsivou rychlostí otáčely, aby mohly zamířit na jeho pozici. Dieter Schmidt tam hodil zpátečku a sešlápnul plyn až k podlaze. Tank se řítíl zpátky ze svahu. O kus dál ho následoval tank četaře Tanenwalda. Ernst Riecke se o zlomek vteřiny opozdil. Jager naprosto ohromen nevěřícně sledoval, jak tanku uletěla věž a s mohutným zuchnutím dopadla na pěšáka, který se před ní snažil na poslední chvíli prchnout. Později, slíbil si Jager, budu truchlit. Což ovšem předpokládalo, že pro něj ještě bude nějaké později. V tuto chvíli tento předpoklad vypadal dost bledě. Jedna z věcí, kterou se naučil během bojování s Rusy, byla mít vždycky, když je to možné, připraveno víc než jedno palebné postavení. Jeho druhá pozice byla u paty toho pahorku.

„Třeba se nám podaří je překvapit, majore,“ řekl s nadějí Schultz. Společně s Fuchsem už mezitím připravili a nabili do hlavně další protipancéřovou střelu. Zbraň teď mířila na místo, kde Ještěři s největší pravděpodobností přejedou vrcholek kopce.

Několik pěšáků se hnalo kupředu s protitankovými náložemi, tedy brašnami naloženými výbušninou. To tedy znamenalo, že obrněnce jsou již blízko. Všude před nimi zuřivě štěkaly kulomety. Exploze vynesla do vzduchu oblak kouře a prachu, za chvíli uslyšeli další. Jager doufal, že ti hrdinní vojáci neobětují své životy jen tak pro nic. A pak už neměl vůbec čas v něco doufat či se něčeho bát, protože právě v té chvíli se přes vrcholek převálil ještěř tank přesně v místě, kde ho očekával. Ještěři byli skutečně mizerní tankisté. Kanón Panzeru III zaburácel, jakmile se mu podařilo nadechnout a zařvat „Pal!“

Schultz dovedl s dlouhým kanónem zacházet skutečně mistrovsky. Umístil protipancéřovou střelu přímo doprostřed malého břišního pancíře, který tank odhalil, když přejížděl přes vrchol pahorku. Pancéřování trupu s výsňechem odolávalo dokonce i zrychleným pěticentimetrovým střelám. Jenže břišní pancíř, stejně jako u obyčejných lidských tanků, byl slabší. Střela ho prorazila. Tak odtamtud budou muset řidiče vyndávat lžici, pomyslel si Jager.

Dva Ještěři se vysápali z průlezu na vrcholu věže, jeden po druhém. Kulomet v trupu Jagerova obrněnce je oba srazil k zemi.

Tannenwaldův tank si vedl takřka stejně zdatně jako střelci jeho velitele. Jeho první výstřel zasáhl a zničil pás a kolečka jednoho ještěřeho tanku. Zasažený tank s sebou škubnul a nekontrolovaně sjel z vrcholku, kde se zarazil. Přiběhl k němu pěšák a do otevřeného průlezu vhodil těžký obranný granát. Jeho malý výbuch o chvíli později následovala mohutná detonace, když vyletěla do vzduchu munice v tanku.

„Znovu zpátky!“ nařídil Jager Schmidtovi. Už tak se jim během tohoto úderu podařilo způsobit Ještěřům větší ztráty než kdykoliv předtím. To bylo sice důležité, ale zůstalo by jenom při tom, kdyby se mu nakonec nepodařilo uniknout smrti... kteréžto patrně stejně neunikne, jakmile se některému ještěřcímu tanku podaří překonat vrchol pahorku a dostat se na obrácený svah.

Ve vzduchu se ozval jekot — takže smrt si k němu nakonec najde cestu i bez přispění nepřátelských tanků. Jejich letouny měly stejně ničivé účinky. Jager už se v duchu rozloučil se životem. Pumy vybuchovaly všude kolem — ale na druhé straně kopce, tam kde stále ještě stoupaly do svahu ještěři obrněnce.

„Štuka!“ zakřičel Georg Schultz hlasem člověka, kterému se právě podařilo uniknout hrobníkovi z lopaty.

„Bože, je to tak,“ souhlasil Jager. On naopak promluvil měkkým tichým hlasem, protože jen stěží mohl uvěřit, že bude žít ještě o nějakou chvíli déle. Ještěři si v řadách Luftwaffe vybrali stejně ničivou daň jako mezi Wehrmachtem. Ale tomuhle pilotovi se i přesto podařilo dostat jeho střemhlavý bombardér do vzduchu a měl dokonce tak pevné nervy, že se vrhnul přímo na nepřítele.

Další pumy následovaly v rychlém sledu — vyházel celou pumovnicí. Ke zničení tanku bylo třeba přímého zásahu, ale i zkušeni tankisté by museli zaváhat, zda pokračovat kupředu skrz smršť výbuchů.

Když pilot štučky začal vyrovnávat střemhlavý nálet, nemohl být výše než nějakých sto metrů nad zemí. Dva ještěři tanky za ním vypálily svoje řízené rakety, ale střely našťastí jenom neškodně prosyčely kolem jeho letounu. Odlétal pryč a jeho pevný podvozek takřka olizoval vlnící se trávu na stepi.

„Dostaň nás odsud,“ řekl Jager Dieteru Schmidovi. Motor Panzeru III dunivě zaburácel, když řidič uposlechl rozkaz, Jager najednou pocítil, že ho svědí mezi lopatkami. Věděl, že je to hloupost. Kdyby je totiž dostala jedna z ještěřích střel, zemřel by dřív než by si to vůbec stačil uvědomit.

Podíval se zpátky směrem k pahorku. Kdyby se jeho tanku podařilo dostat se přes další kopeček dřív než ještěřky překonají tenhle a spatří ho, měli by docela slušnou šanci se dostat pryč. Nebyl by býval tomu uvěřil, když takhle přestřelka začínala, ale bylo to tak. Pocítil nával hrdosti. Jeho mužům se podařilo zatnout dráp smrti do Ještěřů a tím se nemohlo pochlubit mnoho jednotek. Bůh s námi, pomyslel si, třeba by se nám to mohlo povést ještě jednou.

Dva ještěři tanky se vydrápaly přes vrchol pahorku. Jeho vlastní tank byl sotva v polovině protilehlého svahu. Věže se stáčely jeho směrem. Očima znovu vyjel k obloze a pátral tam, modlil se, aby tam byla další štika. Jenže Bůh prostě nemůže stihnout všechno. Ještěři ani vůbec nemuseli zpomalovat, aby na něj mohli střelit.

Velký kanón vyplivnul záblesk ohně a dýmu a jen o zlomek vteřiny později Jager ucítil, jak do jeho tanku udeřil jakýsi obrovský perlík. Jeho spolehlivý tank, který mu tak dlouho a tak dobře sloužil, teď pod ním zašel. Z odvětrávacích otvorů na zadní plošině tanku se z motoru začala valit oblaka dýmu.

„Ven, okamžitě vypadněte, ven!“ křičel. Takřka jako by byl vržen ven, letěl po hlavě. Jenom dvě pancéřované stěny a celá váha motoru zabránily nepřátelské střele, aby pronikla do prostoru posádky. Jakmile ale vypukl požár, už jej nic nedokázalo zadržet.

Kulometné dávky pročešávaly vzduch kolem něj, když se vysunul z průlezu a vrhnul se dolů do vysoké trávy. Také ostatní poklopy se rozletěly. Jeho posádka začala klouzat ven zároveň s ním. Kulka zasáhla svůj cíl a ozval se zvuk, jako když plesknete do holých mokřých zad. Někdo vykřikl.

Jagerovy nozdry zaplnila čistá vůně zelené trávy, kterou se začal plazit. Vypracoval bleskurychle dva poněkud si odporující plány. Chtěl se pokusit plazit se tak, aby udržoval mezi sebou a nepřátelskými tanky vrak svého zničeného tanku. Zároveň se ale chtěl od mrtvého obrněnce — a od Ještěřů — dostat co nejrychleji do bezpečné vzdálenosti.

Uskladněná munice se v Panzeru III začne každou minutou přehřívát, možná každou vteřinou. Ještěři navíc nebudou přátelsky nakloněni německým tankistům, kterým se navíc před chvílí podařilo zničit jednu z jejich báječných mašinek. Další střela zasáhla nebohý Panzer III. Ten jenom zasténal a ozvala se mohutná detonace střeliva. Hloupé, napadlo Jagera, nesmysl a plýtvání. Z toho tanku už stejně byla jenom hromada nepoužitelného železa. Zároveň ale kulometné dávky projížděly travu kolem vraku. Všude kolem se ozývalo jemné, šeptavé tak — tak — tak jak kulky trhaly travu a listí. Jagera by zajímalo, jaký zvuk by se asi ozval, kdyby si ho nějaká střela přece jenom našla.

Ještěři tank se majestátně převálil kolem, méně než padesát metrů od něho. Jager ležel tvář zabořenou do země a vůbec se nehýbal. Kdyby ho nepřítel zahlédl, třeba by si mysleli, že už je mrtev. Nejenže byl tenhle tank rychlejší než jeho Panzer III i T—34, ale navíc se pohyboval tiše jako duch.

O několik set metrů stranou se z dálky ozval trhavý štěkot MG—34. Kulky se s kvílením a cinkáním odrážely od pancéřování ještěřeho tanku. Ten odpověděl kulometnou palbou. Pak se i celý tank natočil směrem k německému kulometnému postavení.

Když se poté Jager rychle začal plazit právě opačným směrem, takřka vrazil do Georga Schultze. Když odeznělo chvilkové leknutí, oba muži se na sebe šťastně zašklebili. „Jsem rád, že vás zase vidím, pane,“ uvítal ho střelec a na jeho začouzené tváři zářil bílý úšklebek.

„To já taky,“ odpověděl Jager. „Viděl jsi Fuchse?“

Schultzův úsměv okamžitě zmizel. „Ten to nezvládnul.“

„Takže to byl ten výkřik,“ zamumlal si pro sebe Jager. Střelec mlčky přikývl. Jager pak pokračoval: „A co ti dva, co byli vpředu?“

„To nevím.“

Po několika minutách se jim podařilo najít Dietera Schmidta. Klaus Bauer, střelec kulometu, byl stále nezvěstný. „Ven jsme se dostali oba,“ trval na svém Schmidt. „Nevím ale, co se s ním potom stalo.“ Neřekl sice nic dobrého, ale ta slova jasně visela ve vzduchu.

„Měli jsme pěknou kliku, že jsme nevyletěli do vzduchu hned, jak jsme dostali ten zásah,“ pochvaloval si Jager.

Schmidt ho ale překvapil svým smíchem. „Klika, ale kdepak, pane. Byli jsme úplně na suchu s benzinem, to je to kouzlo. Měli jsme palivo tak možná na další kilometr nebo dva jízdy.“

„Aha,“ vydechl překvapeně Jager. Pak se taky rozesmál, ačkoliv to vlastně vůbec nebylo legrační. Právě vybojoval něco, co jistě muselo být jedním z nejúspěšnějších úderů v malém měřítku proti Ještěřům, a k čemu to všechno bylo? Nakonec to stejně vedlo k naprostému zániku celé jeho tankové roty. Kolik takových akcí si mohl Wehrmacht dovolit do doby, než vlastně žádný Wehrmacht nezbude?

Pak si ale uvědomil, že takhle akce ještě pořad neskončila. Ještěři pěchota se rychle pohybovala kupředu zároveň s obrněnci. Jager měl v pouzdře pistoli, ze které už celé měsíce nevystřelil. Schultz i Schmidt svírali oba v rukou svoje Schmeissery. Samopaly byly samozřejmě lepší než nic, ale neměly dostatečný dostřel, aby se mohly měřit se skutečnými pěchotními zbraněmi.

„Co budeme dělat teď, pane?“ zeptal se Schultz.

„Teď se musíme dostat z obklíčení,“ odpověděl Jager. „Jestli to půjde.“

Mojsě Russie zvednul Bibli a začal nahlas předčítat z knihy Jozuovy: „Když kněží zatroubili na polnice, lid strhl válečný pokřik. Jakmile lid zaslechl zvuk polnice, strhl mohutný pokřik. Hradby se zhroutily a lid vstoupil do města.“

Dav Židů, který stál za ním, zajásal. Jeho žena Rivka, stojící po jeho boku, se na něj zářivě dívala a její sladké hnědé oči mimořádně vynikaly v její vyhublé tváři. Jejich syn, Reuven, byl dokonce ještě pohubřejší a jeho oči, tak podobné těm matčiným, byly snad ještě větší. Hladovějící dítě za to nemohlo, ale vyvolávalo hrůzu a soustrast v každém dospělém,

který ho viděl — patrně kromě varšavského ghetta, kde podobný obraz byl už tak obvyklý, že lidé ani nebyly schopni soustrasti.

„Co teď, Reb Mojše?“ zavolal na něj někdo.

„Nejsem žádný reb,“ odvětil a skromně se zadíval do země pod sebou.

„Nejsi reb?“ zvolalo několik lidí najednou překvapeným hlasem. Ale jiný dodal: „Kdo jiný než ty ale požádal o znamení a dostalo se mu odpovědi?“ Tahle historka proběhla ghettem takřka ještě dříve, než ono zázračné světlo stačilo pohasnout. Každá historka přinášející lidem naději se totiž mezi strádajícími šířila ještě rychleji než tyfus. Protože je právě snad jenom ta naděje držela při životě, Židé pokaždé kvůli ní uspořádali slávu.

Někdo jiný, jakási žena, je opravila: „On není reb; je to prorok. Stejně jako Jozue, jehož knihu právě četl, také dokázal zbořit zeď.“

Židé znovu halasně zajásali. Rusie cítil, jak se mu zapalují uši. On nezpůsobil, že se zdi ghetta zřítily, a dobře to věděl. Ale ony bomby, které se s jekotem řítily z nebe a rozbily cihlové zdi na prach, patrně pocházely od stejných — lidí? nestvůr — kteří na obloze rozžehli ono mohutné světlo. A on jej pokládal za signál od Nejvyššího.

Jediné zprávy, které o nich v ghettu měli, pocházely z různých útržků potajmu zachycených zpráv. Podle toho šuškáni, které zaslechl, Rusie věděl, že Ještěři (nad tím jménem se notně podívoval) ostřelují opevnění po celém světě. Nikde ale jejich výbušniny nenadělaly takovou paseku jako právě tady, ve Varšavě.

Napadlo ho, jestli si Ještěři mysleli, že nacisté ve středu města udržují v obležení svého odporujícího nepřítele (jestliže ano, pak měli vlastně pravdu, ačkoliv ne tak, jak se patrně domnívali). Ať už ale byly jejich důvody jakékoliv, udeřili na zděné opevnění necelý týden potom, co se dozvěděli o jeho existenci.

Rusie si pamatoval, jak německé bombardéry rozsévaly svůj nekonečný náklad pum takřka náhodně po celém území Varšavy (ačkoliv je pravda, že zvláštní péči věnovali židovským čtvrtím). Nálet Ještěra byl zcela odlišný. Ačkoliv přiletěl k úderu v noci, jejich pumy zasáhly zeď a pouze zeď. Skoro jako kdyby nebyly zaměřovány lidmi — nebo Ještěry — ale rukou Všemocného.

Rivka se na něj usmála. „Vzpomínáš si, jak jsme se klepali pod dekou, když se začaly ozývat ty výbuchy?“

„Na to se mi asi nikdy nepodaří zapomenout,“ ujistil ji Rusie. Od té doby co se Varšava vzdala, neslyšeli v ghettu zvuky skutečné války. Ono děsivé dunění pum připomnělo každému, komu se podařilo přežít od roku 1939, že na světě opět vládnu také přímočařejší způsoby smrti, než je hladovění, nemoci nebo bití. Rusie pokračoval: „A pak, když skončil zákaz vycházení... Ach, když skončil ten zákaz!“

Bomby nebomby, jestliže nebude včas u svého šicího stroje, pak okamžitě ztratí svou práci. Tohle dobře věděl a tak se vydal do práce jako vždycky. Ulice jako by se onoho rána zaplnily nějak nezvykle rychle, lidé se pohybovali vpřed obvyklým tempem. Nikdo, kdo měl práci, se neodvážil riskovat její ztrátu a kdo ji neměl, nezahodil by žádnou příležitost, jak nějakou práci najít. Ale nějak se každému podařilo najít si pár vteřin a zastavit a sledovat jednu — nebo víc — z mnoha děr, které byly proraženy do zdi oddělující ghetto od zbytku Varšavy.

Rusie právě teď stál před jednou z těch děr, vlastně to byl úsek široký tak tři metry, kde zcela chyběla zeď. Když vstoupil do kráteru po výbuchu bomby, jeho chodidla cítila každý ostřejší úlomek cihly či ocelového pláště bomby skrz ubohé hadry, kterými měl omotány nohy. Bylo mu to jedno. Stále držel v natažených pažích před sebou Písmo svaté, prošel mělkým kráterem a ocitnul se mimo území ghetta.

Pak se otočil a zvolal: „Zdi Jericha nebyly dost pevné aby zadržely Židy a stejně tak ani tyto zdi Varšavy nás nedokážou zastavit. Pán nás osvobodil!“

Zástup Židů ještě jednou hlasitě zajásal. Zcela jej zaplavilo volání „Reb Mojše! Reb Mojše!“ Čím více se jich ozývalo, tím lépe mu zněly v uších. Koneckonců, vždyť Bůh mu skutečně dal znamení.

Někdo z davu ale po chvilce zvolal: „Pán nás možná zbavil pout zajetí, ale dal o tom vědět taky nacistům?“

Už tato pouhá slova stačila na to, aby se lidé začali okamžitě rozhlížet všemi směry, Rusieho nevyjímaje. I bez pomoci zdi byli nacisté schopni udržet ghetto uzavřené, třeba kdyby v každé hraniční ulici zbudovali kulometné postavení. Oni tak ale neučinili, což Rusie považoval za další známku Boží prozřetelnosti.

Najednou se rychle, vystrašeně nadechnul. Jako kdyby pouhé pomyšlení na Němce je mohlo přivolat, právě se k němu dva blížili. Dav za ním se okamžitě začal rozbíhat pryč a rychle řidnul. „Mojše, rychle se sem pojď schovat!“ volala na něj s naléhavostí jeho žena.

Ale na to už bylo příliš pozdě. Jeden z Němců, podle čepice se štítkem jistě důstojník, pokynul Rusiemu. „Ty, Žide, pojď sem,“ pronesl rázným hlasem. Jeho společník, rekrut, měl na rameni pušku. Kdyby se Rusie dal na útěk, ten chlapík mohl střílet a bylo by mu určité úplně jedno, jestli zasáhne Rusieho nebo nějakého jiného prchajícího Žida. Rusie si sňal čepici před důstojníkem, který byl naštěstí důstojníkem armády a nikoliv jednotek SS, jak si rychle s úlevou všimnul. Někteří příslušníci armády byli slušní. Přesto by ale stále bylo příliš riskantní opomenout znamení úcty, které nacisté vyžadovali. Kdyby býval byl na chodníku, sestoupil by z něho do ulice. Protože to ale nešlo, uklonil hlavu a řekl: „Ano, pane. Mohu vám nějak pomoci, pane?“ čistou němčinou, kterou se naučil ještě během studia na lékařské fakultě. Nehodlal riskovat, že by toho muže proti sobě popudil tím, že by ho nutil poslouchat jidiš nebo polštinu.

„Co si o tomhle myslíte?“ Důstojník — byl to major podle náramenních výložek, které byly sice lemovány ale neměl žádné pecky — přitom rukou mávnul směrem k sutinám zdi, která oddělovala ghetto od města.

Rusie tam nějakou dobu stál beze slova a přemítal, jak byla ta otázka položena. Němci byli v tomhle stejní jako všechny ostatní národy. Někteří chtěli slyšet jenom to, co odpovídalo jejich vlastnímu názoru, zatímco ti druzí se ptali s nadějí, že se třeba dozvědí něco nového. V podstatě všude ale platilo, že ti první druhou skupinu zcela jasně převyšovali. Nejbezpečnější bylo neříct nic a ještě velmi uctivě.

Nejbezpečnější určitě, ale Rusie cítil, že už nedokáže prostě předstírat nějakou hloupou odpověď. Alespoň ne před

Němcem, který se na něco ptal Žida a patrně očekával uspokojivou odpověď. Russie pozvedl Bibli, kterou svíral v ruce. „Myslím — domnívám se, že nám tak Bůh naznačil, že přece jen nezapomněl na náš národ.“

Pod vyčnívající hranou jeho ocelové helmy bylo zřetelně vidět, jak se vojín rozzlobeně zamračil a jeho narezavělá obočí se spojila v jedinou čáru. Major ale naopak pomalu a zamyšleně přikývnul. „Možná, že máš pravdu. Abych řekl pravdu, skutečně byste potřebovali pomoc Boha, aby se vám podařilo uniknout z našeho sevření.“

„To vím.“ Russie se nijak nepokoušel zakrýt hořkost ve svém hlase. Když už se celý svět nějak zamotal, nepřipadalo mu nepatřičné, aby zajatec odkryl své pocity před svým vězňem.

Německý major znovu přitakal, jako by se mu v hlavě honily podobné myšlenky. Pak pokračoval. „Víš ty vůbec, Žide, že ti Ještěři, kteří zničili tyhle zdi, nejsou vůbec lidské bytosti, ale nestvůry z nějaké cizí planety?“

Russie pokrčil rameny. „Co by to mohlo mít za význam pro nás, kteří jsme tady uvězněni?“ Zpola se otočil a bradou naznačil ve směru ghetta. „A proč by na tom mělo záležet vám, Němcům? Vždyť jste nás pojmenovali Untermenschen — podlidé. Jaký je tedy rozdíl mezi podlidmi a tvory pocházejícími z nějaké jiné planety?“ Zopakoval majorovu větu a nijak přitom nepřemýšlel nad tím, co by vlastně mohla skrývat.

„Jaký je v tom rozdíl? Já ti to povím. Podle všech dosavadních zpráv jsou sice Ještěři dost oškliví, aby mohli být Untermenschen, ale zato bojují jako Übermenschen, jako nadlidé.“

„Tak ale bojují i Rusové, podle všeho.“ odporoval mu Russie. Patrně to bylo tím, že stál na odvrácené straně zdi ghetta, ale mluvil teď zcela bezstarostně.

Ale i tahle poznámka mu prošla. Tvář německého naverbovaného vojáka se sice ještě více zachmuřila, ale major tenhle posměšek přijal klidně. S takřka britským ledovým klidem pokračoval: „Potíže s Ještěři jsou ještě mnohem horší.“

To je dobře, pomyslel si Russie. Kdyby se jednoho dne oni záhadní Ještěři objevili ve Varšavě osobně, Židé z ghetta by je dozajista přijali s otevřenou náručí. Ale ačkoliv teď měl dost odvahy a bezstarostnosti, tohle si pro jistotu nechal jenom pro sebe. Místo toho se odvážil zeptat sám: „A co si o tom myslíte vy?“

„My se stále ještě rozhodujeme, co si o tom všem máme myslet,“ odpověděl klidně major. „Nemám k tomu dosud žádné rozkazy.“

„Aha,“ pronesl Russie. V boji byl německý voják bez rozkazů úplně stejně nebezpečný jako ten s rozkazy, protože němečtí vojáci byli neustále cvičeni k tomu, aby reagovali a přebírali iniciativu, jak jen to situace dovolí. Co se ale týkalo záležitostí politických, byl Němec bez rozkazů stejně bezmocný jako zavinuté novorozeně, protože se bál podniknout jakékoliv kroky. Podivný národ, pomyslel si Russie, a tahle podivnost je činí ještě o to nebezpečnějšími. Pak se otázel: „To ale tedy znamená, že nemáte žádné rozkazy nám bránit v opuštění ghetta, nicht wahr?“

„Je tomu tak,“ přiznal major bezvýrazným hlasem muže, kolem kterého se událo příliš mnoho změn v příliš krátkém čase. „V každém případě je ale pravda, že když si nám Ještěři zřídili základnu přímo ve středu polského Nejvyššího úřadu, má Wehrmacht důležitější věci na práci než se starat o Židy.“

„Děkuji, pane,“ vydechl tiše Russie. Jeho vlastní upřímnost jej zarazila. Po chvíli jej dokonce nazlobila: proč by měl Němci děkovat za dovolení něčeho, co mu mělo být samozřejmě podle práva umožněno?

Ale Němec samozřejmě neopomněl dodat své pocity: „Měl byste mít raději neustále na paměti, že SS nejsou nikdy příliš zaměstnání na to, aby se ještě dokázali vypořádat s Židy. Buďte opatrný.“ Buď velmi opatrný, jako by dodávaly chladné šedé oči mlčenlivého vojáka. Buď velmi opatrný... židáku.

„My už jsme se naučili být opatrní,“ ujistil ho Russie. „Jinak bychom totiž byli všichni už dávno mrtví.“

Zajímalo ho, jak major zareaguje na tuto jeho poznámku. Ten muž ale sotva pokývnul, jako na souhlas se zcela zřejmou skutečností. Pak jeho ruka vyjela vzhůru v německém pozdravu. „Heil Hitler!“

Russie se nedokázal přinutit, aby se rozloučil také nacistickým gestem. Jenže ten důstojník s ním mluvil jako muž s mužem, ne jako pán s otrokem. Nakonec tedy řekl: „Kéž vás Bůh ochrání před Ještěři, majore.“

Němec znovu přikývnul, tentokrát rychle, na podpatku udělal vojenské čelem vzad a odpochoďoval pryč.

Naverbovaný voják se hnál za ním. Nechali tak Mojše Russieho stát již v polské části Varšavy, mimo území ghetta. „Mojše, jsi v pořádku?“ zavolala na něho jeho žena ze drahé strany oplocení. Ona neutekla, ale nikde nebylo vidět Reuvena — to bylo rozumné opatření, protože on byl vlastně všechno, co jim ještě zbývalo.

„Jsem v pořádku,“ odpověděl a v jeho hlase znělo překvapení. Znovu a hlasitěji zopakoval svá slova: „Jsem v pořádku.“ Už pouhé stání ve slunečním svitu na místě, které bylo pro něho zakázané, bylo stejně opojné jako Purim vodka.

Rivka si pečlivě vybírala cestu, když přecházela rozbitým kráterem, a připojila se k němu na druhé straně zdi. „Oni s tebou mluvili a ty jsi přesto v pořádku.“ Její hlas stejně překvapeně jako předtím jeho. „Možná dokonce i oni vycítili, že se v tobě usídlil Bůh.“

„Možná skutečně ano.“ přemítal Russie, když ji svou paží objal kolem ramen. Ještě před hodinou se vysmíval myšlence, že by on — student medicíny, který jedl maso, když jeho situace byla opravdu zoufalá — mohl být jakýmsi prorokem. Teď ale i on začal trochu pochybovat. Bůh nijak aktivně nezasahoval do dějin svého vyvoleného národa již od biblických časů. Ale kdy se jeho lid od těch časů dostal do takového nebezpečí?

Ale proč by si Bůh vybíral právě jeho, napadlo Russieho. Pak zavrtěl hlavou. „Kdo jsem já, že se Ho odvažuji takhle ptát?“ prohlásil. „Děj se jeho vůle.“

„Tak to má být,“ souhlasila Rivka hrdě. „Skrze tebe.“

Ve velké posluchárně střediska Památníku Millse a Petrieho byla zhasnutá světla. Dodávky proudu byly velice nepravidelné už od té doby, co Ještěři začali svými letouny přelétávat nad středozápadem. Potemnělá posluchárna byla ale i tak nacpaná, jednak mladíky i muži z městečka Ashton a potom také uprchlíky jako byl třeba Sam Yeager nebo Mutt Daniels.

Yeagera poměrně dost hnětlo, že už měl na sobě stejné oblečení několikátý den. Že neumyl ani oblečení ani sebe již několik dní a že v něm přece jenom dost nachodil a naběhal a naschovával se. Trochu se mu ulevilo, když viděl všude kolem sebe tolik stejně zanedbaných mužů, kterým to bylo úplně jedno.

Na stupínek vystoupil podmrčený muž středního věku v khaki oděvu, přešel doprostřed a tam se zastavil. Povídání davu ustalo tak rychle, jako kdyby je někdo mohl vypnout ovladačem. „Děkuji vám, že jste dnes dopoledne tady,“ začal ten muž. „Žádám vás všechny, abyste povstali a zdvihli pravou ruku.“

Yeager už stejně stál. V posluchárně totiž bylo více mužů než bylo sedaček. Zvedl tedy pravou ruku. Muž v khaki uniformě pak pokračoval: „Opakujte po mě: Já—doplňte svoje jméno —“

„Já, Samuel William Yeager,“ opakoval tedy Yeager, „občan Spojených států, tímto potvrzuji, že jsem dne osmého června 1942 dobrovolně vstoupil jako voják do řad Armády Spojených států amerických na dobu čtyř let nebo dobu trvání války za podmínek stanovených zákonem, pokud nebudu příslušným orgánem zproštěn služby dříve. Zároveň souhlasím s tím, že budu od Spojených států dostávat plat, prémie, stravu a oděv jaký je nebo může být předepsán zákonem. Slavnostně přísahám“ — tady se hučící dav na okamžik zarazil, protože několik mužů řeklo slibuji — „že budu zcela věrný a oddaný Spojeným státům; že jim budu čestně a věrně sloužit v boji proti jakémukoliv nepříteli; a že budu poslouchat rozkazy prezidenta Spojených států a rozkazy důstojníků mě nadřízených podle válečného práva.“

Na Yeagerově tváři se usadil notně pobavený spokojený výraz. Bylo sice třeba invaze z Marsu nebo odkud to byli ti pekelní Ještěři, ale nakonec se mu přece jenom podařilo vstoupit do armády.

„Kdy dostaneme nějaké zbraně?“ zavolal někdo z davu. Yeager už také hořel onou nedočkavostí: dosud ještě nebyl ve válce, tedy kromě toho náletu a zničení vlaku. Jenže tehdy neměl příležitost palbu opětovat. Vedle něj stál zcela tiše Mutt Daniels. Na něm nebyla patrná ona začátečnická nedočkavost — on už tímhle prošel.

Dole na stupínku zamračený náborový seržant — jmenoval se Schneider — pozvedl trochu netrpělivě oči k nebi.

„Vojáku, my nemáme tolik zbraní na rozdávání, ani uniforem nebo čehokoliv jiného. Od té doby, co na nás skočili Japonci, jsme budovali armádu pro zámořské boje a teď se najednou tahle horda parchantů nahrnula přímo do našeho dvora...“

„Ale ale,“ zamumlal tiše Daniels. „Vždyť přesně takhle si počínali i v minulé válce, nejprve verbovali vojáky a pak se teprve starali, čím by mohli bojovat.“

„Chci, abyste tady utvořili dva zástupy,“ pronesl mohutným hlasem Schneider. „Jeden zástup pro veterány z Velké války, tadyhle, a všichni ostatní se postaví támhle. Pohněte se, lidi, a pamatujte si, že odtedka už jste v armádě. Teď už se nemůžete jenom tak poflakovat.“

Daniels se vydal „tadyhle,“ ke stolku, u kterého seděl mladý muž v khaki uniformě, desátník. Stejně jako většina ostatních mužů v posluchárně, i Yeager se vydal „támhle“ směrem k mnohem delší frontě u stolku, za který se usadil sám Schneider. Měl podezření, že Mutt a zbytek veteránů vyberou hned první dodávku zbraní, kterou se sem podaří dostat. Ale bylo to tak jediné správné. Vždyť oni nejlépe věděli, co s nimi mají dělat.

Jeho zástup se naopak hýbal o poznání pomaleji. Tak si tedy čekání krátily povídáním s muži před sebou i za sebou. Na cestě do Ashtonu prošel vesničkou Franklina Grovea a slyšel prezidentův vzdorný projev „odněkud z území Spojených států“. „Ten opravdu umí skvěle promluvit,“ pronesl s velkým obdivem chlapík před Yeagerem. „Tato Země je naše a toto území patří jediné nám. Nikdo nám jej nedokáže sebrat, k tomu nám dopomáhej Bůh.“

„Přesně takhle to skutečně řekl,“ potvrdil Yeager obdivně. „Jak sis to dokázal zapamatovat během té chvílky přesně slovo od slova?“

„Jsem reportér — to je prostě věc cviku a naprostá nutnost,“ řekl chlápek. Pomalu mu táhlo ke třeticce, měl ostře řezaný obličej, tenký knírek, hluboce modré oči a pískové vlasy ulíznuté a přilepené těsně k lebce. Bez váhání mu podával ruku: „Jmenuji se Pete Thomsen. Pracuji pro Rockford Courier—Journal.“

Yeager stiskl nabízenou ruku a pak se také představil. Stejně tak učinil i muž stojící za ním, svalnatý plešatý chlápek jménem Otto Chase. Pak řekl: „Právě jsem měl namířeno do cementáren v Dixonu, když najednou přede mnou vyletěly do vzduchu. To byla teda šlupka, to vám řeknu. Tam jsem si taky opatřil tohle.“ Mohutným ukazováčkem si přitom opatrně přejel po temeni hlavy, kde měl rozeklanou ránu.

Konečně se Yeager dočkal a stál před seržantem Schneiderem. Seržant se na chvíli odmlčel, aby si mohl naostřit tužku kapesním nožem, a pak si zapsal Yeagerovo jméno a datum narození. „Ženatý?“ zeptal se.

„Ne, pane. Rozvedený,“ odpověděl s kyselým výrazem. Louise nakonec jeho neustálé vandrování přestalo bavit a když jednou nebyl doma —

„Děti?“

„Ne, pane,“ odpověděl znovu.

Schneider si zaškrtnul kolonku a pak se vyptával dál. „Zaměstnání?“

„Baseballista,“ zněla odpověď, která Schneidera přiměla k tomu, aby vzhlednul od vyplňovaného formuláře. Ještě pokračoval: „Hraju — vlastně spíš hrál jsem — za Decaturské Komodory. Tamhle stojí můj manažer.“ Ukázal přitom na Mutta Danielse, který už si svoji frontu vystál a teď se bavil s několika dalšími veterány první světové války.

Náborový seržant si zamyšleně zammul bradu. „Na kterém postu hrajete? Jste nadhazovač?“

„Ne, pane. Vnější pole — převážně levé.“

„Hmm. Tak to umíte docela slušně házet, ne?“

„Ano, pane. S rukou je všechno v pořádku,“ ujistil ho Yeager bez předstírané skromnosti. Nebyl rychlý, nebyl ani nejlepší polář na světě, byl zkrátka trouba, co hlídal roh vnějšího pole, ale házet rozhodně dovedl.

„OK,“ pronesl nakonec Schneider. „Předpokládám, že budete schopni vrznout granát o kus dál než ostatní.“ Udělal si poznámku do dotazníku a pak mu taky ukázal směrem k Muttovi Danielsovi. „Běžte se připojit tam k těm chlápům.“

Máme tady nějaké granáty a brzy sem dostaneme další — jestli nám tedy ti Ještěři neodstřelí nákladáky. Teď už běžte.“

Seržant pak zvedl hlas. „Další.“

Poněkud váhavě Yeager zamířil ke skupince mužů, ve které stál Daniels. V tomhle týmu byl naprostým zelenáčem. Tihle muži, z nichž mnozí už začínali plešatět nebo měli šediny či bříško, už viděli a dělali věci, o kterých on nic nevěděl. A teď najednou se znovu mělo hodit to, co se kdysi naučili. Jeho vlastní touha po boji byla zatím naplněna pouze na straně příjmů, když musel před smrtí prchat stejně jako davy bombardovaných uprchlíků v Evropě.

Mutt mu trochu pomohl tím, že ho představil kolemstojícím.

Z jednoho z těch buclatých prošeďivělých, chlapíka jménem Fred Walters, se vyklubal taky hráč, který pár týdnů hrál ve třídě D někdy v roce 1912. „Neuměl jsem sekát trávu, tak mě brzo pustili,“ řekl. „Ty se tím živiš sedmnáct let? Tak to je docela dobrý.“ Jeho obdiv Samovi taky trochu pomohl, aby se cítil o něco uvolněněji.

A pak samozřejmě měli válku — tedy lépe řečeno války — o které mohli všichni hovořit. „Když tu teď jsou Ještěři, válčíme ještě pořád s Němci a Japončíky?“ zajímal se Yeager a hned dodal: „Kromě Rooseveltova projevu jsem totiž až do včerejška, kdy jsem dorazil, neslyšel žádné nové zprávy.“

„Já taky ne.“ Mutt Daniels si rukou přejel po kalhotách a zamazaném saku. „Jak je na nás vidět, několik posledních dní jsme strávili na cestě.“

Při téhle poznámce se na něj pár chlapíků přátelsky zašklebilo. Několik dalších mužů stojících kolem bylo snad ještě hůře zvalených než byl on sám. Fred Walters byl naopak umytý a v čistém oděvu: bydlel totiž v Ashtonu. „Pravda je, že v poslední době vlastně nikdo pořádně neví, co se děje. Slyšel jsem ale povídat, že japonská flotila směřující na Havaj to otočila zpátky do Země vycházejícího slunce poté, co Ještěři bombardovali Tokio.“

„Oni zasáhli Tokio?“ zeptal se překvapeně Yeager. „Tak to je první dobrá zpráva, kterou o nich slyším.“

„Taky bombardovali Berlín,“ dodal Walters „a kromě toho ještě spoustu dalších míst.“

„Jedno je ale jisté,“ ozval se v tu chvíli jeden chlapík, jehož jméno Yeager nějak přeslechl, „že teď musíme odstřelit smlouvu o Půjčce a pronájmu. Když teď máme Ještěry nastěhované přímo do středu Spojených států, nemáme dost materiálu ani pro sebe, natož pro někoho jiného.“

„Tak to nastanou pro Tomíky a Rusy těžké časy.“ poznamenal Daniels.

„Nejdřív se přece musíme postarat sami o sebe,“ pokračoval ten muž. Hlavy souhlasně kývaly, Yeagerova mezi nimi.

„Holá pravda totiž je, že nemáme dost ani pro sebe. Kdybychom měli, nemuseli bychom podstupovat tuhle šaškárnu s rozdělováním, aby měli jistotu, že zbraně nejdříve dostanou ti, kteří už s nimi umějí zacházet.“

„Tamhle seržant Schneider mi právě řekl, že nemáme dost zbraní pro všechny, kteří se tady přihlásili,“ souhlasil Yeager.

„Pravda je taková, pánové, že máme problémy,“ uzavřel Daniels. „To je holá pravda a nic dalšího zatím nevíme.“ Ostatní znovu souhlasně přitakali hlavami.

Něco se velice rychle mihlo ve vzduchu — Když David Goldfarb ten pohyb koutkem oka zachytil, celým tělem mu projelo varování. Okamžitě zvedl svůj dalekohled k očím, chvíli se pořádně díval a pak se uklidnil. „To byl jenom mořský racek,“ řekl se zřetelnou úlevou v hlase.

„Který druh?“ zeptal se se zájmem na podrobnosti Jerome Jones. Události několika posledních dní z něj učinily zapáleného pozorovatele ptactva. „Jeden z těch s černými hlavičkami,“ upřesnil Goldfarb své hlášení lhostejně. Jeho zájem o ptáky začínal i končil u drůbeže.

Seděl v rozvrzané skládací židličce ze dřeva a plátna jen několik stop od hrany útesů doverských, kde Anglie strmě končila v bouřlivém moři. Stejně tak tu mohl sedět nějaký pozorovatel o čtvrtstoletí dříve, s přesně stejným dalekohledem, ve stejné židličce a upřeně sledoval pobřeží Evropy v naději, že najde zepelín. Jenom telefon ležící teď u židličky byl model, který tu v roce 1917 nemohl být.

Jerome Jones se zasmál, když mu tohle řekl nahlas. „Že je to stejná židlička je hodně pravděpodobné. Žádanky o nové asi ještě pořád nedorazily do té správné kanceláře.“ Znovu se zasmál, tentokrát ještě radostněji. „Stejně jako ty zatracené formuláře o skřítcích.“

„Já jsem ti říkal, že to není chybou v přístroji,“ přisadil si Goldfarb.

„To je pravda — a jestli budeš i nadále říkat „já jsem to říkal,“ tak bude jednoho dne nějaká hezká dívka velice nešťastná,“ oplácel mu Jones. „Kromě toho, nebyl bys radši, kdyby ses tehdy mýlil?“

Goldfarb odpověděl jenom zabručáním, protože teď dostal dva pořádné zásahy během pár vět. Pohled mu sklouznul do míst, kde stávala radarová stanice, která předtím nahradila pozorovatele, jejichž jedinou zbraní bývaly dalekohledy. Ted' tam ale zbývaly pouhé trosky a slabý zápach, jako kdyby se zkazilo maso. Jediným důvodem, proč Goldfarb teď mohl sedět tady venku a koukat na to zbořeníště bylo štěstí, že tehdy zrovna neměl službu, když rakety zasáhly svůj cíl.

Všude, po celé délce anglického pobřeží to byla úplně stejná písnička: jakmile někde zapojili radar, během pár minut přiletěla raketa a vyřadila ho. To tedy znamenalo jedinou věc: rakety schopné zaměřovat se podle radarových paprsků, dokonce i na ty nové krátkovlnné, na které Němci dosud nepřišli.

„Kdo by si byl pomyslel, že tihle Ještěři budou o tolik schopnější než náckové?“ nadhodil Goldfarb. Ať už Hitlera i jeho nacisty jakkoliv nenáviděl, měl značný respekt k technickým schopnostem nepřítele ukrytého za Kanálem.

„Rádio hlásí, že jsme jim sestřelili několik letadel přímo nad Londýnem,“ poznamenal s nadějí Jones.

„To je dobře,“ odvětil Goldfarb. Každá taková zpráva byla docela povzbudivá. „Kolik jsme jich ztratili my?“

„Komentátor nehlásil celkové skóre toho zápasu,“ odpověděl Jones. „Vždyť to je vojenské tajemství, copak to nevíš?“

„Ale ano, ovšem,“ přitakal Goldfarb. „Zajímalo by mě, jestli jejich pákár měl dobrý den. Nepochybuji o tom, že je to kriketové skóre proti našemu fotbalovému týmu. Bůh nám všem pomáhej.“

„Ještě tady nezkusili přistání,“ namítal Jones, který se ještě snažil udržet pozitivní přístup.

„Protože je to jenom malý ostrov.“ Goldfarb si v duchu představil mapu světa a okamžitě mu bylo jasné, že se jim musela z vesmíru jevit velice malá.

„Není zase ale dost malá na to, aby nepovažovali za nutné nás bombardovat,“ dodal Jones hořce. Společně s Goldfarbem teď oba pokývali hlavami. Pomáhali svojí vlasti při odrážení největšího leteckého úderu, jaký kdy svět do té doby poznal, a později pomáhali Němcům oplácet bouři, kterou zaseli. Teď se opět stali terčem útoku. Zdálo se jim to nespravedlivé.

„Tamhle něco je!“ zvolal Goldfarb a ukazoval prstem. Oba pevně sevřeli svoje dalekohledy a okamžitě je přiložili k očím, aby mohli zaměřit ony tečky pohybující se po obloze. Tečky — i s pomocí dalekohledu se jevíly takhle maličké — měly namířeno na jih. „Myslím, že to budou naše,“ řekl Goldfarb. „nejspíš mají namířeno na tu Ještěří základnu ve Francii.“

„Ještěří a žáby.“ Jones se zasmál vlastnímu vtipu, ale rychle zase vystřízlivěl. „Zajímalo by mě, kolik z těch ubohých odvážných parchantů se bude z náletu vracet zpátky na sever. Říkají, že je to ještě horší než flak nad Berlínem.“

„To mě by docela zajímalo, jestli náckové taky útočí na Ještěry.“ V tu chvíli napadlo Goldfarba ještě něco jiného. „Když se naše i jejich letadla snaží zasáhnout Ještěry ve stejnou dobu, střelíjí taky po sobě navzájem?“

„Doufám, že ne,“ ozval se pohotově Jones. „Nebyla by to pěkná kravina?“

„To by samozřejmě byla,“ souhlasil s ním Goldfarb. „Taky doufám, že to tak není.“ Zasmál se, ale nebyl to zrovna radostný smích. „To je poprvé za několik těch posledních blbých let, kdy náckům přeju něco jiného než jenom rychlou cestu do pekel.“

„Němci, to jsou alespoň lidská stvoření. Postav je vedle těch věcí z Marsu a hned mám jasno, které z nich si vybrat,“ ujistil ho Jones.

Goldfarb na tohle odpověděl jenom zamručením. Jen velmi zdrženlivě by Němcům přiznal jakoukoliv dobrou stránku. Zcela se ztotožňoval s žertem premiéra Churchilla, který prohlásil, že kdyby se Satan rozhodl vyhlásit Hitlerovi válku, alespoň by se o ďáblech pochvalně zmínil v Dolní sněmovně. Jenže žerty se snadno říkají. Teď byl celý svět postaven před hrozbu ďáblů, které vůbec neznal. Británie uzavřela spojení s rudým Ruskem, když tam vpadli Němci: Němci byli prostě horší alternativou. Jestliže jsou Ještěří ještě horší než Němci, budou se opět uzavírat nová spojení? Nazlobeně se zamračil. „Ať se propadnu, jestli chci vidět, jak nakonec skončíme s nacisty v posteli.“ Znovu si vzpomněl, že vůbec netuší, jaký osud potkal jeho bratrance v Polsku.

„Copak ty bys raději skončil v posteli s nějakou zatracenou ještěrkou?“ vyjel na něho Jones. Než se ale z toho stačila vyklubat nějaká hádka, tak dodal: „Pokud se mě týče, já bych nejraději skončil v posteli se servírkou z hotelu U Bílého koně.“

To úplně stačilo, aby Goldfarb rychle zapomněl na předchozí debatu. „Se kterou?“ zajímal se. „Dafné nebo Sylvii?“

„Raději bych si vybral Dafné. Mně se víc líbí blondýnky, a navíc se má člověk za co chytit.“ Naznačil přitom, které tělesné partie má přesně na mysli. „Ale samozřejmě, že kdyby se na mě Sylvie nějak pěkně usmála — rusovlásky jsou přitažlivé tím, že jsou tak neobvyklé, co myslíš?“

„Jenže oni obě flirtují s piloty,“ poznamenal nespokojeně Goldfarb. Stejně jako nepochybně mnoha dalším příslušníkům nelétajícího personálu RAF, ani jemu se u žádného z děvčat nepodařilo dosáhnout nějakého pokroku. Se stejným výsledkem se musel spokojit i Jerome Jones.

Druhý radarový operátor poznamenal: „Tak to tedy můžeme Ještěřům alespoň za jednu věc poděkovat.“ Goldfarb nechápavě pozvedl obočí. Jones mu hned podal vysvětlení: „Jestliže budou v boji pokračovat stejným tempem jako dosud, brzy už tady žádní piloti nezbudou.“

„To není vůbec vtipné,“ pokáral ho Goldfarb. Ale jako by sám sobě protiřečil, musel se začít smát.

Pak se ale zakuckal a okamžitě se přestal smát. Něco jim totiž najednou zařvalo nad hlavou a přehnal se to těsně nad vrcholky stromů. Vrhnu se k telefonu a popadl ho, jako kdyby na tom závisel jeho život, protože to se nad nimi severním směrem přehnala další ještěří letadla. Hulákal do sluchátka svoje varování, protože jinak by nepřekřičel hukot motorů.

„Jestli je to zase Londýn, tak tam ti parchanti budou za chvíli,“ ječel na něj Jones z plných plic. Mělo to ale stejný efekt jako kdyby to zašeptal. Goldfarb mu stejně musel odezírat ze rtů.

Goldfarb se dost snažil, aby jeho slova zněla nadějně: „Vždyť zvednout do vzduchu perutě Spitfiru netrvá tak dlouho.“ „Možná ne, jenomže se nám stejně nemůže podařit napadnout jejich letouny, i když se naše dostanou do vzduchu včas.“

„Zatím se jako nejlepší taktika ukázalo potulovat se podél jejich návratové trasy a pak na ně udeřit, až se budou vracet na základnu.“

„Schovat se, udeřit,“ poznamenal Jones už poněkud tišším hlasem, protože řev ještěřích letounů už pomalu odezníval v dálce. Goldfarb znovu nadzvedl obočí. Jeho přítel tedy pokračoval: „Trochu jsem se věnoval i historii, když jsem v Cambridgi studoval matematiku. Staří Byzantinci nechali Araby proniknout do Malé Asie a pak obsadili průmysly a čekali, až se budou vracet s kořistí.“

„Aha,“ pochopil Goldfarb. „A osvědčilo se to?“

„Někdy. Ale, samozřejmě, i když to zabralo, tak v Malé Asii je přece jenom o hodně víc schovávaček.“

„No jo. No, už jsme párkrát dostali pořádný výprask. Doufám, že se nám podaří vydržet i tenhle další,“ pronesl Goldfarb. „Jenže si stejně nemůžeme moc vybírat.“

Potom už toho žádný z nich moc nenamluvil. Goldfarb si vrazil prst do jednoho ucha a snažil se zastavit to nepříjemné zvonění. Moc se mu to nedařilo — ještěří letouny byly zkrátka příliš hlasité. Napadlo ho, jestli se RAF aspoň trochu daří a přál si, aby mohl sám sedět v jednom z těch Spitfirů na obloze. Jenže jeho schopnosti byly ukryty jinde než v téhle oblasti. Utěšoval se alespoň myšlenkou, že pro obranu udělal co mohl, tím, že varoval před přiletem letounů. Zadíval se na jih, směrem přes anglický Kanál. Jarní vzduch — teď už vlastně skoro letní, uvědomil si — jemně nasládle voněl a bylo krásně jasno. Francouzské pobřeží se v dálce objevovalo jako nízká tmavá šmouha na horizontu. Pozvedl k očím svůj triedr. Francie poskočila o něco blíž. Před třemi lety to pobřeží skýtalo Anglii bezpečný štít. Pak se ale

strašně a neočekávaně ten štít zhroutil a začal sloužit jako odrazový můstek pro úder na srdce Anglie.

A teď — co teď? Na samé srdce Anglie směřoval další úder, ale stejně tak bylo cílem útoku i Německo. Goldfarb si přál, aby Ještěři nechali jeho zemi na pokoji a vrhli se na nacisty se vším, co mají k dispozici. Jenže tohle jeho přání situaci změnilo stejně, jak už to tak s přáními bývá.

Povzdechl si. „Je tohle ale podivný svět, jen co je pravda.“

„No jo, to teda je.“ Jones se podíval na hodinky. „Naše záchrana by se tu měla objevit každou chvíli. Až nám to tu skončí, co kdybychom si zaskočili k Bílému koni? To, čemu říkali nejlepší pivo na světě, je sice už v pekle (proteklo tam skrz pěknou řadu ledvin), ale pořád tam můžeme očumovat Dafné, nebo si s ní dokonce poklábosit.“

„Proč ne?“ Goldfarb měl v úmyslu se znovu pokusit umluvit Sylvii — jeho vkusu vyhovovaly spíše rusovlásky.

Nebyla to sice židovská dívka, kterou by si mohl přivést domů do rodiny (už o tom hodně přemýšlel od té doby co začala válka), ale on ani neměl v úmyslu si ji brát — i když by tento svazek nabízel mnohé atraktivní výhody.

Musel se sám sobě zasmát. Až o něj příště Sylvie projeví zájem, bude to poprvé. No dobře, řekl si, ale jak může o mě projevit zájem, když tam nejsem?

„Ještě mě napadá další věc, za kterou můžeme být Ještěřům vděční,“ ozval se zase Jones. „Kdyby nám nerozstříleli radarovou stanici, museli bychom teď celé dlouhé hodiny čučet na obrazovku místo abychom honili sukně. Radar je sice prima, ale v porovnání s děvčaty —“

„To je fakt,“ souhlasil Goldfarb. Pak ukázal prstem. „A tamhle už přicházejí Reg a Steven, takže odtud vypadneme.“

Když se Jones zvedal ze své plátěné židličky, zeptal se rychle: „Mohl bys mi půjčit deset šilasů?“

Goldfarb se na něj zaraženě podíval. On se na něj zašklebil, trochu drze sebejistý. Goldfarb vytáhnul peněženku a podal mu bankovku. „Jestli budeš se svojí drzostí slavit u Dafné úspěch stejně jako u mě —“

„S deseti šilasama v kapse se mi to třeba i povede.“

„Tak pojď, jdeme.“ Byla sice válka — tedy vlastně, posledních pár bláznivých dnů už tu byly války dvě — ale život taky na nic nečekal. Goldfarb rychle prošel svoje hlášení pro další hlídku a pak se s Jerome Jonesem rychle vydali směrem k hotelu U Bílého koně.

Letím vstříc své smrti. George Bagnall musel tuhle myšlenku z hlavy vyháňet pokaždé, když se Lancaster neohrabaně odlepil od betonové rozjezdové dráhy a namířil ke splnění úkolu nad Německo. Teď, když létali proti Ještěřům, byl ten pocit ještě mnohem intenzivnější. Smrt se vznášela ve vzduchu nad Německem, to je pravda, ale byla to náhodná smrt. Střela z flaku, která zrovna náhodou vybuchla tam, kde jste se zrovna nacházeli i vy, nebo noční Stíhač, kterému se podařilo letět tak blízko, že zahlédl žhavé zplodiny z výfuku.

Když jste ale letěli proti Ještěřům, smrt už nebyla náhoda. Tohle byl Bagnallův třetí let nad Francií a už to peklo viděl na vlastní oči. Když si Ještěři vybrali vaše letadlo, tak jste prostě šel k zemi. Jejich rakety si vás během pár chviliek našly, jako kdyby znaly vaši přesnou adresu. Nemohli jste utéct. Střílet na rakety nepřineslo žádný užitek, který by stál za řeč. Bagnall se chtěl někam schovat.

Krátce mrknul vedle na Kena Embryho. Tvář měl ztrnulou, kůži napjatou na lících kostech, ústa vypadala jenom jako bezkrevná štěrbin. Dneska letěli v malé výšce, příliš malé na to aby se obtěžovali s kyslíkem, takže byl Embrymu vidět celý obličej. Když letěli ve velké výšce, jenom ze sebe dělali lepší terč. RAF na tenhle poznatek přišla docela drsným a nepříjemným způsobem.

Bagnall si povzdechl. „Škoda, že jsme dneska nemohli zůstat na zemi, třeba kvůli nějakému poškozenému startéru nebo děravému chladiči, co?“

„Vy jste tady technik, pane Bagnalle,“ řekl mu Embry. „Zařídít nějakou příhodnou mechanickou poruchu by mělo být vaší specialitou.“

„Škoda že mě to nenapadlo dřív, když jsem prováděl kontrolu stroje,“ mumlal si pro sebe Bagnall. Embry se na něj v odpověď zašklebil a ústa se mu tak trochu roztáhla, ale z jeho rysů rozhodně nezmizela ona divoká odhodlanost. Stejně jako Bagnall si byl vědom toho, jak jsou ohromná rizika. Už měli dvakrát štěstí — třikrát, kdyby se počítala ta divoká měla nad Kolínem té noci, které teď nikdo neřekl jinak než „Noc, kdy přistáli Marťani.“ Ale jak dlouho se jich ještě mohlo štěstí držet?

Embry se za chvíli ozval: „Připadám si divně, když letíme takhle bez formace.“

„Spíš mi to připadalo, jako když se kachny řadí pěkně za sebe, aby je mohli sestřelit pěkně jednu po druhé,“ prohlásil Bagnall. První nálet proti Ještěřům — kterého se naštěstí jejich Lancaster neúčastnil — byl natolik děsivou zkušeností, že přinutil velení bombardovacího letectva narychlo změnit taktiku náletů. To samo o sobě bylo něco, co by dříve technik nepovažoval za možné.

A útočení v malých výškách a rozhozené po jednotlivých letounech se ukázalo jako lepší, než nalétávat ve výšce a ve formaci, jako kdyby na Ještěry stejně jako na Němce platily hlavně velké počty. Bagnallův bombardér se dvakrát do Anglie vrátil.

„Pět mil do začátku cílového prostoru,“ ohlásil navigátor přes interkom.

„Díky, Alfe.“ poděkoval Ken Embry. V dálce před nimi se najednou ze země začaly zvedat proudy svítících střel. Plně naložené bombardéry vybuchovaly ve vzduchu, jeden za druhým, a zářily na noční obloze jako nádherné ohnivé květy. Byla by to ještě mnohem krásnější podívaná, kdyby každý z těch květů nebyl zároveň pohřebním věncem pro tolik odvážných mužů.

Bagnall už jenom čekal, že se jeden z těch ohnivých sloupů zakousne do jeho Lancasteru. To se nestalo, ale Embry najednou vyjekl a praštil se pěsti do stehna. „Viděl jsi to? Viděl jsi to, sakra? Jedna z nich minula.“

„Někdo to posral.“ A skutečně, jedna z raket neustále pokračovala v letu vzhůru, až nakonec vyletěla do vzduchu jako jeden z ohňostrojů při oslavě. Embry ale rychle vystřízlivěl. „Jenže je jich tolik, co cíl neminou.“

Ze svého místa ve spodní části nosu letounu, opatřeného tlustým sklem, se ozval Douglas Bell. „Blížíme se k něčemu, co vypadá, jako že to patří Ještěřům.“

To Embrymu úplně stačilo. „Zahajuji nasměrování pro odhoz pum pod tvým vedením, bombometčíku.“

„Dobře,“ řekl jenom Bell. „Odkloň trochu západně, směrem k tomu — zatraceně, nevím, co to je, ale určitě to nemá svůj původ na Zemi.“

„Lehce západně. Srovnávám kurs na objekt před námi,“ opakoval pilot.

Když se chvíli upřeně díval vpřed skrz tlustý Perspex, Bagnall nakonec také uviděl siluetu mohutné věže tyčící se proti horizontu. Nenapadlo ho lepší přirovnání, než že to vypadá jako těhotný mrakodrap, ale možná by se mu takhle jevila i slavná americká Empire State Building, protože věž byla ještě několik mil vzdálená. S jistotou mohli říci, že to rozhodně nepatří na francouzský venkov, hodně daleko na jihovýchod od Paříže.

Ale nebyla to ani zdaleka jediná věž — přesnější by asi bylo kosmická loď, napadlo Bagnalla — v okolí. Ještěři neustále budovali další a další. A zaútočit na samotné kosmické lodě, to znamenalo jistou smrt. Dosud se nikomu nepodařilo zničit ani jednu, a nevrátil se ani nikdo z těch, kdo se o to pokusili.

Bombometčík, ačkoliv to byl muž statečný, jak jen si mohli přát — koneckonců, byl tu teď s nimi nahore, ne? — se rozhodně nesnažil dobrovolně zabít sám sebe i ostatní. Ozval se: „Ještě trochu víc na západ, jestli můžu prosit — asi tak o tři stupně. Myslím, že to asi bude to stanoviště tanků, o kterém nám dneska povídali na předletové přípravě, co?“

Po jeho slovech se Embry i Bagnall naklonili trochu dopředu, aby se lépe podívali. Jisté bylo, že to tam na zemi bylo něco pořádně velkého a uspořádaného. Jestliže to nebylo Němců, pak to rozhodně muselo patřit Ještěřům. A jestli to třeba bylo Němců, napadlo Bagnalla, no tak mají holt náckové smůlu. Jeho oči rychle mrkly na Embryho. Pilot přitakal a řekl: „Myslím, že máš pravdu, bombometčíku Pokračuj.“

„Dobře,“ souhlasil Bell. „Držet kurs, držet...“ Jeho hlas postupně nabýval na intenzitě a nakonec už křičel. „Začínám bombardování!“ Celý trup sténal a skřípěl, když se smrtící náklad pum začal ze závěsů sypat na svůj cíl. Bagnall si našel chvíli, aby politoval nebohé francouzské rolníky tam pod sebou. Byli to koneckonců jeho spojenci, kteří nyní trpěli pod dvojnásobnou tíhou okovů německých a zároveň ještěřčích. Bylo navíc pravděpodobné, že někteří z nich padnou za obětí bombardování, které bylo v současnosti jedinou možností vedoucí k jejich vysvobození.

Lancaster se ve vzduchu zachvěl. Celý dlouhý děsivý okamžik se Bagnall domníval, že byli zasaženi. Ale bylo to naštěstí způsobeno tím, jak prolétali turbulencí zvířenou výbuchy jejich pum — letoun byl většinou tak o dvě nebo tři míle výš, když bomby explodovaly.

„Teď je na čase odsud vypadnout.“ Embry vykopnul letoun do zatáčky a namířil nos svého stroje směrem na Anglii.

„Dejte nám prosím kurs k domovu, pane Whyte.“

„Severní směr bude pro tuto chvíli stačit. Během chvílky provedu výpočty a upřesním kurs,“ ozval se navigátor.

„Takže letíme na sever. Zajímalo by mě, kolik jich přistane s námi,“ nadhodil Embry.

Mě by spíš zajímalo, jestli budeme mít dost štěstí, aby se nám podařilo doletět, pomyslel si Bagnall. Nehodlal ale této hrozné obavě dodat sílu tím, že by ji vyřkl nahlas. Zelenožluté svítící střely křižovaly oblohu před jejich čelním sklem, byly až příliš blízko, než aby se mohl cítit bezpečně. Kromě svých raket používali Ještěři také velmi účinný lehký flak. Embry začal s letounem trochu cukat ve vzduchu, aby unikl zaměření a zásahu, a každému z posádky přitom úplně cvakaly zuby.

Zadní střelec v tu chvíli zavolal: „Máme za sebou a nad námi stíhače, sleduje nás.“

I poslední zbytky slin, které Bagnallovi ještě zbývaly, teď během okamžiku vyschly a oči mu bleskurychle sklouzly doprava. Ale ten letoun tam za ním, temnější stín proti černé obloze, to nebyla ještěři stíhačka, ale jenom — jenom! — Focke—Wulf 190. Naštěstí jenom zamával křídly na pozdrav Lancasteru a vzdaloval se od nich rychlostí, o které si mohli nechat jenom zdát.

Po chvíli se Bagnall zhluboka nadechl a uvědomil si, že napětím úplně přestal na moment dýchat. Pak pod nimi rozsvítila palbu další ještěři protiletadlová baterie. Jako když obr buší pěstí do plechové střechy, střely z kanónu zabubnovaly na levé křídlo Lancasteru. Z obou motorů toho křídla vyšlehl plameny. Ke svému nemalému překvapení si palubní technik uvědomil, že dělá přesně to, co se naučil během přípravy a co se teď od něj očekávalo. Rychlý pohled na budíky mu prozradil, že zasažené Merliny už nikdy nezaberou. Rychle je tedy vypnul, zastavil do nich přívod paliva a nastavil vrtule tak, aby kladly co nejmenší odpor.

Embry také reagoval a chtěl letoun vyrovnat, ale pak se nespokojeně zašklebil. „Klapky na té straně vůbec nereagují.“

„Tlak v hydraulickém systému poklesl na nulu,“ oznámil mu Bagnall po dalším překontrolování přístrojů. Sledoval, jak se pilot pere s řízením. Už teď se těžký Lancaster snažil stočit do kotrmelce proti směru hodinových ručiček. „Vypadá to, že tu máme trochu potíže.“

„Trochu, jo,“ souhlasil Embry a přitakal. „Koukněte se po nějakém poli nebo cestě. Budu ji muset posadit na zem.“

Pořád ještě mluvil zcela klidně a zachovával chladnou hlavu. „Lepší je vybrat si místo než nechat tu herku, aby si vybrala místo mě, ne?“

„Nejspíš to bude tak, jak říkáš,“ přitakal Bagnall. Několik vět, které právě pronesl pilot, prozradily přesně to samé, co on věděl z vyprávění svých přístrojů: tohle letadlo to už do Anglie nedotáhne. Ukázal prstem. „Tamhle to vypadá na nějaký slušný kus silnice, lepší už se nám těžko podaří najít. Jednu výhodu tahle válka má — rozhodně se nemusíme bát, že bychom strýčku Pierrovi převálcovali Citroena.“

„To je fakt.“ Embry přidal na hlasitost. „Pilot posádce, připravit se na nouzové přistání. Pane Bagnalle, vysunul byste, prosím, podvozek?“

Pravé kolo vyklouzlo ven hladce. Jenže levé se bez hydrauliky odmítalo vysunout. Bagnall tedy spustil podvozek ručně. Ze spodní věže se ozval střelec: „Je dole. Vidím ho.“

„Takže další věc, o kterou už se nemusíme starat“ poznamenal Embry a Bagnallovi připadalo, že to říkal trochu moc

slavnostně. Pak pilot dodal: „Teď už zbývá jen asi dvě stě či tři sta tisíc dalších blbostí, jestli dobře počítám.“ „Mohli jsme to taky zkoušet v Normandii, kde všude těsně podél cest rostou husté živé ploty z hustých křovin,“ pokusil se mu ulehčit Bagnall.

Embry se opravil: „Takže o dvě starosti méně. Ty dokážeš ulevit mojí dušičce, Georgi.“

„Jsem rád, že ti můžu nějak pomoci,“ odpověděl Bagnall s pošklebkem. Trochu mu pomáhalo, že může žertovat o tom, co se chystají provést. Bylo to mnohem lepší než jenom sedět a všechno s hrůzou sledovat. Nouzové přistání s poškozeným letounem uprostřed noci na francouzskou silnici bez světel bylo přece jenom trochu silné kafe, než aby to člověk mohl sledovat s klidnou myslí.

Jako kdyby chtěl situaci trochu zlehčovat, ozval se Embry znovu: „Posádka může vyskočit, jestliže tomuto způsobu ukončení letu dává přednost před zkoušením nouzového přistání. Mělo by se mi podařit udržet stroj ve vzduchu ještě minutu či dvě navíc, abyste měli příležitost využít této možnosti. Kdyby nás tahle smůla potkala tak před měsícem, vyskočil bych nakonec taky a klidně bych to letadlo nechal spadnout, jen ať rozbije pár náckům hlavu. Jenže jak jste dnes večer viděli, situace už je dneska úplně jiná. Jestliže máte někdo v úmyslu vyskočit padákem, řekněte mi o tom teď.“

V interkomu se rozhostilo naprosté ticho dokud se neozval někdo zezadu: „Však vy nás dolů dostanete v pořádku, pane.“

„Doufejme, že taková dojemná důvěra není neoprávněná,“ odvětil Embry. „Děkuji vám, pánové, všem najednou i každému zvlášť, a všem vám přeju hodně štěstí.“ Stlačil páku dopředu a zahájil klesání, potom ubral plyn oběma zbývajícím Merlinům.

„Nám,“ opravil ho Bagnall. Silnice, temně šedá čára vinoucí se mezi černými obdélníky polí, teď už byla tak blízko, že by stačilo natáhnout ruku a dotknout se jí. Embry trochu přizvednul nos Lancasteru a ještě víc ubral plyn. Bombardér dosedl s nárazem na vozovku, ale Bagnall už ve Swinderby zažil i horší přistání. Interkomem se rozléhaly jásavé výkřiky.

Jenže vzápětí, když už Lancaster pomalu zastavoval, jeho pravé křídlo brnklo o sloup telefonního vedení vedle silnice. Stroj se točil ve směru ručiček. Levé kolo podvozku sjelo z asfaltu a zabořilo se do měkké vrstvy prachu. Podvozek zasténal a ohnul se. Křídlo se dolomilo právě v místě, kde jej proděravěly kulky. Jeho pahýl se zapíchnul do země. Konstrukce letadla zasténala jako člověk natažený na skřipci. Bagnall s hrůzou čekal, jestli se převrátí. To se ale naštěstí nestalo. Ještě když letadlo rotovalo, Embry rychle zcela zavřel oba motory.

Naprosté ticho najednou přerušila druhá vlna jásotu. „Díky, přátelé,“ vzpamatoval se Embry. Až teď, když už vůbec o nic nešlo, zněl jeho hlas dost zničeně. Otočil se na Bagnalla a unaveně se na něj zazubil. „Est—ce que vous parlez français, monsieur?“

„Sakra, jasně, že ne,“ odpověděl Bagnall. A oba se rozesmáli jako malí kluci.

04 KAPITOLA

Všemi prostorami lodi 127. císař Hetto se rozléhal chladný kovový rachot, když kotvící zámky spojovacího plavidla zapadly do jednoho z upevňovacích závitů na přistávací plošině vlajkové lodi. V kanceláři velitele flotily Atvara jemně zašuměl reproduktor palubního rozhlasu. „Ten Tosevan je tady, vznešený veliteli,“ oznámil mu uctivě mladší důstojník.

„Přiveď ho sem,“ nařídil Atvar.

„Jak poroučíš, pane.“

Atvar visel ve vzduchoprázdnu a očekával příchod ohlášeného tosevanského vyslance. Rozkázal zastavit rotaci vlajkové lodi poté, co zahájil přijímání domorodých vyjednaváčů. Byl na stav beztlíže zvyklý. Ačkoliv jej zrovna nemiloval, klidně v něm vydržel a stejně si počínala i jeho posádka. Jenže Tosevané dosud neznali cestování ve vesmíru. Až zjistí, že najednou takřka nic neváží, mohlo by je to zaskočit a přivodit jim nevýhodu při vyjednávání. Atvar v to alespoň doufal.

Mimoděk mu dolní čelist spadla pobavením při vzpomínce na to, jak nešťastný obyvatel z říše zvané Deutschland přišel o veškerý obsah svého žaludku. Naštěstí k této neblahé (pro něj) příhodě došlo už na palubě spojovacího plavidla. Ten nebohý slaboch Ribbencosi byl v tak mizerném stavu, že nebyl ani schopen vést jednání o podřízení jeho říše té jediné skutečné Říši.

Dveře do místnosti se otevřely. Dvnitř vplul důstojník pověřený zvládnutím příslušného tosevanského nářečí spolu s domorodcem, kterému měl překládat. Důstojník zahájil jednání: „Vznešený veliteli flotily, představuji vám vyslance říše nazvané Sojuz Sovětskich Socialistických Republik — ve zkratce SSSR. On sám se jmenuje Vjačeslav Michajlovič Molotov.“

„Vyříd' mu můj uctivý pozdrav.“ odvětil Atvar a myslel přitom na to, že tahle tosevanská říše je příliš malá, než aby si zasloužila tak dlouhý název. Ale stejně jako většina Tosevanů, i tenhle velvyslanec byl podstatně větší než velitel flotily.

Překladatel pomalu a se zadržováním promluvil na Molotova jeho vlastní řečí. Problém částečně spočíval v tom, že tosevanská nářečí byla pro ústa příslušníků Rasy velmi nezvyklá. Atvarovi to připadalo, že všichni Tosevané mluví, jako kdyby měli ústa plná kaše. Tosevanské jazyky byly také pro Rasu těžké z dalšího důvodu, totiž že byly všechny k zešílení nepravdivé. Neměly zkrátka za sebou dlouhá tisíciletí, během kterých by se obrousily a získaly úspornou srozumitelnost. A i bez těchto obtíží by je důstojníci, kteří je měli přiděleny k naučení, nezvládali na sto procent. Až do okamžiku skutečného vylovení na Tosev 3 totiž mohli svou práci založit pouze na rádiových zprávách (to byla snad jediná výhoda, kterou Atvar ocenil na faktu, že Tosevané znají rozhlasové vysílání). Je samozřejmé, že na tomto základě se porozumění učili dost obtížně, byť měli k dispozici počítače naprogramované tak, aby statisticky odhadovaly

pravděpodobný význam slov.

Molotov klidně vyslechl Atvarovo přivítání a poté mu jej sám oplatil zdvořilým pozdravem. Na rozdíl od Tosevana z Deutschlandu byl natolik chytrý, že mluvil pomalu a zřetelně, aby nezahltl nebohého překladatele. Také na rozdíl od předchozího velvyslance nedával na sobě znát jakékoliv nepohodlí, které by zapříčinil jeho pobyt mimo domovskou planetu v beztížném stavu, jistě poprvé v životě.

Promítací obrazovka ukazoval hologram Tosevu 3 tak, jak se jevil z oken 127. císaře Hetto, ale Molotova ani nenapadlo se na něj být jen na vteřinu podívat. Přes opravné čočky upevněné před jeho plochýma, nehybnýma očima neustále upíral pohled na Atvara. Velitel flotily i tohle ocenil. Ani by ho nenapadlo, že mezi těmi velkými barbary najde takovou soustředěnost na splnění úkolu.

Molotov znovu promluvil, neustále hovořil pomalu, aniž by zvyšoval hlas. Překladatel zahanbeně otočil pohled obou očních koulí na Atvara. Výsadou prvního oslovení měl správně být poctěn velitel flotily. Jenže co mohl tenhle Velký Ošklivec vědět o správném jednacím protokolu? Atvar jej uklidnil: „Nevšímej si jeho chování. Prostě mi přelož, co teď říká.“

„Jak si přeješ, vznešený veliteli. Vjačeslav Michajlovič — tak se zdvořile oslovují Tosevané hovořící rusky: jejich vlastním jménem a jménem otce — no, to je jedno. Tosevan požaduje okamžité bezpodmínečné stažení všech našich jednotek z území a vzdušného prostoru, které náležejí říši SSSR.“

„Ale, to že by chtěl?“ Velitel flotily se s otevřenou tlamou nahlas zasmál. „Připomeň mu laskavě, že on není v situaci, kdy by si mohl klást jakékoliv požadavky. Kdyby obsadil náš Domov, měl by samozřejmě právo nás zlomit a vnutit nám svou vůli. Jenže teď se budeme bavit o kapitulaci SSSR, ne naší.“

Molotov vyslechl překladatelovu řeč, aniž by se nějak změnil výraz jeho obličeje. Podle Atvarova názoru dosud všichni Tosevané, které viděl, a se kterými se setkal, měli mimořádně pohyblivé rysy obličeje. Jeho obličejové svalstvo a šupiny mu umožňovaly mnohem menší paletu výrazů. Ale tenhle domorodec vypadal, jako kdyby byl vytesán z kamene. Neustále zcela ignoroval okolní prostředí, na chvíli se přemýšlivě odmlčel a pak odpověděl.

„My se nevzdáme. Bojovali jsme s Gitlerovci („Čímž má na mysli Deutschland Tosevany, vznešený veliteli,“ vysvětlil hned překladatel) a dokázali jsme je zastavit, i když už očekávali naše zhroucení. Naše země je rozlehlá a máme rozsáhlé zdroje. Nás jen tak snadno neporazíte.“

„Řekni mu, že ta jeho rozlehlá země“ — Atvar tomu slovu dodal jasně pohrdavý nádech — „by se takřka beze stopy ztratila na ploše kteréhokoliv ze tří světů Říše.“

Molotov znovu pozorně vyslechl překlad, zamyslel se a pokračoval: „Jenže tady s sebou nemáte ani jeden z těch tří světů a navíc nemáte v úmyslu jenom porobení SSSR, ale celého tohoto světa. Měl byste zvážit, zda jste nepřecenili svoje možnosti.“

Atvar upřel svůj žhnoucí pohled na toho apatického Tosevana. Možná byl ten domorodec barbar, ale rozhodně to nebyl žádný hlupák. Celý svět — dokonce i s takovým množstvím vodních ploch jako byl Tosev 3 — je pěkně velké místo, větší než si velitel flotily dokázal uvědomit, dokud nezačal tuhle operaci. Navíc nikdo nepočítal s tím, že se střetnou s průmyslově vyvinutou společností.

Jenže na drahou stranu, on i Rasa měli na své straně mnohé výhody. Teď s nimi začal Molotova udolávat: „My na vás můžeme udeřit, kdykoliv a kdekoliv chceme, ale vy hořce splácáte nad výdělkem pokaždé, kdy se pokusíte o odvetný útok. Jakmile všechny vaše továrny skončí v troskách, jak myslíte, že na nás budete moci zaútočit? Vzdějte se raději už nyní a zůstanou vám alespoň pro potřeby vašeho lidu.“

Molotov měl na sobě stejně nemožné oblečení, jaké s oblibou používala většina Tosevanů. Tvář měl vlhkou a lesklou kvůli vodě, kterou vylučoval jako metabolický ochlazovač. Na palubě 727. císaře Hetto byla nastavena teplota optimální pro Rasu, ale už ne pro stávající obyvatele planety. Přesto ale neustále odpovídal dost odvážně: „Máme mnoho továren. Máme mnoho lidí. Vyhráli jste proti nám bitvy, ale ještě jste zdaleka nevyhráli celou válku. My budeme pokračovat v boji. I Němci mají mnohem víc rozumu, než aby se vám podrobili.“

„Tím jste mi připomněl, zrovna nedávno jsem hovořil s ministrem zahraničních věcí Deutschlandu,“ vypálil na něj Atvar. Ten Tosevan byl také příliš tvrdohlavý na to, aby se vzdal dřív, než bude jeho říše srovnána se zemí. O tom ale Molotov nemusel nic vědět.

Vyjednaváč upřeně sledoval Atvara. „A co vám řekl?“ Protože SSSR a Německo byly ve válce ještě předtím než Rasa přistála na Tosevu 3, bylo zjevné, že nemají mnoho důvodů si navzájem důvěřovat.

„Probírali jsme možnost, že by Deutschland uznal svrchovanost našeho Císaře,“ odpověděl mu na to Atvar. Když se zmínil o svém vládci, sklopil na okamžik oči k zemi. Stejně tak překladatel.

„Císaře, říkáte? Chci si být jist, že jsem vám správně porozuměl,“ řekl udiveně Molotov. „Váš — národ — je veden osobou, která vládne jen proto, že je součástí rodiny, jejíž příslušníci panovali již mnoho let před ním? To se mi opravdu snažíte říci?“

„Ano, pochopil jste to správně,“ přisvědčil Atvar, kterého dost zaskočilo Tosevanovo překvapení. „Kdo jiný by měl vést říši — naši Říši — než velký Císař? Tenhle Tosevan jménem Stalin, o němž jsem se doslechl, je, předpokládám, císařem vašeho SSSR.“

Atvar dával bedlivý pozor — a pokud mohl soudit — Molotov dosud vůbec nezměnil výraz obličeje. Ani jeho hlas nijak nevybočoval z onoho monotónního čvachtání. Avšak jeho nynější vyjádření vyvolalo u překladatele udivené a rozzuřené syčení, dokonce začal ocasným pahýlem pohybovat vpřed a vzad jako v předsmrtné agónii. Důstojník se po chvíli ovládl a promluvil v Molotovově jazyce. Vyslanec odpověděl. Překladatel se oťásl. Postupně se ale znovu uklidnil. Ještě pomaleji se otočil na Atvara.

Pořád ještě váhal, zda má promluvit. „Co říká ta velká obluda?“ naléhal na něj Atvar.

„Vznešený veliteli,“ začal nejistě a zaraženě překladatel, „tahle — tahle tosevská věc po mně chce, abych ti řekl, že lidé

— lid jeho SSSR — že, že popravili — zavraždili — svého cara a celou jeho rodinu už před pětadvaceti lety. To je asi padesát našich let,“ dodal, protože si vzpomněl na své úkoly překladatele. „Zavraždili svého císaře a tenhle Stalin, ten jejich vůdce, vlastně není žádný císař, ale vůdce hordy banditů, kteří ho zabili.“

Atvar byl dospělý a vycvičený muž, takže nedal hlasitým syčením najevo svoje vnitřní pocity, jako to udělal překladatel. I jeho ale tohle zjištění hluboce šokovalo a zasáhlo samou podstatu jeho existence. Vlastně si vůbec nedokázal představit, že by mohla někde fungovat vláda, v jejímž čele by nestál císař. Doma byla politická scéna sjednocena již před mnoha tisíciletími a i dlouhou dobu před sjednocením vlastně zažila jedině boj mezi dvěma různými císařstvími. Haless 1 tvořilo jedině císařství, když jej dobyli. Rabotev 2 byl sice rozdělen, ale opět mezi jednotlivá soupeřící císařství. Jaký ještě mohl existovat jiný způsob uspořádání vlády inteligentních druhů? Velitel flotily prostě nedovedl vymyslet ani jeden.

Molotov se znovu ozval: „Měl bys vědět, útočníku z jiné planety, že ani Německo nemá žádného císaře a stejně tak ani Spojené —“ Překladatel jej chvíli sledoval a upřesňoval si jeho informace a pak vysvětlil: „Má na mysli říši — vlastně tak se to nedá nazvat — v severní části toho malého kontinentu.“

„Tihle Tosevané musí být úplně šílení,“ vybuchl hněvivě Atvar. Hned ale dodal: „Tohle nemusíš překládat. Ale je to tak. Císař jim buď milostiv“ — už jen pouhé vyslovení toho slova jej uklidňovalo — „musí to určitě souviset s tím nechutně chladným podnebím a velkým množstvím vody.“

„Ano, vznešený veliteli,“ souhlasil překladatel. „Možná to tak bude. Ale co bych měl říct tady té stvůře?“

„To nevím.“ Atvar si připadal jako špinavec už jenom proto, že si vůbec dává tu práci hovořit s někým — ať už je jakkoliv cizí — kdo je zapleten do vraždy císaře. Tak obłudného zločinu, že mu jeho existence vlastně až do tohoto okamžiku vůbec nepřišla na mysl. Během jednoho okamžiku se mu najednou zdálo mnohem lákavější pomyšlení na to, že by celý ten mizerný svět Tosevu 3 nechal rozrýt atomovými zbraněmi. Jenže velitel flotily jich měl k dispozici jenom omezený počet — jenom tolik, aby dokázal zabránit předpokládanému odporu tosevských obyvatel. Jenže na to by jich i pár bylo zbytečně mnoho. A navíc měl Tosev 3 tak málo obytného prostoru na pevné zemi, že mu připadalo marnotratné ničit byt' jen kousek z ní.

Rychle se sebral. „Řekni tomuhle Molotovovi, že nebudeme brát v potaz ony zrůdnosti, které on spolu se svými bandity provedl dříve, než sem dorazila Rasa. Jestliže ale odmítne se podřídít naší vůli, budeme nuceni to vzít do úvahy. Jestliže to bude nutné, pomstíme se za jejich zavražděného císaře.“ Když tak myslel na mrtvého císaře, bylo to poprvé, co pocítil lítost nad nějakým Tosevanem.

Jestli měla jeho hrozba na Molotova nějaký zastrášující účinek, pak jej na sobě ten Velký Ošklivec nedal nijak znát. Tenhle domorodec měl skutečně tvář stejně kamennou jako kterýkoliv příslušník Rasy. Místo toho promluvil. „Je tedy pravda, že když mluvíte o Říši, myslíte to ve skutečném a doslovném významu toho slova. Tedy s císařem a dvorem a všemi těmi přívazky překonané minulosti?“

„Samozřejmě, že je to pravda,“ ujistil ho Atvar. „Jak bychom to mohli myslet jinak?“

„Osvícený lid SSSR svými činy odsunul úlohu despotů na zapadlé smetiště dějin,“ řekl na to Molotov.

Atvar se mu vysmál do tváře. „Rasa vzkvétá pod vedením svých Císařů již nějakých sto tisíc let. Co ty vůbec můžeš vědět o dějinách, když jste byly ještě divoši v době, kdy jsme si naposledy prohlíželi tuhle vaši ubohou planetu?“ Velitel flotily si v tu chvíli ze srdce přál, aby těmi divochy zůstali až doteď.

„Dějiny možná ubíhají pomalu, ale rozhodně se nemýlí,“ odvětil Molotov tvrdohlavě. „Jednoho dne i vašemu lidu dojde potřeba nevyhnutelné revoluce, až jim ekonomické podmínky jasně ukážou její nezbytnost. Myslím, že ten den přijde brzy. Vy jste imperialisté a imperialismus představuje poslední fázi kapitalismu, jak nám jasně ukázali Marx a Lenin.“

Překladatel měl trochu potíže s kostrbatým překladem téhle poslední věty. Posléze dodal: „Dělá mi trochu potíže převést jejich náboženské pojmy do našeho jazyka, vznešený veliteli. Marx a Lenin jsou v SSSR nějací bohové či snad proroci.“ Rychle prohodil několik slov s Molotovem a upřesnil: „Proroci. Vjačeslav Michajlovič tohohle Lenina znal osobně.“

Molotov vysvětlil: „Lenin vedl revoluci, která svrhla našeho císaře a nastolila v SSSR vládu lidu a dělnické třídy. S hrdostí vám mohu oznámit, že jsem se na tom záslušném úkolu osobně podílel.“

Atvar se na toho Tosevana díval s naprostým znechucením. Promluvil k překladateli: „Řekni tomu darebákovi, že už nemám co říci. Jestliže se on a jeho vrahouni nepoddají našemu vedení, jejich potrestání bude ještě o to horší.“

Překladatel pomalu a se zadržáváním přeložil jasná slova do toho podivně bublavého jazyka domorodců. Molotov odpověděl jediným slovem. „Nět.“ Velitel rychle hodil jedním okem pohled na překladatele, aby se ujistil, že to skutečně znamená to co si myslí. Nemýlil se.

„Odved' ho z téhle lodi,“ vyštěkl Atvar. „Mrzí mě, že sem přišel pod diplomatickou ochranou, jinak bych s ním zatočil tak, jak si zaslouží.“ Pomyšlení na promyšlenou a naplánovanou vraždu císaře — byt' tosevského — jej nutilo něco mocně zakousnout. Nejlépe Molotova, ačkoliv ten Velký Ošklivec nevypadal zrovna chutně.

Dveře vedoucí do Atvarovy pracovny se se zasyčením otevřely. Překladatel se odrazil od opěradla židle, kterého se celou doby držel, a proplul dveřmi ven. Molotov jej nemotorně následoval a všude kolem něj povlávaly nevzhledné šaty, které měl na sobě. Hned jak byl pryč, zavřel za ním Atvar dveře. Ve vzduchu jako nepříjemná vzpomínka stále ještě visel dost štiplavý pach jeho těla. Velitel zapojil čističky vzduchu, aby jej rychle odstranily.

Stále ještě se vznášel pach ve vzduchu, ale on už volal Kirela. Když se na obrazovce objevila tvář velitele lodi, řekl: „Okamžitě přijď ke mně.“

„Jak si přeješ, vznešený veliteli.“ Kirel zmizel z obrazovky, ale velice brzy se objevil osobně, přesně jak řekl. Když požádal o dovození vstoupit, Atvar jej pustil dovnitř a hned zase dveře zavřel. Kirel se otázel: „Jak proběhla jednání s Tosevany, vznešený veliteli?“

„O poznání hůře než jsem doufal.“ Atvar vypustil vzduch protaženě dlouhým a znepokojeným zasyčením. „Všechny

jejich větší říše stále odmítají uznat a podrobit se slávě a velikosti našeho Císaře.“ Rychle sklopil pohled v rituálním gestu. Rozhodl se neříkat Kírelovi nic o tom, co se dozvěděl od Molotova, zatím ne. Jeho vlastní bolest byla zatím příliš živá, než aby to dokázal.

„Celkově vzato je tohle o dost těžší úkol, než na jaký jsme se chystali, když jsme se vydávali z Domova na cestu,“ řekl Kírel. Velitel lodi byl taktik. Rozhodl se nepřipomínat Atvarovi, že již před započatím pozemních bojů naléhal na tvrdém požadavku kapitulace obránců. Po chvilce pokračoval: „Odešlo již příliš mnoho generací od té doby, co byla Rasa naposledy skutečně ve válce.“

„Co tím myslíš?“ Atvar se snažil nedat v hlase najevo ono náhlé podezření, které mu vyskočilo na mysl. Ať už byl taktik či ne, rozhodně Kírel toužil po vzácné kresbě na šupinách, kterou nosil velitel flotily. Atvar pokračoval: „Jsme na tuto misi připraveni nejlépe, jak to jen bylo možné.“

„Samozřejmě, to jsme,“ souhlasil zachmuřeně Kírel, což u Atvara jenom prohloubilo ono nejasné podezření. „Jenže Tosevané nejsou pouze vycvičení, oni jsou ještě navíc zkušení. Zbraň proti zbraní je zdaleka převyšujeme. Jenže v akci na bojišti, tam mají navrch. Tam nám způsobují stále nové a nové ztráty.“

„Já vím. Jsou to nepříjemnější protivníci, než jsem očekával, dokonce i poté co jsme se dozvěděli o jejich neobyčejném technickém pokroku. Nejen že jsou odhodlaní, jak říkáš, ale jsou navíc tvrdohlaví. Byl jsem si takřka jist tím, že se jejich odpor zlomí, jakmile si uvědomí všechny vymoženosti, kterými oproti nim disponujeme. Jenže oni bojují dál ze všech sil.“

„Přesně tak,“ přitakal Kírel. „Možná právě to, že už mezi sebou vedli válku předtím, jim dodává onu odvahu a disciplínu, kterou potřebují v boji proti nám. Jsou nejen tvrdohlaví, ale také vycvičení a zkušení. Můžeme je ještě dlouhou dobu drtit. Každý z našich obránců, každé z našich letadel se vyrovná deseti až pětadvaceti jejich. Jenže máme omezené zásoby střeliva. Jestliže se nám nepodaří porazit, mohli bychom se ocitnout ve vážných potížích. Ve svých nejchladnějších snech vidím, jak naše poslední raketa drtí neohrabaný tosevanský tank — zatímco jiný takový obránců sjezdí z továrního pásu a míří přímo na nás.“

Zcela mimovolně se najednou Atvarovy ruce sevřely ve vzduchu, jako kdyby chtěly roztrhnout protivníka. „To je skutečně chladný sen. Měl jsi ho zanechat ve své kóji, když ses probral z hibernace. Už jsme přece rozmístili naše tovární rakety, jak víš. Jakmile se nám podaří získat suroviny a materiál, budeme schopni znovu doplňovat svoje zásoby.“

„Jak myslíš, vznešený veliteli,“ odpověděl Kírel. Neřekl nahlas — nejspíše protože si byl vědom toho, že to Atvar ví stejně dobře — že jejich továrny ani při největším výkonu nebyly schopny vyprodukovat denně více než malý zlomek toho, co armáda Rasy téhož dne vypotřebovala. Tam Doma totiž nikdo nepředpokládal, že by armáda mohla mít tak vysoké nároky na střelivo a ostatní zásoby.

Jako kdyby chtěl odvést pozornost od této nepříjemné skutečnosti, stočil Atvar hovor na jiné téma. „Ačkoliv se tihle jejich vyslanci tak vychloubali a kasali, možná si je přece jenom nakonec dokážeme podrobit. Ten chlapík z říše pojmenované Deutschland, ačkoliv mu bylo špatně, přece jenom projevil určité pochopení naší síly a moci.“ Okamžitě si uvědomil, že podle toho, co mu říkal Molotov, vlastně Deutschland není říše. S hrůzou ho napadlo, zda byl jejich císař také zavražděn.

Velitel lodi Kírel se otázel: „Deutschland? To je zajímavé. Mohl bych použít tvé obrazovky a ukázat ti snímek, který nám včera pořídila jedna z výzvědných družic?“ Atvar široce rozevřel ruce, aby naznačil souhlas. Kírel vyřkl několik příkazů datovému systému 727. Císaře Hetto.

Obrazovka se rozsvítila a objevila se na ní zelená zem a šedavé moře. V jednom koutku země se najednou objevil ohnivý záblesk, nedaleko skupiny velkých dřevěných budov. Oheň se najednou rozšířil a byl jasnější, poté pomaleji vyhasnul. „To byl jeden z našich bombardovacích úderů?“ zeptal se Atvar.

„Ne. Já ti to ukážu ještě jednou, tentokrát mnohem pomaleji a v největším zvětšení s postupným odkrýváním obrazu.“ Na obrazovce se objevil zaostřený zvětšený obraz. Atvar jej upřeně sledoval, pak se podíval na Kírela. „To je raketa,“ pronesl tvrdě svou žalobu, jako kdyby to byla Kírelova chyba. Nechtěl věřit tomu, co právě viděl na svém monitoru. Jenže Kírel řekl: „Ano, pane, to je raketa, nebo to alespoň raketa měla být. Protože vybuchla na své odpalovací rampě, nejsme schopni odhadnout její dosah ani naváděcí systém, má-li jaký. Soudě podle její velikosti se ale zdá, že je spíše strategická než taktická.“

„Předpokládám, že jsme to místo srovnali se zemí,“ pronesl Atvar.

„Přesně tak, vznešený veliteli,“ ujistil jej Kírel.

Zkormoucený hlas velitele lodi mu prozradil, co už sám dobře věděl. I když tohle místo bylo zničeno, Rasa nemohla žádným způsobem zjistit, kolik dalších takových mají ti Deutsche k dispozici — dokud proti nim nevyletí další raketa. A sestřelovat z oblohy rakety byl úkol o několik řádů náročnější než likvidovat ty tosevanské pomalé a neohrabané letouny. Ale i tyhle pomalé letouny dokázaly neustále zasazovat jeho silám citelné rány, protože Velcí Ošklivci je neustále vysílali do akcí nehledě na to, kolik z nich bylo sestřeleno. Přesně jak to řekl Kírel, jejich odvaha a zkušenosti částečně smazávaly velký rozdíl v technologiích, který jejich stroje rozhodně prohrávaly.

„Musíme zničit továrny, ve kterých se tyto zbraně vyrábějí,“ nařídil Atvar.

„Ano, vznešený veliteli,“ odpověděl Kírel.

Tak už žádné „Stane se, jak poroučíš,“ povšiml si Atvar. Jenže ze vzduchu se všechny továrny navzájem podobají jako vejce vejci. A zničit všechny továrny v Deutschlandu, to by byl příliš náročný úkol. Ve srovnání s rozlohou celé planety představoval Deutschland pouze malou říši, ale jak Atvar zjišťoval, i malé říše představovaly velký kus země. Také ostatní tosevanské říše měly mnoho továren. Jak blízko měly k výrobě raket?

Velitel flotily se ze všech sil snažil aby na věci viděl spíše tu pozitivní stránku. „Jejich selhání nám poskytlo včasné varování, které jsme potřebovali. Nebudeme tedy překvapeni, i kdyby se jim podařilo proti nám nějaké rakety odpálit.“

Rozhodně bychom to neměli dopustit, znělo v jeho hlase.

„Provádíme odpovídající opatření,“ ujistil jej Kirel. Hodně se snažil, aby hovořil k věci a znělo to vojensky, přesto ale v jeho hlase znělo cosi dalšího a Atvar tomu dobře rozuměl. Jestliže tohle je ta lepší stránka, pak se není na co těšit.

Vlak vypustil oblak páry a s trhnutím zastavil někde ve stepi v jižním Rusku. Muži odění do polní šedi seskákali z vozu a spořádaně secvičeně se okamžitě vrhli do práce. Všechna práce by jim šla ještě mnohem lépe od ruky, pomyslel si Karl Becker, kdyby jim bylo umožněno pracovat podle obvyklého postupu a ne v takovémto hazardním podniku. Jenže rozkaz od Fuhrera je zkrátka rozkaz od Fuhrera. A tak tedy byli tady a riskovali.

„Půdu se nám nepodaří dostatečně připravit, Karle,“ oznámil mu smutně Michael Arenswald. Oba muži patřili k ženijnímu oddílu praporu těžkého dělostřelectva Dora.

„To je samozřejmě pravda,“ souhlasil Becker a odevzdaně přitakal, „jenže kolikrát se nám může podařit vystřelit, než se na nás z oblohy vrhnou ti Ještěři?“ Nacházeli se právě šedesát kilometrů od základny Ještěřů. Jenže letadlem, a obzvláště těmi, která měl k dispozici Ještěři, se šedesát kilometrů dalo urazit během okamžiku. Karl Becker rozhodně nebyl žádný hlupák. Dobře poznal sebevražedný úkol, když o něm slyšel.

Jestliže si toho byl vědom i Arenswald, potom si to nechával pro sebe. „Mohlo by se nám podařit jich odpálit i půl tuctu než si vůbec uvědomí, co se to s nimi děje.“

„Ale, prdlajs!“ vyhrkl Becker, Berliňan. Namířil na svého přítele ukazovákem. „Ty jsi mrtvej muž. Já jsem mrtvej muž. Všichni jsme už teď mrtví. Celej tenhle prapor. Jediná otázka, kterou zbývá zodpovědět je, jestli se nám podaří vzít s sebou tolik Ještěřů, aby naše smrt alespoň stála za to.“

„Dříve či později stejně všichni musíme umřít.“ Arenswald se zasmál. „Každopádně jim připravíme pěkné překvapení, než se dáme na cestu.“

„Když nám bude přát štěstí, mohlo by se nám to podařit.“ připustil Becker. „My —“ Zarazil se, protože se rozkašlal. K praporu byla totiž připojena i chemická jednotka, která vyráběla kouřovou clonu zakrývající celou jednotku před pohledem ze vzduchu zatímco se chystala do akce. Část kouře nebyla vyráběna ničím lepším než prostě zapálenými sudy s motorovým olejem. Dýchat tohle svinstvo určitě nedělalo jeho plicím dobře, jenže to bylo stejně jedno, protože mnohem dříve ho zabije něco jiného. Ještě jednou zakašlal a pak už kouř nebral na vědomí.

Kolem celého vlaku pobíhali muži jako mravenečci. Pouze pro účely praporu těžkého dělostřelectva byly položeny zvláštní koleje, čtyři lehce zakřivené oblouky, které byly od sebe stejně vzdáleny. Dvě vnitřní koleje byly od sebe přesně dvacet stop. Posádky začaly připravovat speciálně upravené dieselové stavební jeřáby na vnější pár kolejí, protože se měly podílet na následném skládání.

Když tak pozoroval všechno to soustředěné hemžení, Arenswald se znovu zasmál. „Není to špatné, když vezmu v úvahu, jak hluboko máme pod stav.“ Kvůli kouři už měl takřka tmavý obličej.

„Je tu až příliš mnoho zbytečných lidí, když si pomyslím, že tady stejně nebudeme dlouho.“ Když se prapor těžkého dělostřelectva Dora přesouval na ruskou frontu, doprovázela jej bezpečnostní jednotka tvořená třemi sty vojáky a tajnými policisty se psy, navíc k němu připojili prapor flaku zesílený na čtyři sta mužů. Ani jedno ani druhé jim teď nebylo nic platné. Jestli se Ještěři rozhodnou na ně zaútočit, pak je pěchota nedokáže zastavit a prapor flaku stejně nedokáže odrazit jejich letouny. Jedinou nadějí, jak mohla Dora dosáhnout alespoň nějakého výsledku, bylo udeřit dříve, než si jich nepřítel vůbec všimne. A když si pomyslel, že Dora je...

Becker se taky zasmál. Arenswald se na něj zvědavě podíval. Vysvětlil mu tedy: „Snažit se Doru udržet v tajnosti, je jako vzít slona z jeho klece v berlínské Tiergarten a pak se snažit projít přes vrátnici tak, aby si v pokladně ničeho nevšimli.“

„To je docela přesné.“ Arenswald máchl rukou kolem sebe na stále houstnoucí kouř. „Jenže jak vidíš, Karle, my tu máme pořádně velkou kapsu.“

„Potíž je, že máme taky pořádně velkého slona.“ Becker opatrně seskočil z vlaku a procházel mezi dvěma prostředními kolejemi, na kterých bude brzy spočívat celá váha Dory. Kolejnice byly položeny těsně k sobě a pevně podloženy i snýtovány, aby bylo zpevněno lůžko tratě, ale půda tady nebyla tak kamenitá, jak by bylo potřeba. To by ale hodně vadilo jedině v případě, že by tu Dora zůstala na delší dobu. Na těch pár ran, které patrně zvládne, tu podklad nehrál moc velkou roli.

Několik následujících dní proběhlo ve znamení šíleného pracovního tempa, kdy spánek kradli pouze mezi prací a často spali pod vlakem, aby měli alespoň nějakou ochranu, kdyby náhodou přiletěla ještěři letadla. Návody tvrdily, že na sestavení Dory je třeba týden. Protože je ale poháněl strach o otčinu, prapor těžkého dělostřelectva to tentokrát stihnul za čtyři a půl dne.

Dva díly spodní poloviny dělové lafety byly umístěny na prostředních dvou kolejích a byly vzájemně spojeny.

Spočívaly na dvaceti železničních vozech, aby se váha Dory rozložila na co největší plochu. Becker byl členem oddílu, který měl za úkol hydraulicky nadzvednout a upevnit spodní část podvozku.

Dieselové jeřáby zvedly příčné trámy na spodní část podvozku a pak uložily dvoudílnou horní část podvozku na správné místo. Na nosné ploše podvozku byla umístěna nabíjecí jednotka a konstrukce pro uložení čepu. To vše bylo k podvozku připevněno tucty těžkých ocelových šroubů. Becker prošel jednu stranu podvozku a Arenswald druhou a kontrolovali, zda je vše řádně upevněno na svém místě.

Setkali se na zádi, zašklebili se na sebe, vyměnili si nákresy a prošli ještě zpátky, aby zkontrolovali stranu toho druhého. Jakmile totiž začalo střelení, všechno muselo být v naprostém pořádku a šlapat jako hodinky. Potíží budou mít i bez toho habaděj.

Jakmile byl jednou podvozek pohromadě, zbytek skládání šel již poměrně snadno. Postupně byly na svá místa zdviženy a upevněny čep, lůžko děla, zadní část a všechny díly hlavně. Když byla Dora dokončena, Becker musel znovu skrz

kouř to obří dělo obdivovat. Včetně podvozku a všeho dalšího měřil tenhle 80cm kanón padesát metrů na délku a jedenáct metrů na šířku. Samotná hlaveň byla dlouhá třicet metrů. Kdesi daleko za kouřovou clonou zaslechl Becker proletět kolem ještěřší letadlo. Ohnul se v ramenu, ale ruce se mu bojovně sevřely v pěst. „Ne, bože,“ pronesl, takřka výhružně, „ne teď, ne když už jsme tak blízko.“

Michael Arenswald mu poklepal na rameno. „Už nad námi přece předtím přeletěli vícekrát, Karle. Dobře to dopadne, uvidíš.“

Žádné bomby na ně nepadaly. Ani kolem podvozku nezačaly vybuchovat rakety. Jeřáb z nákladního vagónu zvednul sedmitunovou střelu a pomalu ten obří projektil, přes pět metrů dlouhý a takřka metr tlustý, přenesl k nabíjecímu oddílu. Vůbec to nevypadalo jako dělostřelecký náboj, alespoň Beckerovi to tak nepřipadalo. Spíše to vypadalo jako něco mnohem staršího, jako kdyby se Tyrannosaurus rex přeměnil v kanón.

Závěr pohltil střelu a byl uzavřen se zazvoněním, které spíše připomínalo provoz v menší továrně. Celý prapor propukl v jásot, když se hlaveň začala pomalu zvedat. Její špička teď určitě musela vyčnívat z mraku kouřové clony. Arenswald se smíchem poznamenal: „Připadá mi to, jako když tvrdne ten největší ocas na zemi.“

„No, bude to tady sakra tvrdý,“ prohlásil Becker.

Hlaveň už dosáhla úhlu takřka pětácti stupňů a zvedání se zastavilo. Stejně jako všichni ostatní, i Becker se odvrátil, zacpal si uši a otevřel ústa.

Výstřel nepřipomínal nic, co by si kdy vůbec dovedl představit. Jako by mu to vysálo všechn vzduch z plic a otrásllo jím jako když teriér třepe s krysou. Byl omráčen, zavrával, udělal několik vratkých kroků a ztěžka se posadil na zem. Hlava mu duněla. Napadlo ho, jestli ještě někdy uslyší něco jiného než ono podivné šumění oceánu. Ale viděl pořád dobře. Vedle něj byl v prachu rozplácnutý Michael Arenswald, ale spokojeně na něj ukazoval palce.

Radarový operátor na uzemněné transportní lodi 67. císař Sohrheb zíral na žhnoucí obrazovku před sebou a zdrceně zasyčel. Automatické poplašné systémy začaly houkat ještě předtím, než Breltan zaječel: „Míří na nás raketa!“ Sice k nim seshora dorazilo varování, že si Velcí Ošklivci zahrávají s raketami, ale rozhodně by nikdy neočekával, že se s jednou z jejich hraček potká takhle brzy. Zaraženě vytočil obě oční bulvy ke stropu a tupě zíral. Velcí Ošklivci se zkrátka rozhodně nechovali jako příslušníci Rasy. Vždycky spěchali.

Tahle raketa se taky kvapem hnala kupředu, rychle polykala vzdálenost dělicí ji od zakotvených vesmírných lodí.

Breltan zase otevřel čelisti, tentokrát spíše pobaveně. Takže Tosevanům se konečně podařilo sestrojít raketu, co? No dobře, ale ještě nemají takové rakety, které by ho dokázaly zabít.

Sotva se mu v mozku stačila zrodit tahle myšlenka a na radarové obrazovce se již objevily rakety, které měly za úkol zničit blížící se hrozbu. Breltan se znovu zasmál a pro sebe si řekl: „Budete se muset o hodně víc snažit, Velcí Ošklivci.“ Platí všeobecné pravidlo, že každá raketa je věc dost křehká, která je chráněna pouze nejnutnějším pláštěm — jakákoliv váha navíc by snižovala její výkon a účinek. Když ji zasáhne jiná raketa — nebo i pouhý úlomek vržený explozí rakety — takřka vždy je raketa zničena.

Jenže náboj vypálený Dorou, ten musel být pořádně chráněn ocelí, aby vydržel tu ohromnou sílu, která jej vyslala na smrtící cestu. Jedna z raket vybuchla jen několik metrů od něj. Ostré úlomky se neškodně odrazily od jeho mosazného pláště. Další raketa jej zasáhla a o zlomek vteřiny později vybuchla, ale zničená se odrazila pryč.

Střela zcela nerušeně letěla dál.

Breltan nevěřícně sledoval radarovou obrazovku a zároveň se v něm mísil děs s neličeným úžasem. „To přece není možné,“ opakoval stále, jako kdyby to mohlo pomoci. Ale bylo to možné — tosevanská raketa setřásla všechno, co po ní příslušníky Rasy vypálili, a neustále se blížila. Mířila přímo na Breltana.

„Císař mě ochraňuj,“ zamumlal a vrhnul se pod svůj pracovní stůl do pozice doporučené k ochraně v případě leteckého úderu.

Střela dopadla zhruba nějakých deset metrů před 67. císařem Sohrheb. Necelou tunu její hmotnosti tvořila vysoce účinná výbušnina. Zbytek se v době řádu mikrosekund přeměnil v mračno úlomků všech možných tvarů a velikostí, které byly ostré jako břitva a rozžhavené dobřela.

67. císař Sohrheb, stejně jako všechny ostatní lodi invazní flotily, používala jako primární zdroj energie atomový reaktor. Jenže jako většina ostatních lodí, které přistály na povrchu Tosevu 3, používala značnou část této energie k hydrolýze vody. Tím vznikal kyslík a vodík, kterým byla poháněna všechna letadla a pozemní vozidla Rasy.

Když vybuchla, vyletěla skutečně hodně vysoko do vzduchu. Nikomu se nikdy nepodařilo najít Breltana nebo jeho stůl.

Ohnivá koule byla natolik obrovská, že byla dobře viditelná i ze vzdálenosti šedesáti kilometrů. Když osvětlila horizont na severním obzoru, příslušníci dělostřeleckého praporu Dora vybuchli nadšením tak hlasitě, že je slyšel i Karl Becker přes svoje poranění uší. „Zásah! Zásah! Zásah!“ hulákal a spolu s Michaellem Arenswaldem divoce tančil v jakémsi podivném šišoidu.

„Tak tomuhle říkák to pravé vzrušení,“ ječel Arenswald.

Brigádýr, velící dělostřeleckému praporu, teď vyšplhal na mohutnou plochu dělového podvozku a s pomocí megafonu začal volat na své rozradostněné mužstvo: „Zpátky do práce! Chceme jim přece ještě něco nadělit dřív, než na nás stihnou zaútočit.“

Nedala by se snad vymyslet žádná pobídka, která by účinněji probudila vojáky a přinutila je opět k plnému nasazení. Na rozdíl od tankového děla se Dora nemohla otáčet. Proto se teď lokomotiva, připojená k přední části podvozku,

pohnula o několik metrů vpřed. Táhla za sebou 1500 tun masy kanónu a přemístila jej po lehce zakřivených kolejích na předem připravenou a vypočítanou palebnou pozici.

Už ve chvíli kdy strojvedoucí na znamení praporku zastavoval soupravu přesně na úrovni značky namalované na zemi, se Becker hnul kupředu, aby co nejrychleji zjistil, zda se podvozek neposunul následkem výstřelu a následného přesunu. Ale bubliny ve vodováhách, které byly umístěny ve všech čtyřech rozích plošiny, se nepohnuly ani o milimetr. Zamával na družstvo určené k nabíjení. „Tady všechno v pořádku.“

Dlouhá hlaveň se asi o stupeň či dva nadzvedla. Jeřáb už mezitím z nabíječe vynášel kouřící nepotřebnou nábojnici. „Vykládejte plochu!“ hulákal muž obsluhující jeřáb. Všichni se rychle rozprchlí. Nábojnice s žuchnutím dopadla na zem vedle podvozku. Takhle se sice podle příruček neměly odkládat použité vystřelené nábojnice, ale byl to nejrychlejší způsob. Háč jeřábu se zhoupnul a vydal se pro další náboj.

Karl Becker jedním okem neustále sledoval hodinky. Trvalo přesně dvacet devět minut od prvního výstřelu, než Dora promluvila opět.

Krefak jasně cítil horko z hořícího 67. císaře Sohrheba, ačkoliv bojové postavení jeho raketové baterie bylo na hony vzdáleno od stanoviště nešťastné lodi. Za to byl teď velice vděčný. Tlaková vlna následující po explozi totiž smetla z povrchu několik jednotek, které byly příliš blízko.

Krefak taky cítil horko svého nažhaveného velitele, který se teď notně rozhovořil a neustále drmolil o svém selhání při sestřelení rakety, kterou vyslali Velcí Ošklivci. Všechno přece udělal správně, tím si byl jist. Jeho baterie onen tosevanský projektil zasáhla nejméně dvakrát přímo a několikrát rakety vybuchly v těsné blízkosti. Jasně to dokazovaly i záznamy z radaru. Jenže jak se mohl tímhle obhajovat, když teď bylo vidět jenom hromadu kouřících trosk na místě, kde ještě před několika zlomky okamžiku stála pyšná vesmírná loď?

Jeden z mužů sedících u radarových obrazovek najednou mimoděk vyděšeně zasyčel. „Ty nevylihnuté stvůry vypustily další!“ zvolal varovně.

Krefak jenom ohromeně zíral. Jedinkrát to byla dostatečná katastrofa, ale dvakrát — Ani si nedokázal představit že by se to stalo dvakrát. Nechtěl si představit, že by se to mohlo stát podruhé. Jeho hlas teď vůbec nezněl důstojnický, když vysokým tónem ječel: „Sestřelte to!“

Burácení z odpalovacích ramp mu naznačilo, že počítače nečekaly na jeho rozkazy. Běžel k obrazovce a sledoval let raket. Stejně jako v předchozím případě, i teď směřovaly přímo ke svému cíli, vybuchly... a zmizely z obrazovky. Co se týče tosevanské rakety, výsledek byl stejný jako kdyby jejich protiletadlové střely nikdy nevzlétly. Nezadržitelně pokračovala ve svém stanoveném kursu.

Pod radarovou obrazovkou zobrazující trasu střely ve vzduchu byla umístěna další, která odhadovala pozemní cíl, na který střela mířila. „Ne,“ vydechl jenom zoufale. „Císaři pomoz nám, vypusťte další rakety!“

„Baterie už odpálila všechny, které jsme měli připraveny na rampách, pane,“ odvětil nějaký muž z obsluhy bezmocně.

„Už nám posílají další.“ Pak se také podíval, kam s největší pravděpodobností tosevanská raketa směřuje. „Snad ne na 56. císaře Jossana.“ V jeho vypoulených očích byl jasně patrný strach, když se podíval na Krefaka.

„Ano, a právě tahle loď má na palubě většinu našich jaderných zbraní. Ksaku s kolonizováním téhle smrduté planety. Měli jsme ji důkladně vyčistit, abychom se tak jednou provždy zbavili těch Tosevanů. My —“ Jeho hlas zcela zanikl ve hřmění vybuchující rakety a v následném mnohonásobně mohutnějším burácení.

56. císař Jossano vyletěla do vzduchu takřka navlas stejně, jako byla předtím zničena loď 67. císař Sohrheb. Štěpné a slučovací zbraně byly uloženy v samém středu lodi, v mohutně opancéřované místnosti. Ale ani to je nezachránilo. Když se 56. císař Jossano rozletěl na kusy a začal hořet, výbušniny spouštějící řetězovou slučovací reakci odměřených dávek plutonia začaly explodovat. Podobně jako náboje v planoucím tanku.

Bomby samotné ale nevybuchly. Spouštěcí nálože neexplodovaly v patřičném pořadí nebo v dostatečném množství, kterého by bylo třeba ke spuštění jaderné reakce. Opláštění bylo ale zničeno a zásobníky plutonia byly zprohýbány a poškozeny a samozřejmě byly roztroušeny po obrovské ploše, jak neustále další výbuchy devastovaly trosky lodi.

Byly to s velikou pravděpodobností ty nejcennější kusy kovu, jaké se na povrchu Země vyskytovaly, nebo by alespoň byly, kdyby někdo z lidí věděl o jejich uložení nebo o tom, co se s nimi dá dělat. Jenže to žádný člověk nevěděl, alespoň ne tehdy.

Veškerá obsluha těžkého děla Dora teď opět propukla v jásot, snad ještě mohutnější. Rozhodně ale neztráceli čas nějakým oslavným tancem při pohledu na další žhnoucí plameny na vzdáleném obzoru. Místo toho se okamžitě dali do práce, aby znovu nabili 80—centimetrový kanón.

Michael Arenswald zahulákal Karlu Beckerovi přímo do ucha: „Šest! Neříkal jsem ti, že to zvládneme šestkrát?“

„Už tak jsme dvakrát měli štěstí,“ odporoval Becker. „I tak je to víc, než jsem se vůbec odvážil doufat. Možná ještě vystřelíme jednou — do třetice všeho dobrého, tak se to přece říká.“

Až příliš dlouhý okamžik se mylně domníval, že ono ječení je jenom jedním z důsledků druhého výstřelu, který jej opět zasáhl. Lokomotiva právě dokončila přemísťování Dory na její následující palebnou pozici. Becker se vydal k dělovému podvozku, aby opět zkontroloval uložení a upevnění děla.

První exploze pumy, několik metrů za ním, jej prudce mrštila obličejem napřed proti velké hromadě kovu. Cítil, jak se všechno láme — nos, lícní kost, několik žeber, kyčel. Otevřel ústa a chtělo se mu křičet. Vtom vybuchla další puma, tentokrát ještě blíže.

Byt Jense Larssena ležel jenom několik bloků západně od ohrad dobytčího trhu Společnosti. Okolí tedy nebylo nic

moc, ale dlouho překvapeně přemítal nad tím, jak levně tenhle byt získal. Tehdy foukal neustále západní vítr směrem od Chicaga. Ale už o několik dní později začal vanout směrem od Michiganského jezera a tehdy mu to došlo. Jenže to už bylo příliš pozdě — kupní smlouva už byla podepsána.

Vítr foukal od jezera i toho dne, kdy jeho žena, Barbara, přijela do města. Stále si ještě dobře pamatoval, jak se jí rozšířily zorničky. Celý ten smrad shrnula do jednoho povytaženého obočí a tři slov: „Zápach vyděšené krávy.“

I dnešní noci vanul vítr z jezera na pevninu, ale Larssen si vůbec nevšiml onoho pronikavého zápachu hnoje. Jasně naopak cítil svůj vlastní strach, i strach Barbary. Ještěři letouny totiž byly už zase nad Chicagem.

Kdysi poslouchal Edwarda R. Murrowa na šumících krátkých vlnách z Londýna. Naslouchal jeho hlubokému, pronikavému hlasu a jeho tradičnímu zahájení: „Vysílá Londýn.“ Murrowův hlas měl takové kouzlo, že se domníval, že chápe, jaké to je být obyvatelem Londýna během blízkosti. Teď už o tom věděl svoje.

Kolem se s jekotem přehnala další letadla. Padaly další bomby a soudě podle toho, jak se třáslly a drnčely okenní tabulky, některé dopadly docela blízko. Tiskl se pod kuchyňským stolem k Barbaře a ona zase k němu. Chicago totiž nemělo žádné kryty. „Už zase bombardují dobytčárnu,“ oznámila mu do ucha.

Přítikal. „Cokoliv, kde jsou koleje.“ Ještěři byli až nelidsky metodičtí, pokud šlo o likvidování veškerých komunikačních středisek, a v Chicagu prakticky nebylo nic jiného. Taky leželo blízko přistávací zóny, kterou si vybrali na území států Illinois, Missouri a Kentucky. Díky oběma těmto záležitostem zažívalo město opravdu těžké údery.

Celý jejich dvoupokojový byt spoře osvětlovalo pouze několik svíček. Jejich světlo neproniklo skrz tlustou látku dek, které byly upevněny u oken a sloužily jako zatemňovací závěsy. Deky by neprozradily ani světlo elektrických lamp, ale elektřina teď vypadávala o poznání častěji než před několika dny. Alespoň jednou mohl být Larssen rád, že zůstal věrný staromódnímu chladicímu boxu s ledem místo aby si pořizoval novou elektrickou chladničku. Dokud sem bude docházet ledař — tedy přesněji řečeno dokud bude mít ledař led — jeho potraviny zůstanou čerstvé.

Protiletadlové zbraně, ačkoliv jich bylo žalostně málo a byly prakticky neúčinné, se také svým štekotem připojily k oné kakofonii. Šrapnely bubnovaly na střechy domů jako rozžhavené kovové kroupy. Varovné přednáletové sirény kvílely, jako duše ztracené v temné noci.

Po chvíli si Larssen uvědomil, že už neslyší hukot žádných ještěřích letadel, ačkoliv zbytek ohňostroje ještě zůstával, jak střelci pálili na noční domnělé přízraky. „Myslím, že je to za námi,“ prohlásil.

„Tentokrát“ odpověděla Barbara. Cítil, jak se mu v náručí neovladatelně třese, jenže i on sám si připadal trochu rozechvěle. Sirény postupně jedna po druhé umlkaly. Jeho manželka pokračovala: „Nejsem si jistá, jak dlouho ještě tohle všechno vydržím.“ Její hlas se chvěl napětím a stresem jako napnutá struna ve větru.

„Angličané to zvládli,“ řekl a znovu si vzpomněl na Murrowa.

„Jen Bůh ví jak,“ řekla. „Já to netuším.“ Přitiskla se k němu ještě pevněji než před chvílí, kdy dopadaly bomby.

Protože byl skrznastrkz rozumný mladý muž, otevřel ústa, aby jí vysvětlil, jak těžce byl zkoušen Londýn a jak dlouho.

Taky jí chtěl říct, že se alespoň prozatím zdálo, že ještěři jsou mnohem opatrnější než nacisté při bombardování civilních objektů. Ale ať už byl jakkoliv rozumný, dotek jejího těla těsně přitisknutého k jeho mu připomněl, že je mladý. A tak ji místo vysvětlování raději políbil.

Trochu potom pootevřela ústa těsně před jeho. Trochu vzdychla, kdesi hluboko v krku, ale nemohl určit, jestli to bylo strachem nebo touhou nebo obojím dohromady. Přitiskla svou ruku teplou dlaní na jeho vlasy. Trochu se nad ní nadzvednul, ale i přitom si dával pozor, aby se hlavou zespodu neudeřil o desku stolu. Když se od sebe konečně odtrhli, zeptal se: „Půjdeme do ložnice?“

„Ne,“ odpověděla a dost ho tím překvapila. Pak se rozpustile zachichotala. „Zůstaneme raději tady, na podlaze.“

Alespoň si trochu připomenou ty chvíle na zadním sedadle tvého starého Chevy.“

„Tak dobře,“ souhlasil, protože teď už byl tak nedočkavý, že mu bylo úplně jedno, kde to bude. Nadlehčil se.

„Nadzvedni se, jenom trochu.“ Když se pohnula, rozepnul jí jednou rukou knoflíčky vzadu na blůze a pak taky rozepnul háček podprsenky. Nezkoušel to od té doby, co byli svoji, ale lehkost s jakou to zvládl, mu prozradila, že jeho ruka si také dobře pamatuje na časy v jeho starém Chevy.

Odložil blůzu a podprsenku stranou. Pak ji ještě požádal: „Zvedni se ještě jednou.“ Opatrně jí stáhnul kalhotky. Místo aby jí stáhnul i sukni, vyhrnul ji nahoru. To ji znovu rozesmálo. Políbila ho, pěkně pomalu a dlouze. Jeho ruce mezitím šmátraly, kde jen mohly.

Její také nezahálely, mezitím mu rozepnula opasek a knoflík kalhot a pak na několikrát stáhla zip. Stáhnul si kalhoty a trenky, ale ne úplně. Teď už se smáli oba. Pořád ještě se smáli, když se k ní přitiskl a oba alespoň na chvíli zapomněli na tu hrůzu, která byla za zatemněnými okny, tam venku.

„Měl jsem si sundat košili,“ řekl, když skončil. „Teď ji mám úplně propocenou.“

„A co já?“ Barbara mu položila obě ruce na hrud' a jako by se pokusila ho od sebe odstrčit nahoru. On se proto zvedl na loktech a kolenou — a tentokrát to hlavou vzal přímo zespoda o desku stolu, tak silně, že až viděl hvězdičky.

Nadával, nejprve v angličtině a pak i jakousi lámanou norštinou, kterou pochytil od svého dědečka.

Barbaře, která se za svobodna jmenovala Bakerová a měla několik praprapradědečků, kteří bojovali za Revoluci, tohle vždycky připadalo jako ta nejzábavnější věc na světě. „Ty se teď rozhodně nemáš co smát, holka,“ napomenul ji a polechtal ji na příjemně odhalených žebrech. Linoleum trochu mlaskalo pod jejími zády, jak se snažila uniknout z dosahu jeho ruky. To se už rozesmál taky. Pevně ji sevřel. Možná by v tu chvíli začali znovu, ale právě tehdy se rozdmčel telefon.

Larssen překvapeně nadskočil — nenapadlo ho, že by mohl fungovat telefon — a praštil se do hlavy podruhé.

Tentokrát rovnou začal nadávat v norštině. Poskakoval do ložnice a kalhoty mu přitom poletovali kolem kotníků.

„Haló?“ zabručel rozmrzele, jako kdyby to chyba volajícího, že se opět udeřil o stůl.

„To jsi ty, Jensi? Jste v pořádku, ty i Barbara?“ Trochu vyšší hlas na druhé straně linky okamžitě zchladil jeho vztek,

jakoby ho polil ledovou vodou. „Ano, doktore Fermi,“ ujistil ho a chvatně hrábnul druhou rukou pro kalhoty. Fermi ho samozřejmě nemohl vidět, ale cítil se trapně už jenom proto, že s italským fyzikem, což byl příkladný důstojný muž, mluvil s kalhotami spuštěnými napůl žerdi. „Znovu jsme to v bezpečí přestáli, děkuji za optání.“

„Bezpečí?“ ozval se jako ozvěna hořce Fermi. „To je slovo, které v dnešním světě patrně nemá žádný význam. Myslím, že ano, když jsme sem s Laurou před čtyřmi lety přišli, ale zmýlil jsem se. O to teď ale nejde. Volám ti kvůli něčemu úplně jinému. Szilard navrhuje — a má pravdu — že se zítra musíme všichni sejít, a to již brzy. V sedm hodin. Určitě by radši řekl v šest, kdyby to šlo.“

„Budu tam,“ slíbil Larssen. „Co se děje?“

„Ještěří. Zahajují postup směrem na Chicago.“ Ta slova jako by zůstala viset ve vzduchu.

„To ale přece nemůžou,“ ozval se Jens, ačkoliv dobře věděl, že to můžou úplně klidně. Co by je ksakru mohlo zastavit? Fermi chápal, co tím chtěl říct. „Máš pravdu — to se nesmí stát. Jestli sem přijdou, pak je ztraceno všechno, na čem jsme od počátku pracovali. Ztratili bychom příliš mnoho času, a my nesmíme ztrácet čas ani proti Německu, a to vůbec nemluvíme o těchhle příšerách.“

„Německo.“ Larssen to řekl dost nevýrazně. Nikdo si ani nedokáže představit, jak se mu ulevilo, když se prokázalo, že atomová bomba vybuchlá tehdy nad Chicagem, neměla na svém pláští namalovanou svastiku. Neměl ani nejmenší ponětí, jak jsou Němci daleko s vývojem či dokonce výrobou své vlastní atomové zbraně. Byla by to ale pořádná novina, kdyby se svět dozvěděl, že celé lidstvo závisí jenom na tom, zda se Němcům podaří vyvinout zbraň schopnou Ještěři nějak pořádně poškodit. Napadlo ho, zda dříve uvidí Zemi pokořenou nebo Adolfa Hitlera jako jejího spasitele. Možné to je, pomyslel si. Na druhé straně drátu si Fermi netrpělivě odkašlal. To Larssena okamžitě vrátilo do přítomnosti. „Budu tam,“ řekl ještě jednou.

„Dobře,“ souhlasil Fermi. „Tak já budu pokračovat — musím ještě zavolat mnoha dalším, dokud funguje telefon. Uvidíme se ráno.“ Pak zavěsil aniž by se rozloučil. Larssen se posadil na postel a usilovně přemýšlel. Kalhoty mu mezitím opět sjely ke kotníkům. Vůbec si toho nevšimnul.

Jeho žena v tu chvíli vstoupila do ložnice. Svírala svíčku, kterou si svítila na cestu. Venku se nocí halasně rozléhaly sirény požárních vozů, jejichž posádky se ze všech sil snažily zastavit požáry, které způsobil úder Ještěřů. „Co se děje?“ zeptala se. Blůzu a spodní prádlo odložila do proutěného koše na špinavé prádlo.

„Zítra máme velkou schůzi,“ odpověděl a pak jí převyprávěl špatné zprávy, které se předtím dověděl od Fermiho.

„To nevypadá dobře,“ prohlásila. Neměla vlastně takřka žádnou představu, na čem že to vlastně na Stagg Fieldu pracuje. Ona sama studovala středověkou anglickou literaturu, když se tehdy v Berkeley seznámili. Věděla ale, že je to důležitý projekt. Zeptala se: „Jak je zastavíme?“

„Zkus najít odpověď na tuhle otázku, a když se ti to podaří, vyhráváš šestačtyřicet dolarů.“

Tomu se musela zasmát pak svíčku zapíchnutou do stříbrného svícnu — svatební dar, o kterém by Larssena nikdy nenapadlo, že ho použijí — položila na skříňku. Oběma rukama si stáhla sukni a odhodila ji na prádelní koš. Podívala se na něj. „Ty sis pořád ještě nenatáhnul kalhoty.“

„Ale ano,“ odporoval, ale pak musel provinila uznat, „nejspíš mi musely zase spadnout.“

„No tak co, mám si už obléknout noční košili, nebo ještě ne?“

Uvažoval. Zířejší schůzka je sice brzy ráno, ale když do sebe nalije dostatečné množství kávy, zvládne to přežít... a při pohledu na Barbaru, kterou teď nahou pozoroval ve světle svíčky, chtěl stejně na zířejší ráno zapomenout. „Ještě ne,“ odpověděl.

„Dobře. Ale tentokrát si svlékni košili.“

Když příštího rána Larssen zamířil na Chicagskou univerzitu, nefungovalo vůbec nic, ani autobusy, ani dráha, prostě nic. Jenom pár aut se opatrně ploužilo po ulicích, protože je teď neomezoval jenom nedostatek benzínu, ale také nebezpečí zapadnutí do nějakého kráteru.

Ozbrojená protiletectká hlídka v plechové helmě britského typu a s páskou civilní ochrany na Jense pokývala, když procházel kolem. Hlídky se vyrojily jako houby po dešti během těch několika zmatených týdnů po útoku na Pearl Harbor, ale potom takřka stejně rychle zmizely, když se ukázalo, že jich nebude třeba. Jenže v těchto dnech byly skutečně užiteční. Tenhle dobrovolník vypadal, jako kdyby celý měsíc nespál. Tvář měl zarostlou prošeďavým strništěm, z koutku úst mu visela nezapálená cigareta. Ale držel se statečně a dělal co mohl, stejně jako všichni ostatní. Po hodině rychlé chůze se konečně Larssen dostal do univerzitního komplexu. Ačkoliv to považoval za poměrně solidní výkon a dobré cvičení, zároveň začal uvažovat o tom, že se pokusí si někde opatřit kolo. Usoudil, že čím dříve to udělá, tím lépe. protože ostatní asi brzy napadne totéž a ceny potom vyletí do nebetyčných výšin. Nemohl si dovolit každý den strávit dvě hodiny cestou do práce a zpátky.

Eckhartova síň byla umístěna v jihovýchodním koutě čtvercového Ústředního náměstí. Byla to nová budova, kterou otevřeli v roce 1930. Ale ačkoliv byla dost nová, nebyla v ní zavedena žádná klimatizace. Okna vedoucí do zasedací místnosti byla otevřena dokořán, aby čerstvý, teplý, dusný vzduch mohl nahradit vydýchaný, teplý, dusný vzduch, který už byl uvnitř. Kvůli časně ranní hodině někdo na stůl, umístěný právě pod těmi okny, položil velký kotel kouřící kávy a táč sladkých rohlíků.

Larssen se postavil do fronty u stolu, nalil si do papírového kelímku kávu a rychle ji ještě horkou a bez mléka vypil. Pak popadnul rohlík a nalil si ještě jeden kelímek. Jak do něj pomalu prostupoval kofein, tenhle kelímek už pil pomaleji. Když tak ale se svou kávou a rohlíkem mířil k volné židli, napadlo ho, jak dlouho asi ještě tyhle věci budou v Chicagu k sehnání. Káva byla samozřejmě dovážena a stejně tak i některé přísady rohlíku — alespoň skořice určitě. Jak dlouho se mohl obchod udržet alespoň na válečné úrovni, když teď byly ještěří základny rozesety po celých Spojených státech jako bující nádory?

Pozdravil pokývnutím Enrica Fermiho, který byl jedním ze dvou či tří mužů, kteří jej předstihli a byli tu už před ním.

Italský fyzik si otíral ústa do papírového ubrousku (hmota, ze které byl vyroben, je taky dovážená, pomyslel si Larssen). „Měli bychom si užívat života, dokud to jde,“ řekl mladý muž a pak svou úvahu vysvětlil.

Fermi souhlasně přitakal. Díky své ustupující vlasové hranici a oválnému obličejí byl takřka dokonalým ztělesněním přirovnání „hlava jako vejce“ a navíc kvůli tomu vypadal starší než na svých jednačtyřicet let. Sladce se usmíval, ale zároveň to byl trochu smutný úsměv. „Můj svět už se jednou obrátil vzhůru nohama a to celkem nedávno. Podruhé se mi to už nezdá tak děsivé — a navíc pochybuji o tom, že by se Ještěři jakkoliv pozastavovali nad náboženstvím mé ženy.“

Protože byl spořádaně vychován coby luterán v zemi, kde jste mohli zcela klidně vyznávat jakoukoliv víru, Jens se vlastně nikdy moc nad náboženstvím nezamýšlel. Ale Laura Fermiová byla Židovka ve fašistické Itálii. Italové na tomto poli nebyli tak důslední jako spřátelené Německo, ale stejně se tam situace přiosťřila natolik, že byli nakonec oba rádi, když se jim podařilo vycestovat.

„Zajímalo by mě, jak daleko by státy Osy byly, kdyby měl Hitler dost rozumu na to, aby nechal svoje nejschopnější lidi na pokoji a mohli v klidu pracovat pro něj,“ nadhodil Larssen.

„V politice tedy rozhodně nejsem žádný odborník, ale vždycky mi tak nějak připadalo, že nacismus a zdravý rozum prostě nejdou dohromady,“ odpověděl Fermi. Zvedl hlas, aby mohl přivítat nově přichozího: „Není to tak, Leo?“

Leo Szilard byl menší podsaditý postavy a měl na sobě oblek s ramenními vycpávkami, což jenom tuto skutečnost zvyrazňovalo. „Co jsi říkal, Enrico?“ zeptal se. Když mu Fermi zopakoval svou úvahu, nejprve se jeho tvář na chvilku zkroutila v přemýšlivý výraz a teprve pak odpověděl. „Já věřím tomu, že autoritativní režim v jakémkoliv podobě nesvědčí vědě, protože jeho základní pravidla odporují rozumu. Nacisté nedělají dobře, to je pravda, ale kdo by si myslel, že americká vláda — a potažmo i její projekty jako například tahle naše takzvaná metalurgická laboratoř — je zbavena těchto idiotských předsudků, tak je sám idiot.“

Larssen tomuto názoru vášnivě souhlasně přikyvoval. Kdyby Washington skutečně věřil tomu, co tady metalurgická laboratoř zkoumala, pak by do jejího výzkumného rozpočtu teklo třikrát více peněz a podpory už od okamžiku, kdy Einstein poprvé nadhodil, že je možné prudce uvolnit energii jádra.

Díky přitakávání také Jens mohl lépe udržet důstojný výraz tváře. Szilard byl geniální a slušně vychovaný a také se tak projevoval. Jenže přízvuk maďarského vědce neustále Larssenovi připomínal Belu Lugosiho v Drakulovi. Zajímalo by ho, jestli Szilard ten film někdy viděl, ale neměl dost odvahy se na to zeptat.

Mezitím se připojili další lidé, trousili se po jednom či po dvou. Szilard se každých pár minut významně díval na hodinky. Svým vzezřením dával jasně najevo, že být bombardován nepřátelskými nestvůrami z jiné planety není dostatečný důvod pro omeškání takto významné schůze.

Nakonec asi pětadvacet minut po sedmé hodině došel k závěru, že už déle nevydrží čekat. Nahlas řekl: „Musíme dnes vyřešit jednu velmi důležitou otázku s ohledem na rychlost postupu Ještěra na Chicago. A to, jak budeme nadále postupovat my? Máme opustit svůj zdejší výzkum a hledat nějaké nové a bezpečnější místo, kde bychom mohli pokračovat, přičemž musíme vzít v úvahu veškerou ztrátu času a námahy a pravděpodobně i materiálu, které to s sebou ponese? Nebo bychom se měli pokusit přesvědčit vládu, aby tohle město k naší záchraně bránila vším, co má k dispozici? Samozřejmě musíme vzít v úvahu, že armáda nemusí uspět a Ještěři mohou zvítězit tak jako na mnoha jiných místech? Diskutujme, pánové.“

Gerald Sebring se ozval: „Bůh ví, že bych rád získal nějakou výmluvu pro opuštění Chicaga...“ To vyvolalo všeobecný smích. Sebring se počátkem června chystal vyrazit zpátky do Berkeley kvůli nějakému výzkumu — a mimochodem se také oženil se sekretářkou jiného fyzika, když už tam bude. Vpád Ještěřů mu zcela zkřížil plány, stejně jako mnoho plánů jiných (když už jsme u toho, Laura Fermiová byla právě v New Yorku).

Sebring počkal s další řečí, dokud se všechen smích neutišil. „Jenže všechno, co tady celou dobu děláme, dává tušit, že již brzy naše úsilí začne přinášet první plody. Není-liž pravda, přátelé? Ztratili bychom celý rok, možná víc, kdybychom teď měli zavřít krám. Myslím, že to si nemůžeme dovolit. Myslím, že svět si to nemůže dovolit.“

Několik lidí souhlasně přitakávalo. Larssen zvedl ruku. Leo Szilard si toho všimnul a namířil jeho směrem svůj mohutný ukazováček. Řekl: „Připadá mi, že to vlastně nemusí být buď — anebo. Můžeme dál pokračovat na mnoha částech projektu tady a zároveň se připravovat na to, že v případě nutnosti co nejrychleji vyklidíme pozice.“ Zjistil, že nedokáže vyřknout nahlas prostou pravdu až Ještěři dobudou Chicago.

„To je rozumné a zároveň také praktické, alespoň u některých projektů,“ souhlasil Szilard. „Například chemická těžba plutonia, ačkoliv vyžaduje tu nejpřesnější rovnováhu, může probíhat jinde — částečně taky proto, že zatím máme jenom málo plutonia k extrakci. Ale ostatní směry výzkumu, například zařízení, které buduješ —“

„Strhávat ho v současné době by bylo velice nešťastné, obzvlášť kdyby se to ukázalo jako zbytečné.“ doplnil ho Fermi. „Náš k faktor na tomhle zařízení by měl být přinejmenším nad 1,00, možná dokonce 1,04. Přerušit práci právě v okamžiku, kdy už jsme takřka na hranici získání šířící se řetězové reakce, to by bylo moc špatné.“ Jeho široká a pohyblivá ústa se nakřivila, aby naznačil, za jak moc špatné by to považoval.

„Kromě toho,“ ozval se znovu Sebring, „kde bychom asi tak ksakru mohli být před těmi Ještěři v bezpečí?“ Nebyl ani zdaleka pohledný muž, měl dlouhý obličej, mohutné obočí a trochu předkus, ale jako vždycky promluvil k věci a odhodlaně.

Szilard se ujal slova: „Souhlasíte tedy s tím, že zatímco přijmeme co nejlepší opatření, jak navrhuje tady Jens, zůstaneme v Chicago, dokud to bude situace umožňovat?“ Nikdo se neozval. Szilard si jazykem přejel mezi zuby. Když pokračoval, zněl jeho hlas nazlobeně: „My tady přece nejsme žádní autoritáři. Kdokoliv považuje odchod za lepší řešení, ať nám řekne své důvody. Zkuste nás přesvědčit — když budete mít pravdu, prokážete nám tím obrovskou službu.“

Arthur Compton, který měl na starosti vedení Metalurgické laboratoře, se ozval: „Myslím, Leo, že to Sebring řekl naprosto trefně: kam bychom mohli utéct, aby tam za námi Ještěři nemohli?“

Opět nikdo nevznesl protest. Nebylo to kvůli tomu, že Compton vedl celý projekt, ani kvůli jeho úctyhodnému vzhledu — byl vysoký, štíhlý a pořádně svalnatý, takže vypadal spíš jako Barrymore, než jako nositel Nobelovy ceny, kterým byl. Jenže ostatní členové talentovaného týmu v zasedací místnosti byli příliš nezávislí, než aby slepě následovali vůdce jenom proto, že byl vůdcem. V tomto případě prostě všichni dospěli ke stejnému závěru.

Szilard to pochopil. Řekl tedy: „Jestli jsme se tedy shodli, že Chicago je třeba bránit, pak také musíme o důležitosti tohoto poslání přesvědčit armádu.“

„Stejně budou Chicago bránit silou,“ prohlásil Compton. „Je to pilíř, na kterém stojí celé Spojené státy.“

„Je to ještě mnohem důležitější,“ poopravil ho tiše Fermi. „Kvůli tomu co tady děláme je Chicago stěžejním bodem, na kterém závisí celý svět, a o tomhle armáda neví. Musíme poslat někoho, kdo jim to řekne.“

„Ve skutečnosti musíme poslat dva,“ doplnil ho Szilard a Larssen si byl okamžitě jist, že s Fermim již dopředu promýšleli strategii dalšího postupu. „Musíme poslat dva a to samostatně, kdyby náhodou některého z nich potkala po cestě nějaká nepříjemnost. Všude kolem nás je teď válka, stát se může prakticky cokoliv.“

Teď se znovu ozval Fermi a vypadalo to, jako kdyby přidával další verše nějakého starověkého řeckého dramatu: „Měli bychom raději poslat rodilé Američany. Důstojníci pravděpodobně budou spíše pozorně naslouchat jim než nějakému cizinci, nějakému vetřelci, kterému se nedá zcela věřit ani teď, když se tady vynořili Ještěři, skuteční vetřelci.“

Larssen souhlasně přikyvoval a obdivoval Fermiho logiku, byť musel zároveň litovat pravdivosti tvrzení, které Fermiho k takovému uvažování přimělo. V tu chvíli zvedl Gerald Sebring ruku a prohlásil: „Já půjdu.“

„Já taky,“ slyšel se říkat Larssen. Překvapeně zamrkal. Neuvědomoval si, že se dobrovolně přihlásí, dokud nahlas nevyřkl ta slova. Jenže tohle přihlášení dávalo smysl, dokonce i jemu: „Walt Zinn klidně může velet té bandě nevycválaných chuligánů, kteří na stavbě pracují.“

Zinn přitakal. „Dokud se mi podaří je udržet mimo vězení, pak to půjde zvládnout.“ Zradil svůj kanadský původ, když místo loch použil vězení.

„Pak je tedy všechno ujednáno.“ Szilard si spokojeně mnul ruce. Také Fermi se tvářil spokojeně. „Vyzrazíte na cestu co nejdříve. Jeden z vás pojedí autem — to budeš myslím ty, Larssene. Geralde, ty pojedíš naopak vlakem. Pevně doufám, že se oba dostanete do Washingtonu v pořádku a včas — a taky doufám, že Washington bude ještě stále v našich rukou, až tam dorazíte.“

Po tomto dodatku jakoby Larssenem projelo nepříjemné zamrazení. Vůbec si nedovedl představit, že by Ještěři mohli pochodovat po Pennsylvania Avenue kolem Bílého domu. Jenže když se mohli vydat na Chicago, proč by nemohli stejně udeřit i na Washington. Napadlo ho, jestli se nějak útočníci z vesmíru dozvěděli, že to bylo hlavní město Spojených států.

Když tak pozoroval Szilardův spokojený výraz, uvědomil si, že Maďar dosáhl přesně toho, co chtěl. Jakkoliv byl oddán demokracii, Szilard tuhle schůzi vedl patřičným směrem jako nějaký chicagský politický manipulátor. Larssen se musel usmát. No, jestli tohle není demokracie, tak co to je? Tuhle otázku je možná lepší v Chicagu nechat nezodpovězenou. Pousmání ale přešlo v záchvat smíchu, který se naštěstí Larssenovi podařilo potlačit dříve, než mohl nahlas propuknout. Napadlo ho totiž, že jméno Szilard taky zní docela podivně... Bylo by ho zajímalo, zda si to Szilard uvědomil, a jak se asi v maďarštině řekne Ještěr.

„Hlásím, že se nám podařilo rozluštit jednu z hádanek, vznešený veliteli.“ oznámil Kirel.

„Tak to je příjemná novinka.“ vyštěkl na něj Atvar. Čím déle se musel zabývat Tosevem 3, tím se stával nedůtklivějším. Jenže si nemohl dovolit se před Kirelem otevřeně rozčilovat. Všichni se klaněli Císaři, to ano, ale ti pod ním spolu soupeřili. Důstojnická spiknutí nebyla žádným tajemstvím. Proto Atvar raději zmínil svůj drsný tón: „Co nového jsi se tedy dozvěděl o Velkých Ošklivcích?“

„Naši technici zjistili, proč se nám během počátečního bombardování jadernými zbraněmi v atmosféře nepodařilo zcela přerušit a zničit jejich rádiové spojení.“

Kirel pokynul jednomu z techniků, který vzápětí připlul s ukořistěnou tosevskou vysílačkou. Atvar jenom rozevřel čelisti a musel se škodolibě usmát. „Velká, ošklivá a neohrabaná, přesně jako sami Tosevané,“ poznamenal.

„Máš naprostou pravdu, vznešený veliteli,“ souhlasil oddaně technik. „Stejně neohrabané a primitivní. Jejich elektronky ještě ani nejsou v pevném skupenství, přičemž ty naše už jsou takové takřka od pradávna, co existují záznamy. Tosevané místo toho stále používají takové mohutné trubice plněné vakuem, stejné jako tahle.“ Při těchto slovech sňal zadní stěnu přístroje, aby mohl ukázat součástky, které měl na mysli. „Jak vidíš, jsou dost mohutné, vznešený veliteli, a produkují skoro neuvěřitelné množství odpadního tepla — jsou skutečně dost neúčinné. Ale právě proto, že jsou tak mohutné a tak — tak objemné, jestli mohu použít tak nepřesný výraz, jsou mnohem odolnější vůči elektromagnetickému vlnění, než by byly nechráněné integrované obvody.“

„Děkuji ti, nižší techniku,“ prohlásil Atvar, který si mezitím díky tělové kresbě zjistil jeho hodnotu. „Tvoje informace jsou cenné. Služ Císaři.“ Když uslyšel svoje propuštění, sklopil technik oči coby uctivý pozdrav panovníkovi, pak si vzal zpátky vysílačku a zmizel z dohledu velitele flotily.

„Jak vidíš, vznešený veliteli, tosevanský komunikační systém zůstal provozuschopný vlastně jenom díky tomu, že je tak primitivní.“ prohlásil Kirel.

„Jejich vysílačky jsou primitivní, a nakonec je to pro ně ještě užitečné. Ještě ani nepřišli na to, jak vyrábět pořádné rakety. Místo toho používají dělostřelecké náboje nadměrné ráže, a zase jim to pomůže. Teď se ale pokoušejí sestrojit skutečné rakety. Kam tohle povede, kapitáne?“

„K našemu vítězství,“ pronesl odhodlaně Kirel.

Atvar se na něj vděčně zadíval. Možná se Kirel v poslední době choval tak loajálně jenom proto, že nechtěl velet tomuto představení, které nakonec slibovalo místo slavného vítězství jen samé potíže. Jenže v tuhle chvíli to Atvarovi

bylo jedno. Měl tady někoho, komu si mohl pěkně postěžovat, a to s ním dělalo úplně divy.

A taky že si postěžoval: „V oblastech, kde naopak Tosevané nejsou tak primitivní, tak nám zase způsobují ztráty.

Nevím o tom, že by za celou dobu, co pamatuje naše Říše, byl někdo natolik šílený, aby stavěl lodi tak velké, že na nich mohou přistávat letadla? Myslím tedy kdo kromě těchhle Velkých Ošklivců?“

Domov, Rabotev 2 i Haless 1 měly sice vodu, to ano, ale jenom v podobě řek, rybníků a jezer (Rabotev 2 měl dokonce i několik miniaturních moří). Ani na jednom situaci nekomplikovaly rozlehlé plochy oceánů jako tady na planetě Tosev 3. Proto Rasa, ani Rabotevané či Halessové neužívali vodu v takovém rozsahu, jak to činili Tosevané. Když se vám jakoby odkud vynoří letadla, jako tomu bylo při náletu na základnu na čínském pobřeží, je to nepřijemné překvapení. Stejně tak je překvapily lodi s mohutnými děly, které ostřelovaly jakoukoliv základnu u pobřeží.

Kirel si pohrával s prsty a krčil rameny. „Když už teď víme, že bojujeme i z moře, můžeme jejich lodě potopit, a to mnohem rychleji, než se jim je podaří vyrábět. Vždyť ty lodě nejsou nijak nenápadné. Ten problém zmizí, a to brzy.“

„Kéž by to tak bylo.“ Jenže jak jednou Atvar začal nahlas projevovat své obavy, nehodlal se jen tak nechat ukonejšit.

„Tyhle rakety, které se teď pokoušejí sestřelit — jak je jenom máme všechny sestřelit? Přišli jsme sem s úmyslem bojovat s pouhými divochy, jejichž jedinými střelami měly být šípy z luku. A víš, co je teď nejnovější zpráva?“

„Pověz mi o tom, vznešený veliteli,“ dožadoval se Kirel tónem muže, který ví, že bude lepší pozorně a soucitně poslouchat, jestli si chce nějak polepšit.

„Během několika posledních dní vůbec poprvé proti našim letounům startovala proudová letadla jak z Deutschlandu, tak z Británie. Pořád ještě jsou o dost horší než naše stroje — zejména ta britská — ale už mnohem méně než ty naprosto zastaralé plechovky s otočnými vrtulemi, které proti nám vzlétaly dosud.“

„Tedy — o tom jsem neslyšel, vznešený veliteli.“ Teď se Atvarovi skutečně znovu podařilo upoutat Karelovu pozornost. Po chvilkovém překvapení velitel lodi pokračoval: „Počkej chvilku. Deutschland a Británie byly vzájemně ve válečném stavu, než jsme tady přistáli, mám pravdu?“

„Ano, je to tak. Británie a Spojené státy a SSSR s Čínou proti Deutschlandu a Itálii. Zároveň taky Británie a USA s Čínou proti Nipponu, ale z jakéhosi nepochopitelného důvodu ne Nippon proti SSSR. Kdyby proti nám Tosevané neustále nepřicházeli s novými a lepšími zbraněmi, přísahal bych na jméno Císařovo, že jsou úplně šílení.“

„Počkej chvilku,“ opakoval se Kirel. „Jestliže Deutschland a Británie byli před naším přistáním nepřátelé, pak není pravděpodobné, že by si vzájemně poskytovali nejnovější technologie, že?“

„Já bych to tak bral, ale kdo si může být něčím jist, když jde o jednání Velkých Ošklivců? Možná jsou takoví prostě proto, že mají tolik rozličných císařství na tak malém prostoru.“ Ve srovnání s propleteným a záhadným způsobem, kterým Tosevané vedli politická jednání, byly i poměry na císařském dvoře poměrně jednoduchou záležitostí. Jakmile musel jednat s kterýmkoliv z pozemských politiků, připadal si Atvar úplně mimo mísu. Místo toho, aby se snažil je poštvat jednoho proti druhému, jak doporučovaly návody, mohl být nakonec rád, že ho ještě nevyužili.

Jenže Kirela pořád ještě zajímala ta záležitost s tryskáči. „Vznešený veliteli, jestliže si nepřenechávají technologie, pak to musí znamenat jediné — přišli na to nezávisle na sobě. Jsou jako nebezpečný virus, veliteli flotily. Mutují příliš rychle — tedy nikoliv fyzicky, ale technicky, což je snad ještě horší — možná rychleji, než jsme schopni zvládnout. Možná bychom měli tuhle planetu vysterilizovat od těch oblud.“

Velitel flotily okamžitě obě oční koule stočil tak, aby viděl na svého podřízeného. Že by slyšel opravdu tohle od muže, který naléhal na to, aby Velcí Ošklivci dostali příležitost se vzdát ještě předtím, než přerušili jejich rádiové spojení?

Nebo přesněji řečeno, než selhal jejich pokus toto spojení přerušit? „Domníváš se tedy, kapitáne, že pro nás představují tak velké nebezpečí?“

„Přesně to si myslím, vznešený veliteli. Jsme na vysoké úrovni a setrváváme na ní už celé věky. Oni jsou sice pod námi, ale rychle postupují. Musíme je rychle srazit na kolena, dokud jsme toho ještě schopni.“

„Kdyby jenom ty nečisté nestvůry nezničily 56. císaře Jossano,“ povzdechl si lítostivě Atvar. Kdybychom jenom neměli tolik našich zbraní na jediné lodi, dodal pro sebe v duchu. Jenže ne, za tohle ho nemohl nikdo obvinít. Prastaré doktríny jasně říkaly, že se velká množství jaderných zbraní mají svěřit jenom těm nejspolehlivějším lodím. Přesně tak, jak se od důstojníka Rasy očekávalo, řídil se právě těmito doktrínami. Nikdo jej za to nemohl považovat za neschopného — až na to, že kvůli dodržení tohoto nařízení došlo k závažné katastrofě. Dělalo mu starosti, jak prastaré doktríny zastarávaly právě v okamžiku, kdy je bylo třeba použít na tosevanské záležitosti. Tahle skutečnost ho dčila ještě víc, než samotné boje na povrchu Tosevu 3.

„Pořád ještě nám ale nějaká zařízení zbyla,“ trval na svém Kirel. „Třeba budou Velcí Ošklivci ochotnější k jednání a poddání se naší vůli až uvidí, co můžeme provést s jejich městy.“

Atvar zaklonil hlavu v nesouhlasném gestu. „Nebudeme ničit svět, ke kterému už v tuto chvíli směřuje flotila lodí s osadníky.“ Tohle pravila prastará doktrína, doktrína založená na zkušenostech s porobením Rabotevů a Halessů.

„Vznešený veliteli, Tosev 3 se mi zdá být značně odlišný ode všech našich předchozích dobovačných výprav,“ prohlásil Kirel, který tím na svého nadřízeného vyvíjel nátlak takřka už na hranici slušnosti. „Tosevané mají mnohem rozsáhlejší možnosti vzdorovat než všechny předchozí rasy, a proto podle mě vyžadují tvrdší zacházení. Zejména tihle Deutsche, vznešený veliteli — ten kanón, co zničil 56. císaře Jossano byl jejich, ačkoliv byl na území SSSR. Navíc jsou to právě oni, kdo zkoušejí vystřelit rakety a teď mi říkáš, že ještě zkoušejí proudové letouny.“

„Ne,“ rozhodně odmítl Atvar. Prastaré doktríny jasně říkaly, že nové planety nemohou být zamořeny radioaktivitou, která by znemožňovala kolonizaci ještě dlouho poté, co veškerá úsilí o získání planety skončila. Vždyť Rasa se tady zabýval už jednou provždy, zahrne Tosev 3 do rozsáhlé sítě planet Císařství... a Tosev 3 už sám o sobě neměl příliš mnoho volné půdy do začátku. Jenže potíž byla v tom, že na něm žili nepřijemní domorodci působící mnoho problémů. Ještě před okamžikem uvažoval velitel flotily o tom, jak chabě se osvědčily prastaré doktríny při potírání Velkých Ošklivců. Jenže představa, že by se jimi neřídil, ho dčila mnohem víc. Pripadalo mu to, jako kdyby měl být odříznut od

přízně Císaře, ponechán o samotě. Bude ale ještě zasluhovat Císařovu přízeň, jestliže Rasu povede k dalším nezdarům? „Počkej, kapitáne — rozmyslel jsem si to,“ zarazil Kirela, který se už chystal k odchodu. „Přejděte k akci a jednu z nich použijte na — jak že se to místo jmenuje?“ „Berlín, vznešený veliteli,“ odpověděl Kirel. „Stane se, jak poručíš.“

05 KAPITOLA

„Paříž,“ pronesl George Bagnall unaveně. „Byl jsem tady na dovolené sotva pár let předtím, než začala válka. Už to není co to bývalo.“

„Nic už teď není takové jako předtím, než začala válka,“ doplnil ho Ken Embry. „Ksakru, vždyť nic už není takové, jako to bývalo před příchodem Ještěřů, a to je sotva pár týdnů.“

„Ale má to taky svou dobrou stránku, jinak bychom totiž teď už byli váleční zajatci, seděli bychom za ostnatým drátem a čekali na svoje další přidělové balíčky od Červeného kříže,“ upozornil je Alf Whyte. Navigátor zvedl nohu a protřepal si unavené chodidlo, pak se trochu hořce zasmál. „Kdybychom ale byli zajatci s balíčky Červeného kříže, měli bychom lepší žvanec než to, co jsme dostávali cestou sem.“

„Máš pravdu v obou věcech,“ souhlasil s ním George Bagnall. Němečtí okupanti v severní a střední Francii klidně mohli anglické letce nejméně tucetkrát sebrat během jejich pouti, ale neobtěžovali se to udělat. Někteří dokonce radostně mávali na muže, které by možná za jiných okolností zastřelili. Francouzští rolníci se s nimi podělili o všechno, co měli, jenže většinou měli jenom brambory a zeleninu. V porovnání s touto stravou jim připadaly přiděly doma královské, což jenom svědčilo o jejich bídné situaci.

Ken Embry se ozval: „Když už tak mluvíme o Ještěřech, koho by dříve napadlo litovat, že slyší zprávu o naprostém zničení Berlína?“

Během posledních několika dnů totiž všechny francouzské noviny, ačkoliv byly pod německým dohledem, nepsaly takřka o ničem jiném. Popisovaly obrovskou ohnivou kouli, která město pohltila, o nevidaném rozsahu škod, litovaly stovky tisíc obětí, které udávaly odhady. Bagnall rozuměl většině z toho, co se v novinách psalo. Jeho francouzština totiž byla o mnoho lepší, než jak vesele přiznával tehdy po šťastném přistání lancasteru na silnici. Teď rozhodně dodal: „Neuronil bych ani slzu, kdybych se dozvěděl, že se jim spolu s ostatními podařilo usmazit i Hitlera.“

„To já taky ne,“ souhlasil s ním Embry. „Taky by mi vůbec nevadilo mít na palubě jednu z těch podělaných velkých pum tehdy při náletu na Kolín. Pokud by to tedy bylo jenom mezi námi a nacisty — jenže tihle Ještěři všechno hrozně komplikují.“

„To máš teda zatracenou pravdu.“ Bagnall opatrně stočil ostražitý pohled na oblohu, jako kdyby vyhlížel nějaké ještěří letadlo. Jako by nějak pomohlo kdyby ho teď zahlédl. Vždyť klidně mohlo mít v pumovnici právě takovou superbombu, jakou shodili na Berlín. Jestliže se dalo věřit novinám — to bylo vždycky ve Francii dost riskantní a teď po roce 1940 obzvlášť — pak jediná puma dokázala zarovnat oblast v rozloze několika mil čtverečních. Před takovou bombou jste nemohli nijak utéct, natož se před ní ukrýt. Jaký tedy mělo význam sledovat oblohu?

Když tedy Bagnall znovu sklopil oči směrem k zemi, jeho pohled utkvěl na zašedlém roztrhaném propagandistickém plakátu, který vylepovala vichistická vláda. Ačkoliv nikdy neměla moc nad Němci okupovanou částí Francie, nebylo to poprvé, co viděl takový plakát. Velkými písmeny v barvě trikolóry na něm stálo LABOURAGE ET PATURAGE SONT LES DEUX MAMELLES DE LA FRANCE. Pod to někdo drobným písmem křídou připsal: Merde.

Palubní technik si dodatku nijak nevšímal. S údivem a okouzlením zíral na slogan. Divil se, že tohle vůbec někdo mohl napsat a ještě navíc to někdo dovolil vytisknout a vylepovat na veřejnosti. Ale bylo to tu, čtyřpalcovými písmeny a upraveno tak, aby plakát vypadal vlastenecky. Nedokázal si pomoci a vybuchnul v opravdu srdečném záchvatu smíchu.

„Co je ksakru tak zábavného?“ zeptal se ho Joe Simpkin, zadní střelec Lancasteru. Bagnall ale nebyl schopen slova. Místo toho tedy ukázal prstem na vichistický plakát. Když byla jejich pozornost takto navedena patřičným směrem, Ken Embry a Alf Whyte se během okamžiku rozesmáli taky.

Simpkin se ale nesmál. Neuměl totiž vůbec francouzsky, ačkoliv od chvíle, kdy jejich bombardér nouzově přistál, pochytil několik slůvek, z nichž některá se nedala použít na veřejnosti. Proto tedy stále nechápal, v čem tkví kouzlo onoho plakátu. Zachmuřeně se šklebil a neustále naléhal: „Co je tam napsáno?“

„Něco ve smyslu: Práce a farmaření jsou dvě kozy Francie,“ odpověděl mu Bagnall mezi výbuchy smíchu. Jenže jeho překlad do angličtiny mu přivodil další záchvat a všichni se smáli s ním. Hubený Francouz v ošoupaném saku a černém baretu se mračil při pohledu na sedm zcela zjevných cizinců, kteří se uprostřed ulice sotva smíchy za břicho popadají. Jenže protože jich bylo sedm, raději zůstal jenom u toho mračení.

„Vážně je tam napsáno kozy?“ ptal se pro jistotu Simpkin. Byl z Gloucesteru a mluvil tedy se západním přízvukem. „Ve Francii jsou hezčí kozy, a nohy taky.“

Jako na potvrzení pravdivosti jeho slov v tu chvíli kolem projela krásná dívka na rachtajícím kole, které bylo patrně starší než ona. Sukně odhalovala značnou část jejich opálených nohou. Bagnall zřetelně slyšel každé cvaknutí, jak řetěz pomalu přejížděl přes ozubená kola. Slyšel i jiná kola, která byla za rohem a mimo dohled. Taky slyšel i koňské podkovy a rachot kovových kol na dláždění, jak se koněm tažený vozík pomalu sunul po ulici. Slyšel kohosi pracovat na ručním šicím stroji a nějaká dáma volala na svou kočku jménem Claude, která byla podle své majitelky dost nevděčná. Přišlo mu, jako kdyby náraz mohl slyšet celé město.

„Paříž už není Paříží, bez té spousty aut, které se tě všechny najednou pokoušejí přejet,“ prohlásil.

„To ne, ale díky tomu, že zmizela všechna auta, je mnohem čistší,“ namítl Embry. „Jen se nadechni, jak je tu čistý vzduch. Skoro jako kdybychom teď byli někde na venkově. Když jsem tady byl posledně, tak tu výfukové plyny dělaly

dým skoro jako v Londýně.“

„Tak o výfukové zplodiny se dnes rozhodně zajímat nemusíme.“ připustil Bagnall. „Vlastně nás nemusí zajímat ani benzín — náckové ho všichni zrekvírovali pro svoje tanky a letadla.“

Kroky zpoza rohu jim prozradily, že se k nim někdo blíží. Kroky jasně klapaly, jako kdyby i boty dotyčného byly prosyceny jeho pocitem vlastní důležitosti. Když se o několik vteřin později objevil, ukázalo se, že je mnohem lépe živěn a ošacen než většina Francouzů, které v posledních dnech viděli. Něco stříbrného se mu zalesklo na klopě. Když přišel blíž, zjistil Bagnall co to je: malý odznak ve tvaru oboustranné sekery — francisky, což byl symbol vichistické vlády a kolaborace.

Muž se chystal projít kolem nich, ale pohled na muže v uniformách, byť tak zaprášených a uválených, jako měli teď na sobě muži z posádky Lancasteru, přitáhl jeho pozornost a zvědavost. „Pardonnez—moi, messieurs, mais — etes—vous allemands?“ zeptal se a pak to zkusil i v jiné řeči: „Sind Sie Deutsche?“

„Non, monsieur, nous sommes anglais,“ odpověděl mu Bagnall.

Oči onoho Francouze se rozšířily. Jakoby sama od sebe vyjela jeho levá ruka ke klopě, jako kdyby chtěla zakrýt francisku. Bagnalla napadlo, co se mu asi tak honí hlavou, jak se cítí, když už si zvyknul na německé jho a teď potká někoho ze země, která se mu odmítla podvolit.

Ten muž mluvil také anglicky. „Celý svět je teď tvořen jediným lidstvem.“ S pokývnutím prošel kolem Angličanů a rychle odcházel pryč, přičemž se ještě jednou bleskově podíval přes rameno.

„Nechutnej parchant,“ zamručel Alf Whyte. „Celý svět, to teda určitě. Nejradši bych mu botou pohladil zadnici.“

„To já taky,“ přidal se Bagnall. „Jenže ač se nám to moc nelíbí, tak on má pravdu, protože jak dlouho myslíš, že bychom se tady mohli potloukat v modré uniformě RAF za jiné situace? To bychom se ocitli ve Stalagu ještě mnohem dřív, než vůbec řekneš 'Ruce vzhuru!'“

„Možná je to tak, ale darebáky, jako je tenhle, já nehodlám počítat mezi příslušníky stejného lidstva,“ trval na svém Whyte. „Kdyby byli v Paříži Ještěři, podlejal by jim místo Němcům.“

Navigátor se nijak nesnažil říkat svoje názory potichu. Francouz poskočil, jako by ho štípla vosa a kvačil pryč ještě rychleji. Teď už jeho kroky nepřipomínaly chůzi vládce všehomíra, ale spíše někoho, na koho dýchla smrt.

Ken Embry si jazykem projel mezi zuby. „Měli bychom možná opatrněji vážit svoje odsuzování. Nemuseli jsme pod německým útlakem přežívat poslední dva roky. Ačkoliv to říkám velice nerad, kdyby se Hitler vylodil a zvítězil, určitě by se i v Anglii objevila určitá část kolaborantů a těch, kteří by udělali hodně jenom proto, aby zůstali naživu.“

„Ti druzi mi nijak zvlášť nevaří,“ upřesnil Bagnall. „Člověk zkrátka musí žít a to znamená, že si musíš udržet práci a tak. Ale ať se propadnu, jestli si dovedu představit, že by někdo z nás nosil stříbrnou holínku nebo co to nosí ti Mosleyho maniaci. Je přece jenom hodně velký rozdíl jestli se jenom vezeš s davem anebo přímo lezeš do zadku. Nikdo tě nemůže nutit nosit francisku. Tu nosíš prostě proto, že chceš.“

Ostatní členové posádky souhlasně přikývli. Dostávali se čím dál víc do nitra Paříže. Bagnallovi se město zdálo nějak cizí a nebylo to jenom tím, že okolní ulice byly takřka prázdné. Když město navštívil naposledy, ještě stále tu byly znát dopady hospodářské recese třicátých let. Jednou z věcí, na které nikdy nezapomene, byl pohled na muže, z nichž mnozí byli dobře oblečení, jak náhle zastavují a z chodníku sbírají nedopalky cigaret. Jenže tehdy to dělali i dobře oděni muži v Londýně. Francouzům se dokonce dařilo i umně skloubit škudlení doma a na veřejnosti to nedat znát.

„Tak tohle zmizelo,“ zvolal Bagnall asi stejně potěšen svým objevem, jako fyzik, který si zrovna hraje s radiem. Všichni kamarádi se na něj nechápavě otočili. Na vysvětlenou pokračoval: „Co nás vždycky napadlo jako první, když jsme vzpomínali na Paříž?“

„Folies—Bergere,“ odpověděl okamžitě Embry. „Jak se jenom jmenovala ta černošská holka — jo, Josephine Bakerová — co tančila oblečená jenom do banánů a pár hadříků. Ty holky, co tancovaly za ní, toho na sobě měly ještě méně.“

Orchestr ve svém sníženém prostoru hrál jako o život a nikdo mu nevěnoval pozornost.“

„To zní vážně dobře,“ prohlásil Joe Simpkin. „Jak se tam odtud můžeme dostat?“

Dalo mu to trochu práce, ale podařilo se mu nenechat se vyrušit střelcovým přerušením hovoru. „Tak jsem to přesně nemyslel, Kene, ale jsi dost blízko. Paříž pro nás byla jakýmsi symbolem šťastných časů — Gay Paree a to ostatní. Vždycky jsme měli pocit, že lidi, co tu žijí, si život umí nějak vychutnat víc než my. Ví Bůh, jestli to byla pravda, ale vždycky to tak vypadalo. Teď už ten pocit nemám.“

„To víš, těžko se můžeš radovat, když máš hlad a žiješ pod nadvládou okupantů,“ vysvětlil Alf Whyte.

„No jo, okupace,“ pronesl trochu zasmušile Ken Embry. „Narovnejte se, chlapi, tady přichází náckové osobně. Budeme před nimi vypadat jako vojáci, co říkáte?“

Německý voják na propagandistických fotografiích vypadal spíš jako vysoustruhovaný než stvořený mužem a ženou: svalnatý a dobře rostlý. Všechny pohyby naprosto stejné. Tvrdé tváře bez výrazu pod uhlákovými helmami, které dodávaly ještě trochu odstrašující nádech. Jenže rota vojáků, která teď proti nim pochodovala, byla na hony vzdálena od představ Herr Goebbelse. Někteří z nich byli obtlouští, jeden měl knír, ve kterém šed' jasně převládala nad hnědou. Několik jich mělo rozepnutý horní knoflík na blůze uniformy, což byla u Goebbelsova vojáka věc naprosto nemyslitelná, ten by se raději nechal zastřelit, než aby na to jen pomyslel. Ně kterým dokonce knoflík úplně chyběl, většinou měli boty tak špinavé, že přímo volaly po vyčištění.

Vojáci třetího sledu, uvědomil si Bagnall, možná čtvrtého — Skutečná německá armáda byla celý poslední rok uvězněna v bitvě s Rusy nebo se neustále přesouvala tam a zpět po rozlehlých pláních Sahary. Poražená Francie si nezasloužila nic lepšího než zbytky německého mužstva. Bagnalla zajímalo, jak se těmhle neohroženým okupačním bojovníkům zamlouvala vidina těžkých bojů s Ještěři, což byl tak strašný nepřítel, že si o tom celá slavná Rudá armáda mohla nechat jenom zdát.

Taky ho napadlo, a to se ho týkalo podstatně víc, zda se nevyslovené anglo-německé příměří dodržovalo na zemi

stejně jako ve vzduchu. Ti Němci na konci ulice sice byli přestárlí a obtlouští, ale všichni měli přes rameno Mausery, takže pistole letců proti nim vypadaly spíš jako hračky.

Feldvébl velící německé rotě měl takový pupek, že vypadal, jako kdyby čekal přírůstek do rodiny. Zvedl paži coby pokyn k zastavení svých mužů a pak se k letcům sám vydal. Měl asi tak tři brady a z očí zbývaly úzké šterbiny, ale zároveň v nich svítilo bystré světélko. Bagnall by s ním rozhodně nechtěl sedět u karetního stolu.

„Sprechen Sie deutsch?“ zeptal se četař.

Angličané se na sebe vzájemně podívali. Všichni pak odmítavě zavrtěli hlavou. Ken Embry se tedy zeptal: „Mluví některý z vašich mužů anglicky? Nebo parlez — vous français?“

Feldvébl zavrtěl hlavou a naducané tváře se mu trochu zatřáslý. Jenže přesně jak Bagnall předpokládal, byl to vynalézavý muž. Odkrál zpět ke svým mužům a něco na ně zamručel. Ti se okamžitě rozprchlí do obchodů umístěných na bulváru. Ani ne za minutu se jeden z vojáků objevil s hubeným, vyděšeně vypadajícím Francouzem s velkýma ušima, které by ho snad mohly odnést pryč při menším závanu větru.

To ale nebyl ten důvod, kvůli kterému ho ten voják sebral a přivedl. Ukázalo se, že mluví nejen francouzsky, ale také plynule německy. Feldvébl jeho ústy promluvil: „V kavárně Wepler na náměstí Clichy je umístěn Soldatenheim, vojenská kantýna. Tam se vyřizují záležitosti anglických letců. Půjďte, prosím, s námi.“

„Jsme tedy zajatci?“ zeptal se hned Bagnall.

Francouz přetlumočil dotaz německému četaři. Byl už teď mnohem klidnější, když věděl, že bude sloužit jako překladatel a ne jako, dejme tomu, rukojmí. Četař odpověděl: „Ne, nejste žádní zajatci. Jste naši hosté. Ale tohle není vaše zem, a tak tedy půjdete s námi.“

Neznělo to zrovna jako přání. Embry prohlásil v angličtině: „Ksaku, neměl bych mu připomenout, že to není ani jeho země, co?“ Spolu s ostatními členy posádky to Bagnall zvažoval. Jenže Němci měli nad nimi početní i zbrojní převahu. Nikdo nic neřikal. Pilot tedy vzdychl a znovu promluvil ve francouzštině: „Řekněte četaři, že s ním půjdeme.“

„Gut, gut,“ mručel si feldvébl spokojeně a přitom se poplácával po břiše, jako by skutečně čekal dítě. Potom nařídil i Francouzi jít s nimi, aby mohl i nadále tlumočit. Nebohý chlapík jenom vrhl toužebný pohled směrem ke svému obchůdku se zavazadly, ale neměl jinou možnost než uposlechnout.

Byla to dlouhá trasa. Soldatenheim byl umístěn na pravém břehu Seiny, severovýchodně od Vítězného oblouku. Jak Němci, tak Angličané respektovali starobylé monumenty Paříže. To Ještěři v tomto směru neměli žádné zábrany. Z Oblouku byl odštípnut pořádný kus, jako zející dutina ve zkaženém zubu. Eiffelova věž stále ještě stála, ale Bagnall se obával, jak dlouho se ještě bude tato dominanta tyčit k pařížskému nebi.

Jenže nakonec se z celého pochodu směrem ke kantýně do Bagnallově paměti nejpevněji zapsalo něco docela jiného: pohled na starého muže s ježatým bílým knírem, který pomalu kráčel ulicí. Na první pohled vypadal skoro jako maršál Pétain nebo něčí oblíbený dědeček. Měl v ruce hůl, na hlavě plstěný klobouk a na sobě měl elegantní dvouřadý oblek s lesklými knoflíky a ostrými puky. Na levé náprsní kapse obleku měl přišitú žlutou šesticípou hvězdu s jediným slovem: Juif.

Bagnall přesunul svůj pohled ze starého Žida s odznakem hanby přes tlustého četaře na francouzského tlumočníka. Otevřel ústa, ale pak je raději zase zavřel. Co by asi tak mohl říct, aby tím celou záležitost nezhoršil pro sebe a, ještě pravděpodobněji, pro nebohého Žida? Nic ho nenapadlo, ale to ticho mu přišlo velice tíživé.

Na všech pařížských nárožích se jako houby po dešti takřka přes noc vyrojily německé vojenské značky, bílé dřevěné šipky s hranatými černými písmeny. Britská posádka bombardéru by díky nim pravděpodobně cestu ke kantýně zvládla najít i sama, ale Bagnall asi nemohl četaře vinit z toho, že na ně dohlédl. Jestliže nebyli zcela nepřátelé, pak rozhodně nebyli ani spojenci.

Nad kantýnou visel veliký nápis, opět černý na bílém, který oznamoval, co je uvnitř: Soldatenheim Kommandatur Gross— Paris. Na další části cedule byl namalován černý kříž v kruhu. Pod nápisem neustále dovnitř i ven proudili vojáci v polní sedí. Ti, kteří rozpoznali BAF uniformy letců, se na chvíli zarazili a očumovali. Nikdo ale nedělal nic víc, než že civěl, za což byl Bagnall podivně vděčný.

Feldvébl nebohého tlumočníka propustil přímo před kantýnou, aniž by mu dal byť i jen nějaké spropitné. Během té hodiny a půl, které jim zabrala cesta sem, nepřeložil více než půltuctu vět a většinou banálních. Teď ho ještě čekala stejně dlouhá cesta zpátky. Ale rychle odešel, aniž se vůbec otočil. Zmizel bez jediného slůvka stížnosti, jako by mu úplně stačilo, že vyvázl bez potíží. Pro rozumného člověka to možná skutečně bylo dost.

Nedaleko od vchodových dveří byl postaven stůl, na kterém byla cedule napsaná jak v němčině, tak v angličtině. Angličané si přečetli nápis: PRO BRITSKÉ VOJÁKY POŽADUJÍCÍ REPATRIACI Z FRANCIE. Za stolem seděl důstojník s brýlemi v kovových obroučkách. Jedna zlatá pecka na jeho vyšívaných náramenících dávala na srozuměnou, že se jedná o podplukovníka.

Německý četař zasluloval a několik minut s ním hovořil ve vlastním jazyce. Důstojník přitakával, na několik věcí se vyptával a pak znovu přitakal, načež četaře propustil pohybem ruky. Pak se obrátil na Angličany. „Povězte mi, jak jste se dostali do Paříže, pánové.“ Jeho angličtina byla dobrá a takřka bez cizího přízvuku. „Jsem podplukovník Maximilian Hocker, jestliže vás trochu uklidní moje představení.“

Coby pilot promluvil Ken Embry za celou posádku. Vyprávěl mu o útoku na ještěři základnu i s mnoha detaily, ačkoliv si Bagnall všimnul, že úmyslně nejmenoval leteckou základnu, ze které jejich Lancaster k náletu odstartoval. Jestliže si toho všimnul i Hocker — což bylo pravděpodobné, vypadal velice bystře — pak to nedal najevo.

Jeho šedé oči se trochu rozšířily, když mu Embry pověděl o jejich nouzovém přistání na francouzské silnici. „Měli jste velké štěstí, kapitáne, a nepochybně jste velice zkušený pilot.“

„Děkuji, pane.“ Embry se znovu pustil do líčení jejich putování, přičemž neprozradil jména Francouzů, kteří jim na dlouhé cestě pomáhali. Sice se jich dozvěděli jenom pár a to vždycky jenom křestní jména, ale přesto je nezmínil.

Hocker na něj opět nijak nenaléhal. Pilot vyprávění uzavřel: „Pak na nás narazil váš četař, pane, a přivedl nás sem. Podle cedule, kterou máte před sebou, nás nehodláte držet jako zajatce. Doufám tedy, že nebudete považovat za nepatřičnou mou otázku, jak se můžeme dostat domů?“

„To rozhodně ne.“ Německý důstojník se usmál, ale pouze ústy a na očích se to neprojevalo — nebo to možná bylo jenom tím, jak se mu světlo odráželo od čoček brýlí. Když opět promluvil, zněl jeho hlas dost vlídně: „Ještě dnes večer vás můžeme posadit do vlaku mířícího do Calais. Když to Bůh a Ještěři dovolí, můžete být už zítra zpátky na britské půdě.“

„To nemůže být takhle jednoduché,“ zapochyboval Bagnall. Protože už měl za sebou tři roky války s nacisty — a teď viděl starého Žida se žlutou hvězdou — nehodlal jen tak uvěřit ničemu německému.

„Skoro tak prosté.“ Hocker ze zásuvky stolu před sebou vytáhnul sedm kopií nějakého formuláře a podal je Embrymu, aby je rozdal ostatním letcům. „Musíte pouze podepsat tento papír a pak vás necháme rovnou vyrazit na cestu.“ Formulář, narychlo tištěný na nejlevnějším papíře, byl nadepsán PROHLÁŠENÍ. Obsahoval dva souběžné sloupce, jeden v němčině a druhý v angličtině. Anglická verze byla květnatou právnickou hatmatilkou ještě zhoršenou místy kostrbatým překladem s německým slovosledem. Přesto vyrozuměli, že se jedná o slib neútočení proti Německu pokud Londýn nebo — ne, Berlín ne, ale země, jejímž byl hlavním městem — budou ve válce s Ještěři.

„Co se stane, jestliže to nepodepíšeme?“ nadhodil se Bagnall.

Jestliže se předtím podplukovník Hocker usmíval, tak teď mu úsměv z tváře zmizel. „Pak také dnes večer nasednete do vlaku, jenže tenhle nepojede do Calais.“

Teď se do hovoru opět vložil Embry: „A co když ten papír podepíšeme a pak stejně budeme proti vám létat?“

„V takovém případě byste udělali mnohem lépe, kdybyste se raději nenechali chytit.“ Hocker měl příliš kulatou a měkkou tvář, než by mohl vypadat jako filmová předloha německého důstojníka. Vypadal spíše jako bavorský rolník než jako pruský oficiér. Svému hlasu ale dodal tak výhružné zabarvení, jaké by nezvládli ani tři filmoví hunové.

„Obdržel jste od velení RAF nebo od vlády Jejicho Veličenstva nějakou zprávu, která by nám umožňovala podepsat takový dokument?“ zeptal se tedy Embry.

„To jsem neobdržel,“ odpověděl Hocker. „Formálně jste stále ve válečném stavu. Přesto vám ale mohu dát své čestné slovo, že nevím o žádném potrestání těch, kteří tento dokument podepsali.“

„Prosím buďte tak laskav a dejte nám toto ujištění písemně, abychom jej mohli předložit svým nadřízeným. Kdyby se totiž ukázalo jako nesprávné, budeme moci své prohlášení považovat za neplatné. Navíc by proti nám v případě zajetí neměly být používány jakékoliv trestní nástroje.“

„To je vážně dobrý, Kene,“ pošeptal mu Bagnall obdivně.

Hocker otevřel pero a rychle něco napsal na zadní stranu dalšího formuláře. Poté lejtstro podal pilotovi. „Doufám, že to vyhovuje vašim požadavkům, kapitáne?“ Vyslovil to přesně jako kterýkoliv rodilý Angličan.

Embry si přečetl, co podplukovník sepsal. Než odpověděl, předal papír také Bagnallovi. Hockerův psaný projev byl, narozdíl od jeho řeči, typicky německý. Palubní technik to musel louskat slovo od slova. Zdálo se ale, že to v zásadě splňuje požadavky, které vznesl Embry. Bagnall papír podal Alfu Whytovi.

Německý podplukovník trpělivě počkal, až si prohlášení přečtou všichni členové posádky. „Tak co, pánové?“ zeptal se, když měl Embry papír zpátky u sebe.

Pilot klouzal pohledem z jednoho letce na druhého. Nikdo neřekl ani slovo. Embry si povzdechnul a otočil se k Hockerovi. „Dejte mi to zatracené pero.“ Podepsal svoje prohlášení několika rychlými tahy. „Tady to je.“

Hocker trochu nechápavě zdvihl obočí. „Vy nejste spokojen s tímto vyřízením?“

„Ne, to tedy nejsem spokojen,“ souhlasil Embry. „Kdyby nebylo Ještěřů, bojovali bychom proti sobě. Jenže už jsou jednou tady, takže co můžu dělat?“

„Věřte mi, kapitáne, že naprosto sdílím vaše pocity, a to bezvýhradně,“ odpověděl mu na to Němec. „Jenže jsem měl v Berlíně sestru a dvě neteře. Proto tedy na nějaký čas budu muset odložit svoji rozepř s vámi. Možná v ní budeme pokračovat za příznivějších okolností.“

„Coventry,“ řekl jenom Embry.

Podplukovník na to: „Vedle Berlína, Angláne, je poničení Coventry jako odřené koleno batolete.“ Hocker a Embry si navzájem upřeně hleděli do oči dobrou minutu.

Bagnall vzal pero a napsal na formulář svoje jméno. „Vyřídíme si to s našimi nepřáteli postupně.“ pronesl. Také ostatní členové posádky podepsali svoje prohlášení. Ale ještě když Hocker volal eskortu, která je měla doprovodit na nádraží, přemýšlel Bagnall o tom, kolik neteří asi měl ten starý Žid se žlutou hvězdou a jak se jim daří.

Plupa d'áblů pochodovala po hlavní ulici velkého zajateckého tábora. Liu Han se jim poklonila stejně jako všichni ostatní, kteří je uviděli. Nikdo nevěděl, co by se mohlo stát, kdyby těm malým šupinatým d'áblům odepřeli byt' jen některé z náznaků úcty, které jim coby jejich zajatci měli prokazovat. Nikdo, a zejména Liu Han, to ani nechtěl zjistit. Když byly nestvůry pryč, přišel k Liu Han jakýsi muž a něco jí říkal. Jenom zavrtěla hlavou. „Je mi líto, ale vašemu nářečí já nerozumím,“ prohlásila. Bylo evidentní, že ani on nerozumí jejímu dialektu, protože se zašklebil, rozhodil rukama a bez dalšího slova odešel.

Povzdechla si. Skoro nikdo tady neuměl mluvit jejím nářečím, tedy až na pár vesničanů, kteří byli zajati zároveň s ní. Šupinatí d'áblové nebrali ohledy a ve svých táborech dávali na jednu hromadu lidi takřka z celého území Číny. Buď si neuvědomovali, jaké jsou mezi nimi rozdíly, anebo jim to možná bylo úplně jedno. Pro těch několik vzdělaných, tedy těch ovládajících čtení a psaní, nebyla absence nějakého společného nářečí až tak omezující. Domlouvali se spolu pomocí štětečků a papíru, protože všichni používali stejné znaky.

Ti malí démoni byli dokonce natolik neznalí a ignorovali skutečnost, že do stejného tábora zavřeli i japonské vojáky. Z

těch už ale v táboře nezbyval ani jediný. Někteří z nich spáchali sebevraždu v zoufalství nad tím, že se nechali zajmout. Ti, jejichž zoufalství nebylo tak naléhavé, zemřeli také, pěkně jeden po druhém. Liu Han neměla nejmenší tušení, jaká smrt je potkala. Když byli všichni mrtví a malí ďáblové si nevěděli rady, úplně jí to stačilo ke štěstí.

O dvě ulice dál od hlavní třídy, kde vetřelci nejčastěji hlídkovali, se brzy rozběhnul černý trh. Lidé sice v táboře přistáli jenom s tím, co měli právě na sobě, ale i s tím brzy začali obchodovat. Nebyl důvod, proč by se muž se zlatým prstenem nebo žena s měšcem plným mincí nemohli bez těchto věcí obejít. Během několika dní se objevily slípky a dokonce i selátka, která měla doplňovat chudou stravu z rýže, kterou jim dodávali Ještěři.

Plešatý chlapík s naježeným knírkem seděl na zemi a před sebou měl obráceně položený svůj klobouk vyrobený ze slámy. V něm ležela tři pěkná vejce. Když si všimnul, že si je Liu Han prohlíží, přikývnul a promluvil na ni. Když viděl, že mu nerozumí, zkusil jiné nářečí a pak ještě nějaké jiné. Nakonec se mu podařilo najít dialekt, kterému rozuměla i ona: „Co mi za ně dáš?“

Někdy zkrátka nestačí jenom rozumět. „Je mi líto,“ řekla jenom. „Nemám nic, co bych ti mohla nabídnout.“

Tam v její vesnici by po tomto úvodním otřukávání následovalo smlouvání, kterým by vyplnili většinu rána. Jenže tady, pomyslela si, to byla holá pravda. Její muž i její dítě byli mrtví, zavraždění rukama Japonců. Její vesnice byla nejprve poničena nájezdem východních barbarů a pak ještě náletem ďáblů v jejich letadlech připomínajících vážky — a teď už ji ztratila navždy.

Muž nabízející vajíčka naklonil hlavu na jednu stranu jako kohout a usmál se na ni slizkým úsměvem obchodníka. Pak řekl: „Hezké ženy nikdy nejsou v situaci, že by neměly co nabídnout. Ty chceš vajíčka, takže co kdybys mě za to nechala podívat se na tvoje tělo?“

„Ne,“ prohlásila rázně Liu Han a odkráčela pryč. Plešatý chlapík se začal smát, když se k němu otočila zády. Nebyl vlastně prvním, kdo jí během smlouvání na trhu navrhnul tento způsob placení.

Vracela se tedy ke svému stanu, který sdílela spolu s Yi Minem. Lékárník se brzy v zajateckém táboře začal stávat čím dál důležitější osobou. Malí šupinatí ďáblové jej dost často navštěvovali, aby se od něj naučili psanou čínštinu a nářečí, která ovládal. Někdy jim dokonce poskytoval rady, jak by bylo lépe zařídít některé záležitosti. Velice často jej uposlechli — proto byl také tak důležitý. Kdyby chtěl vajíčka, měl možnost, jak si je opatřit.

I přesto si ale Liu Han někdy přála, aby se bývala raději nastěhovala do stanu s ostatními zajatci ze své vesnice, nebo třeba i s lidmi, které dosud nikdy neviděla. Jenže on přiletěl do tohoto tábora na palubě stejného letadla, byl jedním z mála známých ostrůvků v tomto moři neznámých zajatců — a tak s tím souhlasila. Když ji o to žádal, byl dost ostýchavý. Teď už ho ostýchavost rozhodně netrápila.

Nadzvedla cíp stanu. Přivítalo ji překvapené zasyčení. Rychle se uklonila skoro až na zem. „Je mi to velice líto, pane ďábel, pane. Neměla jsem v úmyslu vás nějak vyrušovat,“ sypala ze sebe rychle omluvu.

Až příliš rychle. Démon se otočil zády k Yi Minovi, jehož řeč patrně svým příchodem přerušila. „Ona říká — cože?“ zeptala se ta stvůra čínštinou s ohavným přízvukem. „Omlouvá se — říká, že je jí líto — že tě vyrušila.“ Yi Min to musel několikrát zopakovat než to ďábel konečně pochopil. Poté ze sebe vydal zvuk, jako když vaří voda v hrnci. „Takhle se to řekne ve vašem jazyce?“ zeptal se a přitom už přešel zpátky do čínštiny.

Šupinatá stvůra na něj něco zasyčela v odpověď. Jazyková výuka probíhala nerušeně ještě nějakou dobu, přičemž jak Yi Min, tak onen ďábel ignorovali Liu Han stejně dokonale, jako kdyby byla pouhou matrací na spaní, na které oba seděli. Nakonec přece jen malá stvůra vydala jakýsi bublavý zvuk, což muselo být rozloučení, protože pak vyskočil na svoje nohy s pařáty a vydrápál se ze stanu. Dokonce i při odchodu prošel kolem Liu Han nevšímavě, aniž by cokoliv řekl v čínštině nebo ve své jazyce.

Yi Min poplálal na matraci. S určitým zdráháním se Liu Han posadila vedle něho na místo, kde ještě před chvílí vysedával démon. Matrace byla ještě teplá. Vlastně spíš horká. Ďáblové totiž, zcela přiléhavě, měli teplejší tělo než lidé. Yi Min byl teď v panovačné a rozpínavé náladě. „Bude ze mě boháč,“ prohlásil. „Rasa...“

„Cože?“

„Rasa. Tak se ti ďáblové sami nazývají. Budou potřebovat lidi, kteří jim budou sloužit aby byli jejich místodržiteli. Lidi, kteří je budou moci naučit mluvu obyčejných obyvatel a zároveň se sami dokážou naučit jejich odpornou řeč. Je to obtížné, ale Ssofeg — ten co tady právě byl — tvrdí, že mi to jde mnohem rychleji než komukoliv jinému v celém tomhle táboře. Budu se učit, budu pomáhat ďáblům, a stane se ze mě mocný muž. Bylas chytrá, když ses ke mně přidala, vážně chytrá.“

Pak se k ní otočil a políbil ji. Nijak na to nezareagovala, ale toho si on téměř nevšimnul. Vmáčknu jí svůj jazyk do úst. Pokusila se ho setrást. Jenže byl větší a tak ji svou vahou přemohl a přitlačil ji na postel k matraci. V té chvíli už se jí sápal po oděvu. Povzdechla si a poddala se. Tupě zírala na šedou hrubou látku, která tvořila strop stanu, a doufala, že brzy skončí.

Myslel si o sobě, že je dobrý milenec. Dělal všechno přesně tak, jak by to měl milenec dělat, hladil ji a mazlil se s ní. Jenže Liu Han pranic nestála o něj ani o jeho pozornost, a tak se mu nepodařilo ji nijak rozehrát. Jenže Yi Min byl opět tak zaujat sám sebou, že si ani nepovšimnul její odpovědi, tedy lépe řečeno toho, že žádné nedosáhl. Kdyby tam zrovna v onu nešťastnou chvíli nebyla po ruce, byla si takřka jistá, že by si vystačil úplně sám. Jenže ona tam ke své smůle právě byla a tak si vzal ji.

„Co kdybychom dneska zkusili vznášející se motýly,“ nadhodil po chvílce a měl tím na mysli, že má Liu být nahoře. Opět si znechuceně povzdechla. On jí ani nechce dovolit, aby tam mohla jenom netečně ležet. Znovu si přála, aby ji ti šupinatí ďáblové tehdy strčili do vznášedla s někým úplně jiným. Nevěděla už vlastně, proč tenkrát souhlasila, když se na ni poprvé začal sápat. Jedině snad proto, že představoval vlastně jediné zbylé pouto se životem, který pro ni tak kruté a náhle skončil. Jenže jakmile se jednou poddala, bylo již takřka nemožné mu odporovat při každé další příležitosti. Neochotně tedy uposlechla jeho návrh, ale dívala se stále všude kolem jen ne směrem na jeho zpocenou a nechutně

mastnou tvář. Začal se s ní milovat, ale nic přitom necítila: nedostavil se žádný z těch příjemných pocitů, které znala od svého muže. Snažila se celou záležitost urychlit a přála si jedině: aby už to měla za sebou.

Mrskal sebou pod ní jako kapr lekající v agonii na suchu, když vtom se rozevřel stanový dílec. Vyděšeně zalapala po dechu a bleskurychle se vrhla pro svoji bavlňenou košili a kalhoty. Yi Min naproti tomu, stejně bezohledný k ostatním jako vždycky, zasténal rozkoší.

Liu Han si v tom okamžiku přála zemřít. Jak by se mohla objevit v táboře mezi lidmi poté, co teď bylo její tělo odhaleno na světle? Cítila nutkavou touhu Yi Mina zabít za to, že na její hlavu uvrhl takovou strašlivou hanbu. Třeba dnes v noci, až konečně usne —

Zasyčení, které se ozvalo od vchodového otvoru, ji vrátilo z jejích temných úvah zpět do stejně temné skutečnosti. To nebyl nikdo z lidí, kdo právě sledoval její potupu, ale jeden z těch malých odporných ďáblů. Když se svalila z Yi Mina uskakovala stranou, přičemž si ve spěchu natahovala kalhoty a svršek, přemýšlela nad tím, zda je to pro ni lepší nebo horší. Dospěla k závěru, že asi lepší — člověk by určitě okamžitě začal šířit nepříjemné drby, zatímco tahle potvora to určitě neudělá.

Dábel syčel a skřípal nejprve ve svém vlastním jazyce, pak se pokusil promluvit čínsky: „Co tady dělat?“

„Vychutnávali jsme okamžiky Oblaků a Deště, mocný pane ďáble Ssofegu,“ odpověděl mu Yi Min stejně chladně jako kdyby říkal Právě jsme si dávali šálek zeleného čaje. „Nečekal jsem, že se znovu objevíš tak brzy.“ Potom si začal také oblékat šaty, ale mnohem pomaleji než před chvilkou Liu Han.

„Oblaka a Deště? Nerozumět,“ ozval se znovu ten dábel jménem Ssofeg. Liu Han mu nerozuměla takřka ani slovo.

„Zdá se mi, že očekávat od ďábla porozumění poezii je stejné jako pokoušet se uvěznit měsíc do stříbrného zrcadla,“ pošeptal Yi Min rychle stranou pro Liu Han. Pak se znovu obrátil na Ssofega. „Velice se omlouvám, mocný pane. Budu raději mluvit prostě, abys mi porozuměl: milovali jsme se, dělali jsme dítě, pářili jsme se, souložili jsme... Rozumíš některému z těch výrazů?“

Protože Liu Han už stejně Yi Min připadal naprosto odporný, ani ji moc nepřekvapilo, jak dobře uměl používat prostou mluvu. Obzvlášť teď, když vypálil hned celou sadu slov v naději, že dábel alespoň některé pochopí.

A Ssofeg skutečně pochopil. „Dělat děti?“ promluvil jako ozvěnou.

„Ano, přesně tak,“ souhlasil nadšeně Yi Min. Ve tváři se mu usadil široký, poněkud předstíraný úsměv a úmyslně přehnaně gestikuloval, aby ukázal, jak je potěšen.

Malý šupinatý dábel se pokusil ještě říci něco čínsky, ale slova mu nějak nešla z tlamy. Tak tedy znovu sklouznul do své mateřštiny. Teď to byl pro změnu Yi Min. kdo se musel snažit, aby pochopil smysl vyřčených vět. Ssofeg měl ale stejnou trpělivost, mluvil pomalu a jednoduše stejně jako před malou chvílí lékárník. V jednom okamžiku ukázal svým pařátem na Liu Han. Vyplašeně ustoupila o krok zpět, ale šupinatá nestvůra se nejspíš jenom na něco ptala.

Po nějaké chvíli rozhovoru se pro změnu asi jednou či dvakrát zeptal Yi Min. Ssofeg odpověděl několika krátkými slovy. Bez jakéhokoliv varování se Yi Min najednou hurónsky rozesmál. „Víš, co si tahle pitomá želva myslí?“ podařilo se mu ze sebe vyrazit mezi jednotlivými výbuchy smíchu. „Zkus si tipnout. Ne, to bys nikdy neuhodla, ani za tisíc let.“

„Tak mi to teda řekni,“ prohlásila Liu Han s obavou, že vtip bude namířen proti ní.

Ale byla to zbytečná obava. Yi Min jí řekl: „Tenhle mrňavý šupinatý dábel se ptá, jestli je teď naše období páření, jestli se vzrušíš v určitou roční dobu jako třeba ovce nebo liščí samice. Jestliže jsem mu dobře rozuměl, tak u jejich samic to takhle funguje a když není jejich období páření, pak ani on necítí žádnou touhu.“ Lékárník se ještě jednou zasmál, ještě víc než předtím. „Ubohý, ubohý dábel!“

„To je podivné,“ souhlasila Liu Han. Až dosud ji nenapadlo přemýšlet nad milostným životem těchto ďáblů. Byli tak oškliví a odpuzující, že vlastně ani nečekala, že nějaký mají. Teď ale zjistila, že se takřka proti své vůli usmívá. „Ubozí ďáblové.“

Yi Min ale svou pozornost obrátil zpátky ke Ssofegovi. Podivnou směsicí čínštiny a ďábelského jazyka se pokusil svému partnerovi vysvětlit skutečnost, že žena je přístupná kdykoliv. Ssofeg zasyčel a pak zabublal. Stejně tak Yi Min. Pak v čínštině prohlásil: „Dávám ti své slovo, mocný pane, že to, co ti říkám, je čistá pravda.“

Ssofeg ještě jednou zabublal, než se znovu pokusil promluvit čínsky: „Pravda všechny ženy? Ne jenom tahle?“ a ukázal přitom pařátem na Liu Han.

„Platí to o všech ženách,“ přitakal Yi Min vážně, ačkoliv Liu Han v jeho očích ještě stále viděla pobavené ohníčky. Aby se ujistil, že ani jeho pohlaví nebude nijak podceněno, dodal pak ještě lékárník: „Je taky pravda, že všichni muži — tedy lidé — nemají žádné pevně dané období páření, ale mohou se s ženou pářit v jakoukoliv roční dobu.“

Jakmile to dořekl, začal opět Ssofeg vydávat zvuky převarené vody ve velkém hrnci. Místo aby kladl další nesmyslné otázky, vyskočil ten malý dábel na nohy a vyřítel se ze stanu ven. Liu Han slyšela, jak jeho pařáty pádí po písku směrem pryč. Po chvilce řekl: „Jsem ráda, že už je pryč.“

„To já taky,“ souhlasil Yi Min. „Mohu alespoň v klidu přemýšlet, jak bych nejlépe mohl využít ve svůj prospěch tuhle podivnou a politováníhodnou slabost ďáblů? Kdyby to byli skuteční muži, mohl bych jim prodávat skutečnou medicínu proti téhle slabosti. Jenže jestli jsem Ssofegovi dobře rozuměl, pak bez jejich samiček jsou Ssofeg i jeho soukmenovci stejně neškodní jako eunuchové — i když ono se vlastně říká, že eunuchové mají nějaké touhy. Hmmm...“

Necelých pět minut poté, co se jeho jang spojilo s jin Liu Han, už takřka zapomněl na to, že je stále ještě s ním ve stanu. Pro Yi Mina totiž byl důležitý zase jedině Yi Min a všichni ostatní tu byli vlastně jenom proto, aby se chovali podle jeho přání a na jeho rozkaz. Teď seděl na matraci se zkříženými nohama a takřka zavřenými očima a horečnatě přemýšlel, jak by onu nemohoucnost ďáblů mohl proměnit v peníze či větší vliv na ně.

Najednou spokojeně vykřikl skoro přesně tak, jako když jej v nejlepším vyrušil Ssofeg. „Už to mám!“ zajásal spokojeně. „Udělám to tak, že —“

Liu Han už nikdy nezjistila, jaký byl tenhle nejnovější Yi Minův plán. Než ji ho totiž mohl vítězoslavně prozradit, vtrhnul opět do stanu Ssofeg. Hned za ním následovali tři další šupinatí d'ablové a všichni svírali v pařátech zbraně. Liu Han se úplně stáhly všechny vnitřnosti. Yi Minův se během okamžiku zcela změnil a teď se tvářil jako ovce, která zírá na řezníkův ostrý nůž. „Milost, milosrdný pane d'able!“ kvílel.

Ssofeg ukázal pařátem ven a potom na Yi Mina. „Půjdeš,“ řekl v čínštině. Yi Min byl tak vyděšený, že se jen s obtížemi zvednul na nohy. Vyklopýtal ven ze stanu na ztuhlých a strachy rozklepaných nohách. Dva ozbrojení d'ablové jej při chůzi obklopili z obou stran.

Liu Han zírala na Ssofega. Během jediného okamžiku ji tenhle malý d'ábel splnil to, po čem už delší dobu toužila nejvíc — zbavil ji Yi Mina. A jakmile bude jednou provždy pryč, tenhle pohodlný stan bude patřit jen jí. Najednou měla chuť Ssofega políbit. Kdyby neměl tlamu plnou ostrých zubů a po boku pořád ještě jednoho ozbrojeného neřáda, možná by to i skutečně udělala. Jenže v tu chvíli ukázal d'ábel na ni. „Ty jít taky.“ nařídil.

„Já?“ Během okamžiku se její sny vyplnily a takřka vzápětí se jí opět všechno zhroutilo. „Ale to ne, milosrdný pane, vy přece nechcete mě, vy mě ani nepotřebujete, vždyť já jsem jenom ubohá žena, která vlastně ani nemá ponětí o skutečném světě.“ Uvědomovala si, že mluví příliš rychle, než aby jí ten nevzdělaný nechápavý d'ábel mohl porozumět ale slova se z ní řinula jako pot, který ji najednou vyrazil v podpaží.

Ssofeg ji neposlouchal o nic víc než před chvílí Yi Min, když ji svlékl a bez ohledu na ni ukojil svou potřebu. „Ty jít taky, ženo,“ řekl ještě jednou. Malý d'ábel stojící za ním pozvedl zbraň, takže teď mířila přímo na ni. D'ablové prostě neměli ve zvyku brát „ne“ jako plnohodnotnou odpověď. Zasténala, ale nezbylo jí nic jiného než následovat za Yi Minem ven na ulici.

Když ji tak šupinaté nestvůry vedly po ulici za lékárníkem, lidé na ně zírali, ukazovali si na ně a pokřikovali. Porozuměla jen některým jejich výkřikům: „Ajaj, to nevypadá dobře!“ „To by mě zajímalo, co udělali?“ Liu Han by taky ráda věděla, co udělala kromě toho, že byla natolik šílená, aby Yi Minovi dovolila ji zneužívat. A proč by to vůbec mělo šupinaté d'ably nějak zajímat?

Nikdo se ale neodhodlal udělat víc než právě jenom očumovat a pokřikovat. D'ablové byli sice o něco menší, jenže byli příliš mocní. Tihle tři ozbrojenci mohli sami o sobě postřílet mnoho Číňanů, a i kdyby se je nějak podařilo přemoci a zlikvidovat, zbytek nestvůr by srovnal tábor se zemí střelbou z jejich vázkovitých letadel. Liu Han už viděla, co taková palba dokázala nadělat za paseku Japoncům v její vesnici, a to měli ještě zbraně a mohli se bránit. Lidé v táboře byli zoufale bezbranní proti nějakému většímu útoku, natož ze vzduchu.

Yi Min kvílel: „Pomozte mi někdo! Já jsem vůbec nic neudělal. Zachraňte mě před těmi šílenými d'ably!“ Liu Han si nasupeně odfrkla a upřeně mu zírala na záda. Jeho nezajímalo, co se děje s ostatními lidmi, pokud se jemu podaří zachránit vlastní bezcennou kůži. Znovu si odfrkla. Jako kdyby už tohle neznala.

Navzdory tomu, že ječel a kvílel jako prase, které podřezávají, nikdo neudělal žádnou pitomost, za což byla Liu Han velice vděčná. Jenže si připadala hrozně osamělá a opuštěná, když ji eskorta ozbrojených d'ablů vyváděla ze zajateckého tábora, od jejich krajanů, směrem k vznášecímu letadlu. „Dovnitř!“ zavelel Ssofeg. Protože neměli jinou možnost, nejprve Yi Min a pak i Liu Han uposlechli jeho výzvu.

O několik minut později se vázkovitý stroj s mohutným burácením odlepil od země a vznesl se do vzduchu. Ačkoliv se jí trochu zvednul žaludek pokaždé, když měnili směr letu, přece jenom nebyla tak vyděšená a ztuhlá strachy, jako když ji šupinatí d'ablové poprvé přinutili nastoupit do jednoho z létajících strojů. Byli tu koneckonců ještě s nimi a ačkoliv jim na ni vůbec nezáleželo, věděla určitě, že si budou přinejmenším chránit vlastní kůži.

„Tohle je všechno jenom tvoje chyba!“ křičel na ni Yi Min. „Kdyby ses tak nenaparovala v mém stanu, nikdy bych se nedostal do téhle příšerné šlamastyky.“

Tohle bylo tak nespravedlivé a odporné, že jí to úplně vyrazilo dech. Než mohla nějak odpovědět na jeho sprosté osočení, jeden ze strážců vydal významné varovné zasyčení. To dokázalo okamžitě zarazit jeho kravál, jako když propíchnete nafukovací balónek jehlou. Ztichnul, ale pořád na ni rozzuřeně zíral. Nedala si to líbit a žhnoucím pohledem ho doslova probodávala.

Asi po půlhodinovém letu jejich letadlo přistálo nedaleko nějakých dalších a ještě větších strojů šupinatých d'ablů. Nestvůry se zbraněmi ji a Yi Mina vyhnaly ven, pak je odvedly k jednomu z těch velkých strojů a přinutily je vyšplhat do jeho útrob po kovovém žebříku. Narozdíl od těch vznášecích vážek měl tento letoun polstrovaná sedadla, ačkoliv nebyla o nic větší a byla příliš malá dokonce i pro ni.

Tahle sedadla měla navíc i popruhy. Jeden d'ábel tam na ně již čekal a upevnil Liu Han popruhy tak pevně, že nemohla dosáhnout na přezky, ať s sebou cukala jak chtěla. Znovu ji přepadl strach. Yi Min s sebou divoce házel a prskal, ještě víc než když se po ní válel tam ve stanu. Jenže tady mu jeho mrskáání vůbec k ničemu nebylo.

S mohutným bouchnutím se zavřely dveře představující jediné spojení se zevním světem. D'ábel otočil pákou, aby se ujistil, že dveře zůstanou zavřené. Pak vyšplhal po vnitřním žebříku do místnosti nad nimi a zanechal oba lidi samotné a zcela bezmocné.

„Tvoje chyba,“ trval neustále na svém Yi Min. Nějakou dobu ještě pokračoval ve stejném duchu ve zcela zbytečném obviňování. Liu Han ho brzy přestala poslouchat. Bylo zcela zřejmé, že za celý život neudělal ani jedinou chybu a jestliže tomu někdo nevěří, nezbyvá mu než se ho zeptat.

Najednou se bez jakéhokoliv varování stroj pod nimi mohutně zatřásl. „Zemětřesení,“ vyjekla Liu Han. „Rozdrť nás to, zemřeme tady —“ Dosud nikdy v životě neslyšela žádný zvuk, který by se podobal onomu mohutnému burácení, které doprovázelo neustávající ofsesy.

Zničehonic se najednou cítila, jako kdyby na ni spadli dva nebo tři lidé — nebo možná nějaká celá cihlová zeď, kterou zbořilo zemětřesení. Pokusila se křičet, ale nevydala ze sebe nic víc než slabounké zachroptění. Děsivá nepolevující hmotnost ji stiskala natolik, že skoro ani nemohla dýchat, natožpak nabrat dostatek vzduchu k výkřiku. Po nějaké chvíli

naštěstí sevření jejího těla polevilo stejně jako ten hrozný kravál, ačkoliv přetrvával slabší hukot a nějaké mechanické zvuky.

„Co se to s námi děje, Yi Mine?“ podařilo se Liu Han vydechnout. Jakkoliv ho nenáviděla, byl přece jenom jedinou lidskou bytostí, která byla spolu s ní uvězněna v téhle ďábelské pasti. Kromě toho byl vzdělaný, takže dokonce mohl znát odpověď na její otázku.

„Už jsem kdysi jel na železnici,“ odvětil a bylo zjevné, že jen ztěžka vyráží jednotlivá slova. „Když se vlak dává do pohybu, tlačí tě ta mohutná síla do sedadla. Ale — nikdy ne takhle mocně.“

„Ne, nikdy ne tak mocně. Tohle není žádný vlak,“ opakovala po něm zklamaně Liu Han. Jeho slova ji neuspokojila o nic víc než jeho tělo.

Rachot, který přicházel z prostoru pod nimi, najednou náhle ustal. Ve stejném okamžiku zcela zmizel i nepříjemný tlak, který stiskal Liu Han hrudí. Zdálo se, že zároveň s ním zmizela i váha jejího vlastního těla. Kdyby kolem rukou a nohou neměla upevněné popruhy, které ji držely v sedadle, měla pocit, že by se mohla vznést ze svého místa, možná by dokonce poletovala vzduchem jako motýlek. Rázem ji celou zaplavil takový pocit radosti, jaký snad ještě nikdy nepoznala. „Je to nádherné,“ vykřikla.

Jediná odpověď, kterou ze sebe dokázal vypravit Yi Min, byl podivný bublavý a nepřírozený zvuk. Připadalo ji to jako když vyhodíte kapra z jeho rybníčka a on lapá po vodě. Pootočila opatrně hlavu, aby se na něj mohla pořádně podívat. Jeho tvář bílá naprosto bílá jako stěna. „Nebudu zvracet,“ šeptal si, jako kdyby se pokoušel přesvědčit sám sebe.

„Nebudu zvracet.“

Na jeho tvářích i na čele mu zčistajasna vyrazily veliké krůpěje lesklého potu. Zatřásl se, to jak se pořád ještě pokoušel získat znovu kontrolu nad svými vzbouřenými vnitřnostmi. Liu Han zcela uchváceně pozorovala, jak se od jeho tváře odtrhla jedna kapka. Nepadala. Prostě zůstala zcela nehybně viset ve vzduchu, jako kdyby byla zavěšena ke stropu nějakým neviditelným vlákem pavoučího hedvábí. Ale kdepak, žádné vlákno v tom nebylo.

Yi Min opět namáhavě polknul, tentokrát ještě hlasitěji než před chvílkou. Liu Han najednou s hrůzou napadlo, aby náhodou nezačal zvracet. Kdyby se totiž jeho zvratky vznášely ve vzduchu stejně jako kapka potu, mohly by ho snadno zadusit — a kdyby se daly do pohybu, mohly by třeba zadusit i ji.

Posléze se sebe lékárník vysoukal: „Po — podívej se po tom ďáblu, Liu Han.“

Liu Han pomalu otočila hlavou směrem k žebříku, po kterém před odletem vylezl ďábel do vyšší místnosti. Znovu se objevil v okrouhlém průlezu a zcela neslyšně odtamtud zíral na oba nehybné lidi svými znepokojivými, nezávisle se pohybujícíma očima. Jenže v tuhle chvíli jeho oči byly ještě tou nejméně znepokojující věcí, které si Liu všimla. Visel totiž hlavou dolů, sotva několik stop od Liu Han, a přitom se ani rukama ani nohama ničeho nepřidržel. Nespadl a ani se nehnul, přesně jako ta kapka Yi Minova potu.

Když se pořádně přesvědčil, že lidé nemohou nijak uniknout, otočil se jediným pohybem, takže teď jeho nohy směřovaly k nim. Tenhle pečlivě nacvičený pohyb mohl klidně být součástí nějakého třidimenzionálního tance. Poprvé si Liu Han pomyslela, že ďábel vypadá ladně. Natáhl ruku vpřed, zachytil se za příčku žebříku a zabral. S jistotou, přesně jak si Liu Han představovala, projel zpátky do své kabiny.

„Není to ta nejpodivuhodnější věc, jakou jsi v životě viděl?“ zeptala se ohromeně.

„To je nemožné.“ prohlásil Yi Min.

„Kdo ví, co vlastně může být pro ďábla nemožné,“ položila Liu Han řečnickou otázku. Svým ztrápeným a pobledlým obličejem na ni Yi Min zíral. Chvilku jí trvalo, než rozpoznala výraz v jeho tváři. Pak si uvědomila, že zcela bez rozmyšlení s ním promluvila jako rovný s rovným. Asi to nebylo zcela podle pravidel, ale byla to pravda. Byli tu oba, chyceni v ďábelské pasti, oba si rovni, oba stejně nicotní. A navíc z nich obou byla teď na tom Liu Han o poznání lépe, protože se dokázala vyrovnat s tímhle podivným (ona by neřekla nemožným) místem.

Kdyby ji Yi Min napomenul, kdyby ji znovu srazil do podřazeného postavení, na které byla po celý život zvyklá, pravděpodobně by to opět přijala beze slova odporu. Jenže on to neudělal. Měl až příliš mnoho starostí se svou nevolností, jeho mysl byla plná strachu a obav. Díky tomu se některé věci — pravda, ne všechno, ale dost věcí — mezi nimi navždy změnily během těch několika tichých minut.

Neměla nejmenší poněti, jak dlouho takhle cestovali zcela zbaveni své tělesné váhy. Vychutnávala si každou vteřinu a přála si jenom, aby byla volná a mohla se vznášet prostorem a zkusit si ten obratný pohyb, který předtím udělal ten ďábel. Yi Min naopak zhrouceně seděl ve svém sedadle. Čas od času se z jeho křesla ozval podivný lapavý vzdech. Liu Han se ze všech sil snažila, aby se mu nesmála.

Letadlo, ve kterém letěli, vydávalo také svoje vlastní zvuky. Praskání a syčení pro Liu Han neměly žádný význam, a tak si jich nijak nevšimla. Jenže po chvíli se z přední části stroje ozvaly podivné kovové zvuky a hrčení, které se nedalo jen tak přeslechnout. Ozvala se: „Myslíš, že se zřítíme?“

„Jak to mám asi vědět?“ odpověděl Yi Min podrážděně, čímž opět v jejích očích o něco klesl.

Ale žádná srážka ani havárie jim nehrozila. Z přední části letounu se ozvaly ještě další podivné zvuky, pak zaslechla drsné a nepříjemné zvuky ďábelské rozmluvy. Do oddělení, kde byla uvázána Liu Han, vpluli tři ďáblové, ačkoliv Liu Han vůbec netušila, že je na palubě více než jeden. S jejich příchodem ji opět začal ovládat strach, protože dva z nich měli dlouhé nože, takřka jako meče. Předtím si představovala, že se Yi Minovy zvratky budou vznášet vzduchem jako páchnoucí mlha. Teď už v duchu viděla, jak se místností zlověstně a tiše rozlévá rudý závoj její vlastní krve. Otřásla se a snažila se zmenšit, jak jen to bylo možné.

Ďábel s dlouhým mečovitým nožem se pomalu snesl k sedačce, ve které seděla, a natáhnul směrem k ní ruku se zbraní. Znovu se otřásla. Tisíckrát raději bude snášet Yi Minovo laskání než jediný dotek téhle šupinaté obludy. Ale neudělal nic jiného, než že povolil popruhy poutající ji k sedačce, posléze uvolnil i lékárníka. Když byli oba volní, ukázal ďábel nahoru, směrem k průlezu, ze kterého on i ostatní vězňatelé připluli.

Najednou, v jakémsi záblesku osvětlení, rázem pochopila, že tam tahle eskorta byla kvůli tomu, aby toho pilota ochránila před ní a Yi Minem. Stejně jako ji nenapadlo, že by mohla klidně rozmlouvat s Yi Minem, ani ve snu by ji nenapadlo, že by ubozí lidé mohli být pro ďábly nebezpeční. Už podruhé během pár minut se poněkud změnil způsob, kterým se až dosud dívala na okolní svět.

Yi Min trochu váhavě promluvil na ďábly v jejich vlastním jazyce. Odpověděl mu ten, který je uvolnil z popruhů. „Co to říkáš?“ zeptala se Liu Han tónem, který říkal, že má rozhodně právo to vědět.

„Říká nám, abychom šli s nimi tím směrem,“ odpověděl jí Yi Min a ukázal znovu směrem, který již naznačil jejich strážce.

„Říká, že se nám nic nestane, když budeme dělat přesně to co chtějí.“

Liu Han se opřela pažemi o opěradlo svojí sedačky. Vznese se vzhůru, lehčí než peříčko. Šupinatý ďábel ji bleskurychle zachytil, ale jenom aby ji udržel ve správném směru. Yi Min ji následoval, přičemž stále občas vydal nejistý zvuk odněkud z hloubi krku.

Místnost, ze které před chvílí přišli ďáblové, byla menší než ta, ve které byli celou dobu oba lidé uvězněni. Celá jedna stěna byla tvořena pouze obrazovkami, tlačítka a ovládacími panely. Malý ďábel s dlouhým nožem k ní připlul. Zasyčel na Liu Han, jako by ji chtěl varovat, aby se nepřibližovala ani o krok. Chtěla se mu vysmát — neměla rozhodně v úmyslu dělat něco takového.

Jeho malé, šupinaté tělo nestačilo zakrýt celou stěnu s jejími obrazovkami. Jedna z nich ukazovala hnědou a oblaky překrytou modrou plochu, která se pomalu přesouvala pryč, jako kdyby se na ni dívali z velké výšky. Ty nádherné barvy měly jasné a ostré okraje. Všude kolem byla jen čern. „Podívej se, Yi Mine,“ upozornila ho Liu Han. „Umí tedy zhotovit pěkné obrázky. Zajímalo by mě, co to může být.“

Yi Min se díval na obrazovku, ukázal na ni a pokusil se svými chabými znalostmi domluvit s tím, který ji obsluhoval. Ten mu docela obsáhle odpověděl a Yi Min ho čas od času přerušil nějakým dotazem. Pak lékárník řekl: „To je náš svět, otáčející se kolem vlastní osy mnoho mil pod námi, Liu Han, celý náš svět. Zdá se tedy, že ti západní ďáblové, s nimiž jsem studoval, měli přece jen pravdu — svět je opravdu kulatý jako míč.“

Liu Han si vlastní názor na věc nechala raději pro sebe. Svět jí vždycky připadal úplně placatý. Ale teď to rozhodně vypadalo, že má zakulacené hrany. Jenže teď zrovna nebyla ta správná doba se tím zabývat, protože jí dělalo starosti spousta jiných věcí, které se jí dotýkaly mnohem bytostněji.

Šupinatý ďábel zasyčel a ukázal svou dlouhou čepelí vpřed, takže ji pobízel k dalšímu postupu. Pevně se zachytila čehosi, co muselo být rukojetí, a opatrně proplula dalším otvorem. Za ním již čekali další dva ozbrojení ďáblové v mnohem větším prostoru. Ti jí oba zároveň pokynuli směrem ke kulatému dveřnímu otvoru, který zel v zakřivené stěně oné místnosti. Liu Han se poslušně vydala tím směrem. Všude kolem něj byly rukojeti, patrně pro ty, kteří hůře zvládali klouzavé pohyby.

Ona s tím ale neměla žádné potíže. Když ale vplula do tunelu, takřka se srazila se strážcem, který tam vyčkával. Yi Min dveře zcela minul a musel se dovnitř vyškrábat s pomocí madel. Když se objevil v otvoru, usilovně si masíroval naražené zápěstí a mezi funěním tiše klel. Za ním následovali oba vznášející se ďáblové.

Putování tou dlouhou chodbou bylo tou nejpodivuhodnější cestou, jakou kdy Liu Han zažila, dokonce překonala i let, kdy najednou ztratila váhu svého těla. S každým dalším krokem, kterým se vzdalovala ode dveří, si totiž připadala těžší. Ze vznášení postupně přešla v poskakování, pak kráčela dlouhými kroky a nakonec už šla docela normálně. Připadalo jí, že opět nabyla zhruba svou pozemskou váhu.

„Jak tohle mohli udělat?“ zeptala se Yi Mina. Byl koneckonců jediným, kdo byl po ruce, a navíc ještě mohl promluvit s ďábly, což ona nemohla. Ačkoliv když se nad tím tak zamyslela, co jí bránilo, aby se jejich jazyk naučila sama?

Promluvil, pak naslouchal, znovu se zeptal, opět poslouchal a pak to vzdal. „Vůbec tomu nerozumím. Nějak to souvisí s tím, že se neustále otáčíme kolem dokola, ale jak by nás něco takového mohlo udělat těžší nebo lehčí?“ Utřel si zpocené čelo rukávem. „Je tady navíc pěkné horko.“

„To tedy rozhodně je,“ souhlasila Liu Han. Bylo to stejně nepříjemné jako kterýkoliv den uprostřed léta, ačkoliv tu nebylo tak vlhko jako v jejich vesnici během léta. Pomohlo to sice, ale ne o moc. Zdálo se, že ďáblové jsou v tomhle horku úplně spokojeni. Vzpomněla si jak jí připadala horká ona matrace, na které seděl ten ďábel, jen před několika málo hodinami. A ten křesťanský kněz, jak si vybavila, také povídal, že ďáblové žijí na horkých místech. Nebrala ho tehdy vážně, ale nejspíše dobře věděl, o čem mluví. Možná, protože byl vlastně taky západní ďábel, měl mnohem těsnější spojení s nějakými jinými ďábly, než by bylo možné u Číňana.

Ozbrojení strážníci oba lidi vyvedli z chodby, aby je vzápětí zavedli do nějaké jiné. Kolem nich se neustále hnali jiní ďáblové za svými úkoly. Někteří z nich otočili zvědavě jedno oko na Liu Han a Yi Mina. Mnozí je zcela ignorovali a šli si po svých.

Eskorta za nějakou chvíli zavedla Liu Han a Yi Mina do velké místnosti. Tam už bylo několik dalších ďáblů s pestrobarevnými nátěry na šupinách, jaké dosud Liu Han neviděla. Kromě toho tam byla válenda, která však nebyla překryta bavlněným přehozem, ale nějakou hladkou lesklou látkou zjevně jejich vlastní výroby. Jeden z čekajících ďáblů překvapil Liu Han tím, že promluvil čínsky. Ještě víc ji ale překvapilo to, co řekl: „Vy dva teď milovat.“

Vytřeštila na něj oči a uvažovala, jestli mu dobře rozuměla (měl příšerný přízvuk) a jestli vlastně věděl, co říká. Docela se jí ulevilo, když si všimla, že Yi Min byl zaražen a zmaten úplně stejně jako ona. Musela přežít všechnu tu hrůzu a podivnost, aby se dostala až sem, jenom proto, aby teď dostala rozkaz k takové prostopášnosti... Uvažovala teď o těchhle malých ďáblech způsobem, který jí dosud nepřišel na mysl.

„Vy teď souložit,“ opakoval ten ďábel.

„Ne,“ řekla, ale ta slova jí vypadla z úst ještě mnohem dříve, než o nich vůbec začala přemýšlet či pomyslela na důsledky.

Yi Minovo „Ne“ se ozvalo vzápětí jako ozvěna, což ji mnoho nepřekvapilo. Nebylo to tak dlouho, co si ji vzal sám, a od

té doby si toho užil poměrně dost. Jen málokterý muž to chce zkoušet, když má předem malou naději na úspěch. „Nejít souložit, nejít pryč,“ pronesl ten šupinatý ďábel. Liu Han a Yi Min na sebe vzájemně upřeně pohlédli a v očích měli vyděšený výraz. Ačkoliv ten výlet až sem byl neobyčejně zajímavý a výjimečný, Liu Han rozhodně nehodlala strávit zbytek svého života ve společnosti Yi Mina a ďáblů. Jenže na druhou stranu neměla o nic větší chuť se předvádět před těmi šupináci. „Jste odporně nechutní, jestli si myslíte, že vám tu uspořádáme představení,“ vybuchla na ně. „Odejděte a nechte nás tu o samotě: pak se uvidí.“

„Takhle s nimi přece nemůžeš mluvit,“ nesouhlasil s jejím jednáním vystrašený Yi Min. Jenže ten ďábel, který uměl čínsky, začal cosi syčet na ostatní. Poté jeden po druhém opustili místnost. Poslední za sebou pečlivě zavřel dveře. Ozvalo se cvaknutí neviditelného zámku. Ďáblové sice skutečně odešli (což ji samotnou překvapilo), ale rozhodně nehodlali slevit ze svých požadavků.

Liu Han se rozhlédla kolem. Bez těch šupinatých nestvůr jí místnost připadala děsivě prázdná. Žádné jídlo, žádná voda, dokonce ani žádný nočník. Jenom ta prokletá blýskající se válenda. Přejela z ní pohledem na Yi Mina, pak zase zpátky. Přála si, aby se mohla přesvědčit o opaku, ale byla přesvědčena, že se dveře skutečně neotevrou, dokud společně s lékárníkem nevykonají to, co po nich ti ďáblové žádají.

Odevzdaně si začala odkládat šaty. „Co to děláš?“ zeptal se ji zaraženě Yi Min.

„Co bys tak řekl, že asi dělám? Chci už to mít za sebou,“ odpověděla mu úsečně. „Jestliže si mám vybrat mezi tebou a tím zůstat zamčená s těmi nestvůrami, raději zvolím tebe. Jakmile ale budeme zpátky v táboře, Yi Mine, tak na mě už ani nesáhneš.“

Tohle varování nebylo nic jiného než blafování a ona si toho byla vědoma. Neměla v táboře žádné příbuzné, kteří by ji mohli ochránit před lékárníkem, a on byl větší a silnější než ona. On ale nic nenamítal. Zamumlal jenom „No jak myslíš,“ rozepnul si tkanici u kalhot a nechal je volně sklouznout na kovovou podlahu místnosti.

Nebylo to pro něj rozhodně lehké. Musela mu pomáhat všemi způsoby, seč jí síly stačily, než byl vůbec připraven. Počínal si pomalu a opatrně, krotil svou sílu, ale přesto mu to trvalo takřka celou věčnost.

Možná to bylo právě tím, že postupovali pomalu, ale Liu Han ke svému překvapení zjistila, že také dosáhla až k Oblakům a Dešti. Později ale dospěla k závěru, že to bylo pravděpodobně tím, že tentokrát to probíhalo podle jejího přání a nebyla k ničemu nucena. Je sice pravda, že volba — Yi Min nebo ďáblové — nebyla zrovna příjemná, ale záleželo to jen na ní. V tom spočíval ten podstatný rozdíl.

Když se z ní lékárník konečně svalil, stále ještě zrychleně dýchal a lapal po dechu. „Zajímalo by mě, co to bylo to malé oranžové světýlko, které blikalo támhle v rohu místnosti,“ nadhodil a ukazoval přítom prstem.

„Toho jsem si tedy nevšimla,“ přiznala. To ji nazlobilo. Až dosud ji vždycky mnohem víc zajímalo, kde právě je, než co s ní Yi Min provádí. Ale jako naschvál právě teď, když byla konečně v zajímavém a poutavém prostředí, ji její tělo zradilo a ona neviděla nic z toho, to tady bylo k vidění. Podívala se zběžně ke stropu. „Teď to tam není.“

„Ale bylo to tam,“ trval na svém Yi Min.

Liu Han se oblékla, pak přešla pružným krokem ke dveřím a zaklepala na ně, znovu a znovu. „My jsme svoji část dohody dodrželi,“ pronesla nahlas. „Teď je řada na vás, ďáblové.“

Ať už to bylo díky rámusu, který způsobila, nebo kvůli něčemu jinému, dveře se o několik minut později skutečně otevřely. Otevřel je právě ten ďábel, který z nich jako jediný mluvil čínsky. „Vy jít.“ nařídil a ukázal přítom na Yi Mina i na ni.

Následovala ho bez nějakého zpěčování, protože všechny ostatní možnosti byly mnohem horší. Yi Min kráčel hned za ní. Dlouze a pomalu pokývala hlavou, když si toho všimla. Už v téhle záležitosti převzala vedení, stejně jako v právě skončeném milostném aktu. Prostě se chovala tak, jako by to byla jediná správná možnost. Napadlo ji, jestli je to vždycky takhle jednoduché.

Určitě to ale nefungovalo tak snadno, když člověk jednal stěmi malými šupinatými ďábly, obzvláště ne tady v jejich pevnosti. Až příliš jasně si uvědomovala, že ji mají zcela v moci a musí si dávat pozor. Sklonila se, aby mohla vstoupit do místnosti, do které ji ďábel vedl. Stejně tak i Yi Min — protože ten byl ještě větší, musel se víc sklonit. Kdyby na tomto podivném místě měli strávit delší dobu, byla si takřka jistá, že by oba brzy neustále otloukali svoje čela o kovové zárubně.

Ďáblové, kteří byli předtím v přijímací místnosti (nebo alespoň stejný počet; Liu Han měla pořád ještě velké potíže je od sebe rozeznat), se nyní shromáždili kolem jakéhosi vysokého podstavce, na kterém ale nestála žádná socha. Všichni otočili hlavy ke dveřím v okamžiku, kdy vstoupili oba lidé. Otevřeli udiveně ústa, takřka navlas stejně.

Liu Han se moc nelíbil pohled na všechny ty vyceněné a špičaté zuby. Šupinatý ďábel, který uměl čínsky, jim řekl: „Teď se podívejte, jak se milovat.“

Liu Han to nedávalo žádný smysl. Otočila se na Yi Mina. „Co nám tím chce ten malý ďábel říct? Zkus to od něj zjistit, vždyť se umíš domluvit jejich jazykem.“

Yi Min začal vyrazet sykové a podivně bublavé zvuky. Liu Han jej zaujatě poslouchala. Najednou bylo snadné zajistit, aby udělal to co chtěla — prostě mu to řekla nesmlouvavým tónem. Toto podivné místo jako kdyby roztříštilo a odvállo jeho mužskou aroganci do ztracena. Tady totiž nebyl žádným pánem a byl si toho dobře vědom.

„Tenhle ďábel říká, že se budeme dívat na to, jak se milujeme.“ tlumočil jí Yi Min poté, co se několik minut s oním mluvčím domlouval. „V jejich jazyce se to řekne úplně stejně jako v čínštině. Zdá se, že si tím je jistý. On —“

Lékárník ztichnul. Jeden z ostatních přihlížejících vězňů, kterého už to dohadování nudilo, zasunul prst do jakéhosi výběžku pod vrcholkem podstavce. Nad ním se okamžitě objevil obraz — obraz dvou lidí, kteří se milují na lesklé válendě v oné předchozí místnosti.

Liu Han na něj upřeně hleděla a nemohla odtrhnout oči. Dvakrát či třikrát utratila měďák za sledování pohyblivých obrázků, ale tohle nebyly ledajaké pohyblivé obrázky. Jednak nebyly v odstínech šedi, ale naprosto věrně vystihovaly

všechny barvy i odstíny na lidské kůži. Navíc obraz vypadal skutečně, ne rozprostřen v ploše. Když udělala úkrok stranou, zjistila, že se navíc její výhled skutečně mění. Prošla kolem dokola celého podstavce a prohlédla si sebe i Yi Mina ze všech stran.

Ďáblové všichni pozorně sledovali ji, ne promítaný obraz. Znovu všichni otevřeli tlamy. Najednou si byla jistá, že se jí vysmívají. A nebylo se co divit — tam nahoře ležela její zmenšena a prováděla veřejně to, co sama považovala za velice soukromou záležitost. To byla navíc třetí odlišnost od sledování obyčejných obrázků, totiž že mohla sledovat sama sebe, a nenáviděla ďáblы za to, že ji takhle oklamali.

„Vy lidi, vy vždycky takhle milovat, žádné období?“ vyptával se naléhavě onen čínsky mluvící ďábel. „To platit o všechny lidi?“

„Samozřejmě, že ano,“ vyštěkla na něj Liu Han. Yi Min neřikal nic. Sledoval svůj poněkud sádelnatý zadek, jak se pohybuje nahoru a dolů, a kroutil hlavou, aby si našel nejvhodnější pozorovací úhel. Pokud šlo o jeho názor, jemu hraní ve filmu docela vyhovovalo.

Ďábel se znovu zeptal: „Každý muž milovat kterákoliv žena kdy chtít?“

„Ano, ano, ano.“ Liu Han se chtělo na tu malou odpornou příšeru začít křičet. Cožpak neměl žádný smysl pro decentnost? Jenže na druhou stranu, kdo ví co všechno mohli ďáblové považovat za decentní?

Poté se ďáblové shlukli sami a nějakou dobu se neustále o čemsi dohadovali. Co chvíli některý z nich ukazoval směrem k lidem, což Liu Han notně znervózňovalo. Jejich hlasy postupně sílily. Yi Min řekl: „Hádají se. Někteří z nich tomu nechtějí uvěřit.“

„Ale to nechápu, vždyť co jim je vůbec do toho? Není to snad jedno?“ divila se Liu Han.

Lékárník na to jenom zavrtěl hlavou. Ani on neměl nejmenší tušení. Jenže ten ďábel, který s nimi jako jediný mohl hovořit, jim to o něco později vysvětlil: „Možná to milování být proč vy Velký Ošklivci tak odlišní od Rasy. Možná milovat kteroukoliv ženu, každý muž, vás dělá tak —“ Teď potřeboval krátkou poradu s Yi Minem, aby našel to správné slovíčko: „Tak progresivní. Ano, to je přesné. Progresivní.“

Slova, věty dávaly Liu Han smysl, ale rozhodně se jí nedařilo nějak pochopit hlavní myšlenku, která v nich měla být uložena. Progresivní pro ni bylo slovo komunistických propagandistů, které vlastně znamenalo „podle našeho plánu.“ Jak se jí teď zdálo, lidé a ďáblové neměli snad vůbec nic společného. Vlastně to spíš vypadalo, že oni slovo progresivní používají ve významu „úplně jinak než my.“

Nemohla ho požádat, aby jí podal bližší vysvětlení, protože už se zase mezi sebou vzrušeně dohadovali. Pak se k nim opět otočil jediný mluvčí: „My zjistíme, jestli mluvit pravdu. My udělat test. Udělat —“ Opět s pomocí Yi Mina lovil vhodné slovo. „Udělat experiment. Přivést pro muže mnoho žena sem, a pro ženu mnoho muž. Ukázat, jestli jak vy říkat.“

Když to vyslechl, když se mu podařilo rozluštit neohrabanou gramatiku a skladbu větu, Yi Min se pro sebe rozkošnický usmál. Liu Han v nevěřící hrůze zírala na malého ďábla, který se zdál být unesen vlastní chytrostí. Přemýšlela předtím, co by mohlo být horšího než dostat se na toto podivné, nehostinné místo. Teď už to věděla.

Bobby Fiore zvedl ze země kámen a hodil jím směrem na zmačkaný kus papíru, který byl nějakých čtyřicet či padesát stop od něj. Minul ho sotva o pár palců. Kysele se ušklíbl. Od té doby, co ho zajali Ještěři, mělo házení kamení tak asi nejblíže ke hraní baseballu. Raději se ani neodvažoval to provádět blízko hranic tábora. Když posledně někdo hodil po Ještěřovi kamenem, okamžitě poté zastřelili pět lidí. Tak tomu učinili rychlou přítrž.

Jedno z těch ještěřích vrtulníkových letadel s mohutným burácením přilétalo od severozápadu. Přistálo v prostoru jejich základny, hned za plotem předělujícím poloostrov, na kterém stálo Cairo, stát Illinois. Fiore si našel další kámen, znovu jím na zkoušku hodil a opět se zašklebil, snad ještě kyseleji než prve. Nikdy by ho nenapadlo, že se ještě někdy vrátí zpátky sem do Caira. Hrál tady v nižší lize D třídy v roce — bylo to 1931 nebo 32? Už si to ani pořádně nepamatoval. Pamatoval si ale, že to bylo takové legrační městečko. To platilo pořád.

Celé území bylo obehnáno pobřežní hrází, která měla obyvatele a jejich majetek chránit před záplavami na Mississippi a Ohio, na jejichž soutoku městečko leželo. Přes vrcholek východní zábrany Fiore mohl sledovat magnolie a stromy ginkgo. To dodávalo městečku jakousi jižanskou atmosféru, která se tady v Illinois zdála nepatřičná. Jih také připomínal jakýsi pocit lepších časů, které jsou už dávno pryč. Cairo se domnívalo, že se z něj stane hlavní přístavní město na splavné části Mississippi. Nic takového se ale nestalo. Teď to byl jenom zajatecký tábor pod dohledem Ještěřů.

Měl pocit, že na to se hodí výborně. Protože bylo ze tří stran obklopeno vodou, Ještěřům stačilo prostě zbořit dálniční most přes Mississippi a postavit pevné ploty na úzkém hrdle poloostrova Cairo. Po řece se sice neplavily žádné jejich strážné čluny, ale na hrázích i na protějších březích měly hlídkující vojáky s kulomety a raketomety. Obecně se předpokládalo, že se pod rouškou noci pár lodím podařilo proklouznout, ale mnohem víc než pár jich naopak bylo potopeno.

Fiore se bezcílně poflakoval krajinou, až došel k plotu zbudovanému Ještěři. Nebyl vlastně z ostnatého drátu: spíše to připomínalo dlouhé pruhy úzkých a oboustranných žiletek. Plnilo to ale stejný úkol jako ostnatý drát a plnilo svůj účel stejně dobře.

Na vzdálené straně — na svobodné straně — plotu vystavěli Ještěři strážní věže. Vypadaly úplně stejně, jako by vypadaly třeba, řekněme, hlídkové věže v nacistických zajateckých táborech. Voják v nejbližší z nich natočil ústí svého kulometu přímo na Fiora. „Běž, běž, běž!“ volal na něj. Možná to byla jediná slova, která v angličtině ovládal. Jenže dokud svíral v rukou kulomet, takhle ubohá slovní zásoba mu bohatě stačila.

Bobby tedy šel, šel a šel. Většinou raději neriskujete neuposlechnout nařízení stráže, tedy ne víc než jednou. Fiore měl shrbená ramena když tak pomalu šel po dálnici 51, zpátky směrem do města. Spojené státy už pomalu začínaly dávat Japoncům a skopčákům pořádné kapky. Každý to věděl. Každý z toho měl radost. A pak najednou, bez jakéhokoli

varování ze světa či mimo něj, zajatecký tábor — pravděpodobně ale mnoho takových táborů — přímo uprostřed Spojených států.

Nešlo ani tak o to, že mu to nepřípadalo správně. Vlastně se mu spíš zdálo, že to je takřka nemožné. Nejdříve skoro pán světa, a najednou tady sedí v zajateckém táboře jako Polák, Ital, Rus nebo nějaký ubohý Filipíнец. Američanům se tohle nemělo stát, neměla je potkat takováhle šílenost. Jeho rodiče opustili svoji starou vlast právě proto, aby měli jistotu, že nikdy takovouhle šílenost nezažijí na vlastní kůži. A teď jí tu přece jenom měli.

Vykračoval si pomalým krokem přímo prostředkem dálnice a přemýšlel, jak se asi mají jeho rodiče. Z Pittsburghu nedostal žádnou zprávu již od té doby, co přistáli Ještěři. Když se dostal na území Caira, z dálnice 51 se najednou stala Sycamorská ulice. Fiore stále kráčet po bílých pruzích, které ulici rozdělovaly na dvě poloviny. Stejně tu nejezdila žádná auta, ačkoliv pár vyhořelých plechových koster tu stálo jako připomínka toho, že se o to někteří pokusili. Jenom pár lidí, kterým už bylo přes devadesát, ještě pamatovalo dobu, kdy Spojené státy naposledy navštívila válka. Teď tu tedy byla opět, jako velice nezvaný host.

Sycamorskou ulicí přicházel proti Fiorovi černošský muž. Chlapík před sebou tlačil vozík, který vypadal jako by na svět přišel v podobě dětského autíčka. Starý kravský zvonec na ohnutém ramínku na šaty zvonil jako o život, aby oznámil jeho přítomnost. Jako kdyby toho randálu nebylo dost, každých pár metrů halasně vykřikoval: „Placky! Dejte si výborné horké placky!“

„Kolik za ně dneska chceš?“ zeptal se Fiore, když k němu prodavač přijel blíž.

Černoch sešpulil mohutné rty. „Řek bych, že dolar by to spravil.“

„Kriste pane. Ty jsi teda zatracenej zloděj, víš to?“ vyjelo z Fiora.

Prodavač horkých placek se na něj podíval takovým způsobem, který by v jiné době a za jiných okolností nikdy od černocha nestrpěl. Když odpovídal, mluvil klidným a nezájímavým hlasem. „Jestli nechceš, kámo, je tu spousta co chtěj.“

„Sakra.“ Fiore si rozeplnul kapsu na zadku kalhot a vytáhnul peněženku. „Dej mi dvě.“

„Jasně šéfe,“ řekl černoch, ale až když měl obě dolarové bankovky v ruce. Pak otevřel ocelová dvířka vozíku, odkud pomocí kovových nůžek vytáhnul mastné placky. Pořádě na ně zafoukal, aby je ochladil než je Fiorovi předá. Za takovou věc by ho jindy hygienický odbor městské rady přimáčknu ke zdi jako parní válec.

Bobbyho moc nezajímalo, že mu černoch fouká na placky, a raději držel jazyk za zuby. Byl rád, že má dost peněz, aby si je mohl koupit. Když ho Ještěři vyhnali ze svého vrtulníkového letounu, měl v kapse pouhé 2 dolary a 27 centů a to měl zrovna ještě dobré období. Naštěstí to ale bylo dost na to, aby se mohl připojit k partičce pokeru. Dlouhé hodiny strávené na nekonečných cestách vlakem a autobusem z jednoho druholigového města do druhého vycvičily jeho schopnosti. Byl na tom podstatně lépe než místní chlápci, se kterými zasedl ke stolu. Teď už mu v kapse vesele šustily více než dva papíry.

Prokousal se kukuřičným luskem ke směsi kořeněné rajčatové omáčky, cibulky a masa. Žvýkal ji pomalu, aby se pokusil jednotlivé části blíže rozpoznat. Nebylo to hovězí a nebylo to ani kuřecí maso. V těch posledních plackách, které si koupil před pár dny, bylo kuřecí. Tyhle chutnaly poněkud jinak, trochu výrazněji, skoro jako ledvinky, ale ne docela. Najednou mu myslí proběhlo takové pořekadlo, které kdysi používal jeho otec a na které už si celá léta nevzpomněl: byly to tak mizerné časy, že jsme museli jíst divoké králíky. V okamžiku se jeho podezření změnilo v jistotu: „Ty podělanej parchante!“ zařval a začal se skoro dusit, protože se nemohl rozhodnout jestli to má polknout nebo vyplivnout. „To je přece kočičí maso!“

Prodavač placek neztrácel čas tím, že by to jakkoliv popíral. „A co když je?“ odrazil ho. „To je to nejjednodušší maso, které mám. Jestli ste si toho nevšim, pane, tak v posledních dnech už nikdo do Caira nevozí žádné potraviny.“

„Teď bych z tebe měl zaživa vymlátit duši, za to, žeš prodal bělochovi kočičí maso,“ vyštkel na něj Fiore. Kdyby stále ještě neměl v každé ruce po jedné placece, možná by to skutečně i udělal.

Už pouhá taková pohružka měla normálně černocha vyděsit a přinutit ho k útěku. Cairo totiž nejenže vypadalo jako jižanské městečko, ono se tak i chovalo. John Brown tady nebyl zrovna aktivní. Černošské děti chodily do vlastní školy. Jejich matky pracovaly jako pomocnice v domácnostech a otcové byli většinou zaměstnání v přístavišti, jako tovární dělníci nebo drobní zemědělci. Měli dost rozumu na to, aby se proti takovému rozdělení nějak bouřili.

Jenže prodavač placek tu klidně stál a prostě koukal na Bobby Fiora. „Pane, nemůžu vám prodat to, co nemám. A jestli mě praštíte, asi vám to neoplatím, ačkoliv nejste zase takovej kus chlapa abych to nezvládl. Já udělám něco jiného, pane, řeknu to Ještěřům. Můžete být klidně bílejší, ale Ještěřům je to fuk, ty se ke všem chovají jako k černošům. Bílí, černý, pro ně je to všechno jedno. Už nejsme svobodný, ale sme na tom stejně.“

Fiore ho probodával upřeným pohledem. On zas koukal na něj a zůstal v klidu. Pak pokýval hlavou úplně klidně, jako kdyby se před chvílí bavili o počasí, a znovu začal tlačit svůj vozík po Sycamorské ulici. Kravský zvonec duněl. „Horké placky! Dejte si horkou placku!“

Fiore sklopil pohled na ty dvě, které si před chvílí koupil. Jeho otec zažil těžké časy. Myslel si, že už je taky má za sebou, ale až doteďka se pořádně mýlil. Těžké časy jsou, až když sníte kočku a jste ještě rádi, že máte co k jídlu. Snědl obě placky a potom si pečlivě olízl prsty.

Pustil se dále do města. Pak najednou za sebou uslyšel cvakání ještěřích pařátů na asfaltové silnici. Bezmyšlenkovitě se otočil za zvukem. To byla chyba. Všichni Ještěři na něj v tom okamžiku namířili svoje zbraně. Jeden z nich mu zcela jednoznačně pokynul — pojď sem. Ztěžka polknul a popošel k nim. Ještěři ho v mžiku obklopili. Žádný z nich mu nedosahoval ani po ramena, jenže všichni měli zbraně a tak na tom vůbec nezáleželo.

Dalí se znovu na pochod a vedli ho zpátky ke svému plotu zhotovenému z žiletkových pásů. Když míjeli pomalu se sunoucího prodavače placek, chlapík se na něj jenom zašklebil. „Já tě dostanu, i kdyby to bylo to poslední, co ještě udělám!“ zakřičel na něj Fiore. Chlapík se hlučně rozesmál.

06 KAPITOLA

Varšava znovu zažívala na vlastní kůži hrůzy nespoutané Války. Práskání pušek, drsné a náhlé třaskání houfnic, kvílení a hukot blížících se střel, výbuchy bomb dopadajících na zem a poté pomalé a zlověstné hučení řítících se budov. Mojše Russie si skoro přál, aby se zase vrátily časy zcela odříznutého ghetta, kdy smrt přicházela pomalu a ne takhle najednou. Skoro.

Bylo hořkou ironií, že Židé mohli volně procházet celým městem až nyní, právě v okamžiku, kdy se celé město proměnilo v jedno velké bojiště. Stejně jako Poláci bojovali až do posledního dechu ve Varšavě proti zřetelné převaze nacistických vojsk, tak teď zase pro změnu obklíčení Němci budovali z Varšavy pevnost, kterou hodlali udržet proti náporu jednoznačně mocnějších jednotek Ještěřů.

Vtom se nad hlavami s řevem přehnalo ještěři letadlo tak nízko, že jste na něj skoro dosáhli rukou, ale zato příliš rychle než aby protiletadlová děla stačila zachytit cíl. Začaly dopadat pumy, pěkně jedna po druhé. Následující exploze byly o dost silnější, než bylo obvyklé po dopadu ještěřích bomb. (Stojně jako snad každý ve Varšavě, ať už Němec, Polák či Žid, i Russie se již stal skutečným znalcem přes výbuchy). Tentokrát museli Ještěři vyhodit do vzduchu nějaké zásoby německého střeliva.

„Co máme dělat, Reb Mojše?“ zanaříkal muž v krytu (vlastně to byla jenom místnost v přízemí poměrně odolné budovy, ale třeba se mohla stát bezpečnou, když se tak o ní mluvilo — jak ví každý kabalista, jména mají velkou moc).

„Modlit se,“ odpověděl mu Russie. Už si pomalu začínal zvykat na oslovení, kterým ho houževnatě uctívali takřka všichni Židé ve Varšavě.

Následovaly další výbuchy. V jejich rachotu muž zakřičel: „Modlit se za koho? Za Němce, kteří by nás rádi sami zabili? Nebo za Ještěry, kteří by nejráději zabili všechno co jim stojí v cestě, což vlastně znamená veškeré lidstvo?“

„Taková nevhodná otázka, Jicchaku,“ pokáral ho jiný muž. „Jápak může rabi odpovědět na takovou otázku?“

S typicky židovskou odhodlaností a chutí diskutovat za všech okolností, i tváří v tvář smrti, se Jicchak bránil: „A k čemu jinému je rabi než aby dával odpovědi právě na takové otázky?“

To byla skutečně v dané chvíli velmi podstatná otázka. Russie to věděl až příliš dobře. Najít uspokojivou odpověď je obtížné, skutečně obtížné. V hluku rozmanitého rámusu a řevu letadel, výbuchů, střel a pum, lidé se mezi sebou dohadovali a trávili děsivé chvíle hádkami. „Proč bychom měli cokoli udělat pro tyhle ferkakte nacisty? Vždyť nás zabijejí jenom kvůli tomu, že jsme Židé.“

„Ale i přesto jsou možná lepší než Ještěři, kteří by nás zabili už kvůli pouhé skutečnosti, že jsme lidé. Vzpomeňte si na Berlín. Během okamžiku způsobili takové utrpení, jaké Němcům trvalo tři roky než nás takhle zničili.“

„Však si to zasloužili. Bůh stvořil Němce jako metlu pomsty proti nám, Bůh teď povolal Ještěry jako metlu na Němce.“ Velmi blízký dopad pumy otřásl okolím a ze stropu se na hlavy a ramena vyděšených lidí schovávajících se v krytu snesl déšť úlomků omítky. Jestliže jsou Ještěři metlou na Němce, pak tedy ale trestají i Židy, pomyslel si Russie. Jenže metla zkrátka není smeták a proto nedokáže čistit tak přesně.

Někdo další stočil tuhle otázku poněkud jiným směrem: „Bůh že stvořil Ještěry? Tomu nemohu uvěřit.“

„Jestliže to nebyl Bůh, pak tedy kdo?“ namítnul zase někdo jiný.

Russie věděl, jakou odpověď by na tuhle otázku dali Poláci, kteří žijí za pobořeními zdmi židovského ghetta. Jenže ať už si gójimové myslí cokoli, Židé moc na ďábla nevěří. „Bůh je prostě Bůh, jak by mohl mít nějakého protivníka?“

Jenže stejně tak nebylo jednoduché nějak Ještěry zařadit do božího plánu světa, ani jako metlu pomsty. Němci takřka celou Varšavu vytapetovali plakáty s vojákem wehrmachtu překreslenému na fotografii nahých ohořelých těl v troskách Berlína.

Nápis pod obrázkem v němčině, polštině a dokonce i jidiš hlásal: STOJÍ MEZI TEBOU A — TÍMHLE.

Byl to dobrý a skutečně účinný plakát. Russie by ho dokonce považoval za ještě lepší, kdyby už dávno předtím neviděl nahá těla Židů ve varšavských ulicích, těla, která měly na svědomí německé ruce. I přesto řekl: „Budu se modlit za Němce, stejně jako bych se modlil za kohokoli, kdo velmi zhřešil.“

Po jeho slovech následovalo syčení a uštěpačné posměšky. Kdosi — zdálo se mu, že to byl Jicchak — zvolal: „Já se taky budu modlit za Němce — aby na ně přišla cholera.“ Ozvaly se hlasité výkřiky souhlasu, často dost neuctivé. Tady se patrně nedá moc mluvit o modlitbách, pomyslel si Russie.

„Nechte mě přece dokončit myšlenku,“ prohlásil a získal si tím alespoň větší pozornost přítomných, když už nebyli zcela zticha. To byla výhoda toho být pokládán za reba, což byl prostě člověk, jehož se vyplatilo alespoň vyslechnout. Pokračoval tedy: „Budu se modlit za Němce, ale rozhodně jim nebudu pomáhat. Jejich snažení směřuje k tomu, abychom byli vyhlazeni z povrchu této planety. A ať už tihle Ještěři zacházejí s lidmi jakkoli hrozně, nebudou s námi zacházet o nic hůře než s kýmoli jiným. Kvůli tomu je tedy považuji za Boží rozhodnutí, které sice může být drsné, ale vždycky bude spravedlivé.“

Židé poschovávaní v krytu Russiemu naslouchali, ale ne všichni porozuměli jeho myšlenkám. V tu chvíli někdo Russiemu poklepal na rameno: hladce oholený mladý muž (Russie si byl takřka jist, že je tomu chlapíkovi méně než jeho šestadvacet let, i když jeho bezvousá tvář mohla zvyrazňovat jeho mládí), v plátěné čapce a ošoupaném tvídovém saku. Oslovil ho: „Uděláš ještě něco víc než jenom nečinně přihlížet stranou, zatímco Ještěři a Němci bojují, reb Mojše?“ Zatímco vyčkával, co mu na tohle odpoví, jeho oči se zpod ušmudlaného štítu čepice upřeně upíraly na Russieho.

„Co víc bych ještě mohl udělat?“ zeptal se Russie obezřetně. Potřeboval si nějak přehodit nohy. Takto ostražitý pohled už na sobě necítil od své poslední ústní zkoušky ještě před válkou, a možná ani tehdy ne. Tenhle mladý a ostražitý muž měl oči jasné a pohled ostrý jako břitva. „A kdo vlastně jsi?“

„Jsem Mordechaj Anielewicz,“ představil se upravený mladík a pronesl to tak nezúčastněným tónem, že jeho jméno znělo zcela nedůležité. „A co se týče tvoji možné pomoci...“ Přitočil se hlavou až těsně k Mojšemu — ačkoliv si Russie pomyslel, že tady v hlučném improvizovaném krytu nehrozí žádné riziko, že by někdo mohl odposlouchávat jejich rozhovor. „Co bys mohl udělat — mohl bys nám pomáhat, až začneme bít Němce.“

„Až začnete co?“ Russie na něj překvapeně zíral.

„Až budeme Němce bít,“ zopakoval ještě jednou Anielewicz. „Máme granáty, pistole, pár pušek, dokonce i jeden kulomet. Armja Krajowa“ — tedy domobrana, polské hnutí odporu — „jich má mnohem víc. Jestliže povstaneme, Němci nebudou schopni bojovat zároveň proti Ještěřům i nám a Varšava brzy padne. „A my tak dosáhneme pomsty.“ Celá jeho tvář, hubená a bledá jako všech ostatních, úplně žhnula očekáváním.

„Já — já nevím,“ zakoktával se Russie. „Co tě opravňuje k domněnce, že Ještěři budou lepšími vládci, než jsou teď Němci?“

„Jak by mohli být horší?“ Celým svým vzezřením teď Anielewicz dával jasně najevo své pohrdání.

„To nevím, jenže poté co jsme byli svědky mnoha takových utrpení, kdo ví, co je vlastně všechno možné?“ položil Russie zásadní otázku. „A co Poláci — povstanou skutečně s vámi, nebo budou jenom sedět doma na zadku a nechají Němce, aby vás povraždili? Za každého muže polského hnutí odporu je tu jiný, který je v modré policii.“ Pořádková policie pod německým velením nosila uniformy v odstínu takřka mořské modři. Russie ještě dodal: „Někdy se také stává, že odbojář je zároveň v pořádkové policii. Dneska jsou zrádci úplně všude.“

Anielewicz pokrčil rameny, jako by mu neřikal vůbec nic nového. „Většina z nich nenávidí Němce víc než Židy. A co se týče toho zbytku... no, jakmile povstání vypukne, budeme mít mnohem víc zbraní, než máme teď. Když můžeme bojovat s Němci, můžeme bojovat i s Poláky. No tak, reb Mojše — vždyť jsi tady před chvílí říkal, že Ještěři jsou sesláni od Boha. aby nás zbavili Němců. Zopakuj to ještě jednou, až povstaneme, abys upevnil naše srdce a přivedl do našich řad více bojovníků.“

„Jenže Ještěři přece ani nejsou lidská stvoření,“ namítl Russie.

Anielewicz jej znovu probodl pohledem. „A nacisté ano?“

„Ano,“ odpověděl bez rozmyšlení. „Zkažená lidská stvoření, ale pořád jsou to lidé. Vlastně vůbec nevím, co ti mám říct. Já —“ Russie se zarazil a zmateně vrtěl hlavou. Od té doby, co mu Bůh seslal znamení — čili od té chvíle, kdy Ještěři přistáli na Zemi — s ním neustále jednali jako s důležitou osobou, jako by na jeho názoru hodně záleželo. Reb Mojše — dokonce i Anielewicz mu tak říkal. Teď tedy zjišťoval, že s důležitostí jde ruku v ruce i zodpovědnost. Stovky, možná dokonce tisíce životů se mohly změnit kvůli tomu, co on teď řekne. Najednou si přál, aby byl znovu oním prostým a strádajícím bývalým studentem medicíny.

Jenže tohle nebyl ten typ přání, která Bůh obvykle splnil. Russie zkoušel: „Dokdy ti musím odpovědět?“

„Udeřme zítra v noci,“ odpověděl mu Anielewicz tiše. Pak s několikrát opatrně rozhlédl kolem, odpoutal se od Russieho a nenápadně zmizel kdesi v temnotě nacpaného krytu.

Za nějakou chvíli konečně přestaly dopadat ještěři pumy. Neozval se sice žádný jekot sirén oznamující konec přestálého utrpení, ale to nic neznamenal. Ve Varšavě byly poslední dobou dost nepravdivé dodávky elektriny. Vlastně by se spíš dalo říct, že v ghettu šla elektrina nepravdivě už od samého počátku. Lidé využili přechodného období klidu k urychlenému útěku, aby se co nejdříve mohli opět setkat se svými blízkými.

Jak se tak spolu s davem ostatních posouval k východovým dveřím, rozhlížel se Russie pátravě po Mordechaji Anielewiczovi. Nepodařilo se mu ho najít: všichni hubení a ošuntělí Židé vypadali takřka stejně, natožpak zezadu. Russie za chvíli vyšel na Glinianskou ulici, která byla několik bloků východně od přeplněného židovského hřbitova. Zběžně pohlédl směrem ke zdem hřbitova. Na jeho pozemku nedávno Němci umístili několik protiletadlových děl osmaosmdesátek. Jejich dlouhé hlavně teď mezi pobořenými náhrobky trčely jako obrovské sloní choboty. Russie pozoroval, jak se kolem děl začínají hemžit posádky, když už letecký úder polevil.

Sluneční paprsky se líně odrážely od matného nátěru jejich ocelových helem. Nacisté, pomyslel si Russie, zdroj nekončícího utrpení, smrti a zmaru. Nad jedním z nich se teď líně vznášel obláček namodralého cigaretového dýmu. Byli to nacisté, ale zároveň to byly lidské bytosti. Byl by život nějak lepší, kdyby jim vládli tihle podivní tvorové přezdívaní Ještěři?

„Sešli mi znamení, Bože.“ modlil se tiše, stejně jako oné noci, kdy přišli Ještěři. Jeden z mužů obsluhy právě v tu chvíli zaujal rozkročený postoj, který Russie okamžitě poznal: ten chlap tam močil. K Russieho ušim dolehl odporný německý smích, podobný koňskému ržání. Tento pohled jej naplnil vztekem — tohle je nacistům skutečně podobné, močit na ostatky Židů a ještě se tomu smát.

V okamžiku si uvědomil, že tohle je jeho znamení.

Zpravodajský důstojník před Atvara položil další složku obsahující čerstvě zpracované informace. Zběžně prošel všechny souhrnné zprávy tak, jak bylo jeho zvykem, dokud nenarazil na hlášení, které zcela upoutalo jeho pozornost. Tentokrát to netrvalo příliš dlouho. Pečlivě si přečetl už druhou zprávu ze stohu a pak otočil oko na zpravodajského důstojníka. „Je potvrzena pravdivost tohoto hlášení?“

„Které hlášení to máš na mysli, vznešený veliteli?“ Důstojník se podíval blíže, aby zjistil, kde se Atvar zarazil. „Aha, tohle. Ano, vznešený veliteli, nepripouštíme jakékoliv pochybnosti. Velcí Ošklivci ve městě na území Deutschlandu bojují vzájemně mezi sebou — a dost úporně.“

„A co rádiová korespondence? Na tu se taky můžeme spolehnout?“

Důstojník si trochu nervózně hladil pahýl ocasu. „Tady jsme si poněkud méně jistí, vznešený veliteli. Jeden z těchto jazyků se zdá být blízký deutsch, ten druhý je o něco vzdálenější od ruskij — tihle prokletí Tosevané mají až příliš mnoho jazyků. Jestliže jsme ale dobře pochopili význam těchto zpráv, pak určitá skupina v tomto městě žádá o naši

pomoc proti těm druhým.“

„A určitě se nejedná o Deutsche, kteří by žádali o naši pomoc s protivníkem, je to tak?“

„U císaře, rozhodně ne, vznešený veliteli,“ dušoval se zpravodajský důstojník. „Jsou to právě ti druzí, kteří proti nim bojují. Odhadujeme, že říše zvaná Deutschland je za dnešní situace poměrně vratká a nejednotná struktura, přičemž většina jejího dnešního území byla připojena v průběhu vnitrotosevanské války, která probíhala v době našeho příletu. Někteří obyvatelé této říše zůstávají odbojní i pod nadvládou Deutsche.“

„Chápu,“ prohlásil Atvar, ačkoliv to nebyla pravda, alespoň ne zcela. Coby typický produkt říše — Říše — která přetrvala mnohá tisíciletí, nedokázal vůbec pochopit, že by se někdo mohl pokoušet vybudovat říši během pár let (a to ještě většinou bez symbolu císaře, který by působil jako jednotící prvek). Stejně mu unikala smysl toho, že se někdo pokouší vymanit z nadvlády jedné říše a podrobit se jiné.

Zpravodajský důstojník dodal: „Skupiny zapojené do boje proti Deutsche jsou patrně nějakým způsobem napojeny na oběti onoho tábora, který naše jednotky nedávno převálcovaly východně od města, kde se právě teď bojuje.“

„Který tábor teď máš na mysli?“ zeptal se Atvar. Jeho život vrchního velitele byl plný takových drobných informací. Pak najednou zasyčel. „Ano, už si vzpomínám. Tenhle tábor. Jak že se to jmenoval?“

Zpravodajský důstojník se musel poradit s počítačem, než mohl s jistotou odpovědět. „Jmenuje se Treblinka, vznešený veliteli.“ I když jej pronesl příslušník Rasy, stále ono jméno znělo obłudně a drsně. „Přeješ si, abych na obrazovku vyvolal záběry, které pořídily naše jednotky po zajištění toho místa?“

„Ne, to rozhodně ne,“ zarazil ho Atvar okamžitě. „Jednou mi to úplně stačilo.“

Vlastně chtěl spíš říct, že jednou bylo až přespříliš. Atvar se domníval, že je již zcela odolný proti hrůze, která se odehrává během války. Ani tohle jeho zocelení nebylo právě příjemné a snadné. Jeho vlastní úderné jednotky neustále trpěly podstatně většími ztrátami, než jaké předpovídaly i ty nejtemnější odhady přípravného štábu, než flotila opustila Domov. Jenže co se dalo dělat: nikdo zkrátka neočekával, že Tosevané budou schopni vést průmyslovou válku.

Jenže to, co objevily postupující obrněné jednotky Rasy v táboře Treblinka, nebyl obraz průmyslové války. Nebylo to ani průmyslové odstraňování nebezpečných kriminálních a zajatců. Rasa měla tábory tohoto druhu na všech svých planetách, i na Tosevu 3 již na ně narazili. Zejména SSSR jich byl plný, přičemž většinou poskytovaly obraz mnohem brutálnější než by Císař ve svojí dobrotě dovolil.

Ale Treblinka... velitel flotily nepotřeboval pomoc počítačové obrazovky, aby si znovu vybavil obrazy Treblinky. Jakmile se jednou rozpomněl na to místo, v jeho mysli začaly vyskakovat hrůzné výjevy a nemohl zavřít oči před tím, co viděla jeho mysl. Treblinka nebyla nástrojem průmyslové války nebo průmyslového odstraňování živlů. Treblinka sloužila průmyslovému vraždění. Masové hroby plné těl Tosevanů střelených zblízka do hlavy. Nákladáky upravené tak, že zplodiny jejich nevýkonných a špinavých motorů byly vedeny do uzavřeného prostoru a zabíjely všechny uvnitř. Těsně než přišla Rasa do Treblinky, byly tam vybudovány místnosti na vraždění velkého počtu Velkých Ošklivců pomocí smrtících plynů. Skutečně to vypadalo, jako kdyby tihle Deutsche pracovali na nalezení té nejvýkonnější metody, jak se co nejsnadněji zbavit co nejvíce dalších Velkých Ošklivců najednou.

I když Treblinka vlastně představovala jenom jednu skupinu barbarů nemilosrdně mučících jiné, Atvarovi se z toho dělalo skutečně špatně. Zároveň jej to ale přinutilo přemýšlet. „Ty tedy říkáš, že skupiny nyní bojující proti Deutsche v tomhle městě jsou spřízněné s těmi, které Deutsche tak masakrovali?“

„Jazykové rozbor a předchozí výsledky naznačují, že tomu tak je, vznešený veliteli,“ ujistil jej zpravodajský důstojník.

„Pak bychom jim tedy měli přislíbit pomoc a také ji skutečně poskytnout,“ prohlásil Atvar.

„Jak si přeješ, veliteli.“ Atvar si v tu chvíli pomyslel, že by si důstojník zasloužil vyšší hodnost. Nedal ve svém hlase vůbec najevo, co si myslí o rozkazech svého velitele. Ať už s nimi souhlasil, či je považoval za nesmyslné, splnil je tak, jak se vyžadovalo splnění úkolu od muže Rasy takřka ode dne vyklubání.

Atvar pokračoval: „Teď konečně dostáváme příležitost využít Velké Ošklivce jako rukavice, v nichž máme ovšem ruce. Ačkoliv utrpěli velké ztráty, odmítají stále jejich vedoucí říše podřídit se naší nadvládě. Itálie se sice viklá, ale...“

„Ale v Itálii je příliš mnoho vojáků Deutsche, než aby mohla jednat jako svobodná země. Je to tak,“ souhlasil muž. Není jenom poslušný, ale také má velice bystrý úsudek, pomyslel si Atvar šťastně a odpustil mu skočení do řeči, protože měl naprostou pravdu. „Přesně tak. Možná bychom jim také měli poskytnout podporu stejně jako v případě pomoci tomu, tomu...“

„Polska a Jehudim.“ doplnil ho důstojník.

„Děkuji, přesně tyhle Velké Ošklivce jsem měl na mysli, ano,“ řekl Atvar. „A neměli bychom svou pomoc nijak podcenit. Jestliže nám poskytnou bezpečnou zónu, ze které můžeme tvrdě udeřit proti Deutschlandu a SSSR, pak bychom měli z této situace vytěžit maximum. Můžeme jim slíbit všechno, co budou požadovat. Jakmile bude jednou Tosev 3 pevně pod naší kontrolou... no, nebudou zkrátka patřit k Rase.“

„Ani mezi Rabotevany nebo Halesse,“ dodal zpravodajský důstojník.

„Přesně tak. Zůstávají stále divočky a tak nemáme vůči nim žádné povinnosti kromě těch, které se rozhodneme dodržet.“ Atvar se na podřízeného pozorně zadíval. „Jsi velmi vnímavý. Připomeň mi svoje jméno, abych si mohl zaznamenat tvou píli.“

„Jsem Drefsab, vznešený veliteli,“ odpověděl důstojník.

„Drefsab. To bych si měl pamatovat.“

Georg Schultz se opatrně nadzvedl na loktech, aby se mohl lépe rozhlédnout po potlučených polích pšenice, ovsa a ječmene, a pak se zatvářil kysele. „Obilí v tomhle kolchozu nebude letos stát za nic,“ prohlásil s jistotou člověka, který dlouho vyrůstal na statku.

„Jenže právě tohle nás za současné situace bolí asi ze všeho nejméně,“ uklidnil ho Heinrich Jager. Popotáhnul trochu

blíž k sobě Schmeissera, který donedávna patřil Dieteru Schmidtovi. Nebohý Schmidt už dva dny spočíval pod černou úrodnou hlínou Ukrajiny. Jager tiše doufal, že na něj spolu s Schultzem naházeli dostatečnou vrstvu, která by zabránila divokým psům tělo roztrhat ale jist si tím nebyl. Měl spolu se svým střelcem tehdy pěkně naspěch.

Schultz se znovu zašklebil, ale bylo v tom hodně hořkosti. „Ja, ted' vypadáme jako dvojka z nějakého laciného výprodeje, že jo?“

„No, to mi radši ani neříkej,“ odpověděl Jager. Oba muži měli na sobě sebrané pěchotní přilby a místo tankové černi ted' oba měli pěchotní blůzy v polní šedi. Schultz navíc svíral pušku.

Jagera v jednom kuse svědily jeho nově narostlé štetinaté vousy. Schultz si taky stěžoval na kousání. Jeho vousy měly podivně rezavou barvu mrkve, ačkoliv vlasy měl světle hnědé. Kdyby je ted' potkal nějaký inspektor, určitě by je okamžitě zavřel do káznice a s chutí by zahodil klíče.

Tankisté jsou většinou pečliví a puntičkářsky dbají na čistotu, skoro to až přehánějí. Tank, kde všechno není přesně srovnáno a který má funkční části umatlané a v nepořádku, je tank přímo si říkající o poruchu nebo výbuch. Jenže Jager samozřejmě nevzal leštěnku a hadry, když na poslední chvíli vyskakoval ze svého zničeného Panzeru III. Jeho Schmeisser byl vyčištěný. Pistole byla taky v pořádku. Proto byl hned o něco klidnější. Byl naživu a to byl poměrně slušný úspěch na to, že byl Němec putující po jihoruské stepi.

Jako kdyby ho chtěl ujistit, že je skutečně dosud mezi živými, zaškrundalo mu v žaludku. Naposledy se dosyta najedl té noci, kdy si břicho nacpal kaší, což bylo noc předtím než se objevili Ještěři. Věděl přesně, jak je na tom se zásobami jídla: nemá vůbec nic. A věděl, že Schultz je na tom úplně stejně.

„Musíme něco získat tady z tohoto kolchozu,“ řekl nahlas. „Bud' si to opatříme násilím, nebo to v noci sebereme, nebo tam půjdeme a zkusíme něco vyžebrot — je mi úplně jedno, jak to provedeme. Musíme se ale najíst.“

„Ať se propadnu, jestli chci skončit jako zloděj kuřat,“ prohlásil Schultz. Pak se ale na věc podíval trochu pragmaticky a dodal: „Zase by to ale nemělo být tak těžké, prostě tam jít a vzít. Většina chlapů bude asi pryč, na frontě.“

„To je pravda.“ souhlasil Jager. Takřka všechny postavy, které viděl pracovat na poli, měly na sobě bábušky. „Jenže nezapomínej, že tady jsme v Rusku. Tady nosí zbraně i ženy. Raději bych získal jídlo poctivě než krádeží. Když jsou všude kolem Ještěři, mohli bychom ještě potřebovat Ivanovu pomoc.“

„Vy jste důstojník,“ souhlasil Schultz a pokrčil rameny.

Jager dobře věděl, co to mělo znamenat: ty jsi placený za to, abys něco vymyslel. Potíž byla v tom, že vůbec netušil co by tak mohl vymyslet. Ještěři byli ve válce s Ruskem úplně stejně jako s Říši, což znamenalo, že mají s těmi kolchozníky společného nepřítele. Jenže na druhou stranu zase nedostal žádnou zprávu o tom, že by už Německo a Sovětský svaz proti sobě nebojovali. Co se týče novinek, vlastně neslyšel žádné zprávy od té doby, co mu Ještěři zničili tank.

Postavil se na nohy. Step na jihu Ruska se mu zdála neskutečně rozlehlá i přednedávnm, když ji brázdil v tanku. Když ted' krácel po svých, měl pocit, že by mohl po mírně se vlnící krajině putovat celý život a nikdy by nedošel až na konec.

Georg Schultz se postavil vedle něj, ačkoliv si pro sebe střelec mumlal: „Připadám si jako brouk, který se hrabe přes talíř.“ To byla obrácená stránka nesmírné rozlehlosti Ruska: když máš takový skvělý rozhled, zároveň je tě taky vidět pěkně zdaleka.

Rolníci si obou Němců povšimli takřka okamžitě. Jager viděl, jak se najednou rychle pohybují a to se k nim ještě zdaleka nepřiblížili. Jak tak rázně krácel ke shluku dřevěných budov s doškovými střechami, které tvořily jádro kolchozu, schválně držel svůj samopal hodně nízko. „Pokusíme se to vyřídít pěkně v klidu, když to půjde.“

„Ano, pane,“ odvětil Schultz. „Když to nepůjde, je celkem jedno, co ted' Ivanům sebereme. Stejně by se pak pustili za námi a v trávě by nás někde dostali.“

„Přesně to mě taky napadlo,“ souhlasil Jager.

Pracující na poli se brzy začali sbíhat směrem k Němcům. Nikdo z nich neodložil motyku, rýč či vidle, co měl kdo zrovna v ruce. Několik z nich, zejména mladé ženy a starší muži, měli střelné zbraně — pistole za opaskem, někteří měli přes rameno přehozenou pušku. Někteří z mužů patrně zažili boje za minulé války. Jagera napadlo, že by jich asi se Schultzem dokázali postřílet hodně, ale rozhodně se chtěl takovému postupu vyhnout.

Otočil se ke svému střelci. „Umíš něco říct rusky?“

„Ruki vvěrch! — ruce vzhůru! To je asi všechno. A co vy, pane?“

„O trochu víc. Ale ne zas o moc.“

Směrem k Jagerovi se důležitým krokem vydal malý obtloustlý chlapík. Skoro to vypadalo jako maširování, měl zakloněnou hlavu, trhal rukama a nohy střídavě vyhazoval dopředu. Předseda kolchozu, napadlo Jagera. Vychrlil ze sebe několik vět, které mohl úplně klidně vysypat ve svahilštině a Jager by z nich měl naprosto stejný užitek.

Jager si vzpomněl na jedno slovíčko, které by se ted' mohlo dost hodit. Tak ho honem použil: „Chleb — chleba.“

Volnou rukou, ve které nesvíral Schmeissera, si významně hladil břicho.

Všichni kolchozníci se najednou rozpovídali. V jejich brebentění se často ozývalo slovo „Fric.“ stále se opakovalo.

Bylo to takřka jediné, čemu během debaty rozuměl. Musel se tomu usmát — byla to takřka přesná obdoba německého hovorového „Ivana.“

„Chleb, da,“ opakoval po chvílce předseda a na jeho široké, upoceně tváři se rozlil výraz úlevy. Řekl nějaké další ruské slovo, ale tohle Jager neznal. Proto jenom pokrčil rameny a tvářil se neutrálně. Předseda to zkusil znovu, tentokrát zadržovanou němčinou: „Mléko?“

„Spasebo,“ odpověděl Jager. „Děkujeme. Da.“

„Mliko?“ zatvářil se znechuceně Schultz. „Já bych si dal raději vodku — a hele, další ruské slovo, které znám.“

„Vodka?“ Předseda kolchozu se pousmál a mávnul rukou směrem k jedné z budov za sebou. Pak řekl něco příliš složitě a příliš rychle, než aby tomu Jager rozuměl. Jeho gestikulace ale jasně naznačovala, že jestli Němci chtějí vodu, jednotné družstvo může posloužit.

Jager zamítavě zavrtil hlavou. „Nět, nět,“ prohlásil. „Mléko.“ Ke střelci dodal: „Nerad bych se tady nějak opíjel, vlastně raději vůbec nebudeme pít. Určitě by byli schopni počkat si, až usneme, a pak nám ve spánku podržnout krk.“

„Nejspíš máte pravdu, pane,“ souhlasil Schultz. „Ale stejně — mlíko? Budu si připadat, jako že je mi znova šest let.“

„Tak si tedy raději dej vodu. Už jsme ji teď nějakou dobu pili a zatím jsme neměli žádné střevní potíže.“ Za to byl Jager skutečně hodně vděčný. Už od poslední bitvy — napadlo ho, že by se na to spíš hodilo slovo šarvátka — která jeho jednotku připravila o poslední tanky, byli odříznuti od jakékoliv lékařské pomoci. Kdyby on nebo Schultz nebyli zdraví, nezbylo by jim nic jiného než si lehnout a doufat, že se to zase spraví.

Nějaká stará žena — bábušku v pravém slova smyslu — se brzy přiblížila k Němcům. V zástěře měla uloženo několik oválných krajíců tmavého, celozrnného chleba. Když jej Jager zahlédl, znovu mu začalo kručet v břiše.

Vzal si dva krajíce. Schultz si vzal rovnou tři. Bylo to jídlo vhodné tak pro rolníky, toho si byl vědom. V Munsteru, ještě před válkou, by nad tmavým chlebem jenom ohrnul nos. Jenže v porovnání s mnoha potravinami, které jedl za pobytu v Rusku — a což teprve v porovnání s ničím, čehož si v posledních dnech dopřával plné břicho — to byla přímo nebeská mana.

Georgu Schultzovi se nějak podařilo nacpat si do pusy najednou celý jeden krajíc. Tváře se mu postupně nafukovaly, dokud nevypadal jako zoufalý had, který se pokouší pozřít tlustou ropuchu. Kolchozníci se pochichtávali a vesele do sebe navzájem šťouchali. Ale střelec, který vypadal poněkud hrůzostrašně, je úplně ignoroval. Jeho čelisti pracovaly na plný výkon. Čas od času polknul a jeho mimořádné sousto chleba se postupně smrskávalo.

„Tohle tedy rozhodně není ten nejlepší způsob, jak na to, četaři,“ poznamenal Jager. „Podívej, já jsem skoro snědl oba svoje krajíce, zatímco ty jsi zápasil s jedním.“

„Měl jsem příliš velký hlad, než abych vydržel čekat,“ odpověděl huhlavě Schultz — ještě pořád měl docela plnou pusou.

Bábuška odešla a po chvíli se vrátila se dvěma dřevěnými vyřezanými krajíci, které byly až po okraj naplněné mlékem. Bylo tak čerstvé, že Jager úplně cítil teplo skrz hrnek. Husté smetanové mléko dobře doplnilo plnou a zemitou chuť tmavého chleba. Jídlo pro rolníky, budiž, ale rolník živící se takovou stravou každý den byl určitě spokojen.

Víceméně ze zdvořilosti odmítl Jager přidavek, ačkoliv kdyby záleželo jenom na něm, určitě by dokázal spořádat ještě takové dva tucty krajíců — nebo mu to tak alespoň připadalo — aniž by byl přecpaný. Vyprázdnil krajíc, otřel si ústa do ušmudlaného rukávu blůzy a zeptal se předsedy kolchozu na tu nejdůležitější věc, která ho napadla: „Eidechsen?“ Samozřejmě použil německého výrazu pro Ještěry. Nevěděl totiž, jak by se to mělo říct rusky. Potom se rukou rozmáchnul směrem k horizontu, aby naznačil, že chce vědět kde vetřelci všude jsou.

Jenže kolchozníci to nepochopili. Jager předváděl malé nestvůry, napodoboval nezaměnitelný jekot jejich letadel, jak nejlépe to dovedl. Předsedovi kolchozu se rozzářily oči. „Aha — jašerici!“ zvolal. Rolníci shromáždění kolem najednou chápavě zahučeli. Jager si to slovo vryl do paměti. Měl pocit, že by se mu ještě mohlo hodit.

Předseda ukázal na jih. Jager věděl, že tím směrem jsou Ještěři: právě odtamtud sem přišli. Pak předseda ukázal k východu, ale rukama jako by něco odtlačoval od sebe, jako kdyby chtěl naznačit, že jsou daleko. Jager pokýval hlavou na znamení, že porozuměl. A pak předseda kolchozu pokynul směrem na západ. Tentokrát ale nijak nenaznačoval, že by Ještěři byli v bezpečné vzdálenosti. Jager se podíval na George Schultze. Schultz se na něj taky otočil. Napadlo ho, že nejspíš vypadá stejně nešťastně jako jeho střelec. Jestliže tam byli Ještěři, mezi nimi a předmostím wehrmachtu... Jager se raději ani nenamáhal, aby tuhle myšlenku dovedl k logickému závěru. Protože bylo jasné, že jestliže jsou tím směrem Ještěři, pak wehrmacht už možná ani žádné předmostí nemá.

Vedoucí kolchozu mu vzápětí zasadil další nepříjemnou zprávu: „Berlín kaput, Germánci. Jašerici.“ Pak svými buclatými rukama velmi názorně předvedl, jak celé město vyletělo do vzduchu jediným mohutným výbuchem.

Schultz se okamžitě zatvářil, jako kdyby dostal kopanec do žaludku. Jager najednou cítil bezmoc a obrovskou prázdnotu v duši. Nedokázal si představit, že zmizel Berlín, že by mohlo existovat Německo bez Berlína. Snažil se tomu nevěřit. „Třeba nám sprostě lžou,“ prohlásil Schultz chraptivě. „Třeba to jenom hlásilo to prokleté ruské rádio.“

„Třeba.“ Ale čím více si Jager prohlížel kolemstojící kolchozníky, tím rychleji zhasínala jeho naděje. Kdyby začali nad jeho reakcí na tuhle špatnou zprávu jásat, jenom by začal pochybovat ještě víc a myslel by, že se ho snaží oklamat. Jenomže zatímco pár se jich skutečně usmívalo nad jeho zdrcením (což bylo jenom přirozené, vždyť jejich státy již rok vedly vzájemné nelítostné boje po celé frontě), většina na něj i jeho společníka hleděla soucivními očima a vážnou tváří. To jen potvrdilo jeho přesvědčení, že je důvod k obavám.

Najednou ho napadlo užitečné ruské slovo: „Ničevó.“ Byl si vědom toho, že to vyslovil špatně. Musel totiž pracně napodobit podivnou hlásku uprostřed slova, kterou němčina nezná.

Ale kolchozníci mu přesto rozuměli. „Tavářiš, ničevo,“ ujistil ho jeden z nich. Kamaráde, nedá se nic dělat, s tím už nic nenaděláš. Bylo to skutečně velice typické ruské slovo: Rusové byli — a vlastně i museli být — schopni přijmout skutečnost.

Ale on to nemyslel takhle. Znovu jim vysvětloval, co měl na mysli: „Berlín da, jašerici —“ Pak zaryl podpatek svojí boty hluboko do prachu. „Berlín nět, jašerici —“ Znovu zaryl podrážku do prachu.

Někteří Rusové zatleskali a obdivovali jeho odhodlání. Někteří se na něj naopak dívali, jako kdyby snad zešilel. Možná je to pravda, nikdy by ho nenapadlo, že by někdo mohl Německo ranit tak, jak se to povedlo Ještěřům. Polsko, Francie i Nizozemí se sesypaly jako kuželky. Anglie sice bojovala, ale byla odříznuta od Evropy. A ačkoliv se Sovětský svaz dosud zuby nehty držel na nohou, Jager si byl takřka jist, že by s ním Němci skoncovali ještě do konce roku 1942. Boje jižně od Charkova jasně ukázaly, že se Ivani moc nepříučili, ačkoliv jich byli takové mraky.

Ale Ještěři — Ještěři představovali pěkně tvrdý oříšek. Nebyli sice takovými bojovníky, jakými mohli být, ale měli tak skvělé vybavení, že to většinou nevadilo. On už na to přišel, a to poměrně drsným způsobem.

Na obloze se ozvalo slabé bzučení, daleko na severu. Jager okamžitě začal hlavou tékat všemi směry. V poslední době

byl každý zvuk z oblohy velmi nebezpečný, obzvlášť když mohl přicházet od takřka nezničitelného ještěřihého letounu. Tentokrát to ale nebyl ještěřih stroj. „To je jenom jeden z těch Ivanových létajících šicích strojů, pane majore — kvůli tomu si moc hlavu dělat nemusíte.“

„Mě nějak znervózňuje všechno, co létá a přitom to na sobě nemá svastiku.“

„To ti asi nikdo nemůže mít za zlé. Jenže kdybychom neměli být před ruským letectvem v bezpečí tady, uprostřed kolchozu, pak nebudeme v bezpečí nikde.“ Tankista si kostnatou rukou bezděky přešel po svém nazrhlém strništi.

„Samozřejmě je pravda, že v bezpečí teď vlastně nejsme nikde.“

Sovětský dvouplošník nezahájil útočný nálet, ačkoliv si Jager povšimnul, že má namontované kulometry. Přenesl se přes území jednotného družstva, ve výšce dobrých pár set metrů nad zemí. Jeho slabý motor vydával skutečně zvuky, které v mnohém připomínaly provoz dýchavičného šicího stroje.

Letoun se zakymácel, změnil směr pomocí velice těsně vytaženého půlobloubu a znovu se přibližoval ke hloučku lidí, kteří se shromáždili kolem dvou Němců. Tentokrát už sestoupil níže. Několik kolchozníků zamávalo nahoru pilotovi, který byl v otevřené kabině jasně zřetelný, v mohutných brýlích, s koženou kuklou a vším ostatním.

Dvouplošník se otočil ještě do třetice, tentokrát znovu severně od skupiny budov. Když se vracel, bylo už jasné, že jde na přistání. Když se kola jeho podvozku dotkla země, zvedla se oblaka prachu. Chvilí poskakoval a po chvíli zcela zastavil.

„Nějak nevím, jestli se mi tohle chce líbit,“ prohlásil nejistě Schultz. „Vyjednávat tady s těmi Rusy, to je jedna věc, jenže ten letoun je už součástí ruského letectva. Asi bychom se neměli dostávat do kontaktu s něčím, co tak úzce souvisí s bolševickou vládou.“

„Skutečně bychom to neměli dělat, četaři, jenže od přistání Ještěřů je všechno úplně v tahu,“ odpověděl na to Jager.

„Kromě toho, máme snad jinou možnost?“ Příliš mnoho kolchozníků bylo vyzbrojeno puškami, než aby mohl vážně rozvíjet plán, jak ukrást tohle letadélko s rudou hvězdou na trupu, a to i za předpokladu, že by ho dokázal pilotovat — a to stejně neuměl.

Pilot se brzy vydrápal z kabiny a opatrně stoupal svými koženými botama na zaprášené kovové přičky, které trčely z trupu pod jeho sedačkou. Jeho sedačkou? To nebylo přesné, jak se Jager mohl vzápětí přesvědčit. Vzadu zpoza letecké kukly trčel blondatý cop a tváře pod leteckými brýlemi (které teď byly staženy z obličeje na vrchol kukly) nikdy nepoznaly — a ani nepotřebovaly — holení. Dokonce ani neformální letecké oblečení nedokázalo zatajit že se pod ním skrývají nemužské rysy.

I Schultz si toho všeho všimnul přesně ve stejnou chvíli. Jeho čelist se rozhýbala jako kdyby si chtěl odplivnout, ale naštěstí si uvědomil, kde je, a raději si to včas rozmyslel. V jeho hlase ale bylo jasně patrné znechucení: „To je jedna z těch jejich zpropadených letkyň.“

„Už je to tak.“ Pilotka se vzápětí vydala jejich směrem. Jagerovi se celá situace přirozeně moc nezamlouvala, ale dokázal najít i světlejší stránku: „A je docela pěkná.“

Ludmila Gorbunovová se proháněla nad stepí a pozorně se rozhlížela po Ještěrech či nějaké jiné zajímavosti. Ať už by ale viděla cokoliv, nebyla by stejně schopna předat zprávu rychle základně kromě případů, kdy by skutečně závažná zpráva o bezprostředním ohrožení měla přednost před jejím bezpečným návratem domů. Letadla, která se odhodlala použít vysílačku, totiž pravidelně končila svůj let takřka vzápětí po tomto svém posledním činu.

Byla už hodně daleko na jihu a bylo načase ještě zbystřit pozornost — a začít se strachovat — když právě v tu chvíli spatřila skupinu shromážděnou mezi budovami tvořícími srdce kolchozu. Podivné na tom bylo, že v tuhle dobu by většina kolchozníků měla pracovat na polích. To by samo o sobě nebylo až tak neobvyklé, jenže pak zahlédla sluneční paprsky odrážející se od dvou lesklých helem. Když se trochu změnil úhel, pod kterým je pozorovala, viděla jejich načernalou šed' namísto olivové zelené, kterou očekávala.

Němci. Pevně sevřela rty. To, jak se sovětská vláda vyjadřovala o Němcích, se během několika posledních pár let několikrát zcela měnilo. Z krvežíznivých fašistických nestvůr se najednou proměnili v mírumilovné spojence a pak, 22.června 1941, znovu v krvelačná bestie, a tentokrát pořádně.

Ludmila naslouchala nekonečné věčně dunící propagandě, zaznamenávala každou změnu a upravovala svoje myšlení podle toho. Lidé, kteří tohle nedokázali dost rychle či vůbec, většinou mizeli. Samozřejmě, během posledního roku byli Němci mnohem strašnější než cokoliv, co o nich propaganda dokázala vymyslet.

Přála si, aby to skutečně vedlo k tomu, že by si nikdo v Sovětském svazu nemohl o nacistech myslet cokoliv dobrého. Měřítkem Hitlerovy proradnosti a zavržení byla i skutečnost, že imperialistická Anglie a Spojené státy se spojily se Sověty v boji proti němu. O nenávisti vůči Sovětům (ačkoliv takhle o tom Ludmila nepřemýšlela) svědčilo množství sovětských občanů — Ukrajinců, občanů Pobaltí, Bělorusů, Tatarů, kozáků a dokonce Rusů — kteří s Hitlerem kolaborovali proti Moskvě.

Byli tedy tihle kolchozníci kolaboranti, nebo ne? Jestli ano, rychlý průlet za štekotu jejich kulometů by brzy svět zbavil mnoha z nich. Jenže zprávy přicházející z Rádia Moskva ohledně Němců se opět změnilly poté, co na Zemi přistáli Ještěři. Nebyly jim samozřejmě zapomenuty jejich zločiny (nikdo, komu se podařilo uniknout z jejich spárů, nedokáže do smrti zapomenout na jejich zločinné jednání), ale byli to alespoň lidé. Jestliže se sovětskými jednotkami spolupracovali v boji proti nájezdníkům odněkud zpoza Měsíce, nemělo se proti nim útočit.

Proto Ludmila zase stáhla svůj palec ze smrtelnosného tlačítka na kniplotu. Znovu stočila svůj letoun k přeletu nad zemědělským družstvem, aby se mohla lépe podívat. No skutečně, teď si byla jistá, to dole jsou určitě Němci. Rozhodla se přistát a zjistit, co mají ti dva za lubem.

Až když její PO—2 poskakoval po hrbolatém poli a pomalu zastavoval ji napadlo, že jestliže jsou tihle kolchozníci kolaboranti a zrádci, nemohou samozřejmě dovolit, aby zpráva o jejich zradě dorazila do Moskvy a tak na ně případně

přivolala strašnou pomstu. Skoro se znovu rozjela a vznesla do vzduchu, ale nakonec se rozhodla zůstat a zjistit, co se dá dělat.

Ročníci i Němci se k ní pomalu blížili a vypadalo to, že s docela mírumilovnými úmysly. Zhlédla sice v malém hloučku několik pušek, ale žádná nemířila na ni. Němci drželi svou pušku a samopal opatrně svěšené k zemi.

„Kdo je tady vedoucí?“ zeptala se, když k ní po chvíli došli.

„Já, soudružno piloté,“ prohlásil malý obtlouklý chlapík, který stál rovně jako pravítko skoro jako kdyby chtěl zdůraznit, jak důležité má postavení. „Kliment Jegorovič Pavljušenko, k tvým službám.“

Ona mu sdělila své vlastní i otcovo jméno, ale přitom si tohohle Pavljušenka pozorným okem neustále prohlížela.

Promluvil k ní slušně a oslovil ji „soudružko,“ jenže to nutně nemuselo znamenat, že se mu dá důvěřovat, rozhodně ne s těmi dvěma Němci po jeho boku. Teď na ně ukázala. „Jak se dostali do vašeho kolchozu, soudruhu? Mluví aspoň trochu rusky?“

„Ten starší umí, tedy alespoň sem tam něco. Ten s těmi zrzavými fousky jenom umí pořádně jíst. Museli se sem protloukat docela dlouho — dokonce ani neslyšeli o Berlíně.“

Oba Němci zpozorněli a začali Pavljušenka sledovat, když se nahlas zmínil o jejich hlavním městě. Ludmila si je odměřeně prohlížela, jako kdyby to skutečně byla dvojice nebezpečných bestíí. Nikdy předtím nebyla takhle blízko, aby si mohla hitlerovce prohlížet jako jednotlivce.

K jejímu nemalému překvapení rozhodně nevypadali jako nelidské vraždící stroje, které zahynaly Rudou armádou tisíc kilometrů na východ až na území samotného Ruska a Ukrajiny. Zároveň ale nepřipomínali ani zimního frice současné propagandy, který měl přes ramena přehozenou ženskou šálu a z nosu mu visel pořádný rampouch. Byli to prostě muži, o něco vyšší, o něco hubenější, a možná měli trochu delší obličej, než byla ruská norma, ale pořád jen obyčejní muži. Pokrčila nos. Také byli cítit jako muži, a to muži, kteří se v poslední době moc nekoupali.

Ten mladší, který byl zároveň větší, vypadal docela jako rolník, ačkoliv měl trochu cizácké rysy. Snadno si ho dokázala představit, jak na stoličce dojí strakatou krávu nebo jak na kolenou vybírá plevel ze svého řádku zeleniny. Také způsob, jakým na ni neomaleně zíral, jí hodně připomínal rolníka.

Toho druhého Němce si nějak nedokázala pořádně zařadit. Vypadal unaveně a zároveň chytře, s poměrně jemnými rysy, které se nehodily ke zvrásněné a sluncem a větrem ošlehané kůži venkovana. Stejně jako ten se zrzavými vousy, i on měl helmu a pěšáčkou blůzu nataženou přes černé kalhoty pancéřových jednotek. Podle nárameníků na blůze měl být obyčejným vojínem, ale měla takový pocit, že to rozhodně není hodnost, která mu náležela. Byl příliš starý a ostřílený, než aby mohl být jenom vojínem.

Na střední škole, asi tak před milióny lety, měla nějakou chvíli němčinu. Během posledního roku se skutečně ze všech sil snažila, aby ji zase rychle zapoměla, a doufala, že její znalosti zcela vyvanuly po ztrátě Kyjeva. Když někdo ovládal jazyk nepřítele, mohl se snadno stát podezřelou osobou. Jestliže ale tihle vojáci uměli rusky jen trochu či dokonce vůbec, třeba se jí to zase bude hodit. Hluboko z paměti vydolovala větu: „Wie heissen Sie?“

Unaveně a zaprášeně tváře Němců se v okamžiku rozzářily. Až do této chvíle takřka nepromluvili, protože byli mezi Rusy zcela ztraceni (což byl vlastně také základ slova Němci — ti, kteří nedovedou vydávat inteligentní zvuky). Ten se zrzavými fousky se zasklebil a řekl: „Ich heisse feldwebel Georg Schultz, Fraulein.“ a potom ze sebe vysypal identifikační číslo příliš rychle na to, aby ho dokázala rozluštit.

Potom promluvil ten starší: „Ich heisse Heinrich Jager, major“ a také dodal svoje služební číslo. To ignorovala: to nebylo nic, co by právě teď potřebovala vědět. Kolchozníci si mezitím mezi sebou začali šuškat, buď protože byli ohromeni tím, jak dovede s Němci promluvit jejich vlastním jazykem, nebo ji z toho samého důvodu zatracovali. V tu chvíli si zoufale přála, aby si dokázala vybavit více vět. Musela se na jejich jednotku zeptat poměrně složitým opisem: „Ze které skupiny mužů přicházíte?“

Četař se okamžitě ujal odpovědi. Major (jehož jméno znamená lovec, jak si Ludmila uvědomila — vlastně skutečně měl lovcovy oči) si pročistil hrdlo a ten signál stačil k tomu, aby mladší muž okamžitě zmlkl. Jager se zeptal: „Jsme válečnými zajatci, ruská pilotko? Válečných zajatců se totiž můžeš vyptávat pouze na určité informace.“ Mluvil pomalu, jasně a jednoduše, nejspíše protože si uvědomil, že Ludmila jazyk příliš neovládá.

„Ne!“ odpověděla a dodala ještě „Nein“ pro případ, že by jí v ruštině nerozuměl. Ale on během její odpovědi přitakával, takže jí zřejmě rozuměl. Proto pokračovala: „Nejste žádnými válečnými zajatci. Bojujeme nejprve s“ — nerada musela užít výraz jašerici, protože neznala německé slovíčko označující Ještěra. „Teď s Němci bojujeme jedině v případě, že oni bojují s námi. Nezapomínat na válku s Němci, ale prozatím jí odložit stranou.“

„Aha,“ ozval se major. „Ano, to je dobře. My taky nejprve válčíme s Ještěry.“ (Němec použil slovo Eidechsen. Ludmila si to v duchu poznamenala.) Jager ale pokračoval: „Protože teď máme společného nepřítele, prozradím ti, že jsme ze šestnácté pancéřové. Taky to můžu říct, že jsme spolu se Schultzem zničili ještěři tank.“

Zírala na něj. „To je pravda?“ Rádio Moskva sice neustále vytrubovalo počty zničených ještěřích obrněnců, ale přelétala nad mnoha bojišti a tak už takové zprávy nebrala vážně. Také viděla, co zbylo z německých pancéřových jednotek, které se pokusily na Ještěry udeřit: skoro nic. Že by jí tihle tankisté lhali, aby ji ohromili tím, jak jsou Němci stále skvělí?

Ne, tak to asi nebude, rozhodla se poté, co je nějakou chvíli pozorovala a poslouchala. Popsali jí celou srážku tak živě a v takových detailech, že bylo těžké o pravdivosti jejich slov pochybovat. Kdyby totiž ve skutečnosti nezažili to, o čem vyprávěli, pak by rozhodně patřili na prkna předních divadel a ne do kolchozu. Nejpersvědčivější ze všeho bylo Jagerovo závěrečné shrnutí celé události: „Dali jsme jim ránu, ale oni nás zničili. Moje jednotka přišla o všechny zbylé tanky.“

„Co to povídají, soudruhu piloté?“ zajímal se neustále Pavljušenko.

V rychlosti mu celé vyprávění přeložila. Všichni kolchozníci zírali na oba Němce s otevřenými ústy, jako by skutečně

byli jakým nadřazenými bytostmi, za které se dosud prohlašovali. Když viděla jejich vyvalené oči, měla Ludmila chuť je nakopat. Rusové vždycky pohlíželi na Němce s jistou zvláštní směsicí závesti a strachu. Už od dávno minulých dob Vikingů se ruský národ vždycky učil od rozvinutějších germánských kmenů na západě od svých hranic. A už od těch dávno minulých dob Vikingů se germánské národy vždycky snažily vydobýt na svých slovanských sousedech co největší zisky. Teutonští rytíři, Švédové, Prusové, Němci — přízviska se měnila, ale germánský tlak směrem na východ se zdál být nekonečný. A Hitler, ačkoliv byl poslední a nejhorší, byl prostě jen jedním z mnoha.

Přesto by ale tihle podivní Němci mohli být ještě hodně užiteční. Neporazili sice Ještěry, to ani zdaleka ne, ale evidentně je přinutili na chvíli zastavit a uvědomit si ztráty. Sovětské velení se potřebuje dovědět co nejvíc z toho, co tihle dva znají. Ludmila tedy znovu promluvila jejich řečí: „Vezmu vás s sebou, až poletím zpátky na základnu, a odtamtud vás pošleme dál. Slibuji, že se vám nic špatného nestane.“

„A co když se nám nebude chtít letět?“ zeptal se major — Jager, připomněla si.

Snažila se do svého tvrdého pohledu vložit co největší autoritu. „Jestliže nepoletíte se mnou, pak asi budete muset šlapat po svých a sami. Třeba někde najdete Ještěry. Nebo třeba narazíte na Rusy, kteří vás považují za něco ještě horšího než jsou Ještěři. Třeba tihle kolchozníci jenom čekají na to, až usnete...“

Major tankistů byl skutečně tvrdým soupeřem. Ani se neotočil, aby si prohlédl Klimenta Pavljušenka, což svědčilo o tom, že už si svůj obrázek o předsedovi kolchozu udělal. Řekl: „Proč bych měl věřit tvým slibům? Viděl jsem těla Němců, které zajali Rusové. Skončili všichni s uřezanými ušima a nosem, nebo ještě hůř. Jak mám vědět, že četař Schultz a já neskončíme stejně jako oni?“

Nespravedlnost tohoto prohlášení udeřila Ludmilu tak, že se málem zalkla vzteky. „Kdybyste vy nacistické svině nevpadly do naší země, nikdy bychom žádnému z vás nezkrřivili ani vlasek na hlavě. Taky jsem na vlastní oči viděla, co jste provedli na územích Sovětského svazu, která jste dobyli. Vy prostě musíte mít všechno.“

Tvrdě upřela svůj pohled na Jagera. On zase upíral oči na ni. Pak ji ale překvapil Georg Schultz — a majora taky, soudě podle výrazu ve tváři — když řekl: „Krieg ist scheisse — válka je na hovno.“ A ještě více ji překvapil, když pak dodal dvě ruská slova: Vojna—gavno, což znamenalo to samé.

„Da!“ zaburáceli kolchozníci náraz. Okamžitě se shlukli do kroužku kolem četaře, poplácávali ho po zádech, cpali mu cigarety a hrubý machorkový tabák do rukou i do kapes blůzy. Jakoby mávnutím kouzelného proutku už pro ně nebyl nepřítelem, ale prostě lidskou bytostí.

Ludmila se znovu otočila k Jagerovi a ukázala na kolchozníky a na střelce tanku. „Kvůli tomuhle jsme přestali bojovat s Němci, kteří nebojují s námi, a proto mohu prohlásit, že se vám nic nestane. Německo a Sovětský svaz jsou nepřátelé, da. Ale lidé a Ještěři jsou ještě větší nepřátelé.“

„Mluvíš správně a přesně jak si řekla, stejně nemáme moc na vybranou.“ Jager namířil prstem na věrného Kukuruzníka.

„Unese nás tahle obludná věc všechny tři?“

„Sice ne pohodlně a bez námahy, ale zvládne to,“ ujistila ho, ale musela skrýt svůj hněv nad tím, jaké urážlivé označení použil.

Jeden koutek jeho úst poté vyjel o něco výš v jakémisi podivném výrazu, který nedokázala dobře rozpoznat.

Předpokládala, že to je úsměv, ale rozhodně takový nikdy neviděla na ruské tváři. Spíše jako suché bílé víno než prostá vodka. Nadhodil: „Jak můžeš vědět, že jakmile budeme ve vzduchu se tě nepokusíme donutit letět k německým pozicím?“

„Nemám dost benzínu na to, abychom se dostali k nejbližší německé pozici, o které vím,“ odpověděla. „Kromě toho byste tím dosáhli jedině toho, že bych narazila do země a všechny nás zabila. Já na západ nepoletím.“

Zhruba půl minuty na ní pečlivě zkoumavě hleděl, stále měl přitom ve tváři ten zvědavý a ironický úsměv. Poté pomalu přitakal. „Jsi skutečně voják.“

„Ano,“ přitakala a uvědomila si, že musí ten kompliment oplatit. „Ty taky. Proto taky musíš pochopit, proč potřebujeme vědět, jak jste zničili ještěři tank.“

„Nebylo to tak těžké,“ vložil se v tu chvíli do hovoru Schultz. „Mají sice skvělé tanky, ve kterých se mohou projíždět, ja, ale jsou ještě horší tankisté než vy, Ivani;“

Kdyby tohle řekl v ruštině, určitě by okamžitě přišel o velkou část přízně, kterou si teprve nedávno vydobyl s náklonností kolchozníků. Takhle se na něj jenom Ludmila nepřívětivě podívala. Stejně tak i Kliment Pavljušenko, který patrně ovládal alespoň základy němčiny.

„Má úplnou pravdu,“ přidal se Jager, což Ludmilu znepokojilo mnohem víc. Nabyla totiž přesvědčení, že majorovy úsudky je třeba brát v potaz. „Nemůžeš zkrátka popřít, že naše jednotky mají větší zkušenosti než vaše, pilotko“ — schválně použil ženský rod — „protože jinak bychom se nikdy nemohli odvážit zaútočit ve svých Panzerech III na vaše KV a T—34. Ještěři mají ještě méně bojových zkušeností než vy Rusové, jenže mají tak dobré tanky, že jich ani tak moc nepotřebují. Kdybychom měli srovnatelnou výzbroj, pěkně bychom je rozsekali.“

Tak tady máme onu německou aroganci pěkně z první ruky, pomyslela si Ludmila. Ačkoliv před chvílí sám musel uznat, že Ještěři jeho jednotku rozbili na kusy, teď velitel tankistů hovořil pouze o tom, jaké mají nepřátelé nedostatky.

Ludmila řekla: „Když už je ale naše vybavení nesrovnatelné s jejich, jaké máme možnosti s nimi bojovat?“

„Das ist die Frage,“ pronesl četař Schultz vážně a zamyšleně, jako by byl ztělesněním nacistického Hamleta.

Jager se opět podivně usklíbl. Tentokrát ještě navíc pozvedl obočí. Ludmila si uvědomila, že se taky usmívá, přinejmenším aby ukázala, že si té podobnosti také povšimla a že není žádná nevzdělaná rolnice. Němec najednou zvážněl: „Musíte vyhledávat místa a situace, kde nemohou plně využít všechny výhody, které oproti nám mají.“

„Tak jako partyzáni bojují za vašimi liniemi?“ zeptala se Ludmila v naději, že ho zažene do kouta a tne do živého.

Jenže on jenom přikývl. „Přesně tak. Teď jsme všichni partyzáni, když musíme bojovat s nepřítelem, který proti nám stojí.“

To, že odmítl přijmout urážku, ji ještě víc podráždilo. Proto vzápětí rázně pokynula směrem ke svému dvouplošníku. „Vy dva se budete muset vejít do přední kabiny, těsně vedle sebe. Klidně si nechte svoje automatické pistole, jestli chcete — nemám v úmyslu vám odebrat zbraně. Ale doufám četaři, že tady necháte svou pušku. Nemohla by“ — musela rukama naznačit slovo „pasovat“ — „do tak malého prostoru, a kolchozníkům navíc může hodně pomoci proti Ještěřům“

Schultz vrhl krátký pohled na Jagera. Ludmila si spokojeně oddechla, když viděla, že major za chvíli takřka neznatelně přikývl. Schultz s mohutným máchnutím předal svého Mausera Klimentu Pavljušenkovi. Předseda družstva byl nejprve překvapen, ale pak ho sevřel do medvědího objetí. Když se četaři podařilo osvobodit ze sevření, prohledal všechny kapsy a odevzdal jim veškeré náboje, které se mu podařilo najít. Pak došlápnul svou nohou na stupátko a vyšplhal se dovnitř PO—2.

Jager ho následoval o chvíli později. Prostor, do kterého byli natěsnáni, byl tak mrňavý, že nakonec seděli napůl obráceni tvářemi k sobě a jednou rukou objímali ramena toho druhého. „Nechtěl byste mě políbit, pane?“ zeptal se Schultz. Jager zavrčel.

Ludmila seděla v zadní kabině, která měla fungující ovládání, zcela sama pro sebe. Na její zakřičený pokyn kolchozník protočil vrtuli malého dvouplošníku. Houževnatý hvězdicový motor se s bzučením probral k životu. Oba Němci zatáli zuby, když začal hluk, ale jinak zvuky zcela ignorovali. Uvědomila si, že měli dlouho vlastní velmi těsné zkušenosti s burácením motoru.

Když se ujistila, že jí všichni kolchozníci uhnuli z cesty, uvolnila brzdy letounu a stlačila páku směrem dopředu. Kukuruzník tentokrát potřeboval o něco delší dráhu než předpokládala, aby se vznesl do vzduchu. Letoun byl spíše rozvázný pracant i za nejpříznivějších podmínek, takže teď, když měl na palubě více než trojnásobek obvyklé váhy posádky, se pohyboval skutečně jako slimák. Ale letěl. Nechal kolchoz brzy za sebou, když začal ukusovat vzdálenost směrem na sever.

„Dávejte dobrý pozor na Velké Ošklivce, oba dva,“ varoval je Krentel z věže tanku.

„Jak poroučíš, veliteli,“ přitakal Ussmak. Řidiči si ale přitom v duchu přál, aby tenhle chlápek, co byl nově dosazen na velitelské místo v jejich tanku, raději sklapnul a nechal je v klidu dělat svoji práci.

„Stane se,“ ozval se jako ozvěna Telerep. Ussmak mu záviděl lehkost s jakou dokázal střelec potlačit jakékoliv známky nespokojenosti ve svém hlase. To, co o veliteli Telerep povídal v soukromí, by dokázalo rychle zkazit vejce, ale když byl velitel v doslechu, dokázal mu prokazovat nejvyšší respekt.

Muži Rasy se ve výcviku učili dávat najevo respekt nadřazeným už od útlého věku, ale Telerep byl skutečně mimořádně nadaný i na tak vysoký standard. Ussmaka napadlo, že Telerepovy pološeptem pronášené pošklebky na Krentela byly jenom odpovědí na vynucené veřejné uctívání. Ale možná taky ne. Telerep nikdy takhle nemluvil o Votalovi, dokud byl jejich velitel naživu.

Tahle vzpomínka na Votala teď Ussmaka přiměla vzpomenout si na Velké Ošklivce, kteří ho tak proradně zabili, a přinutila ho zvýšit pozornost mnohem účinněji než všechna Krentelova upozornění. Domorodci z Tosevu 3 rychle zjistili, že se nemohou Rase postavit tank proti tanku či jedna stíhačka proti druhé. Tohle ponaučení ale mělo znamenat konec etapy dobývání a mělo začít stádium konsolidace a přerodu planety. Alespoň tak to důstojníci slibovali příslušníkům invazních sil, než tahle bitva začala.

Jenže tenhle slib se jim nevyplnil. Velcí Ošklivci skutečně přestali vrhat masy svých vojáků a obrněnců a letadel do bitevního kotle, kde je vřava vždycky naprosto rozsekala, ale nepřestali bojovat. Proto se tedy nyní tanková rota opět valila po rozlehlé, chladné stepi SSSR a hledala skupinu tosevanských nájezdníků a křováků, která byla jasně patrná na fotografiích průzkumného letounu z předešlého dne.

Z oblohy se ozvalo kvílení — „Rakety!“ zaječel okamžitě Telerep. Ussmak už v tu chvíli přibouchl ocelový kryt na otvor, který měl nad hlavou. O zlomek okamžiku později mu tvrdý kovový úder v odposlechovém knoflíku, připnutém na bubínkovou membránu, prozradil, že Krentel už udělal to samé.

Ussmak si s ulehčením promnul prsty: trochu to popřelo jeho předchozí úvahy, nový velitel přece jenom nebyl úplný blbec.

Salva raket bušila do země všude kolem pohybujících se obrněnců. Jejich nálože vytrhávaly ze země velké drny s kusy hlíny, přičemž jeden z nich zakryl Ussmakovi jeden z průzorů. Protože byl najednou uzavřen v ocelovém obru, moc toho neslyšel, ale věděl dobře, že výbuch tanku by patrně rozpoznal. Protože nic takového neslyšel, považoval to za dobré znamení.

Krentel se mezitím na velitelské frekvenci napojil na rádiové spojení s jejich základnou. „Vzdálenost odpalovacího nosiče je 2200, azimut 42,“ hlásil jim. „Střelče, pošli tam těm obludám dva kousky tříštivých střel. To je propříště přínutí si dvakrát rozmyslet, než se odváží obtěžovat Rasu.“

„Dva výstřely tříštivými střelami. Provedu,“ opakoval Telerep absolutně nezúčastněně. Věž se začala otáčet ve svém ocelovém prstenci a zastavila, až když mířila spíše na jih než na západ. Pak velké dělo dvakrát vyštěklo. Dva nebo tři další tanky z roty také vypálily, ale žádný více než jednou.

Ussmaka si pomyslel, že všichni ti velitelé jsou blázni a Krentel pak dvojnásobně. Pochyboval totiž o tom, že by Velcí Ošklivci, kteří po nich ty rakety vystřelili, byli ještě v blízkosti svého raketometu. Jestli měli trochu rozumu, pak je jistě odpálili pomocí elektrického kabelu na dálku. Alespoň si byl jist, že on by to na jejich místě udělal přesně takhle. A nepřátelé byli příliš dobří v tomto partyzánském způsobu válčení, než aby se nechali střílet jako kuželky.

Krentel mu nařídil: „Otoč to na směr 42, řidiči. Chtěl bych s těmi bandity skoncovat jednou provždy. Nebudou se víckrát roztahovat na území, které už je pod kontrolou Rasy.“

„Směr 42. Jak poroučíš,“ zopakoval Ussmak. Otočil tank takřka v půlkruhu, takže se teď vracel takřka ve směru, ze

kterého před chvílí celá rota přijela. Tentokrát musel sám pro sebe uznat, že má Krentel pravdu.

„Dávej bedlivý pozor na zem.“ dodal vzápětí velitel. „Nemůžeme riskovat, že najedeme na minu. Náš tank, stejně jako kterýkoliv jiný, je velmi cenný pro Rasu a její rozpínání. Musíš být mimořádně ostražitý.“

„Jak poroučíš,“ zopakoval svou repliku Ussmak. Skutečně by velmi ocenil, kdyby Krentel přestal poskakovat kolem jako samicka, která čeká svoje první vajíčka. Jak měl asi dávat dobrý pozor na zem, když musel řídit se zavřeným poklopem a viděl mizerně? Ale otevřít poklop se mu nechtělo, ještě ne. Velcí Ošklivci totiž s oblibou odpalovali druhou salvu raket právě v okamžiku, když se nepřítel vzpamatovával z toho prvního.

Ale i kdyby měl hlavu vystrčenou z průlezu ven, silně pochyboval, že by se mu podařilo odhalit zakopanou minu.

Tosevané byli mimořádně schopní pokud šlo o ukrývání min pod listí nebo mezi kameny či je zakrývali kusy harampádí, které se po zemi válely z předchozích srážek. Naštěstí se mohl uklidnit připomínkou, že tosevanské miny byly konstruovány tak, aby byly schopny zničit slabé a neohrabané tanky, jaké stavěli Velcí Ošklivci. I kdyby tedy jedna z nich vybuchla přímo pod jejich strojem, asi by ho nezničila. Jenže když se na to podíval z druhé strany, tak klidně mohla.

A jak správně předpokládal, ve chvíli se na jejich tankovou rotu snesla druhá sprška raket. Krentel musel mezitím otevřít poklop ve své velitelské věži, protože Ussmak ho teď slyšel, jak jej znovu spěšně zabouchnul. Řidič se neubráníl a pobaveně otevřel čelisti. Ne, přece jenom nebyl jejich nový velitel tak zkušený a chytrý, jak si myslel. Když bude mít štěstí, mnohé se může přiučit.

Asi uprostřed vzdálenosti mezi nimi a místem, odkud před chvílí nepřítel odpálil série raket, byla malá houština nízkých tosevských stromů, které měly o něco vybledlejší barvu než ty Doma. Ussmak zprvu pomýšlel na to, že byl měl Telerepa upozornit, aby do těch míst natočil svůj kulomet. Pak si to ale rozmyslel. Telerep věděl nejlépe, co má dělat. A kromě toho...

„Sleduj tu skupinu stromů, střelče.“ Ještě než mohl Ussmak v duchu dokončit svou domněnku, že Krentel vydá ten zbytečný povel, velitel ho skutečně vyřkl.

„Jak poroučíš, veliteli.“ Telerep znovu skvěle plnil svou úlohu podřízeného.

Ussmak také ony stromy pozorně sledoval. Ten příkaz byl sice naprosto zbytečný, ale kvůli tomu ještě nemusel být hloupý. Kdyby on byl bojovníkem Velkých Ošklivců, právě do těch stromů by umístil svoje muže, aby se pokusili něco vymyslet proti obrněncům Rasy. Vlastně...

Jestliže před chvílí Krentel četl jeho myšlenky, teď se to podařilo Telerepovi. Střelec vyslal dlouhou dávku do té skupinky stromů. Kdyby při něm stálo štěstí, mohl jednu či dvě obludy zabít a pár dalších vyhnat z úkrytu. Ussmak by tedy rozhodně nechtěl dřepět ve svém úkrytu, kdyby stromy kolem něj pročešával kulomet.

A jak se dalo čekat, vzápětí na okraji stromů skutečně zahlédl pohyb. Stejně tak i Telerep. Světelné trasírky kulometu se tam vydaly. Pak ale Ussmak vykřikl: „Zastav palbu!“ Proud střel už ale stejně ustal. Telerep byl skutečně muž na svém místě.

O Krentelovi se totéž říci nedalo. „Proč jsi přestal?“ zeptal se ho navztekane.

„To není Velký Ošklivec, veliteli, jenom jedno z těch zvířat, která si chovají pro pobavení,“ odvětil střelec uklidňujícím tónem. „Zabíjet ho by bylo jenom plýtváním munice. Kromě toho, na zvíře pokryté srstí není až tak ošklivé.“

„Ale ano, je,“ odsekl Krentel. Ussmak byl ale na straně Telerepa. Do této chvíle viděl už několik těchhle zvířat a považoval je za mnohem pohlednější než jejich pány. Byla štíhlá a ladná, zjevně pocházela z nějakého dravého zvířete. Navíc byla také přátelská. Doslechl se, že několik chlapků z jiné jednotky jedno nalákali na syrové maso a pak si ho ochočili jako svého maskota.

„Stejně si pořád myslím, že bychom to měli zabít,“ prohlásil Krentel.

„Ach, to ne, prosím, veliteli.“ ozvali se Ussmak a Telerep takřka jedním dechem. Střelec ještě dodal: „Vidíš, jak je to pěkný tvor? Jde to přímo k nám, ačkoliv sedíme ve velkém a hlučném tanku.“

„To z něj ještě nedělá pěkného tvora,“ trval na svém Krentel. „Jestli chcete slyšet můj názor, tak to spíš svědčí o hlouposti.“ Přesto ale Telerepovi nenařídil, aby to zvíře zabil.

Ussmak pochopil velitelské mlčení jako tichý souhlas a tak trochu zpomalil tank, aby se k nim zvíře mohlo přiblížit. Zdálo se, že z toho má radost. Otevřelo hubu, skoro jako kdyby bylo příslušníkem Rasy a smálo se. Ussmak věděl, že vydává krátké ostré zvuky, ačkoliv je přes tlustý pancíř tanku nemohl slyšet. Zvíře běželo přímo k jejich stroji.

To Ussmaka přinutilo se zamyslet. Možná bylo skutečně hloupé, jak to říkal Krentel. Pak si ale řidič všimnul, že má na zádech připevněnou hranatou krabici, čtvercový balíček z jehož horní plochy čněl krátký výběžek. Ještě nikdy předtím neviděl žádné z těch zvířat takhle vystrojené a moc se mu to nezdálo. „Telerepe!“ ozval se ostře, „myslím, že bys ho přece jenom měl zastřelit.“

„Cože? Proč?“ zeptal se střelec. „Vždyť —“ V tu chvíli už si ale také musel všimnout té krabice, kterou zvíře neslo, protože se uprostřed věty ozval jeho kulomet.

Příliš pozdě. V tu chvíli už bylo zvíře příliš blízko k obrněnci. Najednou prudce nabralo rychlost a vrhlo se pod pravý pás, ačkoliv se Ussmak pokusil na poslední chvíli strhnout tank stranou. Připoutaná mina vybuchla, ačkoliv už bylo zvíře roztrháno na kusy.

Ussmak si připadal jako kdyby ho do kořene ocasního pahýlu nakopnul nějaký Velký Ošklivec, který měl na noze okovanou botu. Pravá strana obrněnce se nejprve nadzvedla a pak opět s mohutným zaduněním dopadla na zem. Všude okolo řidiče létaly žhavé kovové úlomky. Jeden z nich se mu zaryl do paže. Zakřičel, ale pak se začal dusit protože jeho prostor začala zaplňovat protipožární pěna.

Otevřel a znovu sevřel pěst. Sice to bolelo, ale pořád ještě svou ruku ovládal. Vyzkoušel ovládání tanku a kontrolní panel. Řadič páka s sebou trhla, pak se z pravé strany stroje ozval příšerný zvuk, jako nějaký obrovský drtíč.

Rozzuřeně zatnul čelisti, pak nadával z plných plic. Pak si ale uvědomil, že na něj Krentel i Telerep skrz poslechovy

knoflík interkomu křičí: „Co se stalo? Jsi v pořádku? Je tank v pořádku?“

„Máme odpálený pravý pás, ať duše všech Císařů naší blahé paměti proklejí Tosevany navždy,“ odpověděl jim Ussmak. Znovu se zhluboka nadechl vzduchu, který byl cítit po pění. Potom promluvil poněkud formálněji: „Veliteli, tenhle tank je nepojízdný. Můj názor je, že nám nezbyvá nic jiného než jej opustit.“ Uvolnil poklop průlezu nad svou sedačkou.

„Přesně tak, jdeme na to.“ souhlasil Krentel. Jeho hlas teď zněl zlomyslně a rozzuřeně. „Já jsem vám říkal, ať to tosevanské zvíře zabijete.“ To, že měl naprostou pravdu, jeho jedovatou poznámku ještě zhoršovalo. Jenže pokud šlo o Ussmaka, rozhodně to z Krentela nedělalo lepšího velitele.

Řidič se vytáhnul do průlezu a poté vylezl ven ze svého oddílu. Nebylo to nijak snadné, protože jeho krvácející pravá ruka odmítala nést svůj díl zátěže. Rychle sklouznul na levou stranu do úkrytu tanku. Rád by byl věděl, jakou škodu mina napáchala na pravé straně pásu a konstrukce. Jenže zase ne tolik, aby kvůli tomu chodil na pravou stranu, která byla otevřená ke stromům. To zvíře rozhodně nebyl nějaký toulavý jedinec, vždyť mělo na zádech připevněnou minu. Někde v těch houštinách leželi Velcí Ošklivci s puškami. Tímhle si byl stejně jist jako tím, že zná svoje jméno nebo jméno Císaře.

A přesně jak předpokládal, začaly vzduchem bzučet kulky a s kvílením se odrážely od pancíře tanku. Krentel tiše zasyčel bolestí. „Jsi v pořádku, veliteli?“ staral se Ussmak. Pořád ještě neměl dojem, že by Krentel byl ten pravý, kdo má nést Votalovo břímě, ale i přesto byl jejich nový velitel tanku důstojníkem Rasy.

„Ne, to nejsem,“ odsekl Krentel. „Jak můžu být v pořádku, když mám v ruce díru a za posádku dva mentální zmetky?“ „Je mi líto, že máš zraněnou ruku,“ prohlásil Ussmak. Místo toho si ale přál, aby velitele v tu chvíli trefila nějaká kulka do hlavy. Muži s nižší hodností prokazovali nekonečnou oddanost svým nadřízeným. Tak to v armádě Rasy fungovalo. Jenže zvyklosti Rasy pamatovaly i na to, že by měly podobné povinnosti fungovat i opačným směrem. Nadřízení respektovali své vojáky výměnou za jejich loajalitu. Ti, kteří tohle pravidlo nedodržovali, na sebe často přivolali neštěstí.

Telerep se stejně jako Ussmak a Krentel také krčil v úkrytu za masou pancíře jejich vozidla. Zahýbal svým levým okem, které mířilo na Ussmaka, aby řidiči naznačil, že uvažuje podobně jako on. Krentel si nijak nevšímal toho, že svou posádku urazil.

Několik ze zbývajících tanků jejich jednotky už zpomalilo a spustilo intenzivní podpurnou palebnou přehradu do stromového hájku. Smršť kulek a tříštivých granátů byla tak mohutná, že stromy ve chvíli vzplály. Jenže když se dal Ussmak do běhu, aby se mohl ukrýt v bezpečí útrob dalšího tanku, který zastavil za vrakem jejich, všude kolem ho pronásledovaly tosevanské kulky.

Zaslechl, jak jedna z těch kulek našla svůj cíl s podivně tupým a strašlivě znějícím zvukem. Nemohl se ohlédnout zpět, právě se vrhal do předního průlezu. Takřka spadnul na hlavu řidiči, který tam seděl. Chlapík zaklel. „Jeden z tvých kamarádů to právě koupil. Ten už se nezvedne.“

„Byl to —?“ Ale Ussmak věděl, že ne, protože už tu byl Krentel. Nahoře ve věži se už stihнул rozčilovat kvůli nějaké prkotině. Telerep, pomyslel si řidič a pocítil v sobě palčivou bolest. Prožili spolu celý vojenský výcvik. Probudili se bok po boku vedle sebe z hibernačního spánku, takřka zároveň. Spolu s Votalem prožili všechny boje na téhle zdánlivě nekonečné vlnící se pláni. Teď byl Votal mrtev, stejně tak i tank a teď ještě i Telerep. Zato Krentel se tu vztekal.

„Velcí Ošklivci se nějak proklátě zlepšují v tomhle záškodnickém způsobu boje,“ prohlásil opět řidič druhého obrněnce. Ussmak na to neodpověděl. Ještě nikdy se necítil takhle naprosto osamělý. V Rase jedinec vždycky přesně věděl, kde je jeho místo v komplikované mozaice a kam náleží ti ostatní. Jenže teď byli všichni kolem Ussmaka najednou pryč, jako sražené kostky domina, a on si připadal, jako by se potácel uprostřed obrovské prázdnoty.

Tank se s vrčením dal opět do pohybu, a bylo to nanejvýš moudré rozhodnutí. Nemělo smysl zůstat na místě déle, než bylo nezbytně nutné. Tosevané nepotřebovali moc dlouho na to, aby mohli způsobit nějakou další ošklivou paseku. Když se obrněné bitevní vozidlo rozjelo, začal se Ussmak potácet také skutečně, nejen v chmurných představách své mysli.

Jenže tady nebyl uprostřed nekonečné prázdnoty. Prostor pro řidiče totiž nebyl natolik prostorný, aby se tam vešel někdo navíc. A co bylo horší, snad všechno od hasicího pěnového přístroje až po držák, ve kterém byla upevněna řidičova osobní zbraň, bylo tvrdé a mělo nechutně ostré hrany. Dokud seděl v řidičově sedačce, nikdy si tohle neuvědomoval. Křeslo bylo totiž samozřejmě vyplstrováno a mělo bezpečnostní pásy, které ho pevně držely na místě. Teď byl tedy zcela vydán na milost jakýmkoliv pohybům.

„To s tvým spolujezdcem, to je vážně směla,“ ozval se znovu druhý řidič, který právě hnal svoje vozidlo do vyšších otáček. „Jak se to vašemu tanku stalo?“

A tak mu Ussmak vypověděl o tosevanském zvířeti, které mělo na plecích připevněnou minu. Jak za chvilkovou slabost zaplatili takhle vysokou cenu. Během své řeči se cítil nějak podivně rozpolcený. Nemohl se rozhovořit o tom, co si ve skutečnosti myslel o Krentelovi nebo Telerepovi ačkoliv seděl vedle svého druhu z jednotky. Bezmocně polohlasně zasyčel. Znovu všude kolem ta prázdnota...

Řidič si také syčivě povzddechl. „Ano, vím dobře, kterého tvora to máš na mysli. I my jsme je až doteďka nechávali na pokoji. Teď mám ale pocit, že je budeme muset střílet na potkání. Když jim Velcí Ošklivci přivazují na záda odjištěnéminy. To je moc špatný.“

„To ano,“ přitakal Ussmak a znovu umklnul. Rachot, rachot, rachot...

O chvíli později najednou řidič obrněnce tlumeně vyrazil ostrý a znechucený výkřik. „Jsou pryč,“ dodal.

Ussmaka to rychle vrátilo do reality a tak se zajímal: „Kdo je pryč?“ Neměl k dispozici žádný průzor, když musel sedět na novém nepohodlném stanovišti, a tak neměl žádnou možnost jak vykuknout ven.

„Velcí Ošklivci přece. Jediné, co tady vidím, je dvojice zničených odpalovacích zařízení pro jejich prokleté rakety. Ani

tady kolem neleží žádné mrtvoly. Museli je odpálit z velké bezpečné vzdálenosti a pak utéct.“ Řidič poté s cvaknutím odpojil tlačítko interkomu, který jej spojoval s velitelem ve věži, a vzápětí dodal tichým hlasem: „Tohle trmácení zpátky až sem bylo úplně na nic.“

Na nic. Tato slova neustále zněla Ussmakovi v uších. Úplně zbytečně mu Krentel nařídil, aby tank otočil zpátky. Zcela zbytečně byl zničen jejich spolehlivý tank. Nadarmo koupil Telerep kulku. Pro nic za nic se teď Ussmak trmácel na ocelovo—keramické podlaže, přičemž byl pro Rasu stejně užitečný jako pytel sušeného masa. Přesně tak si připadal. Úplně zbytečně.

Druhý řidič stále ještě bezpečně setrval v pavučině svých povinností místo, aby byl zcela sám a zoufalý. Teď ze sebe vyrazil povzdech plný popuzení a rezignace, což Ussmaka dopálilo. „Tak to zkrátka chodí,“ prohlásil.

07 KAPITOLA

Dvakrát nebo třikrát za tu dobu, co hrál nižší soutěže, byl Sam Yeager nucen stát na pálce proti noční můře všech pálkařů. To byli ti divocí chlapi, kteří se do každého nadhozu opřeli ze všech sil a přitom by nebyli schopni trefit odpaliště, ani kdyby bylo velké jako Times Square. Vždycky, když ho tato situace potkala, stál vlastně tvář v tvář smrtelně nebezpečné zbraně. Možná by to tak jasně neformuloval, ale bylo tomu skutečně tak. Nejhorší zvuk, jaký může v baseballu zaznít, je zvuk, když narazí míček někomu do hlavy. Viděl kamarády, kteří přišli o slibnou kariéru a zaplatili vysokou daň ztrátou ostrosti zraku nebo jasného vědomí. Uvědomoval si, že měl velké štěstí, že jeho nic takového nepotkalo.

Všechny tyhle zkušenosti se mu teď hodily, když musel čelit zbraním ještě daleko nebezpečnějším. Proti nim byla tahle plechová čepice skutečně dost malou ochranou. Yeager viděl nejednoho mrtvého muže s dírou v helmě nebo s helmou úplně zničenou, ale přesto si ji vděčně nasazoval, protože to bylo lepší, než nemít nic. Když se to tak vezme kolem a kolem, byl by měl rád něco takového na sobě, když musel čelit nějakému divokému nadhazovači.

Trochu se nadzvedl zpoza cihlové zídky, která kdysi tvořila přední část čistírny, jejíž vývěsní štít se válel v prachu Hlavní ulice. Okamžitě se ale vrhl zpět. Vzduchem přímo k němu mířila ještěři helikoptéra. Útočníci z Vesmíru (skutečně na ně myslel tímhle způsobem s velkými písmeny) se snažili vytlačit zbytky amerických sil, jejichž byl součástí, z téhle části Amboye. Chtěli je zahnat k Zelené řece, kde by si s nimi snadno poradili.

Když vyjádřil svou myšlenku nahlas, Mutt Daniels se zašklebil a odpověděl: „Hádám, že máš pravdu chlapče. Budeme mít sakramentskou práci je zastavit.“

Z oblohy se ozval velký řev a Yeager se automaticky připlácnul co nejvíc k zemi. Tohle se naučil ještě rychleji než vojenské nadávky - a to bylo co říct - ve chvíli, kdy se jeho druh ve zbraně proměnil v krvavý flek, protože příliš otálel se skokem do bláta.

Tentokrát ale řev pocházel od dvoumotorových stíhaček P—40 Warhawk, které mířily západním směrem proti helikoptéře. Ozvaly se jejich kulomety. Yeager znovu nadzdvihl hlavu. Vrtulník palbu opětoval a snažil se vznést výš do vzduchu, aby mohl lépe manévrovat. Ještěři tryskáče daleko převyšovaly jakýkoliv lidský výtvar, ale jejich transportní letadla a vrtulníky byly zranitelné.

Warhawky prolétly jeden zprava a druhý zleva kolem vrtulníku a obrátily se zpět k dalšímu útoku, ale ten již nebyl třeba. Ještěřím stroji se kouřilo ze spodního rotoru a teď dosedal tvrdě na zem, což bylo něco mezi tvrdým přistáním a nekontrolovaným pádem. Stíhačky se daly na ústup, než se na scéně objeví něco nebezpečnějšího.

Yeager pozoroval zbylé živé Ještěry, jak vyskakují z vrtulníku. „Odletěli příliš brzo,“ zamručel. „Nedokončili práci.“ Mutt Daniels už chystal do svého Springfieldu další náboje. „Tak to asi nechali na nás, nemyslíš?“ Vymrštil se s ladností, připomínající jeho bývalou formu a hnal se vpřed.

Yeager ho následoval. I on měl teď pušku, kterou sebral jednomu z těch nešťastníků, kteří ji už nikdy nebudou potřebovat. Když vyrůstal na farmě, střílel na plechovky a lahve z otcovy dvaadvacítky. Vojenská puška byla těžší a mnohem víc kopala, ale v tom nebyl hlavní rozdíl proti minulosti. Když střílel na ty plechovky a lahve, tak ty jeho střelbu neopětovaly.

Kousek od rohu Hlavní ulice a Silnice číslo padesát dva se ozval těžký kulomet. Z ještěřích vrtulníků odletovaly kusy a blýskaly se ve slunečním třpytu. Ještěři samotní využívali svých malých postav a mrštnosti a snažili se rychle někde ukrýt. Jeden po druhém začali opětovat palbu. Jejich zbraně nestřílely ani jednotlivými ranami, ale ani to nebyly nepřetržitě řetězce.

Co to bylo za záblesk za tou ozdobou na zdi? Yeager o tom dlouze nepřemýšlel, strhl pušku a vystřelil tím směrem. Okamžitě potom se odkulil stranou a podíval se tím směrem. Již se tam nic nehýbalo.

Ve vzduchu se ozval další řev. Tentokrát přicházel z jihozápadu... Yeager vypálil směrem k přilétajícímu vrtulníku, ale ten byl mimo dosah jeho pušky. Z pod jeho malých křidélek vylétl s ohromným plamenem proud raket. S výkřikem plným strachu, zabořil Yeager hlavu do trávy a prachu.

Rakety vybuchovaly všude kolem něj, pruhy ohně zasahovaly americké pozice. Těžký kulomet zmlkl. Přes všechn randál okolo, Yeager slyšel, jak se Ještěři na zemi blíží.

Další řev z oblohy oznamoval, že se Warhawky vrací. Jejich zbraně zaútočily na nový vrtulník. Tentokrát odvedly dobrou práci. Vrtulník dopadl na zem bokem a proměnil se v ohnivou kouli. K nebi začal stoupat kouř. Ale bylo ho mnohem méně, než když hoří lidské letadlo. Ještěři používali čistší palivo. Ale nebylo to jenom palivo, co tam hořelo. Sedadla, barvy, munice, těla posádky... to všechno shořelo s ním.

S jásotem se hrnuli Američané proti Ještěřům. „Kryjte se, vy zatracení hlupáci!“ snažil se seržant Schneider překřičet ryk bitevního pole. „Musíte se krýt. Aspoň se přikrčte!“ Jako na potvrzení jeho slov se jeden z mužů, který se příliš narovnal, svalil tvář do bláta.

Warhawky se vrátily, aby smetly pozemní síly Ještěřů. Za podstavcem uprostřed Hlavní ulice, který připomínal místo, kde řečnil Lincoln, se objevil záblesk ohně. P—40 letěla co nejrychleji a její pilot dělal, co mohl, ale nestačilo to. Raketa ji prostě vymazala z oblohy.

„Ať se propadnu, jestli to nevypadá jako odpalování raket v Den nezávislosti... až na ten konec teda,“ prohlásil Daniels.

„Lítá to, jako by to mělo oči.“ zahuhlal Yeager a přemítal o podivně klikaté dráze rakety. „To by mě zajímalo, jak to dokážou.“

„Zrovna teď mne zajímají mnohem důležitější věci. Třeba jestli budu zejtra touhle dobou ještě naživu,“ poškrábal se na čele Mutt.

Yeager přikývl, ale stále přemýšlel o možnostech naváděcích systémů. Spisovatelé v Astoundingu a jiných časopisech popisovali detekční přístroje po celou dobu, co je četl a pravděpodobně i dávno předtím. Té noci, kdy Útočníci z Vesmíru napadli svět, zjistil, že prožívat science fiction je mnohem zvláštnější a také mnohem nebezpečnější než si jen o tom poklidně číst.

Na obloze se ozval zvuk, jako když vjíždí vlak do stanice - to dělostřelectvo zasypávalo Ještěry přívalem granátů. Všude kolem létaly do vzduchu gejzíry prachu. Odpor nepřítele slábl, až ztlchl úplně. Yeager nevěděl, jestli jsou Ještěři mrtví, zranění nebo to jen předstírají, ale snažil se, aby se k nim dostal co nejbližší... a tím ovšem i blíž dopadajícím granátům. Přál si, aby na to nemusel myslet, ale bohužel ho trápila představa, že ho zasáhne vlastní dělostřelecký granát.

Nad hlavou mu přelétlo ještěří letadlo a směřovalo k východu. Yeager se vrhl na zem, ale pilot neztrácel čas s tak nicotným terčem, jako byla pěchota. Nepochybně směřoval k baterii dělostřelectva. Dělostřelecké granáty dopadaly ještě něco přes minutu, potom jejich přívál náhle ustal.

V tu chvíli byl už Yeager a další Američané těsně u ještěřích pozic. „Vzdejte se!“ zařval seržant Schneider. Yeager si byl jist, že zbytečně plýtvá dechem. Kde by se asi Ještěři naučili anglicky? A i kdyby anglicky uměli, vzdali by se?

Yeagerovi nejvíce ze všech lidí, co znal, připomínali Japonce. Japonci se nevzdávali ani za nic, tak proč by se měli vzdát Ještěři?

Jeden z nich pochytil bůhví odkud trochu angličtiny. „Nic - zdát,“ ozvalo se tak zvláštním hlasem, že se Yeagerovi zjezily chlupy na rukou. Na potvrzení těch slov se ozval výstřel z pušky.

Výstřel byl blízko, až příliš blízko. Yeager popadl granát, odtrhl pojistku a mrštil jím vpřed. Snášel se pomalu k plotu z betonových bloků, za kterým se schovával Ještěř, co se nechtěl vzdát. Yeager neviděl, kam dopadl, protože se v tu chvíli sám kryl. Nepotřeboval větší lekci, než byly ty dvě kulky nad hlavou před chvílí. To mu stačilo pro vždycky. Granát vybuchl. Ještě než dozněla ozvěna, Yeager sprintoval směrem k šedému plotu. Dvakrát, třikrát naslepo vystřelil. Nechtěl se nechat překvapit, kdyby ten Ještěř nebyl mrtvý nebo těžce zraněný. Potom pomalu vykoul na druhou stranu.

Ještěř ležel na zemi a byl zřejmě těžce zraněný. Jeho rudá krev pomalu stékala a vsakovala se do prachu cesty. Yeagerovi se obrátil žaludek naruby. Nikdy by nevěřil, že ho agónie té příšery z jiného světa tak zasáhne, ale stalo se. Ještěř ječel něco ve svém vlastním nesrozumitelném jazyce. Yeager neměl ani potuchy, jestli jsou to slova vzdoru nebo prosba o milost. Jediné co chtěl, aby ten vetřelec už zmlkl. Namířil pušku a střelil ho do hlavy.

Ještěř dvakrát vyjeknul a konečně byl zticha. Yeager si oddychl úlevou a až potom ho napadlo, že možná nemusel střelout vetřelce do hlavy, ale mohl uchovat jeho mozek pro další zkoumání. Blesklo mu hlavou ho, jestli by stejná myšlenka napadla někoho jiného, ale usoudil, že asi ne, protože čtenářů science fiction bylo jako šafránu. Stejně by to v danou chvíli nemělo žádný smysl.

Naklonil se nad ležící tělo a zdvihl ještěří pušku. Byl šokován tím, jak je lehká. Někdo by ji měl rozebrat a podívat se, jak to dělají a pak to napodobit.

„Vzdejte se, zatracení Ještěři!“ ječel už zase seržant Schneider. „Odhodte zbraně! Vzdejte se a my vám neublížíme!“ Yeager si říkal, proč seržant stále tak plýtvá dechem, ale střelba Ještěřů postupně utichla. Schneider vyšel na volné prostranství s něčím bílým - Yeager si všiml až po chvíli, že je to povlak z polštáře - přivázaným k hlavní pušce. Mával směrem k domům a obchodům, kde byly poschovávány zbytky Ještěřů gestem, které by pochopila každá lidská bytost: Vyjděte ven.

„Za tohle by mu patřila Medaile cti,“ ozval se zpoza Yeagera Mutt Daniels. Yeager přikývnul a snažil se nedat najevo své překvapení. Vždyť vůbec neměl tušení že jeho manager - přesněji řečeno exmanager stojí hned za ním.

Seržant Schneider tam prostě stál a čekal. Nohy pohodlně rozkročené, břicho mu viselo přes pásek. Tvářil se, jakoby odpravil všechny Ještěry, co mu stáli v cestě. Tvářil se tvrdě a odhodlaně, ale přitom až neskutečně lidsky. Neozvala se žádná ještěří puška a Yeager cítil, jak mu po tvářích teče slza. Byl hrdý na to, že patří ke stejnému lidskému druhu, z jakého vzešel seržant Schneider.

Po té hmotné bitvě se zdálo nastalé ticho neskutečné, nepatřičné a velmi křehké. Napjaté očekávání trvalo skoro minutu. Polom se otevřely dveře jednoho z domů. kde se ukrývali Ještěři. Yeager podvědomě pozdvihl zbraň. Seržant Schneider rukou přikázal Američanům, aby nezahajovali palbu.

Ještěř pomalu prošel dveřmi. Neodhodil zbraň, ale držel ji za pažbu hlavní směrem k nebi a měl na ní - stejně jako seržant Schneider - přivázané něco bílého. Ten tvar byl Yeagerovi podvědomý, ale trvalo mu chvíli, než si uvědomil, co to je. Pak se dal do hlasitého smíchu.

„Co je to?“ zeptal se Mutt Daniels.

„To je prvně, co vidím, že by někdo použil na bílou vlajku ženský spodňák,“ odpověděl Yeager mezi dvěma záchvaty smíchu.

„Cože?“ vykulil se Mutt a začal se také smát.

Jestli improvizovaná ještěří vlajka nějak Schneidera překvapila, nedal to na sobě znát. Dál mával na Ještěra: pojď sem. Ještěr se sice blížil, ale s velkou opatrností a obezřetností. Nebyla v tom ani stopa po jejich obvyklé mrštnosti. Když došel asi pět metrů k Schneiderovi, seržant ukázal na pušku a na zem. Musel gesto asi třikrát zopakovat, než ho Ještěr pochopil a velmi zvolna položil pušku na zem.

Schneider zase zopakoval svoje pojď sem. Ještěr přišel až k němu. Sice se zachvěl, když mu dal ruku kolem ramen, ale neutekl. Sahal seržantovi někamp po prsa. Schneider se obrátil k místům, kde se ukrývali Ještěři. „Vidíte? Nic se vám nestane. Vzdejte se!“

„Ježíš, on to snad dokázal,“ zašeptal Yeager.

„Už to tak vypadá,“ pokýval hlavou Mutt Daniels.

Ještěři vylézali ze svých úkrytů. Už jich bylo jen pět. Yeager si všiml, že dva z nich jsou pravděpodobně zranění, protože se opírali o své druhy. Ještěr, co se vzdal první, na ně něco křičel. Tři, co měli pušky, je položili na zem.

„Co ale vlastně budeme dělat se zraněnými Ještěrami?“ zeptal se Yeager. „Kdybychom je považovali za řádné válečné zajatce, museli bychom jim poskytnout všestrannou péči. Ale jak se o ně máme postarat, když ani nemáme tušení, co mohou jíst a pít?“

„Já taky nevím, co s tím a upřímně řečeno, mi to je buřt.“ Po těch slovech udělal Mutt jeden z obličejů, kterými proslul Rhett Butler. Zatáhl spodní pysk a několikrát zatáhl tváře sem a tam. To by Yeager skutečně nečekal. „Je pěkný, že teď máme vězně, ale mě za mák nezáleží na tom, co nám řeknou. Spíš bych chtěl, aby je vyměnili za lidi, které dostali.“

„Něco na tom je.“ Yeager se zamyslel nad tím, co se asi stalo se zbytkem Decaturských Komodorů. Pocítil obavu, že podle toho, jak Ještěři zatočili s jejich vlakem, tak asi nic dobrého. Útočníci si dělali v celých Spojených státech prakticky, co chtěli. Kdyby jim tihle vězňové - nebo možná rukojmí - pomohli osvobodit některé krajany, Yeager by byl všemi deseti pro.

Spolu s ostatními Američany spěchal k seržantu Schneiderovi, aby mu pomohl s válečnými zajatci. Teď, když byli Ještěři jako zajatci, zdáli se mu menší, neškodnější a připravení ochotně poslechnout jakýkoliv rozkaz. I Útočníci z Vesmíru rozuměli pokynům jako pojď sem nebo jděte tudy.

Zdalo se, že je seržant Schneider přesvědčen, že jeho oddíl - přes všechny své organizační, lidské i materiální nedostatky - dokázal něco velmi důležitého. „Musíme dostat tyhle zatracené zkurvysyny odsud do Ashtonu co nejrychleji, než se sem přihnou další.“ Ukázal na pěticet mužů. „Ty, ty, ty, ty, ty a ty.“ Yeager byl čtvrtý z nich a Mutt Daniels pátý. „Vemte si autobus, kterým jsme se sem dopravili a odvezte je pryč. Zbytek se tady zakope a budeme doufat, že dorazí nějaké posily ještě před příchodem Ještěrů. Když Bůh dá, odevzdáte je na velitelství a vrátíte se zpět za několik hodin. Teď koukejte co nejrychleji prásknout do koní.“

Obklopena muži s bajonety na puškách vydala se skupinka zajatých Ještěrů směrem k žlutému školnímu autobusu, který teď sloužil jako transportní vozidlo pěchoty. Yeager by si byl přál řádné vozidlo v armádní khaki barvě, ale v Ashtonu měli prostě k dispozici školní autobus.

Klíček byl stále v zapalování. Otto Chase se na něj podíval s jistou obavou. „Je tu někdo, kdo je schopen řídit tohleto monstrum?“ zeptal se ten bývalý dělník z cementárny.

„Řek bych, že si s tím se Samem dokážeme poradit.“ prohlásil Mutt a pohlédl na Yeagera. Polař měl co dělat, aby se ubránil smíchu. Poté, co strávil více než polovinu života kodrcáním v různých autobusech, při různých opravách a při jejich tlačení, když si skutečně postavily hlavu, měl pocit, že si poradí se vším, co k tomu patří.

Mutt sám se autobusech přepravoval od dob, kdy vznikly.

Yeager měl pocit, že o nich musí vědět úplně všechno. Daniels počkal, až zbytek mužů usadí Ještěry na široké zadní sedadlo, nastartoval motor a otočil autobus na ulici, o které by se většina lidí domnívala, že je k tomuto účelu příliš úzká a zamířil k Ashtonu.

Vyhnul se dálnici číslo 52 i číslo 30 a dával přednost postranním venkovským cestám, kde hrozilo menší nebezpečí ze vzduchu. „To mi, pánové, připomíná venkov za frontovou linií v roce 1918 ve Francii,“ snažil se přehlušit motor, aby ho slyšeli muži vzadu. „Bošové se snažili prorazit přes naše linie, někteří už v nich skoro byli a nějakých padesát metrů dál byste nevěřili, že je nějaká válka.“

To bylo velmi trefné přirovnání, pomyslel si Yeager. Většina farem, poházených podél lesíku mezi Amboyem a Ashtonem, byla nedotčena. Muži v pracovních overalech a se širokými klobouky na hlavách pracovali na svých polích, tu a tam se pásli na šťavnaté pastvině černobílé krávy. Život tu plynul svým klidným způsobem, jakoby nejbližší Ještěři byli vzdáleni deset miliard světelných let.

Až příliš často autobus míjel kráter po bombě, který zanechal ošklivou jizvu na zelené tváři země. Občas ležela poblíž kráterů dobytčata, jejichž mrtvá těla se nadýmala v teplém letním slunci. A z několika farem už nezbyly pěkné budovy, ale pouze ohořelé zbytky, které připomínaly rozházené ohořelé sirky. Tučné vrány vzlétly do vzduchu, nepříjemně vyrušeny zvukem motoru od své krvavé hostiny.

Ale jak řekl Mutt, většinou nic nepřipomínalo hrůzy, které prožili. Oči na to mohly zapomenout, ale nos byl na tom hůř. Yeager v duchu přemítal, jestli ten zápach vadí jen jemu, a ostatní Američané a Ještěři vnímají spíše slabý vánek, který proudil otevřenými okny autobusu.

Čtyři nezranění Ještěři se snažili ze všech sil pomoci svým dvěma zraněným druhům. Měli to ovšem dost těžké. Vojáci je svázali těsně k sobě jejich opasky, což byly spolu s helmami jediné věci, co měli na sobě.

Yeager dosud nepřemýšlel o tom, jak se útočníci z vesmíru mohou cítit, když jsou zranění a zajatí lidmi, na které zaútočili. Teď nevypadali silní ani nebezpeční a ani ne příliš zlí. Vypadali spíše ustrašeně. Na jejich místě by se asi také strachoval.

Vzal jeden z opasků a podíval se do pouzder, která na něm byla přišita. V jednom z nich našel něco, co vypadalo jako obvaz, zabalený v něčem průhlednějším a jemnějším než celofán. Vsadil by se, že sní svou helmu, kdyby to mělo

obsahovat smrtelný jed. Odstrčil jednoho z Američanů - který spolu se svými druhy stále mířil puškou na zajatce - a vyjmul obvaz.

„Co to děláš?“ zavrčel Otto Chase. „Koho to zajímá, jestli ta zatracená věc žije nebo zemře?“

„Jestliže jsou považováni za válečné zajatce, měli bychom se k nim chovat slušně,“ odpověděl Yeager. „Navíc oni o nás vědí mnohem víc, než my o nich. Myslím si, že by nebylo nejšťastnější řešení je nějak mučit.“

Chase něco zahuhlal a kousek ustoupil. Oči Ještěřů těkaly od Yeagerovy tváře k obvazu a zase zpět. Připomněly mu chameleóna, kterého kdysi viděl v zoo... kde to jen bylo? V Salt Lake nebo ve Spokane. Ať už to bylo kdekoliv, bylo to hrozně dávno.

Jeden z Ještěřů vzal obvaz do své malé ruky. Zatímco otvíral balíček, zasyčel něco na Yeagera. Přitom on i ostatní - včetně obou zraněných - sklopil na zhruba dvě vteřiny oči k podlaze. Potom začal ovazovat zranění svého spolubojovníka.

„Podívejte se do těch opasků,“ řekl Yeager. „Možná tam najdete ještě nějaké obvazy.“ Obával se, že ostatní vojáci budou něco namítat, ale nestalo se tak. Slyšel, jak prohledávají opasky a pak někdo, nevšiml si kdo mu podal obvaz a za chvíli další. Yeager je podal Ještěřům.

Než autobus dorazil před Mills and Petrie Memorial Center v Ashtonu, byli zranění Ještěři natolik obvázaní, že vypadali jako něco mezi zraněným vojákem a Borisem Karloffem, když hrál mumii. Před budovou ze žlutých cihel se to hemžilo muži ve vojenské zeleni, v civilu i v kombinaci obého.

Mutt Daniels se vyklonil z okénka u řidiče a zaječel: „Máme tady ještěři vězně. Co s nima máme sakra dělat?“

Ten výkřik upoutal žádoucí pozornost. Všichni se rozběhli ke školnímu autobusu. Lidé se tlačili navzájem a zároveň se snažili uvolnit cestu vyšším šaržím. První důstojník, který vstoupil do autobusu, byl skutečný plukovník, což byla nejvyšší šarže, jakou kdy Yeager v Ashtonu viděl. Když před několika týdny vstoupil do armády, byl nejvyšší šarží v Ashtonu seržant Schneider.

„Řekni mi, jak jste je zajali, vojáku,“ řekl a jeho přízvuk si nezačal nic s Muttovým. „Jsou to první zajatí Ještěři, co se nám dostali do rukou.“

„Ano, plukovníku Collins,“ odpověděl Daniels, který si přečetl plukovníkovo jméno na jeho štítku na prsou.

Odvysvětlil plukovníkovi celou historku a nechal prostor Yeagerovi i ostatním, aby ji doplnili svými postřehy. Sám cítil, že to příliš neodpovídá vojenské disciplíně, ale ani toho nijak nedbal. Kdyby snad tenhle plukovník Collins, ať už to byl kdokoli, nechtěl vyslechnout americké chlapce, tak k čertu s ním.

Plukovník Collins je vyslechnul bez jakýchkoli poznámek. Teprve když bylo celé vyprávění u konce, ozval se sám.

„Měli jste, chlapci, zpekla štěstí... a myslím, že si to i velice dobře uvědomujete. Kdyby ty Warhawky nezničily jejich helikoptéry (tak se to tedy jmenuje správně, pomyslel si Yeager), tak jste tam měli peklo.“

Plukovník postoupil do uličky mezi sedadly a pohlédl zblízka na Ještěry. Tak jako většina lidí na dosud svobodné části Spojených států, zatím žádné zblízka neviděl. Postoupil až za Yeagera a prohlížel si je ze zcela bezprostřední blízkosti.

Pak se zase vrátil mezi jejich strážce. „Nevypadají nic moc, co?“

„Ani ne, pane,“ odpověděl Yeager unisono s ostatními. Collins ale podle jeho názoru zato vypadal náramně. Byl zhruba v Muttově věku, ale kromě toho a silného přízvuku s ním neměl již nic společného. Collins byl vysoký, štíhlý a jeho hlavu zdobila spousta interesantně prosedivělých vlasů. Byl pečlivě oholen. Kdyby neměl na sobě uniformu, Yeager by si ho dovedl představit jako politika. Řekněme starostu středně velkého, prosperujícího města.

„Nu, chlapci, dokázali jste něco skutečně velkého,“ řekl. „Však vidím, že jste pašáci.“

Muži se zakřenili. „Velká část našeho úspěchu náleží seržantu Schneiderovi, který zůstal v Amboyi, pane,“ prohlásil Daniels a Yeager i ostatní přikyvovali.

„Však mu jeho zásluhy neupřeme,“ slíbil Collins. „Vždycky, když slyším, že voják chválí svého seržanta, i když není nablízku, uvědomím si, že to musí být skutečně znamenitý chlapík.“ Zatímco se vojáci pochechtávali pokračoval: „Teď je ovšem otázka, co s těma Ještěrami. Měli bychom je dostat někam, kde by je mohl prozkoumat někdo, kdo tomu rozumí, abychom zjistili, co jsou zač.“

„Rád bych je tam doprovázel, pane,“ ozval se Yeager.

Plukovník Collins ho změřil ledovým pohledem. „Snažíš se zmizet z první linie, co chlapce?“

„Ne, pane. To s tím nemá nic společného,“ odpověděl Yeager, kterého plukovníkova narážka nejdřív překvapila a potom urazila. Zajímalo by ho, jestli byl plukovník vůbec někdy v první linii. Možná za první světové války, připustil v duchu. Nevyznal se v té hromadě vyznamenání, co měl plukovník na hrudi.

„Tak proč bych měl vybrat zrovna tebe?“ zajímal se plukovník.

„Hlavně proto, že už čtu pěkně dlouho science fiction, pane. Přemýšlel jsem o různých útočnicích z Marsu dřív než kdokoli tady kolem, pane.“

Plukovník se na něj zaraženě díval, ale výraz jeho tváře se změnil. „Sice nevím přesně, jakou odpověď jsem čekal, ale tahle to rozhodně nebyla. Chceš říct, že jsi duševně připraven na setkání s těmito ... věcmi víc, než kdokoli jiný zde, je to tak?“

„Ano, pane.“ Yeager sice nebyl v armádě dlouho, ale již se poučil, že nějaký překotný spěch k žádnému velkému štěstí nevede. Proto dodal: „Alespoň doufám, pane.“

Stejně jako manažeři i důstojníci jsou placeni hlavně za to, že se dokážou rychle rozhodnout a pak za svým rozhodnutím stát. Asi tak po desetivteřinové odmlce, Collins prohlásil: „Dobře vojáku. Když o to tak stojíš, tak to máš mít. A jmenuješ se?“

„Samuel Yeager, pane,“ odpověděl Yeager a zsalutoval. Stěží potlačil úsměv, když hláskoval své příjmení.

Plukovník vytáhl malý poznámkový sešitek a zlaté pero. Yeagerovi bylo jasné, že je to puntičkář. Jakmile si poznamenal Samovo jméno, zápisník ihned schoval. „Dobrá, vojine Yeagere...“

„Měl by to být desátník Yeager,“ ozval se Mutt Daniels, „nebo alespoň svobodník.“ Když se k němu Collins otočil, aby ho zpražil pohledem, tvářil se Daniels jako neviňátko. „Přece jste řekl, že bychom z toho něco měli mít.“

Yeager se přál, aby Mutt držel hubu a očekával, že se plukovník Collins rozčílí. Místo toho se plukovník rozesmál.

„Poznám starého vojáka už podle hlasu. Jestli mi budeš tvrdit že jsi nebyl ve Francii, nazvu tě lhářem.“

„To bych si nikdy nedovolil, pane,“ prohlásil Mutt se svým typickým odzbrojujícím úsměvem, který mu tolikrát pomohl, aby ho nevyhnal rozhodčí ze hřiště.

„To bych ti ani neradil.“ Plukovník Collins zase obrátil svou pozornost na Sama. „Dobře, svobodníku Yeagere, budete sloužit jako doprovod těchto ještěřích vězňů, dokud nebudou předány kompetentním úřadům.“ Opět vytáhl svůj poznámkový blok a něco zapsal. Potom vytrhl dvě stránky a podal je Samovi. „Předej tyhle papíry nadřízeným v Chicagu. Oni rozhodnou, jestli se sem vrátíš nebo zůstaneš s Ještěřama, kdyby se ukázalo, že jsi tam užitečnější.“

„Děkuji, pane,“ odpověděl Yeager a uložil si papíry od Collinse do kapsy. Celá situace mu poněkud připomínala krátký pokus Bobbyho Fiora o naplnění kariéry v Albaně. Protože nesplnil očekávání, poslali ho pryč a už nikdy nedostal podobnou šanci. Ale jeho šance neměla trvat ani tak dlouho jako Bobbyho. Je dost pravděpodobné, že bude v Chicagu dnes večer, ačkoliv pouze Bůh ví, kdo má být tím kompetentním nadřízeným a jak dlouho mu bude trvat, než ho najde. Potřeboval získat Ještěry na svou stranu. Jedna možnost byla očividná. „Pane, kdyby tady byl nějaký doktor nebo zdravotník, možná by se mohl podívat na tyhle dva.“

Collins rázně přikývl, ustoupil zpět do dveří autobusu. Jako kdyby to byl naučený signál, nižší důstojníci, kteří čekali venku, se k němu nahrnuli. Collins zdvihl ruku takovým způsobem, že by mu to mohl jen král závidět. Tímhle pohybem je všechny zastavil. Plukovník vystrčil hlavu z autobusu a zařval: „Finkelstein!“

„Pane!“ Hubený chlapík s brýlemi na protáhlé hlavě plné černých kudrlin, se pokoušel protlačit skrz dav u autobusu.

„Je to Žid,“ poznamenal Collins, „ale je to zatraceně dobrý doktor.“

Yeagerovi by bylo jedno, i kdyby Finkelstein byl černoch, a bylo zcela jisté, že je to úplně jedno i Ještěřům. Doktor vstoupil do autobusu s černým kufříkem v ruce. „Kdo je zraněn?“ zeptal se se slabým newyorským přízvukem. Pak se mu rozšířily oči překvapením. „Ach.“

„Ale no tak,“ řekl Yeager. Byl ustanoven doprovodem Ještěřů, tak se musel se svým úkolem vyrovnat. Zavedl Finkelsteina dozadu k Ještěřům, kteří tam během konverzace s plukovníkem Collinsem seděli úplně potichu. Doufal, že ty příšery z jiné planety ho rozpoznaly jako muže, který jim pomohl zavázat zranění. Snad ano. Rozhodně nijak neprotestovali, když k nim přivedl doktora.

Ale když se Finkelstein pokusil sundat jednu z bandáží, jeden zdravý Ještěř vydal zlostný sykot. Další vstal ze sedadla a napřáhl ruce k obraně. „Jak jim mám dát najevo, že jim nechci ublížit?“

Jak to mám sakra vědět, pomyslel si Sam. Kdyby ho ale nenapadla žádná odpověď, možná by ho odvolali z jeho místa. Doufal, že ho něco napadne a inspirace skutečně přišla. Podal svou pušku Ottovi Chasemu a vyhrnul si rukáv. „Dělejte jako kdybyste mne chtěl obvázat a potom ten obvaz zase sundat. Možná pochopí, co chcete udělat.“

„Jo, to by mohlo zabrat,“ přikývl s nadšením Finkelstein. Otevřel svůj zdravotnický kufřík a vytáhl papírový obvaz.

„Nechce se mi plýtvat ničím sterilním,“ huhlal přitom. Potom ovázal Yeagerovi paži, měl přesné rychlé a přitom velmi jemné prsty. Ještěři ho upřeně pozorovali.

Yeager nejprve vzdychal a pak se snažil co nejlépe pantomimicky vyjádřit úlevu. Neměl nejmenší tušení, jestli to Ještěři pochopili. Finkelstein sundal obvaz. Potom zamířil k jednomu ze zraněných Ještěřů. Tentokrát, přestože nezranění Ještěři mezi sebou o něčem diskutovali, nepokusili se ho zastavit.

Konec obvazu šel sundat lehce. „To není přilepené,“ řekl doktor spíše pro sebe než k Yeagerovi, „to by mě zajímalo, jak to tam drží.“ Postupně odmotal celý obvaz a podíval se na zranění na Ještěřím boku. Přitom si povzdychl. „Řekl bych, že je tam kus střepiny z granátu. Podej mi vojáku můj kufřík.“ Vytáhl sondu. „Upozorni ho, že to může bolet.“

Kdo, já? Ale byl to on, kdo to měl udělat. Přilákal pozornost Ještěřů a začal vzdychat podobně jak to slyšel od svých zajatců. Potom ukázal na Finkelsteina, jeho sondu a na zranění. Snažil se to provést co nejrychleji, aby naznačil, že by bolest měla být co nejkratší, ať už se jedná o člověka nebo o Ještěra.

Finkelstein pomalu vložil sondu do rány. Zraněný Ještěř seděl velmi klidně a tiše. Pak najednou zasyčel a to přesně v okamžiku, kdy doktor zvolal: „Mám to. Není ani příliš velká ani moc hluboko.“ Vytáhnul sondu z rány a z kufříku vyjmul dlouhé úzké kleště. „Už tam skoro jsem, už to skoro mám, mám to!“ Vytáhl kleště ven a v nich držel malý kus železa.

Kapka ještěří krve dopadla na podlahu autobusu.

Všichni vězňové včetně zraněných spolu vzrušeně hovořili ve svém jazyce. Ten, který předtím ohrožoval doktora svými pařáty, sklopil oči a stál tam velmi tiše. Yeager už v tomto postoji zajatce viděl. Domníval se, že je to něco na způsob salutování.

Doktor začal ovazovat ránu novým obvazem, potom se zarazil a pohlédl na Yeagera. „Myslíš, že bych tu ránu měl dezinfikovat? By mě zajímalo, jestli naše pozemské mikroorganismy mohou žít na věci kdoví odkud. Na druhou stranu je možné, že je větší riziko, že bych ho tou dezinfekcí otrávil?“

První, co Yeagera napadlo bylo jak to mám sakra vědět? Proč doktor klade medicínské otázky polaři z nižší baseballové soutěže, který ani nemá středoškolský diplom. Potom si uvědomil, že co se týče Ještěřů, možná neví o nic míň než Finkelstein. Po několika vteřinách přemýšlení odpověděl: „Zdá se mi, že musí být z planety, která není od té naší tak odlišná. Jinak by se nesnažili Zem dobýt. Takže bych řekl, že ti naši červíci je také budou mít rádi.“

„Jo, to zní rozumně. Tak já to udělám.“ Doktor nasypal do rány nějaký žlutý prášek a pak ránu ovázal. Drželo to stejně dobře jako předtím.

Plukovník Collins přišel k nim dozadu. „Tak jak to jde, doktore?“

„Docela dobře, pane, děkuji.“ Finkelstein pokývl hlavou k Yeagerovi. „Tohle je opravdu bystrý chlapík.“

„Opravdu? To jsem rád.“ Collins zamířil ke dveřím autobusu.

„Promiň vojáku,“ řekl doktor. „Neznám ani tvoje jméno.“

„Jmenuju se Sam Yeager. Rád jsem Vás poznal, pane.“

„Vykašli se na toho pána. Já jsem Sam Finkelstein. Tak do Same, nepodíváme se na toho dalšího Ještěra?“

„Já jsem připraven, Same,“ řekl Yeager.

Když Jens Larssen vyrážel z Chicaga, aby upozornil vládu na to, jak je práce v metalurgické laboratoři důležitá, stěžil by ho napadlo, že skončí svou misi ve White Sulphur Springs v západní Virginii. Zrovna tak by ho nenapadlo, že bude bydlet ve stejném hotelu jako německý charge d'affaires.

Ale teď byl zde v Green Brier hotelu, v těch známých lázních a s ním tu byl Hans Thomsen. Němec tu byl internován spolu s dalšími diplomaty z Itálie, Maďarska, Rumunska a Japonska od chvíle, kdy Spojené Státy vstoupily do války. Thomsen byl vyslán zpátky do Německa na švédské lodi z důvodu ochrany před útokem německých U—boatů, aby byl vyměněn za Američany internované v Německu.

Teď tu byl Thomsen zase zpátky. Měl pokoj přímo naproti Larssenovu. Teď zrovna hřimal v hotelové jídelně svou výbornou angličtinou: „Jasně, že jsem měl strach z návratu do Německa. Ale když jsem se vracel zase zpět sem na té malé, špinavé skořápce - naštěstí tak malé, že si ji Ještěři ani nevšimli - měl jsem tak příšernou mořskou nemoc, že mi na nějaké obavy vůbec nezbyl čas.“

Všichni, co ho slyšeli, se okamžitě rozesmáli - Jense nevyjímaje. To, že byl Thomsen zpět v Americe, byl nevyvratitelný důkaz toho, že mělo lidstvo jiné starosti, než se mezi sebou vybíjet. Ale stejně to Larssena znervózňovalo. Německo pro něj zůstávalo nepřítelem, i když teď bylo nuceno shodou okolností sedět na stejné střídačce. Měl z toho podobný pocit, jako když se spojili s Rusy proti Hitlerovi, jenom ještě o trochu silnější.

Zdaleka ne každý ve White Sulphur Springs by s ním souhlasil. Město bylo plné důležitých osobností, které opustily Washington ve chvíli, kdy tam začali Ještěři podnikat své pravidelné letecké nájezdy. Larssen slyšel, že zde má být dokonce Roosevelt. Ale nevěděl, jestli je to pravda. Každá nová šeptanda tvrdila, že je prezident někde jinde: zpět ve Washingtonu, v New Yorku, v Philadelphii (to ale W.C.Fields nepotvrdil) a dokonce i v San Franciscu (což se zdálo Jensovi velmi nepravděpodobné vzhledem k tomu, že by musel urazit velkou vzdálenost přes území kontrolované Ještěry).

Larssen vzdychl a zašel do koupelny, aby se podíval, jestli nepoteče aspoň trochu teplá voda. Čekal a čekal, ale proud byl stále studený. Znovu vzdychl a začal si holit strniště na bradě.

Používal k tomu nevalné hotelové mýdlo a žiletku, která rozhodně pamatovala lepší časy. Sporný výsledek ho donutil k úvahám, jestli by za těchto okolností nebylo lepší začít pěstovat ušlechtilý plnovous.

Jeho šaty byly zanedbané. Dokonce jeho kravaty byly ušmudlané. Strávil na cestě sem dost času a hotelové služby šly od deseti k pěti. A to si byl ještě vědom toho, že měl z pekla štěstí. Nikdo ve Washingtonu ani ve White Sulphur Springs neslyšel o Geraldovi Sebringovi, který vyrazil z Chicaga vlakem ve stejnou chvíli, kdy on opouštěl město v automobilu.

Larssen si začal zavazovat tkaničky. Jedna z nich se přitom přetrhla. Zaklel si sám pro sebe a poklekl, aby ji svázal. Vypadalo to sice příšerně, ale Jens věděl, jak vypadá hotelový obchod. Ten byl nejprve takřka vyplněn diplomaty. Osy a potom úředníky z Washingtonu. Věděl, že tam tkaničky do bot nesežene. Možná se mu to podaří někde ve městě.

Hned, jak vyšel ze dveří svého pokoje, dostal jeho nos pěkný náraz. Kromě všudypřítomného oděru lázní bylo stále cítit kočky a psy, které si s sebou přivezli diplomaté z Washingtonu. To mu teda opravdu dodá správnou chuť na snídani, pomyslel si, když sestupoval po schodech do jídelny.

Snídaně nijakou zvláštní chuť nevyžadovala ani nepodporovala. Mohl si vybrat mezi okorálým chlebem s džemem nebo kukuřičnými lupínky, plovoucími v rozpuštěném sušeném mléce. Obojí stálo 3.75 dolaru. Jense napadlo, že než opustí White Sulphur Springs, přijde na buben. Vydělával na válečné poměry slušné peníze - a ve třicátých letech by to byly opravdu velké peníze - ale inflace nabrala po přistání Ještěrů pěkných obrátek. Požadavky byly stejné a zásobování silně vážlo.

Dojedl svůj chléb s džemem. Chuť rozpuštěného sušeného mléka mu stačila jednou do konce života. Nechal na stole malé spropitné, ale i to ho bolelo. Opustil rychle místnost, než si číšník stihnul povšimnout, jak ho odměnil. Larssen nasedl do svého vozu a ujel pět mil do města, kde se měl hlásit v metodistickém kostele.

White Sulphur Springs bylo krásné městečko. Bylo by pravděpodobně ještě mnohem hezčí, kdyby vzduch nezamořovaly výfukové zplodiny mnoha olivově zelených nákladáků a ani protiletadlové kanóny na každém rohu jeho krásy nepřidávaly.

Ale přes to všechno, zelené svahy, do kterých bylo vsazeno, čistá voda nedalekého Sherwoodského jezera a kouřící prameny, které daly městečku jméno, dávaly Jensovi jasnou odpověď, proč bývalo White Sulphur Springs místem prezidentova odpočinku v dobách před Občanskou válkou. V dobách, kdy bylo součástí Virginie a nikdo neměl ani potuchy, že bude nějaká samostatná Západní Virginie existovat.

Zvenčí vypadal bíle natřený kostel se svými věžičkami, jako každý jiný kostel, který slouží svému účelu a vytvářel zdání ospalosti. Ovšem stačil jeden krok dovnitř a Larssen se dostal do jiného světa. Pastorovi sice zůstala polovina jeho pracovny, ale to bylo vše. Ze všech dalších míst se ozýval klapot psacích strojů a horečná činnost mnoha lidí, kteří měli plné ruce práce a příliš málo času.

Nabručený desátník vzhledl od svého papíru, kam si kdovíco zapisoval. Viděl před sebou nějakého nezajímavého civilistu a proto spustil s pravou vojenskou slušností: „Vo co de, mladě? Koukej si dát vodjezd.“

„Mám na devátou hodinu domluvenou schůzku s plukovníkem Grovesem.“ Larssen pohlédl na své hodinky. Byl na místě o pět minut dřív.

„Ach.“ Desátník viditelně bral zpátečku, když si uvědomil, že ten civil může být důležitý. Když znova promluvil, po přivzuku drsňáka z periferie nebylo ani památky. „Následujte mne, prosím, pane.“

„Děkuji.“ Larssen následoval desátníka na cestě mezi lavicemi a stoly, kde se spousty lidí věnovaly práci místo modlitbám. Všude kolem stěn byly naskládány spousty krabic se všemi možnými kancelářskými potřebami. Vešli do místnosti, která bývala sakristií.

Plukovník Leslie Groves seděl za stolem a mluvil do telefonu. Používal ten přístroj se zjevnou energií a gusem. „Co tím chceš, k čertu, říct, že nemůžete poslat nákladáky do Detroitu?... Že tam spadl most a cesta je plná děr? No a co má být? Tak je tam doprava na lodích, ne? Ještěří zatím stačili zničit necelou polovinu našich zásob, parchanti zatracení. Musíme odtamtud ty tanky dostat, jinak se s nima můžeme rozloučit... Zavolám ti večer, abych se dozvěděl, jak to dopadlo. Musíte to dokázat. Frede, a mně je jedno jak.“

Bez rozloučení zavěsil a zkoumavě pohlédl svýma modrýma očima na Larssena. „Vy jste z toho chicagského projektu.“ To nebyla otázka. Plukovník dal pokynem levé ruky desátníkovi pokyn k odchodu.

„Máte pravdu.“ Larssena by zajímalo, kolik o tom plukovník ví, a kolik mu toho bude muset říct. Určitě víc, než by chtěl, tím si byl už teď jist. „Po tom, co se stalo s Berlínem, jsem si zcela jist, že tušíte, jak je ten projekt důležitý. A Ještěří přitom útočí na Chicago.“

„Synu, všichni máme potíže,“ prohlásil Groves. Byt to velký chlap s krátce střiženými kaštanovými vlasy, malým knírkem a rozhodnými rysy v obličeji. Pastorova židle mu byla skoro malá, jak seděl kus od stolu, protože mu pořádné břicho nedovolovalo bližší kontakt.

„Já vím,“ připustil Jens. „Ale já jsem kvůli tomu přijel až z Chicaga.“

„Posaďte se, a povězte mi o tom,“ vybídl ho Groves. „Jsem tady zalezlý jak krtek od chvíle, co ty zatracený Ještěří přistáli. Měl bych se dozvědět co nejvíc o okolním světě a nebýt jenom odkázán na telefon.“ Jak na potvoru se telefon okamžitě ozval. „Promiňte.“

Zatímco dával plukovník pokyny někomu na druhém konci, Larssen se usadil do nepohodlné židle, stojící před jeho stolem a snažil se utřídit myšlenky. Groves na něj udělal dojem, že je to muž, který stále pracuje v plném nasazení a neztrácí čas, proto hned přešel k dalšímu vyprávění. „Rozhodně to není výlet, který bych si chtěl zopakovat. Ještěří letadla jsou všude. Musel jsem se stále pohybovat po postranních cestách a dostal jsem se skoro až k hranicím státu New York, abych se vyhnul ještěří kapse u Philadelphie.“

„Teď už jsou i ve Philadelphii,“ řekl Groves.

Jens vztekle odfrkl. Ta zpráva ho nepřekvapila, ale stejně měl pocit, jakoby ho někdo kopnul do břicha. Pak ale sám pokračoval. „Dneska vůbec není snadné sehnat benzín. Jel jsem několik mil na flašku nějakého alkoholu, co mi prodal stařík, co vypadal jako náměšičník. Od té doby už mi motor tak netáhne.“

„Možná byste se toho měl držet,“ prohlásil Groves. „Alkohol se může hodit. Budeme se muset snažit naše motory přizpůsobit spalování alkoholu, jestli Ještěří poškodí ještě víc naše rafinerie. Doufám, že když se našim celníkům a výběřčím daní nepodařilo rozbít síť palíren, tak že se to nepodaří ani Ještěřům.“

„To snad ne,“ souhlasil Larssen. Ale při plukovníkových slovech si uvědomil, jak je situace vážná. Nějak si představoval, že všechno utrpení a problémy, co ho potkaly na cestě z Chicaga, se udály jenom jemu a zbytek Spojených států je celkem v pohodě, ale plukovníkova slova ho vrátila do drsné reality a dokázala mu, že to byl jenom mámivý sen. „To je to tak špatné?“

„Někde i horší,“ řekl vážně plukovník Groves. „Ještěří jsou pro tuto zemi jako rakovina. Neškodí jenom v místech, kde se usadí, ale poškozují i okolní státy a území, protože přes jimi obsazená území nemůžeme nic dopravovat.“ Ozval se znovu telefon. Plukovník vydal několik řízných povelů a pak se vrátil k rozhovoru s Jensem, aniž by ztratil nit. „Dalo by se říct že zasáhli náš oběhový systém. Kousek po kousku odumíráme.“

„Proto je taky Metalurgická laboratoř tak důležitá,“ řekl Larssen. „Tam je naše šance postavit se jim s novou zbraní jako rovný s rovným.“ Rozhodl se, že trochu přitlačí. „Washington by mohlo potkat to co Berlín.“

Groves chtěl něco říct, ale zase ho přerušil telefon. Když zavěsil, zeptal se: „Vy skutečně věříte, že vaši lidé dokáží sestrojít atomovou bombu tak brzo, abychom ji ještě dokázali použít?“

„Máme na dosah začátek pokusů s řetězovou reakcí.“ odpověděl Larssen. Pak zmlknul, protože si vzpomněl, že skoro začal mluvit o přísně tajných skutečnostech. Když začal pracovat na projektu, musel se zavázat k mlčenlivosti. Časy se sice po útoku Ještěřů změnily, ale stále nebyl čas na to, aby se vývoj atomové bomby objevil na stránkách bulvárních časopisů. Proto dodal: „Když už jsem se zmínil o Berlínu, nikdo přesně neví, jak jsou daleko Němci s jejich atomovým programem.“ Ať už se věci jakkoliv změnily, nesměl se nechat dotlačit k tomu, aby z něj vypadlo slovo uran.

„Ach ano, Němci,“ poškrábal se na bradě Groves. „Na to jsem nepomyslel. Nic není tak snadné, co? Po Berlínu mají trochu víc důvodů ke spěchu. Co jsem slyšel, tak v době výbuchu nebyl Heisenberg ve městě.“

„Když víte o Heisenbergovi, tak o tom zjevně něco víte,“ prohlásil Larssen. Ta poznámka ho překvapila a udělala na něj dojem. Bral Grovese jako dalšího muže v uniformě, i když inteligentnějšího než většina ostatních.

Plukovníkův smích Larssenovi dokázal, že věděl, co si o něm myslí. „Občas si snažím připomenout, že žiju ve dvacátém století,“ poznamenal suše. „Než jsem získal absolventský prsten na West Pointu, strávil jsem několik let na bostonské MIT a získal tam inženýrský diplom. Za což bych si před příchodem Ještěřů sotva koupil šálek kafe. Teď to má trochu větší cenu. Skutečně si myslíte, že ta vaše banda něco dokáže?“

„Skutečně tomu věřím, plukovníku. Jsme příliš daleko na to, abychom se mohli někam stěhovat. Ještěří útočí na Chicago ze západu a potom, co jsem viděl na cestě sem, stěhování na východ by bylo stejně riskantní. Jestli máme pokračovat v našem výzkumu, tak budou Spojené státy muset udržet Chicago.“

Plukovník se usilovně škrábal na bradě. „To, co musíme a to, co můžeme, bohužel často není to samé. Stejně není v mé kompetenci - poklepal si na své výložky - rozhodovat o tom, že budeme držet Chicago na úkor dalších devíti milionů

krizových záležitosti po celých Spojených státech.“

„To je mi jasné,“ Jensovi se srdce zastavilo strachem. „Ale vy jste můj nejslibnější kontakt, tak jsem doufal...“

„Udělám, co budu moct.“ Groves vstal ze své židle. Znovu se rozezněl telefon. Groves se s kletkami znovu posadil. Pak si jako doposud poradil různě s další řadou problémů. Poté se obrátil na Larssena a pokračoval, jakoby ho nepřerušili.

„Pokusím se vám prorazit cestu, jak to půjde, ale pamatujte si, že míč máte vy.“ Vstal a nasadil si čepici. „Jdeme.“ Larssen hrával na střední škole fotbal. Cestu s míčem mu uvolňoval chlapec aspoň tak obrovitý jako Groves, s jeho pomocí položil tolik šestek, že se na něj vedení týmu svého času dívalo jako na velkou naději. Při té představě se musel usmát. „Kam jdeme?“ zeptal se Grovese.

„Za generálem Marshalllem,“ odpověděl plukovník přes rameno. „On má pravomoc projektu pomoci nebo ho zabít.

Zařídím vám u něj dnes audienci... aspoň doufám. Pak už to bude na vás.“

„Děkuju, pane,“ řekl Larssen. George Marshall byl náčelník štábu. Jestli mohl někdo naříditi obranu Chicaga za každou cenu, byl to právě on (i když proti Ještěřům rozkaz a jeho splnění nebylo zdaleka totéž). V Jensovi vzrostla naděje. Když vyšel za Grovesem na ulici, pořádně si vydechl nejen vyčerpáním, ale také proto, že ho do nosu udeřil sírový pach lázní.

Groves se zhluboka nadechl. Úšklebek, který se mu objevil na tváři, ho udělal o několik let mladším. „Ten zápach mi vždycky připomene chemickou laboratoř.“

„To máte tedy pravdu!“ Jense to sice doposud nenapadlo, ale plukovník měl pravdu. Další nádech mu připomněl Bunsenovy kahany a reakční nádoby se skleněnými špunty.

Plukovník Groves uvolňoval doslova Larssenovi cestu ulicemi White Sulphur Springs. Jeho statné tělo se hnalo vpřed jako dělová koule i v místech, kde by drobnější nebo ne tak sebevědomý muž zaváhal. Pod jeho sádlem se skrývaly dobře vycvičené svaly a také jeho nahromaděná energie ho hnala stále vpřed.

Dostat se k náčelníkovi štábu nebylo tak jednoduché, jak se zdálo v kanceláři plukovníka Grovese. Trávník domu, v němž bydlel Marshall, byl plný různých důstojníků. Jens nikdy ve svém životě neviděl tolik stříbrných hvězd pohromadě. Ve společnosti tolika generálů byl plukovník jako Groves lehce k přehlédnutí.

On se však jen tak přehlédnout nedal. Díky své energii se brzy dostal do blízkosti vstupních dveří a tam upoutal pozornost přísně vyhlížejícího majora uvnitř domu. Zvonivým hlasem, který přehlušil okolní ruch, oznámil Groves své jméno a pokračoval. „Řekněte generálovi, že tu mám chlapíka z metalurgické laboratoře v Chicagu. Velmi to spěchá.“

„A co nespěchá?“ odpověděl major, ale zmizel uvnitř domu. Groves mírumilovně přepustil své místo nějakému generálmajorovi.

„Co teď?“ zeptal se Larssen. Cítil sluneční paprsky, které mu dopadaly na hlavu a ruce, protože byl oblečen jen do košile s krátkými rukávy. Pomyslel si, že když tam bude dlouho stát, že se pěkně spálí.

„Budeme čekat.“ Groves si zkrřížil ruce na prsou.

„Ale vy jste říkal, že to spěchá...“ Plukovník se rozesmál tak hlasitě, že se k nim hned otočilo několik okolostojících.

„Kdyby to nespěchalo, tak bych tu vůbec nebyl. Ale proto jsou tu všichni. Jak řekl ten major, dneska spěchá všechno. Musíme doufat, že když vyřídí náš vzkaz, bude shledán dostatečně důležitým. Rozumíte mi?“

Jak čas ubíhal, Jens přemítal, kdy se asi dostanou dovnitř. Také ho ovšem začala trápit myšlenka, kde sežene ve White Sulphur Springs krém, aby ulevil svým ubohým spáleným rukám a nosu. Nenápadně, jak to jen šlo, se začal sunout do stínu mohutného plukovníka Grovese. Pocítil osten žárlivosti, když se major vrátil a vyvolal jméno brigádního generála. Groves pouze pokrčil rameny.

Major po chvíli vyšel ven znovu. „Plukovník...ehm Graves...?“

„To jsem já,“ prohlásil Groves. Protože se žádný plukovník Graves nepřihlásil, Larssen usoudil, že měl pravdu. Ucítil na sobě pohled mnoha důstojníků a vyčetl z nich zklamání a vztek — jak si mohl nějaký plukovník dovolit předběhnout muže s hvězdami na ramenou?

„Tudy, pane,“ ukázal major. Chodba vedla k zavřeným dveřím, před kterými musel Groves s Larssenem počkat několik dalších minut. Larssena příliš netrápilo, že je tam vedro a skoro žádný vzduch, hlavně, že tam nesvítilo slunce.

Dveře se otevřely a z nich vyšel spokojeně se tvářící brigádní generál. Odpověděl Gravesovi na vojenský pozdrav, pokynul Larssenovi a odešel.

„Pojďte dál, plukovníku Grovesi, a vezměte s sebou svého společníka,“ volal generál Marshall zpoza svého stolu. Jens si všiml, že generál plukovníkovo jméno nespletl.

„Děkuji vám, pane,“ řekl Groves a vstoupil. „Dovolte mi, pane, abych vám představil doktora Jense Larssena. Jak už jsem řekl vašemu pobočnickovi, přichází k vám kvůli projektu na Chicagské univerzitě.“

„Dobrý den, pane.“ Protože nebyl voják, přistoupil Larssen ke stolu, aby si s náčelníkem štábu potřásl rukou.

Generálův stisk byl pevný. Jensovi generál připadal, navzdory jeho uniformě plně vyznamenaní, spíše jako vědecký pracovník než jako voják. Byl to sporý, dobře vypadající šedesátník. Jeho šedivé vlasy začínaly zvolna bělat. Vzhledem k jeho širokému čelu měl dost úzkou tvář. Ta tvář se zřejmě velmi zřídka usmívala. Měl zkoumavé oči, které toho zřejmě hodně viděly a všechno hned pečlivě analyzovaly.

Privítal je velmi laskavě až srdečně a pokynul jim, aby se posadili. Potom se zájmem vyslechl Jensovo vyprávění o jeho pouti východní částí Spojených států. Pak se opřel lokty o stůl a naklonil se směrem k němu. „Popište mi z vašeho pohledu stav Metalurgické laboratoře, doktore Larssene. Můžete hovořit bez obav, mám oprávnění vědět tyto informace.“

„Jestli si přejete, abych se vzdálil, pane...“ Groves se začal zvedat ze židle.

Marshall ho zastavil pokynem ruky. „To není nutné, plukovníku. Od konce května se od základů změnily požadavky na utajení. Ještěři už znají tajemství, která se my teprve snažíme z přírody vypáčit“

„A Němci?“ zeptal se Larssen. Být civilistou mělo své výhody. Mohl se odvážit položit náčelníkovi štábu takové

otázky, které by plukovník Groves z důvodu vojenské disciplíny nikdy nevyslovil. „Nebo chceme, aby se Němci dozvěděli od nás, jak jsme daleko? Ptám se na to hlavně proto, že Hans Thomsen bydlí jenom přes chodbu ve stejném hotelu jako já.“

„Němci mají svůj vlastní atomový program,“ prohlásil Marshall. „Je v našem zájmu, aby bojovali proti Ještěřům, už jenom proto - a to mluvím upřímně - že si v tom v danou chvíli počínají lépe než kdokoli jiný. Oni mají armádu i válečnou ekonomii v plném běhu, zatímco my teprve sbírali síly, když nás Ještěři napadli.“

Larssen přikyvoval a až po chvíli mu došlo, že mu generál Marshall vlastně na jeho otázku neodpověděl. Napadlo ho, že jednou z podmínek pro pozici náčelníka generálního štábu je schopnost hovořit jako politik.

Jako kdyby mu četli myšlenky, Marshall pokračoval: „Než vám řeknu, co můžete říct německému charge d'affairs, doktore Larssene - a vy nesmíte říct nic bez mého přímého souhlasu, nebo bez souhlasu někoho nade mnou - musím znát současný stav vědomostí v Metalurgické laboratoři.“

„Samozřejmě, pane.“ Larssen byl stále překvapen, jak mohl generál uhodnout, na co myslí. Kdo byl nad generálem Marshall? Napadli ho jedině dva lidé - ministr obrany a prezident Roosevelt. Chtěl snad Marshall naznačit, že se s nimi setká? Jens opatrně pokýval hlavou. Stejně na tom teď nezáleželo. „Když jsem opouštěl Chicago, dali jsme dohromady atomový článek, o kterém jsme předpokládali, že jeho k bude vyšší než jedna.“

„Obávám se, že mi to budete muset trochu vysvětlit,“ zarazil ho Marshall. „I když jsem četl zprávy z vaší laboratoře s největší pozorností, ještě to ze mne nedělá nukleárního fyzika.“

„To reprezentuje takové podmínky, že dochází k rozbití atomového jádra čili štěpení atomu. Uvolněné neutrony, pak rozbijí další atomy a tak dále. Je to vlastně takový cyklus, pane. V bombách, které mají k dispozici Ještěři, dochází k takové řetězové reakci v průběhu sekundy a uvolní se obrovské množství energie.“

„To, na čem vy pracujete, ale ještě není samotná bomba?“ zeptal se Marshall.

„To je pravda,“ pohlédl Larssen s úctou na staršího muže. Marshall sice nebyl -jak sám řekl - jaderný fyzik, ale rozhodně si dovedl na základě informací udělat sám rychle úsudek. „Ale to je nezbytný první krok. Řídíme nukleární reakci pomocí kadmiových tyčí, které zachytí přebytečné neutrony, než rozbijí atomy uranu. Tím to držíme pod kontrolou, aby se nám to nevymklo z rukou. Nejprve se musíme naučit chodit, než budeme moci běhat, pane. Musíme porozumět, jak vyvolat řízenou řetězovou reakci, a potom začít pomýšlet na výrobu bomby.“

„A tenhle výzkum probíhá v Chicagu?“ zeptal se zamyšleně Marshall.

„Ve Spojených státech ano,“ odpověděl Larssen.

Jens doufal, že by mu Marshall mohl říct, co se děje jinde, nebo aspoň kde výzkum probíhá. Ale náčelník štábu se pohyboval v kruzích, kde se pracuje s utajovanými skutečnostmi déle, než byl Larssen vůbec na světě. Vůbec nedal najevo, že by pochopil narážku. „Máme v úmyslu bránit Chicago i z jiných důvodů,“ prohlásil. „Teď nám přibyl jeden další. Děkuji vám za vaši odvahu přijet nám oznámit výsledky Metalurgické laboratoře.“

„Děkuji, pane.“ Larssen měl na jazyku ještě několik otázek, ale generál Marshall mu nepřipadal jako člověk, který by plýtvat časem byl i v osobních záležitostech, což tato jistě nebyla. Přesto mu nedalo, aby se nezeptal na to, co ho trápilo nejvíce. „Generále, dokážeme porazit ty zatracené Ještěře?“ vyhrkl.

Plukovník se zavrtěl ve své židli, až zapraštěla. Jens si najednou uvědomil, že takhle by asi s náčelníkem generálního štábu mluvit neměl. Zastyděl se a cítil, že rudne. To ho zahanbilo ještě víc.

Ale Marshall nevypadal, že by ho ta otázka rozčilila. Možná ta dokonale nevojenská otázka udeřila na nějakou utajovanou strunu v jeho nitru. „Doktore Larssene, až najdete někoho, kdo bude znát odpověď na tuto otázku, bude mu patřit hlavní cena pro vítěze. Děláme všechno, co je v našich silách a budeme v tom pokračovat. Mohli bychom se vzdát a žít v otroctví - ale to Američané nikdy nepřijmou. Možná váš děd byl jedním z těch, kdo to již prokázali.“

„Jestli máte na mysli Občanskou válku, pane, tak v té době byl můj dědeček v Oslo a snažil se uživit jako bednář. Přišel do Spojených států až v osmdesátých letech minulého století.“

„Nepochybně zde hledal lepší budoucnost, než měl tam,“ pokýval hlavou Marshall. „To je hluboce lidský důvod. Budu k vám, doktore Larssene, naprosto upřímný. Z čistě vojenského hlediska nás Ještěři jasně převyšují. Až dosud nebyl nikdo - ani my, ani Němci, ani Rusové, ani Japonci - schopen je zastavit. Ale zároveň se nikdo nepřestal o to pokoušet. Museli jsme zatím odložit naše vzájemné zabíjení, čehož nejlepším důkazem je přítomnost pana Thomsena ve vašem hotelu.“

„To je pravda.“ Spolupráce s Třetí říší stále ležela Larssenovi v žaludku. „Je pravda, co jsem slyšel, že Varšava padla, když tamní obyvatelstvo povstalo proti nacistům a přidalo se k Ještěřům?“

„Ano, to je pravda,“ pravil Marshall chladně. „Od zpravodajských služeb víme, jak tam ti lidé trpěli. Člověk dokáže pochopit, že jim Ještěři mohli připadat jako lepší alternativa.“ Měl najednou hlas bez jakýchkoli emocí. Ale bledost v obličejí přesvědčila Jense, že mu neříká všechno, co ví. Za chvíli byla bledost ta tam. „Z globálního pohledu se ale jedná o zanedbatelnou záležitost stejně jako u hnutí odporu v Číně, které se postavilo po bok Ještěřům proti Japoncům. Ale Ještěři mají své vlastní slabiny.“

Plukovník Groves se naklonil dopředu a jeho židle znovu zapraštěla. „Mohu se zeptat, jaké jsou to slabiny, pane. Jejich znalost by mi mohla pomoci, při řešení některých situací.“

„Jejich hlavní slabinou, plukovníku, je jejich lpění na doktríně. Jsou metodisti až k vlastnímu neprospěchu a velmi pomalu přizpůsobují svoji taktiku změněné situaci. Naše poslední úspěchy byly založeny na tom, že jsme použili jejich vlastní strategii a vytvořili situace, kdy si najednou nevěděli rady. A teď, kdybyste mne omluvili...“

Byl to velmi slušný, ale jasný pokyn k odchodu. Groves vstal a zaslutoval. Jens vstal také, ale usoudil, že si nebudou potrásat rukama, protože generál již věnoval pozornost papírům, ležícím na stole. Generálův pobočník je doprovodil zpět ke vstupním dveřím.

„Podle mého jste si vedl velice dobře, doktore Larssene,“ prohlásil venku Groves a lehce pokynul davu důstojníků

před budovou.

„Říkejte mi Jens,“ vyzval ho Larssen.

„Tak já jsem Leslie.“ Statný plukovník učinil podivné gesto. „Tak kam teď? Svět ti leží u nohou.“

Larssen se zasmál. Až dosud žádné vysoce postavené důstojníky neznal. Byli jiní, než si o nich myslel. Marshall byl učený a přesný, zcela jistě měl prvotřídní mozek (tenhle úsudek nedělal jen tak bez srovnání s okolím, ve kterém bylo několik laureátů Nobelovy ceny). Groves neměl takový rozhled jako náčelník štábu, ale byl plný energie a buldočího odhodlání. Ani jeden z nich nebyl typický představitel jednoduchého bojovníka, jakého by si člověk představoval pod označením generál nebo plukovník.

Když se nad tím krátce zamyslel, tak mu to ale dávalo smysl. Lidé v jeho laboratoři také nebyli jednostranní, nepraktičtí troubové, jak si lidé představují jaderné fyziky. Lidské bytosti jsou prostě složitější než atomové částice.

Zajímalo by ho, co si o lidech myslí Ještěři. Jestli byli skutečně tak slepě poslušní, jak říkal Marshall, tak je musela nekonečná rozmanitost lidstva přivádět k šílenství. Larssen doufal, že tomu tak skutečně je - jakákoliv jejich slabost ať již jakkoliv nepatrná, dávala větší šanci lidstvu.

Tak by ho zajímalo, jak asi vypadaly jejich kosmické koráby, které se vznášely někde vysoko mezi planetami a možná až mezi hvězdami. Těm ležela země u nohou doslova. Z toho pomyšlení Larssena mrazilo.

Přes všechny své úvahy s odpovědí příliš neotálel. „Pokud nemáš ještě nějakého žolíka v rukávu, tak si myslím, že jsi pro mne udělal víc, než by dokázal kdo jiný. Chtěl bych ti za tvou pomoc skutečně poděkovat.“

„Rádo se stalo.“ Groves mu podal ruku. Měl stisk jako hydraulický lis. „Přesvědčil jsi mne, že vaše skupina je velmi důležitá a proto jsem chtěl, aby to vzali za své i moji nadřízení. Co se týče Roosevelta, ehmm...“ Skutečně se podíval na rukáv. „Ne, bohužel tam žádného žolíka nemám.“

„To je škoda. Kdybys ale Roosevelta...“ Larssen neměl ani ponětí, jak velká ta pravděpodobnost je. „...zmiň se o tom našem projektu, aby se naše šance trochu zvýšila.“

„To ti slibuji, Jeni.“ Groves znovu pohlédl na své zápěstí, ale tentokrát se chtěl podívat na hodinky. „Asi bych se měl vrátit. Už jsem dost dlouho pryč. Jenom bůh ví, co už se zase navršilo na mém stole. Jak se říká, nemám času nazbyt.“

Ještě jednou pokynul hlavou a zamířil k metodistickému kostelu. Larssenovi se nepodařilo zaparkovat nijak blízko, takže se teď v klidu díval na obrovskou plukovníkovu postavu a uvědomil si, že plukovník získal své znalosti tím, že pracoval dvakrát tak tvrdě jako jeho okolí. S tímhle přístupem by se klidně uplatnil i v jejich Metalurgické laboratoři. Fyzik se podíval na hodinky. Už bylo skoro poledne, proto nebylo divu, že už se mu žaludek hlásil o slovo. Zamyslel se nad tím, jaké lukulské hody nabídne hotel Green Brier k obědu. Včera to bylo vepřové z konzervy a fazole, kukuřice z konzervy a ovocný koktejl z konzervy. Otrásl se pomyšlením nad tou plechovou dietou.

Jak brzo zjistil, dnešní nabídka v hotelovém restaurantu byla podle dnešních měřítek opět extravagantní: mleté maso z konzervy a k tomu - aby se to nepletlo — konzervovaný hrášek. Ten hrášek měl barvu spíš jako olivy, ale stejně ho všichni snědli, protože doufali, že tím aspoň trochu srovnají vitamínový deficit. Dovolil si utratit další dolar a půl a dopřál si láhev Coca—coly, kterou snad nikdo nemohl ošidit. Při bližším ohledání usoudil, že barva nápoje v láhvi se značně podobala barvě konzervovaného hrášku.

Když se potýkal s posledními kousky rozvařeného hrášku, ve vstupních dveřích do jídelny nastal nějaký ruch. Byl tam pár nově příchozích. Larssen se podíval pozorněji a viděl nevysokého, bledého muže s hlavou jako koleno, brýlemi s kovovými obroučkami a v šatech evropského střihu. Ta tvář na něj hleděla snad ze všech různých časopisu, ale nikdy by ho nenapadlo, že uvidí Vjačeslava Molotova na vlastní oči.

Ještě něco ho napadlo. Jeho pohled letěl od stolu ke stolu. Tady to bylo. Tady seděl Hans Thomsen nad svým talířem s pochutinami z konzervy. Německý charge d'affaires byl přívětivý, geniální chlapík s perfektní angličtinou, který se snažil seč mu síly stačily ospravedlňovat všechny nacistické akce až do samého vyhlášení války Americe. Larssen byl skutečně zvědav, jak se bude cítit v přítomnosti sovětského ministra zahraničních věcí po nevyprovokované invazi Německa do Sovětského svazu. Také byl samozřejmě zvědav na reakci sovětského ministra zahraničí, až uvidí reprezentanta nacistického režimu uprostřed uprchlického sídla americké vlády.

Nebyl jediný, koho nastalá situace zaujala. Jídelnou se rozhostilo ticho, lidé zůstávali doslova s vidličkou u úst a čekali, co se bude dít. Podle Larssena Thomsen poznal Molotova dřív, než ten ho vůbec spatřil. Možná by ho Molotov vůbec nepoznal, nebýt nacistické plakety na levé klopi.

Molotov měl neklidnější tvář, jakou snad kdy Larssen viděl. Teď vůbec nezměnil výraz, ale přece jenom před vstupem do jídelny trochu zaváhal. Potom se obrátil ke svému společníkovi, což byl udělaný chlapík v oděvu stejného střihu, který mu ovšem mnohem méně padl. Řekl mu jedinou větu rusky.

Podle jistých reakcí bylo zřejmé, že několik lidí v místnosti rozumělo, co řekl. Ihned poté se ukázalo jakou funkci má ten bytelně stavěný chlapík. Přeložil Molotovova slova do elegantní angličtiny s oxfordským přízvukem. „Ministr zahraničních věcí Svazu sovětských socialistických republik prohlašuje, že když jeho země již vstoupila do diplomatických jednání s Ještěry, nemá žádné výhrady ani k jednání s Hady.“

Po těch slovech vzrostl počet významných zakašlání a Larssen se přistihl, že se k nim přidal. Jeho oči automaticky sjely zpět na Hanse Thomse. Pochyboval, že by byl na místě Molotova schopen tak elegantně Němce setřít za to, co nacisti udělali jeho vlasti. Na druhou stranu se celé lidstvo muselo spojit v odporu proti útočníkům z jiné planety. Kdyby si každý měl pamatovat všechno, co se stalo, než přišli Ještěři, společná fronta by se rozpadla. A tím by doslova předali vládu nad světem Ještěrům do rukou.

Thomsen byl dobře školený diplomat. Jestliže si povšiml, že mu Molotov hodil rukavici, nedal to vůbec najevo. Na oplátku se na Rusa usmál. „Jsme v anglicky hovořící zemi, a proto bych rád připomněl přísloví o nepříteli nepřítel.“

Tlumočník něco zašeptal Molotovovi. Po těch slovech komunista pohlédl zpřímě na Němce. „Nepochybně to bylo na základě této skutečnosti, že imperialistická mocnost Velká Británie a Spojené státy spojily síly s mírumilovným lidem

Sovětského svazu proti Hitlerovu režimu.“

Bacha na tohle chlápka, pomyslel si Jens. Ten je pěkně nebezpečný. Thomsen se stále usmíval, ale bylo vidět, že se drží pouze silou vůle. Přesto měl okamžitě pohotovou odpověď: „Nepochybně na tom samém základě se Finsko spojilo s Německem poté, co bylo napadeno mírumilovným lidem Sovětského svazu.“

Larssen si připadal jako na tenise a otočil hlavu k Molotovovi. V téhle hře ale používají místo míče ruční granáty.

Molotovovi poklesly rty o milimetr, když se otočil ke svému tlumočnickovi. „Jak oba vidíme, tento prostý fakt připouští široké možnosti výkladu. Jsem ochoten prodiskutovat s vámi naše různé pohledy na jiném místě.“ Ůleva, která se rozhostila v jídelně, byla přímo hmatatelná. Larssen jí samozřejmě pocítil také.

08 KAPITOLA

Hologram Tosevu 3 visel ve vzduchu nad projektorem přesně stejně jako v době, kdy Rasa začala svůj pokus o přidání čtvrtého světa ke svému Impériu. Dnes ovšem Atvar nežádal Kirela, aby vytvořil obraz pradávného tosevanského bojovníka s mečem a řetězem kolem pasu, jak si ho Rasa představovala před odletem z domova. Stejně jako všichni jeho muži ve flotile, i Atvar měl víc zkušeností s tosevanskými bojovníky, než by si kdy přál.

Velitel flotily se obrátil k velitelům jednotlivých lodí. „Sešli jsme se zde dnes, vážení pánové, abychom vyhodnotili první půlrok válčení“ - používal samozřejmě chronologii Rasy, ten mňavý Tosev 3 dokončil pouze čtvrtinu své oběžné dráhy — „a prodiskutovali naše plány pro boj, který přijde.“

Shromáždění velitelé přijali jeho úvod lépe, než čekal. Když doma plánovali dobytí Tosevu 3. půlroční shromáždění mělo být posledním. Každý si byl jist, že po půlroce bude Tosev 3 jednoznačně připojen k Říši. Rasa žila podle schémat a plánů, které byly vypracovány dlouho dopředu. To, že Atvarovi podřízení uznávali, že je zapotřebí mnohem více práce, bylo zároveň měřítkem, jak s nimi Tosevané zamávali.

„Udělal jsem jistý pokrok,“ pokračoval Atvar. „Velké části Tosevu 3 jsou pod naší úplnou kontrolou.“ Na hologramu se části planety zbarvily z přirozené zelené a hnědé na jasně zlatou. Jednalo se o jižní polovinu menšího kontinentu a jihozápadní část největšího kontinentálního bloku. „Domorodci v těchto oblastech, i když nejsou tak primitivní, jak jsme se domnívali z našich původních údajů, nám nebyli schopni klást žádný větší odpor.“

„Možná je to důvod k radosti, vznešený veliteli flotily,“ prohlásil Straha, velitel 206. Císaře Iowera, „ale většina z tohoto teritoria mi připadá z celého Tosevu 3 nejméně cenná. Je pravda, že je tam dost teplo, ale zároveň tak vlhko, že naši bojovníci trpí různými plísňemi a hnilobami.“

„Plíseň a hniloba mi připadá malá cena, kterou musíme zaplatit za vítězství,“ odpověděl Atvar. Další část hologramu změnila barvu na zlatou, takže Tosev 3 vypadal okleštěně. „Zde jsou naše državy v oblastech, kde jsou Velcí Ošklivci technologicky nejvyspělejší. Jak můžete sami vidět, vznešení pánové, tyto plochy se významně zvětšily od našeho posledního setkání.“

Hologram se otáčel, aby mohli velitelé lodí sledovat celou planetu.

Ostře jako obvykle se opět ozval Straha: „Samozřejmě jsme znásobili naše zisky. Jak by také ne? Vždyť my jsme Rasa. Přesto se vynořují další otázky, vznešený veliteli flotily, a to proč naše zisky nejsou ještě větší a jak to, že tosevanské síly stále zůstávají ve zbrani a bojují proti nám?“

„Mohu promluvit, vznešený veliteli flotily?“ zeptal se Kirel. Na Atvarův pokyn velitel 727. Císaře Hetta pokračoval:

„Důvody našeho zdržení, veliteli Straho, mi připadají tak jasné, že by je pochopilo i mládě, které se právě vylíhlo.

Schopnosti Velkých Ošklivců jsou mnohem větší než jsme si uměli představit, když jsme chystali náš expediční sbor.“

„To je samozřejmě, jak jsme zjistili k naší velké lítosti,“ prohlásil sarkasticky Straha, který chtěl získat nějaké body proti svému rivalovi. „Ale proč tomu tak je? Jak to, že se naše průzkumy tak strašně mýlily. Jak je možné, že se Tosevané proměnili v bytosti vybavené vysokou technologií, zatímco Rasa obrátila své zraky jiným směrem?“

Kirel se otočil s protestem k Atvarovi. „Vznešený veliteli flotily, to je spíše otázka pro samotné Velké Ošklivce a ne pro Rasu. My jsme použili postupy, které byly velmi úspěšné při našich dvou předchozích misích. Těžko jsme mohli předpokládat, že tady tak účinné nebudou.“

„Přesně tak.“ Atvar pohlédl na obrazovku svého počítače. Dříve než se Kirel stihl nadmout, že má podporu velitele flotily. Atvar dodal: „Nicméně Strahova otázka je naprosto na místě, přestože ji vyslovil poněkud neuctivě. Jak je možné, že jsou Tosevané tak odlišní od nás i od obou ras, které jsme již podrobili?“

Po těch slovech se rozzářil Straha. Atvar potřeboval udržovat jeho rivalitu s Kirelem stále při životě. Jedině tak budou oba vlivní velitelé - a s nimi i nižší velitelé patřících do obou táborů - usilovat o podporu velitele flotily.

Po konzultaci se svým počítačem, Atvar řekl: „Naši učenci vybrali některé faktory, které mají podle jejich názoru hlavní podíl na tom, že jsou Tosevané takoví, jací jsou.“ Velitelé lodí ještě více zpozorněli a místností se šířil vzrušený sykot. Některé z těchto možností se již objevily v různých oběžnících a zprávách, ale oběžníky a různé zprávy se valily z veliteléských lodí jako nepřetržitý proud a nikdo - ať už jakkoliv pečlivý - nebyl schopen je všechny studovat. Ale slova přímo z velitelových čelistí, to bylo něco jiného.

„Jednou z možných příčin anomální povahy Tosevanů je nepřírozená příroda na samotném Tosevu 3.“ Po jeho slovech se všechny vodní plochy na hologramu Tosevu 3 rozzářily modrou barvou. „To obrovské množství volné vody slouží, spolu s horami a pouštěmi, jako přirozené zdi, které oddělují jednotlivé skupiny Velkých Ošklivců od jiných skupin a umožňují jim, aby každá šla svou vlastní cestou. To je zcela zjevné již na první pohled a připomíná to situaci v našem domově za dávných časů.“

„Ale, vznešený veliteli flotily...“ začal Kirel. On nejenom že četl všechna hlášení a oběžníky, ale dokonce o nich s Atvarem diskutoval. To byla výhoda být velitelem vlajkové lodi.

„Samozřejmě jsou tam ale,“ řekl Atvar a bylo jasné, že si nepřeje být při své řeči přerušován. „To, co následuje, už není

tak jasné. Protože v naší Říši jasně převažuje pevnina, máme velmi malé zkušenosti s loděmi a dalšími vodními záležitostmi. Tím se lišíme od Tosevanů, kteří jsou s vodou spjati od nepaměti. Když některá část Velkých Ošklivců zlepšila svou technologii, byla okamžitě schopna rozšířit svůj vliv přes moře na většinu planety.“

„Proč potom, vznešený veliteli flotily, nečelíme odporu spojené tosevanské říše?“ Feneress, velitel lodí ze Strahovy kliky.

„Protože Tosevané ve vyspělejší oblasti již byli rozděleni do několika navzájem soupeřících skupin,“ odpověděl Atvar. „Cestování přes moře jim všem dovolovalo rozšiřovat svůj vliv bez nutnosti sjednocení v jednu velkou říši.“

V místnosti se ozvala syčení jednotlivých velitelů, ale tentokrát tišší, když jim začaly docházet souvislosti. V jejich vzdálené domovině rostla jejich prastará Říše po malých krůčcích. To byl jediný způsob, jak také mohla růst v normálním světě, kde nebyly žádné oceány, které by umožnily metastázovat do mnoha směrů najednou. Atvar sám zasyčel, když ho to slovo napadlo. Připadalo mu, že perfektně vystihuje tosevanský nepřírozeně rychlý technologický růst.

„Musíte vzít do úvahy také přirozenou soutěživost Velkých Ošklivců,“ pokračoval Atvar. „Jak jsme nedávno zjistili, jsou sexuálně aktivní celý rok a zůstávají aktivní i při dlouhodobé absenci vhodného protějšku.“

Atvar věděl, že používá lehce pohoršený tón. Jeho vlastní sexuální pud byl bez feromonů pářící samice naprosto utlumen. Nijak ho nepostrádal. Při misích, jako byla tato, by ho to jenom zbytečně rozptylovalo. Rabotevané i Hallessiové byli v tomto ohledu stejní jako jeho Rasa a i proto jejich učenci předpokládali, že se všechny myslící bytosti chovají stejně. Tosev 3 se jednoznačně ukázal být pohřebištem všelijakých teorií a jejich nositelů.

Zase se ozval Straha: „Vznešený veliteli flotily, nedávno jsem dostal depeši určenou pouze pro velitele lodí, a tam stálo, že tosevanské říše bojující proti nám vlastně nejsou říšemi v pravém smyslu slova. To mi nedává vůbec žádný smysl.

Je možné, že se různé oblasti mohou od sebe lišit, ale jaká tam může být vláda bez císaře?“

„Ujišťuji tě, veliteli, že než jsme přišli sem, považoval jsem to za stejně nemožné jako teď ty.“ odpověděl Atvar. „Ovšem Tosev 3 nám připravil různá nepříjemná překvapení. Největší z nich - a pro nás asi nepředstavitelné - je vláda bez císaře. Ovšem tady existuje a my se musíme naučit se s tou skutečností vyrovnat.“

Velitelé zlostně syčeli. Představa vlád bez císaře pro ně byla mnohem horší než sexuální zájem bez samičky v říji. To pro Rasu představovalo pouhý abstraktní pojem, při kterém si mohli poměrně neúspěšně pocvičit svoji obrazotvornost a představivost. Ovšem vláda bez císaře stavěla na hlavu všechny jejich historické zkušenosti tisíců let civilizovaného života.

„Vznešený veliteli flotily, jak mohou Velcí Ošklivci bez císaře řešit své problémy a aféry? Já jsem také viděl to hlášení, o kterém mluvil Straha, ale bez mučení přiznávám, že jsem ho vyhodil, protože jsem se domníval, že jde o nějaký úlet našich učenců, ke kterému dospěli bez dostatečných podkladů. Ty tvrdíš, že to není tento případ?“

„Není, veliteli. Přál bych si pro klid mojí duše, aby tomu tak bylo, ale fakta jsou nezvratná.“ odpověděl Atvar. „Navíc na to, co se nám zdá nepředstavitelné, jsou Velcí Ošklivci velmi hrdí a zakládají si na tom, že jsou schopni vládnout si sami bez císaře.“ Velký Ošklivec jménem Molotov byl dokonce hrdý na to, že patří k bandě, co zavraždila vlastního císaře. Jenom samotné pomýšlení, že se mohlo něco takového stát, budila v Atvarovi hrůzu.

„Ale jak uspořádávají své záležitosti?“ trval na své otázce Feneress. Několik dalších velitelů z obou frakcí souhlasně přikyvovalo. V tomto ohledu byla celá Rasa zajedno a považovala jednání Tosevanů za něco neuvěřitelného.

Atvar měl samozřejmě stejný názor, ale již dost dlouho tvrdě usiloval o to, aby stávající situaci pochopil. „Pokusím se situaci shrnout jak to jen půjde,“ prohlásil. V některých tosevanských... ehm... necísařstvích - nejlepších příklady asi budou Deutschland a SSSR - mají vládcové neomezenou moc jako císařové, ale ta moc nevyvěrá z dědičné úcty, lásky a loajality jejich podřízených. Snad to je právě důvod, proč vládne na těchto dvou tosevanských územích tak nevídaná brutalita. Protože neexistuje poslušnost založená na lásce a úctě, snaží si ji vynutit násilím a strachem.“

To dávalo určitý smysl, i když to velitele flotily děsilo. Protože mu tolik věcí na Tosevu 3 nedávalo smysl vůbec žádný, byl rád, když tady našel alespoň nějaký. Deutschland a SSSR byly určité modely, které dávaly aspoň nějaký smysl, když je porovnal s jinými - zeměmi napadlo po nějaký době Atvara cizí slovo - na Tosevu 3.

Po chvíli pokračoval: „Itálie, Nippon a Británie jsou říše v našem smyslu slova. Nebo to o sobě aspoň tvrdí, i když Velkým Ošklivcům nelze nic věřit. V prvních dvou říších císař slouží pouze jako falešná tvář pro jiné Tosevany, kteří drží v rukou skutečnou moc v těchto zemích.“

„Tenhle úkaz byl zaznamenán i u Rabotevanů, než jsme je připojili k Říši,“ poznamenal Kirel. „Dalo by se dokonce říct, že některé naše prastaré prameny uvádějí obdobnou situaci i u samotné Rasy. To ovšem bylo v dávných dobách Říše, kdy zabírala pouze část planety.“

Mezi veliteli se opět ozval šepot. Atvar se jim ani nedivil. Vše, co by mohlo zpochybňovat suverenitu Císaře, bylo velmi zneklidňující. Císař byl pro ně skála, ke které byly přikovány jejich duše. Byl ústředním motivem jejich životů. Bez něj by byli pouhými poutníky v údolí strachu, o nic lepšími než Velcí Ošklivci nebo jakákoliv jiná havěť.

Na tomto sezení se probíraly záležitosti, které je mohly značně vykojet. Když šepot utichl, Atvar znovu promluvil:

„Případ Británie je ještě podivnější. Ačkoliv se jedná o Říši, její vládce nemá v rukou skutečnou moc. Možná si někteří z vás pamatují jméno toho samce - ehm... Churchilla - který stále dokola nutí Tosevany do jejich marného a předem prohraného odporu proti Rase. Zdá se, že tenhle Churchill (z těch neúplných dat, která máme k dispozici a díky naší neschopnosti - Císař buď pochválen! - porozumět tosevanské zvyklosti) je pouhý vedoucí jedné z britských skupin, která má v současné době větší podporu než kterákoliv jiná. Kdyby došlo k nějakému posunu oblíbenosti mezi frakcemi, jejich šéfové by se setkali a vybrali by nového náčelníka.“

Straha údivem otevřel čelisti. „A kdyby to udělali, vznešený veliteli flotily, jak by tenhle válečný vůdce, tenhle - Churchill jsi říkal? - reagoval? Vzdal by se moci, kterou má? Nebylo by mnohem pravděpodobnější, že by na ně poslal vojáky, aby je potrestal za jejich smělost? Tak bys reagoval ty nebo já a asi každý hrdý samec.“

„Máme důvod věřit, že by se vzdal moci,“ odpověděl Atvar a cítil velké uspokojení, když viděl, jak Straha s klapnutím zavřel ústa. „Zachycené radiové signály prozrazují, že taková -jak to nejlépe podat? - rezignace při změně obliby jednotlivých frakcí je velmi běžná pro změnu vlády v Británii.“

„Naprosté bláznovství,“ řekl Straha.

„Co jiného lze čekat od Velkých Ošklivců?“ ušklíbl se Atvar.

„A když si myslíš, že jsou Britové blázni, co bys řekl o Tosevanech, kteří žijí na území nazývané Spojené státy?“ Straha neodpověděl. Atvar to ani nečekal. Ostatní velitelé byli také potichu. Nepochybně nejbohatší země na Tosevu 3 Spojené státy, mohla být hodnocena podle všech rozumných měřítek jako anarchie. Ta země neměla žádného Císaře a podle učenců Rasy tam nikdy žádný Císař nebyl. Ale také nevykazovala jevy, které byly běžné v SSSR nebo Deutschlandu.

Atvar shrnul názor Rasy na Spojené státy do jediného slova: „Holubník! Jak si mohou myslet, že by mohli vytvořit zem s tolika různými názory? Vždyť tam má svůj vlastní názor každý, komu narostl zobák.“

„Ale oni ten stát mají,“ řekl Kirel, který jako obvykle chladně popsal skutečnost. „Analýzy předpokládají, že převzali systém z Británie, se kterou mají společný jazyk a potom ho ještě daleko více rozšířili.“

„Představte si, že dokonce volí zástupce i ve vězeňských táborech, které jsme vybudovali na jejich půdě,“ řekl Atvar.

„Když potřebujeme nějakého zástupce Velkých Ošklivců, s nímž potřebujeme probrat jejich záležitosti, oni ho vždycky volí, místo aby vybrali ty, kteří jsou známi svojí chytrostí nebo odvahou. Pořádají dokonce několik kol a pak počítají hlasy, aby viděli, kdo jich má nejvíc.“

„Jak potom tito zástupci pracují?“ zeptal se Hassov, spíše opatrný chlápek, který patřil do Kirelovy kliky. „Jsou horší než ti, které by vybrali z nějakých rozumných důvodů?“

„Naši důstojníci nezaznamenali žádné velké rozdíly mezi zástupci a zástupci kdekoli jinde na Tosevu 3,“ odpověděl Atvar. „Někteří jsou lepší a šikovnější než jiní, ale tak je to na celé planetě.“

Ta odpověď ho samotného netěšila. Vypadalo to, jako by připouštěl, že vyložená anarchie ve Spojených státech funguje stejně dobře jako systém, který měl podle jejich měřítek nějaký řád. Je třeba ale připustit, že podle tosevanských měřítek skutečně fungoval docela dobře. A američtí Velcí Ošklivci (nechápal jak mohli od názvu Spojené státy odvodit název Američan - ale je pravda, že se nikdy nesnažil vydávat za lingvistu) bojovaly za svou anarchii stejně jako jiní Velcí Ošklivci za své císaře nebo jiné vládcy.

„Tedy dobře, vznešený veliteli flotily,“ ozval se Straha, „vidíme, že Tosevané si vládnu způsobem, který je pro nás nepochopitelný nebo revoluční nebo obojí. Ale jak to může ovlivnit naše tažení proti nim?“

„To je správná otázka,“ řekl uznale Atvar. Nevěřil Strahovi. Tenhle samec měl dost ctižádosti, aby se stal... vždyť on měl skoro tolik ctižádosti, že by klidně mohl být jedním z těch volnomyšlenkářských amerických Velkých Ošklivců, pomyslel si Atvar podle nových zkušeností, které získal za ten půlrok na Tosevu 3. Ale přitom nijak nezpochybňoval jeho schopnosti.

Velitel flotily zvolna shrnul své myšlenky: „Zdá se, že jsou Tosevané i s těmi svými nanicovatými a lehce zaměnitelnými vládami mnohem přizpůsobivější a flexibilnější než my. V naší domovině by byli zcela jistě šokováni, kdyby tušili, k jakým strategickým improvizacím jsme zde nuceni, abychom uspěli v této bitvě.“

A mnozí z vás jistě také, dodal Atvar sám pro sebe tiše. Ať už pro nedostatek cviku nebo proto, že to nepotřebovala, Rase se improvizace nějak nedařila. Když v Říši došlo k nějakým změnám (což bylo velmi zřídka), dělo se to vždy velmi zvolna v předem přesně naplánovaných a předem promyšlených krocích. Císař a jeho úředníci vždy uvažovali v řádu tisíců let. Pro Rasu jako celek to bylo výhodné, ale naprosto to vylučovalo rychlou sebereflexi. Tady na Tosevu 3 se situace měnila při každém mrknutí oka. To, co včera vypadalo jako perfektní plán, mohlo zítra přinést úspěch stejně dobře jako fiasko.

„Zdá se, že improvizace je pro Velké Ošklivce nedílnou součástí jejich života,“ prohlásil Atvar. „Máme svědecky prokázáno, že přivazují protitankové miny na zvířecí hřbety. Dovede si někdo z vás něco takového představit? Musíme současně brát do úvahy naše zásoby munice oproti tomu, že Tosevané své zásoby stále doplňují.“

„U Císaře, vždyť my plně ovládáme oblohu nad touto planetou,“ vybuchl vztekle Straha. „Jak to, že se nám nedaří jejich továrny prostě vymazat z povrchu?“ Až příliš pozdě dodal „vznešený veliteli flotily“. Několik shromážděných velitelů nesouhlasně zasyčelo nad tou naznačenou kritikou Atvara.

Velitel flotily nedal svůj hněv najevo. „Odpověď na tvoji otázku lze rozdělit na dvě části, veliteli Straho. Za prvé Tosev 3 má mnoho velkých továren roztroušených v různých oblastech na povrchu planety. Zničení všech nebo jenom většiny z nich není tak snadné. Navíc jsou Tosevané schopni velice rychle opravovat škody. Domnívám se, že to souvisí s tím, že už měli válečné zkušenosti sami mezi sebou, když jsme sem dorazili. Ne, nejsou schopni konkurovat naší technologii, ale jsou velmi úspěšní ve využívání jejich vlastní.“

„Měli jsme si zajistit víc zdrojů, než jsme zaútočili na takhle industrializovanou planetu.“ postěžoval si Feneress.

Atvar nyní zobrazil hologram tosevanského válečníka v drátěné košili, jak jim ho ukazovaly dřívější průzkumy z domoviny. „Veliteli, dovol, abych ti připomněl, jaká byla naše představa protivníka, který nám bude čelit. Myslíš, že naše síly nejsou dostačující?“ Feneress mlčel, co jiného měl dělat? Proti primitivům ozbrojeným meči by bylo po boji za několik dní a pravděpodobně by neztratili ani jednoho muže Rasy.

Atvar se znovu dotkl ovládacího panelu. Tosevanského válečníka v drátěné košili nahradil hologram zobrazující plně vyzbrojené letadlo s dvěma tryskovými motory a znakem typickým pro Deutschland na křídlech. Po něm se objevil tank ze SSSR, samozřejmě podle standardů Rasy nepřiliš dobře vyzbrojený, ale přesto nebezpečný. Komplex továren ve Spojených státech, který produkoval denně několik bombardérů a konečně satelitní obrázek neúspěšného vypuštění německé rakety.

Do nastalého ticha Atvar řekl. „Když uvážíme neočekávaně silný odpor Velkých Ošklivců, můžeme být hrdí na

dosažené výsledky. Když budeme pokračovat v soustavném ničení jejich továren, dosáhneme dříve vítězství.“ „Zjednodušeně řečeno, jenom protože tahle válka není tak snadná, jak jsme očekávali, není nutné propadat nějaké beznaději a pesimismu,“ dodal Kirel. „Místo toho bychom měli poděkovat Císaři, který nás sem vyslal ve své moudrosti v takové síle, že si můžeme poradit s protivníkem mnohokrát silnějším, než jsme očekávali.“

Velitel flotily na něj pochvalně pohlédl. Těžko si představit lepší poznámku na závěr toho shromáždění. Než ale dal velitelům rozchod, zeptal se Straha: „Vznešený veliteli flotily, když uvážíme technologickou vyspělost Tosevanů, mohou být schopni vytvořit své vlastní atomové zbraně. A jestliže ano, jak jim v tom zabránit, aniž bychom museli zničit povrch celé planety?“

Někteří nižší velitelé, nebo ti, kteří nevěnovali příliš pozornosti hlášením, teď vzhledli v údivu a strachu. Atvar se jim ani moc nedivil. On sám si uměl ztěžít představit něco hroznějšího než nukleární bombu v rukou Tosevanů. Ovšem na druhou stranu měl na ně trochu zlost, protože je ta otázka mohla napadnout i bez Strahova upozornění. Čím víc měl Atvar co do činění s Tosevany, tím víc si uvědomoval nedostatek představitivosti u jeho vlastních lidí.

„Nemáme žádné důkazy o tom, že by měli atomové zbraně,“ řekl. „Je ovšem krajně nejisté, v jakém stavu jsou jejich výzkumy. Jestliže některá ze zneprátených stran provádí takový výzkum, pochybuji, že by to vytrubovala rádiem do světa, ledaže by chtěla povzbudit nepřítel k tomu samému výzkumu.“

„To co říkáš, vznešený veliteli flotily, je jistě pravda,“ souhlasil Straha. „Ale dovol mi, abych formuloval svou otázku jinak. Vědí Velcí Ošklivci dost o tom, jaké mohou být účinky atomových zbraní?“

„Po našem počátečním bombardování, když jsme chtěli zničit jejich komunikační zdroje a zvláště po tom, co jsme zničili hlavní město Deutschlandu, by měli mít jasnou představu, co atomové zbraně dokážou,“ řekl Kirel. „Výsledky už viděli.“

„Je pravda, že výsledky viděli,“ přikývl Straha, který chtěl zjevně upozornit na něco jiného. „Ale pochopili vůbec, co se vlastně stalo?“

Atvar by otázku asi stejně neformuloval, ale byla přesná. Nebylo vůbec jednoduché zjistit co vlastně Tosevané vědí. Měli k dispozici vysílání v rádiu i jejich knihy. Ale kdo z Rasy měl před půl rokem (čtvrt rokem podle tosevanského počítání) šanci číst a překládat jejich knihy? Odpověď na tuto otázku znal velitel flotily velmi dobře. Nikdo. Dobyvačné války se nezabývají takovými titěrnostmi, jako jsou překlady.

Až na to, že teď to nebyla žádná titěrnost. Straha měl pravdu. Zjistit, co vědí Velcí Ošklivci o vnitřku atomu, mohlo být tím nejdůležitějším bodem v této válce. Atvar se pousmál a s nadějí, i když ne příliš velkou, položil dotaz velitelskému počítači.

Očekával, že mu počítač oznámí, že nemá žádné informace.

Místo toho získal překlad zpráv ze Spojených států. „Rentgenový snímek prokázal, že vnější polář Rudochů z Cincinnati Mike McCormick utrpěl ve veřejném utkání zlomeninu nohy. Očekává se, že ztratí zbytek sezóny.“

Tak jako většina překladů zachycených zpráv ani tato nebyla Atvarovi zdaleka srozumitelná. Zajímalo by ho, jaké to bylo utkání, kterého se ten vnější polář (ať už je ten vnější polář kdokoli) zúčastnil a jakou sezónu ztratil. Jaro? Léto? Sklizeň? Zajímalo ho, jestli Cincinnati (to slovo mu bylo povědomé) má taky Zelenáče nebo Modráky.

Kle to všechno bylo nepodstatné. Důležité z té zprávy byla informace, že zlomená noha toho Mika McCormicka byla zkoumána Roentgenem. Z toho Atvar usuzoval, že jsou RTG paprsky na Tosevu 3 běžně používány. Kdyby tomu tak nebylo, tak by o tom asi nemluvili ve válečných letech v rádiu. A jestliže používali běžně Roentgenovo záření...

„Vědí rozhodně něco o složení atomu,“ řekl a vysvětlil své důvody. Mezi veliteli nastal šum.

Straha ten šum samozřejmě poměrně jasně vysvětlil: „Takže se samozřejmě mohou snažit využít své znalosti pro výrobu jaderné zbraně.“

„To jistě mohou,“ připustil Atvar. Bylo zvláštní, že ho ta zpráva rozrušila méně, než by čekal. Ale za tu dobu, co bojovali s Tosevany byl už překvapen tolikrát, že už bylo dost těžké ho vyvést z míry. Jenom si dlouze syčivě povzdechl a pak řekl:

„Tak a máme další důvod k obavám.“

Hostinec u Bílého koně smrděl po pivu a sladkostech a tabákový kouř byl takřka stejně hustý a neproniknutelný jako londýnská mlha. Barmanka jménem Daphne postavila nápoj s něčím, čemu se zcela nepochopitelně říkalo nejlepší hořká v okolí, před Davida Goldfarba a Jeroma Jonese. Sebrala peníze, které položili na bar, odstrčila Jonesovu dlaň, když se snažil jí dát ruku kolem krku a zasmála se. Sukně se jí vyhrnula a ukázaly se pěkně tvarované nohy.

Jones si povzdechl a hltal ji očima. „Nic pro tebe, starý brachu,“ řekl Goldfarb. „Jak jsem ti říkal už před několika týdny, ona chodí pouze s letci.“

„No, snad člověka nezastřelí, když se o něco pokusí,“ odpověděl Jones. Pokoušel se o to pokaždé, když přišli do hostince a pokaždé byl odmítnut. Pořádně se napil svého piva. „Přál bych si, aby se tak nechichotala. Za jiných okolností by mě to odradilo.“

Goldfarb se taky napil a zašklebil se. „Mě zase odrazuje tohle pivo. Zatracená válka.“ Slabá a nakyslá kapalina v jeho sklenici pouze svou barvou připomínala pivo jaké znávali před válkou. Znovu si usrkl. „To by mě zajímalo, jestli tam opravdu dávají ledek, jako dávají ve školách, aby odradili hochy od nějakých nepřístojností.“

„Ježíš, to snad ne. Tu chuť bych poznal.“

„To je fakt, ty jsi chodil do veřejné školy.“

„No a co? Než Ještěři zničili náš radar, tak jsi byl mnohem lepší než já?“

Aby zahnal takové myšlenky, Goldfarb dopil své pívko a zdvihnutým prstem si objednal další. I špatné pivo dokázalo trochu umrtvit jazyk. Jerome mohl říkat své No a co?, jak chtěl srdečně, ale až skončí tahle válka - jestli teda vůbec někdy skončí — vrátí se do Cambridge a stane se nějakým docentem, nebo profesorem, nebo velkým businessmanem.

Goldfarb se vrátí taky, ale ke svým správkám za pultem v malém, zaslém obchůdku v malé zaslé uličce. Rovnostářství jeho přítele mu neznělo příliš upřímně.

Jones se držel tématu a pokračoval: „I kdyby tam ten ledek dávali, tak to stejně moc nefunguje. Já bych se teď zrovna dal říct... ale oni mají na svých výložkách křídélka a to jim zajišťuje úspěch. Jen se na to podívej,“ ukázal směrem ke skupince letců. „Tomu říkám ostuda.“

Aspoň vidíš, jak se cítí nižší třídy, pomyslel si Goldfarb. Ale Jerome to tak necítil. Prostě viděl, jak se Daphne uvelebila na klíně nějakého zatraceného palubního mechanika a nic mu nebyl platný jeho třídní původ, na který si ani nevzpomněl. Prostě na toho chlápka žárlil.

Goldfarb samozřejmě žárlil taky. Zvláště když Sylvia, druhá barmanka, také přešla ke stolu, kde seděly posádky letadel. Ihned se ocitla v náručí bombometčíka. To nebylo fér. Goldfarb se snažil vzpomenout na frázi, kterou nedávno slyšel v jednom americkém filmu. Jim všechna sláva, parchantům, tak to bylo. A nebylo to nic jiného, než čistá pravda.

Uvědomil si, že jemu ani nenalejou pivo a to ho rozčililo. Vstal a vykročil směrem ke stolu, kde si letci přivlastnili obě barmanky. Jerome Jones mu položil ruku na rameno. „Co jsi se úplně zbláznil, Davide? Je jich tam sedm. Ti s tebou vytřou podlahu.“

„Cože?“ Goldfarb chvíli tupě zíral a pak mu došlo, o čem Jones hovoří. „Já se nechci prát. Já chci jenom další pivo. Třeba přestanou ta děvčata na chvíli obtěžovat, aby mi mohla nalít pivo.“

„A třeba taky ne,“ řekl Jerome, ale Goldfarb si ho nevsímal a kráčel směrem ke stolu s letci a oběma barmankami. Nikdo si ho v první chvíli ani nevsímal. Chlapík, co měl na klíně Daphne, zrovna říkal: „...nejhorší pro mě bylo, když jsem viděl nějakého staříka, jak tam kráčí ulicí s žlutou Davidovou hvězdou na hrudi.“ Rozhlédl se po svých kamarádech a zahlédl Goldfarba. „Chceš něco, příteli?“ Jeho hlas nebyl ani útočný ani nepřátelský. Prostě čekal, co Goldfarb odpoví.

„Přišel jsem se podívat, jestli bych si nemohl na chvíli půjčit Daphne.“ Goldfarb před sebou držel prázdnou sklenici.

„Ale to co jsem ten slyšel... Doufám, že to nebude příliš vlezlé, ale... Vy jste se teď vrátili z Paříže?“

„Máš pravdu. A co ty jsi zač?“ Letecký mechanik byl několik pív před Goldfarbem, ale stále byl ve střehu. Pozdvihl obočí. „Doufám, že tě svou otázkou neurazím, radaráku, ale nejspíš ty taky náhodou židovského původu?“

„To jsem.“ Goldfarb věděl, že nevypadá příliš jako Angličan. Měl příliš tmavé a vlnité vlasy a žádný Anglosas - a ani Kelt - nemohl mít nos jako on. „Mám příbuzné ve Varšavě a vždycky jsem se chtěl zeptat někoho, kdo to viděl na vlastní oči, jak žijí Židé pod německou nadvládou. Omlouvám se, jestli jsem vám nějak překazil váš sedánek. Kdybych vám řekl, jak se jmenuju, tak byste mne možná mohli navštívit na základně, až se vám to bude hodit.“

„No, to je v pořádku. Přitáhni si sem židli.“ řekl mechanik, když předtím po očku zkoumal reakce ostatních mužů z posádky. Natáhl také nohy, takže Daphne začala sjíždět dolů. Výjekla a postavila se. Mechanik ji uklidňoval: „No tak se nevztekej a přines tomu chlapíkovi další pivko.“

Ještě celá nafrněná vzala Daphne Goldfarbuv půllitr a zašla za bar. „To je od vás velmi milé,“ řekl Goldfarb. Pak ukázal na Jerome Jonese. „Myslíte, že by si k vám mohl přisednout i můj přítel?“ Když mn přikývli, zamával na Jonese.

„Hádám, že on bude chtít pivo taky, co?“ prohlásila zamračeně Daphne, když se vrátila s plnou sklenicí. „Ta před ním už je nepochybně prázdná.“ Aniž by čekala na odpověď, vzala ji k naplnění.

Čerstvě vzrostlá skupinka se vzájemně představila. Pilot Ken Embry řekl: „Musíš si, Goldfarbe, uvědomit dvě věci. Varšava se v žádném ohledu nepodobá Paříži a za druhé, Varšava už není pod nadvládou Němců.“

„To jsem pochopil,“ přikývl Goldfarb. „Ale cokoli mi můžete říct, mne zajímá.“

„To chápu,“ řekl letecký mechanik George Bagnall. „Kromě těch šesticípých hvězd jsem viděl i nápisy na obchodech a dokonce i na telefonních budkách, kde stálo, že je Židům vstup zakázán. Jiné obchody měly pro Židy vyhrazeny odpolední hodiny, takže si mohli vybrat jenom z toho, co na ně zbylo.“

„Svině,“ zašeptal Goldfarb.

„Kdo, Fricové? To máš pravdu,“ souhlasil Embry. „To jsme neviděli zdaleka všechno. Jako třeba ty fotky z Varšavy, co ukazovali Ještěři. Nebo o čem mluví tamní lidé na těch ještěřích bezdrátových programech. Kdyby jenom desetina toho byla pravda, tak se vůbec nedivím, že se spojili s těma příšerama a povstali proti Němcům.“

Zbytek posádky souhlasně přizvukoval, až na Douglase Bella. Bombometčík a Sylvia byli tak zaměstnáni jeden druhým, že Goldfarb očekával, zda nedojde k plnému splynutí buď na stole nebo pod ním. Jestli mřel Bell bombama tak dobře jako rukama, tak musel odvést kus dobré práce.

„I když jsem viděl obrázky,“ řekl Embry, „těžko se mi věří, že by Němčouři postavili ty vyhlazovací tábory. Jméno si teď nemůžu vzpomenout.“

„Treblinka,“ zašeptal Goldfarb. Také se zdráhal tomu uvěřit, ale věřil tomu asi spíš než Embry. Pro mladého Angličana, který podle přízvuku pocházel ze střední třídy, bylo organizované zabíjení něco nemyslitelného. Pro Goldfarba, jehož otec zažil sice ne tak organizovanou, ale o nic lehčí perzekuci, bylo slovo Treblinka hrozným mementem. Co si Embry ani nedokázal představit, tam měl Goldfarb představivost dost, i když doufal, že se mýlí.

„A co se dělo tady?“ zeptal se Bagnall. „Od té doby, co nás sem Frickové poslali z Calais, byli jsme prakticky stále ve vzduchu. Na zemi máme tak akorát čas se najíst a vyspat.“

Goldfarb s Jonesem na sebe pohlédli. „Už to není taková válka s mačkáním knoflíků, jakou jsme znali předtím,“ odpověděl konečně Goldfarb. „Ještěři jsou mnohem mazanější než Fricové. Zničili kompletně naši radarovou stanici a kdykoliv jsme se ji pokusili oživit, poslali tam hned něco raket. Jsme odkázáni na dalekohledy a telefon jako za dávných časů.“

Daphne se vrátila s novým pivem pro Jerome Jonese. Ten se k ní naklonil. „David se ti stále dívá do oken dalekohledem.“

„Ale?“ řekla chladně a postavila pivo na stůl. „A já jsem si stále myslela, že jsi to byl ty.“

Jonesova typicky anglická pokožka zrudla, což bylo vidět i ve světle krbu. Goldfarb a posádka propukli v hlasitý smích.

Dokonce i Douglas Bell se odtrhnul od Sylvie natolik, že řekl: „To je ale trefa!“ Jones zabořil nos do piva. „Slyšeli jste o tom, co prý docela zabírá?“ snažil se Goldfarb vrátit k původní Bagnallově otázce. „Pozorovací balóny už prý připravily Ještěři o pěkných pár letounů. Létají tak rychle a přitom tak nízko, že si nestačí všimnout, jestli jim v cestě visí dráty, kterými jsou balóny připoutány.“

„Je hezké slyšet, že na ně aspoň něco platí.“ řekl Bagnall, „ale to jsem přesně nemyslel. Nechtěl jsem slyšet nic o válce, ale prostě... o životě. Co se děje.“

„Muži od radarů nemají vlastní život,“ odpověděl. „Je to proti Válečným předpisům jeho veličenstva, nebo jak se to jmenuje.“ Ukázal na svůj znovu vyprázdněný půllitr a otočil se k Daphne. „Drahousku, pokus se tam tentokrát nedávat tolik arsenu.“

„Proč ne? Vždyť po tom jen kveteš.“ Ale i přes uštěpačnou poznámku se barmanka zvedla a šla mu naplnit sklenici.

„Tahle Daphne, to je velmi milé děvče. To mohu potvrdit za tu chvilku, co ji znám,“ prohlásil Bagnall.

„No, vždyť už jsi ji měl na klíně,“ pravil zatrpkle Goldfarb. „Víš, jak dlouho se o to s Jeromem už snažíme?“

„Podle toho, jak se tváříš, asi hodně dlouho. To nejsou v Doveru jiné ženské?“

„Člověk by řekl, že jo. Dívali jsme se po nich vůbec. Jerome?“

„Dívali jsme se pod každý placatý kámen, co jsme našli,“ odpověděl Jones. Pozoroval Douglase Bella a Sylvii. Kdyby měl u sebe nějaký blok, tak by si snad dělal poznámky.

„Dej pozor, než ti to vyleje na hlavu, drahousku,“ řekla mu Daphne.

„Říká se, že je to dobrý pro vlasy,“ odpověděl, ale pro jistotu hned dodal: „Ne že bych to chtěl zkoušet.“ Taktak, že zarazil barmanku, aby nevyplnila svou hrozbu.

Goldfarb dopil další půllitr, ale nespěchal na další, tak jako jeho přítel. To, co říkala posádka Lancasteru o životě Židů ve Francii, v něm vzbuzovalo daleko větší obavy z toho, co se děje ve Varšavě. Tam bylo pronásledování Židů považováno po staletí za poměrně běžnou věc a navíc tam Němcům nehrozilo, že by mohl být svědkem jejich chování nějaký nezávislý pozorovatel. Německé rádio si mohlo vyřvávat, co chtělo o 'zrádcích lidstva'. Obával se, že Židé ve Varšavě museli být velmi zoufalí, když se jim zdáli dobyvatelé z vesmíru přijatelnější život pod vedením Hanse Franka. Zajímalo by ho, jak se vede jeho příbuzným v Polsku. Podle toho, co zaslechl z vysílání v jidiš nebo němčině, které občas vysílali Ještěři na krátkých vlnách, měl strach, kolik z jeho tet a strýců a jejich dětí asi zůstalo naživu.

Zahleděl se na svou prázdnou sklenici. Jestlipak by mu další pomohla zapomenout na strach a přivedla by ho na práh opilosti. Asi by jich potřeboval víc, usoudil. Podal sklenici Daphne. „Když už jsi na nohou, drahousku, přinesla bys mi ještě jedno.“ Když bude dost pití, tak se přestane mít strach z čehokoliv. Když mu nepomůže tahle sklenice, tak ta další nebo některá z dalších určitě.

„A co bude s vámi, chlapci?“ zeptal se Jerome letců.

„Počítám, že za den nebo dva, budeme zase ve vzduchu.“ odpověděl Ken Embry. „Přece se říká, že zkušená posádka na zemi chřadne. Jestli mohu použít takovou metaforu.“

„Jak můžete být tak zatraceně klidní?“ vybuchl Jones. „Létat na Frice byla jedna věc, ale proti Ještěřům...“

„Co máme dělat?“ potřásl hlavou Embry. „Je to naše práce, kterou musíme dělat. Co jiného člověku zbývá, než dělat to, co umí a dělat to co nejlépe a jak dlouho to jen půjde?“

Goldfarb studoval tváře pilota i jeho posádky. Samozřejmě se obával o své příbuzné, ale tito muži měli ve tvářích vepsanu takřka jistou smrt. Zahleděl se na Sylvii, která málem ulíbala Douglase Bella k smrti a najednou v nitru pochopil - i když by to asi slovy nedokázal vysvětlit - proč ona a Daphne spí s letci a ne s muži, kteří zůstávají na zemi. Sice ho to stále mrzelo, žárlivost již zmizela.

Když se Daphne vrátila s jeho pivem, postavil se, sáhl do kapsy a vyndal hrst mincí. „Jednu rundu tady pro chlapce na můj účet.“

Jerome Jones na něj zíral. „Taková velkodušnost! Zemřel ti bohatý prastrýc? Nebo jsi zapomněl, že jsi Žid?“

Za tohle by dal každému co proto, zvláště když měl v sobě pár piv. Bagnall a několik dalších členů posádky poskočilo na židlích a bylo vidět, že jsou připraveni k činu, kdyby bylo potřeba. Goldfarb se místo toho rozesmál. „K čertu, Daphné, přines jedno i pro toho pana velkohubého.“

Posádka si ulehčeně oddychla. Jones překvapeně vyvalil oči. „Kdybych věděl, že z tebe tímhle způsobem dostanu pivo, tak už jsem to zkusil dávno.“

„Geh kak afen yam,“ odpověděl Goldfarb a pak všechny naštvál tím, že to odmítl přeložit.

Mojše Russie cítil srdce až v krku. Setkání s ještěřím guvernérem, jehož vojska vytlačila nacisty z Varšavy, ho vždycky děsilo. Zolraag se ale k němu choval poměrně slušně - určitě lépe, než kdyby se dostal do rukou Hanse Franka.

Nevěděl jestli Frank zahynul nebo uprchl. Přát si jeho smrt by byl hřích. Russie to věděl, ale přesto si to přál.

Tadeusz Bor - Komorowski, velitel domobrany, vyšel ze Zolraagovy kanceláře. Netvářil se příliš šťastně. Když spatřil Russieho, zachmuřil se ještě víc. „Co od něj chceš tentokrát, Žide?“ zavrčel. „Zdá se, že ti splní, všechno co chceš.“

„Tak to není,“ řekl Russie. Bor—Komorowski ho děsil taky. Nenáviděl Němce, to jo, ale taky nenáviděl Židy. Němci teď byli pryč. Tak mu zůstal už jen jeden terč.

Stále se mrače, Bor—Komorowski odkráčel a jeho těžké boty zvonily na mramorové podlaze. Russie spěchal do Zolraagovy kanceláře. Nechtěl, aby ochránce jeho lidu zbytečně čekal.

„Vaše výsosti,“ řekl německy. Dokázal teď s Ještěři mluvit poměrně snadno. Před několika týdny, když nacisté prchli, mu ty podivné příšery připadaly skoro jako démoni. I když byli spojenci, a vložily mu do rukou jistou moc, připadaly mu velmi zvláštní. V tom německá propaganda nelhala.

Díky každodennímu jednání se Zolraagem se mu Ještěři zdáli v podstatě normální. Měl dokonce podezření, že on zase představoval styčný bod, podle kterého si tvořili oni svůj názor na lidstvo.

„Herr Russie.“ Zolraag hovořil pomalu s podivným přízvukem, který takřka polykal R a ve jméně Russie se měnil v dlouhý sykot. „Daří se dobře, doufám?“

„Ano, Vaše excelence, děkuji.“ Russie sám syčel a ještě vydával zvuky, jako když kloktá. Už se naučil říci „děkuji“ v jazyce Ještěřů. Snažil se co nejvíc pochytit jejich slova. Protože mluvil běžně jidiš, hebrejsky, německy a polsky, tak mu nedělalo velké problémy pochopit nový jazyk. Měl pocit, že Zolraag považuje za největší problém pro dobyvatele z vesmíru vyznat se v jazycích na zemi.

Zolraag se ale velmi snažil naučit německy. Přestože mu zůstával silný přízvuk (Russie se domníval, že je to hlavně díky zvláštnímu tvaru jeho úst), pokaždé si zapamatoval mnoho nových slov a jeho gramatika, přestože nebyla dobrá, oproti začátku se o mnoho zlepšila. „Ti němečtí zajatci, Herr Russie, co myslíte, že s nimi uděláme?“

„Jsou to zajatci, Vaše excelence. Mělo by se s nimi zacházet jako s jinými válečnými zajatci.“ Russie se jednou zašel podívat do tábora v ruinách Rakowiece, jenom aby viděl Němce za žiletkovými pláty, které Ještěři používali místo ostnatých drátů. Přál si, aby to byl neudělal. Pohled na davy hladových, špinavých a zoufalých mužů, mu připomněl situaci, ve které se nacházeli Židé natěsnaní v ghetu.

„Ne všichni lidé tak myslí, Herr Russie. Kdo je váš císař tady?“

„Myslíte našeho vůdce?“

„Váš císař - kdo rozhoduje za vás,“ řekl Zolraag. Asi měl pocit že je to všechno tak jednoduché. A možná, že to tak jednoduché taky bylo - aspoň pro Ještěry. Russie se domníval, že jejich nejvyšší velitel - Zolraag o něm mluvil jako o veliteli flotily - vybral Zolraaga za guvernéra Varšavy a basta.

Lidské záležitosti ve Varšavě, a zejména uvnitř židovské komunity, už tak jednoduché nebyly. Staré vedení gheta, ještě určené Němci, po kosmetických úpravách stále řídilo agendu, i když teď spíše podle ještěřích pokynů. Russie sám měl morální autoritu, od té noci, kdy přišli Ještěři. Ta se ovšem dala vykládat každý den jinak a někdy se měnila od minuty k minutě.

A pak tam byl taky Mordechaj Anielewicz. Koupil při útoku na Němce kulku do paže, ale to ho nijak nesrazilo. Když už nic jiného, tak ho ten tlustý, bílý obvaz pasoval do role hrdiny. Jeho muži hlídali v ulicích židovského města s ukořistěnými německými puškami přes ramena. Procházeli se také dalšími částmi Varšavy a notně se přitom naparovali. Byli teď těmi kdo mohou pomstít pohrdání, kterého se jim druhdy dostalo a oni si toho byli dobře vědomi. Pro Židy to byl silný a opojný zážitek, asi jako nové brandy.

Armja Krajowa je nenáviděla. Židé měli dost zbraní od Ještěřů, určitě mnohem víc než dostalo od nových dobyvatelů polské hnutí odporu. Samozřejmě, že Poláci měli na počátku protinacistického povstání ve Varšavě mnohem víc zbraní než Židé. A třeba se Ještěři snažili udržet na nově dobytém území nějakou rovnováhu.

Také bylo možné - a to Russie sám přiznával - že Zolraa a další Ještěři prostě chtěli využít Židy a jejich utrpení pod nacisty proti celému lidstvu. Poslouchal krátkovlnné rádio krátce poté, co o tom hovořil z ještěřeho studia. Přestože neřikal nic jiného než pravdu - a to ještě zdaleka ne celou pravdu - normální pozemské stanice odmítly jeho výstup jako propagandu. Dokonce i úděsné fotografie z gheta vyvolaly pramalou odezvu.

I z tohoto důvodu Russie řekl: „Vaše excelence, ublížíte sám sobě, když se budete k zajatým Němcům chovat jinak než k ostatním válečným zajatcům. Lidé pak řeknou, že jste zlí a krutí.“

„To říkáte vy, Herr Russie?“ zeptal se udiveně Zolraag a díval se přitom jedním okem na Mojšeho a druhým na papíry na svém stole. „Vy, Žid, a -jak to říkáte? - trpič, ne, oběť těchto Němců? Ne chovat se k nim jako k vrahům? Proč? Vrazi to jsou.“

„Ptal jste se, co bych dělal, Vaše excelence,“ odpověděl Russie. „Já jsem vám to řekl. Pomsta je jako jídlo, které chutná nejlépe studené.“ Pak strávil několik minut tím, že vysvětloval, co tím chtěl říct a přitom si umiňoval, že si musí zapamatovat, aby se příště před guvernérem nevyjadřoval nějak opisně.

Zolraag ho teď pozoroval oběma očima, ale jeho to znervózňovalo skoro stejně, jako když se na něj díval jenom jedním. Guvernéřův pohled byl totiž mnohem nehybnější a upřenější, než pohled kteréhokoliv člověka. „Vy jste císař pro vaše lidi, když to říkáte? Vy... rozhodujete?“

„To říkám sám za sebe,“ odpověděl Russie. Věděl, že kdyby zalhal, Zolraag by vzal jeho lež za pravdu. Ale kdyby začal lhát, kde by to skončilo? Ani to nechtěl domyslet, protože za minulá léta viděl ve svém nejbližším okolí až příliš mnoho neštěstí, které z takových špatných rozhodnutí vyplynulo. Po chvíli dodal: „Jsem si ale jist, že se mnou moji lidé budou souhlasit.“ To lež nebyla, ale možná to bylo spíš přání.

Guvernéř ho chvíli upřeně pozoroval a pak se zase podíval dvěma směry najednou. „Možná vy uděláte to, Herr Russie. Možná lidi s vámi souhlasí. Možná chtějí být dobří. Možná my řekneme, podívej na Židy, vidíš, jak se Němci k nim chovali a podívej, jak Židi nechtějí to... jak to říkáte? ... Pomsta, ano pomstu. Hodní Židé, slušní Židé, lepší než Němci, že?“

„Ano,“ řekl Russie dutě. Jasněji než kdy jindy viděl, že Zolraaga nezajímají Židé jako takoví a velmi málo jako oběti nacistů. Připadal si najednou před Ještěrem jako věc, stejně jako si tak připadal před Hansem Frankem. Jenom s tím rozdílem, že pro Zolraaga byl užitečná věc. Samozřejmě, že to byl určitý pokrok: ještě nějakou chvíli pod německým Generalgouvernementem a byla by z něj mrtvá věc. Ale vyšlo to nastejno. To zjištění bylo daleko trpčící než jakýkoliv hořký bylinný likér.

Zolraag po chvíli pokračoval: „Možná uděláme obrázek, Žid dává německému zajatci jídlo. Možná to uděláme, Herr Russie, ano? Uděláme obrázek a lidi budou přemýšlet.“

„Kdyby se nějaký Žid propůjčil k takovému obrázku, ostatní Židé by ho nenáviděli,“ odpověděl Russie. Zoufalství v jeho duši sílilo. Propaganda. To je všechno, co po nás chtějí. Osvobodili nás kvůli svým cílům. Nebyla v tom žádná zvláštní laskavost.

V tu chvíli potvrdil Zolraag jako ozvěnou jeho obavy. „My pomohli vám tehdy, Herr Russie. Vy pomůžete nám teď.“

Dlužíte nám to... Jak je to slovo? ... Dluh, ano. Vy nám to dlužíte.“

„Já vím, ale po tom co jsme prožili, je to pro nás příliš velká cena, kterou máme zaplatit.“

„Na co jiného vy Židi dobří, Herr Russie? K čemu vy nám teď?“

Russie poodstoupil jakoby ho praštil do břicha. Nikdy předtím k němu nebyl Zolraag tak brutálně upřímný. Změň trochu téma hovoru, než se do toho zavrtáš hlouběji, pomyslel si. Tahle rada mu mnohokrát pomohla na medicíně. Umožňovala mu využívat silných stránek a zamlčovat ty slabé. Proto řekl: „Vaše excelence, jak mohou Židé dávat jídlo Němcům, když nemají jídlo pro sebe?“

„Máte tolik jako ostatní,“ řekl Zolraag.

„Ano, ale předtím jsme dlouho hladověli. A ani teď toho nemáme příliš.“ Poláci se nechtěli dělit o své přídelly se Židy a Židé měli vztek, že Poláci nemají pochopení pro jejich utrpení z dob, kdy vládli nacisté. Suma sumárum, nikdo se pořádně nenajedl. „Nebylo by, Vaše excelence, ve vašich silách, aby se do Varšavy dostalo víc jídla? Pak bychom nemuseli mít takové problémy dělit se ještě s Němci.“

„Kde máme vzít jídlo, Herr Russie? Tady žádné jídlo. Určitě ne okolo Varšavy. Tady je samá válka a žádné pole. Tady ne pole ale ruiny. Řekněte mi, kde jídlo a já ho přivezu. Jinak...“ Zolraag roztáhl ruce s pařáty do velmi lidského gesta zmaru a frustrace.

„Ale...“ Russie se zarazil a byl trochu na rozpacích, jak pokračovat. Věděl, že pouze Bůh je všemohoucí, ale Ještěři - a to i kdyby se snad nevzal do úvahy jejich příchod, který potvrdil sílu jeho role, zapříčinil vyhnání Němců z Varšavy a zachránil Židy od úplného zničení - byli schopni tolika věcí bez zjevného úsilí, že se skoro domníval, že jsou jejich možnosti neomezené. Zjištění, že tomu tak nemusí být, jím otřásl. Přemýšlel, co s tím. „Snad byste mohli přinést jídlo, ehm... odněkud, kde se neválčí, anebo snad alespoň ne tak dlouho a tak tvrdě.“

Zolraag nechal pootevřená ústa. Russie se díval na řady malých, zašpičatělých zubů a hadí jazyk. Věděl, že se mu guvernér směje. „Můžeme udělat, když vy lidé necháte stranou to hloupé válčení a přidáte se k Říši. Teď ne. Všechno potřebujeme pro boj. Tosev 3 - tenhle svět - velké místo. Potřebujeme všechno, co máme.“

„Rozumím,“ pokýval váhavě Russie. Tohle byla zpráva, kterou by měl sdělit Anielewiczovi. Možná bude velitel lépe chápat, co to znamená. On sám tomu rozuměl tak, že jsou Ještěři pod větším tlakem, než by si sami přáli.

Svět byl zcela nepochybně velký. Než začala válka, Russie se příliš nezajímal o to, co se děje mimo Polsko. Německý válečný triumf ho poučil, jaká to byla krátkozrakost. Po těchto zkušenostech upnul svou naději v bojích proti Německu nejprve na Anglii a potom na vzdálenější Spojené státy.

Ale když Zolraag hovořil o tomto světě, připomenul mu, že tu jsou i jiné státy a národy. To bylo poměrně pochopitelné, protože Ještěři nebyli ze Země. Ale Russie to doposud nějak plně nechápal. Teď ho začalo zajímat, kolik různých světů asi tihle útočníci znají a jestli ovládli ještě některý kromě jejich domoviny a Země.

Protože měl přírodovědecké vzdělání - a to dokonce medicínské - Russie věřil v Darwinovu teorii, ale i v knihu Genesis. Ty víry spolu těžce koexistovaly v jeho mysli. K jedné se přikláníl rozumem, ke druhé citem a vírou. V ghetu vítězila víra, protože modlitby k bohu se zdály užitečnější než cokoliv racionálního. A když přišli Ještěři, zdálo se, že byly modlitby vyslyšeny.

Russieho najednou napadlo, jestli Bůh také stvořil Ještěry a snad i jiné potvory. Jestli ano, tak co pro něj znamenal člověk? A jestli Ještěry nestvořil, tak kde bylo jeho místo ve vesmíru. Měl vůbec ve vesmíru nějaké místo? Tyhle otázky ho děsily snad ještě víc než audience u guvernéra.

Zolraag najednou rozhodně prohlásil: „My máme mnohem víc jídla, dáme vám víc. Možná už velice brzy.“ Russie lehce přikývl. Takže bylo dobře, že nakonec nedržel jazyk za zuby. Zolraag pokračoval: „Vy zjistíte, kdo je císař Židů u německých zajatců, Herr Russie, a pak mi řekněte, co si myslíte, že udělat. Nečekat - musíme vědět.“

„Vaše excelence, tak se stane.“ Russie pronesl tu frázi v řeči Ještěřů. Pro ně to znamenalo skoro tolik jako Sh'ma Yisroayl pro ortodoxního Žida. Měli své životy svázané s dokonale vypracovanými stupni poslušnosti. Tak se stane byl pro ně nejvyšší možný příslib.

Russie měl pocit, že Zolraag už nic nechce říct, proto vstal a uklonil se ještěřimu guvernérovi a zamířil ke dveřím. V tu chvíli Ještěr zase promluvil: „Ještě okamžik, prosím.“ Mojše se okamžitě poslušně vrátil zpět. Zolraag pokračoval: „Je tady vždycky tak... ne zima - jak říkáte trochu zima? - tady ve Varšavě?“

„Chladno?“

„Ano, chladno. To je to slovo. Děkuji. Je stále tak chladno ve Varšavě?“

„Ke konci roku bude ještě chladněji, Vaše excelence,“ odpověděl překvapeně Russie. Vždyť bylo stále léto. Ne sice nějak zvlášť teplé, ale přece jenom léto. Vzpomněl si na minulou zimu, kdy nebylo možno sehnat jakékoliv topení - ať už elektriku, uhlí ba dokonce ani dřevo. Vzpomněl si, jak se s celou rodinou choulili pod všemi dekami, co doma našli a stejně jim zuby cvakaly jako kastaněty. Vzpomněl si na to nepřetržitě kašláni, které zachvátilo celé ghetto. Měl sluch tak vytrénovaný, že snadno rozpoznal měkký tuberkulózní kašel od pneumonie nebo chřipky. Vzpomněl si na pokroucená těla, ležící na sněhu, i na tu úlevu, že v tom mrazu alespoň nezačnou zapáchat dřív, než je odnesou do márnice.

Jestli bylo Zolraagovi chladno v srpnu, jak mu měl vysvětlit, co ho čeká v zimě? Neviděl žádnou možnost. Připadalo mu to, jakoby se snažil vysvětlit pětiletému dítěti Talmud. Co mohl, to už řekl.

Zolraag něco zasyčel ve svém jazyce. Russie pochytil pár slov ...jako v mrazáku... Potom přešel guvernér zase na němčinu. „Děkuji, Herr Russie, za to, že mi dopředu řekl, co přijde. Za ...ehm...“

„Za varování?“ naznačil Russie.

„Ano. Varování, to je to slovo. Děkuji. Hezký den, Herr Russie.“

„Dobrý den. Vaše excelence.“ Russie se opět uklonil, ale tentokrát mu Zolraag už žádnou otázku nepoložil. V čekárně před guvernérovou kanceláří seděl hezký, vyložené svalnatě vypadající mladý katolický kněz. Jeho bledé oči se změnily ve dva kusy ledu, když spatřil Russieho. Přesto Žida pozdravil lehkým pokývnutím hlavou.

Russie pokývnutí opětoval. Slušnosti bylo učiněno zadost. Chtít po Polácích, aby měli Židy rádi, by se rovnalo zázraku. Mojšemu se už jeden zázrak splnil. Russie nechtěl Pánaboha příliš pokoušet.. Ale snažit se o slušnost, bylo ještě v mezích reálných možností.

Zolraagova kancelář byla v bloku dvoupatrových budov na Grojecké ulici v jihozápadní části Varšavy. Několik budov bylo zasaženo bombami, ale většina byla nepoškozena, pokud si člověk nevšímal takových maličností jako byly díry po kulkách nebo sem tam vytlučené okno. Tím se tato část vymykala z celkového dojmu města.

Nacistické dělostřelectvo a nekončící proud bombardérů Luftwaffe poznamenalo Varšavu mnoha krátery, když město odolávalo obléhání po napadení Polska Německem. Mnohé z těchto kráterů stále hyzdily tvář města. Němcům bylo jedno, jak město vypadá, hlavně že bylo jejich. Ruiny domů, zničených v roce 1939 teď měly podivnou patinu, že se zdálo, jako by byly součástí krajiny.

Většina trosk však byla z nedávné doby a ještě je čas nestačil zaoblít. Němci bojovali, jako kdyby chtěli udržet Ještěry mimo Varšavu nebo zemřít. Russie procházel kolem zničeného nacistického tanku, ze kterého stále vycházel pronikavý zápach připomínající poslední chvíle člověka. Russie potřásl hlavou a přemýšlel, proč tolik Němců - ať už tady nebo jinde - dokazuje svou statečnost pro tak špatnou věc. Bůh dal lidstvu lekci, jakou nezažil od dob Asyřanů, ale nikdo stále nechápal, proč se tak vlastně stalo.

Kolem zničeného německého tanku se prohnalo ještěří bojové vozidlo. Když nacisté vtrhli do Varšavy, jezdily jejich hřmotné, smradlavé tanky ve vyrovnaných řadách, které připomínaly ostře řezané tváře příslušníku SS. Teď už jejich trosky spíš připomínaly nějaké brnění, které se dostalo do roku 1939 nějakým naprostým nedopatřením. Ještěří ladné, rychlé a skoro tiché stroje jasně dokazovaly, že Němci nebyli takovými mistry ve vyvíjení smrtících zbraní, za jaké se doposud pokládali.

Do židovské části města to bylo pár kilometrů, a tak i když měl dlouhý, černý kabát rozepnutý, Russie se začal potit, ještě než dorazil k rozbořeným hradbám, které vymezovaly bývalé (Bůh buď pochválen!) ghetto. Jestli si Zolraag myslí, že je teď chladno, tak jsem na něj zvědav v lednu, napadlo Russieho.

„Reb Mojše!“ zastavil na chvíli svůj vůz plný tuřínů starý povozník.

„Reb Mojše!“ usmála se na něj mladičká asi třináctiletá dívka. Byla štíhlounká, ale nezdálo se, že by hladověla.

„Reb Mojše!“ pozdravil jeden z Anielewiczových bojovníků. Měl na sobě starou polskou helmu, venkovskou vestu, tlusté kalhoty a německé vojenské boty. Přes prsa měl dva pásy nábojů.

Všechny ty pozdravy Russieho těšily a dokazovaly mu, že se tu stal skutečně důležitým člověkem. Na všechny vážně odpovídal. Přitom přemýšlel, jestli by všichni ti lidé ještě žili, kdyby nepřišli Ještěří, a kdyby ano, jak dlouho ještě. Pak ho napadlo, jak dlouho by ještě přežil on sám.

A proto jsem se rozhodl pomáhat Ještěřům, protože jsem doufal, že pomohou mému lidu, pomyslel si. Oni nám skutečně pomohli a my byli zachráněni. A co z toho mám já sám? Jenom to, že jsem lhář, zrádce a renegát pro ty, kteří nevěří tomu, co za zvěrstva zde Němci prováděli.

Snažil se přesvědčit sám sebe, aby se tím netrápil, že uznání těch ve Varšavě, těch kdo znají pravdu, je mnohem důležitější než cokoli, co řeknou lidé zvenčí. Ale byla to pravda a zároveň to pravda nebyla. Kdyby měl možnost, určitě by za čas spolupracoval s jakýmkoliv lidskými bytostmi - s výjimkou Němců - proti útočníkům z jiného světa. Ale jakou měl možnost? Když přišli Ještěří, Rusové byli daleko a museli se bránit úderům Němců. Angličané byli osamoceni na svém ostrově a Američané byli tak daleko, že klidně mohli být na odvrácené straně měsíce. Bránit se proti přesile Němců, zdálo se mu Ještěří jako docela dobrá volba. Ne, oni skutečně byli správnou volbou.

Ať tak či onak, někdy si přál, aby to neudělal.

Všechny tyto myšlenky se rozplynuly jako pára nad hrncem, když zahrnul za roh a viděl, že proti němu kráčí Mordechaj Anielewicz. Mladý vůdce židovských bojovníků byl obklopen několika svými muži. Všichni byli oblečeni do směsi vojenského a civilního ošacení a všichni byli po zuby ozbrojeni.

Anielewicz sám žádnou zbraň neměl. Ačkoliv byl oblečen stejně jako jeho podřízení, způsob jeho chůze a odstup, jaký si od něj ostatní naprosto zřetelně udržovali, prozrazoval, že se jedná o velké zvíře.

Váhavě kývl Russiemu na pozdrav. Byli spojenci i soupeři zároveň. Jejich moc však měla rozdílné kořeny.

Anielewiczova pocházela přímo z pušek jeho bojovníků, zatímco Russieho z víry Varšavských Židů v něj samotného. To byl zřejmě důvod, proč si navzájem zcela nedůvěřovali.

Anielewicz promluvil první: „Dobrý den, Reb Mojše. Jak to šlo na schůzce s tím Ještěřím guvernérem?“

„Docela dobře,“ odpověděl Russie. „Stěžoval si ale, že je tu na něj moc chladno.“

„Opravdu?“ podívil se Anielewicz. Několik jeho židovských bojovníků se zasmálo. Anielewicz se také široce usmíval, ale jeho oči zůstaly chladné. „Za pár měsíců si bude stěžovat víc, o tom není sporu. A co měl ještě na srdci?“

„Zdá se, že nemáme v brzké době moc šancí na nějaké zvednutí přídelů.“ Russie vysvětlil Zolraagovy potíže se zásobováním. To bylo něco, o čem měl židovský vojenský vůdce určitě vědět.

„To je špatné,“ zachmuřil se Anielewicz. „Potřebujeme dostat víc než Poláci, protože jsme mnohem déle hladověli. Ale když to nejde, tak to nejde. Za těchto podmínek si nechci nic s Armíjí Krajovou nic začínat. Poradila by si s námi příliš snadno.“

„Bor—Komorowski byl u Zolraaga zrovna přede mnou. Moc se mu nelíbí, kolik teď dostáváme.“

„To je špatné,“ prohlásil znovu Anielewicz. „Ale je lepší to vědět než aby byl člověk potom překvapený.“ Jeho pohled ztvrdl a díval se na Russieho, jakoby na něj mířil zbraní. „A co řekla Jeho Ještěří excelence o těch nacistických bastardech a esesáckých sviních, které odtud nestačily zdrhnout? Už přišel na to, co s nimi udělat?“

„Abych řekl pravdu, ptal se mě, co si o tom myslím.“ pokýval hlavou Russie.

„A jaká byla tvoje odpověď?“ zeptal se tichým hlasem Anielewicz.

Russie se před odpovědí zhluboka nadechl. „Řekl jsem mu, že kdyby bylo po mém, choval bych se k nim jako k

válečným zajatcům.“ Téměř všichni bojovníci se po těch slovech zamračili. Mojše je ignoroval: „Tím bych vyrazil trumfy z rukou německé propagandy, která se snaží brojit proti nám. A navíc, kdybychom se k nim chovali, jako oni k nám, o co bychom byli lepší než oni?“

„Oni nám to dělali ze sportu. Když to uděláme my jim, bude to pomsta,“ řekl Anielewicz trpělivě, jakoby to vysvětloval čtyřletému dítěti. „Chceš snad být dokonalý Žid z ghetta, reb Mojše? Takový, který nikdy nevrátí ránu, ať mu goyim udělá, co chce? Na to už jsme zašli příliš daleko.“ Poplácal jednoho ze svých mužů po rameni. Chlapík vytáhl Mausera a zamával s ním Russiemu před očima.

Tváří v tvář ozbrojeným darebákům si Russie uvědomil, že není prakticky rozdíl, jestli jsou to Židé nebo Němci. Po krátkém přemýšlení řekl: „Vy víte, kdo jsem. Cožpak jsem nebyl s vámi, když jsme povstali? Ale jestliže jsme Němce odsuzovali za chladnokrevné zabíjení, proč by měl někdo chválit nás za to samé?“

„Co na to Zolraag?“

„Jestli jsem mu dobře rozuměl, myslel si, že jsem se zbláznil,“ připustil Russie. Po jeho slovech propukli bojovníci kolem Anielewicze v hlasitý řehot.

„Možná uhodil hřebík na hlavičku.“ Anielewiczův úsměv nebyl Russiemu nijak příjemný. Připomínal mu vrčení vlka s vyceněnými zuby. Studoval tvář mladého židovského velitele. Anielewicz se velmi lišil od Němců, kteří pro něj představovali určitý typ válečníka. Většina z nich byli profesionálové, kteří vykonávali svou práci, ať již byla jakkoliv hrozná. Na Anielewiczovi bylo naopak vidět, jak ho těší, co dělá.

Byl proto lepší nebo horší? Russie se nemohl rozhodnout. „Možná, že ano. Chce, abychom se mezi sebou dohodli, než něco podnikne. Měl bys asi vědět, že Ještěři si myslí, že musíme mít někoho, kdo je schopen dělat závazná rozhodnutí za celou naši komunitu.“

Teď bylo zřetelně vidět na Mordechaji Anielewiczovi veliké překvapení. „Cožpak někdy viděl, aby se tři Židé na něčem shodli?“

„Já bych řekl, že ne. Ale na drahou stranu je potřeba říct, že jsme využili Ještěry k záchraně našich vlastních životů, protože nám nemohli provést nic horšího, než nacisté. Až potud je to v pořádku, Mordechaji. Nikdo, kdo ví jak jsme trpěli, nás za to nemůže odsuzovat.“

Jeden z bojovníků zavrčel: „Ale co s těmi, kteří tomu neuvěří?“

„Kdybys věřil všemu, co se o nacistech říkalo, zůstal bys v Polsku?“ zeptal se Russie. Jako mnoho polských Židů i Russie měl příbuzné v Anglii a další ve Spojených státech. Když přišel v Německu k moci Hitler, dostali od nich jeho rodiče dopisy, ve kterých je nabádali, aby opustili Polsko. Neposlechli je... a teď byli mrtví.

Bojovník se zarazil. Byl to statný třicátník, který už asi své rozhodnutí zůstat udělal sám a s rodiči se neradil.

Anielewicz vrátil hovor zase do původních kolejí. „Dobral jsi se při jednání s Ještěry k něčemu opravdu podstatnému, Reb Mojše? Doufám že ano, protože dosud jsi mne příliš nepřesvědčil.“

„Tak o tom trochu přemýšlej. Zatím jsme u Ještěrů dosáhli toho, co jsme potřebovali. Tím jsem si zcela jist. Ale teď musíme být dostatečně moudří na to, abychom neudělali nic navíc. Když jim řekneme, aby kvůli nám postříleli německé zajatce, nahrajeme jim do noty a taky do not ostatním Němcům. Než nařídíš popravu, zamysli se nad tím, jestli by nebylo lepší být trochu milosrdný.“

„Jsi si jist, že jsi chtěl být doktor? Máš argumenty jako opravdový reb. To je teda jisté.“ Ale bylo vidět, že Anielewicz o Russiego slovech přemýšlí. Russie mu to snadno vyčetl z výrazu tváře. Velmi pomalu vojenský velitel řekl: „Snažíš se mi naznačit, že bychom byli ještěři přísluhovači?“

„Přesně tak.“ Možná v tu chvíli Russie pochopil, jak na vojenského velitele. „My jimi do jisté míry být musíme, protože jsme mnohem slabší než oni. Ale když jim dovolíme, aby použili naše jméno na vývěsní štít jejich zločinů, stanou se i našimi zločiny a to před zraky celého světa.“

Bojovník, který mluvil už předtím, se teď zase ozval. „Na tom, šéfe, může něco být.“ Bylo vidět, že to uznává nerad a toho si Mojše cenil ještě víc než řeči samotné.

„Ano, možné to je.“ Anielewiczův pohled, který upíral na Russiego už nebyl nijak přátelský. „Pro Boha, Reb Mojše, já se chci těm nacistickým sviním pomstít. Když Ještěři vybombardovali Berlín, já jsem jásal. Věděl jsi to? Já se skutečně radoval.“

„Lhal bych, kdybych tvrdil, že já je litoval,“ řekl Russie.

„No tak vidíš.“ přikývl Anielewicz, jako by o něčem přemýšlel.

Russie se nechtěl pít po tom, co to mohlo být. „Ale oslavovat to asi nebylo už správné, nemyslíš? Většina Němců neudělala Ještěrům nic jiného než my Němcům. Měli prostě jenom tu smůlu, že byli v Berlíně, když Ještěři svrhli tu bombu. Ještěry nezajímalo, že to nejsou vojáci, prostě je zabili. Nejsou to žádní andělé, Mordechaji.“

„To já vím,“ odpověděl Anielewicz. „Ale myslím si, že lepší ďábel na naší straně než proti nám.“

„Ne, to není správné ponaučení.“ Zavrtěl odhodlaně hlavou Mojše. „Poučení pro nás by mělo být v tom, že bychom se sami neměli stát ďábly.“

Anielewiczovo zavrčení bylo výhružné. Russie pocítil strach. Kdyby se velitel židovských bojových oddílů rozhodl ignorovat jeho doporučení, co by proti tomu mohl dělat? Anielewicz se nejprve rozhlédl po svých vojácích. Několik jich při Russiego slovech přikyvovalo. To Anielewicze snad ještě více rozčílilo.

„Tak dobře!“ prohlásil mrazivým tónem. „Necháme ty smradlavé Němčoury naživu, když je tak miluješ.“

„Já že je miluju? To ses musel zbláznit! Ale doufám, že stále vím, co je spravedlnost. A navíc,“ dodal, „stále doufám, že je pro nás důležitější, co si o nás myslí lidstvo, než to, abychom se zalíbili Ještěrům. A to včetně Zolraaga.“ Samotného ho překvapila vehemence, s jakou to řekl, a to tím spíš, že se zmínil i o ještěřím guvernérovi.

Anielewicz ho ovšem také překvapil. „V tomhle s tebou souhlasíme, Reb Mojše. Možná dokonce najdeme společnou

řeč i s generálem Bor—Komorowskim, když to bude potřeba.“

„Skutečně?“ Russe si vůbec nebyl jist, že by chtěl najít společnou řeč s Bor—Komorowskim co se týče Němců nebo čehokoliv jiného. Bor—Komorowski byl dobrý polský vlastenec, což z něj v jeho očích dělalo jenom o něco menším fašistou -nebo možná spíše méně výkonným fašistou - než byl třeba Heinrich Himmler. Ale stejně... „Možná se to bude hodit... někdy v budoucnu.“

09 KAPITOLA

Tak tohle je tedy Moskva! Minulou zimu viděly německé jednotky věže Kremlu z předměstí ruského hlavního města. Nikdo se už nedostal blíž. Naopak. Němci byli v těžkých bojích zatlačeni zpět. A teď Heinrich Jager kráčel svobodně ulicemi, které Wehrmacht nedokázal dobýt.

Vedle něj kráčel Georg Schultz a tvářil se stejně překvapeně jako každý den, když šli do Kremlu a pak zase zpět. „Stále se mi nechce věřit, kolik toho z Moskvy zbylo,“ divil se Schultz. „My jsme ji bombardovali, Ještěři ji bombardovali a ona tu stále stojí.“

„Je to velké město,“ odpověděl Jager. „To stojí hodně úsilí, aby to bylo vidět. Velká města není lehké zničit, pokud...“ Hlas mu najednou selhal. Vzpomněl si na obrázky Berlína, které by radši nikdy neviděl.

On i Schultz na sobě měli civilní šaty podivné kvality a dávno z módy vyšlého střihu. V Německu by si to na sebe rozhodně neoblékl. Tady mu to ale pomáhalo splynout s davem, za což byl vděčný. Ve své tankistické uniformě by tu moc v bezpečí nebyl. Na Ukrajině někdy vítali německé tankové jednotky jako osvoboditele. V Moskvě zůstávali Němci nepřáteli i po příchodu Ještěra.

Schultz ukázal na plakát, nalepený na cihlové zdi. „Dokážete přečíst, co je tam napsáno, pane?“

Jagerova ruština se lepšila, ale stále nebyla nijak dobrá. Písmeno po písmenu v nepříliš známé cyrilici hláskoval text na plakátu. „Smert znamená smrt.“ řekl. „Tomu druhému slovu nerozumím. Má to něco společného s námi.“

„Asi něco hnusného,“ souhlasil Schultz. Plakát ukazoval zakrvácenou malou holčičku, která ležela vedle své malé panenky na podlaze. Krvavá stružka vedla od jejího oka k botě odcházejícího vojáka, na níž byla vidět německá svastika.

Než se dostal do Moskvy, byl Jager přesvědčen do morku kostí, že kdyby nepřišli Ještěři, Wehrmacht by ještě letos porazil Rudou armádu. Teď o tom trochu pochyboval, i když to nikdy nevyslovil nahlas. Nebylo to jenom tím, že Rusko bylo o tolik větší než Německo. I přes úpornost sovětského odporu, nevěřil, že ruští lidé stojí tak pevně za Stalinem jako Němci za Hitlerem. Teď už tomu věřil, a nebyly to věru příjemné myšlenky.

Jeho boty klapaly o dláždění Rudého náměstí. Němci zde plánovali velkolepou přehlídku zrovna na výročí bolševické revoluce. K tomu ovšem nedošlo. Ruské stráže stále pochodovaly před kremelskou zdí sem a tam jejich vlastním slavnostním pochodem, který připomínal husí pochod.

Jager a Schultz došli k bráně, kterou vstupovali do jim určené části Kremlu. Jager kývl směrem ke skupině mužů, které vídal každý třetí den. Žádný z Rusů pozdrav neopětoval. Nikdy. Jejich velitel, který měl na výložkách označení seržanta, k nim natáhl ruku. „Vaše papíry,“ prohlásil stroze rusky.

Jako obvykle pečlivě prostudoval všechny dokumenty, co mu Němci podali. Porovnal fotografie s jejich tvářemi, které již dobře znal. Jager si byl jist, že kdyby jednou zapomněl své dokumenty, Rus by ho dovnitř nepustil. Rusové skutečně neradi opouštěli zaběhanou rutinu.

Dneska měl Jager i Schultz všechno v pořádku. Seržant už ustoupil stranou, aby je pustil dovnitř, když tu někdo přispěchal přes Rudé náměstí ke stejné bráně a stejnému kontrolnímu stanovišti. Jager si otočil, aby viděl, kdo to tak spěchá a skoro otevřel údivem pusou. „Ať se na místě propadnu.“ prohlásil šokovaně a tím ještě vzbudil všeobecnou pozornost.

Na rozdíl od tankistů byl nově příchozí v německé uniformě - a to dokonce uniformě SS - a nesl se v ní s velkou pýchou. Jeho agresivní vzezření dávalo každému jasně najevo, že jestli se mu bude snažit dělat nějaké potíže, pozná, zač je toho loket. Byl to vysoký muž se široký rameny, o kterém by se dalo říct, že je hezký, kdyby neměl na levé tváři dlouhou jizvu. On byl vlastně hezký i tak, ale takovým pirátským způsobem.

Místo aby se na něj vrhli, jak Jager očekával, strážní se začali křenit a pošťuchovat. Seržant vztáhl ruku a řekl: „Vaše papíry.“

Esesák se vytáhl v celé své výšce. „Kašlu na tvoje papíry a kašlu i na tebe!“ prohlásil hlubokým, hřmotným hlasem. Jeho němčina měla rakouský přízvuk. Strážní se usmívali až zářili. Seržant nemohl vzdávat lepší čest, kdyby přišel samotný maršál Žukov a mával směrem ke Kremlu.

„Proč to taky někdy nezkusíme?“ zeptal se obdivně Schultz.

„Protože na to nemám žaludek,“ přiznal Jager.

Esesák se k nim otočil. Přes svou výšku byl velmi mrštný. „Tak vy jste přece jenom Němci,“ prohlásil. „Myslel jsem si to, ale v tomhle přestrojení jsem si tím nebyl jist, dokud jste nepromluvíli. Kdo, ksakru, jste?“

„Major Heinrich Jager, šestnáctá pancéřová,“ odpověděl Jager ostře. „Tohle je můj střelec tanku, seržant Georg Schultz. A teď mi dovoďte, Herr Hauptsturmführer, položit vám stejnou otázku.“ SS hodnost odpovídala hodnosti kapitána, takže Jager byl vlastně hodnostně výš.

Esesákova tvář byla stejně nehybná - ale přítomná parodie - jako tvář ruského seržanta. Srazil podpatky a falzetem oznámil: „SS Hauptsturmführer Otto Skorzeny si dovoluje oznámit svůj příchod, pane!“

Jager si odfrkl. Jizva na tváři Skorzenyho se táhla až k levému koutku úst a dávala jeho úsměvu zvláštní výraz. Jager se ho zeptal: „Co tu děláte? A zvláště v téhle uniformě? Máte štěstí, že se Ivani nerozhodli vám uříznout nos nebo uši.“

„To je nesmysl.“ odpověděl Skorzeny. Jestli měl nějaké pochybnosti, rozhodně je nedával veřejně najevo. „Rusové

pouze chápou, že člověk patří mezi jednu ze dvou věcí: pány nebo otroky. Když je přesvědčíte, že jste pány, tak co jim zbývá?“

„Když se to ovšem povede.“ zahuhlal Georg Schultz, ovšem tak potichu, že to esesák nemohl slyšet.

„Stále jste ještě neřekl, proč jste tady.“ trval na svém Jager.

„Jednám podle příkazů z...“ Skorzeny se zarazil. Jager si byl jist, že chtěl říct z Berlína. Místo toho po zaváhání řekl:

„...od mých nadřízených. Můžete o sobě říct to samé?“ Posměšně se podíval na Jagerův ruský oblek.

Schultz se vedle Jagera vztekle zavrtěl. Jagera napadlo, jestli se tenhle arogantní Hauptsturmführer dostal do situace, kdy si ušpinil svoje nablýskané boty. Tuhle otázku si odpověděl sám, když zahlédl pásku za zranění, kterou měl Skorzeny mezi druhým a třetím knoflíkem svého saka. Dobrá, tak asi přece jenom měl představu, jak vypadá skutečný život. Ale jeho protiotázka donutila Jagera k zamyšlení. Co by asi jeho nadřízení řekli na to, že spolupracuje s Rudou armádou.

Rychle zrekapituloval, jak se dostali do Moskvy. Možná že byl Skorzeny v boji, ale sotva o sobě bude moci říci, že zničil ještěři tank. Těch, co to dokázali, nebylo mnoho. A z nich už většina nežila.

Když skončil, esesák přikývl. Už se tak neposmíval. „Můžeme tedy zhruba říci, majore, že jsme zde ze stejného důvodu, ať již s příkazem nadřízených nebo ne. Máme společný zájem ukázat Ivanům, jak efektivněji bojovat proti Ještěřům.“

„Aha,“ přikývl Jager. Protože se Rusové už nechovají k Němcům zajatým na ruské půdě jako k válečným zajatcům (nebo i hůř), přeživší členové vlády v Reichu se musí dohodnout, jak udržet Rusy co nejdéle v boji proti Ještěřům.

Starosti, jak se vypořádat s bolševickými, slovanskými Untermenschen si musí nechat na později.

Tři Němci společně kráčeli ke Kremlu. Srdce sovětského Ruska mělo na sobě stále maskování ještě z doby, kdy Rusové čelili německým útokům. Jejich domy s cibulovitými kopulemi, které byly pro oči Evropana tak exotické, měly třpytivý lesk zatřený válečnou šedozelenou barvou. Zdi byly potřeny černými, oranžovými, žlutými a hnědými čarami a fleky, takže připomínaly leprózní žirafu a měly zmýlit útočníky ze vzduchu.

Ani takové maskování ale nedokázala zabránit všem škodám. Statně, širokoplecí ženy ve strakatých šátcích sbíraly cihly a zbytky dřeva z čerstvých děr po granátech. Nasládlý pach včerejšího boje visel ve vzduchu. Tenhle zápach vždycky rozbušil rychleji Jagerovo srdce a připomněl mu strach, co zažil.

Skorzeny něco zavrčel a chytil se pravou stranu žaludku. Jager se domníval, že esesák prožívá podobné hnutí mysli jako on sám. ale pak zahlédl v jeho tváři skutečnou bolest. „Co se děje?“ zeptal se.

„Ten můj zatracenej žlučník.“ odpověděl Hauptsturmführer. „Už jsem byl kvůli němu letos jednou v nemocnici. Ale doktoři říkali, že mě to nezabije, tak jsem zase tady. Ležet na zádech a koukat do stropu je skutečně děsná nuda. Tady se dá aspoň něco zažít.“

„Byl jste už na východní frontě, pane?“ zeptal se Georg Schultz.

„Ano, byl jsem tu s Das Reich,“ kývl Skorzeny.

Schultz rovněž pokýval hlavou a nic neříkal. Jager se mohl dohadovat, na co přitom myslí. Plno lidí, kteří zažili východní frontu, by na kolenou prosili Boha, aby na ně seslal nějakou nemoc nebo lehké zranění, aby se dostali do bezpečí v Německu. Skorzeny ale řekl, že radši zůstal zde a bojoval. A přitom mu šlo věřit, že nijak nelže. Jagerova úcta k němu silně vzrostla.

Navzdory rejdům Ještěřů na obloze, Kreml pulzoval životem. Díry, které sem tam zíraly ze zdí, ukazovaly hemžení vojáků a úředníků uvnitř budov. Jagerovi to připomínalo dětství, kdy se díval do mraveniště.

Nebyl nijak překvapen, že Skorzeny zamířil ke stejnému vchodu jako on s Schultzem. Bylo samozřejmé, že esesák měl co do činění se stejnými lidmi z komisariátu obrany. Vchod byl stejně jako vchod do Kremlu strážěn. Poručík, který velel stráží, beze slova natáhl ruku. Stejně beze slov mu Jager a Schultz podali své dokumenty. On je beze slova prostudoval a vrátil jim je zpět.

Potom se obrátil ke Skorzenymu. Na tváři toho velkého muže se objevil zvláštní úsměv. Uchopil poručíkovu ruku a silně ji potřásl. Strážní strnuli údivem. Poručík se snažil opěťovat slabý úsměv. Dva z jeho mužů pozdvihli své samopaly. Když viděli jeho úsměv, zase je sklopili.

„Ten si jednou při těchto hrátkách naběhne, až se bude divit.“ zašeptal koutkem úst Schultz.

„Možná ano, možná ne.“ odpověděl Jager. Znal lidi, kteří se valili životem a každému svou agresivitou dávali dopředu najevo, že je lepší je nechat na pokoji. Skorzeny vypadal, že by mohl být jedním z nich. Ve větším měřítku to dělal i Adolf Hitler a ... Stalin.

Od doby, co je se Schultzem pohltila mašinérie Kremlu, bylo pro Jagera snadnější myslet na Stalina než na Hitlera. Také teď zamířili všichni i se Skorzenym do jeho útrob. U dveří stáli dva ruští podplukovníci, kteří na ně čekali. Žádný Němec nemohl bez doprovodu procházet nejsvětějším místem Rudé armády.

Jeden z ruských důstojníků měl na líměčku černé označení tankových jednotek. „Dobré jitro, majore Jagere, dobré jitro, seržante Schulzi,“ řekl výbornou němčinou.

„Dobré jitro, podplukovníku Kraminove,“ odpověděl Jager a zdvořile pokýval hlavou. Viktor Kraminov byl přidělen k Jagerovi a Schulzovi od chvíle, kdy dorazili do Moskvy. Možná, že po sobě před rokem ze všech sil stříleli, protože Kraminov náležel k jižnímu křídlu sovětské armády pod vedením maršála Budonného, než ho přeložili do Moskvy. Měl oči starého, moudrého muže, zasazené do nevinné, dětské tváře a věděl o tancích mnohem víc, než by Jager očekával podle výsledků ruských vojsk v bitvě.

Druhý podplukovník, kterého dosud neviděli, měl na límci zelené výložky. Georg Schultz lehce zamručel. „Co ta zelená znamená?“ zašeptal.

Jager nad tím musel chvilku přemýšlet. Výložky ruské pěchoty byly červené, tankisti, dělostřelectvo a ženisti měli černé, jezdeckto tmavomodré a letectvo světle modré. Ale která sovětská složka měla zelenou jako Waffengfarbe?

Jagerovi rozbřesko. „Je z NKVD,“ zašeptal odpověď.

Schultz zlostně zamručel. Jager se mu nedivil. Tak jako by žádný ruský voják neměl radost, kdyby si pro něj přišlo Gestapo, tak Němci znervózňeli, když se dostali do dosahu důstojníka složek ministerstva vnitra. Kdyby se mu někdo z NKVD dostal do rukou před rokem, okamžitě by ho zastřelil. Německé rozkazy byly v tomhle jasné. Žádný tajný policista nebo politický komisař nesměl zůstat naživu navzdory válečnému právu.

Po krátkém pohledu si podplukovník NKVD už dvou Němců v civilních šatech dál nevšímal. Čekal na Otto Skorzenyho. „Krásný den přejí, Herr Hauptsturmführer,“ řekl. Jeho němčina byla ještě lepší než němčina Kraminovova. Svou koženou přesností připomínala Jagerovi polovinu jeho profesora z gymnázia.

„Nazdar Boris, ty starý bastarde s tváří seschlé švestky,“ zaduněl v odpověď Skorzeny. Jager čekal, že se snad rozlomí nebesa. Důstojník NKVD, jehož tvář skutečně připomínala seschlou švestku, se jenom ušklíbl, z čehož Jager usoudil, že už má se Skorzenym jisté zkušenosti a udělal si na něj úsudek sám.

Boris z NKVD se otočil k podplukovníkovi Kraminovovi. „Dneska budeme pracovat všichni dohromady,“ řekl. „Než jste, pánové, přišli, hovořili jsme s Viktorem Danilovičem a já zjistil, že bychom se všichni mohli podílet na operaci, z které by mohli mít výhodu oba naše národy.“

„Je to tak, jak říká podplukovník Lidov,“ souhlasil Kraminov. „Naše spolupráce pomůže jak Sovětskému svazu, tak Reichu v boji proti Ještěřům.“

„Chcete tím říct, aby vám Němci pomohli s něčím, na co sami nestačíte,“ řekl Skorzeny. „Proč nás potřebujete pro operace, o kterých předpokládám, že se odehrají na sovětské půdě?“ Jeho pohled najednou nabyl ostrý výraz. „Počkat! Asi je to na území, které jsme loni dobyli, že ano?“

„Může tomu tak být,“ řekl Lidov. Jeho všeobecná odpověď přesvědčila Jagera, že měl Skorzeny pravdu. Udělal si pro sebe další úsudek. Ten esesák je možná frajer, ale určitě není hloupý. Podplukovník Kraminov zjevně viděl, že nemá smysl něco nalhávat. Vzdychl si. Možná ho to mrzelo. „Tak pojďme.“

Němci následovali ruské důstojníky dolů do dlouhých, vysokých, podzemních chodeb Kremlu. Ruští vojáci se sem tam zarazili a zírali na uniformu SS, ale nikdo nic neřekl. Zdálo se, že prostě vzali na vědomí, že už svět není tak jednoduchý, jak býval.

Kancelář, do které vstoupili, nepatřila k těm, ve kterých byli s Kraminovem, ale byla stejně překvapivě velká a světlá jako jeho. Měla velké okno, ze kterého byl pěkný rozhled na tuto část Kremlu. Jager vždycky uvažoval o Sovětském Rusku jako o říši temnot, ale teď musel opravit svůj názor. I komunisté potřebovali ke své práci dost světla. Kreml byl mnohem starší než komunismus nebo elektřina. Když ho stavěli, tak většinu světla obstarávalo slunce. Proto ta velká okna.

Podplukovník Lidov ukázal na samovar. „Čaj, továřišti?“ zeptal se. Jager zabručel. Kraminov neoslovoval Schultze ani jeho soudruhy, jako by byli sami rudí. Ale Kraminov byl tankista, válečník a ne člen NKVD. Doma pil Jager kávu s mlékem, ale teď už dlouho nebyl doma. Proto přikývl.

Lidov všem nalil. Doma Jager nepil čaj ze sklenic. Ale tady už si na to zvykl, když dobyli nějaké město nebo kolchoz, kde našli samovar. Musel uznat, že Lidov vařil lepší čaj než pil tam. Muž z NKVD pozdvihl svou sklenici. „Na náš úkol,“ řekl. Jager se naklonil dopředu a snažil se tvářit nezúčastněně. Georg Schultz prostě zůstal sedět a nehýbal se.

Skorzeny se rozvalil na židli a tvářil se znuděně. Jestli to Lidova nějak rozladilo, nedal to na sobě znát.

„Na náš úkol.“ opakoval. „Jak zmínil Hauptsturmführer navrhovaná akce, kterou nacističtí útočníci uchvátili ještě před příchodem imperialistických agresorů nyní známých jako Ještěři.“

Jagera by zajímalo, jestli takhle Lidov mluví stále. Skorzeny zívnul. „Předpokládám, že těmi fašistickými útočníky myslíte nás Němce.“ Jeho hlas vypadal stejně znuděně jako jeho výraz.

„Vás a vaše přísluhovače. Ano.“ Možná tak opravdu Lidov mluvil stále. A při své řeči neuhnul ani o centimetr, ačkoliv by ho Skorzeny klidně dokázal zlomit jako sirku, kdyby chtěl. „Abychom to tedy shrnuli. Ve zmíněné oblasti operují sovětské partyzány a jsou tam ještě přežívající německé jednotky. Takže je poměrně zřejmé, že to bude sovětsko—německá operace.“

„Kde je ta zmiňovaná oblast?“ zeptal se Jager.

„Ano,“ řekl Lidov. „Kdybyste věnovali pozornost této mapě.“ Vstal a přistoupil k mapě připevněné na zeď. Její popisy byly samozřejmě v cyrilici, ale Jager jistě poznal Ukrajinu. Červené špendlíky označovaly postavení Sovětů, modré patřily zbývajícím německým jednotkám a žluté patřily Ještěřům. Bylo tam mnohem víc žlutých, než by si Jager přál. Lidov pokračoval: „Nás zajímá především oblast severně a západně od Kyjeva, poblíž městečka Komarin. Tady se vám Němcům v začátcích bojů proti Ještěřům podařilo pomoci těžkého dělostřelectva zničit dvě významné lodě našeho společného nepřítele.“

Po těch slovech se Georg Schultz napřimil. Stejně tak i Jager - i pro něj to byla novinka. „No a co?“ ozval se Skorzeny.

„Je to sice nepochybně skvělý výsledek, ale co to má společného s našimi záměry?“

„U jednoho vraku lodí se pokusili Ještěři o záchranné akce, které podle nás neodpovídají jejímu významu. U té první k ničemu takovému nedošlo.“

„Tak nám něco o té druhé řekněte.“ vyzval ho Jager.

„To jsem měl přesně v úmyslu, majore.“ odpověděl muž z NKVD. „Máme zprávy od očitých svědků, že se Ještěři v té oblasti pohybují, jakoby v té oblasti byly otravné plyny, ale žádný tam nebyl prokázán. Přitom Ještěři na sobě mají nejen masky, ale ochranné oděvy přes celé tělo. Předpokládám, že uznáváte důležitost takového úkolu, pánové.“

„Ja,“ vyjelo bezděčně z Jagera. Ještěři kromě helem a občas brnění přes hrud' na sobě nic neměli. Jestliže cítili nutnost se před něčím chránit, tak to skutečně vzbuzovalo obavy. Pokud šlo o plyn, Jager měl své vlastní - byť malé - zkušenosti z první světové války. Být v plynové masce bylo nesmírné utrpení a člověk jí nosil jen proto, aby zabránil něčemu daleko horšímu.

„Říkáte, že tam není plyn?“ zeptal se Skorzeny.

„Určitě ne,“ odpověděl Lidov. „Nebyly tam problémy s větrem ani nic podobného. Zdá se, že Ještěři hledají kusy železa, které byly rozmetány po velké ploše po explozi jejich lodí. Ty pak nakládají do nákladních vozů, které jsou podle stop v prachu velmi těžké na jejich velikost.“

„Jsou pancéřované?“ zeptal se Jager.

„Asi ano,“ pokrčil rameny Lidov. „Anebo je tam použito olovo.“

Jager o tom přemýšlel. Olovo se používalo na trubky, ale že by na ochranu jako pancíř? Jedinkrát viděl někoho, kdo používal olovo jako ochranu a to byl ten chlapík, který mu dělal rentgen při jeho zranění. A najednou se mu v hlavě rozsvítilo. Slyšel, že uvnitř kremelských zdí byla obdobná bomba, která zničila Berlín a ta měla něco společného s rentgenovým zářením. Protože nebyl fyzik, nevěděl to moc přesně.

„Myslíte, že ty záchranné práce mohou nějak souviset s ničivými bombami, které používají Ještěři?“

Skorzenyho tmavé oči se rozšířily údivem. Lidov naopak oči přivřel, takže připomínal ještě více Tatara. Hlasem, který prozrazoval nebezpečí, řekl: „Kdybyste byl jedním z našich, majore Jagere, pochybuji, že byste zůstal naživu příliš dlouho. Vyslovujete své myšlenky příliš otevřeně.“

Georg Schultz se vymrštil ze židle. „Dej si pozor na hubu, ty zatracenej Rusáku!“

Jager položil ruku na střelcovu rameno a zatlačil ho zpět do židle. „Pamatujte na to, kde jsme, seržante.“ řekl suše.

„To je vynikající nápad, seržante Schultzi,“ souhlasil muž z NKVD. „Vaše loajalita je sice chvályhodná, ale zde je přinejmenším hloupá.“ Otočil se zpět k Jagerovi. „Vy, majore, se chovejte pro vlastní dobro, co nejchytřeji.“

„To nebude až tak nutné,“ řekl Oto Skorzeny tankistovi. „Jsme tady proto, jak už jste sám naznačil podplukovníku Lidove, že tahle záležitost je natolik citlivá, že potřebujete spolupráci Němců, ať už máte v plánu cokoliv. Té se vám může dostat pouze, pokud bude major Jager v pořádku. Potřebujete nás nebo ne?“ Za jiných podmínek, by byl jeho úsměv sladký. Nyní byl výhružný.

Lidov na něj zíral. Podplukovník Kraminov, který se doposud nezapojoval do hovoru, najednou řekl: „Máte bohužel pravdu, Herr Hauptsturmführer. V téhle oblasti jsou pouze ruští partyzáni, protože jste Rudou armádu vytlačili příliš rychle. Partyzáni jsou sice stateční, ale nemají dostatek těžké techniky, aby zaútočili na nákladní konvoj Ještěřů. V této oblasti jsou ale dosud zbytky jednotek Wehrmachtu...“

„Z pohledu Ještěřů jsou tyhle jednotky stěží víc než partyzánské síly,“ přerušil ho Lidov. „Ale je pravda, že mají více zbraní než naše vlastní partyzánské oddíly.“ Podle výrazu v jeho tváři by se dalo usuzovat, že mu ta pravda příliš nechutnala.

„Proto navrhujeme společnou akci,“ řekl Kraminov. „Vy tři budete sloužit jako styční důstojníci s německými jednotkami severně od Kyjeva. V případě, že se zmocníme konvoje, obě naše vlády se rozdělí stejným dílem o to, co získáme. Souhlasíte?“

„Jak můžeme vědět, že si nenecháte všechno pro sebe?“ zeptal se Schultz.

„Vy jste fašističtí agresori, kteří brutálně porušili pakt o neútočení, který náš velký vůdce Stalin ve své dobrotě nabídl Hitlerovi,“ vyjekl Lidov. „My nemáme důvod věřit vám.“

„Kdybychom nezaútočili my, udělali byste to vy,“ řekl vztekle Schultz.

„Soudruzi,“ řekl podplukovník Kraminov - řekl to německy a tím to slovo získalo jiný smysl, než když to dříve vyslovil Lidov. „Soudruzi, prosím. Jestliže máme pracovat dohromady, musíme se stát soudruhy. Jestli si půjdeme navzájem po krku, budou z toho mít užitek jedině Ještěři.“

„Má pravdu, Georgi.“ řekl Jager. „Jestli se začneme hádat, nikam to nepovede. „Samořejmě, že nezapomněl na to, že se mu skoro nic v Sovětském svazu nelíbilo, ale nemohl Rusům vyčítat, že nebojovali hrdinně. A také bylo nutno přiznat, že byli mistři partyzánské války. „Zapomeňme pro tuto chvíli na ideologii.“

„Můžete mne telegraficky spojit s Německem?“ zeptal se Oto Skorzeny. „Musím mít k této akci souhlas nadřízených.“

„Ještěři zatím spojení nepřerušili,“ řekl Lidov. „Mohu vás také nechat použít frekvenci, kterou jsme dohodli s vaší vládou. Budete ovšem muset mluvit velmi obezřetně, aby Ještěři nepochopili o co jde, kdyby náhodou zachytili náš signál, což se stává dost často.“

„Nejdřív tedy použijeme telegraf,“ řekl Skorzeny. „Kdyby to selhalo, použijeme rádio. Zdá se, že je ta akce důležitá. Všechno ostatní může počkat.“ Pozoroval podplukovníka NKVD, jakoby se na něj díval zaměřovacím zařízením tankového děla. Lidov ten pohled opětoval. Beze slov si tak oba muži řekli, že přestože ostatní záležitosti musí počkat, nebudou zapomenuty.

Liu Han seděla nahá na velké matraci ve svém pokoji v obrovském letadle, které nějakým zázrakem drželo na obloze. Snažila se ze sebe udělat ten nejmenší raneček, jak to jen šlo. Nohy přitáhla co nejvíc k prsům a hlavu schovala mezi kolena. Když zavřela oči, mohla si krásně představit, že celý vesmír kolem ní zmizel.

V jejím slovníku neexistoval výraz pokusné zvíře, ale přesně to se z ní teď stalo. Ti malí šupinatí ďáblové se chtěli dozvědět jisté věci o tom, jak fungují lidské bytosti a Liu Han jim v tom měla pomoci. Přitom je vůbec nezajímalo, co si o tom myslí ona sama.

Dveře do její komory se tiše otevřely. Ještě než si přikázala upadnout do naprosté apatie, podívala se, co se děje. Dovnitř vpochodovali dva Ještěři a vedli s sebou nějakého muže - cizího ďábla, vždyť to nebyl ani Číňan. Muž nebyl oblečen o nic víc než ona sama. „Tak tady máš dalšího,“ řekl jeden z Ještěřů svou syčivou čínštinou.

Liu Han sklonila hlavu a odmítla odpovědět. Tak zase další, pomyslela si. Kdy už jim to bude stačit? Kolik mužů bude muset ještě uspokojit, aby jim došlo, že může vyhovět různým velikostem jejich hrotů? Kolikátý je tenhle? Pátý? Šestý? Nemohla si vzpomenout. Možná jí to bude po nějaké době jedno. Jak dlouho ještě potrvá její ponížení?

Snažila si navodit ten pocit síly, pocit, kdy se cítila svou vlastní paní. Byla to ta chvíle, kdy byl Yi Min bezmocný a klepal se hrůzou. To byla chvilíčka, kdy se cítila silná a její vůle byla svobodná. Předtím byla svázána obyčejí své

vesnice a svého lidu a potom zase byla trýzněna Ještěry. Jenom tu malou chvíličku se cítila skoro volná.

„Vy dva ukázat, co dělat a vy jíst. Vy nedělat, žádný jídlo pro vás,“ řekl ďábel. Liu Han věděla, že to myslí vážně. Po prvních dvou mužích v téhle úděsné řadě, se pokusila vyhladovět k smrti, ale vlastní tělo jí odmítlo poslouchat. Břicho křičelo hlasitěji než duše. Nakonec udělala, co chtěli, aby dostala najíst.

Druhý Ještěr mluvil k cizímu ďáblovi neznámou řečí. Nebyla to ani čínština ani řeč Ještěrů - Liu Han se snažila pochytit co nejvíc jejich slovíček. Potom šupinatí ďáblové vyšli z jejího pokoje. Asi je odněkud (ne asi, určitě) pozorovali a dělali si obrázky, ale to bylo jiné, než když byli v pokoji. Byl v tom aspoň trochu odstup.

Nechtěně pohlédla nahoru na cizího ďábla. Byl hrozně zarostlý a měl krátce přistřížený plnovous, který dosahoval skoro až k očím. Jeho nos připomínal spíš sokolí zobák, protože žádnému člověku snad takhle nemohl narůst. Jeho kůže se barvou příliš nelišila od jeho.

Alespoň jí nebyl hned na první pohled odporný, jako jeden z těch předchozích. Klidně tam stál, pozoroval jí a nechal ji, aby si ho prohlédla. Vzdychla a natáhla se na záda na té široké matraci. „Tak pojď, ať to máme za sebou,“ řekla čínsky a v jejím hlase byla jasně slyšet hořkost celé její duše.

Postavil se vedle ní. Snažila se neschoulit. V tu chvíli něco řekl svým jazykem. Zavrtěla hlavou. Zkusil to jiným jazykem - alespoň to znělo jinak - ale se stejným výsledkem. Očekávala, že si na ní lehne, ale on místo toho něco zasyčel, z čehož pochopila, že se snaží mluvit ještěřím jazykem. „Jméno... je.“ Na konci zakašlal, z čehož pochopila, že to měla být otázka.

Oči se jí zaplnily slzami. Žádný z těch předchozích se tou otázkou nezdržoval. „Jmenuju se Liu Han,“ odpověděla a posadila se. Musela to zopakovat, protože dávali ještěřím slovům úplně jiný přízvuk a těžko si navzájem rozuměli.

Jakmile mu řekla své jméno, měla pocit, že by se k němu měla chovat jako k lidské bytosti. „Ty... jak... jméno?“

Ukázal si na zarostlou hrud. „Bobby Fiore.“ Otočil se ke dveřím kudy ho přivedli ti malí šupinatí ďáblové a pojmenoval je jejich vlastním slovem: „Rasa...“ Doprovodil to slovo několika gesty, z nichž většinu nerozuměla, ale přesto pochopila, že mají daleko k obdivu. Buď nevěděl, že berou jejich obrázky, anebo mu to bylo jedno. Některé jeho výrazy byly tak dokonalé, že jí připadal jako potulný herec, a musela se párkrát proti své vůli usmát, což se jí dlouho nestalo.

„Rasa špatná,“ řekla, když skončil a po těch slovech patřičně zakašlala, aby dodala svým slovům důraz.

Neodpověděl slovy, ale prostě zopakoval důrazné zakašlání. Sice nikdy neslyšela, že by to tak Ještěři dělali, ale rozuměla mu velmi dobře.

Ať už nenáviděli své únosce jakkoliv, zůstávali stále jejich zajatci. A jestli se chtěli najíst, museli udělat, co ti šupinatí ďáblové chtějí. Liu Han stále nechápala, proč je pro Ještěry tak důležité dokazovat, že muži a ženy spolu mohou spát, aniž by byla doba páření. Lehla si znovu na znak. Možná to tentokrát nebude tak špatné.

Co se týče schopností, ukázalo se, že Yi Min byl třikrát lepší milenec, než ten cizí ďábel s nevyslovitelným příjmením. I když byl spíš neobratný, choval se k ní, jakoby to byla jejich svatební noc, a ne že je zrovna po ruce. Netušila, že by cizí ďáblové mohli v sobě mít tolik laskavosti. U Číňanů to byla spíše výjimka. Nepoznala takovou ohleduplnost od doby, kdy její manžel zemřel při útoku Japonců na jejich vesnici.

Chtěla mu poděkovat tím, že bude co nejlépe reagovat na jeho ohleduplnost, ale ať se snažila sebevíc, její tělo nereagovalo. Když konečně přivřel oči a začal vzdychat, zvedla ruku a pohládla ho po tváři. Jeho vousy byly drsné jako kartáč. Najednou ji napadlo, jestli ho ty vousy nesvědí.

Sklouzl z ní a posadil se na paty. Pokrčila jednu nohu, aby skryla své tajné místočko - což byla hloupost, když před chvílí byl v ní. Pantomimicky naznačil, že kouří cigaretu tak opravdovým gestem, že se začala smát. Pozdvihl obočí a znovu potáhl ze své imaginární cigarety. Potom předstíral, že zamačkává cigaretu o svůj hrudník.

Působil tak přesvědčivě, že měla pocit, že musí mezi prsty něco držet, proto čínsky vykřikla: „Dej pozor, aby ses nespálil!“ Po těch slovech se zase začala smát. Chvilí hledala slova v ještěřím jazyce, což bylo jejich jediné pojitko: „Ty - ne špatný.“

„Ty, Liu Han“ - vyslovil její jméno tak podivně, že jí chvíli trvalo, až jí to došlo — „ty — taky ne špatná.“

Pohlédla stranou. Ani si neuvědomila, že pláče, dokud neucítila slzy na tvářích. Jakmile jednou začala, zjistila, že nemůže přestat. Najednou se z ní uvolnila všechna ta lítost, za všechno co ztratila a prožila, za ztrátu jejího manžela a její vesnice, za to že přišla za celý svůj svět a že musela tak trpět. Nikdy by nevěřila, že v ní může být tolik slz.

Po chvíli cítila, že jí Bobby Fiore položil ruku kolem ramen. „Hej,“ řekl. „Hej.“ Nevěděla, co to v jeho jazyce znamená.

Ani nevěděla, jestli to má vůbec něco znamenat, nebo je to jen zvuk. Věděla ale, že je jí ten hlas příjemný a také věděla, že je to jediná lidská bytost, která se k ní chová jako člověk od té doby, co ta její noční můra začala. Objala ho a plakala mu v náručí.

Skoro nic nedělal, jen ji nechal, aby se ho držela. Občas jí pohládl po vlasech a párkrát řekl to svoje „hej“. Skoro si toho nevšimla, jak byla pohroužena do svého vlastního žalu.

Začala se zvolna utišovat, potom ucítila jeho erekci, jak jí tlačí na břicho, horký jako slzy, které vyplakala. Napadlo ji, jak dlouho to už trvá, ale nijak jí to nepřekvapilo. Spíš by jí překvapilo, kdyby k tomu nedošlo, když je nahý muž v náručí nahé ženy. Velmi jí ovšem překvapilo, že ten fakt ignoroval. Jak by mu mohla zabránit, kdyby se jí chtěl znovu zmocnit. Jeho zdrženlivost způsobila, že se jí opět chtělo plakat. Uvědomila si, v jak zoufalé situaci je, když jí skutečnost, že není okamžitě znásilněna, připadá tak ušlechtilá.

Zeptal se jí něco ve svém jazyce. Zavrtěla hlavou. On zavrtěl hlavou taky, možná zlostí, že zapomněl, že mu nerozumí.

Zamračil se a zdálo se, že usilovně přemýšlí. Chvilí se díval, na kovovou zeď pokoje, a pak se pokusil o řeč těch šupinatých ďáblů. „Ty, Liu Han, ne špatná teď?“

„Ne tak špatná, Bobby Fiore.“ Když se pokusila vyslovit jeho jméno, určitě ho zkomolila jako on to její.

„O.K.“, řekl. Tomu rozuměla, protože viděla v jednom filmu, jak to nějaký městský člověk říká. Lidé z města pochytili slang cizích ďáblů spolu s jejich stroji a legračními oděvy. Trochu se od něj odtáhla a podívala se na sebe. Držela se ho

předtím tak pevně, že měla do své hebké kůže na prsou obtisknuty jeho chlupy. Protože se k němu už tak netiskla, jeho erekce slábla. Natáhla se k němu a uchopila jej do ruky. Ještě ji vzali všechno, co měla a ponechali jí pouze jen její tělo, kterým mu teď chtěla poděkovat.

Zdvihl obočí a zrovna tak vzrostlo to, co měla v ruce. Najednou jí to teplo, co držela v dlani, bylo velmi příjemné. Bylo by dobré, kdyby tentokrát ztratila kontrolu nad svým tělem, protože by jí to příjemné vzrušení dalo alespoň na chvíli zapomenout na ten kovový pokoj, v němž byla jako v pasti a na ty šupinaté ďábly, kteří ji tu drželi, aby uspokojili svou perverzní zvědavost.

Zvolna se položila na záda na svou matraci. Prála si, aby se to tentokrát povedlo a doufala, že se to stane. Bobby Fiore se položil vedle ní. Jeho rty sklouzly k jejím, jeho ruka začala hladit její tělo. Trochu dřív než by si to byla přála, vklouzly jeho prsty mezi její nohy. Ovšem nedotýkaly se přesně toho správného místa. Po několika vteřinách marného čekání ho uchopila a vložila je tam, kam patřily.

Na chvíli se zarazil a zamručel. Doufala, že ho neurazila. Kdoví, co by mohlo naštvat cizího ďábla. Naštěstí nechal prsty tam, kde byly. A najednou to bylo lepší, začaly se jí zavírat oči, ztvrdly jí bradavky a záda se prohnula do oblouku. Jakoby z dálky slyšela jeho hluboký hrdelní smích.

Dostala se na pokraj Mraků a Deště, když dal najednou ruku pryč. Otevřela oči. Teď bylo na ní, aby dala najevo svou nespokojenost, ale on ji přitlačil celou svou vahou na matraci. Jazykem si pohrával s její levou bradavkou a vnikl do ní. Zdvihla nohy a objala ho. Vnitřními svaly ho stiskla, jak mohla nejsilněji. „Ach,“ vyrazil ze sebe buď překvapením anebo rozkoší anebo obojím. A pak už nevníkala nic, kromě svého těla.

Když bylo po všem, oba tam leželi zpocení a těžce dýchali. Liu Han si pomyslela, že na milování je jediná špatná věc, že moc nepomáhá. Přes všechnu rozkoš, kterou zažila, její potíže přetrvávaly a ona je nemohla ignorovat. To člověk prostě nedokáže.

Napadlo ji, jestli ten cizí ďábel má podobné obavy. Podívala se na Bobbyho Fiora. Jeho vousatá tvář byla vážná a výraz prozrazoval, že se mu honí hlavou podobné myšlenky.

Když si všiml, že se na něj dívá, usmál se a mrštně se posadil. Možná nebyl nejdokonalejší, co se týče akcí na matraci, ale rozhodně měl pěkné svalnaté tělo, které dovedl dobře ovládat. Také měl smysl pro legrácky. Tentokrát předstíral, že kouří dvě cigarety, v každé ruce jednu.

Liu Han se zasmála. O několik vteřin později se přikulila a toho cizího ďábla s legračním jménem dlouze políbila. Ať už ho trápilo cokoli, snažil se dělat blbosti, aby ji trochu rozveselil. To se jí nestalo od té doby, co přišli ti šupinatí ďáblové (a ani ne mockrát předtím). Nakonec, byla přece jen žena.

Jako kdyby stačilo si na ty malé ďábly pomyslet, a už byli tady. Dveře do jejich pokoje se otevřely. Ďáblové, kteří přivedli Bobbyho Fiora se teď vrátili, aby ho zase odvedli. Tak to chodilo. Vždycky přinutili nějakého muže, aby se s ní vyspal a pak už ho nikdy neviděla. Až dosud to pro ni byla spíše úleva. Tentokrát ne, nebo alespoň ne tak velká. Ale to bylo ďáblům úplně jedno.

Alespoň si to myslela, dokud ten šupinatý ďábel, co mluvil čínsky nepromluvil. „Vy to dělali dvakrát. Proč dvakrát? Nikdy ne dvakrát předtím.“ Bylo to absurdní, ale cítila v tom podezření, že ji chytili při něčem, co jí dělalo potěšení, i když to měla být tvrdá dřina. Do jisté míry to byla i pravda.

Už se poučila, že s těmi malými ďábly nejlépe pořídí, když mluví pravdu. „Udělali jsme to dvakrát, protože se mi to s ním líbilo víc než s jinými. Tamtěch jsem se prostě chtěla zbavit, ale tohle je dobrý člověk. Kdyby to byl Číňan, byl by to dokonce velmi dobrý člověk.“

Ten druhý ďábel o něčem mluvil s Bobby Fiorem. On samozřejmě odpovídal ve své mateřtině. Protože to nebyla čínština, vůbec nemohla pochopit, o čem mluví. Nebyla příliš zpěvná, takže jí připomínala vrčení zvířat spíš než řeč. Zajímalo ji, jak - jestli vůbec - si mohou v té řeči rozumět. Ovšem proti tomu syčení a kašlání těch šupinatých ďáblů byla cizí, ďábelská řeč Bobbyho Fiora ještě ladná jako píseň.

Ten malý šupinatý ďábel, co s ní mluvil, se otočil k tomu, co mluvil s Bobby Fiorem. Vyměňovali si navzájem své hadí poskytování. Liu Han se snažila pochytit, o čem spolu mluví, ale vůbec se jí to nedařilo. Mluvili na ní příliš rychle. Měla z toho strach. Minule se chvíli cítila v bezpečí a ti šupinatí ďáblové z ní udělali kurvu. Co za hrůzu chystají tentokrát?

Ten, co mluvil s Bobby Fiorem, se k němu otočil a něco mu řekl. On něco odpověděl a přitom příkyvoval. Jestli to u nich znamenalo to co v Číně, tak s něčím souhlasil. Ale souhlasil s čím?

Ještě, který uměl čínsky, teď otočil obě bulvy k ní. „Chceš zpět k tomu muži?“

Ta otázka ji překvapila. Opět se snažila odpovědět co nejupřímněji. „Co bych opravdu chtěla, je to, abyste mne vrátili nazpět do tábora, odkud jste mne vzali. Když to neuděláte, tak bych chtěla, abyste mne nechali samotnou a nenabízeli mé tělo někomu jenom proto, abych dostala najíst.“

„Tu první možnost nemáš,“ zasyčel šupinatý ďábel. „Tu druhou taky ne.“

„Tak jakou mám možnost si vybrat?“ zeptala se Liu Han zoufale. Pak si uvědomila, že to bylo prvně, co jí ten šupinatý ďábel dal vůbec nějakou možnost výběru. Až doposud si s ní dělali, co se jim zlíbilo. Možná že mohla začít doufat, že se to zlepší. „Jedna možnost, že přijde znovu tenhle muž,“ řekl malý ďábel. „Další možnost že přijde nový muž. Vyber si možnost teď.“

Liu Han cítila, že má chuť křičet. Nijak ji neosvobodili. Jenom jí prostě dali možnost si vybrat ze dvou různých způsobů ponižení. Ale i taková možnost volby byla asi lepší než volba žádná. Bobby Fiore ji nebil, a i když do ní vnikl, nebyl na ní nijak surový a ani na ni nevyvíjel nátlak. Nechal ji, aby se u něj vyplakala a dokonce se snažil ji rozesmát s těmi svými cigaretami. A nenáviděl ty malé šupinaté ďábly skoro stejně jako ona sama.

„Tak bych radši, aby přišel zase tenhle muž,“ řekla, jak to jen šlo rychle, aby si to ten malý ďábel ještě nerozmyslel.

Její tlumočník se otočil k druhému Ještěrovi. Chvilí spolu mluvili, a pak se ten, co mluvil čínsky, k ní zase otočil. „Velký Ošklivec taky říká, že se chce vrátit. Uděláme to, uvidíme, co se stane. Co ty uděláš. Možná se moc poučíme.“

Těžko by se našlo něco, co ji zajímalo mín, než jestli se tihle malí ďáblové něco přiučí. Spíš zatím doufala, že se nenaučili nic. Ale přesto se usmála na Bobbyho Fiora. Kdyby nebyl ochoten se vrátit, pak by asi vůbec nezáleželo na to, co si přeje ona. On se taky usmál. „Liu Han - ne špatná,“ řekl s výrazným zakašláním. Ti šupinatí ďáblové ze sebe vydávali zvuky, jako když bublá voda. Pak se ten, co uměl čínsky, zeptal: „Proč používá náš jazyk, když mluví na tebe?“

„My neznáme navzájem svou řeč,“ odpověděla Liu Han a pokrčila rameny. Ti šupinatí ďáblové dokázali věci, o kterých vůbec netušila, že jsou možné, ale někdy byli neuvěřitelně hloupí.

„Ach,“ podivil se její tlumočník. „Zase jsme se něco naučili.“ Pak se svým kumpánem vyvedl Bobbyho Fiora z její kabiny. Ještě než se za ním zavřely dveře, přiložil Bobby Fiore další imaginární cigaretu ke rtům.

Liu Han chvíli stála a zírala na zavřený dveřní panel. Pak si všimla, že je ušpiněná. Proto došla k malému umyvadlu, kde po stlačení kohoutku tekla chvíli voda. Umyla se, jak nejlépe mohla. Necítila potřebu se umývat stále dokola jako dřív. Jednou to stačilo. Z jejího pohledu i to byl pokrok.

Velitel letky Teerts se cítil jako dlouhý balón. Doma to bylo tak, že si dva muži začali házet navzájem balón a vždycky, když ho jeden chytil, postoupil o krok dozadu. Začali pár kroků od sebe a postupně se vzdalovali. Dobří hráči dlouhého balónu dokázali hrát na vzdálenost jednoho bloku. Mistři dokázali házet na dvakrát takovou vzdálenost. Velitelé invazní flotily je potřebovali všude, proto posílali Teertse a jeho letky rychlých přepadových letadel tam a zpět přes celý hlavní kontinent Tosevu 3. Začal svou vlastní kampaň tím, že sestřelil britský bombardér. Teď ho pověřili tím, aby ničil japonské pozemní cíle na skoro opačné polovině toho chladného a vlhkého světa dole.

„Tady jsou.“ ozval se v jeho sluchátkách Gefronův hlas. „Mám je na svém monitoru.“

Teerts si zkontroloval svoje přístroje. Viděl na nich tanky a jiná bitevní vozidla jeho Rasy, jejichž transpondéry zářily oranžovou barvou. Před nimi se objevily japonské obranné linie u ... jak je se to město jmenuje... aha Harbin. To je to město, u kterého mají vyčistit obranu.

„Cíl potvrzen Gefrone,“ řekl Teerts. „Opakuji potvrzen. „Pilote Rolvare, zaměřil jsi také cíl?“

„Ano, veliteli letky,“ odpověděl Rolvar formálně. Potom se jeho hlas změnil. „Tak jdeme na to a vymažeme je z povrchu!“

Teerts by v tu chvíli nechtěl být jedním z těch bojovníků Velkých Ošklivců dole. Klidná noc se pro ně měla proměnit v peklo. Přesně naprogramované rakety opustily jejich letadla, aby přeoraly zem, na které se nachází japonské pozice. Plameny, vycházející z jejich motorů, mu připomínaly ohnivé nože.

Protože byl velitelem letky, měl k dispozici i Rolvarovu a Gefronovu obrazovku. Na nich bylo vidět, že oba stroje už také vypustily svůj smrtonosný náklad. Za chvíli to potvrdily i pozemní výbuchy. Bylo jich mnohem více, než by dokázala pouze munice z jeho letadla.

„Jen se podívejte, jak se jim to líbí!“ říčel nadšeně Gefron. „Při našem císaři, takhle jsme jim to měli nandat už dávno.“

Piloti procházeli zvláštním výcvikem, takže nespouštěli oči z obrazovky ani při vyslovení císařova svatého jména.

Teerts se věnoval svým palubním přístrojům, ale přesto i on pocíťoval vzrušení, které zachvátilo Gefrona. Byla to snad největší slast, jakou může muž pocíťovat v nepřítomnosti ženy.

Také by si býval přál, aby mohli tyhle pozice zničit dřív, ale bylo tak málo útočných letounů a tak mnoho tosevanských pozic, které bylo potřeba zničit. Tahle si prostě musela počkat, až na ní přijde řada. A kdyby náhodou nerozhodli velitelé o útoku na východ, počkala by si ještě déle.

Jeho letadlo hřmělo nízko nad poničenou obrannou linií. Malé záblesky mu prozradily, že pár přeživších Velkých Ošklivců na něj nadarmo střílelo. Japonci nebyli jediní Tosevané, kteří se o to pokoušeli. Teerts to slyšel na hlášeníh. Měl střílbu opěťovat, aby vojákům Velkých Ošklivců ukázal, že jsou pouze bezmocní diváci v tomto divadle.

Pravděpodobnost, že dokáží něco víc než jenom přihlížet, byla velmi malá.

Teerts nikdy nesázel. Sazení je zábava pro lidi, kteří musí nějak zabít čas, což nebyl jeho případ. On byl od začátku v akci. Ale kdyby si k tomu párkrát sedl, vycítil by svými smysly, že je určitý rozdíl mezi velmi malou pravděpodobností a nulovou pravděpodobností.

Z levého motoru se ozval strašný zvuk a pak motor zmlkl. Jeho letadlo najednou výrazně zpomalilo a začalo připomínat zraněného ptáka. Na panelu před ním se rozblíkala varovná kontrolka. V tu chvíli vypustil do éteru následující hlášení:

„Velitel letky Teerts přerušuje akci a pokouší se vrátit na základnu. Musela se mi nasát do turbomotoru nějaká kulka.“

„Nechť tě duše zemřelých císařů dovedou do bezpečí domů,“ ozvali se Rolvar i Gefron jedním dechem. „Dokončíme útok na Tosevany, veliteli letky.“

„Spoléhám na vás,“ řekl Teerts. Rolvar byl dobrý, spolehlivý muž. Stejně tak Gefron, i když ten byl trochu primitivnější. S těmi dvěma na krku si budou Japonci přát, aby se nenarodili. Teerts otočil svůj letoun na západ a zamířil na základnu. Mohl letět na jeden motor, i když nebyl příliš rychlý a jeho manévrovací schopnosti nebyly nejlepší. Udělá se na tom pár oprav a zítra bude jako nový....

Z pravého motoru se ozval strašný zvuk a pak motor zmlkl.

Na Teertsově přístrojové desce teď nebylo vidět vlastně nic jiného než blikání varovných kontrol. To není fěr, napadlo velitele letky. Jeho těžce nabraná výška se začala rapidně snižovat, jak se z jeho letadla stal vlastně pouhý aerodynamický kámen.

„Katapultuji se! Opakuji, katapultuji se!“ zaječel. Palcem stlačil knoflík, o kterém si myslel, že ho nikdy nepoužije. Do ocasu ho praštilo něco tak obrovskou silou, že bolestí téměř omdlel. Sice udržel oči otevřené, ale chvíli viděl jenom šedou mlhu.

Bolest ho za chvíli přivedla k vědomí. Jedna ze tří kostí v levém zápěstí byla zcela jistě zlomená. V tu chvíli mu to ale připadalo jako ten nejmenší problém. Stále připoután ke své sedačce se snažil k japonským pozicím jako obrovský,

nejbezbrannější terč v celé Říši.

Velcí Ošklivci po něm stříleli vším, co měli po ruce. S obavami sledoval vrůstající počet děr ve svém padáku. Při troše smůly se objeví tři čtyři díry blízko u sebe a padák mu bude k ničemu. V tu chvíli zasáhla kulka pancéřovaný spodek sedadla. Zasyčel strachy a snažil se skrčit nohy.

To není fér, pomyslel si znovu. Celé letadlo bylo pancéřované, nejenom spodek sedačky. Kulky mu vůbec nemohly uškodit. Pouze listy turbomotoru nemohly být pancéřované, protože by neutáhly stroj. Byla to kolosální směla, že takhle přišel o oba motory...

Když už jste měli takovouhle nehoráznou smělu, mohli jste akorát doufat, že vás Velcí Ošklivci nechytí a nepostihnou váš obávaný osud válečného zajatce, jak se o tom šíří různé pověsti. Museli jste doufat, že se dostanete kus od jejich pozic, že se vám podaří vyprostit z padáku i sedačky (což jednou rukou nebude snadné) a že se vám podaří ukrýt, dokud vás nenajde a nevysvobodí pátrací helikoptéra.

Ale když už máte takovou smělu, tak proč by mělo zrovna tohle vyjít? Teerts se pokoušel manévrovat padákem, aby se dostal kus od japonských pozic směrem k vlastní armádě. To by usnadnilo jeho osvobození... kdyby ovšem nespadl přímo doprostřed japonských zákopů.

V první chvíli si myslel, že to bude jistá smrt. Ze všech stran ho obklopili Velcí Ošklivci, něco přitom křičeli a mávali puškami, na nichž měli přidělané dlouhé nože. Čekal, že ho zastřelí nebo probodnou. Nu co, trochu bolesti, pomyslel si, a bude po všem. Jeho duše by se pak připojila k zemřelým císařům a sloužila by jim stejně, jako sloužila tomu živému. Jeden z Japonců všechny ostatní umlčel. Musel to být nějaký důstojník, protože mu ostatní uvolnili cestu. Stál před Teertsem, ruce vbok a díval se na něj malýma, nepohyblivýma očima, které jsou tak typické pro Velké Ošklivce. Místo pušky měl meč, jaký měli bojovníci, které jim ukazovali před útokem na Tosev 3.

Teerts se podívil, že ho nevytáhl a nepoužil. Proč by se jinak ostatní stáhli, když ne proto, aby měl jejich velitel privilegium ho zabít? Ale důstojník meč netasil. Místo toho naznačil pohybem Teertsovi, aby uvolnil přezky, kterého držely v sedadle.

Velitel letky váhal, hlavně proto, že ho levá ruka děsně bolela a neposlušovala ho. Japonec ustoupil pár kroků a vytáhl meč z pochvy. Uchopil ho oběma rukama a přesekal šňůry, které držely padák a sedačku. Meč musel být z kvalitního kovu, protože přesekl pevné šňůry jednou ranou. Padák okamžitě ulétl stranou.

Důstojník něco řekl svým mužům. Několik z nich pozdvihlo své pušky a vypálili opakovaně do sedadla. Rány skoro Teertse ohlušily. Zasahovaly těsně kolem Teertsových prstů, měly zcela jistě za cíl hlavně zničit signální zařízení. Japonec odhalil své malé, ploché zuby a ukázal mečem směrem na východ. Vyštěkl nějakou větu, která jistě měla znamenat pohni s sebou. Teerts se tedy pohnul požadovaným směrem. Důstojník a několik jeho mužů ho následovali, aby se ujistili, že se velitel letky nepokusí o útěk.

Teerts neměl na útěk sebemenší pomýšlení. Protože ho okamžitě nezabili, očekával, že se k němu budou docela slušně chovat. Rasa držela v zajetí mnohem více tosevanských zajatců, než všechny tosevanské národy dohromady, takže případná odplata mohla být tisíckrát horší. Velcí Ošklivci spolu navíc válčili tak často, že vypracovali jisté smlouvy o zacházení s válečnými zajatci. Teerts si nebyl jist, jestli se Nippon k těmto smlouvám připojil, ale většina tosevanských říší tak učinila.

Tryskáče několikrát přeletěly nad místem, kde přistál padák se sedačkou. To byl určitě Gefron a Rolvar, kteří se ho snažili uchránit před zajetím. Bohužel bylo příliš pozdě. Nejenom že přistál přímo mezi Velkými Ošklivci, ale ten důstojník byl natolik ostražitý, že zničil signální zařízení a rychle se odtamtud přesunul.

Stále si ale myslel, že nemusí být tak zle. Důstojník ho nejdřív zavedl na ošetřovnu. Japonský lékař ve směšných brejličkách mu nejprve vyčistil rány a potom ho obvázal. Než skončil, Teerts se cítil mnohem lépe.

Potom ho japonský důstojník lifroval dál od fronty. Hluk obou stíhaček mezitím ustal. Jejich piloti zřejmě vypotřebovali munici a museli se vrátit na základnu. Každou chvíli jim nad hlavami zasvištěl dělostřelecký granát. Většina z nich přilétla ze západu a dopadala na tosevanské pozice. Velcí Ošklivci ale palbu takřka neopětovali. Zdálo se, že přesně nevědí kam střílet.

Teerts kráčel vstříc rozbřesku. Jak se víc rozednívalo, japonská artilerie střílela stále víc. Protože neměli přístroje pro noční vidění, byli Tosevané odkázáni na terče, které skutečně mohou vidět. Každá jejich salva vyvolala živou odezvu na druhé straně mezi dělostřelci Rasy.

Na zadní hranici zákopů si vzala Teertse na starost další parta Velkých Ošklivců. Důstojník, který Teertse zajal, ho předal jinému, který byl zřejmě výše postaven. Než nižší důstojník a jeho muži odešli zpět do svých pozic, oba důstojníci se vzájemně uklonili.

Jeho nový věznitel Teertse velmi překvapil, když promluvil jazykem Rasy. „Půjdeš tudy,“ řekl. Měl divný přízvuk a polykal slova, ale velitel letky mu dobře rozuměl.

„Kam mě vedete?“ zeptal se Teerts rád, že tu s někým může komunikovat jinak než jenom gesty.

Japonský důstojník se otočil a udeřil ho. Teerts se zakymácel, až málem upadl. Rána byla velice chytře umístěna.

„Nemluvit, pokud neřeknu, že můžeš mluvit!“ zahřměl Velký Ošklivec. „Jsi teď vězeň, ne pán. Budeš poslouchat!“

Poslušnost pro Teertse nebylo nic těžkého, protože tu do něj vtloukali celý život. Jeho věznitel může být krutý, ale zároveň mluvil jako někdo, kdo má právo rozkazovat. Velitel letky okamžitě změnil tón svého hlasu. „Mohu mluvit?“ zeptal se, jakoby mluvil s velitelem lodi.

„Hai,“ odpověděl Japonec a Teerts mu nerozuměl. Jako kdyby si uvědomil, že použil svůj vlastní žargon, Tosevan hned doplnil: „Mluv, mluv.“

„Děkuji, vznešený pane.“ začal Teerts, protože neznal Japoncovu hodnost. „Aniž bych se ptal kde, vznešený pane, máte místa, kde držíte zajatce Rasy?“

Japonec ukázal své zuby. Teerts věděl, že je to u Velkých Ošklivců známka přívětivosti a ne zvědavosti. Důstojník ale

nijak přívětivý nebyl. „Ty jsi teď vězeň,“ řekl. „Nikoho netrápí, co se s tebou stane.“

„Promiňte, vznešený pane, ale já nerozumím. Vy, Tosevané“ - dal si velký pozor, aby neřekl Velcí Ošklivci - „berete ve svých válkách zajatce a většinou se k nim chováte slušně. To jenom k nám se chováte úplně jinak?“

„Tak to ne.“ odpověděl japonský důstojník. „Stát se zajatcem je proti bushido.“ Důstojník se zamyslel a vysvětlil: „Je to proti způsobu, jakým bojují muži. Pravý bojovník raději zemře, než by se dal zajmout. Zajatec si nezasluhuje žít. Stane se - jak to říct - sportem pro ty, co ho chytili.“

„To je...“ Teerts se zarazil než řekl šileně. „Tak se většina Tosevanů nechová.“

„To jsou zatracení idioti. My Japonci -jak to říct -jsme lidé císaře. Pro nás je to správná cesta. Máme taková rodinná pravidla už dva tisíce pět set let.“ Vypnul se, jako kdyby to číslo bylo nějakým důvodem k hrdosti. Teerts si řekl, že by nebylo moudré poukazovat na to, že jejich císařská rodina vede Rasu už padesát tisíc let, což bylo dvacet pět tisíc na Tosevu 3. Uvědomil si, že by si svou pravdou mohl ublížit.

„Co tedy se mnou uděláte?“ zeptal se.

„Co chceme,“ odpověděl důstojník. „Ty teď náš.“

„Jestli mi ublížíte, Rasa se pomstí na vašich lidech,“ upozornil ho Teerts.

Japonský důstojník vydal skřípavé zvuky. Teprve po chvíli si Teerts uvědomil, že to bylo to, čemu Velcí Ošklivci říkají smích. Důstojník řekl: „Vaše Rasa už velmi ublížila Nipponu. Co nám ještě může udělat kvůli nějakému zajatci? Snažíš se mě postrašit. Já ti ukážu. Nebojím se ti udělat tohle...“

Tvrdě kopl Teertse. Velitel letky zasyčel překvapením a bolestí. Když ho Velký Ošklivec kopl znova, otočil se a pokusil se bránit. I když byl menší než Tosevan, měl zuby a drápy, nijak si tím nepomohl. Důstojník se ani nenamáhal použít meč nebo pistoli, kterou měl za pasem. Uměl používat ruce a nohy jako smrtelné zbraně. Teerts nedokázal vůbec nic.

Mláčení a kopání na nějakou chvíli trvalo. Nakonec japonský důstojník kopl velitele letky do zlomeného zápěstí. Teerts na chvíli zase před sebou viděl jen šedou mlhu a měl stejný pocit, jako když se katapultoval z letadla. Odněkud z dálky slyšel, jak někdo křičí: „Dost, dost!“ Chvilí mu trvalo, než si uvědomil, že je to jeho vlastní hlas.

„Budeš zase tak hloupě mluvit?“ zeptal se Velký Ošklivec. Balancoval před ním na jedné noze, připraven znovu kopnout Teertse. Velitel letky si uvědomil, že když řekne ne, Tosevan možná přestane. Byl si ale jist, že když řekne ano, klidně ho ukope k smrti. Pak mu došlo, že je důstojníkovi úplně jedno, jak odpoví. Ten nezájem ho vyděsil možná ještě víc, než bití samotné.

„Ne, nebudu mluvit hloupě a nebo se o to alespoň pokusím,“ zasípal Teerts. Nechal si pro sebe alespoň malinký kousek prostoru.

„Tak vstaň.“

Teerts pochyboval, že to dokáže, ale kdyby znovu upadl, Velký Ošklivec by měl další důvod k bití. Postavil se na nohy a pokusil se jednou rukou trochu očistit od prachu.

„Co ses z toho naučil?“ zeptal se japonský důstojník.

Velitel letky slyšel v té otázce jistou hrozbu. To nebyla jen řečnická otázka. Měl by odpovědět tak, aby Tosevana uspokojil. Proto pomalu řekl: „Poučil jsem se, že jsem ve vaší moci a že si se mnou můžete dělat, co chcete.“

Velký Ošklivec pohyboval hlavou nahoru a dolů. „Tak si to zapamatuj.“

„Ano.“ Teerts si pomyslel, že na tu lekci asi nikdy nezapomene.

Japonský důstojník na něj krátce pohlédl. „Tak jdeme dál.“

Pohyb ho bolel, ale Teerts se snažil. Za žádnou cenu nechtěl upadnout. Možná mu ten Velký Ošklivec dal skutečně lekci. Když došli do přepravního střediska, bylo už světlo. Bylo vidět, že tady už Rasa zapracovala. Nákladáky tu ležely poházené, některé hořely a některé jen doutnaly.

Ale středisko stále pracovalo. Japonští vojáci vykládali z několika motorových vozidel a spousty povozů plné jutové pytle. Důstojník něco vykřikl a dva z mužů k nim okamžitě přiběhli. Uctivě se důstojníkovi uklonili a rychle spolu hovořili.

Důstojník se otočil na Teertse a ukázal na jeden z povozů. „Ty jdi tam.“

Teerts s obtížemi vylezl na vůz. Japonský důstojník mu ukázal, aby se posadil do jednoho rohu. Poslechl ho. Dno a boky byly ze dřeva, takže chránily před větrem a nepohodou. Důstojník a jeden voják vlezli za ním dovnitř. Teď důstojník vyjmul pistoli z pouzdra. Voják neustále mířil puškou na Teertse. Tosevané se museli zbláznit, jestli si mysleli, že byl ve stavu, aby se o něco pokusil.

Možná byli blázni, ale určitě nebyli hloupí. Důstojník něco řekl ve svém jazyce mužů okolo a ti poslechl s úctou, která byla hodná Rasy. Vyzdvihli nahoru špinavou plachtu a přehodili ji přes Teertse a jeho doprovod.

„Teď tě nikdo neuvidí,“ zasmál se hýkavě důstojník.

Teerts si pomyslel, že má asi pravdu. Ze vzduchu vypadal povoz jako každý jiný. Nestál ani za střelbu, natož za nějaký bližší průzkum. Samozřejmě na infračerveném záznamu by vykazoval jinou teplotu než vozy s nákladem, ale kdo by se namáhal s infračerveným záznamem?

Někdo v těžkých botách si sedl dopředu na vůz. Tu část vozu plachta nezakrývala. Vůz se pod jeho vahou trochu prohnul. Nově přichází něco řekl, ale neoslovil tím ani Teertse ani Velké Ošklivce. Odpovědí na jeho slova bylo lehké zafírkání jednoho ze zvířat zapřažených do vozu.

Vůz se dal do pohybu. Hned po několika metrech si Teerts uvědomil, že vůz nemá žádné pérování a že ta cesta je ztěží hodna takového označení. Na prvním rigolu si málem ukousl jazyk. Po této zkušenosti a s kovovou chutí krve v ústech držel čelisti pevně zavřené. Mlátilo to tady s ním při té pomalé jízdě mnohem hůř než při vysoké rychlosti v jeho stíhačce.

Slunce už začínalo pálit na vršek plachty, ale ti dva Tosevané nezměnili polohu od doby, kdy se posadili do vozu. Stále na něj mířili hlavními svými zbraněmi. Teerts si přál, aby byl ve skutečnosti tak nebezpečný, jak se o něm domnívali.

„Mohu mluvit?“ zeptal se. Japonský důstojník pokýval hlavou nahoru a dolů. Teerts doufal, že to znamená souhlas.

„Mohl bych, prosím, dostat trochu vody?“

„Hai,“ řekl důstojník. Otočil se k druhému muži a rychle něco řekl. Voják se trochu nadzdvihl a sáhl po láhvi, kterou měl pověšenou na opasku u pravého boku. Sundal ji jednou rukou - druhou stále držel pušku a mířil na Teerts - a podal ji svému veliteli. Důstojník se naklonil a podal ji Teertsovi. Dával si přitom velký pozor, aby mu velitel letky nemohl sebrat jeho pistoli.

Teerts poznal, že nebude lehké se z láhve napít. Tosevané prostě našpulili svoje pohyblivé rty a bylo to. Jeho ústa tak přizpůsobivá nebyla. Musel láhev zvednout nad hlavu a nechat obsah stékat do úst. I tak mu trochu vody vytekla a udělala na zemi loužičku, která se vsákla do dřevěné podlahy.

Občerstven si dovilil položit další otázku. „Mohl bych dostat trochu jídla?“ Při těch slovech si naplno uvědomil, jak má prázdný žaludek.

„Vy jíte jídlo jako my?“ Důstojník se na chvíli zarazil a pak svou otázku upřesnil: „Vy jíte jídlo z tohoto světa?“

„Samozřejmě, že ano,“ odpověděl Teerts, překvapen, jak hloupí dokážou být Velcí Ošklivci. „Proč bychom se snažili tenhle svět dobýt, kdybychom z něj nedokázali nic využít?“

Důstojník přikyvoval a pak zase něco řekl druhému vojákov. Tentokrát se mladší muž pohnul velmi pomalu a zdálo se že neochotně. Musel odložit pušku, aby se dostal do vaku, který měl na zádech. Vytáhnul odtamtud dva tenké krajíce celozrnného chleba zabalené v plátěném ubrousku. Jeden podal Teertsovi a druhý pečlivě zabalil a zase dal zpátky. Potom opět zvednul pušku. Z toho, jak ji držel, bylo zřejmé, že by neváhal ji použít a klidně by velitele letky zastřelil. Teerts zíral dolů na krajíc, co držel v ruce. Nevypadal nijak zvlášť chutně - proč byl ten voják tak nešťastný, když mu ho dával? Veliteli letky chvíli trvalo, než mu došlo, že ty dva krajíce bylo veškeré jídlo, co ten voják měl. Přece jenom jsou to barbaři, připomněl si. Stále mají takové věci jako hlad - a my jim ničíme jejich zásoby, jak to jen jde.

Teď už věděl o hladu své. Kousl do krajíce. Byl dost tvrdý a chutnal všelijak. Kdyby měl na vybranou, tak by ho nejedl. Ale teď ho snědl opatrně a jazykem vybral poslední drobký mezi zuby. Přál si, aby měl ještě jeden takový krajíc... anebo možná rovnou další tři.

Možná, napadlo ho příliš pozdě, neměl dát najevo, že má takový hlad. Nelíbilo se mu, jakým způsobem japonský důstojník sešpulil rty a vycenil zuby.

10 KAPITOLA

Vjačeslav Molotov se rozhlížel po místnosti. Byl to pohled, jaký by byl před několika měsíci naprosto nemyslitelný. Byli tu diplomaté spojenců i Osy, imperialisté a volnomyšlenkáři, fašisté, komunisté i kapitalisté. Všichni se tu sešli, aby se poradili, jak nejlépe spojit síly proti společnému zlu.

Kdyby měl Molotov jinou náuru, možná by se zasmál. Ale on byl zvyklý nedávat najevo hnutí své mysli. Už byl na ještě méně neočekávanějším místě, když navštívil velení Ještěřů v jejich ocelovém hnízdě několik stovek kilometrů nad zemí. Ale i tahle místnost v Londýně stála za to.

Ta místnost mohla být kdekoliv na světě, ale byla v Londýně, protože Velká Británie ležela relativně blízko ke všem zúčastněným mocnostem kromě Japonska. Ještěři se nevyloďili na ostrovech a jejich útoky na lodě byly natolik řídké, že to dávalo všem šanci přijet bezpečně. A skutečně všichni bezpečně dojeli, i když konference začala se zpožděním, protože japonský ministr zahraničních věcí se zdržel různým kličkováním kolem oblastí v severní Americe, které byly pod kontrolou Ještěřů.

Jedinou nevýhodu, že byl vybrán Londýn, spatřoval Molotov v tom, že dával Winstonovi Churchillovi právo předsedať shromáždění. Molotov neměl proti Churchillovi žádné osobní výhrady - ačkoliv byl imperialista, byl zároveň přesvědčením antifašista a bez něj by se Británie možná zhroutila a dostala se v roce 1940 do područí hitlerovců. To by samozřejmě Sovětskému svazu připravilo ještě horší pozici, když se o rok později nacisté vydali na východ.

Ne, nebyla v tom žádná osobní zášť. Ale měl takový nepříjemný zvyk, že stále mluvil a mluvil a mluvil. Byl to beze všech pochybností nejlepší řečník v Anglii. Molotov ale bohužel neuměl anglicky. A jak asi uznáte, i ta nejlepší řeč vybledne, pokud ji posloucháte prostřednictvím tlumočnicka.

To ovšem nijak netrápilo Churchilla. Kulatý, tlustý, se zachmuřenou tváří mával svým dlouhým cigárem, a každým pohybem skutečně připomínal kapitalistického dravce. Ale jeho řeč byla úderná: „Nesmíme už věnovat těm kreaturám ani píď naší země. To by znamenalo zotročení celého lidstva.“

„Kdybychom s těmito slovy nesouhlasili, tak bychom se tu dnes nesešli,“ prohlásil Cordell Hull, americký ministr zahraničí. „Například hrabě Ciano tu není.“

Molotov ocenil narážku na Italy, kteří před několika týdny přestali být jen předstírat boj proti Ještěřům. Italové nejdříve vyhlásili fašismus a potom se ho úplně vzdali a zlomili se pod prvním náparem. Němci měli odvahu zůstat aspoň věrní svému přesvědčení. Mussolinimu to zcela chybělo.

Tlumočníci šeptali do uší svých šéfů. Joachim von Ribbentrop mluvil perfektně anglicky, takže všech pět vůdců delegací používalo tři jazyky a každý potřeboval dva tlumočníky. Sice to činilo rozhovory obtížné, ale ne nemožné. Shigenori Togo řekl: „Mám pocit, že náš primární cíl tady není se ujistovat o svém boji proti Ještěřům, protože s tím všichni souhlasíme. My se musíme navzájem ujistit o tom, že naše předchozí neshody a nepřátelské akce neovlivní náš společný boj.“

„To je správný bod,“ souhlasil Molotov. Sovětský svaz a Japonsko byly neutrální, což jim dovolovalo věnovat veškerou energii na mnohem důležitějšího společného nepřítele. (I když nepřáteli Japonska byly spojenci Sovětského svazu v boji proti Německu, což byl partner Japonska v Ose - inu diplomacie je někdy skutečně zvláštní záležitost.)

„To je pravda,“ ozval se Cordell Hull. „Myslím, že jsme už ušli pěkný kus cesty tímto směrem, pane Togo. Ještě před

nedávnm byste nebyl v Londýně vítaným hostem a bylo by prakticky nemožné, abyste cestoval přes Spojené státy.“ Togo se uklonil na svém sedadle a ocenil tak Američanovu odpověď.

Opět promluvil Churchill: „Další bod, který musíme projednat, jsou potíže, které máme s poskytováním vzájemné pomoci. Jak se teď věci mají, musíme se po vlastní zemi pohybovat jako nějaké myšky, co se bojí kočky. To je nepřipustné, to musí okamžitě skončit.“

„Jako vždy, znamenitě řečeno, soudruhu premiére,“ řekl Molotov. „Naznačil jste zde důležité a principiální záležitosti. Ale bohužel zatím nenabízíte žádné konkrétní řešení.“

„Abychom nalezli tato řešení, sešli jsme se — bez ohledu na bývalé problémy - zde,“ opáčil Ribbentrop. Molotovovi tato poznámka nestála za odpověď. Jestliže měl Churchill dar inspirujících poznámek, nacistický ministr zahraničních věcí pouze vyslovoval to, co je každému zřejmé. Molotov se zamyslel nad tím, proč ten pompézní, namyšlený hlupák nemohl být v Berlíně, když město zmizelo z povrchu země. Hitler by ho pak musel nahradit nějakým schopným diplomatem.

Najednou se ozval jakot sirén, který ohlašoval nálet střemhlav útočících ještěřích stíhaček. Ozvalo se protiletadlové dělostřelectvo. Nebylo ho sice tolik co v Moskvě, pomyslel si Molotov, ale bylo jich slušné množství. Žádný z diplomatů u stolu se nepohnul. Všichni se po sobě dívali, jestli dá na sobě někdo znát strach a všichni se zároveň snažili, aby na nich vidět nebyl. Všichni už se někdy ocitli v podobné situaci.

„Ve chvílích jako jsou tyhle, si přeju, aby se vrátily časy, kdy jsem obchodoval s vínem,“ řekl s úsměvem Ribbentrop. Ten měl takovou zvířecí, přirozenou odvahu, když už nic jiného. Během První světové války byl několikrát vyznamenán za statečnost.

„Já bych chtěl ta zatracená letadla sestřelit,“ zavrčel Churchill, jakoby dával někomu neviditelnému rozkaz. Kdyby to bylo tak snadné, pomyslel si Molotov. Kdyby mohl dát Stalin někomu takovýto rozkaz, tak by nás Ještěři za chvíli přestali otravovat - stejně jako hitlerovci. Některé věci se bohužel nedají ovlivnit rozkazy ani toho sebevětšího vůdce. Možná proto hloupí lidé věří v boha, aby měli někoho, jehož rozkazy se musí poslechnout.

Několik bomb dopadlo nedaleko budovy ministerstva zahraničních věcí. Všude kolem byl ohlušující randál. Okna se třásla. Jedno se dokonce vysypalo a roztříštilo se na podlaze. Tlumočníci vykazovali menší klid a odvahu než jejich šéfové. Někteří něco pro sebe huhlali, jeden z Ribbentropových poradců se pokřičoval a začal mezi prsty žmoulat růženec.

Další bomby dopadly snad ještě blíž. Další okno se rozbilo, nebo spíš úplně rozprsklo a vletlo dovnitř. Střepiny prolétly těsně kolem Molotovovy hlavy a zasekly se do zdi. Tlumočník, který se modlil růženec, vykřikl a chytil se za tvář. Tady máš pomoc toho tvého boha, pomyslel si Molotov. Ovšem jeho tvář jako obvykle neprozrazovala, co se mu odehrává v mysli.

„Jestli si přejete, pánové, můžeme se uchýlit do úkrytu v podzemí budovy,“ oznámil Churchill. Tlumočníci se s nadějí dívali na ministry zahraničí. Molotov se rozhlédl po shromážděných. Nikdo nic neřikal, přestože návrh byl rozumný. Molotov to vzal na sebe. „Myslím, že bychom to měli udělat, soudruhu premiére. Ve všech směrech jsou naše životy velmi důležité přinejmenším pro národy, kterým sloužíme. Nesmyslnou ukázkou odvahy nikomu nepomůžeme. Jestliže se můžeme uchýlit do bezpečí, měli bychom to udělat.“

Skoro jako jeden muž diplomaté i jejich tlumočníci vstali a zamířili ke dveřím. Nikdo nepoděkoval Molotovovi za to, že je vysvobodil ze soutěže o nejdůležitějšího z nich, ale Molotov od svých třídních nepřátel také žádné díky nečekal. Když začal sovětský ministr zahraničních věcí sestupovat po schodech dolů, napadla ho ještě jedna historická ironie. Přes všechnu jejich pokročilou technologii, představovali Ještěři z hlediska marxismu—leninismu prehistorický ekonomický systém. Používali totiž otrockou práci a vykořisťovali zdroje dobytých území, aby udrželi svou imperiální strukturu. Proti nim byl Churchill -a dokonce i Ribbentrop!! - pokrokový státník. Ta myšlenka Molotova potěšila a zároveň i trápila.

Když už byli diplomaté skoro ve sklepech, zatřásl budovou ministerstva další výbuch. Cordell Hull uklouznul, až takřka upadl. Na poslední chvíli se zachytil ramene jednoho z japonských tlumočnicků.

„Jesus Christ!“ vykřikl ministr. Molotov tomu rozuměl i bez tlumočníka, ačkoliv Američan vyslovil Christ jako by to byl Chwist. Potom přidal Hull několik ostře znějících poznámek.

„Co říká?“ zeptal se Molotov svého tlumočníka.

„Nadávký,“ odpověděl tlumočník. „Odpusť, soudruhu komisaři, ale nerozumím mu zcela. Američanův přízvuk je jiný než Churchillův, který je mi bližší. Když mluví normálně, je mu rozumět, ale když je rozčilený, je to pro mě dost těžké.“

„Dělej, co umíš,“ řekl Molotov. Ani netušil, že může mít angličtina různé dialekty. Jemu znělo všechno stejně. Stalin a Mikojan mluvili rusky s přízvukem, ale to bylo tím, že jeden byl z Gruzie a ten druhý z Arménie. Měl ovšem pocit, že tlumočník chce naznačit něco jiného. Spíš něco jako rozdíl v ruštině kolchozníka od polských hranic (dřívějších polských hranic, pomyslel si Molotov) a jazyce moskevského dělníka.

Úkryt, do kterého se dostali, měl nízký strop, bylo v něm spousta lidí a dost to tam zapáchalo. Molotov se dost kriticky rozhlížel kolem sebe. Má snad tohle být nejlepší úkryt, co mohou Britové nabídnout důležitým osobám? Podobné zařízení v Moskvě bylo hlouběji, bylo lépe chráněné a zcela jistě bylo o dost větší.

Úředníci a důstojníci poskytl diplomatům, co mohli, ale stále to nebylo nic moc. Churchill řekl: „Pánové, můžeme pokračovat?“

Molotov na chvíli zapochyboval, jestli nepřišel o rozum. Chtěl pokračovat před všemi těmito lidmi? Pak mu ale došlo, že to, co se tady probírá, zcela jistě nebude nikdo hlásit Ještěřům. Na rozdíl od mocností, které se tady sešly, neměly ještěři nájezdnic vybudovanou špiónážní síť, která by je informovala o každém slově nepřítele.

Vlastně to tedy nehrálo žádnou roli. Proto řekl: „Nebudu vám tajit“ - což znamenalo, že mu Stalin řekl, aby jim řekl - „že jsem se sešel s velitelem nepřátelských sil v jeho lodi vysoko nad zemí. Jak se dalo předpokládat, bylo jednání

neúspěšné. Ještěři nepožadovali nic jiného, než naši bezpodmínečnou kapitulaci. V průběhu našeho setkání jsem se ale dozvěděl, že německý ministr zahraničí vedl také jednání s velitelem Atvarem. Myslím, že mám právo se ptát, jestli tatáž jednání vedla Velká Británie, Spojené státy a Japonsko. Jestli ano, myslím, že bychom měli vědět s jakým výsledkem. V jakém stavu ta jednání jsou. Ve stručnosti řečeno, jestli nám nehrozí zrada zevnitř.“

Joachim von Ribbentrop něco rozhořčeně zabručel německy a potom přešel do angličtiny. Tlumočník šeptal Molotovovi do ucha:

„Ano. Je pravda, že jsem probíral jisté záležitosti s Ještěry. Po tom, co se stalo Berlínu je to snad pochopitelné, ne? Nikoho jsem nezradil. Rázně odmítám takové nařčení. Jako důkaz uvádím pokračující bitvy, kterou vede Reich proti silám útočníků.“

„Nechtěl jsem, aby to vyznělo jako nařčení.“ prohlásil Molotov, ačkoliv si dobře pamatoval Atvarova slova, z kterých vyplývalo, že Ribbentrop byl ochotnější, než se teď přiznal. Bylo ovšem dost pravděpodobné, že by na této lži vydělal víc Ještěr než Němec. Ale daleko pravděpodobnější bylo, že lhali oba. Molotov se poškrábal na bradě. „Jak je to s vámi ostatními?“

Cordell Hull řekl: „Já jsem nepodnikal žádné výlety Bucka Rogerse.“

„Tím chce říct, že necestoval do kosmu,“ vysvětloval tlumočník. „A zrovna tak nikdo z vlády Spojených států. Měli jsme s nimi několik rozhovorů na nižší úrovni na našem území, kde jsme probírali otázku přepravy potravin a dalších nevojenských materiálů. Přes území, která drží. Také jsme připravovali výměny válečných zajatců.“

Jsou měkčí, pomyslel si Molotov. Zajatci, které zadržel Sovětský svaz, byli vyslýcháni, pokud mohli podávat cenné informace, ale potom byli zrovna tak jako Němci nebo kulaci odsunuti do sběrných táborů. Co se týče zásobování území, která měli pod svou správou Ještěři... Moskva měla dost starostí s tím, aby nakrmila lidi, kterým dosud vládla. Ti, co zůstali na ještěřím území, byli dobří jako partyzáni nebo špióni, ale nic víc.

Shigenori Togo mluvil německy. Molotov si odněkud pamatoval, že měl za manželku Němku. Molotovův tlumočník z angličtiny uměl i německy. Také mu teď tlumočil: „Říká, že pro jednání s tímto nepřítelem neexistuje žádná omluva.“

Ribbentrop se na japonského ministra zamračil. Ten si pohledu nevšímal a přešel do svého rodného jazyka. Teď začal překládat další Molotovův tlumočník: „Vláda císaře Hirohita kategoricky odmítá jakékoliv jednání s Ještěry, kromě bitevního pole. Nevidím žádný důvod, proč tuto politiku měnit. Budeme pokračovat v boji, dokud neprokážeme svou pravdu. Víme, že tento boj bude obtížný, a proto jsme také zde. Japonsko bude pokračovat v boji bez ohledu na to, jaký přístup zvolí ostatní národy.“

„To samé platí pro Velkou Británii,“ prohlásil Churchill. „Možná budeme hovořit s nepřítelem v rámci toho, co je obvyklé, když jsou dvě země ve válečném stavu, ale nikdy se mu nevzdáme. Odpor proti nepříteli je naše svatá povinnost vůči našim dětem.“

„To říkáte teď?“ řekl Ribbentrop. „Ale co byste řekli, kdyby Ještěři zničili Londýn nebo Washington nebo Tokio nebo Moskvu stejně strašlivou zbraní, která zničila Berlín?“

V místnosti se na několik okamžiků rozhostilo ticho. Byla to lepší otázka, než by Molotov od toho samolibého hlupáka Ribbentropa očekával. Samozřejmě si všiml, že nacistický ministr zahraničí jmenoval hlavní město Sovětského svazu jako poslední. Trochu rozmrzele proto řekl: „Soudruh Stalin nám rozkázal bojovat do konce a sovětská dělnice a ostatní obyvatelstvo se budou řídit podle tohoto rozkazu. Ať se stane cokoliv, jestli mohou použít tento tvrdý přírůstek, pokračovali jsme v odporu navzdory masovému vraždění ze strany Němců, a proto se nepoddáme ani nelidskému vraždění ze strany Ještěřů.“

Ribbentropovy modré oči žhnuly zlostí. Shigenori Togo, jehož národ nebyl ve válečném stavu ani s Sovětským svazem ani s Německem ve chvíli, kdy zaútočili Ještěři, a byl proto v nejsnazší pozici, řekl na adresu obou ministrů:

„Takové řeči, pánové, neslouží nikomu jinému než útočníkovi. Samozřejmě asi nedokážeme zapomenout na své vlastní spory, ale to by nemělo ovlivnit náš boj proti Ještěřům. To by bylo velmi krátkozraké.“

Nemohl vybrat lepší slovo, jestliže chtěl upoutat Molotovovu pozornost. Nevyzpytatelná povaha historického dialektického materialismu udělala z marxisticko—leninského dlouhodobého plánování takřka přírodní zákon. Pětiletý plán v Sovětském svazu toho byl zářným příkladem.

„Použil jsem tuto analogii, abych dokumentoval, že se nedáme zastrašit jakoukoliv silou,“ řekl Molotov. „Ve skutečnosti už nyní Sovětský svaz a Německo spolupracují v některých oblastech, kde může společné úsilí znásobit naše síly proti společnému nepříteli.“ Zde skončil. Jakékoliv další slovo bylo zbytečné.

Ribbentrop přikývl. „Uděláme, co bude nutné, abychom dosáhli konečného vítězství.“

Molotov sice zachovával stále stejný výraz, ale uvnitř se usmíval. Vsadil by se o svou předválečnou daču na Krymu, proti výletu do Gulagu, že Ribbentrop vůbec netušil o jaké formě spolupráce mluvil. Byl si zcela jist, že by tomu nafoukanému blbovi nic skutečně důležitého neřekl.

„Místo abychom demonizovali smrtelné zbraně, které mají Ještěři, měli bychom se soustředit na to, abychom je dokázali vyrobít i pro sebe,“ ozval se Cordell Hull. „Jsem zplnomocněn prezidentem Rooseveltem vám oznámit, že Spojené státy již na tomto programu pracují, a že poskytneme jeho výsledky našim spojencům v této bitvě.“

„Spojené státy a Británie již na tomto programu spolupracují,“ dodal Churchill s nádechem výčitky. „Tím chci jen doplnit ministra Hulla, že se nejedná o čistě jednosměrné poskytování informací.“

Molotovovu kamennou tvář přejel lehký údiv. Kdyby byl on tak indiskrétní jako Hull, vysloužil by si - a také by si jí zasloužil - kulku do týla. Ale teď prý americký ministr hovoří s požeňmáním amerického prezidenta. To je skutečně šokantní. Molotova napadlo, že snad spíše rozumí Ještěřům, než Spojeným státům. Hullova slova prozrazovala takovou naivitu..., že to bylo neuvěřitelné - a také nebezpečné.

Ribbentrop řekl: „Jsme připraveni spolupracovat s jakýmkoliv národem proti Ještěřům.“

„My také,“ přikývl důrazně Togo.

Všichni se dívali na Molotova. Ten si uvědomil, že mlčení není na místě, a proto řekl: „Již jsem oznámil, že Sovětský svaz v současné době spolupracuje s Německem na projektu, který bude výhodný pro obě strany. V zásadě nemáme nic proti podobné spolupráci s jakýmkoliv státem, který bojuje s Ještěry.“

Rozhlédl se kolem po ostatních diplomatech. Ribbentrop se na něj usmíval. Churchill, Hull a Togo zachovávali kamenné tváře, když nepočítáme to, že Churchill lehounilce pozdvihl obočí. Na rozdíl od toho nacistického hlupáka si uvědomovali, že vlastně nic neslibili. Mezi „nemít v zásadě nic proti“ a skutečnou spoluprací byl obrovský rozdíl. To nebylo příliš dobré. Jestli chtěli pokračovat v boji proti Ještěrům, museli se s tím smířit.

Cordell Hull řekl: „Další věc, kterou se musíme zabývat je, jak se chovat k národům, které z jakéhokoli důvodu přistoupily na ďábelský obchod s Ještěry.“ Prohrábl si šedé vlasy na spáncích až skončil popleskáním na lysém zátylku. V Americe měli takových národů dost.

„Mnohé z nich to udělali pouze pod nátlakem a určitě by byly ochotné pokračovat v boji po našem boku proti útočníkům,“ podotkl Churchill.

„V některých případech to může být pravda,“ souhlasil Molotov. Jeho vlastní úsudek byl, že Churchill si zachovával svůj zemitý optimismus, který prokázal, když se postavil Hitlerovi i poté, co byly britské síly vyhnány v roce 1940 z Evropy. Takovýto druh optimismu často vedl k naprosté pohromě, ale na druhé straně někdy zachránil celé národy. Věhlasní váleční „experti“ nedávali rudé armádě proti Wehrmachtu ani šest týdnů - a vida Sověti o rok později stále odolávali do chvíle, než přišli Ještěři a celou situaci zkomplikovali.

Molotov pokračoval: „Partyzánské hnutí, které bojuje proti útočníkům a zároveň i proti kolaborantským vládám, by mělo být podporováno jak organizačně tak materiálně. Vůdci, kteří prokázali slabost a poddali se Ještěrům, musí být co nejdříve nahrazeni.“ Poslední slova řekl s tvrdým pohledem upřeným na Joachima von Ribbentropa.

Německý ministr zahraničních věcí byl sice hlupák, ale ne takový, aby tu narážku nepochopil. „Führer se cítí stále osobně zavázán Mussolinimu,“ řekl a znělo to trochu uraženě.

„To je otázka názoru,“ zahuhlal Churchill. „Ale ministr Molotov má pravdu. Musíme překonat bod, kdy hrají v politice svou roli osobní sympatie a averze. Čím dříve bude Mussolini mrtev a pohřben, tím lépe pro nás pro všechny. V Itálii jsou ještě stále umístěny nějaké německé ozbrojené síly. Ty by nám mohly v tomto úkolu pomoci.“

Zřejmě to řekl nějakým ustáleným rčením, které tlumočník zcela neznal, a proto to přeložil tímto způsobem, ale Molotov to jasně pochopil. Okamžitě dodal: „Kdyby papež doprovodil Mussoliniho do hrobu, byl by to pro nás také pozitivní krok. Ještěři mu nijak neprekážejí v jeho kázáních, a proto se na ně nedívá jako na zlo.“

„Ale bude jeho nástupce lepší?“ zeptal se Shigenori Togo. „V této otázce musíme být opatrní, protože bychom mohli z papeže udělat mučedníka, a tím bychom si proti sobě poštváli celý katolický svět.“

„To bychom asi měli skutečně uvážit,“ přiznal nerad Molotov. Jeho vlastní instinkt mu velel, bojovat proti organizovanému náboženství kdykoliv a kdekoliv. Ale japonský ministr zahraničních věcí měl pravdu. Politické perzekuce by mohly být nebezpečné. Papež sice neměl žádné divize, ale mnozí ho uznávali jako svého duchovního vůdce. Určitě jich měl víc než Lev Trockij, který teď byl našťěstí mrtev s ledovou sekýrou zaťatou do mozku. Protože se mu nechtělo ustoupit jen tak, Molotov ještě dodal: „Možná bychom mohli odstranit papeže takovým způsobem, aby podezření z tohoto činu padlo na Ještěry.“

Cordell Hull se zamračil. „Tyto řeči o vraždění mne znepokojují.“

Jsou dost měkci, pomyslel si znova Molotov. Spojené státy, velké, bohaté, silné a chráněné velkými oceány z východu i západu, si mohly dovolit historický luxus měkkosti. Ani dvě světové války nepřesvědčily Američany o tom, jak velice nebezpečný je tento svět. Ale jestli se rychle neproberou do reality, ani s Ještěry na vlastním dvorku, možná už nedostanou žádnou další šanci.

„Ve válce každý dělá, co musí,“ řekl Churchill jakoby jemně napomínal amerického ministra. Bylo vidět, že se britský premiér poučil a rozhodně viděl dál, než na špičku svého nosu.

Ozvaly se sirény oznamující konec náletu. Molotov jasně slyšel všeobecné úlevné vydechnutí pracovníků ministerstva zahraničí. Ti se teď řadili do fronty a opouštěli úkryt, aby se mohli vrátit ke své práci.

Molotov viděl nekonečné fronty v Sovětském svazu, ale tahle se mu zdála nějaká jiná. Potřeboval několik vteřin, aby si uvědomil, proč tomu tak je. Sovětští občané si stoupali do front se směsí vzteku a rezignace, protože neměli jinou možnost dostat co potřebovali (a protože měli tušení, že jim mnohdy ani dlouhá fronta k ničemu nepomůže). Angličané byli mnohem slušnější, jakoby by beze slov uznávali, že dělají správnou věc.

Však jejich revoluce také přijde, pomyslel si Molotov, a svrhne takové buržoazní přežitky. Zatím se ale zdálo, že ti povýšení buržousti budou pokračovat v boji proti Ještěrům. To samé se dalo říct i o dalších třech mocnostech, i když měl Molotov stále jisté pochybnosti o Německu. Jestliže nějaký národ dovolí, aby se takový hlupák jako Ribbentrop stal ministrem zahraničních věcí, musí v něm být něco zkaženého. Ale hlavní kapitalistické mocnosti se zatím nevzdávaly, i když je Itálie zradila. Tohle se potřeboval dozvědět a s tím se také vrátí ke Stalinovi.

Sam Yeager vedl dva Ještěry chodbou budovy zoologie Hullových biologických laboratoří. Stále nesl pušku a na hlavě měl přilbu, ani ne proto, že by je potřeboval, ale proto, že si na ně zvykl. Ještěři byli učenliví vězňové - určitě učenlivější než by byl on, kdyby ho chytli, napadlo ho.

Zastavil přede dveřmi s číslem 227A. Ještěři se zastavili také. „Dovnitř, Samyeagere?“ zeptal se jeden z nich sykovou angličtinou. Všichni ještěři váleční zajatci vyslovovali jeho jméno a příjmení jako by to bylo jedno slovo. Co by jejich ústa udělala se jménem Sam Finkelstein, bylo čirou spekulací.

Yeagera napadlo, že jeho povely v jejich jazyku jsou asi stejně směšné jako jejich angličtina. Ale dělal, co bylo v jeho silách a odpověděl: „Ano, dovnitř, Ullhassi, Ristine, stateční mužové.“ Otevřel dveře s matným sklem a pokynul jim hlavní pušky, aby vstoupili.

V kanceláři se nějaká dívka potýkala se značně rachotící starou undervoodkou. Když se dveře otevřely, přestala. Její úsměv na přivítanou zmrzl, když viděla dva Ještěry. „To je v pořádku, madam,“ řekl Yeager rychle. „Přišli jsme za doktorem Burkettm. Musíte tu být nová, jinak byste o nich věděla.“

„Ano, jsem zde první den,“ odpověděla dívka. Yeager si jí pozorněji prohlédl a zjistil, že jí může být kolem třicítky. Oči mu automaticky sklouzly k prsteníku levé ruky. Byl tam prsten a to nebylo dobré.

Doktor Burkett vyšel ze své svatyně. Přivítal Ullhasse a Ristina v jejich vlastním jazyce, který byl mnohem lepší než Yeagerův, ačkoliv se ho učili zhruba stejně dlouho. Proto je on profesor v nádherném obleku a já jen hráč nižší soutěže, pomyslel si Yeager bez smutku. Ovšem navzdory tomu ho Ještěři měli raději než Burketta. Alespoň mu to vždycky říkali, když je vedl do jejich místnosti.

Ted' je ale Burkett zavedl do své kanceláře a zavřel za nimi dveře. „Není to nebezpečné?“ zeptala se nervózní dívka. „Ani ne,“ odpověděl Yeager. „Ještěři nejsou žádní potížisté. A navíc, v Burkettově okně jsou mříže, takže nemohou nikam utéct. A úplně pro jistotu“ - přitáhl si židli - „tady budu sedět, dokud nevyjdou ven. Kdyby nevyšli do dvou hodin, tak půjdu dovnitř.“ Sáhl do kapsy košile, vytáhl balíček Chesterfieldek (nebyla to jeho značka, ale v těchto dnech každý vezme, co je) a Zippo. „Dala byste si cigaretu, ehm...?“

„Promiňte, jmenuji se Barbara Larssen. Ano, velmi ráda si vezmu. Děkuji.“ Poklepala cigaretou o stůl, vložila ji do úst a natáhla se k němu pro oheň. Tváře se jí propadly, jak natáhla kouř. Chvilí kouř v ústech podržela a pak ho vyfoukla ke stropu. „Hm, to je paráda. Už jsem nekouřila několik dní.“ Znovu pořádně potáhla.

Yeager se představil a teprve potom si zapálil. „Nenechte se zdržovat, jestli máte moc práce,“ řekl. „Klidně si myslíte, že jsem kus nábytku.“

„Už tady mlátím do stroje nonstop od půl sedmé, takže si snad zasloužím pauzu,“ řekla Barbara a zasmála se.

„Tak dobrá,“ souhlasil Yeager. Natáhl se pohodlně na židli a pozoroval ji. Stála za ten pohled. Nebyla to sice žádná filmová hvězda, ale byla hezká s pěknou usměvavou tváří, zelenýma očima a tmavě blond vlasy plné loken. Aby nějak začal konverzaci, řekl: „Váš manžel je ve válce?“

„Ne.“ To mohla být dobrá zpráva, ale její úsměv stejně uvadl. Po chvíli pokračovala: „Pracoval tady na univerzitě v metalurgické laboratoři, ale před několika týdny odjel do Washingtonu. Už měl být dávno zpátky, ale ...“ Dokouřila cigaretu třemi pořádnými šluky a zamáčkla ji do skleněného popelníku vedle psacího stroje.

„Doufám, že je v pořádku.“ Yeager to myslel vážně. Jestli ten chlapík musel cestovat tak daleko, když jsou všude kolem Ještěři, muselo to být něco velmi důležitého. Ale Yeager stejně nebyl ten typ, co by přál někomu něco špatného.

„To já taky.“ Barbara Larssen se snažila, aby v jejím hlase nebyl slyšet strach, ale stejně se jí to nepodařilo. Ukázala na krabičku Chesterfieldek. „Doufám, že si nebudete myslet, že vás chci nějak využívat, ale myslíte, že bych si mohla dát ještě jednu?“

„Jistě.“

„Děkuji.“ Pokývala spokojeně hlavou, když si zapálila druhou cigaretu. „To je prima.“ Oklepávala popel do popelníku. Když si všimla, jak Yeagerovy oči sledují její ruku, usklíbala se.

„Tohle psaní na stroji je hrob pro mé nehty. Už jsem si jeden zlomila a u třech dalších úplně zničila lak. Ale už jsem na tom byla tak, že jsem nevydržela sedět v bytě, tak jsem se rozhodla, že zkusím dělat něco užitečného.“

„To chápu.“ Yeager vstal a zamáčkl svou cigaretu. Nezapálil si další, protože si nebyl jist, kdy se zase k nějakým cigaretám dostane. „Mám pocit, že když budete pracovat, také přijdete na jiné myšlenky.“

„Je to pravda, ale doufala jsem, že mě to zaměstná ještě víc.“ Barbara ukázala na dveře, za kterými doktor Burkett studoval Ještěry. „Jak jste se dostal k tomu, že hlídáte tyhle ... věci?“

„Byl jsem v jednotce, co je zajala,“ odpověděl.

„Tak to jste dobří. Ale jak vás vybrali, že jste s nimi zůstal? To jste losovali nebo co?“

Yeager se zasmál. „Nee, abych řekl pravdu, tak já jsem porušil stará vojenská pravidla, protože jsem se přihlásil dobrovolně.“

„Opravdu?“ Překvapením povytáhla obočí. „A proč proboha?“

Snažil se jí vysvětlit svou náklonnost k science fiction. Tentokrát zase pozdvihla obočí, ale spíš v tom výrazu, který už viděl tolikrát, že by to ani nespočetl. „Vás tenhle žánr asi moc nezajímá?“ zeptal se.

„Abych řekla pravdu, tak ne,“ odpověděla Barbara. „Než se Jens musel přestěhovat z Berkeley sem, studovala jsem středověkou anglickou literaturu. Takže musím přiznat, že science fiction není můj šálek čaje.“ Pak se zarazila a vypadalo to, že se zamyslela. „Ale jak o tom tak přemýšlím, tak vás vaše literatura připravila na současné události lépe, než Chaucer připravil mne.“

„Hmm, možná ano.“ Sam už byl připraven s plamennou obhajobou toho, co četl s takovou láskou, ale najednou si uvědomil, že to nebude potřeba. Připadal si jako gramofon, na který někdo položil desku, ale pak ho nepustil.

Barbara řekla. „Co se týče mne, kdybych neuměla psát na stroji, tak bych stále trčela v našem bytě v Bronzeville.“

„Bronzeville?“ Ted' bylo na Yeagerovi, aby pozdvihl obočí. „Nijak moc Chicago neznám“ - kdybych tam někdy hrál, tak bych to znal (myšlenky mu letěly hlavou rychleji, než ještěři tryskáč) - „ale mám pocit, že to není zrovna nejlepší čtvrť ve městě.“

„Nikdo mne tam nikdy neobtěžoval.“ řekla Barbara. „Ted' když tu máme Ještěry, tak mám pocit, že se rozdíl mezi bílými a černými takřka smazaly. Nemyslíte?“

„Asi máte pravdu,“ řekl Yeager, ale bylo mu jasné, že to nezní příliš přesvědčivě. „Ale ať už máte jakoukoliv barvu, v Bronzeville můžete narazit na pěknou řádku darebáků. Hm... něco mne napadlo. Kdy tady končíte?“

„Až mne doktor Burkett pustí,“ odpověděla. „Alespoň si to myslím. Už jsem vám říkala, že jsem tu nová. Proč se ptáte?“

„Doprovodil bych vás domů, kdyby vám to ... Hej, co je vám k smíchu?“

Barbara se smála, hlavu zakloněnou a vydávala přitom zvuky, které by si člověk spletl s vytím vlka. Yeager cítil, že

rudne. „Myslím, že by můj manžel vaší nabídku ocenil,“ řekla, „ale asi jenom jako abstraktní nabídku ochrany a ne skutečný doprovod, jestli mi rozumíte.“

„Tak jsem to nemyslel...“ protestoval Yeager. Ale jakmile ta slova vypustil, uvědomil si, že neříká úplnou pravdu. Samozřejmě, že jeho první myšlenka byla naprosto nevinná, ale někde hlouběji v podvědomí cítil, že by nebylo pravda, kdyby tvrdil, že se mu nelíbí, nebo že ji neshledává dostatečně atraktivní. Mrzelo ho, že ho prokoukla rychleji než on sám sebe.

„Taky mne vaše nabídka nijak neurazila a jsem si jista, že byla dobře míněna,“ řekla. „Myslím, že někteří muži to jenom zkusí, a pak by jim vadilo, kdyby slyšeli něco jiného než „ne děkuji“, ale myslím, že vy nejste tenhle typ.“

„Nu... ano,“ odpověděl neurčitě a zmlkl.

Barbara dokouřila druhou cigaretu, podívala se na své náramkové hodinky (elektrické hodiny na zdi nešly) a řekla: „Asi bych se zase měla dát do práce.“ Naklonila se nad psací stroj a prsty se jí rozeběhly po klávesnici. Znělo to jako kulomet. Yeager znal pár reportérů, co psali rychleji než Barbara, ale ne mnoho.

Natáhl se na židli. Stěží si uměl představit snadnější práci. Ovšem s výjimkou toho, kdyby se něco stalo v kanceláři Dr. Burketta, nebo kdyby ho Dr. Burkett potřeboval, což nebylo příliš pravděpodobné, protože vědec byl přesvědčen, že všechno ví nejlépe. Neměl nic jiného na práci než sedět a trpělivě čekat.

Plno lidí by to za chvíli nudilo, ale ne veterána dlouhých přesunů jako byl Sam Yeager. Yeager znal horší věci. Takhle si mohl přemýšlet, o čem chtěl. Třeba o baseballu, nebo o oblíbených knížkách, nebo o Ještěrech. Nebo dokonce o boji, i když toho ještě moc nezažil.

A taky přemýšlel o Barbaře Larssen. Konec konců seděla přímo před ním.

Ona ho také nedokázala úplně ignorovat. Čas od času vzhledla od své práce a usmála se na něj. Některé z jeho myšlenek byly sice příjemné, jak už to tak bývá, když je muž v přítomnosti mladé hezké dívky, ale bohužel skoro nic neznamenaly. Jiné byly smutnější a měly hořkou příchuť. Býval by si přál, aby jeho bývalá žena také měla starost, když byl na cestách tak, jako měla Barbara starost o svého manžela. Jak se vůbec ten chlapík jmenoval? Jens. Tak to bylo.

Ať už to věděl nebo ne, Jens Larsen byl šťastný chlapík.

Po nějaké době se otevřely dveře pracovny doktora Burketta. Vyšel samotný Burkett, tvářil se skoro nadšeně a bylo vidět, že je sám se sebou spokojen. S ním vyšel i Ristin a Ullhass. Yeager nebyl příliš silný v tom, aby poznal, co jejich výrazy znamenají, ale bylo jasné, že nejsou nijak ztrápení nebo vynervovaní. Burkett řekl: „Tak, přiveď je zase zítra, vojáku. Pokud možno v tu samou dobu.“

„Je mi líto, pane,“ řekl Yeager, kterému to vůbec líto nebylo, „ale podle plánu, který jsem viděl, mají zítra strávit celý den s doktorem, ach... Fermim. Aha, Fermi je to jméno. Budete se muset pokusit si na ně udělat čas někdy jindy.“

„Já znám doktora Fermiho!“ Skoro vykřikla Barbara Larssen. „Jens s ním spolupracuje.“

„To je nepříjemné,“ řekl doktor Burkett. „Budu si muset stěžovat na patřičných místech. Jak má člověk provádět pořádný experimentální program, když jsou objekty toho výzkumu každou chvíli v nejnevhodnější okamžik odváděny někam jinam?“

Co to znamenalo, je jasné, pomyslel si Sam. Burkett se prostě neobtěžoval, aby se podíval, jaký je plán s těmi Ještěry a udělal si program svých experimentů bez toho. To je jeho chyba. Nahlas ale Yeager řekl: „To je mi líto pane, ale protože máme mnohem více výzkumníků a různých expertů, než máme Ještěrů, musíte se s nima rozdělit, jak to nejlépe půjde.“

„To jsou jenom bláboly!“ řekl Burkett. „Fermi je jenom fyzik. Co ho asi tak můžou naučit?“

Sice to byla jen řečnická otázka, ale Yeager na ni stejně odpověděl. „Nemyslíte pane, že by bylo v první řadě zajímavé, jak se vůbec dostali na zem?“ Burkett na něj zíral velmi překvapeně. Možná předpokládal, že když je někdo v armádě, tak je to úplný hlupák, který nemá špetku vlastního rozumu.

Barbara řekla: „Mám vám naplánovat další sezení s Ještěry, jakmile budou mít volno, doktore Burkette?“

„Ano, udělejte to,“ odpověděl, jako kdyby byla součástí nábytku. Pak se vrátil zpět do své soukromé svatyně a praskl za sebou dveřmi. Barbara Larssen a Yeager se na sebe podívali. On se zašklebil a ona se začala chichotat.

„Doufám, Barbaro, že se váš manžel vrátí v pořádku domů,“ řekl tiše.

Její smích okamžitě utichl, jakoby ho uřízl nožem. „Já také,“ odpověděla. „Mám strach. Je pryč déle, než by měl být.“ Její pohled utkvěl na dvou Ještěrech, kteří stáli u dveří a čekali na Yeagera, který měl říct, co bude následovat. Yeager pokýval hlavou. Život nejednoho člověka by byl daleko jednodušší, kdyby se Ještěři vůbec neobjevili.

„Kdyby vám někdo dělal potíže, protože tu není váš manžel, tak mi řekněte,“ řekl. Sice nikdy neměl pověst nějakého drsnáka, když hrál baseball, ale zrovna tak nikdy nenosil pušku s bajonetem.

„Děkuji Same. Snad to nebudu potřebovat.“ řekla smutně. Přesto v tom hlase bylo cítit, že on nepatří mezi ty, kteří by ji nějak ztěžovali život. Odpověděl pouze pokrčením ramen, aby jí dal vědět, že pochopil, co chtěla říct.

Obrátil se k Ještěrům a pokynul svou puškou. „Tak jdeme, potvory.“ Ustoupil stranou, aby Ještěři mohli vyjít z kanceláře první. Barbara Larssen zdvihla telefonní sluchátko, usklíbila se a zase ho položila. Asi tam není žádný tón, pomyslel si Yeager. V těchto dnech snad nic nefunguje. Burkett si bude muset holt na další kolo jednání počkat.

Motor jeho Plymouthu vydal strašlivý zvuk, jako kdyby byl zasažen granátem. Jens Larssen věděl, že to asi bude konec. Byl fyzik a poznal, když motor dodělává. Na přístrojové desce před ním se zároveň rozsvítila světla baterie a teploty. On sám by mohl pokračovat, protože sil měl dost. Jediné, co mu k tomu chybělo, bylo auto. Ještě ujel několik stovek yardů a pak se rozhodl, že vůz odstaví na odstavný pruh, aby neblokoval dálnici 250.

„Sakra.“ řekl, jak tam seděl a pozoroval svítící světla na přístrojové desce. Kdyby nemusel používat tak často místo benzínu kdovíjakou náhražku, kdyby nemusel používat místo vybombardovaných cest různé objížďky, které skoro nebyly cestami, a kdyby ti zatracení Ještěři nepřišli... neseděl by teď někde ve východním Ohio, což bylo celé dva státy od místa, kde měl zrovna být.

Po nějaké době dokázal odtrhnout pohled od přístrojové desky a pohlédl ven špinavým zaprášeným předním oknem. Kousek před ním se objevily obrysy mata. Mechanici z různých městeček mu již několikrát pomohli, aby vůz alespoň chvíli šel. Možná se to podaří i tentokrát. Trochu ovšem o tom pochyboval - Plymouth nikdy nevydal tak strašný zvuk, jako tentokrát — ale nehledě na to, musel to zkusit.

Když vystupoval z vozu, všiml si, že v zapalování nechal klíč, ale řekl si, že je to jedno, možná se někdo pokusí ten auťák ještě kousek dát stranou, aby mohl projet. Praštil dveřmi, aby trochu ulevil svému vzteku. Potom vzal zezadu kabát, přehodil si ho přes rameno a vykročil směrem k městu.

Provoz nebyl příliš hustý. Přesněji řečeno, nebyl tam vůbec žádný provoz. Minul dva vozy, které vypadaly, že stojí v odstavném pruhu ještě déle než jeho, a pak minul úplně spálený vrak vozu, který byl zjevně napaden ze vzduchu a teď tam stál jako smutná výčitka. Ať už to bylo jakkoliv, žádný vůz kolem něj neprojel. Jediné co slyšel, byly jeho vlastní kroky na asfaltu.

Na hranici města stála cedule s nápisem VÍTEJTE VE STRASBURGU. DOMOVÉ BRATŘÍ GARVERU - NEJVĚTŠÍHO OBCHŮDKU NA SVĚTĚ. Pod tím bylo napsáno menším písmem POČET OBYVATEL (1940) 1305.

Jens si pohrdlivě odfoukl. No dobře, tak byl v Maloměstě USA. To je v pořádku. I to počítání obyvatelstva již bylo staré dva roky, ale starosta nebo někdo z radních se nenamáhal to číslo opravit. Proč by asi taky měl? Vždyť se to za tu dobu mohlo změnit jenom o pár desítek — nanejvýš.

Šel dál. První pumpa, ke které došel, byla zavřená a zamčená. Mezi dvěma benzinovými stojany seděl velký tlustý pavouk, což naznačovalo, že ta pumpa už je zavřená nějakou dobu. To nevypadalo příliš povzbudivě.

Obchod o půl bloku dál byl otevřený. Rozhodl se, že půjde dovnitř a podívá se, jestli by měli sodovku. Byla to už pěkná doba, co měl naposled v ústech něco studeného a tekutého, nebo dokonce i teplého tekutého. Měl stále ještě nějaké peníze. Plukovník Groves ve White Sulphur Springs se k němu zachoval velmi laskavě. Nebyl příliš zvyklý na to, aby se k němu někdo choval s takovou úctou.

V obchodě bylo šero. Bylo zřejmě, že je elektřina vypnuta. „Je tu někdo?“ zavolal Larssen a rozhlížel se po obchodě.

„Tady vzadu,“ odpověděl ženský hlas. Nebyla to ovšem jediná odpověď, které se mu dostalo. Mnohem blíž k němu se ozval nějaký sykot. Dva Ještěři vyšli zpoza stojanu s nějakou kosmetikou, který je plně zakrýval, protože byl vyšší než oni. Jeden nese pušku a ten druhý měl v rukou plno různých svítek a baterek.

Larssen měl v první chvíli pocit, že by se měl otočit a utíkat, jak to jen půjde. Neměl vůbec tušení, že zabloudil na území, které ovládá nepřítel. Měl pocit, jako by na sobě nesl ceduli s nápisem NEBEZPEČNÁ OSOBA — NUKLEÁRNÍ FYZIK a to všechno ještě písmeny vysokými alespoň třicet centimetrů. Naštěstí svému prvnímu impulsu nepodleh. Po chvíli mu došlo, že pro Ještěry je prostě další osobou. Pravděpodobně vůbec nemohli zjistit, že není jeden z obyvatel Strassburgu.

Ještěři opustili obchod i se svým nákladem. „Vždyť ani nezaplatili!“ vyjel Jens. Samozřejmě, že při zpětném pohledu to byla nehloupější věc, jakou v tu chvíli mohl říct.

Žena z obchodu zcela jistě rozpoznala, že je to úplná hloupost, co řekl. „Ale ani mne nezastřelili, takže si myslím, že je to nerozhodně.“ řekla. „Teď se vás zeptám, co pro vás můžu udělat?“

Tváří v tvář k této skutečnosti Larssen odpověděl velmi uctivě. „Kousek od města se mi porouchal vůz. Hledám někoho, kdo by to dokázal opravit. A jestli máte coca-colu nebo něco takového, rád bych si to od vás koupil.“

„Mám tady Pepsi colu,“ řekla žena. „Dělá to pět dolarů.“

To byla ještě horší zlodějna než ve White Sulphur Springs, ale Larssen zaplatil bez mrknutí oka. Pepsi cola sice nebyla vůbec chladná, ale stejně mu chutnala jako nektar bohů. Jens jí vypil prakticky jedním hltém a přitom dumal, jestli náhodou neexploduje po tak rychlém vypití bublinek. Když se po tom gurmánském šoku vzpamatoval, řekl: „Teď co se týče mého vozu...“

„Charlie Tomkins má garáž na North Wooster, kousek od obchodu bratří Garverů.“ Žena ukázala směrem, kde byla North Wooster. „Jestli vám může vůbec někdo pomoci, tak je to asi on. Děkuji za to, že jste nakoupil u Walgreenů, pane.“

Když jí podával prázdnou láhev, otevřela pokladnu, sáhla do ní, vytáhla pětník a podala mu ho.

„Vaše záloha, pane.“

Velmi překvapen zastrčil minci do kapsy. Bylo zvláštní, záloha zůstávala stejná, i když ceny rostly.

Strasburg nebyl nijak velký, aby se v něm ztratil. Našel North Wooster bez problémů. Obrovský nápis upozorňoval na obchod bratří Garverů. Je potřeba říci, že nápis na kraji města na rozdíl od dalších maloměstských cedulí a nápisů nelhal. Obchod se skutečně rozkládal na ploše několika akrů. Na parkoviště před ním se určitě mohlo pohodlně vejít sto vozů. V tuto chvíli tam nebyl žádný.

To ovšem neznamenalo, že parkoviště zelo prázdnotou. Aniž by si všiml bílých čar namalovaných na betonu, stálo tam několik nákladních vozů. Nebyly to ovšem nákladáky, které vídal Jens dřív. Byly větší, tišší a zároveň mu připadalo, že měly víc aerodynamický tvar. Když se rozjely, nedělaly randál, jako pozemské nákladáky. Ani z jejich výfuku nevycházely takové ohromné mraky dýmu.

U bratří Garverových prostě řádili Ještěři.

Před obchodem stáli dva Ještěři s puškami připravenými ke střelbě pro případ, že by se pár lidí, co stáli přes ulici, nějak pokusili jim zabránit v drancování. Ovšem tváří v tvář střelným zbraním, které měli k dispozici Ještěři, se k tomu nikdo nechystal.

Jens se přidal k té skupině lidí. Dva nebo tři na něj po očku pohlédli. Byl to Cizinec, a to cizinec s velkým C. Sám vyrůstal v malém městě, než šel studovat na univerzitu, a tak dobře věděl, že by tu mohl žít dvacet let a stále by si o něm zcela jistě mysleli, že je cizinec, ale možná už by neměl to velké písmeno vepředu.

„Zatracená ostuda,“ řekl někdo. Někdo jiný přikývl. Larssen ne, protože nebyl občanem tohoto města, jeho názor

vůbec nestál za úvahu. Prostě tam stál a díval se.

Ještěři přesně věděli, jaké zboží chtějí. Vyšli ven z obchodu bratří Garverů s kotouči měděného drátu přes rameno, v rukou měli různé nástroje a na vozíku za sebou táhli elektrický generátor.

Jens se pokoušel najít v tom, co nesli, nějaký smysl. Nejdřív mu to žádný nedávalo, ale pak si uvědomil, že většina toho, co si Ještěři vzali, byly nástroje, které by jim pomohly vyrobit nebo opravit jejich věci, místo aby si vzali již hotové výrobky z nějaké pozemské továrny. Jens se poškrábal na hlavě a nevěděl, co si o tom má myslet. To mohlo znamenat dvě věci. Jednak, že se útočníci rozhodli zde usadit nadlouho. Ale na druhou stranu to zase mohlo znamenat, že jejich vlastní zdroje pomalu docházejí, a že se musí rozhlédnout po čemkoliv, co by jim pomohlo to opravit, ať už to seberou, kde to jen jde. Jestli tomu bylo opravdu tak, tak to bylo potěšující.

„Tohle to je banda zatracenejch zlodějů, tak tomu říkám já, nic jiného nejsou,“ řekl někdo z davu, když další nákladák odjížděl z parkoviště. Po těch slovech většina lidí souhlasně zabručela. Tentokrát Larssen také přikývl. Ať už měli Ještěři jakýkoliv důvod pro činnost v obchodě bratří Garverů, dělali svou práci poctivě a velmi tím připomínali lidi. Najednou přijel k obchodu po Woosterově ulici podivný vůz. Těžko si představit něco úplně opačného než byly tiché elegantní nákladáky Ještěřů. Tohle byl vůz tažený koněm, který řídil vousatý muž ve velkém černém klobouku. Přijel, zajel na parkoviště, jakoby bylo plné normálních vozidel, fordů, plymouthů a jiných. Zatáhl brzdu a přivázel k ní uzdu od koně. Pak kráčel směrem ke dveřím, kde stála stráž.

„Aha, Amishové přijíždějí na svůj každoroční nákup k bratrům Garverům,“ shrnul pozorování někdo z davu.

„Přál bych si, abych měl taky takový vozík.“ prohodil někdo další. „Kůň potřebuje jen trávu, ale ten můj zatracenej vůz zdaleka ne.“

Ještěři s puškami zastoupili amishskému farmáři cestu do obchodu. Něco jim říkal, ale protože nezvýšil hlas a byl otočen zády, Larssen vůbec nic neslyšel. Měl ovšem pocit, že si ten farmář říká o dost velké potíže.

Najednou ke dveřím přišel další Ještěř. Možná mluvil anglicky, protože farmář začal mluvit k němu, místo ke strážným. A potom k velkému překvapení Jense i ostatních, útočník z kosmu ustoupil stranou a nechal farmáře vejít dovnitř. Ten se objevil za chvíli zpátky a nesl si pilu, sekyru a nějaké černé oblečení. Pokýval úslužně Ještěřům, prošel klidně kolem nich, vylezl na svůj vozík a odjel pryč.

Nechtěl nic z toho, co potřebují Ještěři, proto ho nechali, aby si vzal, co chtěl, pomyslel si Jens. To bylo od nich chytré. Podle farmáře byli možná Ještěři na stejné úrovni jako ostatní lidé, kteří neměli stejné náboženské cítění, které ho provázelo celým jeho životem. Larssena nikdy nenapadlo, že by žil takovýmto jednoduchým životem, svázaný starými a velmi striktními pravidly. Protože byl fyzik, dobře chápal různé přírodní zákony, a věděl samozřejmě, že je potřeba se podle nich řídit. Ovšem nástroje, které ke své práci používal, byly daleko složitější než pila, sekyra, kůň a vozík.

To mu připomnělo, proč vlastně přišel na toto místo. „Ví někdo z vás, jestli je garáž Charlieho Tomkinse otevřená?“ zeptal se.

„Ne, teď zrovna není otevřená,“ řekl chlapík, který předtím mluvil o Ještěřech jako o zatracených zlodějích, „a to proto, že já jsem Charlie Tomkins. Co pro vás mohu udělat, cizinče?“

„Mám asi míli od města vůz, který mi vypověděl službu,“ odpověděl Larssen. „Myslíte, že byste se na to mohl podívat?“

Mechanik se zasmál. „Nevidím důvod, proč ne. Abych řekl pravdu, poslední dobou nemám moc práce... a asi je to i vidět. Co je s tím vašim autem?“ Když Jens popsal, co s autem zažil, Tomkins se zatvářil velmi vážně. „To vypadá dost špatně. Nu což, půjdeme se na to podívat. Pojďte se mnou do mé dílny, protože asi budu potřebovat nějaké nářadí.“

Žena v obchodě měla pravdu, když říkala, že je garáž hned vedle obchodu bratří Garverů. Tomkins popadl jeho brašnu s nářadím. Protože vypadala, že je dost těžká, Larssen řekl: „Já vám jí vezmu, jestli je potřeba. Máme před sebou pěkný kus cesty.“

„Jen se nebojte, pojďte se mnou.“ Mechanik dovedl Larssena k podivnému bicyklu, na kterém byla přivařena soustava trubek. Položil brašnu s nářadím na místo, které k tomu bylo zřejmě určeno, posadil se pohodlně do sedla a otočil se na Larssena: „Můžete se posadit za mě. Při tomto způsobu cestování nepotřebuji benzin, což je pro tuto dobu jako stvořené.“

Sice to všechno vypadalo velmi logicky, ale Jens měl pocit, že na něčem podobném jel naposled ve třetí třídě. „Uveze nás to oba?“ zeptal se.

Tomkins se zasmál. „Už jsem za sebou vezl větší chlapíky než jste vy, příteli. Jistě, jste vysoký, ale jste hubený jako lunt. Slibuji vám, že nebudeme mít žádné potíže.“

A skutečně skoro žádné potíže neměli. Jediné potíže, které se objevily, byly způsobeny tím, že Larssen už neseděl několik let na kole, a bylo zajímavé, že tělo tak jednoduchou věc, jako je jízda na kole, zapomnělo. Proto Jensovi chvíli trvalo, než našel smysl pro rovnováhu. Charlie Tomkins mezitím beze slova vyrovnával jeho různé náklony, a všechno dobře dopadlo, pomalu se rozjeli.

„Odkud jste, pane?“ zeptal se Tomkins, když míjeli ceduli vítající lidi do Strasburgu.

„Z Chicaga,“ odpověděl Larssen.

Mechanik otočil hlavu, tím trochu strhl Larssena do strany a málem se vyválel v příkopě. Proto radši nic neřekl a věnoval se řízení. Po chvíli, když vyrovnali jízdu, se otočil přes rameno: „Asi se tam chcete vrátit, co?“

„To je pravda. Proč se ptáte?“

„Ale jen tak.“ Tomkins šlapal beze slov do pedálů a potom začal smutnějším tónem: „Však víte, jak to je. Asi byste neměl moc říkat, odkud jste, kdyby se vás někdo ptal. Chicago je zatím svobodné, že? No určitě je. Ani se vás nebudu ptát, jestli byste to chtěl nebo ne, protože je mi zcela jasné, že byste nechtěl, aby se Ještěři dozvěděli, kam máte zaměřeno.“

„A jak by se to Ještěři...“ Larssen překvapeně zmlkl. „Snad nechcete říct, že by jim to lidé řekli?“ Věděl, že už Ještěři mají

své spolupracovníky mezi lidmi, například varšavské Židy, Čiňany, Italy nebo Brazilce, ale do této chvíle si neuměl představit, že by se i mezi Američany mohl najít nějaký kolaborant. Teď pochopil, jak byl naivní.

Tomkins řekl: „Někteří lidé, však to znáte, chtějí prostě dobře vycházet se svým šéfem, ať už je tím šéfem kdokoliv. Dalším lidem to ovšem může vadit.“ Zdálo se, že se tomu dál nechce věnovat, místo toho šlapal dál. Po chvíli ukázal rukou dopředu: „Není támhle to auto vaše? Ten Plymouth?“

„Ano, je.“

„Tak jo. Podíváme se, jestli s tím něco zmůžeme.“ Tomkins zastavil kolo tím, že prostě spustil nohy na asfalt a zabrzdl. Pak s Jensem slezl z kola. Mechanik sundal svůj kufřík s nářadím a přešel k opuštěnému automobilu. Otevřel kapotu a podíval se do motoru.

Po chvíli prohlížení smutně hvízdal. „Pane, nerad vám to říkám, ale máte prasklý blok motoru.“

Po chvíli se ozval další smutný povzdech. „Zdá se, že písty jsou také úplně v prdeli... jestli mi tedy odpustíte ten sprostý výraz. Na co jste to sakra v poslední době jezdil?“

„Však to znáte. Na co se dalo. Co dneska člověk sežene.“ Odpověděl Larssen popravdě.

„No jo, já přesně vím, jak to teď chodí. Ale řeknu vám upřímně, že i kdyby byly staré dobré časy, nevím, jestli bych tohohle chudáka ještě dokázal postavit na nohy. Teď bych řekl, že to zcela určitě nesvedu. Opravdu to říkám nerad, ale nechci vám lhát.“

„Jak se ale teď dostanu do Chicaga?“ Larssen se neptal přímo Tomkinse, byl to takový výkřik k bohům, kteří ho stejně neslyšeli. Když projížděl Ohiem na východ nebyli Ještěři ještě tak daleko na severu. Ovšem v té době bylo jeho auto ještě v celkem dobrém stavu.

„To vám bude trvat věčnost, než tam dojdete,“ řekl Tomkins. „Jak to může být daleko? Takové tři nebo čtyři stovky mil? No to bude pěkná cesta.“

Jens zíral v rozpacích na mechanika. To bude trvat nejmíň dva týdny, ale ještě spíš měsíc. A bude se muset skrývat před Ještěry, možná i před bandity. Člověk by nikdy nevěřil, na koho může v Americe natrefit, od té doby, co zmizel Divoký Západ. Navíc se také blížila zima. Nebe už dávno nepřipomínalo jasnou modrou letní oblohu. Barbara si už možná myslí, že je mrtev, když se takovou dobu nevrací.

Jeho oči najednou spočinuly na Tomkinsově kole. Ukázal na něj. „Řeknu vám, co bychom mohli udělat. Vyměníme moje vozidlo za to vaše. Můžete ho rozebrat, a použít na náhradní díly pro další porouchaná vozidla.“ Kdyby mu někdo řekl v době, než přišli Ještěři, že vymění svůj dva roky starý Plymouth za postarší bicykl, myslel by si, že se zblázní. Ovšem než přišli Ještěři, tak by nebyl žádný problém to auto spravit, lépe řečeno vůbec by se nedostalo do tohoto stavu.

Ovšem teď... teď Charlie Tomkins pohlédl na kolo, potom na Plymouth a pomalu zavrtěl hlavou. „Co mi to nabízíte, pane? Copak si myslíte, že se dostanete do Chicaga a ponesete to svoje auto na zádech? Musel bych být úplný blázen, kdybych vám dal to svoje kolo. To auto tady necháte, tak jako tak.“

„Co ????“ Larssen měl sto chutí mechanika zavraždit. Byl tak zoufalý, že ho přepadla hrozná slabost. Najednou ho napadlo, kolik se asi odehrálo vražd, od té doby, co Ještěři přepadli Spojené státy a vlastně i celý svět. Lidé jsou zoufalí a proto jsou schopni udělat všechno možné... tak proč ne zabít, když mají pocit, že je to potřeba?

Aby lépe odolal svému pokušení, zabořil ruce hluboko do kapes. Prsty najednou nahnatal vedle drobných i svůj věrný zapalovač. Zippo na rozdíl od Plymouthu fungovalo a zdálo se, že bude fungovat věčně.

Vytáhl zapalovač a škrtl s ním. „Když si se mnou nevyměníte moje auto za kolo, Charlie, tak já to zatracený auto zapálím. Uvidíme, jak se vám to bude líbit.“

Mechanik se začal prohrabovat ve své tašce na nářadí a vztekle si něco huhlal pro sebe. Larssenovi najednou úplně vyschlo v ústech — možná nebyl jediný, kdo myslel na vraždu. V tu chvíli Tomkins přestal přehazovat nářadí. Zvuk, který vydal, zněl velmi nepřírozně, ale byl to smích. „Sakra to jsou ale časy,“ řekl, na což mohl Jens pouze pokývat hlavou. „Dobrá, Larssene, vezměte si ten bicykl. Doufám, že se mi podaří někde sehnat nějaký jiný.“

Larssen si oddychl, ale ne na dlouho. Jeho Zippo by možná dokázalo zapálit Plymouth, ale určitě by nedokázalo pobrat všechny věci, které měl ve voze. Pomalu přešel ke kufru a otevřel ho. Vzal menší ze zavazadel, potěškal ho a pokusil se do něj přidat ještě něco z toho druhého. Dělal co mohl, ale přesto tam plno věcí zůstalo. Potom sundal z kroužku klíč od vozu a podal ho Charlie Tomkinsovi.

Přešel ke kolu, zdvihl ho a přehodil pravou nohu přes sedlo, jakoby nasedal na koně. Pomalu šlápl do pedálů. Šlo to ještě hůř, než když jeli s Charliem Tomkinsem. Ale nějakým způsobem se mu podařilo, že zůstal zpřímá a pomalu se rozjel dopředu. Po několika stovkách metrů se velmi opatrně otočil přes rameno. Tomkins už rozbaloval zavazadlo, které nechal ve voze. Tiše zaklel a pokračoval v cestě.

PO—2 se hnál nocí tak nízko, že i pouhá nepozornost nebo malý kopeček by mohl stál Ludmilu Gorbunovou život. Její kukuruzník se snažil najít díru, kterou by bylo možno proniknout na území Ještěřů. Novější letadla Rudé armády měla sice o něco vyšší rychlost a lepší zbraně, ale zároveň na nich bylo mnohem víc železa a létala ve větších výškách, takže se nemohla před nepřítelem nijak schovat. Zatímco tento postarší dvojplášník byl tak pomalý a létal tak nízko, že si ho skoro nikdo nevšiml.

Chladný vítr váł Ludmile do tváře. Nic naplat. Ve vzduchu už byl podzim. Brzy začnou deště. Proti své vůli se pousmála. Blížila se rasputica, období bláta, které vloni tak zdrželo fašisty. Ludmilu najednou napadlo, jak si asi poradí obrněné vozy Ještěřů s tou řídkou kaší, kterou se budou muset prodírat.

Také jí napadlo, co asi udělali její nadřízení s těmi dvěma Němci, které dopravila z ukrajinského kolchozu ke svému pluku. Bylo to zvláštní, že se dřívější nepřátelé na smrt stali jejich spojenci. A zrovna tak bylo poněkud zarážející si uvědomit, že i nacisté jsou lidské bytosti jako oni. Bylo určitě snazší, když byli pouhými šedými myši, které občas

pokropila ze svých kulometů.

Pohlédla na mapu, kterou se snažila udržet na svých kolenou a která byla slabě osvětlena z přístrojové desky. Letěla nad řekou. Dívala se, jestli pozná nějaké místo. Ano, tady by teď měla být Slovečna, což znamená, že hned potom se bude muset ostře otočit na jih...ted'.

Najednou se jí zrychlil dech, když spatřila na obzoru světla.

Někteří Ještěři stále udržovali ten hloupý zvyk, že osvětlovali svá noční ležení. Možná si mysleli, že je to ochrana před pozemním útokem. Když si Ludmila uvědomila, jakou mají sílu jejich zbraně, možná měli pravdu. Ona nebyla maršálem Sovětského svazu, aby věděla všechno o pozemní taktice, ale určitě věděla, že je pro ní daleko jednodušší střílet po něčem, co je osvětlené.

Nemohla si dovolit vzlítout vzhůru, a pak se tiše snést k útoku jako to dělala v případě nacistů. Letadla, která zaútočila na Ještěry z větší výšky, se většinou dostala na zem v několika malých kusech, a tato lekce všem stačila. Jedinou šancí bylo, zůstat tak nízko, jak to jen šlo.

Ani to vždycky nestačilo. Její pluk byl rozmetán na malé kousíčky. Věděla, že pouze tři nebo čtyři piloti stále ještě létají. Pluk byl samozřejmě rozdělen na malé části, protože létat ve velkých formacích proti Ještěrům nemělo vůbec žádný smysl. V těchto dnech kukuruzníky létaly nanejvýš po dvou, nikdy ne ve větších formacích.

Osvětlená plocha se najednou objevila těsně před ní. Prstem nahmatala spoušť svého kulometu. Rozhlížela se po nějakém terči a najednou zahlédla nějaká vozidla pod maskovací sítí. To budou nákladáky, napadlo Ludmilu. Ještěři své tanky prakticky nemaskovali, protože si byli jisti, že pozemní zbraně jim nedokáží ublížit.

Začala pálit. Střelba kulometů úplně rozklepala malé letadlo, takže si najednou připadala jako list v silném podzimním větru. Světelné střely dobře ukazovaly, kam její palba dopadá.

Takřka v tu samou chvíli začali Ještěři opětovat její palbu. Jejich střelba byla mnohem silnější než bývala střelba Němců. Ludmile připadalo, že na ní střílí tisíc automatických zbraní najednou. Slyšela, jak kulky pleskají a prorážejí plátnem na křídlech jejího kukuruzníka.

Potom vzplál jeden z nákladáků dole a proměnil se v modrobílou kouli vodíkového plamenu, tak odlišnou od žlutooranžových plamenů hořícího benzínu. Náhlý náraz horkého vzduchu udeřil Ludmilu do tváře. Snažila se udržet svoje letadlo pod kontrolou. Vší silou držela řídicí páku a pedály, a tak se jí dařilo držet se ve vzduchu.

Za prvním nákladákem následovalo několik dalších s hlasitými explozemi. Ted' už Ludmila nestřílela, ale naopak se snažila ze všech sil zmizet z místa činu do přátelské temnoty. Několik Ještěrů po ní stále střílelo, ale už jich bylo mnohem méně. Většina utíkala k ohni a snažila se zabránit co největším škodám. Když se Ludmila dostala bezpečně pod příkrov noci, dovolila si ten přepych, že na chvíli pustila jednou rukou řídicí páku a sevřenou pěstí zahrozila proti tmavé obloze. Tentokrát jim dala co proto.

Ted' jí zbývalo najít cestu domů. I bez přestálého boje byla navigace všechno možné, jen ne snadná. Snažila se letět podle kompasu, nařízeného na kurs 047. To by jí mělo přivést do blízkosti vzdušného prostoru, který znala a v němž operovala. Zkontrolovala své hodinky a potom rychloměr, což byly nástroje, které se používaly pro noční létání. Po nějakých — no — zhruba padesáti minutách začne létat v kruzích a bude se snažit najít světla pro přistání.

Už to, že přežila svou misi, jí mohlo naplnit hrdostí, když si vzpomněla, kolik jejich přátel se nevrátilo. A tentokrát navíc za sebou skutečně nechala značnou pohromu pro Ještěry.

Bud' byla lepší navigátor, než si myslela, anebo měla větší štěstí než obvykle, protože zahlédla světla, která jí měla navést na přistání již při druhém obletu. Světla byla nastavená totiž tak, aby byla vidět z určité a to dost malé výšky.

Rudé letectvo se poučilo již z útoků Luftwafe a tato lekce se jim hodila v daleko větší míře i v boji proti Ještěrům.

Přistání za tmy bylo dost hrozné a rozhodně by o něm nikdo nemohl říct, že bylo hladké. V duchu si pomyslela, co by tomu asi řekl její instruktor, ale kdoví, kde tomu byl konec. V tuto chvíli jí to bylo jedno. Byla dole, byla mezi svými a byla v pořádku — alespoň tedy do příští mise. Ted' ovšem na ní nechtěla myslet. Ted' tedy určitě ne.

Jakmile vylezla ze svého letadla, okamžitě se na něj vrhl pozemní personál a snažil se ho ukrýt. Jedna z mechaniků ukázala na díry v trupu a na křídlech. Ludmila pokrčila rameny. „Jestli to půjde, tak je zkuste nějak spravit, ale já jsem v pořádku a letadlo celkem taky.“

„Dobře,“ řekla dívka. „Ach.. máš v bunkru nějaký dopis.“

„Dopis?“ Sovětská pošta, která pracovala od začátku války nesmírně chaoticky, se po útoku Ještěrů prakticky rozpadla a byla v daleko horším stavu, než při válce s Německem. Ludmila se s nadějí v hlase zeptala: „Od koho?“

„Nevím. Je v obálce a není na něm zpáteční adresa.“ odpověděla mechanika.

„V obálce? Opravdu?“ Těch pár dopisů, které Ludmila dostávala od svých bratrů a rodičů bylo vždy napsáno na pouhém kuse přeloženého papíru, kde stálo její jméno a zároveň tam byla i zpáteční adresa. Od té doby, co přišli Ještěři, ovšem Ludmila dostala pouze jeden dopis od mladšího bratra Igora, který ve třech větách dával najevo, že je stále naživu. Proto ted' rychle zamířila k úkrytu a řekla si: „To jsem zvědavá, kdo nám tak rychle zbohatl.“ Deka ve vchodu do úkrytu zabraňovala světlu svíčky, aby pronikalo ven. Když Ludmila vstoupila dovnitř, Jevdokija Kašarina vzhledla a se zájmem se zeptala: „Jak to šlo?“ Dávno pryč byla doba oficiálních hlášení po každé splněné misi. Sovětské letecké síly byly nyní tak roztrženy a oslabeny, že jim nezbývalo na jakékoliv formality sil.

„Docela dobře,“ řekla Ludmila. „Zasáhla jsem několik nákladáků, které nebyly moc dobře schovány a vrátila jsem se zpátky živá a zdravá. Ted' by mě moc zajímalo, co je s tím dopisem, o kterém jsem slyšela.“

„Leží támhle na tvé posteli,“ řekla Jevdokija a ukázala tím směrem. „Asi bys nebyla ráda, kdyby se ti do něj někdo podíval?“

„To tedy ne,“ řekla Ludmila důrazně. Obě ženy se zasmály. Ludmila pak spěchala k místu, kde spala. Na modré vlněné dece ležela čistá bílá obálka. Popadla ji a přinesla ji blíž ke svíčke.

Očekávala, že podle písma na obálce pozná od koho by mohl být. Bylo by tak příjemné, kdyby se konečně ozval někdo

z rodiny. Ale k jejímu překvapení a zklamání bylo písmo na obálce úplně neznámé. Navíc slovo písmo bylo možná trochu příliš silné, protože její jméno tam bylo napsáno tiskacími písmeny, které by možná zvládlo dítě ze druhé třídy.

„Od koho to je?“ zeptala se Jevdokija.

„Zatím nevím,“ odpověděla Ludmila.

Kolegyně se zasmála. „Asi nějaký tajný ctitel. Ludmilo Vadimovno.“

„Ale kuš.“ Ludmila otevřela obálku a vyňala z ní dopisní papír. Slova byla napsána tiskacím písmem. V první chvíli jí nedávala vůbec žádný smysl. Pak si uvědomila, že jsou napsána jiným druhem písma a dokonce i jiným jazykem. Dopis byl napsán německy.

Její první reakcí byl strach. V době než přišli Ještěři by dopis v němčině byl okamžitě doručen k mužům z NKVD a ona by byla obviněna ze zrady. Ovšem tento dopis zcela jistě viděli cenzori a ti rozhodli, že může být doručen. Proto jí snad příliš neuškodí.

Hrdinné pilotce, která mne dopravila z kolchozu, začínal dopis. Doufám, že jste v pořádku a že opět létáte proti Ještěřům. Piši vám, jak jednoduše mohu, protože vím, že vaše němčina není příliš dobrá, i když je mnohem lepší než moje ruština. Jsem nyní v Moskvě, kde pracuji s vaší vládou v boji proti Ještěřům. Tato spolupráce...

Několik slov bylo přeškrtnuto, takže cenzori stále ještě pracovali. Ludmile se do duše vrátil strach. Někde v Moskvě se její jméno objeví v souvislosti s tím, že dostává poštu od Němce. Dokud bude Německo a Sovětský svaz bojovat společně proti Ještěřům, nebude to vadit. Ale jakmile spolupráce skončí...

Ludmila četla dál: Doufám, že se opět jednoho dne shledáme. Moc bych si to přál, protože... cenzor zase vyškrtl kus dopisu. Ten končil slovy: Vaše země a moje země byly nepřáteli a potom spojenci, potom nepřáteli a teď jsou znovu spojenci. Život je zvláštní, není-liž pravda? Doufám, že my nebudeme nikdy nepřátelé, myslím vy a já. Podpis byla nějaká škrábanice, která jí nijak nepřipomínala jméno Heinrich Jager, ale bylo zcela jisté, že je to on. Navíc, aby se to opravdu nepletlo, přidal ještě major a 16. pancéřová divize, jako kdyby si to bez toho nepamatovala.

Zírala na ten kus papíru dlouhou dobu a snažila se utřídit si myšlenky. Byl to slušný, asi dobře vychovaný muž a určitě to nebyl nejošklivější muž, jakého kdy viděla... a taky to byl nacista. Kdyby odpověděla na jeho dopis, v jejím spise by se objevila další poznámka, že si s ním dopisuje. Byla si tím tak jistá, jako že zítra vyjde slunce.

„Tak co?“ zeptala se netrpělivě Jevgenije, když viděla, že se Ludmila k ničemu nemá.

„Měla jsi pravdu. Jevgenije Gavrilovno, je to od tajného ctitele.“

Kolegyně ze sebe vydala podivný zvuk, který měl asi znamenat smích. „Nepochybně nějaký ďáblův synovec, co?“

„Jak jsi to poznala?“

11 KAPITOLA

Střela se s jekotem snesla k zemi a dopadla téměř doprostřed malého modřínového hájku na jih od města Shabbona v Illinois. Mutt Daniels sebou plácnul na zem. Vzduchem mu nad hlavou zašustily dřevěné trisky a mračno podstatně nebezpečnějších ocelových. „Na takový svinstvo už jsem trochu moc starej,“ zamumlal jen tak neurčitě do vzduchu. Do vzduchu se vzápětí vyděšeně vzneslo hejno černě zbarvených nočních volavek, kterým místní starousedlíci říkali „kvíkalové“ podle typického zvuku, který vydávaly. Byli to mohutní ptáci, vysocí na dvě stopy nebo ještě o trochu víc, se žlutýma nohama, černou nebo někdy tmavě zelenou hlavou a trupem a perleťově šedými mohutnými křídly. Kvílely seč jim plíce stačily a letěly směrem na jih jako o život.

Mutt sice poslouchal jejich postupně odeznívající kvílení, ale nezvedl hlavu, aby se na ně podíval. Byl velice zaneprázdněn hloubením mělkého okopu, který pro sebe už před nějakou chvílí začal chystat v rozbahněné zemi právě pod těmi modřínky. Během onoho dlouhého období, které poklidně prožil od svého návratu z Francie, už úplně zapomněl, jak rychle člověk dokáže kopat, dokonce i když leží na břiše.

Výbuchla další střela, tentokrát kousek od lesíka směrem na východ. Několik posledních volavek, které dostatečně nevydělil první výbuch, už tentokrát také nevydržely. Z jámy vzdálené jen několik stop od Danielsovy se v tu chvíli ozval seržant Schneider: „Tenthle rok už se asi nevrátí.“

„Cože?“

„Ty volavky,“ vysvětloval mu s úsměvem Schneider. „Stejně ale vždycky odlétají přezimovat na jih dříve než letos, takže to vyjde nastejno. Přilétají sem někdy v dubnu a odlétají, když padá podzim.“

„Stejně jako my baseballisti“ poznamenal Daniels. Vyhodil svojí zákopovou lopatkou další hrst bláta a špíny. „Mám takový nepříjemný pocit, že tenthle lesík už bude vypadat úplně jinak, až se zase příští rok na jaře vrátí sem na sever. Dalo by se říct, že společně s Ještěry tady tak trochu předěláváme krajinu.“

Nepodařilo se mu zjistit, jestli by totéž řekl i seržant Schneider. V tu chvíli totiž všude kolem nich dopadala další salva ještěřích střel. Oba muži se choulili ve svých úkrytech, hlavy zabořené tak, že takřka polykali bláto. Pak se někde východně od modřínového lesíka ozvala odvetná palba amerického dělostřelectva, které bubnovou palbou pokrylo pozice Ještěřů podél dálnice 51. Stejně jako kdysi ve Francii, i tentokrát si Mutt tiše přál, aby ty velké kanóny na obou stranách střílely jenom po sobě a nechali na pokoji nebohou pěchotu.

Kolem lesíka se pod ochranou palbou amerických děl valily tanky, které se měly pokusit zatlačit zpět ještěři předsunuté jednotky, stále postupující směrem na Chicago. Daniels na okamžik opatrně zvednul hlavu. Část obrněnců byly tanky typu Lee, s malou věží a mohutným dělem třicím z boule na předním pancíři trupu. Větší část ale tvořily novější Shermany. Svou mohutností i velkým dělem namontovaným nahoře na věži hodně připomínaly ještěři tanky, před kterými Daniels prchal snad už od té doby, co se vylodily na Zemi.

„Čím víc se přibližují k Chicagu, tím více jednotek a obrněnců proti nim naše velení vrhá,“ zavolal vedle na Schneidera. „To jo, a taky nám to všechno je dobrý tak akorát na dvě věci,“ odpověděl mu pohotově druhý veterán. „Kdyby svoje

síly tak příšerně nerozměňovali ve snaze dobýt celou planetu najednou, už by z nás dávno byly parádní mrtvoly. Anebo jim je možná taky docela jedno, jestli se do Chicaga dostanou nebo ne, takže zkrátka nepostupovali tak rychle jak by to bylo možné.“

„Co tím myslíš, že jim na tom tolik nezáleží? Proč by nemělo?“ zeptal se ho nechápavě Mutt. Když přemýšlel o strategii, napadala ho jediné hra systémem odpal — makej, kdy je lepší ulejkva a kdy má zkusit nachytat běžce na metě. Od té doby co se konečně dostal domů po uzavření závěrečného příměří, snažil se co nejrychleji zapomenout na vojenský význam onoho slova.

Jenže Schneider byl zase naopak schopný voják tělem i duší. Ačkoliv byl jen důstojníkem v záloze, měl nějaký přirozený cit pro způsob, jakým to v armádě obvykle chodí. Řekl: „Na co je nám teď Chicago dobré? Je to významný dopravní uzel, to uznávám, zkrátka místo, kde se střetávají takřka všechny silnice a železniční tratě a říční nebo jezerní plavební dráhy. Ale už díky tomu, že se dostali takhle blízko, a díky jejich mohutnému letectvu nám tuhle dopravní křižovatku rozbili na padrt.“

Daniels nesouhlasně ukázal prstem na postupující americké tanky. „A odkud by se tedy vzaly tyhle obludy? Nějak se do Chicaga dostat musely, jinak by tu totiž nebyly.“

„Nejspíš je sem dopravili na lodích,“ usoudil seržant Schneider. „Podle toho co jsem doposud slyšel, zatím dost dobře plně nepochopili význam lodí a nedovedou docenit, kolik můžeme na jednu naložit. Řekl bych, že nám to může ledacos napovědět o místě, ze kterého sem dorazili, co myslíš?“

„Ať se propadnu, jestli tohle chápu.“ Mutt se teď na seržanta Schneidera díval trochu překvapeně. Takovouhle poznámku by patrně mohl čekat od Sama Yeagera, který se s chutí věnoval četbě o příšerách s hmyzíma očima ještě dávno předtím, než lidé měli vůbec o takových věcech tušení. Jak se ale zdálo, seržantova mysl pracovala pouze jednosměrně a uznávala výhradně vojenské argumenty. Proč by se tedy měl zabývat tím, že dumá o jiných planetách nebo jak tomu teď všichni říkali?

Jako kdyby chtěl zodpovědět otázku, kterou Mutt nahlas nevyřkl, pokračoval seržant Schneider: „Čím víc toho víme o těchhle Ještěrech, tím účinněji můžeme proti nim bojovat, nemám pravdu?“

„Asi to tak bude,“ souhlasil Daniels, ačkoliv on o tom neuvažoval tímhle způsobem.

„A když už tak mluvíme o bojování, měli bychom se hezky rychle zvednout a poskytnout těm tankům podporu.“

Schneider vyskočil ze svého mělkého okopu, zahulákal a zvednul paži, aby všichni jeho muži poschovávaní v lesíku pochopili jeho povel. Poté se rozběhnul kupředu do otevřeného terénu.

Daniels seržanta vzápětí následoval stejně jako všichni ostatní. Cítil se nahý a velice zranitelný, jakmile opustil relativní bezpečí svého narychlo vykopaného úkrytu. Zažil už hodně dělostřelecké palby, jak v roce 1918 tak i během posledních týdnů, aby věděl, že okop skýtá jen jakousi chabou iluzi bezpečí. Jenomže i iluze mají v životě své místo.

Bez nich by snad ani muži nikdy nevyrazili do válek.

Vzduch teď trhaly americké střely řítící se na západ. Jejich kvílení postupně sláblo a nabíralo na hloubce, jak se od Mutta rychle vzdalovaly. Když uslyšel ječivý zvuk, okamžitě s sebou mrsknul do brázdy o několik vteřin dříve, než mu vůbec do vědomí pronikla informace, že ten zvuk nepochybně vydávala přilétající ještěř střela. Jeho tělo bylo zkrátka chytřejší než jeho hlava. To už si nespočetněkrát ověřil v průběhu baseballových zápasů — jakmile se člověk musí zastavit a zamyslet se, co vlastně dělá, pak se určitě nevyhne potížím.

Střela vybuchla pár set yardů před ním, kdesi mezi postupujícími Shermany a Lee. Ozval se podivný zvuk. Ani tentokrát se Daniels neobtěžoval s přemítáním, protože po první následovalo hned několik dalších salv. Proklínal jak sebe, tak Schneidera za to, že opustili bezpečný úkryt v lese, a znovu se pokoušel zakopat, přičemž zůstal přitisknut tělem k zemi. Palebná čára se k nim postupně blížila. Napadlo ho, že by v tu chvíli chtěl být krtkem nebo krysou — zkrátka jakýmkoliv zvířetem, které se mohlo zahrabat pěkně hluboko a nemuselo se přitom starat o to, jestli je třeba vylézt na vzduch.

V uších mu hvízdal jeho vlastní dech. Srdce mu v hrudi prudce bušilo, dokonce tak mocně, že ho napadlo jestli by nemohlo puknout. „Vážně už jsem na tohle svinstvo moc starý,“ zamumlal si pro sebe. Ještěři na něj kašlali a palba neustávala. Vzpomněl si, že německé dělostřelectvo taky zcela přehlíželo, když jej z plných plic proklínal.

Ještě chvíli střely pršely z nebe, ale poté palba ustala. Jedinou výhodou při prorážení ještěří palebné přehrady bylo to, že netrvala nikdy moc dlouho. Rozhodně ne několik dní bez přestávky, jak to někdy praktikovali Němci v roce 1918. Možná prostě útočníci tentokrát neměli dostatek děl nebo tak velké sklady střeliva, aby mohli rozpoutat podobné peklo.

Anebo to prostě neměli zapotřebí. Jejich střelba byla mnohem přesnější a smrtící tak, že se o tom kdysi Němcům ani nezdálo. Když se Daniels odvážil velice opatrně vystrčit hlavu, zjistil, že pole na němž teď ležel, bylo během chvíle proměněno takřka v měsíční krajinu. Kousek vpředu hořely dva nebo tři tanky. Právě když se rozhlížel, najednou zpod dalšího vyšlehl záblesk a vyvalil se dým. Uletělo kolo zpod pásu a zabořilo se do bláta.

„Jak tohle mohli dokázat?“ zeptal se Daniels větru. Byl si zcela jistý, že tank Lee nebyl zasažen žádnou střelou. Vypadalo to skoro jako by ještěři uměli do svých dělostřeleckých nábojů umístit protitankové miny. Než se tady vynořily tyhle potvory z Marsu nebo bůhví odkud, takovému nápadu by se vzápětí s chutí vysmál. Jenže teď se nesmál — Ještěři totiž nebyli vůbec pro zasmání.

Sotva pár stop před jeho nově vyhrabaným okopem, napůl schovaný ve žlutnoucí trávě, ležela leskle modrá kulička o trochu menší než důvěrně známý míč. Daniels si byl naprosto jistý, že tam před začátkem palby ještě nebyla. Natáhl se, aby ji zvedl a prohlédl si ji podrobněji, ale pak rychle ruku stáhl jako by ta věc po něm vyjela.

„Rozhodně si nezahráváš s ničím, co vypadá podivně a o čem nevíš zhola nic,“ okřiknul sám sebe, jako kdyby měl na něj nahlas vyřčený povel větší vliv. To, že tahle malá modrá věčička nevypadala jako mina ještě nemuselo znamenat, že to skutečně mina není. Věděl jistě, že to po něm ještěři nevystřelili z nějaké dobroty svého srdce, jestliže tedy vůbec

jaké měli. „Nechám to na ženistech, ti už si s tím nějak poradí. Vždyť je to jejich práce.“

Když se Mutt znovu dal do pohybu směrem vpřed, onomu kovovému předmětu se obloukem vyhnul. Nepostupoval kupředu tak rychle, jak by si představoval. Neustále se totiž pečlivě rozhlížel, jestli náhodou takových věcíček není kolem rozese to víc. O chvíli později jej tlumené prásknutí a výkřik přicházející odkudsi zprava utvrdil v názoru, že jeho opatrnost nebyla zbytečná.

Vepředu a poněkud nalevo zpozoroval seržanta Schneidera, který se pohyboval kupředu strojově pravidelným tempem. Daniels na něj zavolal a chtěl ho varovat. Okamžitě si ale uvědomil, že ačkoliv se seržant pohybuje rychleji než on (což nebylo tak překvapivé, vždyť Schneider byl vyšší i štíhlejší), také si dává dobrý pozor kam šlape. Vojáci ve válce se často nedožívají vysokého věku, ale seržant Schneider rozhodně neměl zemřít kvůli nějaké školácké chybě. Ještě hodný kus před nimi opět jeden z tanků najel na minu. Tentokrát to byl Sherman a vzápětí začal hořet. Všech pět členů posádky se naštěstí stihlo vykutálet ven jen o několik vteřin dříve, než začaly uvnitř tanku vybuchovat rozžhavené náboje. Zbývající americké tanky, které se obávaly, aby je nepotkal také stejný osud, teď zpomalily a sotva se plazily vpřed.

„No tak, pohněte s sebou!“ hulákal seržant Schneider a nebylo úplně jasné, jestli žene vpřed posádky ploužících se tanků nebo jestli povzbuzuje pěšáky, jejichž postup teď také viditelně ztratil tempo. „Musíme dodržet tempo postupu. Jestli se zakopeme tady v otevřené krajině, tak nás tady brzy zmasakrují.“

Tohle varování Muttovi úplně stačilo a tak se neustále držel seržanta, který se tvrdošíjně valil vpřed. Brzy se ale začal rozhlížet po nějakém vhodném místě, kde by se mohl zakopat. I přes Schneiderovu nezdolnou vůli totiž jejich útok rychle ztrácel švih. Dokonce i seržant si tohle uvědomil poté, co ještě urazil dalších pár set stop. Když konečně zastavil a vytáhnul svou zákopovou lopatku, ostatní příslušníci jeho jednotky jej okamžitě následovali. Brzy poté už pláň křížovaly mělké čáry zákopů jako nějaká obří pavučina.

Daniels pracoval alespoň půl hodiny na protažení svého okopu směrem k dalšímu nejbližší po jeho pravici. Přitom si uvědomil, že se Ještěřům podařilo zastavit jejich útok, aniž by se jedinkrát ukázali. To mu tedy nepřišlo nijak povzbudivé.

Atvar pozorně studoval situační mapu severní části druhého největšího kontinentu na Tosevu 3. „Tohle na mě tedy nepůsobí nijak povzbudivé,“ prohlásil. „Považuji za nepřijatelné, že se Velkým Ošklivcům daří nás takovým způsobem obtěžovat a zdržovat náš postup. Musíme konečně zapracovat na tom, abychom dokázali lépe a účinněji ničit jejich průmyslové zázemí. Na toto téma jsem již několikrát důrazně promlouval, ale zdá se mi, že se má slova minula účinkem. Proč?“

„Vznešený veliteli, situace ve skutečnosti není zase tak mizerná, jak ji teď líčíš,“ řekl Kirel chláholivě. „Je pravda, že ne všechny továrny nepříteli jsou zničeny tak, jak bychom si to možná představovali. Na druhou stranu jsme ale jejich silnice a železniční síť poničili do té míry, že mohou suroviny i dokončené výrobky přesouvat jen s obtížemi, pokud se jim to vůbec daří.“

Atvar se ale nehodlal jej tak nechat uklidnit. „Vždyť my sami se pohybujeme kupředu jenom s velkými obtížemi,“ prohlásil s velkým sarkasmem a zabodl při těch slovech prst do bodu, který znázorňoval město na břehu jezera. „Tohle místo mělo padnout už před drahnou dobou.“

Kirel se naklonil dopředu směrem k mapě, aby mohl přečíst jméno onoho města. „Chicago? To je možné, vznešený veliteli, ale znovu musím poznamenat že Velkým Ošklivcům zůstalo ovšem bez jakéhokoliv užítu z hlediska dopravního centra. Ani zhoršující se počasí jim příliš neprospívá. A přestože musíme čelit mnoha překážkám, stále se nám daří postupovat kupředu.“

„Jenomže to připomíná spíš tempo plazící se housenky,“ nespokojeně zavrčel Atvar. „Říkám ti, že to město mělo padnout už dávno, dříve než se mohlo počasí stát podstatným strategickým faktorem.“

„Je to možné, Vznešený veliteli,“ opakoval znovu Kirel. „Jenže Velcí Ošklivci jej bránili se skutečně nebývalou houževnatostí a teď už počasí prostě je jedním z faktorů. Jestli mohu...“ Stisknul tlačítko pod obrazovkou promítače, před kterou stál Atvar. Velitel flotily teď mohl sledovat, jak se déšť valí ze zatažené oblohy a mění postupně zem v hustou blátivou kaši. Velcí Ošklivci, kteří byli zjevně na takové záplavy zvyklí, dokázali tuto skutečnost plně využít ve svůj prospěch. Vlastnoručně úmyslně zničili mnoho silnic a cest směřujících na Chicago, takže přinutili vozidla Rasy vjet do té orance. Jejich technika takové obtížné podmínky špatně snášela. Ale mechanici, kteří se o vozidla museli starat a udržet je v chodu, je přímo nenáviděli.

„Takřka stejně vypadá situace i na bojištích v SSSR a proti Japoncům v té oblasti — jak že jí nazývají? — ano, Mandžusko, to je ono,“ řekl Atvar. „Tam je to dokonce ještě o něco horší než ve Spojených státech, protože oni se ani nemusí namáhat s ničením silnic, aby nás zatahli do bahna. Jakmile tam totiž prší déle než dva dny bez přestávky, jejich cesty se sami mění v bahnisko. Proč je nemohli vydláždít a zpevnit?“

Velitel flotily samozřejmě dobře věděl, že Kirel nemůže na takovou otázku poskytnout odpověď. A i kdyby na ni znal správnou odpověď, odpovědnost bude stejně spočívat na něm, na Atvarovi. Všechny obrněnce i pěchotní vozidla Rasy byly samozřejmě vybaveny pásy, to je jasné. Byť s obtížemi, nakonec se jim vždycky nějak podařilo prorazit si cestu bahnitým oraništěm. Jenže většina zásobovacích vozů byla opatřena jenom koly, a to ještě mohli mluvit o štěstí. V dávné době příprav, než Atvar ulehl do hibernačního boxu, se to všem zdálo naprosto postačující, dokonce až trochu zbytečné. A proti divokým bojovníkům s kopími by tomu tak skutečně bylo.

„Kdyby situace na téhle zatracené planetě vypadala alespoň trochu tak, jak nám to ukazovaly ty zpropadené pátrací sondy, byla by už dávno celá v našich rukou,“ zavrčel.

„To je nepochybné, vznešený veliteli,“ přitakal Kirel. „Ale kdyby ses přece jen odhodlal ji použít, máme pořád ještě oproti Velkým Ošklivcům jednu podstatnou výhodu. Výbuch jaderné střely nad Chicagem by jejich odpor zlomil

jednou provždy.“

„Už jsem zvažoval i tuto možnost,“ připustil Atvar. To, že o ní uvažoval, jenom naznačovalo skutečnou hloubku jeho zoufalství. Teď ale pokračoval: „Jsem ale vázán povinnostmi uvažovat také o naší kolonizaci Tosevu 3, nejen o jeho dobytí. Chicago je svou polohou přirozeným střediskem obchodu pro rozsáhlou přilehlou oblast, a znovu jím bude, až znovu zavládne mír pod naší správou. Vybudování nového podobného centra by bylo zcela jistě značně obtížné a také nákladné na možnosti těch, kdo přijdou po nás.“

„Pak to tedy bude tak, jak říkáš, vznešený veliteli,“ odpověděl na to Kirel. Dobře poznal, kdy je načase opustit choulostivé téma. Stejně měl totiž v zásobě množství dalších lahůdek, kterými mohl Atvara děsit: „Obdržel jsem zprávu, že Deutsche proti našim jednotkám ve Francii minulou noc odpálili dvě rakety středního doletu. Jednu se podařilo zničit ještě ve vzduchu. Druhá pronikla obranou a vybuchla, našťastí nenadělala žádné větší škody kromě velké díry v zemi. Jejich naváděcí systémy vyžadují ještě značné zlepšení.“

„Co bych skutečně požadoval já, by bylo to, aby neměly vůbec žádný naváděcí systém,“ prohlásil příkře velitel flotily. „Mohu už snad konečně doufat, že se nám podařilo zničit odpalovací zařízení, ze kterých ty rakety vzlétly?“

Kirelovo zaváhání mu dalo jasně na srozuměnou, že v to doufat nemůže. Velitel lodi řekl: „Vznešený veliteli, okamžitě jsme do vzduchu poslali stíhače a navigovali jsme je nad oblast, ze které byly rakety pravděpodobně odpáleny. Je to ale hustě zalesněná krajina a tak se jim nepodařilo odpalovací zařízení nalézt. Důstojníci došli k závěru, že Deutsche buď použili rampy ukryté v jeskyních, nebo pojezdná vozidla, anebo taky obojí. Více informací jistě získáme při dalších odpalech.“

„Jenže při příštích odpalech také utrpíme větší škody, pokud si nebudeme dávat větší pozor než tomu bylo dosud,“ poznamenal Atvar. „Máme určitě dostatek možností jak tyhle nebezpečné zbraně sestřelit z oblohy. Očekávám, že tyto možnosti budou beze zbytku využity.“

„Stane se,“ ujistil ho Kirel.

Atvar se uklidnil, alespoň trochu. Když Kirel řekne, že se něco udělá, tak to myslí vážně. „Máš pro mě ještě nějaké další zajímavé zprávy, veliteli?“

„Některé překvapivé údaje jsme získali ze studie, kterou jsme zahájili po zjištění, že Tosevané jsou sexuálně aktivní v průběhu celého roku,“ odpověděl mu Kirel.

„Pověz mi o nich,“ pobídl ho Atvar. „Uvítám jakékoliv novinky, které mi umožní lépe pochopit záhadné chování Velkých Ošklivců.“

„Jak si přeješ, vznešený veliteli. Možná si ještě vzpomínáš, že jsme shromáždili značný počet Tosevanů obou pohlaví a přinutili jsme je se navzájem pářit, abychom se ujistili, že skutečně nemají nějakou omezenou dobu páření. Přesně to taky udělali, jak jistě víš. Ještě mnohem zajímavější je ale skutečnost, že se v tomto náhodně vybraném souboru brzy objevilo několik víceméně stálých párů samců a samic, kteří se páří jenom spolu. Ne všichni příslušníci vzorku ovšem vytvořili takové dvojice. V současné době intenzivně studujeme faktory, které vedou k vytvoření párů či tomu naopak brání.“

„To je skutečně zajímavé.“ připustil velitel flotily. „Přesto si ale nejsem zcela jist, jestli jsou tato zjištění nějak relevantní k průběhu našeho válečného tažení.“

„Myslím, že tu jistě spojení přece jen existuje,“ namítl Kirel. „Setkali jsme se už s mnoha případy opakovaně a po celém Tosevu, kdy příslušníci armády, ale mnohdy i obyčejní civilisté zaútočili na postavení či příslušníky Rasy bez ohledu na to, že uvedli sami sebe v ohrožení života. V těch případech, kdy útočník přežil a mohl podstoupit výslech, často jako důvod pro svůj čin uvedli smrt svého partnera naší vinou. Tyto vazby mezi muži a ženami patrně jsou součástí tmelu, který drží pohromadě celou tosevanskou společnost.“

„Zajímavé.“ prohlásil Atvar znovu. Cítil se celou tou záležitostí poněkud znechucen. Když ucítil feromony samičky v době plodnosti, nedokázal myslet na nic jiného než na páření. V ostatních obdobích roku — nebo přesněji, když nebyla v dohledu žádná samička — nejenže ho tyto záležitosti vůbec nezajímaly, on přímo dbal o to, že jeho se to vůbec netýká. V řeči Rasy slova páření a šilenství vycházela ze stejného základu. Pak má člověk věřit Velkým Ošklivcům, jejichž společnost je založena jenom na přetvářce šilenství, pomyslel si. Pak se zeptal: „Nemohli bychom tuhle tosevanskou odchylku nějak využít, aby posloužila v náš prospěch a ne proti nám?“

„Naši experti už se tomuto úkolu naplno věnují,“ oznámil mu Kirel. „Budou zkoušet různé strategie jak na experimentálních výběrech, které máme naloděny na palubě, tak také s větší opatrností na větších skupinách s populací Velkých Ošklivců, které ovládáme na zemi.“

„Proč s větší opatrností?“ zeptal se Atvar okamžitě. Vzápětí si ale otázku sám zodpověděl: „Aha, už mi to došlo. Kdyby naše pokusy tady na Tosevu 3 měly nežádoucí účinky, mohlo by dojít k podobným situacím, kdy by se Velcí Ošklivci pokoušeli zaútočit na naše vojáky způsobem, který jsi mi před chvílí nastínil.“

„Přesně tak, vznešený veliteli,“ přisvědčil horlivě Kirel. „Na základě zkušeností vykoupených poměrně citelnými ztrátami jsme se přesvědčili, že před sebevražednými útoky je velice obtížné se ubránit. Je pro nás mnohem snadnější chránit se před nebezpečím, působeným racionálními bytostmi, než předcházet útokům fanatiků, kteří jsou ochotni a mnohdy dokonce přímo touží zahynout zároveň s námi. Dokonce ani pohružky, že se budeme mstít ve velkém měřítku na obyvatelstvu pod naší nadvládou, se neosvědčily jako účinný odstrašující prostředek.“

Jedna polovička Atvarovy osobnosti si skutečně ze srdce přála, aby jej tehdy přeskočili, když se vybíral velitel pro tuto misi. Teď by si poklidně užíval života v blahobytu tam Doma. Ale na druhou stranu měl vůči Rase povinnosti a pociťoval jakousi temnou pýchu nad tím, že byl vybrán coby muž nejvhodnější pro tento úkol — rozšířit nadvládu Říše. Řekl: „Doufám, že se našim expertům brzy podaří navrhnout nějaký způsob, jak by se dala tahle nepřetržitá rozpustilost Velkých Ošklivců nějak využít proti nim. A když už tak hovoříme o využívání tosevanských záležitostí

proti Tosevanům samotným, jak jsme na tom daleko s využíváním převzatých továren pro naše naléhavé výrobní potřeby?“

Kirel se nijak nenechal vyvést z rovnováhy tím, že tak náhle změnili téma hovoru. „Rozhodně ne tak daleko, jak bychom si byli přáli, vznešený veliteli,“ odpověděl a získal si tak Atvarův respekt za to, že neváhal odpovědět upřímně. „Část našeho problému představují zejména tosevanští tovární dělníci, které nutně musíme najímat a to ve velkých počtech. Mnozí jsou apatičtí a jejich pracovní výkony jsou skutečně ubohé, ale někteří dokonce aktivně pracují proti nám a snaží se znehodnotit co nejvíce výrobků, které jim projdou pod rukama. Další podstatný problém tkví v tom, že jejich tovární zařízení jsou značně primitivní.“

„U Císaře, ale nejsou příliš primitivní pokud jde o to, jak získávat zbraně a obrněnce a letadla a vysílat je do boje proti nám“ zvolal rozčileně Atvar. „Copak nemůžeme část jejich výrobního potenciálu použít pro sebe?“

„Jediný způsob, kterým bychom toho mohli dosáhnout, by bylo naše vlastní přizpůsobení — možná by bylo přesnější označit to jako rezignaci — zbraním a municí, která by odpovídala úrovni technologického rozvoje Velkých Ošklivců. Jestliže to ale uděláme, pak se vzdáváme naší největší výhody oproti nim a celá záležitost se pak stane pouhým soubojem v počtech — a tam mají výhodu na své straně oni.“

„Jistě by se ale aspoň část kapacity ukořistěných továren dala zmodernizovat pro naše náročné výrobní programy,“ prohlásil Atvar nadějně.

Kirel odpověděl soucitným gestem jasněho nesouhlasu. „To by se nám nepodařilo za celá léta. Propast mezi námi je zkrátka příliš hluboká. Ale, jsou tu i jisté výjimky. Kulka je prostě kulka. Možná se nám podaří přizpůsobit jejich továrny tak, že budou vyrábět střelivo podle našich měřítek. I to ale bude dost složité, protože jen malou část jejich malých pěchotních zbraní představují automatické pušky. Podařilo se nám dosáhnout určitých úspěchů, pokud jde o uzpůsobení jejich dělostřeleckých hlavních tak, aby byly schopny pálit našimi náboji. Třeba se nám podaří vyrobit další podle našich představ.“

„Tyhle zprávy jsem už viděl,“ souhlasil s ním Atvar. „Z nich jsem nabyl dojmu, že by bylo možno dosáhnout ještě většího pokroku.“

„Také bych si přál, aby tomu tak skutečně bylo, vznešený veliteli,“ poznamenal Kirel, ale opět jeho gesto jasně znamenalo zápor. „Jistě si brzy všimneš toho, že příklady, které jsem dosud udával, se týkaly pouze jednoduchých zbraní. Jakmile se totiž někde jen trochu objevuje elektronika, jakákoliv naše snaha o využívání tosevanských výrobních kapacit je naprosto zbytečná.“

„Ale vždyť oni také mají elektroniku, alespoň nějakou,“ namítal Atvar. „Kupříkladu mají jak rádio, tak radarové přístroje. Měli bychom mnohem snazší práci, kdyby tomu tak nebylo.“

„Ano, máš samozřejmě pravdu, mají k dispozici elektroniku. Ale nemají vůbec žádné počítače, vlastně ani nemají nejmenší potuchy o integrovaných obvodech nebo dokonce tranzistoru. Ty vakuem plněné skleněné trubice, které používají místo pořádných výpočetních obvodů, jsou tak neohrabané a křehké. Navíc produkují velké množství tepla, prostě jsou pro naše účely naprosto nepoužitelné.“

„A nemohli bychom do jejich továren prostě doplnit to, co by bylo třeba pro naši výrobu?“

„Podle toho, co říkají ve své zprávě experti, by bylo snazší postavit celou novou továrnu dle našich požadavků,“ zklamal ho Kirel. „Kromě toho bychom tím ale riskovali, že se tosevanským dělníkům podaří okoukat naše technologie a odeslat přesné návody jejich nepokojeným bratrům. Tohle riziko se vlastně týká všech podniků, do kterých musíme zatahovat Velké Ošklivce.“

Atvar ze sebe vypravil velice neradostný zvuk. Žádný z manuálů, které studoval Doma a které si přivezl, se nezmiňoval o podobných nebezpečích. Rabotevané ani Halessové totiž nebyli ani zdaleka na tak vysoké technické úrovni, aby byli schopni zcizit technologie Rasy a využít je proti jejich objevitelům. Proto také plánovači, kteří jako vždy i tentokrát založili svou práci na precedencích, nepředpokládali, že by toho nějaká rasa byla schopna.

Velitel flotily měl jistě na toto nebezpečí už dávno přijít sám. Jenže Tosev 3 neustále představoval tolik neočekávaných a záluďných komplikací a Rasa byla tak zoufale nepřipravena vypořádat se s jakýmkoliv neočekávaným zádrhelem, že prostě nebylo v jeho silách je všechny včas odhalit, či jim dokonce předcházet. Precedens, organizace a plánování byly věci skvěle fungující v mezích Říše, kde pokud už se vyskytla nějaká změna, pak k ní docházelo velice pozvolna a kontrolované v průběhu mnoha staletí. Tyto metody nemohly Rasu nijak připravit na to, jak je třeba jednat tady na Tosevu 3.

„Jak my, tak Velcí Ošklivci představujeme v podstatě kovy,“ prohlásil najednou Atvar směrem ke Kirelovi, „jenže my představujeme ocel, zatímco oni jsou jako rtuť.“

„To je skutečně výtečné přirovnání, vznešený veliteli, úplně se to na ně hodí včetně jedovatých výparů, které vypouštějí,“ odpověděl mu jeho podřízený. „Mohu si dovolit něco navrhnout?“

„Povídej.“

„Jsi tak šlechetný, vznešený veliteli. Rozumím patrně dobře důvodům, které způsobují tvou zdrženlivost pokud se jedná o užití jaderné zbraně proti Chicagu. Jenže obyvatelé Spojených států nepolevují ve svém odporu, byť nemají tak velké zkušenosti jako Deutsche. Jenže místo toho jsou stejně či dokonce ještě více tvrdohlaví a mají na své straně podstatně větší výrobní možnosti, byť jejich zbraně jsou většinou na nižší technické úrovni. Potřebuji zkrátka, abychom jim dali jasně na srozuměnou, že jejich odpor je může přijít pěkně draho. Jejich hlavní město — myslím, že se jmenuje Washington — je pouhým administrativním střediskem, s pouze omezeným obchodním nebo výrobním významem. Navíc není příliš vzdáleno od východního pobřeží kontinentu. Převládající vítr by většinu jaderného spadu odvál neškodně nad moře.“

Jedno Atvarovo oko teď rychle po mapě sklouzlo z Chicaga na tenhle Washington. Situace tam vypadala přesně tak, jak mu ji Kirel právě popsal. Přesto ale... „Výsledky v případě Berlína rozhodně nebyly takové, jaké jsme očekávali,“

řekl, a tohle u příslušníků Rasy znamenalo velice závažný nedostatek.

Jenže Kirel na to namítnul: „Mělo to svoje neočekávané výhody stejně jako nepředpokládané nedostatky. Získali jsme oddanost Varšavy a jejího okolí jen krátce poté, co jsme použili naši první zbraň.“

„To je pravda,“ připustil Atvar. A byla to skutečně podstatná pravda. Rasa totiž většinou v nečekaných záležitostech dokázala vidět pouze rizika, dokonce i když z nich mohly vzejít velké příležitosti.

„Ba dokonce nejen to,“ pokračoval ještě Kirel, „ještě navíc to vnese naprostou nejistotu a strach do řad příslušníků Velkých Ošklivců, kteří ještě pokračují v odporu. Když jsme zničili hlavní město jedné z jejich říší, mohli to považovat za ojedinělou akci z naší strany. Jestliže teď ale zničíme další, dáme jim tím jasně na srozuměnou, že můžeme stejný čin zopakovat kdekoli na jejich planetě a to v kteroukoliv dobu, kterou si zvolíme.“

„To je taky pravda,“ připustil znovu Atvar. Stejně jako kterýkoliv jiný příslušník Rasy, i on nedůvěřoval nejistotě. Představa, že by ji měl použít jako válečný nástroj jej zneklidňovala. Jenže když se zamyslel nad tím, že mohou vnést nejistotu do řad nepřítelů, stejně jako by jeho jednotky mohly způsobit hlad či smrt, celá úvaha se rázem zdála jasnější — a také přitažlivější. Kromě toho, Kirel byl většinou obezřetný voják. Jestliže takový krok považoval za nezbytný, pak to nejspíš bude pravda.

„Jak tedy bude znít tvůj rozkaz, vznešený veliteli?“ zeptal se Kirel.

„Ať je připraven rozkaz, abych jej mohl zkontrolovat. Určitě na něm spočine zrak obou mých očí, jakmile se přede mnou objeví. Pokud se nestane něco nepředvídaného, patrně ho podepišu.“

„Stane se jak poroučíš, vznešený veliteli.“ Pak Kirel spěšně odkráčel a ocasní pahýl se mu přitom chvěl vzrušením.

„Haló, haló, hlásí se Rádio Německo.“ Žádné Rádio Berlín, pomyslel si Mojše Russie, když přiložil hlavu o něco blíže k reproduktoru malého krátkovlnného přístroje. To už je pryč. Také signál, ačkoliv byl na stejné frekvenci, kterou předtím vždycky užívalo Rádio Berlín, nebyl ani zdaleka tak silný jako předtím. Zdroj byl patrně o poznání dále. Místo obvyklého křiku teď jako kdyby německý hlasatel spíše šeptal v naději, že jej někdo zaslechne.

„Důležité zpravodajství,“ pokračoval hlasatel ve čtení zpráv. „Říšská vláda s politováním oznamuje, že Washington, D.C., hlavní město Spojených států amerických, se patrně stalo obětí bomby stejného typu, která nedávno přivodila zkázu Berlínu. Veškeré rozhlasové vysílání z Washingtonu náhle a bez varování ustalo zhruba před pětadvaceti minutami. Rozporuplné zprávy z Baltimoru, Philadelphie a Richmondu hovoří o sloupu ohně a dýmu, který stoupá k noční obloze. Náš Fuhrer, Adolf Hitler, vyjádřil soustrast americkému národu, který se stejně jako Němci stal obětí nesmyslné agrese těchto divokých útočníků z vesmíru. Fuhrerova slova —“

V tom okamžiku Russie vypnul rozhlasový přístroj. Nijak zvlášť ho nezajímalo, co k celé záležitosti hodlá říci Adolf Hitler. Naopak si z celého srdce přál, aby ten mizerka Hitler byl tehdy v Berlíně v okamžiku, kdy na něj Ještěři shodili tu svoji bombu. Jeho zločinný režim si zasluhoval zmizet v jediném sloupu ohně.

Ale Washington! Jestliže Berlín představoval všechno temné a zvěské v lidské povaze, pak Washington zosobňoval přesný opak: svobodu, spravedlnost, rovnost... a přesto byla obě tato města zničena Ještěři.

„Jisgadal v jiskadaš šmej rabo —“ začal Mojše tiše odříkávat tradiční modlitbu za duše zemřelých. Vždyť tam za oceánem musí být tolik mrtvých. V tu chvíli se mu připomněly plakáty, které Němci pečlivě vylepili snad na všechny zdi Varšavy ještě před tím, než město padlo do rukou Ještěřům... než Židé společně s Polskou osvobozenou armádou povstali a pomohli Ještěřům při vyhnání Němců z Varšavy.

Nebylo pochyb o tom, že to byl oprávněný skutek. Russie dobře věděl, že kdyby nebylo Ještěřů, on i většina jeho lidu — jestli ne všichni — by už dávno zemřeli. Právě toto odůvodňování jej vedlo k tomu, že jim pomáhal po obsazení Varšavy. Vděčnost je ospravedlnitelná emoce, obzvláště je-li tak zasloužená jako právě v tomto případě. To, že jej okolní svět považoval za ohavného zrádce lidského rodu, jej dost bolelo. Jenže okolní svět nevěděl — a nechtěl vědět — co všechno s nimi tady nacisté prováděli. Ještěři jsou pořád lepší než SS, alespoň tak to viděl on.

Ale teď — Nohy v těžkých botách, které hmotně pochodovaly po chodbě směrem k jeho kanceláři, v tom okamžiku přerušily proud jeho myšlenek. Dveře se rázně otevřely. Jakmile spatřil tvář Mordechaje Anielewicze okamžitě poznal, že velitel odboje už tu zprávu také slyšel.

„Washington —“ řekli oba v naprosto stejný okamžik.

Russiemu se jako prvnímu podařilo najít další vhodná slova. „Po této události už s nimi nemůžeme nadále takhle poklidně spolupracovat. Rozhodně ne pokud si nechceme vysloužit hněv zbytku světa, který by nepochybně následoval po takovém jednání.“

„Máš naprostou pravdu, reb Mojše,“ řekl nato Anielewicz, což bylo poprvé za dlouhou dobu kdy s Russiem takto bezvýhradně souhlasil. Jenže tam kde Russie uvažoval v kategoriích dobra a zla, tam tenhle židovský bojovník okamžitě začal automaticky přemýšlet o možnostech a způsobech provedení. „Ale také proti nim nemůžeme jenom tak otevřeně povstat, pokud ovšem nechceme znovu zažít krvavou lázeň.“

„Bůh chraň!“ vyjelo z Russieho. Pak si rázem vzpomněl na něco, co mu v prvních okamžicích vůbec nepřišlo na mysl.

„Dnes odpoledne se mám dostavit do rozhlasového studia. Co bych tam měl říct. Bůh mi pomáhej, co tam asi tak mám říkat?“

„Nic,“ odvětil okamžitě Anielewicz. „Už pouhý tvůj hlas v rádiu by z tebe okamžitě udělal sprostou děvku Ještěřů.“ Na okamžik se zamyslel, pak mu řekl pouhá tři slova prosté, ale užitečné rady: „Hod' se marod.“

„Zolraagovi se to určitě nebude líbit. Bude se domnívat, že to na něj jenom hraju, a bude mít naprostou pravdu.“ Jenže Russie přece býval studentem medicíny. Už když mluvil, jeho mysl rychle hledala nějaký způsob, jak by jeho předstíraná nemoc mohla vypadat co nejopravdověji. Jeden dobrý jej napadl docela rychle. Obtíže, které mu měl způsobit, také měly být dostatečným potrestáním za to, že se nechal tak snadno vmanévrovat do pozice ochotného nástroje Ještěřů. „Projímadlo, nějaké dobré a silné,“ řekl. „Projímadlo a pořádnou dávku hlavěnky dávívé.“

„Co to je ta hlavěnka?“ zeptal se ho Anielewicz. Rusie věrně zvukově napodobil strašlivé zvracení. Bojovníkovi se okamžitě rozšířily oči. Přítakal a zašklebil se.

„To by skutečně mělo stačit, to zabere. Jsem doopravdy rád, že chtěli k mikrofonu dostat tebe a ne mě.“

„Ha.“ To rozhodně neměl být smích, prostě ze sebe vyrazil jedinou slabiku odevzdání. Přesto se Rusie domníval, že takové výrazné příznaky jistě Zolraaga přesvědčí o tom, že s ním skutečně není něco v pořádku. Epidemie v ghetu, endemické choroby, kterými trpělo celé lidstvo, jako by skutečně děsily Ještěry, kterým se dle všeho veškeré podobné potíže vyhýbaly. Rusie by skutečně rád absolvoval studium na nějaké jejich lékařské fakultě. Nepochybně by se tam mohl naučit víc, než co by mu dokázal říci kterýkoliv z pozemských doktorů.

„Jestliže ale chceme, aby nám tenhle plán vyšel, pak budeme muset podniknout ještě další kroky,“ upozornil ho Anielewicz. Když Rusie nejistě povytáhl obočí, rozvedl svou myšlenku. „Budeme si nutně muset promluvit s generálem Bar—Komorowskim. Poláci do toho rozhodně musí jít s námi. Jinak by je totiž Ještěři poštváli proti nám a potom by jenom stáli stranou a s úsměvem by sledovali, jak se navzájem pobíjíme.“

„Ano,“ souhlasil Rusie, ačkoliv veliteli Armii Krajowej nedůvěřoval a zároveň se ho obával. Jenže teď jej zajímaly naléhavější záležitosti. „I když se mi ale podaří dnes vyvléknout z účasti na vysílání, stejně budu do toho jejich studia muset přistít týden. V nejlepším případě se mi může podařit to odložit až za čtrnáct dní, když si lehnu do postele a během příštích dnů sním ještě další hlavěnku.“ Žaludek se mu stáhl při téhle neradostné vyhlídce.

„Teď si nedělej starosti s ničím, co bude následovat po dnešním odpoledni.“ Anielewicz měl chladné oči a teď zjevně o něčem uvažoval. „Ano. Myslím, že se mi podaří sehnat dostatek uniforem a snad dám dohromady dostatek blondatých bojovníků, nebo přinejhorším se světle hnědými vlasy.“

„Proč potřebuješ bojovníky s — ?“ Rusie se v tu chvíli a zíral na něj. „Ty máš v úmyslu zaútočit na vysílač a chceš, aby vina za ten útok padla na Němce.“

„Máš naprostou pravdu v obou případech,“ souhlasil Anielewicz. „Z tebe měl být voják. Kéž bych měl nějaké vojáky, kteří by nebyli obězani. Lidé by ten rozdíl okamžitě poznali. Ještěři třeba ne, ale strašně se mi nelíbí, že musím podstoupit tohle riziko. Někteří Poláci považují za jedinou chybu Němců to, že některé z nás ještě nechali naživu. Teď by se mohli proti nám postavit, jestli k tomu dostanou příležitost.“

Rusie si povzdechl. „Naneštěstí je to tak, jak říkáš. Pošli jednoho ze svých bojovníků někam pro hlavěnku a někoho dalšího pro to projímadlo. Byl bych nerad, kdyby si mě někdo pamatoval ve spojitosti s některou z těch věcí, pro případ, že by se Ještěři později vyptávali.“ Znovu si povzdechl. „Mám stejný pocit, že bych následujících několik hodin nejraději hodně rychle zapomněl.“

„Tak to ti věřím, reb Mojše.“ Anielewicz se na něj díval s pobavením, ale zároveň se značným respektem. „Viš, řekl bych, že já bych byl raději zraněn v boji. Tehdy to alespoň přijde zčistajasna. Ale úmyslně si způsobovat něco takového...“ Zavrtěl hlavou. „Ještě, že je to na tobě a ne na mně.“

„Lepší by bylo, kdyby to nemusel dělat nikdo.“ Rusie se podíval na hodinky (bývalý majetek jednoho Němce, který už je nebude potřebovat). „Raději bys to ale měl zařídít co nejdříve. Ještěři sem mají přijít ani ne za tři hodiny a já do té doby musím být připraven, musí mi být špatně.“ Pak začal postupně procházet ležstla, která měl rozložená po stole.

„Rád bych schoval alespoň ta nejdůležitější —“

„Takže budeš moc pozvracet všechna ostatní,“ doplnil Anielewicz větu za něj. „To je dobré. Pokud věnuješ takovou pozornost i drobným detailům, o to snazší je potom zvládnout ty větší části.“ Potom se lehce prstem dotknul štítku svojí šedé plátěné čepice. „Já se o to postarám.“

Skutečně držel svoje slovo. Když se objevily ještěři strážé, které měly za úkol doprovodit Rusieho do studia, už si přál, aby Anielewicz splnil svůj úkol méně zdařile. Ještěři zasyčeli a vyděšeně se stáhli zpátky okamžitě poté, co vstoupili do dveří. Těžko se jim mohl divit. Kancelář nutně potřebovala důkladně vyvětrat, než by byl někdo ochoten v ní znovu pracovat. A jedny dobré kalhoty už nikdy nebudou takové jako dřív.

Jeden Ještěr se po chvilce odhodlal opatrně strčit hlavu za roh a nakouknout do místnosti. Zíral na Rusieho, který byl rozvalený zplihle jako nacucaný piják mezi svou židlí a zaneřáděným stolem. „Co — být špatně?“ zeptal se Ještěr lánanou němčinou.

„Musel jsem něco špatného sníst,“ vypravil ze sebe chabě Rusie. Malým zbytkem své pozornosti, který se neupínal k myšlence, že smrt by byla milosrdnější, si povšimnul, že dokonce říká úplnou pravdu. To je totiž možná ten nejlepší způsob lhaní, který byl kdy objeven. Jinak si ale připadal, jako by byl natažen do nemožné délky, zamotan do uzlů a poté rozválen rukou nějakého obra.

Mezitím se na něj skrz otevřené dveře z chodby dívalo několik dalších Ještěřů. Objevilo se tam i několik lidí. Rozhodně vypadali mnohem vyděšeněji než Ještěři, kteří se alespoň nemuseli obávat toho, že by chytili onu strašlivou nemoc, díky níž teď vypadal tak nechutně a zbědovaně.

Jeden z Ještěřů krátce promluvil do malé přenosné vysílačky. Vzápětí se ozvala odpověď, rázná a praskavá. S velikou nechutí se Ještěr vydal do kanceláře. Znovu promluvil do vysílačky a potom ji nastavil Rusiemu. Z přístroje se ozval Zolraagův hlas: „Ty jsi nemocný, reb Mojše?“ zeptal se ho guvernér. Teď už jeho němčina zněla docela obstojně. „Je ti příliš špatně, než abys dnes mohl vystupovat v rozhlase?“

„Obávám se, že je to tak,“ zasténal Rusie a myslel to upřímně. Potom ale připadal první svou lež onoho odpoledne: „Mrzí mě to.“

„Mě to taky mrzí, reb Mojše,“ odpověděl na to Zolraag. „Chtěl jsem slyšet tvůj komentář k bombardování Washingtonu. Poskytli bychom ti k tomu veškeré informace. Vím, že bys řekl, že tohle jasně znamená pokyn pro tvé druhy k zastavení jejich pošetilého boje proti našim dokonalejším zbraním.“

Rusie znovu zasténal, částečně kvůli nevolnosti a částečně protože očekával, že Zolraag řekne přesně něco v tomhle smyslu. Řekl: „Excelence, teď skutečně nemohu mluvit. Až mi bude dobře, rozmyslím si, co mohu pravdivě povědět o

tom, co vaši lidé udělali.“

„Jsem si jist, že se domluvíme na tom, co k tomu řekneš.“ pověděl mu Zolraag. Guvernér se snažil být opatrný, ale nepodařilo se mu to ani trochu. Přesto pokračoval: „Prozatím se soustřed' na to, aby ses dal zase do pořádku. Doufám, že se vašim doktorům podaří tě z toho dostat.“

Soudě podle jeho tónu se zdálo, že příliš nedůvěřuje schopnostem lidských lékařů. Russeho znovu napadlo, co asi všechno dokážou ještěří lékaři experti za zázraky. Nahlas řekl: „Děkuji, Excellence. Doufám, že mi za pár dní již bude lépe. Taková choroba není z těch, které by většinou končily smrtelně.“

„Snad je to tak, jak říkáš.“ Znovu bylo patrné, že Zolraag má značné pochybnosti. Russe si pomyslel, že má asi dobrý důvod. Když se Ještěřům podařilo proniknout do Varšavy, tisíce strádajících Židů v ghetu trpělo rozličnými střevními chorobami a mnozí z nich poté zemřeli. Guvernér dodal: „Jestli chceš, moji vojáci tě dopraví z kanceláře domů.“

„Děkuji za nabídku, Excellence, ale ne,“ odmítl Russe. „Rád bych si pokud možno zachoval pověst nezávislého člověka.“ Těchto svých neopatrně vyřčených slov litoval hned vzápětí poté, co je vypustil z úst. Bylo by mnohem lepší, kdyby si Ještěři co nejdéle mysleli, že je jejich poslušným přísluhovačem. Nezbyvalo mu než doufat, že Zolraag jeho poznámce nebude rozumět.

Jenže Ještěř mu rozuměl. Ba co horšího, on s ním souhlasil. „Ano, bylo by dobré tuto pověst zachovat, reb Mojše,“ odpověděl a potvrdil tak, že pokud se jeho týče, Russeho volnost v jednání byla pouhou iluzí. Ačkoliv byl ve zbědovaném stavu a cítil se mizerně, přesto pocítil hněv.

Poté guvernér promluvil ve svém syčivém jazyce. Ještěř, který stále držel vysílačku, odpověděl a poté rychle opustil Russeho kancelář se zcela zjevnou úlevou. Poté společně se všemi ostatními Ještěři opustil židovské velitelství. Russe naslouchal, jak jejich pařáty škrábou po linoleu.

O několik minut později k němu do místnosti opět vstoupil Mordechaj Anielewicz. Významně pokrčil nos. „Smrdí to tady, jako když praskne odpadní roura kanalizace, reb Mojše,“ prohlásil. „Teď tě nejdřív trochu upravíme a pak tě hned dopravíme domů.“

Russe se vyčerpaně odevzdal do hrubé, ale přesně promyšlené péče odbojařského velitele. Dovolil, aby jej Anielewicz osobně snesl ze schodů. Dole na silnici už čekalo kolo s připevněným bočním vozíkem. Anielewicz jej do tohoto vozíku složil, potom se posadil k řídítkům a dal se do šlapání.

„Taková osobní starost,“ řekl Russe. Čerstvý vítr vanoucí mu do tváře jej brzy trochu probral. „Jsem poctěn.“

„Kdybych pro tebe sehnal auto, pak by bylo skutečně oprávněné, aby ses cítil poctěn,“ mávnul jenom rukou Anielewicz se smíchem. Russe také dokázal na tváři vyloudit úsměv. V té době byl ve Varšavě benzín vzácnější než zlato: zlato je koneckonců pořád zlatem, ale benzín jakmile jednou spálíte, už z něj nic nebude. Dokonce i dieselového paliva do spalovacích motorů byl nyní zoufalý nedostatek.

Mrazivý podzimní větřík s chrastěním proháněl ulici několik uschlých listů, ale skutečně jenom pár. Mnoho stromů již bylo pokáceno na otop. Russeho napadlo, že v zimě je budou následovat další a také domy, přeměněné dvěma koly bojů v rozvaliny, také budou rozebrány kvůli dřevu. Z Varšavy bude mnohem ošklivější město až tahle válka skončí — jestli vůbec někdy skončí.

Z ocelově šedé podmracené oblohy se za chvilku spustil déšť. Mordechaj Anielewicz vztáhl ruku a stáhnul si štítek čepice více do obličeje, takže lépe chránil jeho oči před kapkami. Pak řekl: „Už je to domluveno. Zítřka v noci uskutečnime přepadení vysílače. Do té doby zůstaň nemocný.“

„A co se stane, jestli se vám nepodaří jej vyřadit z provozu?“ zajímal se Russe.

Anielewiczův smích měl poněkud pochmurný nádech. „Jestliže jej nezničíme, reb Mojše, pak se stanou dvě věci. Tou první je, že někteří z mých bojovníků budou mrtví. A tou druhou je to, že budeš muset i nadále polykat tyhle lektvary, takže za týden touhle dobou už jim pravděpodobně budeš jenom marně závidět.“

Velitel odboje to možná myslel jako vtip, ale Russemu to nepřipadalo ani trochu vtipné. Měl najednou pocit, jako kdyby ho příslušníci gestapa kopali do břicha. V ústech měl takový divný pocit — pak ho napadlo, že vlastně raději nechce přemýšlet o tom, jakou pachut' to má v ústech.

Od té doby co sempřišli Ještěři, mnoho Židů opustilo varšavské ghetto, kam je na počátku války násilím nahnali nacisté (mnohem víc už jich samozřejmě bylo po smrti). I přesto ale byly ulice neustále přeplněné davy lidí. Stejně zručně jako se fotbalista probíjí mezi obránci směrem k brance si nyní Anielewicz pohotově hledal cestu pro svoje kolo mezi tlačnými vozíky, různými rikšami, desítkami dalších kol a davy lidí a žen jdoucích jen tak pěšky. Zdálo se, že nikdo z nich nemá v úmyslu ustoupit a přenechat někomu jinému byt' jen centimetr prostoru, ale přesto do sebe lidé takřka vůbec nevráželi.

Pak se najednou před nimi objevil větší prostor. Anielewicz prudce zabrzdil. Kolem nich pochodovým krokem přešlo družstvo Ještěřů na hlídce. Vypadali promrzle a zachmuřené. Jeden z nich svými podivnými očima otráveně pozoroval plačící oblohu. Další měl na sobě dětský kabátek. Neuměl patrně zacházet s knoflíky, ale udržoval kabát vpředu zavřený jednou rukou, zatímco v druhé svíral svou zbraň.

Jakmile Ještěři přešli, dav se okamžitě opět slil v jedinou masu. Anielewicz řekl: „Jestli si tyhle ubohé příšery už teď myslí, že je velká zima, co budou dělat třeba v lednu?“

Zmrznou, to byla jediná odpověď která Russemu okamžitě přišla na mysl. Jenže přitom dobře věděl, že se pravděpodobně mylí. Ještěři věděli mnohem víc než lidé o tolika různých věcech. Nepochybně znají i nějaký jednoduchý způsob, jak se i venku udržet pěkně v teple. Přesto ale tahle patrola rozhodně vypadala promrzle.

Anielewicz zastavil před postarším otlučeným činžákem, ve kterém Russe bydlel. „Dokážeš se sám dostat do bytu?“ zeptal se.

„To hned zjistím.“ Russe se opatrně vysoukal z postranního vozíku. Trochu se zakymácel, když udělal prvních několik nejistých kroků, ale udržel se na nohou. „Ale ano, zvládnu to.“

„To je dobře. Kdybych tě musel podpírat až nahoru, měl bych obavy jestli tu ještě to kolo bude, až se vrátím zpátky. Teď se místo toho budu moct strachovat o úplně jiné věci.“ Anielewicz Russiemu pokynul na rozloučenou a odjel. Kdyby se Mojše cítil trochu víc ve své kůži, možná by se následující scéně zasmál. Lidé postávající na dvoře se rychle vydávali k němu a chtěli ho přivítat, pak si ho prohlédli lépe a jejich ústup byl ještě o poznání rychlejší. Nemohl jim to nijak zazlívát. Taky by se sám sobě raději zdaleka vyhnul. A jestliže nevypadal hrozivě nakažlivě, pak to rozhodně nebylo z nedostatku snahy.

Otočil klíčem v zámku a vešel do jejich bytu. Jedna z nemnoha výhod jeho postavení spočívala v tom, že jeho rodina měla celý byt jenom pro sebe. Jeho žena se k němu okamžitě překvapeně přihnala. „Mojše! Co tady děláš tak brzy?“ řekla Rivka a začala se usmívat. Pak si ho pořádně zblízka prohlédla — a taky možná lépe očíchala — a položila mu vhodnější otázku: „Mojše! Co se ti to stalo?“

Povzdechl si. „To se mi přihodili Ještěři.“

Zírala na něj, dvě doširoka rozevřené oči ve tváři, která sice už nepřipomínala hlavu kostlivce jako tomu bylo před pár měsíci, ale byla stále dost vyhublá. „Ještěři — ti tohle — udělali?“

„Ne zrovna tak přímo,“ upřesnil svou odpověď. „Ještěři jenom udělali to, že s Washingtonem, D.C., naložili stejně jako s Berlínem a ode mě potom očekávali, že z toho budu mít stejnou radost jako oni.“

Rivka se osobně nijak zvlášť o politické záležitosti nezajímala. Boj o pouhé přežití vyžadoval takřka veškerou její energii. Ale nebyla zase žádný hlupák. „Oni chtěli, abys je vychvaloval za to, že zničili Washington? Ti musí být úplně mešuge.“

„Přesně to jsem si myslel tak, takže jsem se hodil marod.“ Potom jí Mojše ve stručnosti vysvětlil, jak si přivodil svůj bědný stav.

„Ach, díky Bohu. Když jsem tě uviděla tak mě nejprve napadlo, že tě potkalo něco příšerného.“

„Cítím se dost příšerně,“ odpověděl jí na to Russie. Ačkoliv jeho nevolnost způsobily léky a ne nějaké bakterie, stále ještě se v jeho vnitřnostech odehrávala dost divoká bouřka. Jediný rozdíl byl vlastně v tom, že nebude nemocen dlouho, pokud toho nebude skutečně zapotřebí.

Jejich malý syn, Reuven, se v té chvíli vynořil z ložnice. Chlapec se zcela otevřeně zašklebil a nakrčil nos. „Proč táta tak legračně páchne?“

„Na tom nesejde.“ Rivka Russiová začala okamžitě uvažovat prakticky. „Dáme ho zase pěkně do pořádku a pustíme se do toho hned teď.“ Odkvačila do kuchyně. Od té doby, co Ještěři převzali vládu nad městem, se na dodávky vody dalo spolehnout. Vrátila se s kbelíkem a hadrem. „Jdi do ložnice. Mojše. Dej mi všechny svoje špinavé věci, pořádně se vydrbej a oblékni si něco čistého. To ti určitě udělá dobře.“

„To bude nejrozmumnější,“ souhlasil pokorně. Velice se mu ulevilo, když se mu podařilo ze sebe stáhnout zaneřáděné šaty. Zjistil přitom, že se mu podařilo pozvratet dokonce i štiček čepice. Byl to svým způsobem úspěch, i když dost příšerný. Zdálo se, že kbelík a hadr budou jen sotva stačit na úkol, který byl pro ně zamýšlen. Obával se, že by na takovou fušku nestačila možná ani Visla. Když tak ze sebe pečlivě drhnul veškerou špinu, hlavou se mu honily myšlenky na Augiášovy stáje. K řecké mytologii se ovšem dostal dost pozdě, až během studií na univerzitě. Někdy byly příběhy, které tam četl, stejně působivé jako ty v Bibli.

V čistých šatech se cítil jako zcela nový člověk. Nechtěl se dotýkat věcí, které měl na sobě předtím. Nakonec ale popadl zaneřáděné šatstvo tak, že to nejhorší bylo skryto uvnitř a všechno to odnesl Rivce.

Ta jenom přitakala. „Brzy se o to postarám.“ Život v ghetu je naučil si zvyknout, že západ je vlastně součástí jejich každodenního života a ne něco, co se musí okamžitě odklidit. V tuto chvíli byly pro ni mnohem důležitější otázky: „Co hodláš dělat, jestli Ještěři budou trvat na tom, že v jejich rozhlase musíš vystoupit hned poté, co už ti bude lépe?“

„Znovu se hodím marod,“ odpověděl bez váhání, i když se mu při téhle neradostné vyhlídce vzbouřila střeva. „Když ale budu mít štěstí, nebude to už nutné.“ Pak jí pověděl o tom, že se Anielewicz chystá vyřadit rozhlasový vysílač.

„Ale i když se jim to podaří, jenom to odsouvá nebezpečný okamžik na později,“ namítla Rivka. „Dříve nebo později. Mojše, budeš muset buď udělat to, co po tobě Ještěři chtějí, anebo jim říct ne.“

„Já si to uvědomuji.“ Mojše se zašklebil. „Možná jsme tu hlavní chybu udělali už v okamžiku, kdy jsme se s nimi dali dohromady. Možná, že by dokonce i nacisté byli lepší spojenci než tihle.“

Rivka rozhodně zavrtěla nesouhlasně hlavou. „Však víš dobře, že to není pravda. Když je člověk mrtvý, nemůže už nijak smlouvat. A i kdybychom se museli postavit Ještěřům na odpor, myslím, že zabijí jenom ty odbojné. A zabijí je jenom proto, že jim odporují, a ne jenom ze sportu nebo jenom proto, že jsme Židé.“

„Nejspíš máš pravdu.“ Tenhle souhlas ale Russiemu rozhodně nepomohl najít ztracenou jistotu. On bude koneckonců tím, kdo se jim postaví na odpor, ale přitom chce tolik zůstat naživu. Jenže vychvalovat Ještěře za to, že použili tu svoji velkou bombu na Washington... to raději zemřít se zachovanou sebeúctou.

„Teď ti půjdu uvařit nějakou polévku.“ Rivka se na něj požívala, jako kdyby se snažila odhadnout jeho možnosti.

„Myslíš, že ji zvládneš spolknout a udržet?“

„Myslím si to,“ odpověděl poté, co provedl vlastní odhad situace. Pak se poněkud suše usmál. „Musím to alespoň zkusit, abych měl něco v žaludku pro případ, že bych musel znovu takhle zvracet. Co jsem prožil dneska odpoledne, to bylo hodně zlé, ale to suché dávení je mnohem horší.“

Polévka byla dost hustá, se zelím a bramborami. Ne jen taková vodnatá nemastná neslaná směs, kterou vařili v době, kdy Němci sužovali Židy v ghetu hladem a každé sousto se muselo několikrát převalit na jazyku. Přestože by tuhle polévku každý, kdo neprožil ty hrozné časy, považoval za dost ubohou, její teplo pomohlo povolit Russieho zauzlovaná střeva.

Právě dojedl poslední lžici svého pokrmu, když se na chodbě ozvaly dunivé kroky kohosi, kdo spěchal jako o život. O chvíli později se ozvalo bušení pěstí na jejich hlavní dveře. Pak někdo zavolal: „Reb Mojše, reb Mojše, pojď rychle,

reb Mojše!“

Russie už se pomalu začal zvedat. Jeho žena mu položila ruce na ramena a zatlačila ho zpátky do židle. „Copak už jsi zapomněl, že jsi nemocný?“ zasyčela na něj. Šla tedy sama ke dveřím a opatrně je otevřela. „Copak se děje? Můj muž je nemocný. Teď nemůže nikam chodit.“

„Ale to musí!“ zvolal ten muž stojící na chodbě, přesně jako když je dvouleté dítě přesvědčeno o tom, že jeho slovo platí pro všechny jako zákon.

„Nemůže.“ trvala na svém Rivka. Ustoupila trochu stranou, aby se mohl na Mojšeho sám podívat, a dodala: „Podívej se sám, jestli mi snad nevěříš.“ Tím Russiemu napověděla, že má vypadat přesně tak mizerně, jako se cítí.

„To je mi líto, reb Mojše,“ řekl ten muž, „ale my tě skutečně potřebujeme. Někteří naši bojovníci se hrozně hádají se skupinkou několika mamlasů z Armiji Krajowej v Mickiewiczově ulici a začíná to vypadat opravdu ošklivě. Myslím, že jsou každou chvíli schopni po sobě začít střílet.“

Russie zasténal. Ze všech možných příležitostí, které si horkokrevní Židé a zaujatí Poláci mohli vybrat pro svoje potyčky, byla tahle tou nejnevhodnější. Rivka od něj stála příliš daleko, než aby ho opět přinutila si sednout. Vstal a nevšímal si jejího zmateného pohledu. Než ale mohl provést cokoliv dalšího, ten muž na chodbě dodal: „Ještěři už do té oblasti urychleně stahují svojí těžkou techniku. Jestli tam propukne boj, pak určitě povraždí všechny v okolí.“

S dalším zasténáním se Russie popadl za břicho a zhroutil se zpátky na židli. Rivka, která se až dosud tvářila opatrně ostražitě, si teď o něj skutečně dělala starost. Rychle se ale vzpamatovala. „Prosím, běž už,“ řekla tomu muži. „Můj muž by s tebou okamžitě šel, kdyby to jen trochu šlo. To dobře víš. Jenže on je skutečně nemocný.“

„Ano, vidím, že je mu skutečně špatně. Omlouvám se. Bůh ti dopřej brzké uzdravení, reb Mojše.“ Pak ten chlapík zmizel stejně překotným tempem jakým se před okamžikem objevil.

Rivka za ním zavřela dveře a pak se obrátila na Russieho. „Jsi v pořádku?“ naléhala a ruce měla založené vbok. „Ty ses tam chtěl vydat, jasně jsem to na tobě poznala. Ale pak ses najednou...“

Na okamžik pocítil jistou hrdost nad tím, že jeho herecký výkon vzbudil pochybnosti dokonce i u ní. Řekl: „Jestli už tam skutečně jsou Ještěři, pak se jim nemůžu jen tak ukazovat, protože by hned poznali, že mi není tak špatně, jak jsem se jim snažil namluvit.“

Oči se jí rozšířily. „Ano, to zní dost rozumně. Ty —“

„Ještě jsem neskončil,“ přerušil její větu. „A za druhé si vůbec nemyslím, že by se naši lidé jen tak náhodou právě teď kočkovali s Poláky z Osvobozené armády. Zamysli se nad tím, kde se tahle potyčka odehrává — přesně na opačném konci Varšavy, než kde se nachází hlavní velitelství Ještěřů. Domnívám se, že se snaží odlákat jednotky — a nejspíš taky Zolraagovu pozornost — co nejdál od rozhlasového studia a vysílače.“

Mordechaj sice mluvil o zítřejší noci, ale on pracuje rychle. Jestli se nepletu, tak je tohle jenom lest.“

„Doufám, že máš pravdu.“ Během příští minuty Rivka vypadala stejně přemýšlivě jako student ješivy, který se snaží porozumět rabiho vysvětlení nějakého obtížného úryvku z Talmudu. Po chvíli se na její tváři objevil úsměv jako vycházející slunce. „Ano, vypadá to tak.“

„Dobrá,“ řekl jenom Russie. Cítil se teď o něco lépe, když měl v sobě teplou polévku. Jenom si přál, aby ji nemusel zase vyzvracet, ale pro jistotu si do kapsy kabátu připravil další kousek hlávenky.

Teď vstal a přešel místností k jejich opotřebovanému sofa. Tu a tam z něj trčely pružiny a látka byla ušpiněná, ale už pouhá skutečnost, že nějaké sofa měli, byla v oněch dnech mezi varšavskými Židy známkou určitého postavení.

Nacisté jej nesebrali během žádné z jejich bleskových prohlídek gheta, ani jej rodina nemusela během předchozí zimy rozstípat, aby měla čím zahnat mráz. Když se teď na něj ukládal, jasně si uvědomoval, jaké má vlastně štěstí.

Rivka přes něj opatrně přetáhla ošoupanou přikrývku. „Jak bys mohl vypadat nemocně, když ani nejsi přikrytý?“ zeptala se.

„Zdá se mi, že jsem to docela zvládal,“ odpověděl, ale ona ho stejně neposlouchala. Nechal přikrývku ležet tak, jak ji dala.

Právě když už se mu málem podařilo si na chvíli schrupnout, se Reuven rozhodl, že bude bušit do pánve kovovou lžící. Rivka chlapce rychle okřikla, ale škoda už byla spáchána. O několik minut později se pokojem začal rozléhat nový, tentokrát pronikavější randál: vzdálený štěkot zbraní. „Odkud ten zvuk přichází?“ zajímal se Russie a začal otáčet hlavou do všech stran. Kdyby to přicházelo ze severu, pak možná skutečně Židé a Poláci na sebe začali střílet. Jestli to ale bylo od jihu, pak Anielewiczovi bojovníci v německých uniformách právě útočili na rozhlasový vysílač.

„Nějak to nemohu rozeznat,“ prohlásila Rivka. „Tady v činžáku je ten zvuk dost zvláštní.“

„To je pravda.“ Russie si znovu klidně lehl a čekal. Střílení a výbuchy byly slyšet sotva pár minut. Už skoro zapomněl na ono pronikavé ticho následující po střelbě, ačkoliv jej slýchal takřka každý den v době předtím, než Ještěři převzali od Němců vládu nad Varšavou.

O půl hodiny později se opět ozvalo klepání na dveře jejich bytu. Rivka šla znovu otevřít. Bez jakéhokoli úvodu dovnitř vkrácel Ještěř. Upřel obě oči na Russieho. Promluvil syčivou němčinou: „Jsem Ssfeer, ze štábu guvernéra Zolraaga. Poznáváš mě?“

„Ano, už jsem rozpoznal tvůj tělový nátěr,“ ujistil ho Mojše. „Mohu ti být nějak nápomocen? Obávám se ale, že dnes toho moc nezvládnou. Dnes ráno jsem onemocněl.“

„Přesně to mi říkal i ctihodný Zolraag,“ odpověděl Ssfeer. „On — jak že to říkáte? — ti dává svolení zotavovat se nějak pomaleji. Bandité z Deutschlandu právě před chvílí — jak že to říkáte? — rozstřelili rádio, možná aby tě umlčet, aby ty nemohl mluvit. Budeme potřebujeme možná deset dní na opravu.“

„Ale, to je směla,“ řekl Russie.

Lancaster se hřmotně valil po rozjezdové dráze a všechny čtyři motory burácely na plný výkon. Celé letadlo se

kymácelo a otřásalo, jak postupně nabíralo rychlost. Bomby svržené Ještěři před týdnem rozryly dráhu několika krátery a díry byly zaplněny jen nahruho. George Bagnall byl velice vděčný za to, že teď nemuseli zkoušet start s plným nákladem pum. Pumy, to jsou totiž velice křehké věci. Čas od času stačil jenom o něco větší otřes a některá z nich se samovolně odjítla... a potom měl pozemní personál na starosti zaplňovat další kráter, a to pořádně velký.

Bombardér se nakonec docela plavně vznesl do vzduchu. V pilotově sedadle, které bylo hned vedle Bagnallova, se Ken Embry spokojeně zašklebil. „Je vážně zajímavé, co dokáže takové odlehčení s letadlem udělat,“ prohlásil Embry.

„Připadám si, jako kdybych pilotoval Spitfire.“

„Řekl bych, že to si jenom v hlavě představuješ,“ odpověděl mu na to Bagnall. „Ta radarová aparatura tam vzadu nemůže být o moc lehčí než náklad, který obvykle vozíme.“ Palubní inženýr stisknul tlačítko palubního interkomu. „Jak ti pracuje ta tvoje mašinka, Goldfarbe?“

„Vypadá to, že je všechno v pořádku.“ ozvalo se mu ve sluchátkách. „Vidím dost daleko.“

„O to nám právě jde.“ poznamenal Bagnall. Radarový přístroj, umístěný v letadle několik mil nad povrchem Země, byl schopen dohlédnout o kus dále než obvykle. Mohl tedy zachytit přibližující se ještěři letouny a poskytnout obráncům Anglie několik drahocenných minut navíc na přípravu. Jak tak Lancaster nabíral výšku, Bagnall se trochu chvěl ve své letecké kombinéze a kožesině. Zapnul si přívod kyslíku a pocítil gumovou chuť masky, když začal dýchat kyslíkem obohacený vzduch.

Goldfarb, plný entusiasmů, se opět ozval v interkomu. „Kdyby se nám podařilo udržet vždycky ve vzduchu pár letadel s aparaturou, mohli by zvládnout stejný kus práce jako všechny naše pozemní stanice dohromady. Taky je ovšem pravda,“ dodal, „že pro nás by byl dopad mnohem tvrdší.“

Bagnall se snažil na tohle radši moc nemyslet. Ještěři tvrdě zasáhli britské radarové stanice hned v prvních dnech jejich invaze na zemi, čímž donutili RAF a pozemní obranu od té doby bojovat zcela naslepo. Teď se tedy znovu pokoušeli otevřít oči. Bylo ovšem pravděpodobné, že je Ještěři nenechají jen tak koukat.

„Dostáváme se na andělé dvacet,“ ohlásil posádce Ken Embry. „Nadále budeme tuto výšku udržovat. Radisto, jak jsme na tom se spojením se stíhací skupinou?“

„Slyším je asi tak silou pět,“ odpověděl mu Ted Lane. „Podle jejich hlášení nás také slyší na pětce. Už se nemohou dočkat až budou moct plnit úkol, pane.“

„Zatracený maniaci,“ ulevil si Embry. „Pokud jde o mě, tak já za ideální misi považuji tu, při které se nám podaří vyhnout jakémukoliv kontaktu s nepřítelem.“

Bagnall měl na věc naprosto stejný názor. Ačkoliv byl Lancaster na několika místech vyzbrojen střeleckými věžemi s kulomety, stejně byl jejich bombardér vždycky v hroživé nevýhodě oproti nepřátelským stíhačům. Ze souboje pro ně nemohlo vzejít nic dobrého. Vědomí této zranitelnosti činilo posádky bombardérů velice obezřetnými. A kvůli tomu také vždycky o vychloubacích a agresivních stíhacích pilotech tvrdili, že to nemůžou mít v hlavě v pořádku.

Ze zadu z prostoru pumovnice se po chvíli znovu ozval Goldfarb: „Myslím, že by bylo mnohem výhodnější, kdybych mohl komunikovat přímo se stíhačkami, než takhle předávat zprávy přes radistu.“

„To je velice dobrý postřeh, Goldfarbe,“ pochválil ho Bagnall. „Zapiš si to někam. Třeba budou mít příležitost použít to při sestavování druhé verze.“ A možná, pokud se nám podaří udržet si větší kliku, než si vlastně zasloužíme, se dožijeme ještě zkoušení téhle druhé verze, dodal pro sebe v duchu. Nemusel to ani říkat nahlas. Goldfarb si dobře uvědomoval rizika, když se na tenhle podnik dobrovolně přihlásil.

Bagnall očistil vnitřní stranu zakřiveného Perspex okna před sebou pomocí kousku jelenice. Tam venku ale nebylo nic moc k vidění, dokonce ani zášlehy žhavých výfukových plynů ostatních bombardérů před nimi, nad nimi nebo někde po stranách — ty mu vždycky připomínaly, že se teď nevydávají do nebezpečí zcela sami. Teď byla ale všude kolem nich jenom temná noc, noc a nekonečné hučení čtyř merlinů. Když si teď podvědomě připomněl motory, palubní technik rychle sjel očima na přístrojovou desku před sebou a zkontroloval budíky. Zdálo se, že mechanika funguje jako hodinky.

„Mám tady nepřátelský letoun,“ vykřikl Goldfarb. Tam vzadu v pumovnici nemohl vidět vůbec nic, ani tu noc kolem, jenom stopy elektronů putujících po fosforem natřené obrazovce. Pohled jeho aparatury ale dosáhl mnohem dále než Bagnallovy oči. „Opakuji, vidím nepřátelský letoun. Směr 177, vzdálenost pětatřicet mil a zmenšující se, rychlost 505.“

Ted Lane tuto důležitou zprávu rychle předal posádkám Moskytů, která kroužila vysoko nad Lancasterem se zabudovaným radarem na palubě. Tato dvoumotorová letadla nejenže měla nejvyšší operační strop ze všech britských stíhaček, ale navíc byla obtížně zachytitelná radarem díky své dřevěné kostře i konstrukci.

„Od ještěřiho letounu se odpoutaly rakety,“ vyštěkl Goldfarb. „Míří — přímo na nás. Rychlost — zatraceně rychlá na tuhle mojí mašinu.“

„Vypni to,“ nařídil rozhodně Embry. Pak vykopl Lancaster do divokého sestupu ve vývrtce, takže Bagnall byl velice vděčný za popruhy, které jej udržely v sedačce. Jeho žaludek ale jakoby zůstal o několik tisíc stop za jejich strojem. Naprázdno polknul a příliš pozdě si přál, aby nebyl snědl tu zatraceně mastnou rybu s hranolkami ani ne hodinu před začátkem téhle bouřlivé akce.

Potom se v jeho sluchátkách mohutně rozlehl vzrušený výkřik Joe Simpkinsa ze zadní střelecké věže. Střelec dodal:

„Jedna z těch raket právě proletěla místem, kde jsme ještě před chvílí byli.“

„No, díky Bohu,“ pronesl Ken Embry mírně. Potom pilot, který si zakládal na tom, že jej takřka nic nezaskočí, ještě dodal: „Kdo by si byl pomyslel, že ty bedny budou mít alespoň jednu pravdu?“

„Jsem velice vděčný za to, že jim to přece jenom vyšlo,“ řekl Bagnall a zdůraznil svoje protáhlé „ý“, aby naznačil, že dokáže takové zázraky ocenit. Inženýři tam dole na zemi byli pevně přesvědčeni, že Ještěři na letoun vybavený radarem zaútočí stejnými raketami naváděnými na radarový vysílač, kterými už předtím zničili britské pozemní stanice. Vypněte ale radar a na co se mohou zaměřit? Na nic. Tam na zemi tohle všechno vypadalo krásně jasně a nepopíratelně jako

propracovaný matematický důkaz. Jenže tyhle technické bedny nemusely svoje domněnky zkoušet osobně. Na to tu přece měly posádky letounů.

„Mám to znovu zapnout?“ zeptal se po chvilce Goldfarb přes interkom.

„Ne, raději ne, ještě to chvilku nech vypnuté,“ odpověděl mu Embry po chvilce zvažování.

„Jenže to nám potom na nic není, když není zapnutý,“ řekl muž u radaru poněkud vyčítavě.

Jenže by nám taky na nic nebylo, kdybychom se nechali hloupě sestřelit, pomyslel si Bagnall. Jenomže takové uvažování nebylo férové, a on to dobře věděl. Na někoho, kdo ve vzduchu strávil jenom pár chvil coby přípravu na tento úkol, si Goldfarb vedl skutečně dobře. A nejenže bylo přirozené, že si chce zase pohrávat se svou mašinkou, navíc měl svůj díl pravdy. Radarový přístroj, který se musel vypínat hned po začátku úkolu, aby nebyl zničen, byl sice lepší než vůbec žádný radar, ale skutečně jenom o maličko. Mládenci z výzkumného týmu budou mít ještě další úkol kromě toho, aby mohl Goldfarb hovořit přímo s piloty stíhaček. Bylo třeba ještě nějak zařídit, aby mohl nechat svůj přístroj stále zapnutý a neuváděl přitom posádku do nebezpečí, že bude jejich letoun sestřelen.

Ted Lane v tom okamžiku ze sebe vyrazil pronikavý jekot krvežíznivého indiána. „Jeden z moskytů právě sestřelil jedno jejich letadlo. Sejmul ho seshora, když už do sebe skoro narazili čumákama — taky ho těžko mohl honit zezadu, že jo, když jsou ještě letadla o tolik rychlejší. Tvrdí, že viděl, jak se nepřítel rozlomil přímo ve vzduchu, a pak se koukal zdekodat sestupem jak nejrychleji to jen bylo možné.“

Všichni v lancasteru začali jásat. Pak se Ken Embry zeptal: „A co ostatní moskyti?“

Po chvilce mu radista odpověděl: „Ehm — několik jich vůbec neodpovídá na moje volání, pane.“ To okamžitě utřálo chvíli jejich naprosté spokojenosti. RAF se pomalu a velice bolestně učila, jak je možné Ještěřům uštěďovat rány. Ještěři ale už dávno věděli až příliš dobře, jak udeřit na RAF. Bagnall doufal, že se pilotům těch stíhaček podařílo včas vyskočit. Vycvičené posádky se totiž daly nahradit podstatně obtížněji než letadla.

Ze svého místa před nyní potmělou radarovou obrazovkou se ozval Goldfarb: „Hoši na zemi taky určitě poslouchali naše vysílání. Jestli měli alespoň trochu štěstí, taky Ještěřům dali na frak. Alespoň měli výhodu v tom, že o něco dříve věděli, ze kterého směru se nepřítel objeví.“

„To jim teda bude akorát tak prd platný,“ prohlásil Embry. Stejně jako každý jiný pilot, i on předstíral nedůvěru v to, že by se posádkám flaku mohlo někdy podařit jejich zbraněmi něco sestřelit. Jestliže mu tenhle přístup dodával větší pocit bezpečí v kabině, pak proti tomu Bagnall nehodlal nijak protestovat. Pilot s chladnou hlavou byl v pohodě a soustředil se na řízení, a soustředěný pilot měl největší šanci, že doveze svoji posádku bezpečně zase domů.

Goldfarb zopakoval svou otázku: „Nemohl bych znovu zapnout přístroj, pane?“

Embry spustil pravou ruku, kterou dosud svíral páku řízení, a sevřenou pěstí se opakovaně bušil do stehna. Bagnall se domníval, že si to patrně ani sám neuvědomuje. Nakonec se pilot ozval: „Ano, dej se do toho, je načase. Jak jsi řekl, je to koneckonců ten hlavní důvod, proč jsme dnešního krásného podzimního večera tady nahoře.“

„Vážně?“ podivil se Bagnall. „A já si celou dobu bláhově myslel, že máme za úkol zjistit, za jak dlouho se Ještěřům podaří nás sundat. Pokud jsem dobře informován, pak dokonce pozemní personál na toto téma uzavíral sázky. Přihodil sis taky nějaký ten šilink, Kene?“

„Obávám se, že ne,“ odpověděl Embry, který se nenechal vyvést z rovnováhy. „Když mi řekli, že už si někdo zabral čas dvacet vteřin po startu, dospěl jsem k závěru, že moje šance na výhru jsou mizivé. Tak jsem si radši ty peníze nechal, musím přece myslet s ohledem na své dědice. A co ty, starý brachu?“

„Je mi líto, že jsem ti zkazil sázku, ale obávám se, že já jsem ten mizera, co si vsadil na dvacetivteřinový let.“ Bagnall se nehodlal za žádnou cenu nechat od pilota přetruhnout v chladnosti, tentokrát rozhodně ne. „Musím ale připustit, že jsem docela dlouho dumal nad tím, jak si asi vyzvednu výhru jestli přece jenom vyhraju.“

Radarový přístroj, stejně jako kterýkoliv jiný elektronický přístroj lidského původu, potřeboval nějakou dobu po zapnutí, aby se nažhavl a byl schopen fungovat. Bagnall ale slyšel nezaručené zprávy, že ještěři přístroje vymontované ze sestřelených letounů byly schopny pracovat bez ustání. Byl by rád věděl, jestli je to pravda. Podle toho co věděl, potřebovaly lampy (Američané jim říkaly trubky) už ze své podstaty určitý čas na zahřátí. Třeba tedy Ještěři ve svých přístrojích nepoužívají lampy, ale nenapadalo ho nic, čím by je bylo možné nahradit.

„Objevilo se mi tady další letadlo, má stejný směr jako to předchozí,“ ohlásil jim Goldfarb. „Vzdálenost... třidvacet mil a zatraceně rychle se přibližuje. Mám to vypnout?“

„Ne, počkej ještě chvíli, až proti nám vystřelí ty svoje rakety,“ zarazil ho Embry. Bagnall si v tu chvíli začal dělat starosti, jestli pilot náhodou nepřišel o rozum. Pak dokonce začal vážně uvažovat o tom, jestli náhodou pozemní personál skutečně nemá nějaký bank v sázce a Embry se ho pokouší vyhrát. Jenže se ukázalo, že v Embryho šílenství je přece jenom chladná kalkulace: „Už jsme se přesvědčili, že jsme schopni uniknout raketám, které se navádějí podle našeho radarového vysílání. Když jej tedy vypneme ještě předtím, než je odpálí, můžou se k nám ještě víc přiblížit a vypálit na nás nějaké jiné, kterým se už tak snadno nevyhneme.“

„Zdá se, že jejich taktika je dost založena na stereotypu, co říkáš?“ souhlasil s ním po chvilce uvažování Bagnall.

„Pokud k tomu mají příležitost, budou tu samou věc zkoušet znovu a znovu bez ohledu na to, jestli je to ta nejlepší možnost. A jestli není, tak proč jim poskytovat záminku ke změně taktiky?“

„Právě to jsem měl na —“ načal větu Embry.

Goldfarb jej ale vzápětí přerušil: „Rakety jsou venku! Vypínám mašinu — teď.“

Lancaster znovu rychle klesal vzduchem a znovu musel Bagnall přemýšlet, jestli jeho ryba s hranolky zůstane na svém místě. A jako v předešlém případě, ani tentokrát se ještěřím raketám nepodařilo britský bombardér sestřelit. „Třeba tohle vážně nakonec nebude sebevražedná mise,“ pronesl Bagnall nadějně. Když předtím lancaster roloval k rozjezdové dráze, měl o úspěchu akce určité pochybnosti.

Ted Lane poslouchal hovory pilotů zbývajících moskytů, kteří se mezitím vrhli na útočníky. „Další zásah!“ ohlašoval.

Tentokrát už ale nikdo v lancasteru nadšeně nepokřikoval. Všichni členové posádky si uvědomili, jakou cenu musí piloti stíhaček zaplatit za každý sestřel.

Pak se radista ozval znovu, tentokrát byla jeho slova určena Embrymu: „Právě jsme dostali rozkaz přerušit operaci a vrátit se na základnu. Divizní generál prý prohlásil, že když už jsme měli dvakrát štěstí, nemá rozhodně v úmyslu pokoušet osud a zkoušet, jestli nám štěstí bude přát i do třetice.“

„Divizní generál je malá stará bába,“ odfrkl si nespokojeně pilot. Spěšně ovšem dodal: „Nemusíš ho ale informovat o tom, co si o něm myslím. Samozřejmě jeho rozkaz uposlechneme jako hodné malé děti, kterými vlastně jsme. Navigátore, byl bys prosím tak laskav a navrhnul mi nějaký kurs —“

„Navrhnout, to je vyložene přiléhavé slovo, to jsi trefil,“ ozval se Alf Whyte ze svého malého prostoru, který byl umístěn za sedadly pilota a palubního technika a byl zcela oddělen záclonkami. „Když si tak letadlo prováděl těmi kotrmelci a přemeti, myslel jsem, že náš kompas divoce tančí do rytmu pěkně řízné swingové kapely. Jestli ale jsme tam, kde si myslím, pak by nás měl kurs 078 dovést zhruba někam do oblasti Doveru během deseti či dvanácti minut.“

„Takže tedy nula — sedm — osm,“ opakoval pro jistotu Embry podle předpisu. „Stáčí na tento kurs teď.“ Stočil bombardér ve vzduchu na žádaný kurs tak hladce, jako kdyby to byla jeho prodloužená končetina.

George Bagnall sledoval pečlivě vyrovnanou řadu budíků na panelu před sebou stejně pozorně, jako kdyby ukazovaly jeho vlastní srdeční rytmus a dýchání. A skutečně toto přirovnání není daleko od pravdy: kdyby totiž lancasteru selhaly motory nebo hydraulický systém, jeho srdce by netlouklo o mnoho déle.

„Navázal jsem spojení s letištěm,“ oznámil posádce radista. „Slyší nás prý silou pět a oznamují, že dnes večer neutrpěli od Ještěřů žádné ztráty.“

„Tak to je dobrá zpráva,“ řekl Embry. Bagnall jenom přitakal. Přistání bude dost obtížné samo o sobě, když jsou na raněji spěšně opravované krátery po předchozím bombardování. Lancaster se sice tentokrát nevrací s nějakým bojovým poškozením nebo neodhozenou pumou, jak by se mohlo stát po náletu nad Německo nebo Francii. Zase ale měli mnohem plnější palivové nádrže, než by odpovídalo návratu z bojového náletu. Když se něco pokazilo, benzín, který poháněl motory letadla, byl více než dostatečnou výbušninou.

Bagnall upřeně zíral ven skrze Perspex. Poklepal Embrymu na rameno. „Není támhleto blížící se oceán?“

Embry se rychle také podíval. „Ať se propadnu, jestli nemáš pravdu. Alfe, blížíme se k tomu zatracenému Severnímu moři. Jsme na sever nebo na jih od místa, kde jsme měli být? Připadám si jako slepec, který tápe v temnotě a oťukává si cestu bílou holí. Ten radar vzadu v pumovnici to přirovnání jenom vylepšuje. Měl by přece být schopen nám najít správnou cestu.“

„Troufám si tvrdit, že to skutečně v nejbližší době dokáže,“ ozval se na to navigátor. „Rád bych ti ale připomněl, že Ještěři nepochybně bedlivě sledují jakýkoliv signál, který vyšleme ven. Vážně bys je chtěl přivést k přistávací dráze právě ve chvíli, kdy se chystáme přistávat?“

„Když o tom tak mluvíš, tak vlastně ani ne. Ha!“ Embry najednou ukázal prstem kamsi do tmy. Bagnall zaměřil oči do místa, kam ten prst směřoval. Také si teď všimnul červené lucerny, která se blikavě rozsvěcela a zhasínala. Zapnul světla umístěná na špičkách křídel lancasteru, jenom na chvilku, aby dala najevo, že si signálu všiml.

V následujícím okamžiku se rozsvítilo mnoho dalších luceren, tentokrát jedna řada bílých po jedné straně dráhy, zatímco druhý okraj ranveje lemovala zelená světla. Embry opět ukázal. „Odsud to tam dole vypadá jako paluba nějaké zatracené letadlové lodi. Myslel jsem si, že tady jsme u RAF, ne u námořního letectva.“

„Mohlo by to být i horší,“ poznamenal Bagnall. „Alespoň se nám dráha nekymácí na rozbouřeném moři.“

„Tak to je povzbudivá myšlenka.“ Embry srovnal lancaster podle dvou řad naváděcích světél a sestupem zahájil závěrečný přistávací manévř. Spěšné přistání nebylo právě nejměkčí, ale taky nedošlo k žádné katastrofě: bylo zkrátka odpovídající přistání ve válečných podmínkách, usoudil Bagnall. Stejně jako všichni ostatní členové posádky, i on spěšně opustil lancaster a hnál se sprintem přes asfaltovou přistávací dráhu, která už opět potměla. Mířil k letištnímu domku, jehož plechové stěny byly obloženy pytli s pískem, které jej měly chránit před výbuchy.

Přístřešek ze zatemňovacích závěsů před vchodem do budovy umožňoval lidem volně vcházet a vycházet, aniž by do zevního světa — nebo třeba k očím nevítaných návštěvníků z jiného světa — proniklo světlo. Záře holých žárovek, které visely u stropu pilotní chajdy, zasáhla Bagnallovu oči uvyklé na temnotu jako zášleh fotografova blesku.

Všichni členové posádky se rychle uvelebili v křeslech nebo na pohovkách. Někteří, vyčerpaní právě ukončeným letem, takřka okamžitě usnuli i přes nepříjemnou zář žárovek. Ostatní, mezi nimi také Bagnall, vytáhli svoje dýmky nebo cigarety.

„Mohl bych si jednu vzít?“ zeptal se David Goldfarb a ukázal přitom na balíček cigaret Players, který měl palubní inženýr v ruce. „Mně už totiž bohužel došly.“

Bagnall mu podal cigaretu, naklonil se k němu blíž a připálil mu ji pomocí té, kterou už si sám před chvilkou zapálil. Když radarový operátor nasával kouř, řekl Bagnall: „Předpokládám, že vyrazíš do hotelu U bílého koníčka hned, jakmile z tebe výzkumníci přestanou ždímat všechny podrobnosti o tom, jak to šlapalo.“

„No a co má být?“ zeptal se Goldfarb, spíše rezignovaně než s hořkostí. „No, patrně si tam dám něco k pití, ale děvčata — jak říkám, co má být?“

Bagnall věděl stejně dobře jako všichni v okolí, jaký mají servírky vkus. Ted' si jazykem olízl rty a podivně se zašklebil.

„Obávám se, že zírání na radarovou obrazovku musí mít dost zničující účinky na mozek. Copak tě vůbec nenapadlo, že ses právě vrátil z bojového letu?“

Konec Goldfarbovy cigarety se najednou rozpálil do žhavé červeně. V očích mu taky zajiskřilo. „Zatraceně jsem si to uvědomoval v okamžiku, kdy proti nám mířily ty ještěři rakety. Přiznávám, že jsem o tom nijak zvlášť nepřemýšlel. Díky, pane.“

Bagnall zamával rukou, čímž chtěl napodobit elegantní aristokratické pohyby. „Jsem potěšen, že jsem ti mohl

posloužit.“ A taky to skutečně byla služba — během okamžiku totiž pomohl chlapíkovi od radaru zapomenout na všechnen ten strach z letu, který právě prodělali. Kéž by tak mohl podobně posloužit sám sobě.

12 KAPITOLA

Ussmak proklínal den, kdy Rasa poprvé objevila existenci Tosevu 3. Proklínal den, kdy se průzkumná sonda vyslaná Rasou k povrchu tohoto mizerného světa vrátila bezpečně Domů. Proklínal také den, kdy se vylíhnul, den, kdy ulehl do hibernačního boxu i den, kdy se z něj probudil. Proklínal Krentela, což dělal takřka neustále každý den už od té chvíle, co tenhle klopýtající idiot nahradil Votala. Proklínal Velké Ošklivce za to, že zabili Votala a potom i Telerepa a přitom Krentela nechali naživu.

Nejvíc ze všeho ale proklínal bahno.

Tank, který řídil, byl stavěn tak, aby si dokázal poradit s obtížným terénem. A obecně vzato si v tom vedl velice slušně. Jenomže Tosev 3, to bylo místo mnohem vlhčí než kterýkoliv ze tří světů náležejících k Říši. Díky tomu tady byla směs vody a špíny mnohem důkladnější a podstatně zajímavěji lepivá, než si kterýkoliv z konstruktérů Rasy dovedl představit.

Ussmak se právě teď nalézal zrovna uprostřed takové hmoty. Pokud byl schopen říci, tahle směs zabírala takřka celou délku i celou šířku kontinentu. Ti Rusští celou věc jenom zhoršily tím, že vůbec nezpěvňovali ty svoje zatracené cesty. Jakmile se jednou děšť vpil do původně udusaného podkladu silnice, rázem bylo to bahno snad i hluboké až k základům kontinentu.

Nohou pořádně sešlápl pedál plynu. Obrněnec sirazil cestu vpřed. Pokud se alespoň čas od času pohnul, bylo to ještě dobré. Jakmile by ale delší dobu stál na jednom místě, stroj se okamžitě začal propadat do bahna. Jeho pásy byly dostatečně široké, aby mu zaručily stabilitu a bezpečnost na jakémkoliv rozumném povrchu. Jenže tenhle lepivý, kluzký sajrajt měl do rozumného povrchu zatraceně daleko.

Ussmak znovu sešlápl plyn až k podlaze. Jeho tank se prodíral vrstvou bláta. Točící se pásy rozstříkávaly blátivé cákance na všechny strany. Nějaké bláto — jenom mrtví Císaři vědí jak — dokonce dostříklo až na sklo Ussmakova průzoru. Stisknul tlačítko. Čistící roztok ostříknuv povrch pancéřovaného skla a očistil jej. Tohle byla pohoda. Alespoň se nemusel odpoutávat ze sedačky a vystrkovat nos do toho mrazáku, který panoval venku.

Krentel měl svůj velitelský poklop nahoře na věži také přibouchnutý a důkladně utěsněný. Velitel obrněnce měl sice správně sedět nahoře a rozhlížet se do všech stran vysunutý z otevřeného průlezu, ale Ussmak, ačkoliv Krentelovi zazlíval mnoho věcí, se na něj rozhodně nemohl zlobit, že si nechce nechat umrznout čumák.

Koneckonců, pomyslel si řidič, když znovu popohnal svoji mašinu o něco vpřed, mohlo to celé pro něj dopadnout ještě hůř. Mohl třeba místo toho řídit jedno z těch nákladních aut. Vozidla s koly, kterým měl jejich tank poskytovat ochranu, na tom byla kvůli všudypřítomnému hnusnému bahně ještě o poznání hůř než oni. Asi dvakrát nebo třikrát už dokonce musel použít svoje vyprošťovací lano a tahat je z bažin, kde mnohdy zapadly tak, že ani nebylo vidět nápravy. To, že vozidla musela mít odstínění, jim ještě přidávalo další hmotnost a problémy s uvíznutím byly častější.

Když už tak na to myslí, Ussmak taky klidně mohl být jedním z těch ubožáků venku. Ti se teď brodili tosevanským bahnitým slizem v oblecích chráněných proti radiaci a slídili po kusech radioaktivního materiálu, které jim hlásily jejich detektory. Radiační kombinézy nebyly vyhřívané — nikdo totiž nepředpokládal, že by to bylo třeba. (Nikdo taky nepředpokládal, že by se Velkým Ošklivcům podařilo rozstříknout 67. císařskou loď Sohrheb široko daleko po krajině). Muži v těch oblecích museli pracovat na směny, jedna skupina se vždycky vrátila do zahřívací stanice, zatímco druhá vyrážela do práce.

Krentelův hlas teď pronikavě zadrnčel v drobném aparátu interkomu, který měl Ussmak připevněn ke své sluchové membráně. „Je třeba zůstat ve zvýšené bojové pohotovosti, řidiči. Právě jsem obdržel hlášení, že v této oblasti mohou operovat skupinky tosevanských záškodníků. Zásadní odpovědnost za poskytnutí ochrany spočívá na bedrech našich skvělých obrněných sil.“

„Jak poroučíš, veliteli,“ odpověděl předpisově Ussmak. „Tvůj rozkaz bude splněn.“ Jak asi mohl dávat zvýšený pozor na nepřátelské útočníky, když mu průzor umožňoval jenom omezený výhled směrem dopředu a tank se sotva hýbal, tomu tedy nerozuměl. Třeba by Krentel přece jenom měl otevřít poklop a vystrčit tu svou palici ven z průlezu.

Chvilí uvažoval o tom, že přesně tohle řekne veliteli obrněnce, ale pak se raději rozhodl se ani neobtěžovat. Rasa rozhodně nikdy nepodporovala nižší šarže, aby nějak zasahovaly do jednání svých nadřízených. Takovým způsobem se mohla projevovat jediná anarchie. V každém případě Ussmak stejně pochyboval, že by ho Krentel uposlechl. Ten se totiž neustále tvářil tak, jako kdyby mu Císař osobně poskytnul odpovědi na jakékoliv otázky. A konečně, Ussmakův pocit naprostého odříznutí od veškerého okolního dění se jenom zhoršoval od té doby, co byli zabiti jeho dva přátelé z původního tanku. Kdyby za Votala přišla kvalitní náhrada, chvíli by trvalo než by se obnovil týmový duch. Teď s ním ale Krentel jednal jako s pouhým kolečkem ve složité mašinérii. A strojům je všechno jedno.

A přesně jako stroj se Ussmak snažil, aby se jejich obrněnec pokud možno vyhýbal všem možným potížím. Podařilo se mu najít lepší půdu, kde rostla tráva, byť teď byla povadlá a žlutá, místo aby se zelenala a zářila životem. Byla ale dost silná, aby udržela jejich pásy a zabránila tak rychlému klesání, které by nastalo na holém bahně.

Před nimi se rozkládala skupina nízkých a hustých stromů. Jejich holé větve se vzpínaly vzhůru k obloze jako tenké, žadonící paže. Svoje listy shodily už dříve, když začaly deště. Ussmak přemýšlel, proč tomu tak bylo. Jemu to připadalo jako plýtvání. Žádný strom tam u nich Doma se rozhodně nechoval takhle marnotratně.

Domov mu hodně scházel. Když se kdysi dávno ukládal do kóje k hibernačnímu spánku v podchlazení, myšlenka na přeměnění Tosevu 3 v další verzi jejich domovské planety se zdála skvělá a vznešená. Jenže všechno, co viděl od té doby co vylezl ze své kóje, takřka bilo do očí a hlasitě křičelo, že to nebude ani zdaleka tak snadné, jak se všichni

domnívali. Když teď viděl nepoddajnost Velkých Ošklivců, uvažoval o tom, jak mohla Rasa tak snadno uspět na Rabotevu 2 a Halessu 1.

Taky ho neustále ničilo zjištění, že nikdo jakoby neměl sebemenší pochybnosti o tom, co tady vlastně Rasa dělá. Velitelé si zkrátka společně vytvořili jakousi zmenšenou verzi uspořádání společnosti tam u nás Doma a pak vyrazili na výpravu. Původní plány změnili vlastně jenom proto, že Tosevané měli rozvinutější technologie než kdokoliv předpokládal. Nikdo se vůbec nestaral o to, zda to, co dělají, je správné.

Ani Ussmak ovšem netušil, co by měly jednotky Rasy dělat teď, když se konečně vylodily na Tosevu 3. Domníval se, že jeho pochybnosti ohledně smysluplnosti úkolu pramenily z jeho pocitu odloučení. Vždyť byl vytržen ze svého dobrého postavení v jejich původní tankové osádce a poté byl vržen do nepřívětivého prostředí. Nejen, že to byli sami cizinci, ale navíc to byli nafoukaní a neschopní cizinci.

Slyšel, jak se za ním otáčí věž s tichým hučením hladce pracující mechaniky. Kulomet spřažený s kanónem začal štěkat. „Měli bychom vyhnat Velké Ošklivce z jejich úkrytu, jestli se nějací ukrývají mezi těmi stromy,“ prohlásil Krentel se svou obvyklou nabubřelostí.

Tentokrát ovšem Ussmaka hlas jeho velitele nijak nepopudil. Krentel totiž dokonce dělal něco smysluplného. Ussmak si dobře všimnul, když už takový svátek nastal. Kdyby takhle jednal častěji, možná by se cítil příjemně a spokojeně dokonce i na téhle hrozně, vymrzlé plance pokryté blátem.

Kulometné dávky nebezpečně hvízdaly ani ne metr nad hlavou Heinricha Jagera. Kdyby na břizách hájku, kde ležel, dosud ještě zůstalo nějaké listí, pak tato palba jistě srazila dolů i poslední z nich. Jenže protože už stejně všechno opadalo, mohl teď hromady listů použít na lepší maskování před ještěřím tankem, který po nich střílel z krajiny otevírající se před nimi.

Vlhká zem a mokré listí Jagerovi zcela promočily jeho odrbané šatstvo. Déšť mu bubnoval na záda a stružky vody mu stékaly za krk. Silou vůle se mu podařilo potlačit kýchnutí. Kulka, která se odrazila od kmene stromu, mu do tváře cákla bláto.

Georg Schultz ležící vedle něho se teď trochu tajemně zašklebil. „No, majore, nejsi rád, že jsme nikdy předtím nemuseli prožít tohle pěchotní svinstvo?“

„Když už se tak ptáš, tak bych řekl, že docela ano.“ A nešlo jenom o časté nepohodlí kvůli tomu, že se museli věčně plazit zcela nechráněni. Jager si připadal jako nahý a hrozně zranitelný, když jej ze všech stran neobklopoval tankový pancíř. V jeho Panzeru III by se této kulometné palbě mohl leda tak vysmát. Teď ale snadno mohla provrtat jeho drahocenné tělo stejně snadno jako cokoliv jiného, na co v dráze narazila.

Zvedl hlavu sotva o pár centimetrů, jenom aby to umožnilo se lépe podívat na ten ještěř obrněnec. Zdálo se, že je zcela netečný vůči všemu, co proti němu mohl ubohý pěšák použít jako zbraň. Najednou tedy Jager porozuměl zoufalství a hrůze, kterou jeho vlastní tank musel vyvolávat mezi francouzskou a ruskou pěchotou, kteří se ho marně pokoušeli zastavit. Tentokrát se ale situace dokonale obrátila.

Jeden z partyzánů, kteří byli spolu s Jagerem namačkáni mezi stromy, jako by mu mohl dokonale číst myšlenky. Ten chlapík řekl: „No, tak tady ho máš, majore. Co s tím, do prdele, asi tak uděláme?“

„Pro tuto chvíli bude asi nejrozumnější počkat,“ odvětil klidně Jager. „Pokud tedy netoužíš právě teď zemřít, měl bych asi dodat“

„Po tom, co jsem si prožil za poslední rok a půl od vás nacistických bastardů, je teď smrt to nejmenší, čeho se obávám.“ uzemnil ho partyzán.

Jager okamžitě opatrně otočil hlavu, aby se mohl upřeně zadívat na svého spojence, což by před pouhými několika měsíci bylo naprosto nemyslitelné. Ten partyzán, což byl vyhublý muž s lehce prošeďivělými vousy a velkým nosem, mu jeho upřený pohled oplatil. Jager se nedal: „Pokládám tuhle situaci za podivně ironickou, stejně jako ty.“

„Ironickou?“ Partyzán povytáhl svoje husté obočí. Jager měl trochu potíže mu rozumět. Ten chlapík vlastně vůbec nemluvil německy, ale jidiš, a nad každým přibližně čtvrtým slovem se major musel zarazit a chvíli přemýšlet. Ten Žid ale pokračoval: „Hovno ironická. Ptal jsem se Boha, jak by mi mohlo být ještě hůř, než když jste vy Němci byli všude kolem. No a On mi to musel hned ukázat. Vezmi si z téhle příhody ponaučení, soudruhu nacistický majore: nikdy se nemodli za něco, co vlastně ve skutečnosti vůbec nechceš, protože by se ti to stejně mohlo splnit.“

„No dobře, Maxi,“ oslovil ho Jager a chtěl nechtěl se musel trochu usmívat. Nebojoval bok po boku se žádným Židem už od doby první světové války. Nenapadalo ho, jak by mu mohli být prospěšní. Jenže ruská partyzánská jednotka, která se teď spolu s ním krčila v promáčeném lesíku, byla více než z poloviny židovská. Zajímalo ho, jestli to takhle Ivani tam v Moskvě zařídili schválně, aby měli jistotu, že partyzány ani nenapadne zradit Stalina. Tohle by mu celkem dávalo smysl, ale na druhou stranu zase taková jednotka byla méně výkonná v boji. Určitě by bylo lepší obejít se bez vzájemného podezírání a ze strany Židů také vyložené nenávisti.

Kulomet ještěřeho obrněnce přestal po chvilce chrlit smrtící dávky. Otočil se směrem pryč od lesíka. Jager mu záviděl, jak rychle se věž dokázala otáčet. Kdyby on tak měl k dispozici takovou mašinu, právě teď, určitě by s ní mohl mnohého dosáhnout. Její schopnosti byly do značné míry promrhány v rukách Ještěřů, kteří měli sotva ponětí jak všech výhod nejlépe využít.

Tank se opět prodíral bahnem směrem kupředu. Jager měl příležitost se s ruským bahnem důvěrně seznámit minulý podzim a na jaře. Vážně se hodně snažil, aby v něm jeho Panzer III zůstal stát nadobro. Vůbec mu teď ale nebylo proti mysli, když viděl jak mají Ještěři stejné problémy jako oni tehdy.

Jeho pozornost se teď přenesla z tanku na nákladní vozidla a pěšáky, které měl chránit. Nákladáky, stejně jako kterákoliv jiná vozidla opatřená pouze koly, měly velké potíže se zdoláváním bahnitého terénu. Muži z NKVD v Moskvě tedy skutečně měli pravdu: byly neobvykle těžké. Co chvíli se k vozidlu přiblížil některý z ještěřích vojáků a vhodil cosi

— na tuhle vzdálenost Jager nedokázal rozeznat co — do nákladního prostoru vzadu. Vojáci vypadali ještě podivněji než jindy, protože byli od hlavy až po paty navlečeni do stříbrných lesklých oděvů.

Doufám, že nebudeme muset ukrást ten nákladák, pomyslel si. Když totiž vzal v úvahu současný stav toho, co Rusové kvůli nedostatku přiléhavého výrazu nazývali silnicemi, nebyl si vůbec jist, jestli by se jim vůbec podařilo s ještěřím nákladákem ujet.

V tom okamžiku spustil svůj smrtící štěkot německý kulomet, který byl důmyslně ukryt v palebném postavení zamaskovaném vysokou uschlou travou. Několik Ještěřů se zhroutilo do bahna. Většina ostatních se dala na útěk, ale někteří z nich, ti chytřejší nebo zkušenější, sebou plácli na zem stejně, jako by to udělal kterýkoliv lidský voják. Z předního krytu kabiny nákladáku se vysypalo sklo, když bylo zasaženo několika krátkými dávkami. Jagerovi se nepodařilo zahlédnout, co se stalo s řidičem.

Veliteli ještěřeho tanku nějakou chvíli trvalo, než zjistil, že odněkud střílí nepřátelský kulomet, a byla to nebezpečně dlouhá chvíle. Ten dummkopf měl navíc přibouchnutý poklop. Za takovou příkladnou blbost — nebo to snad byla zbabělost? — by Jager toho chlapa okamžitě degradoval (nemluvě o tom, že by mu natrhnul uši a napráskal hřbet). Když se ten Ještěř konečně odhodlal k závěru, že by tomu kulometnému hnízdu měl věnovat pozornost, udělal přesně to, v co Jager při plánování akce doufal. Místo aby zůstal stát s tankem na místě a zlikvidoval protivníka jednou či dvěma ranami z děla, rozjel se směrem k němu a zahájil střelbu ze svého kulometu.

Německá zbraň umlkla. To Jagera trochu vystrašilo: jestli měli totiž Ještěři štěstí a dobře mířili, skupina partyzánů by se teď musela stáhnout a urychleně vymyslet nějaký jiný plán. Pak se ale ukrytý kulomet znovu ozval a tentokrát už střílel přímo na přibližující se tank.

Kromě upoutání pozornosti byla kulometná střelba zcela neúčinná. Jager sledoval, jak střely 7.92 mm dopadají a neškodně se odrážejí od mohutného čelního plátu ještěřeho obrněnce. Jenže ostřelování lehkým kulometem bylo právě míněno pouze jako vějička, aby měli jistotu, že velitel nepřátelského tanku bude soustředit svou pozornost na zničení kulometného hnízda a zapomene dávat pozor na všechno kolem.

Georg Schultz si oddechl a spokojeně zamručel. „Ať se propadnu do pekla, jestli nám to nespoklí i s navijákem.“ „Ja,“ odpověděl Jager duchem nepřítomen. Pozorně sledoval, jak si obrněnec razí cestu bahnem, až se konečně dostal až do míst kde se začínal rozkládat lesík. V tom okamžiku zaburácela hlavní zbraň najíždějícího tanku a byla to taková šlupka, že Jagerovi zvonilo v uších. Dost těsně za postavením německého kulometu se rozstříkl gejzír hnusného bláta, ale kulomet nepřestal opěťovat palbu.

Jager otočil hlavu, aby se mohl podívat na Maxe. „Tam leží stateční chlapi,“ prohlásil.

Hlaveň děla poklesla asi tak o centimetr a pak znovu vyšlehl záblesk. Tentokrát už se nepříteli podařilo vyřadit zbraň z akce — velice nevýstižný a neosobní výraz, napadlo Jagera, pro to, že z několika mužů zbyly rázem jen potrhane cary masa.

Otto Skorzeny už se ale mezitím hnal z březového lesíka směrem k ještěřimu obrněnci. Velitel nepřátelského tanku se musel dívat přímo dopředu skrze periskop u svého horního poklopu, protože vůbec nezahlédl mohutného příslušníka SS, který se k němu hnal zezadu a z boku. Skorzeny těch několik set metrů k tanku překonal v čase, který by mu i leckterý olympijský sprinter mohl závidět, a od bot mu přitom odletovalo bláto.

Nepřátelský stroj se dal do pohybu právě v okamžiku, když k němu doběhl. Vyskočil na pancíř zadní plošiny, připlácnul pouzdro s náloží pod převislou část věže a pak se hlavou napřed okamžitě vrhnul dolů. V příštím okamžiku nálož explodovala. Věž poskočila, jako kdyby dostala kopanec od mezka. Z motorového oddílu vyšlehly modré plameny. Na přední ploše tanku se vzápětí s třeskotem rozletěl unikový poklop, ze kterého se vyvalil Ještěř.

Ale Jager si nepřátelského vetřelce vůbec nevšímal. Upřeně sledoval, jak Skorzeny upaluje zpátky do úkrytu mezi stromy v lese. Pak jeho pohled znovu sklouznul na Maxe ležícího poblíž. „Jdi do hajzlu, nacisto,“ odpálkoval ho židovský partyzán. Ale i on sám si dobře uvědomoval, že by měl ještě něco říct. Zdráhavě tedy dodal: „Ten esesácký bastard není jen statečný, on je zatraceně šílený.“

Jager se o tomhle nehodlal přit, protože si myslel přesně to samé už od doby, co Skorzenyho potkal v Moskvě. Stejně jako všichni ostatní členové skupiny, i on popadl svou pušku, vyskočil z úkrytu a hnal se co nejrychleji směrem k Ještěřům sběračské skupinky, přičemž hulákal seč mu plíce stačily.

Ještěři byli hrozně pomalí a nemotorní, protože jim pohyb ztěžovaly jejich těžké ochranné obleky. Hroutili se k zemi jako kuželky. Jagera napadlo, jak je pro něj asi bezpečné pobíhat tady jenom v helmě bez jakékoliv dokonalejší ochrany, ale dlouho se tím netrápil. Teď bylo mnohem naléhavější nebezpečí, že by se mohl nechat zastřelit.

„Jdeme, jdeme, kupředu!“ křičel a ukazoval směrem k nákladáku, který předtím zastavila dávka z německého kulometu. Od té doby se ani nepohnul. Když se k němu dostal, hned zjistil proč: jedna z kulek, které roztržily přední sklo kabiny, zároveň prorazila řidiči zadní část lebky. Mozek a krvavé cary, které byly rozstříknuty všude po kabině, vypadaly úplně stejně jako kdyby tam byl zabít člověk.

Když se tedy ujistil, že je řidič nákladního vozidla skutečně mrtvý, oběhl Jager vozidlo a pospíchal směrem k zadní části. Petlice, která uzavírala zadní vstup, byla naprosto stejná jako u běžných pozemských aut. Partyzáni už ji před chvílkou otevřeli. Jager se podíval do nákladového prostoru, který byl osvětlen světélkujícími trubicemi běžícími na stropě po celé délce plošiny. Malé nenápadné kousky blátem potřísněného kovu, které se válely všude po podlaze nákladní plošiny, rozhodně nevypadaly na to, že by stály za námahu a obtíže, které kvůli nim podstoupily Ještěři. Jenže právě tohle byly ony cennosti, které se sem útočníci vydali sebrat a odvézt. Když po nich Ještěři tak moc touží, určité bude dobré je mít taky.

Kromě svojí pušky měl Max u sebe taky polní lopatku, kterou už si mezitím nachystal do ruky. Tou teď rychle shraboval několik těch neškodně vypadajících zabláčených valounů a pak je nahnul do olovem vyložené dřevěné

bedny, kterou společně přitáhla dvojice dalších partyzánů. Jakmile byl se svou prací hotov, přirazili víko bedny. Ti tři muži spolu chvilku hovořili. „Teď je načase odtud vypadnout.“

Tenhle nápad skutečně přišel v pravou chvíli. Ještěři totiž měli v dálce postavený ještě jeden tank, možná tak kilometr a půl od nich. Ten se teď začal prodírat bahnem právě směrem k nim. Takřka vzápětí u ústí jeho kulometu začaly vyskakovat zášlehy výstřelů. Kolem běžících mužů začaly s hvízdodem poletovat kulky. Jeden z nich zasténal a zhroutil se k zemi. Kulometná palba vedená na větší vzdálenosti sice není zrovna vhodná na zasažení určitého jednotlivce, ale s úspěchem může dednovat jednotky na otevřeném prostoru. Jager bojoval už na Sommě v roce 1916. Tehdy německé kulometry dokázaly dokonce ještě něco horšího než jenom zdemolovat útočící britskou pěchotu.

Na rozdíl od těch statečných, ale pošetilých Angličanů minulé generace, partyzáni se tentokrát nehnali proti zátarasům z ostnatého drátu, ale chtěli doběhnout do krytého lesa. Už tam skoro byli, když najednou jeden z mužů nesoucích onu olovem vyloženou bednu rozhodil ruce a padnul na obličej do listů. Jager stál sotva pár metrů od něj. Popadl tedy rukojeť, kterou muž upustil. Ta bedna byla na svou velikost neskutečně těžká, ale zase ne tak moc, aby se nedala unést. Jager spolu s druhým mužem držícím bednu se znovu dali do běhu.

Praskání vlhkého listí, které pod jeho těžkými botami začalo šustit, bylo snad tím nejlíbeznějším zvukem, jaký kdy slyšel. Znamenalo totiž, že se mu podařilo doběhnout do lesa. On i jeho parták nesoucí bednu se hnali mezi kmeny stromů, přičemž se snažili co nejvíc využívat jejich ochrany.

Někde za nimi pokračoval ještěři obrněnec v soustředěné palbě, ale neznělo to jako kdyby se k nim nějak přibližoval. Jager se otočil na partyzána, který běžel vedle něho. „Myslím, že ten parchant zapadl do bahna.“ Žid přitakal. Oba muži se na sebe spokojeně zašklebili a znovu pospíchali co nejdále od tanku.

Jager najednou cítil, jak v něm mocně vzrůstá důvěra. Už od té doby, co mu v Moskvě muži z NKVD pověřili o téhle akci, ji předem považoval za sebevražedný pokus. To ho ovšem nijak neodradilo od odhodlání se jí zúčastnit.

Sebevražedné operace byly vždycky nedílnou součástí válek a pokud měly nějak prospět, vždycky stálo za to se o ně pokusit. Teď si ale začal myslet, že by se mu z téhle akce dokonce mohlo podařit vyváznout životem. A pak — no, s pak si může lánat hlavu později. Teď si totiž dělal naději, že bude mít nějaké potom, aby mohl přemýšlet o pak.

Burácivé svištění, které se najednou začalo zesilovat ve vzduchu za ním, najednou všechny jeho obavy vrátilo zpět.

Ačkoliv věděl, že je to pošetilé, že je to dokonce nebezpečné, přesto se ohlédl přes rameno za sebe. Během zlomku vteřiny, po který ji sledoval, se helikoptéra zvětšovala. V příštím okamžiku začaly rachotit její zbraně. Bahno ji nemohlo zastavit. Kdyby tam byla sama, mohla se klidně vznášet ve vzduchu nad lesíkem, jehož stromy byly zcela holé, a zasypávat útočníky palbou tak dlouho, dokud by se nemuseli svého úkolu vzdát.

Bum, bum, bum! Zpoza stromů najednou zahájil dvoucentimetrový protiletadlový kanón palbu na vrtulník. Protože to byla lehká zbraň, původně sestavená pro boje v horách, dala se rozložit a pak představovala sedmadvacet dílů, které mohl unést člověk. Jager dokonce jeden z nich nesl. Byla to německá zbraň, obsluhovaná německou posádkou. Vlastně to byl jeden z důvodů, kvůli kterým chtěli Sověti do téhle přepadové skupiny kromě vlastních partyzánů zapojit taky příslušníky wehrmachtu.

Ještěři helikoptéra chvilku jenom tak visela nehybně ve vzduchu, jako kdyby nevěřila, že by byli partyzáni schopni ji nějak vážně ohrozit. Byla schopna odolat střelám z pušek, ale nebyla nijak pancéřována proti střelám z protiletadlových zbraní. Jager zřetelně viděl, jak ji střely trhají na kusy, jak z ní při každém zásahu odletují velké kusy konstrukce.

Až příliš pozdě se helikoptéra sklouzla a namířila na svého mučitele. Flak 38 ráže 2 cm ani na okamžik neustal ve střelbě. Helikoptéra se převrátila na bok jako nějaká potápějící se loď a zřítíla se k zemi.

Lesem se v tu chvíli rozlehl vítězný ryk nájezdníků. Max mával ve vzduchu pěstí a ječel: „Jen si to sežerte..., vy —“ Zbytku jeho jidiš, jak tomu říkal, Jager vůbec nerozuměl, ale znělo to dost výbušně. Major obrněných sil taky ječel, pak najednou zamrkal. Bojovat bok po boku se Židem byla jedna věc — tak mu to nařizovala taktika. Ale když zjistíte, že s ním souhlasíte, že se vám dokonce ten chlapík docela zamlouvá, to už je něco úplně jiného. Jestli se toho ještě dožije, Jager o tom bude muset popřemýšlet.

Otto Skorzeny se k nim obratně hnál mezi stromy. Ačkoliv byl umazaný, v zablácené maskovací uniformě příslušníka SS, přesto se mu dařilo vypadat upraveně. Řval: „Hněte sebou, vy zatracení blázni! Jestli se odsud nedostaneme teď, tak už nikdy. Copak si myslíte, že Ještěři budou věčně sedět v teple a škrábat se na prdeli? Jestli si to vážně myslíte, pak brzo bude pohřeb.“

Jako vždycky, i tentokrát dokázal Skorzeny všechny kolem zcela zelektrizovat. Rudí partyzáni ho nepochybně stále nenáviděli, ale kdo by se opovážil odporovat člověku, který právě vlastníma rukama dokázal zlikvidovat ještěři tank? A tak se přepadové komando hnalo hlouběji do lesa.

A málem bylo příliš pozdě — Jager totiž znovu ve vzduchu zaslechl ono zlověstné burácivé svištění nepřátelských vrtulníků. Podíval se směrem dozadu a tentokrát tam byly hned dva. Němečtí vojáci obsluhující protiletadlový kanón tentokrát zahájili palbu už na dlouhou vzdálenost v naději, že se jim jeden z nich podaří brzy sestřelit. Pak by měli dost času mohli se zcela soustředit na ten zbývající. Zároveň taky doufali, že se jim podaří na sebe přitáhnout palbu obou strojů, takže by jejich kamarádi mohli bezpečně uprchnout.

Helikoptéry se od sebe oddělily a začaly se vzdalovat, takže hodlaly na protiletadlový kanón zaútočit ze zcela opačných směrů. Jager si přál, aby tím kanónem byla jejich skvělá osmaosmdesátka. Ta by dokázala oba stroje rozmáznout jako mouchy. Jenomže takový kanón ráže 88 rozhodně nebyl lehkou zbraní — jeho hlaveň byla takřka sedm metrů dlouhá a vážil víc než osm tun. Lehký horský protiletadlový kanón bude muset stačit.

Jeden z vrtulníků se rozletěl přímo ve vzduchu a zasypal velkou oblast lesa hořícími troskami stroje. Ten druhý se vrhnul dolů ke zničujícímu úderu. Jager zcela fascinovaně sledoval, jak se stopy střel z pozemního kanónu ve velkém oblouku stácejí a poté stoupají vzhůru k vrtulníku, zatímco jeho kulometry naopak vrhaly proudy střel k zemi.

Dvoucentimetrový Flak 38 se najednou odmlčel. Helikoptéra se ale neodpoutala k dalšímu letu, aby mohla

pronásledovat partyzány. Ohlušující náraz o zlomek vteřiny později jim prozradil proč. Obsluha kanónu splnila svůj úkol jak nejlépe to bylo možné — lépe než se kdokoliv odvážil doufat, když tenhle přepad plánovali.

Partyzán, který spolu s Jagerem nesl olovem vyloženou krabici, byl zjevně u konce svých sil. Klopýtal, třásl se a lapal po dechu jako člověk, který má na káhánku. Jager se na něj zlostně zamračil. „Raději odsud zmiz a postav k té rukojeti někoho jiného, nebo zničíš celou tuhle operaci a oba nás zabiješ.“ Když promluvil nahlas teprve poté si pořádně uvědomil rozkaz, do kterého právě zahrnul dva povely. Zabuřel si pro sebe. Kdyby si toho až dosud nevšiml, tak tohle mu dalo jasně na srozuměnou, že je skutečně dokonale vycvičený voják.

Jeho spolubojovník jenom kývnul hlavou na znamení díků a odpočíval se stranou. Georg Schultz k němu okamžitě přispěchal. „Ukažte, pane, já vám s tím trochu pomůžu,“ prohlásil a ukazoval přitom na břemeno, které teď Jager nesl zcela sám.

„Ne, pusťte k tomu mě.“ To se ozval Max, ten prostořeký židovský partyzán.

Nebyl stejně velký a pravděpodobně ani nebyl tak silný jako Schultz, ale už prokázal, že má velkou vytrvalost a je tvrdý chlapík. Kdyby nezáleželo na ničem jiném, pak by si Jager raději vybral svého střelce z osádky tanku, jenomže tady musel brát v úvahu i další okolnosti. Tenhle úkol může záviset na dobré spolupráci mezi přeživšími Němci a Rusy. Kdyby onu drahocennou bednu, ať už v ní je cokoli, nesli dva Němci, mohli by Rusové začít uvažovat nad tím, že je nechají samotné na holičkách.

Tohle všechno proběhlo bleskurychle Jagerovi hlavou během několika vteřin. Nemohl si ale dovolit nad touhle otázkou přemýšlet nějak zvlášť dlouho. Nést tenhle krám úplně sám, to bylo přece jenom pořádné sousto. Řekl tedy: „Nech toho Žida, ať se ukáže, Georgu.“ Schultz se sice zatvářil velice nešťastně, ale přesto zaostal o několik kroků zpět. Max okamžitě od Jagera převzal rukojet' na jedné straně truhly. Společně se znovu vydali pořádně rychle kupředu.

I když teď musel rychle pochodovat vedle Jagera, nepřestával na něj Max upírat svůj pohled. „Jápak by se ti asi líbilo, kdybych já řekl: „Jen k tomu pusťte toho posraného nacistu,“ co říkáš, pane posranej nacistu?“

„Pro tebe jsem pořád ještě posranej major nacistu, pane Žide,“ odpálkoval ho Jager. „A až se přišťe zase budeš chystat mi nadávat tak si laskavě vzpomeň na ty muže obsluhující flak. Ti zůstali u svého kanónu a nechali se zastřelit, jenom aby ti pomohli uniknout.“

„Dělali prostě svoji práci,“ odseknul Max. Potom si ale nahněvaně odplivnul do hromady zahnědlých listů a dodal: „Jo, no tak dobře, vzpomenu si na ně při kadiš.“

„To slovo mi nic neříká,“ prohlásil Jager.

„To je modlitba za zemřelé.“ vysvětlil mu stručně Max. Pak znovu na Jagera upřel svůj nepřijemně tvrdý pohled. Tentokrát jako by ho pohledem spíš poměřoval, než že by to byl pohled nepřátelský, ale stejně jej špatně snášel. „Ty toho asi moc nevíš, co? Třeba Babi Jar ti nejspíš nic neříká, že ne?“

„Ne,“ připustil Jager. „Co to má být?“

„To je jenom jedna taková díra u Kyjeva, vlastně to odsud ani není moc daleko. To si najdeš velkou díru v zemi a potom na jejím okraji pěkně seřadíš Židy. Muže, ženy, děti — na tom nijak nezáleží. Takhle je tam seřadíš a pak jednoho po druhém střelíš zezadu přímo do krku. Oni přitom padají rovnou do svého hrobu. Vy Němci jste zatraceně výkonní, víš o tom? Pak tam připravíš další řadu a taky je postřílíš. A tohle děláš tak dlouho, dokud ta jáma není plná. No a pak si najdeš další vhodnou jámu.“

„Propaganda —,“ odmítl to Jager.

Bez jediného slova si Max volnou rukou opatrně stáhnul límec své prosté rolnické haleny a odhalil tak svůj krk. Jager samozřejmě dobře poznal jizvu po kulce, když nějakou viděl. Žid ještě dodal: „Musel jsem s sebou asi mrsknout právě v okamžiku, když za mnou ta zbraň vystřelila. Padl jsem do jámy. Ty svině ještě měly dole další kumpány taky s nabitými zbraněmi, aby se mohli ujistit, že jsou všichni skutečně mrtví. Nějak mě museli přehlédnout. Doufám, že za to ještě nedostanou důtku, co myslíš? Na mě pak ještě padli další lidé, ale zase ne moc — už bylo docela pozdě. Když konečně padla tma, podařilo se mi vyhrabat ven a otéct odtamtud. Od té chvíle se snažím zabít co nejvíc svinských Němčourů.“ Jager na to neodpověděl. Jager se věnoval svým povinnostem a nestaral se o ostatní, aby se nedozvěděl, co se děje s Židy žijícími na ruském území, které obsadili Němci. Snad všichni ve Wehrmachtu si dávali pozor, aby se to náhodou nedozvěděli. Nebylo to bezpečné z hlediska dalšího služebního postupu. A mohlo to být i životu nebezpečné. Jistě, něco se k němu doneslo. Každý něco takového zaslechl. On se o to ale nijak nestaral. Koneckonců, vždyť fuhrer prohlásil Židy za veřejné nepřátele Říše.

Existují ale určitá pravidla, jak vojáci mají zacházet s nepřítelem. A to, že je seřadíte na okraji nějaké jámy a pak je zezadu střelíte, to mezi ně rozhodně nepatří. Jager se pokusil představit si sám sebe, jak to dělá. Nebylo to snadné. Ale když byla Říše ve válce a jeho nadřízený by mu vydal rozkaz... Zavrtěl hlavou. Raději to nechtěl vědět.

Zpoza bedny, necelý metr od něj, jeho židovský spolubojovník sledoval, jak jím zmítají pochybnosti. Když se ale Jager díval na Maxe, jak ho sleduje, cítil se ještě mnohem mizerněji. Jestliže se teď Židé mohli rázem přeměnit z nepřátel Říše na soudruhy ve zbrani, bylo ještě mnohem těžší strávit skutečnost, že je jeho lidé mohli masakrovat.

Maxův hlas zněl trochu potouchle. „Ty možná dokonce máš alespoň nějaký svědomí?“

„Samozřejmě, že mám svědomí,“ odsekl na to Jager nedůtklivě. Pak ale znovu zmlkl. Jestliže měl svědomí, jak právě bez váhání tvrdil, jak pak mohl opomíjet to, co Němci možná skutečně páchali? (Dokonce i ve vlastní mysli se neodvažoval to formulovat nějak určitěji než takhle).

K jeho úlevě se kousek před nimi již začínal les pomalu rozplývat. To znamenalo, že nejnebezpečnější část celé operace — tedy překonat otevřenou krajinu s tím, co se jim podařilo ukrást Ještěřům — ležela právě před nimi. Vedle hluboké propasti, na jejíž okraj ho právě Max dotlačil, mu fyzické nebezpečí připadalo jako osvobozující odbočka. Dokud musel soustředěně bojovat o svůj život, který byl v sázce, bude příliš zaneprázdněn než aby se do té propasti musel podívat. Nechtěl vidět mrtvé, kteří tam byli nahromaděni s čistými průstřely v týle.

Členové přepadového komanda, kterým se podařilo dosud přežít, se shromáždili na okraji lesa pod stromy. Skorzeny se ujal velení. Zpod mohutného nánosu zahnědlého uschlého listí vytáhl postupně několik beden, které vypadaly navlas stejně jako ta, kterou nesli Max s Jagerem. Jenom nebyly vyloženy olovem. „Dva muži ke každé z nich,“ nařídil a pak chvíli počkal, aby mohli ruští partyzáni hovořící německy rozkaz přetlumočit svým kamarádům, kteří nerozuměli. „Teď se rozdělíme, vždycky po dvojicích, abychom co nejvíce ztížili Ještěřům hádání, kdo z nás nese tu pravou.“

Jeden z partyzánů se ozval: „A jak si můžeme být jisti, že ta pravá skutečně dorazí tam, kam má?“

Všichni ti unavení a zablácení muži, Rusové stejně jako Němci, při té poznámce souhlasně pokyvovali. Pořád ještě neměli jedni v druhé přílišnou důvěru. Na tom budou muset tvrdě pracovat. Skorzeny odpověděl: „Hlavní cenu drží z každé strany jeden zástupce každé skupiny. Nákladní vůz, který na ně čeká, také obsluhují dva lidé, od každé skupiny jeden. Jestliže se nepokusí jeden druhého zamordovat, bude všechno v pořádku, ja?“

Esesman se zasmál, aby jim dal na srozuměnou, že to měl být žert. Jager se podíval na Maxe. Žid se ani nezasmál. Ve tváři měl výraz, který Jager tak dobře znal od mladých důstojníků, kteří byli postaveni před složitý taktický problém: zvažoval svoje možnosti. Což znamenalo, že Jager by měl také popřemýšlet.

Skorzeny ještě řekl: „Vyrazíme pěkně postupně, vždycky jedna dvojice. Skupina s tou pravou bednou se vydá na cestu jako třetí.“

„Kdo ti řekl, že jsi Bůh?“ zeptal se jeden z partyzánů.

Esesmanova zjizvená tvář se nakrabatila, jak se po té otázce zašklebil. „A kdo ti řekl, že nejsem?“ Ještě chvíli počkal a sledoval, jestli se neobjeví ještě další námitky. Když už se ale nikdo další nechtěl přit, poplácal po rameni muže stojícího nejbližší k němu a pronikavě zaječel: „Běž! Běž! Běž!“ jako kdyby byli parašutisté, kteří vyskakují z letící Ju — 52, transportního letounu.

Druhá dvojice vyrazila o chvíli později. Pak Skorzeny znovu zahulákal to svoje „Běž! Běž! Běž!“ a Jager s Maxem vyrazili naplno z lesa a zamířili směrem ke slíbenému nákladnímu vozu. Ten čekal několik kilometrů severozápadně, mimo zónu, kterou Ještěři střežili nejbudlivěji. Jager by byl nejraději sprintoval celou cestu. Vzhledem k tomu, že se brodili bahnem s těžkým břemenem, to nebylo nejrozmumnější.

„Už toho zatraceného deště mám akorát tak po krk,“ ulevil si Max, ačkoliv věděl stejně dobře jako Jager, že sníh, který brzy bude následovat, by byl ještě nepříjemnější.

Jager řekl: „Právě teďka mi tedy dešť nevádí ani trochu. Pro Ještěry bude mnohem obtížnější nás pronásledovat v tomhle nečase, než kdyby byla země suchá. A díky těm nízkým mrakům taky bude těžší nás zahlédnout ze vzduchu. A když se tak bavíme o počasí, vlastně bych se vůbec nezlobil, kdyby padala mlha.“

„Tak to já ano.“ odporoval Max. „Vždyť bychom zabloudili.“

„Mám u sebe kompas.“

„Velice výkonná metoda.“ prohlásil Max suše. Jager to zpočátku bral jako vyjádření uznání dokud si neuvědomil, že přesně tenhle výraz použil Žid také při vyprávění o tom sériovém vraždění v — jak že se to místo jmenovalo? — v Babi Jaru. Ano, tak to bylo.

V majorovi se čím dál víc kumuloval hněv. Potíž byla v tom, že vlastně nevěděl, proti komu je namířen. Jestli proti jeho vlastním lidem za to, že zneuctili svoje uniformy nebo na Žida za to, že mu o tom pověděl a přinutil ho tak se tou záležitostí zabývat. Po očku se na Maxe podíval. Stejně jako prakticky celou dobu, i teď se Max díval na něj. Ten neměl žádné potíže najít si cíl svého vzteku.

Jager raději otočil hlavu a na chvíli se podíval za sebe. Hustě padající dešť už jim takřka zakryl les. Podařilo se mu zahlédnout jednu z matoucích dvojic, ale jenom jednu. Rozhodně by v takovém počasí nechtěl nikoho pronásledovat a přál si, aby to Ještěřům dělalo stejné potíže. Určitě je nebudou pronásledovat v pancéřových vozech. Podle toho co dosud viděl, jejich obrněnce měly s ruským bahnem stejné potíže jako už delší dobu Wehrmacht.

Se vši pravděpodobností musel o tomhle přemýšlet nahlas. Max se na něj totiž zcela nesoucinně zašklebil a řekl: „Vy ubohý zahrabaný bastardi.“

„Ty se jdi taky vycpat, Maxi.“ Kdyby to řekl nepatřičným tónem, mohla tahle jeho poznámka vyvolat boj, o kterém se Skorzeny tak mizerně pokusil žertovat, ale vlastně to k smíchu nebylo. Ale takhle nabral výraz židovského partyzána zcela jiné rysy a vypadalo to, že bude muset stejně jako Jager přehodnotit některé svoje názory.

Ale vzápětí se ve tvářích obou mužů objevil náznak strachu. Ještěři už zase měli ve vzduchu další vrtulníky, ale tentokrát už je nemohl zastavit žádný kanón flaku. Z lesa kdesi v dálce za nimi se ozývaly suché výstřely z pušek. Jenže používat proti těmhle strojům pušky bylo stejně mimořádně bezcenné jako kopí polské jízdy, která použili proti německým tankům na počátku války — lidské války.

Přesto ale měly výstřely z pušek alespoň nějaký pozitivní efekt. Svištivé burácení rotorů helikoptér už nenabíralo na hlasitosti. Stroje rozsévající smrt se teď nehybně vznášely nad stromy. Jejich zbraně chrlyly oheň a zkázu. Když se na chvíli odmlčely, další výstřely z pušek ohlásily, že se nepřátelům nepodařilo zlikvidovat všechny nájezdníky. Vypukla další přestřelka.

Najednou se zvuk pocházející od vrtulníků změnil. Jager se ohlédl zpět, ale skrze hustý závoj deště nebyl schopen nic zahlédnout. Přesto se pokusil být optimista: „Třeba se rozhodli dosednout na zem, aby mohli pořádně pročesat les — jestli ano, pak budou hledat na špatném místě.“

Max byl méně nadšený: „Raději nepočítej s tím, že by byli tak zatraceně hloupí.“

„O nich se ale rozhodně nedá říct, že by to byli dobří vojáci, tedy alespoň co se týče taktických otázek,“ odpověděl mu vážně Jager. „Jsou dost stateční a samozřejmě mají k dispozici všechno to báječné vybavení. Zkus od nich ale požadovat něco jiného, než měli předem dokonale naplánováno, a oni budou jenom zmateně pobíhat.“ Jsou v tomhle ohledu ještě horší než Rusové, pomyslel si, ale raději si to nechal pro sebe.

Ani předchozí zničující ostřelování z kulometů vrtulníků nedokázalo zabít všechny partyzány. Znovu zapráskaly pušky.

Do všeobecné střelby se nyní zapojil i rachot sovětského samopalů. Pak odpověděly ruční automatické zbraně Ještěřů, jejichž zvuk byl drsnější a hlubší.

„Přece jenom vyloďili na zem jednotku!“ zvolal Jager. „Čím víc času budou ztrácet tam vzadu, tím větší máme naději, že se nám podaří operaci úspěšně dokončit.“

„A tím pravděpodobněji tam postřelí všechny mé přátele,“ poznamenal Max. „Předpokládám, že tvoje taky. Má vůbec podělaný nacistu nějaké přátele? Když máte za sebou další perný den, kdy jste spoustu Židů střelili zezadu do týla, vyrazíte si někde s kamarády a vypijete nějaké to pivo?“

„Já jsem voják, ne nějaký řezník,“ odpověděl Jager. Zajímalo by ho, jestli Georg Schultz dostal na starost nesení jedné z těch beden. Jestli ano, pak se stejně jako on brodil bahnem. Jestli ne... Taky ho zajímalo, co dělá Otto Skorzeny. Tenhle kapitán SS jako by měl neuvěřitelný dar způsobit nějakou nemožnou situaci a pak se z ní zase vysekat. Tentokrát bude tuhle schopnost rozhodně potřebovat. Jenže když tak přemýšlel o tom esesmanovi, zase mu na mysli vytanul Babi Jar. To musela být určitě jejich práce: příslušníci wehrmachtu by na něco takového neměli žaludek. Najednou ještě dodal:

„Vy Rusové máte taky takové řezníky.“

„Vážně?“ podivil se Max. „A kvůli tomu je to správné?“ Jager na tohle nedokázal najít žádnou patřičnou odpověď.

Židovský partyzán tedy pokračoval: „Kéž by mě byli poslali někde na Sibiř dávno před tím, než jste se vy zasraný Němci vůbec dostali do Kyjeva. Aspoň bych nemusel vidět to, co jsem viděl.“

Další slovní přestřelka byla utřata tím, že s sebou Jager v příštím okamžiku plácnul střežhlav do bahna. Max mu pomohl, aby se mohl vydrápat zpět na nohy. Pak se znovu vydali vpřed. Jager měl pocit, jako kdyby mu bylo alespoň sto let. Kilometr přes tohle přilnavé mazlavé bahno byl horší než celodenní pochod po pevné, suché zemi. Toužebně ho napadlo, jestli vůbec v celém Sovětském svazu v tomhle okamžiku existuje alespoň čtvereční centimetr pevné, suché země.

Taky ho napadalo, na co se asi tahle rozměklá, vlhká půda, přes kterou už delší dobu prchali, dá používat. V Německu měla půda zcela jasně určené použití: louky, obilné lány, lesy, parky, města. Tahle hmota se nehodila ani do jedné kategorie. Byla to prostě země — neobdělávaná krajina. A právě takové země měl Sovětský svaz úžasné a nevyčerpatelné zásoby.

Jager ale najednou rázem utřel svoje neradostné přemýšlení o sovětské plýtvavosti a neschopnosti. Zvedl bleskurychle hlavu jako nějaké honěné zvíře. Jeho drobné, zakrnělé svaly v boltcích se marně pokoušely našpicovat uši, jako to umí kočky. Ještěří helikoptéry už zase byly ve vzduchu. „Musíme s sebou pořádně hodit,“ řekl Maxovi.

Partyzán ukázal na svoje kalhoty, které byly zcela pokryté bahnem až do výše kolen. Okamžitě zamítl Jagerovu dobře míněnou pobídku třemi sardonickými slovy: „Pěkně zatracená klika.“

Rozum Jagerovi jasně říkal, že Max má naprostou pravdu. Přesto ale, když se vířivý bzukot nepřátelských vrtulníků ve vzduchu přibližoval a nabýval na intenzitě, měl sto chutí bednu odhodit a utíkat. Ohlédl se přes rameno. Mohutné provazy deště skrývaly helikoptéry před jeho pohledem. Mohl jenom doufat, že také naopak jeho ukrývají před pátravým pohledem Ještěřů.

Někde kus od nich na jih, odtěk zprostředka téhle obrovské otevřené plochy, zapráskaly výstřely. Jager podle dutého štěkotu rozpoznal Gewehr—98K, což byla standardní puška německé pěchoty. (Teď ovšem samozřejmě nemohl rozpoznat, jestli z ní střelí standardní německý pěšák nebo zcela jistě nestandardní ruský partyzán). Helikoptéra, která k nim byla nejbližší, najednou odběhla pryč, aby se vypořádala s tím drzým vyzývatelem.

„Řekl bych, že některá z nastražených dvojic právě jejich pozornost odlákala na sebe,“ pronesl Jager.

„Mohl by to být nějaký Žid, který ti zachraňuje život, nacistu. Jakkak se při tom pomyšlení cítíš?“ provokoval Max. Za okamžik ale poněkud nejistým hlasem dodal: „Anebo to může být zatracený nacistu zachraňující život mně. Jak se cítím já? Znáš slovo verkakte, nacistu? Tak tohle je bezesporu verkakte zmatek.“

Zpoza dešťové opony se najednou před nimi začala vynořovat jakási vesnice — nebo možná spíš malé městečko. V příštím okamžiku se bez jediného slova oba muži domluvili a velkým obloukem se rozhodli obydlím vyhnout.

„Jak se to tady jmenuje?“ zeptal se Jager.

„Černobyl, alespoň myslím,“ odpověděl Max. „Když jejich loď vyletěla do vzduchu, vyhnali odtud Ještěři všechny obyvatele, ale možná tu udržují malou vojenskou posádku.“

„Nezbývá nám než doufat, že tam nikdo není,“ prohlásil Jager. Židovský partyzán souhlasně kývl.

Jestliže byla ve vesnici nějaká stálá strážní posádka, pak se rozhodně neukázala, aby se pokusila nájezdníky pronásledovat... Anebo vyrazila ven, ale prostě Jagera s Maxem v tom lijáku přehlédla. Jakmile se dostali za shluk nevzhledných dřevěných stavení a ještě ošklivějších betonových, Jager zkontroloval svůj kompas, aby je opět navedl na správný směr.

Max se na něj díval, jak přístroj schovává zpět do kapsy. „Jak máme ale najít ten zatracený nákladní vůz?“

„Budeme pokračovat dál tímhle směrem dokud —“

„— kolem něj v tomhle dešti neprojdeme,“ doplnil jej Žid.

„Jestli máš lepší nápad, pak si ho velice rád poslechnu,“ prohlásil ledově Jager.

„Mě nic nenapadá. Doufám, že ty na něco přijdeš.“

A tak tedy udržovali svižné tempo, vyhnuli se ještě jednomu malému shluku stromů a pak se vrátili do směru, který jim předepisoval kompas. Jager měl v batohu kus tmavého chleba a nějaké párky. Vytáhnout je ven jednou rukou bylo sice takřka artistické číslo, ale nakonec se mu to podařilo. Rozlomil chleba, párek překousnul v půlce a podal Maxovi jeho podíl. Žid na chvíli zaváhal, ale pak se dal do jídla. Za chvíli vytáhl ze zadní kapsy malou placatou lahvičku. Vytáhnul korkovou zátku a podal ji Jagerovi, aby se napil první. Vodka mu do krku stékala jako proud ohně.

„Díky,“ ocenil. „To mi bodlo.“ Přimáčknuv na hrdlo palec, aby dovnitř nenapršelo, a podal láhev zase Maxovi.

Trochu stranou od nich najednou někdo promluvil ruský. Jager s sebou trhnul, pak upustil bednu, která se už takřka

stala jeho nechtěnou součástí, a hrábnul po pušce, která se mu houpala na zádech. Pak ještě německý hlas dodal: „Ja, mohli bychom si dát něco do nosu.“

„Ty jsi je nakonec našel,“ řekl Max Jagerovi, když se v bahně vynořil vytoužený nákladní vůz. „To je tedy zatraceně úžasný.“ Místo hluboké nenávisti se teď na Jagera podíval s výrazem, který mohl znamenat respekt. Jager, který byl přinejmenším stejně překvapen jako židovský partyzán, se snažil nedat to na sobě znát.

Kůň, který byl do nákladního vozu zapřažen, už pamatoval lepší doby. Vlastní lehký dřevěný vůz byl postaven na mohutných kolech. Byl široký a mělký, s plochým dnem, takže mohl klouzat skoro jako loď i po tom nejbahnitějším povrchu. Vypadalo to, že se vzhled těchto vozů nezměnil už celá staletí, a asi to byla pravda. Žádný jiný vůz nebyl totiž lépe uzpůsoben na to, aby se mohl úspěšně vypořádat s typickou ruskou rasputicí, která byla dvakrát do roka.

Řidič i chlapík sedící na kozlíku vedle něho měli přes sebe přehozené šedé pláště Rudé armády. Ale namísto šlemu, ruské plátěné helmy připomínající balaklavu, měl muž, který nedržel otěže, na hlavě čepici s dlouhým štítkem z německé tropické uniformy. Počasí tedy rozhodně nebylo tropické, ale čepice dobře chránila jeho oči před náporu větru a deště. Zeptal se: „Vy máte ty hlávky?“

„Ano, máme je,“ odpověděl Jager. Max přikývl. Společně vyzvedli olovem vyloženou truhlu a zasunuli ji do vozu. Jager už si tak svoje břemeno zvyknul, že ho až začalo bolet rameno, když se ho teď konečně zbavil. Max podal láhev vodky řidiči a pak se vydrápal nahoru přes okraj vozu. Jager ho vzápětí následoval. Teď už byla podlaha vozu takřka plná. Chlapík ve šlemu mluvil rusky. Max to kvůli Jagerovi překládal do jidiš. „Říká, že se nebudeme zdržovat hledáním silnic. Pojedeme rovnou za nosem krajinou. Tak nás Ještěři nejspíš nenajdou.“

„A co když se jim to povede?“ zeptal se Jager.

„Ničevó,“ odpověděl ten Rus, když mu Max otázku přeložil. „To se nedá nic dělat.“ Protože to byla nepochybně pravda, Jager na to jenom přikývl. Řidič pevně sevřel otěže a mlasknul na koně. Jejich vůz se dal do pohybu.

„Je to pravda,“ dušoval se Yi Min. „Vznášel jsem se v tom letadle malých šupinatých d'áblů vzduchem stejně lehce jako semínko pampelišky. Letěli jsme tak vysoko, že jsem se mohl dívat dolů a viděl jsem celý svět.“ Lékárník se raději zapomněl zmínit — vlastně, už se mu takřka podařilo to vymazat z paměti docela — jak mu bylo mizerně, když se tak vznášel jako pampeliškové semínko.

„A jak tedy náš svět vypadá, když jsi ho tak snadno mohl seshora pozorovat?“ zajímal se jeden z jeho posluchačů.

„Věřte tomu nebo ne, cizí d'áblové mají přece jenom pravdu — svět je kulatý, docela jako míč,“ odpověděl Yi Min.

„Viděl jsem to na vlastní oči, takže vím, že je to skutečně tak.“

„Ááá,“ vyrazilo ze sebe několik mužů sedících před ním na zemi se zkříženýma nohama, ať už to bylo obdivování jeho zážitku nebo podiv nad tím, že by Evropané mohli přece jenom v něčem mít pravdu. Jiní kroutili hlavami a nevěřili ani slovo z toho, co jim vykládal. Bláznivé želvy, pomyslel si. Kdysi pokládal sám spoustu lží za pravdivé. Teď, když jim povídal jenom čistou pravdu, tak ho skoro polovina lidí v zajateckém táboře šupinatých d'áblů pokládala za pochybného lháře.

V každém případě si ale byl vědom toho, že se tady jeho posluchači nesešli proto, aby poslouchali jeho vykládání o tvaru Země. Nějaký muž v modré tunice se ozval: „Pověz nám něco o těch ženách, které ti šupinatí d'áblové přivedli.“ Všichni, ať mu věřili nebo ne, dávali zřetelně najevo souhlas s tímto požadavkem. I kdyby si totiž Yi Min všechno vymýšlel, přesto to bude pro ně zábavné.

Nejlepší na tom ovšem bylo, že si vůbec nemusel vymýšlet. „Měl jsem tam ženu, která měla kůži po celém těle černou jako uhel, kromě dlaní rukou a chodidel. A pak jsem měl jinou, která byla bílá jako mléko, dokonce i její bradavky byly růžové, oči měla jako nádherný nefrit a vlasy i chloupky měla zbarvené jako kožešina lišky.“

„Aáá,“ ozvali se znovu muži, jak si to všechno snažili představit. Jeden z nich se zajímal: „A pomohla jim tahle jejich odlišnost, aby byli lepší v posteli?“

„Ani jedna z těch dvou nebyla nijak zvlášť zkušená,“ prohlásil Yi Min a jeho obecenstvo si trochu zklamaně povzdychlo. Proto rychle dodal: „Přesto ale skutečnost, že už na pohled vypadaly zcela odlišně, byla docela pikantní, jako když si dáte lák po sladkosti. Jestli chcete slyšet můj názor, tak bohové nejprve stvořili tmavý národ, ale nechali je v peci dělat příliš dlouho. Pak to zkusili znovu, ale vytáhli bílý národ — cizí d'ábly, které většina z nás už viděla — příliš brzy. No a pak stvořili Číňany, a to se jim podařilo výborně.“

Muži, kteří ho poslouchali, se rozesmáli. Někteří z nich zatleskali. Pak se ale ten chlapík v modré tunice zeptal: „A ze které pece tedy bohové vytáhli tyhle malé šupinaté d'ábly?“

Najednou se rozhostilo zaražené nervózní ticho. Yi Min řekl: „Abys to věděl určitě, musel by ses jít zeptat malých d'áblů osobně. Jestli chceš vědět, co si myslím já, tak podle mě je museli vytvořit úplně jiní bohové. Chceš vědět proč? Věděli jste, že mají období říje stejně jako dobytek nebo ptáci, a po zbytek roku jsou úplně impotentní?“

„Ubozí d'áblové,“ proneslo jednohlasně několik mužů a bylo to patrně poprvé, co Yi Min slyšel někoho d'ábly litovat.

„Je to pravda,“ trval na svém. „Proto mě taky zajali a odvezli mě na jejich velkou loď, která nikdy nemusí přistávat: aby se na vlastní oči mohli přesvědčit, že skutečné lidské bytosti se mohou milovat kdykoliv.“ Na tváři se mu objevil poněkud poťouchlý úsměv. „K jejich spokojenosti jsem jim to dokázal... a ke svojí taky.“

Znovu se usmál, tentokrát šťastně, protože jeho slova u posluchačů vyvolala smích a veselé pošklebování. To, že teď byl opět mezi lidmi s nimiž mohl hovořit, zpátky mezi těmi, kdo dokázali ocenit jeho chytrost a vtip, bylo jeho největší radostí poté, co se vrátil na zem po tak dlouhé době strávené nahoře.

Pak se ho starý plešatý chlapík, který prodával vejce, zeptal: „Neunesli náhodou malí d'áblové taky tu malou hezkou dívku, která s tebou žila ve stanu? Proč se taky nevrátila s tebou?“

„Chtěli si ji ještě tam nahoře nechat,“ odpověděl Yi Min s neurčitým pokrčením ramen. „Proč, to tedy nevím. To mi neřekli. A co na tom záleží? Vždyť je to jenom žena.“

Byl totiž vlastně rád, že Liu Han zatím zůstala mezi těmi šupinatými potvarami. Byla to pro něj sice příjemná společnost, ale nic víc. A ještě k tomu viděla, jak byl zranitelný a jak na tom byl špatně, když se vznášel v beztíži. To byla slabá chvíle, o které se ze všech sil snažil předstírat, že vlastně nikdy nebyla. Teď, když získal prestiž za svou výpravu a udržoval přátelské styky s malými šupinatými ďábly, s nimi rády sdílely jedno lože dívky krásnější a ochotnější, než byla Liu Han. Někdy ho tak napadlo, co s ní asi malí ďáblové dělali, ale jeho zvědavost byla spíše povrchní.

V sedě se teď poklonil a řekl: „Doufám, že se mi podařilo udržet vaši pozornost, přátelé drazí, a že mě nějak odměníte za pomoc s ukrácením vaší dlouhé chvíle.“

Dárky, které mu posluchači věnovali za odměnu, zhruba odpovídaly tomu, co předem očekával. Dostal něco málo peněz, pár starých sandálů, které mu sice určitě nepadnou, ale může je vyměnit za něco užitečnějšího. Dále ještě pár ředkviček, uzená kachní prsíčka zabalená v papíře a omotaná šňůrkou a několik malých hrnečků naplněných rozmanitým kořením. Nadzvedával postupně jejich víčka, přičichl a uznale se pousmál. Ano, za svoje zábavné povídání byl dobře odměněn.

Posbíral svou dnešní kořist a vydal se na cestu zpátky k chatě, ve které teď bydlel. Ze stanu, který sdílel společně s Liu Han, nezbylo vůbec nic. A upřímně řečeno ani nemohl říct, že by se mu po něm nějak stýskalo. Protože zima už byla pomalu za dveřmi, byl rád, že má kolem sebe pevné dřevěné stěny. Samozřejmě, že mu lidé z tábora sebrali všechno to, co se mu podařilo nashromáždit, než ho ti malí šupinatí ďáblové odvezli nahoru na oblohu, ale co z toho? Už teď byl na dobré cestě získat toho ještě víc a lepšího. Získat ode všeho víc a lepší, to je to hlavní, o co v životě jde, alespoň tak to viděl on.

Ze změn, které se v táboře odehrály za dobu co byl pryč, si troufal usuzovat, že by většina lidí s jeho názorem souhlasila. Místo několika čtverečních li pleskajícího plátna se teď na ploše tábora roztahovaly domy ze dřeva, kamení a válcovaného plechu, některé vypadaly docela bytelně. Když byli zajatci před časem nahnáni na prostranství obehnané zátarasy z ostnatého drátu, nebyl tu žádný stavební materiál, ale teď ho tu byl zřejmě dostatek. Lidé si ho zkrátka dokázali opatřit, a to rozmanitými způsoby. Ostrý drát je od jejich úmyslu prostě nemohl v žádném případě odradit.

Když už se pomalu přibližoval ke svému vlastnímu příbytku, nachystal si Yi Min klíč, který nosil na kousku provázku pověšený kolem krku. Klíč i se zámkem dohromady stál jenom pár prasečích nožiček. Kovář, který mu to vyrobil z odpadního železa, byl příliš vychrtlý, než aby dokázal tvrdě smlouvat. Yi Min si byl dobře vědom toho, že to není žádný zázrak, ale co na tom záleželo? Zámek na jeho dveřích dával veřejně najevo, že je majetným mužem, a o to mu přesně šlo. Neměl za úkol zabránit ve vstupu zlodějům. O to se postaraly jeho těsné vztahy s malými ďábly, pány tábora.

Asi tak na čtvrtý pokus klíč cvaknul, zámek povolil a Yi Min mohl vstoupit dovnitř. Rozdělal oheň v malém železném koši na dřevěné uhlí, který stál na podlaze blízko jeho postele. Mírné teplo, které z košíku sálalo, jej přimělo toužebně vzpomínat na jeho bývalý domov. Spal tam na vršku nízkého hliněného krbu a i v tom nejhorším počasí mu bylo příjemně teplo. Pokrčil rameny. To bohové rozdávají kostky ve hře života. Úkolem člověka je hrát s nimi, jak nejlépe dovede.

Náhle jakoby cosi umlčelo klábosící přátele, pokřikující manžely, pištící manželky, dokonce i vřeštící děti, a kolem se rozhostilo takřka naprosté ticho. Yi Min instinktivně pochopil, co to znamená: blížili se malí šupinatí ďáblové. Když se ozvalo zaklepání, už byl na cestě ke dveřím.

Zvednul vnitřní závoru (ať už měl jakékoliv konexe, nehodlal zbytečně nic riskovat) a vzápětí otevřel dveře. Hluboce se uklonil. „Ach, ctihodný Ssofegu, prokazuješ mi velikou laskavost tím, žeš poctil mou skromnou osobu svou přítomností,“ přivítal ho v čínštině a pak pokračoval v ještěřtější řeči: „Copak si přeješ, můj pane? Řekni mi to a všechno ti splním.“

„Jsi oddaný,“ pochválil jej Ssofeg ve svojí řeči. Byla to zdvořilostní fráze a zároveň taky pochvala. Šupinatí ďáblové dbali na patričnou úctu vůči nadřízeným a starým ještě mnohem více než Číňané. Pak Ssofeg promluvil čínštinou, kterou používal při hovorech s Yi Minem stejně jako lékárník používal jazyk malých ďáblů. „Máš víc toho, po čem toužím?“

„Mám toho dost, můj pane,“ odpověděl Yi Min v řeči Ještěřů. Jeden z malých hrnečků na koření, který dnes dostal za svoje vyprávění o ženách i jiných divech, byl zcela naplněn namletým zázvorem. Nabral menší špetku mezi prsty, vysypal ji na dlaň své druhé ruky a tu potom napráhl k Ssofegovi.

Malý ďábel vystřelil jazyk stejným způsobem jako to dělají koťata, když vylizují mléko z misky — ačkoliv jazyk samotný Yi Minovi tolik připomínal hada, že se musel velice ovládat, aby rukou v poslední chvíli neucuknul stranou. Stačila dvě rychlá líznutí a zázvor byl pryč.

Příštích několik vteřin zůstal Ssofeg naprosto bez pohybu stát na svém místě. Pak se najednou celý zachvěl a vyrazil ze sebe dlouhé, pomalé zasyčení. Tenhle zvuk připomínal mužovo vzrušené zasténání v okamžiku Oblaků a Deště snad nejvíc ze všeho, co dosud Yi Min od malých šupinatých ďáblů mohl zaslechnout. Jako kdyby najednou zapomněl mluvit čínsky, promluvil Ssofeg opět svou vlastní řečí: „Nemáš ani nejmenší představu, jaký potom mám skvělý pocit.“

„Nepochybně máš naprostou pravdu, můj pane,“ ujistil ho Yi Min. Rád se opíjel, rád si taky poměrně často s chutí vykouřil dýmku opia, ačkoliv s tou byl přece jen opatrnější. Obával se totiž, aby si natrvalo neotupil svou ctižádost a dravost. Coby lékárník za svůj život narazil na spoustu přísad, které měly vyvolávat požitek, a mnohé také vyzkoušel: bylo to vlastně všechno možné od konopných listů až po prášek z rohu nosorožce. Pokud ale měl možnost posoudit tak většina z nich neměla vůbec žádné účinky. To mu ovšem nebránilo v tom, aby tyto povzbuzovací prostředky prodával, pouze žádný z nich osobně nepoužíval dvakrát.

Ale zázvor? Pokud šlo o něj, pak to bylo pouze kuchyňské koření. Někteří lidé sice tvrdili, že je to mocné afrodisiakum protože kořeny zázvoru někdy připomínaly malé sukovité chlapíky, ale Yi Min nikdy v posteli nepozoroval jakékoliv

pozitivní účinky na jeho milování. Když jej ale ochutnal Ssofeg, mohl by klidně okamžitě zemřít a přijít do nebe, o kterém křesťanští misionáři vždycky mluvili nejkvětnatějšími slovy.

Malý šupinatý ďábel teď řekl: „Dej mi ještě. Vždycky, když tu slast okusím, zatoužím po ní snad ještě víc.“ Jeho rozeklaný jazyk jezdil ven a zas dovnitř.

„Dám ti ještě trochu, můj pane, ale co mi za to dáš na oplátku ty? Zázvor je vzácný a drahý. Musel jsem nabídnout hodně, aby se mi podařilo získat alespoň tuhle trošku pro tebe.“ Yi Min lhal jako když tiskne, ale to Ssofeg samozřejmě nevěděl. Stejně tak ani lidé, od kterých zázvor dostával, nemohli vědět, že ho obratem prodává malým ďáblům. Nakonec na to někdy přijít musí, to je samozřejmě, a pak mu konkurence sníží jeho zisky. Ale teď —

V tu chvíli ze sebe Ssofeg vyrazil další zasyčení, tentokrát ovšem trochu zavánělo rozhořčením a znepokojením. „Vždyť už teď jsem ti toho poskytl hodně, skutečně hodně.“ Jeho ocasní pahýl se ale poněkud roztěkaně zakýval. „Ale tuhle — tuhle slast musím prožít ještě jednou. Tady máš.“ Sundal si z krku řemen a na něm viselo cosi, co nejvíce připomínalo polní dalekohled, který Yi Min jednou viděl u japonského důstojníka. „Tohle vidí v noci stejně jako za světla. Nahlásím, že se to ztratilo. Rychle, dej mi ještě ochutnat.“

„Doufám, že se mi za ně podaří získat něco cenného,“ pronesl trochu nevrle Yi Min. Ve skutečnosti už přemýšlel o tom, jestli za tuhle věcíčku nabídnou největší částku nacionalisté, komunisté nebo Japonci. Měl kontakty se všemi těmito skupinami. Malí šupinatí ďáblové byli naivní, jestli si mysleli, že by obyčejný ostnatý drát mohl jejich zajatecký tábor odříznout od okolního světa.

Takové rozhodnutí ovšem může počkat. Zato Ssofeg podle toho, jak se vedle něj ve stoje klátil, už moc dlouho nepočká. Yi Min mu tedy nasypal další špetku zázvoru. Slíznul jej rovnou z lékárníkovy dlaně. Když zase po chvíli jeho slastné chvění odeznělo, začal nahlas přemítat: „Jestliže budu častěji hlásit, že se ztratilo nějaké vybavení, určité mě poženou k odpovědnosti. Přesto ale musím dostávat další zázvor. Jak to mám zařídit?“

Yi Min v skrytu duše doufal, že mu takovou otázku položí. Proto teď řekl co nejkldněji, aby se neprojevil ono vzrušení, které pociťoval: „Teď bych ti mohl prodat hodně zázvoru.“ Při těch slovech ukázal Ssofegoví plný hrneček, který dnes dostal.

Pahýl malého ďábla se opět zatřásl. „Musím ho mít! Ale jak?“

„Tak si ho teď ode mě kup,“ zopakoval mu Yi Min svůj návrh. „Pak si část necháš — tak aby ti to vystačilo — a zbytek prodáš ostatním vojákům Rasy. Tak dostaneš svoje náklady zpět a ještě na tom něco vyděláš.“

Ssofeg najednou pohled obou očí upřel na lékárníka a zíral na něj, jako by byl novou reinkarnací samotného Buddha.

„Tak bych to skutečně mohl udělat, co říkáš? Pak bych ti mohl předávat to, co dostanu od ostatních. Tím by mi odpadly ustavičné starosti s podváděním inventurních kontrol a ty bys tak získal dost prostředků na opatření ještě většího množství téhle zázračné byliny, po které prahnu čím dál víc. Musím říci, že jsi skutečně génius mezi Velkými Ošklivci, Yi Mine!“

„Muj pán je velice laskav na svého ubohého podřízeného,“ prohlásil Yi Min. Neusmíval se. Ssofeg byl chytrý malý ďábel, mohl by si toho všimnout a začít klást otázky, které by velice nerad zodpovídal.

Ne, po delší úvaze došel k závěru, že Ssofeg by si jen sotva mohl něčeho všimnout. Byl teď polapen v temnotě, která jako by jej obklopovala vždycky poté, co postupně odezní povzbuzující účinky zázvoru. Teď mu připadalo, že se spíš třese jako v zimnici než slastnými pocity. Zasténal: „Jak bych ale s čistým svědomím mohl ostatní příslušníky Rasy vystavit tomuto neustálému zoufalému toužení, které cítím? To by nebylo správné.“

Hladově a chtivě teď upíral svůj zrak na malý hrneček, plný mletého zázvoru. Yi Minem najednou projela velká úzkost, spíše dokonce strach. Někteří lidé závislí na opiu byli schopni dokonce i zabít, jenom aby se vyhnuli odloučení od svojí drogy a zdálo se, že Ssofega si zázvor podmanil mnohem mocněji než opium své lidské oběti. Lékárník proto řekl: „Když mi tohle teď sebereš, můj pane, kde seženeš další, až tuhle várku celou spotřebuješ?“

Ten malý ďábel vydal zvuk podobný konvici s vařící vodou. „Plánovat zítřek, plánovat příští rok, plánovat pro budoucí generace,“ prohlásil a vypadalo to, jako kdyby opakoval nějakou poučku, kterou se kdysi naučil ve škole. Nakonec se zase vzpomátoval: „Máš pravdu, samozřejmě. Krádež by z dlouhodobého hlediska byla nevýhodná. Jakou si tedy stanovíš cenu za tenhle hrneček oné drahocenné bylinky, který máš v ruce?“

Yi Min měl už odpověď předem připravenou: „Chci jednu z těch mašinek, které Rasa používá k pořizování obrázků, se kterými se dají zhotovit obrázky a ty je pak možné si prohlížet ze všech stran. A taky k tomu chci zásobu toho, na co ten přístroj ty obrázky dělá.“ Pamatoval si dobře, jak byly zajímavé ty obrázky, které ďáblové pořídili s ním a Liu Han. Mnoho mužů v táboře by slušně zaplatilo, kdyby se mohli na takové obrázky dívat... zatímco on by těm mladým dívkám a mužům, kteří by v nich vystupovali, nemusel dávat takřka nic.

Jenže Ssofeg na to namítl: „Já sám ti tenhle přístroj nemůžu nijak opatřit. Dej mi teď ten zázvor a já s jeho pomocí seženu někoho, kdo k němu má přístup a může to zařídít tak, aby ti ho poslal a přitom se po něm nikdo nesháněl.“

Yi Min se opovržlivě zasmál. „Před chvílkou jsi mě označil za chytrého muže. Copak si najednou myslíš, že jsem úplný hlupák?“ Následovalo tvrdé smlouvání. Nakonec došli ke kompromisu. Lékárník se vzdal čtvrtiny zázvoru a svěřil ho Ssofegoví, zatímco zbytek si prozatím ponechá až do doby, než dostane zaplacen. Malý šupinatý ďábel opatrně zabalil koření do průhledné obálky, tu pak schoval do jedné z kapes, které měl připevněné na opasku kolem pasu. Pak rychle opustil Yi Minovu chatu. Způsob chůze ďáblů vždycky Yi Minovi připadal nepřírozeně skákavý, ale Ssofeg se teď pohyboval jaksi pokradmu.

A není vůbec divu, pomyslel si lékárník. Japonci přece měli velice přísná nařízení zakazující prodávání výstroje Číňanům. Protože vybavení těchto malých ďáblů bylo o tolik lepší než to japonské, bylo by jenom logické, kdyby jejich opatření byla ještě tvrdší. Kdyby se Ssofeg nechal nachytat některým z jejich inspektorů, byl by patrně ve větším maléru, než si sám dokázal představit.

No, to je koneckonců čistě jeho záležitost. Yi Min si byl jist takřka už od doby jejich přistání na zemi, že mu tihle

šupinatí ďáblové přinesou štěstí. Zpočátku si myslel, že by mohl udělat skvělou kariéru jako jejich tlumočník. Teď se ale zdálo, že zázvor — a s trochou štěstí i filmy — budou patrně ještě výnosnějším obchodem. Nedělal si rozhodně hlavu tím, jak zbohatne, pokud se mu skutečně povede.

A to už je na dobré cestě, napadlo ho.

Bobby Fiore zřetelně cítil, jak mu kapka potu pomalu stéká po plnovousu, až potom skápla na hladký lesklý povrch pohovky, na které seděl. Když vstával, aby si mohl dojít ke kohoutku, jeho pŮlky vydávaly dost nepříjemný mlaskavý zvuk, to jak se postupně odlepovaly od pohovky. Voda, která začala téct poté co stisknul tlačítko, byla více než vlažná a byla trochu cítit po nějakých chemikáliích. Stejně si z ní ale udělal pití. V takovém horku člověk prostě musí hodně pít. Napadlo ho jak by bylo skvělé, kdyby měl u sebe nějaké slané tabletky. Několik sezón hrál baseball v nižší lize v západním Texasu a Novém Mexiku. Počasí tam nebylo o mnoho chladnější než klima, které si Ještěři udržovali ve své vesmírné lodi. Každý klub v oné části země měl vždycky vedle tašky s páčkami taky kbelík se slanými tabletkami. Až teď dokázal ocenit, jakou službu jim prokazovaly. Jak jinak má člověk doplnit to, co ze sebe vypotí?

Dveře do jeho kamrlíku se takřka nehluchně odsunutím otevřely. Ještěr mu přinesl nějaké jídlo a kromě toho ještě časopis. „Děkuji, můj pane,“ zasyčel Fiore zdvořile. Ještěr se vůbec neobtěžoval mu odpovédět. Dost spěšně zase opustil jeho místnůstku. Dveře se za ním opět zavřely.

Jídlo představovaly konzervované potraviny z pozemských zásob, tak jako obvykle. Tentokrát to byla plechovka vepřového s fazolemi a ještě jedna s rajčatovým protlakem. Fiore si jenom hořce povzdechl. Vypadalo to, že Ještěři prostě konzervy náhodně vytahují z políček. Předtím dostal k jídlu ovocný salát a kondenzované mléko a ještě o den dříve mu naservirovali slepičí nudlovou polévku (studenou, nerozředěnou a ještě v plechovce) a čokoládový sirup. Po několika týdnech, které musel přežít na takové stravě, by snad i zabíjel kvůli zelenému salátu, čerstvému masu nebo třeba míchaným vajčkům.

Ten časopis mu ale udělal radost, přestože pocházel už z roku 1941. Když totiž nebyl s Liu Han, byl tu zcela sám a musel si obstarat nějakou zábavu, aby nezešlel. Něco nového, co by si mohl prohlížet, mu obstará program alespoň na několik jídel. Název na obálce — Signál — v něm dokonce probudil naději, že by mohl být v angličtině.

Jakmile ho ale otevřel okamžitě poznal, že v angličtině rozhodně není. Nebyl schopen přesně určit, co je to přesně za jazyk, protože jeho vzdělání skončilo desátou třídou. Usoudil, že časopis pochází odněkud ze Skandinávie: byla tam přesně stejná přeškrtnutá o jako na výkladních skříních v Minnesotě, kde ve všech městech jako by snad všichni měli světlé vlasy a modré oči.

Ani nemusel umět přečíst texty v Signálu, aby poznal co je to vlastně zač — nacistický propagandistický časopis.

Tady se Goebbels spokojeně usmíval za svým pracovním stolem, tady se ruští vojáci vzdávají mužům v helmách podobných uhláku, na další stránce byla poněkud tělnatá kabaretní tanečnice se svým přítelem v uniformě. Na těch stránkách byl zachycen onen svět, který znal než tady přistáli Ještěři. Zaťal zuby, ale do očí mu přesto vhrkly slzy.

Připomínka toho zmizelého světa mu zároveň připomněla, kolik věcí se zcela změnilo.

Ale jedna z věcí, které ho naučilo patnáct let strávených hraním baseballu, bylo umění jak se vypořádat s ranami osudu. Což znamenalo sníst vepřové s fazolemi a k tomu rajčatový protlak, když mu to Ještěři dali, protože jeho příští jídlo by mohlo být ještě horší anebo ho dokonce nemusel vůbec dostat. Znamenalo to prohlížet si obrázky v Signálu, ačkoliv si nemohl přečíst žádný text. A znamenalo to doufat, že bude někdy brzy moci spatřit Liu Han, ale zároveň se nenechat nijak srazit na kolena tím, že bude muset dlouho sedět ve své místnosti zcela opuštěný.

Právě si smýval zbytky melasy a rajčatové šťávy z prstů a pokoušel se vyčistit si vousy, když se dveře za ním znovu otevřely. Ještěr, který mu předtím přinesl jídlo, teď konzervy zase odnesl. Fiore si ještě chvíli listoval v Signálu, ale potom se pohodlně uložil na pohovku a usnul.

Světlo v jeho místnosti nikdy nezhasínalo, ale to mu nijak zvlášť nevadilo. Horko mu dělalo podstatně větší potíže. Přesto to nějak zvládal. Každý, kdo dokázal usnout uprostřed července v autobuse drkotajícím mezi Clovis a Lubbockem, mohl spát prakticky kdekoliv. Nikdy si vlastně neuvědomoval, jak je tvrdý život hráče nižších soutěží, dokud tady nenarazil na všechny tyhle nepříjemné věci, na které ho jeho práce připravila.

Jako obvykle se probudil zcela olepený potem. Postupně se celý postříkal vodou z kohoutku, aby ze sebe alespoň částečně smyl ten nepříjemný mastný pocit. Na chvilku, zatímco se voda postupně odpařovala, mu bylo příjemně chladno. Pak se ale začal potit nanovo. Alespoň je to tu suché teplo, pomyslel si povzbudivě. Kdyby tu bylo ještě navíc vlhko, už by se dávno uvařil.

Znovu si prolistovával stránky Signálu a snažil se uhodnout, co některá norská (nebo to snad byla dánská) slova znamenají, když vtom se otevřely dveře. Nevrlé si pomyslel, co zase ti Ještěři chtějí. Zatím neměl hlad. Vepřové s fazolemi stále ještě v žaludku cítil jako veliký medicinbal. Ale namísto Ještěra s konzervovanými potravinami dovnitř vstoupila Liu Han.

„Tvoje samička,“ oznámil mu jeden z Ještěřů, kteří ji sem přivedli. Potom doširoka rozevřel tlamu. Fiore si domýšlel, že to nejspíš bude znamenat smích. To by bylo zcela v pořádku. On se taky Ještěřům vysmíval za to, že se nemohli milovat.

Okamžitě Liu Han na uvítanou objal. Oba na sobě neměli vůbec žádné oblečení, takže se k sobě vzájemně přilepili v místech, kde se těsně dotýkali. „Jak se máš?“ zeptal se jí, když povolil objetí. „Rád tě zase vidím.“ Byl rád, že vidí vůbec nějakou lidskou bytost, ale tohle nahlas neřekl.

„Taky mám radost, že tě zase vidím,“ odpověděla Liu Han a přidala ještě důrazné ještěři zakašlání na ukončení věty.

Mluvili mezi sebou jakýmsi podivným žargonem, který vynalezli a při každém společném setkání jej rozšiřovali. Tomuto jejich jazyku nemohl nikdo jiný rozumět. Byla to vlastně podivná slepenina angličtiny, čínštiny a ještěřích jazyků, která neustále dostávala nové výrazy.

Pokračovala: „Jsem taky ráda, že nás už tihle malí šupinatí ďáblové nenutí se pářit“ — použila teď ještěřích výraz —

„pokaždé, když jsme spolu.“

„Ty jsi ráda?“ Zasmál se. „Vždyť já tu nemůžu dělat nic jiného.“ Švihnul jazykem zevnitř proti hornímu rtu a zároveň vypouštěl ústy vzduch z plic. Vydal tak zvuk jako když se vytahuje roleta na okně a bere ho s sebou.

Dělal to dost často, takže už rozuměla významu tohoto gesta. Usmála se jeho bláznovství. „Ne, že by se mi nelíbilo to, co děláš, když se páříme“ — znovu použila ten ještěřicnějící výraz, který jí umožnil vyhnout se vybírání lidského, více jaderného výrazu — „ale hrozně mi vadí, když to musíme dělat na jejich příkaz.“

„Ano, to plně chápu,“ souhlasil s ní. Ani jemu se nelíbilo, že tady vlastně slouží coby zkušební vzorky. Pak se ale zamyslel nad tím, co tedy budou dělat místo toho. Kromě svých těl jim bylo totiž společné pouze to, že oba dva Ještěři násilím unesli ze Země.

Protože Liu Han rozhodně neměla náladu trávit čas milováním, ještě jednou si společně s ní prolistoval Signál. Už dávno došel pevně k soukromému závěru, že rozhodně nebyla nijak hloupá. Pokaždé ale zjišťoval, jak málo toho ví o dění ve světě kolem vesnice, ve které žila. On sice taky neuměl přečíst články v časopise, ale rozeznával tváře a místa z fotografií: Goebbelse, maršála Pétaina, Paříž, Severní Afriku. Pro Liu Han bylo tohle všechno naprosto cizí. Napadlo ho, jestli vlastně slyšela o Německu.

„Německo a Japonsko jsou přátelé,“ pověděl jí, ale jenom se tím dobral zjištění, že Japonsko se v čínštině neřekne Japonsko. Tak to zkusil znovu: „Japonsko bojuje“ — tohle pantomimou — „Ameriku a taky bojuje s Čínou.“

„Aha, ďáblové z východu,“ vykřikla rázem. „Východní ďáblové mi zabít manžela, zabít dítě těsně předtím, než přišli malí šupinatí ďáblové. Tohle Německo přátelí se s východními ďábly? Pak musí být špatné.“

„Pravděpodobně,“ řekl. Byl si naprosto jist, že Němci jsou ti zlí hoši na špatné straně, když vyhlásali válku Spojeným státům. Jenže od té doby už slyšel, že se jim daří s Ještěři bojovat podstatně lépe než většině ostatních. Že by je tohle najednou zařadilo do tábora těch správných chlapíků? Dělal mu dost potíže rozpoznat kde končí loajalita vůči vlastní zemi a začíná oddanost — vlastní planetě, dalo by se říct? Přál si, aby tu byl s ním Sam Yeager. Yeager byl spíše zvyklý přemýšlet v podobných rovinách.

Taky si teď uvědomil, ne sice poprvé, ale rozhodně zatím nejsilněji, že cokoliv, co není čínské, je pro Liu Han spíše ďábelské. Ještěři byli šupinatí ďáblové. Dokonce on sám, když nebyl Bobbyfiore vyslovovaný jako jedno slovo, byl cizí ďábel. A teď zjišťuje, že Japonci jsou ďáblové z východu. Když vzal v úvahu, co provedli celé její rodině, nemohl ji rozhodně mít za zlé, že o nich takhle smýšlí. Byl si ale takřka jist, že by jim stejnou nálepku přišla i za zcela jiných okolností.

Zeptal se jí na to, přičemž musel použít jejich vícejazyčnou rozvláchnou řeč. Když mu konečně porozuměla, jenom přitakala, překvapena tím, že se jí na takovou věc potřebuje ptát. „Když nejsi Číňan, tak jsi samozřejmě ďábel,“ odpověděla mu, jako kdyby mu sdělovala nějaký nezpochybnitelný přírodní zákon.

„Tak to ale přece není,“ namítl jí Fiore. Nevypadala, že by ji to přesvědčilo. Pak si ale sám vzpomněl na dobu, než začal hrát baseball a potkávat spousty různých lidí, kdy znal vlastně jenom sousedy. Tehdy si také myslel, že všichni kdo nejsou křesťané se budou v pekle smažit navěky. Tenhle její pohled na cizince bude nejspíš něco podobného. Znovu se vrátili k prohlížení Signálu. Ta tanečnice z nočního klubu, která vyhazovala vysoko nohy oděna pouze do svého sporého saténového úboru, Liu Han rozesmála. „Jak se může veřejně ukazovat, když je tak málo oblečená?“ zajímala se a zcela zapomněla na skutečnost, že v tu chvíli sama na sobě nemá vůbec nic. Fiore se taky zasmál. Kromě okamžiků, kdy se přilepil k pohovce, by taky zcela zapomněl na svou nahotu. Je zvláštní, na co všechno si člověk může zvyknout.

Liu Han ukázala nechápavě na reklamu inzerující psací stroj značky Olympia. „Co?“ zeptala se v angličtině a přidala ještěřicí tázavé zakašlání.

Fiore měl s vysvětlováním účelu tohoto předmětu větší potíže, než čekal. Po chvilce přišel na to, že ona vůbec neumí číst ani psát. Znal sice pár hráčů baseballu, většinou z Jihu, kteří měli stejný problém, ale rozhodně to nebylo nic, co by ho okamžitě napadlo.

Teď si ještě víc než kdykoliv předtím přál, aby byl Signál napsán v angličtině. To by ji mohl hned začít učit. Přemýšlel o tom, že jí alespoň ukáže abecedu — kromě přeškrtnutých o a áček s malým kroužkem nad nimi se totiž abeceda skoro vůbec nelišila. Jenže když on sám nerozuměl tomu, co tady čte, jak by tomu mohl rozumět ona? Vzdal to coby neproveditelný nápad a otočil na další stránku.

Na té byla fotografie německých bombardérů nad nějakým ruským městem. I přes děsivě dusné horko se otřásla a pevně se k němu přitiskla. Možná neví, k čemu slouží psací stroj, ale bombardér pozná takřka okamžitě. Fiore si stisknul jazyk mezi zuby. Není tohle zatracený svět?

Dostali se k článku o maršálu Pétainovi. Fiore se obával, že mu bude dělat potíže ji vysvětlit, co je to vlastně vichistická Francie, o to víc, že on sám vlastně celému problému detailně nerozuměl. Jakmile se mu ale podařilo jí naznačit že je to vlastně loutkový stát Německa, okamžitě přitakala a zvolala: „Mandžusko!“

„Máš pravdu, Japonci mají taky svoje loutky, že ano?“ souhlasil.

„Loutky?“ Chápala sice princip fungování, ale tohle slovo jí zůstalo utajeno. Znovu se uchýlil k použití pantomimy, až se mu nakonec podařilo jí to vysvětlit. Dost svoje neumělé předvádění prožíval a natahoval, protože jí se to vždycky moc líbilo.

I teď se usmála, ale jenom na okamžik. Pak zamyšleně řekla: „Šupinatí ďáblové udělali loutky z nás všech.“

Překvapeně zamrkal. Tohle byla patrně nejzávažnější myšlenka, kterou od ní dosud slyšel. Taky měla naprostou pravdu. Kdyby nebylo Ještěřů, on by... co by asi dělal? Odpověď, která mu vytanula na mysli, jej dost zarazila. Kdyby se tu neobjevili Ještěři, patrně by se zcela soustředil na to, aby udržel při životě svou doznívající kariéru v nižší soutěži. Občas by se dal na nějakou příležitostnou práci a čekal by, až mu strýček Sam pošle povolávací rozkaz. Když se teď mohl v klidu zamyslet a podívat se na náplň svého života, nic z toho by asi nestálo za dopis domů.

„Třeba jsme byli loutkami už předtím, než se Ještěři objevili,“ poznamenal drsně. Už poněkud mírnějším hlasem pak dodal: „Kdyby nepřišli, nikdy bych tě nepoznal, takže jsem jim vlastně vděčný, že sem dorazili.“ Liu Han mu na tohle hned neodpověděla. Když si teď Fiora pozorně prohlížela, v její tváři se nedalo vůbec nic vyčíst. Trochu se téhle podrobné prohlídky polekal a zapřemýšlel, jak moc si teď asi pustil hubu na špacír. Věděl, že ona si prožila těžké chvíle. Navíc pro ni coby ženu muselo být mnohem nepříjemnější spát s cizím mužem, než jak to cítil on. Najednou ho napadlo, co si o něm vlastně přesně myslí. Byl pro ni něco dobrého, nebo prostě jenom lepší než to, co zažila v zajetí předtím?

Dost ho samotného překvapilo, jak moc mu záleželo na odpovědi. Až doteď si vlastně sám nijak neujasn timer, co pro něj Liu Han znamená. Jistě, nebylo špatné se s ní vyspat a taky se od ní přiučil mnohé z toho, o čem se před svým únosem domníval, že nepotřebuje znát. Ale bylo tu ještě cosi dalšího. Přese všechno, co se jí za poslední dobu přihodilo, zůstávala stále dobrým člověkem. Chtěl se o ni postarat. Chtěla ho ale ona ještě k něčemu jinému než jenom jako záruku bezpečnosti?

Nikdy mu na tohle neodpověděla, ne slovy. Položila mu svou hlavu na hrud, ale nejdřív mu rukou odhrnula chlupy, aby ji nelechtaly v nose. Pevně ji pažemi sevřel kolem ramen. Mohl by se na ni teď vrhnout, ale vůbec mu to v tu chvíli nepřišlo na mysl. Nějakou chvíli se takhle vzájemně objímali.

Napadlo ho, co by mu asi řekla matka, kdyby ji oznámil, že se právě zamiloval do čínského děvčete. Zadoufal, že bude mít ještě příležitost to zjistit.

Pak ho ještě napadlo, jak by asi Liu Han mohl říct „Miluju tě.“ On neznal ten správný čínský výraz, ona by nerozuměla angličtině a řeč Ještěřů jim v této oblasti rozhodně nemohla posloužit. Poklepal ji po holém rameni. Nějak už jí svůj cit dokáže vyjádřit.

13 KAPITOLA

Zatím poslední zimní bouře konečně za přispění mohutného větru opustila Chicago a zanechala za sebou na ulicích jemný poprašek čerstvého sněhu. Ještěři na něj svými vykulenými očima hleděli s netajeným údivem, když je Sam Yeager eskortoval směrem do Metalurgické laboratoře. Jemu bylo příjemně teplo ve vlněném svetru, ale oni se třásl i chladem v tlustých pláštích, které kvůli nim štípnu l ve skladu námořní základny Velkých jezer. Jejich dech, teplejší než jeho, vytvářel v jiskrném mrazivém vzduchu obláčky páry.

Navzdory nepravidelným náletům ještěřích letounů se několik studentů rozhodlo zaházet si baseballovým míčkem na plácku umrzlé trávy hned u chodníku. Ze všech sil se snaží předstírat, že je všechno úplně normální, pomyslel si Yeager. Tohle jejich odhodlání jim skutečně záviděl.

Jejich sportovní výkony tedy za mnoho nestály. Jeden z nich rukavicí mávnul mimo míč, který na něj letěl. Ten si pak poskakoval blátem a dokoulel se takřka až Yeagerovi k nohám. Položil pušku, kterou byl stále ještě povinen nosit, vzal baseballový míček do dlaně a mrštil jím na studenta, který ho házel prvně. Kdyby ho ten klučina nechtyl, zasáhl by ho míček přesně doprostřed hrudníku. Chvíli na Yeagera zíral, jako by chtěl říct: Kdo je tenhle starší chlápek? Yeager se jenom zašklebil, zase popadnul svoji flintu a znovu se i s Ještěry vydal po chodníku na svou trasu.

Ristin řekl: „Ty“ — pak následovalo slovo v ještěřích řeči, které Yeager dosud neznal — „velmi dobře.“

Yeager to podivné slovo po něm zopakoval, jak jen to nejlépe dokázal. „Nerozumět.“ dodal potom v ještěřích řeči. Ristin zuřivě gestikuloval a opakoval přitom ono neznámé slovo. V zápětí se Yeagerovi v hlavě rozsvítilo. Znovu začal hovořit anglicky: „Aha, ty máš na mysli házíš.“ Znovu provedl svůj automaticky nacvičený pohyb, tentokrát ovšem bez míčku. „Házet.“

„Cházet,“ souhlasil nadšeně Ristin. Znovu zkusil svou angličtinu: „Ty — dobře — cházíš.“

„Díky,“ poznamenal Yeager a tím pro něj tahle záležitost skončila. Jak by taky mohl vetřelci z jiné planety srozumitelně vysvětlit že si na své živobyť (tedy někdy to bylo spíš živoření, ale rozhodně nikdy neměl hlad) vydělával tím, že uměl házet a odpalovat baseballový míček? Kdyby neměl jistější ruku než tahle skupinka nedomrlých kloučků z univerzity, musel by se hanbou propadnout.

V Eckhartově křídle nebylo o mnoho tepleji než venku. V posledních dnech bylo teplo stejně obtížně dostupné jako třeba elektrina. Armádní inženýři a ženisté sice předváděli skvělou práci a dařilo se jim napravovat škody způsobené ještěřimi bombami, ale Ještěři dokázali věci ničit ještě rychleji, než je oni mohli opravit. Protože výťah samozřejmě nebyl v provozu, vedl Sam Yeager Ristina a Ullhasse do kanceláře Enrica Fermiho po schodech. Vlastně je ani pořádně necítil, ale tohle drobné cvičení ho přece jenom zahrálo.

Fermi se energicky vymrštil ze svého křesla, jakmile Sam Yeager provedl oba Ještěry otevřenými dveřmi dovnitř. „Jsem tak rád, že vás tady znovu vidím i s vašimi přáteli,“ vítal ho nadšeně. Yeager jenom přikývl, ale musel skrývat úsměv nad fyzikovým výrazným přízvukem. Byl by se vsadil, že táta Bobbyho Fiora musel mluvit přesně takhle.

Fermi měl v kanceláři plynový vařič na plechovce s náplní a na něm už vařila voda ve skleněné kávové konvici. Vedle malého vařiče stálo několik těžkých porcelánových hrnků, které velmi připomínaly hrnečky z kaváren. Fyzik Yeagerovi pokynul, aby si jeden vzal. „Děkuji, pane,“ odpověděl Yeager. Takové drobnosti jako cigarety nebo kávu si vlastně ani tolik neuvědomoval, dokud si mohl posloužit kdykoliv měl na ně chuť. Teď byly ale vzácné a tak si těch věcí dokázal vážit — a kromě toho byla káva příjemně horká.

Pozoroval Ullhasse a Ristina. Také kávu ochutnali, ale byla pro ně příliš hořká než aby ji dokázali vypít. To je taky jejich jediné štěstí, napadlo ho. Uchránilo je to před nápojem, který by je jistě rozehrál zevnitř, nikoli zvenčí. Dopřál si ze svého šálku další doušek a cítil, jak se mu oči trochu rozšiřují. Káva má totiž znatelnější účinky, když si ji nemůžete dát každý den. Stejně je to s tabákem. Vzpomněl si, jak Barbara Larssen zareagovala na svoji první cigaretu po dlouhé době.

Na Fermiho pokynutí se oba Ještěři usadili na dvojici židlí, které stály před pracovním stolem. Chodidly ani nemohli dosáhnout na zem. Lidský nábytek byl pro ně příliš velký. Yeager se také usadil, ale trochu stranou, a svoji pušku Springfield měl stále položenou na klíně. Pořád ještě musel coby strážný dohlížet na vězně, ačkoliv to nebyl hlavní důvod, kvůli kterému tady byl. Enrico Fermi měl totiž na práci důležitější věci než se učit ještěři řeč, takže mu Yeager překládal vždy, když Ristin s Ullhassem byli v úzkých se svou angličtinou.

Až donedávna všechny jeho znalosti, které měl o oboru jaderné fyziky, pocházely ze stránek „Udivujícího čtení.“ Kdyby ale příběhy jako „Něco občas bouchne“ nebo „Nervy“ nebyly postaveny na dobré znalosti vědy stejně jako na dobré fikci, těžko by z něj Fermi teď mohl mít nějaký užitek. Ne proto, že by nerozuměl Ještěřům, ale protože by nebyl schopen sledovat úvahy fyzika.

Fermi se zeptal Ještěřů: „Jak dlouho už váš lid ovládá umění kontrolovat a uvolňovat energii, která je obsažena v atomovém jádře?“

Yeager se pustil do překladu. Byl si dobře vědom toho, že se mu nepodařilo postihnout jádro. Slovo, které použil, vlastně znamenalo spíše něco jako střed. Ještěři mu ale i tak porozuměli. Několik okamžiků se mezi sebou živě dohadovali, než Ullhass nakonec odpověděl: „Myslíme si, že je to něco mezi sedmdesátí a osmdesátí tisíci lety.“

Ristin vzápětí dodal: „To samozřejmě myslíme naše roky. Vaše trvají zhruba dvakrát tak dlouho.“

Yeager se v hlavě rychle pustil do počítání. I když to vydělal dvěma, pořád se mu to zdálo jako neskutečně dlouhá doba. Jestliže Ristin s Ullhassem mluvili pravdu, pak Ještěři znali atomovou energii už v dobách, kdy nejmodernější superzbraní člověka byl oheň proti jeskynním medvědům. Jestli — Otočil se na Fermiho. „Vy jim věříte, pane profesore?“

„Řekněme to tak, že mě nenapadá vůbec žádný důvod, proč by nám měli lhát,“ odpověděl mu Fermi. Vypadal spíš jako chlápek, na kterého můžete narazit za pokladnou nějaké prodejny s delikatesami v polovině středně velkých městeček ve Spojených státech. Taky jeho řeč tak trochu zněla, ovšem jen do okamžiku, kdy jste začali vnímat to, co vám povídá. Teď tedy pokračoval: „Domnívám se, že kdybychom měli jejich znalosti takovou dobu, dokázali bychom s nimi dosáhnout větších úspěchů než oni.“

Yeagerovi připadalo, že to, čeho dosáhli Ještěři, je poměrně dostatečné. Dokázali překonat vzdálenost vesmírem, aby mohli přistát na Zemi, takřka vymlátili duši prakticky z každé armády, která se jim postavila do cesty, a úplně vymazali Berlín s Washingtonem z mapy světa. Co ještě by Fermi od nich chtěl, hodit vajíčko do piva?

Fyzik ale opět svou pozornost přesunul zpátky na vetřelce. „Jaký technologický přístup používáte pro získávání čistého užitného U—235 z mnohem běžnějšího U—238?“ Byť v trochu odlišných podobách, tuhle otázku Ještěřům neustále kladl už od okamžiku, kdy se s nimi poprvé setkal.

A jako vždycky, ani tentokrát nijak nepomohli rozptýlit jeho rozčarování. Ullhass rozhodil svoje šupinaté ruce s pařáty ve velice lidském gestu, které jasně naznačovalo bezradnost. „Pořád se nás vyptáváte jenom na tohle. Jak už jsme vám říkali předtím — jsme jenom vojáci. Neznáme přesně všechny drobné detaily našich technologií.“

Tentokrát se Fermi zpytavě otočil na Yeagera. „Můžete posoudit pravdivost toho, co nám říkají?“

Rozhodně nikoliv poprvé Yeagera napadlo, proč se ho ksakru tenhle expert vůbec na něco ptá? Pak si ale najednou uvědomil, že on je vlastně taky svým způsobem expert: expert na Ještěry. Při téhle myšlence se musel pobaveně zašklebit. Až do téhle doby tak jediný obor, ve kterém se mohl pokládat za experta, bylo přesně příhodit na spojku. Rozhodně ale nebyl expertem v odpalování točených nadhozů, protože jinak by hrál na hřištích podstatně honosnějších než byla ta z běčkové ligy.

Pořád ještě se mu nezdálo, že by z něj byl nějaký expert, ale zase na druhou stranu toho věděl o Ještěrech víc než většina ostatních lidí. Když si spojil svoje znalosti se zdravým rozumem (který mu vždycky sloužil docela slušně, až na to, že neustále udržoval při životě svou kariéru baseballisty), odpověděl: „Myslím, pane profesore, že by se jim dalo věřit. Vezměte si pár nějakých obyčejných vojáků americké armády a taky vám nejspíš nebudou schopni vysvětlit všechno, co budete chtít slyšet o fungování elektrického generátoru.“

Fermi si poněkud melodramaticky povzdechl. „Si, patrně to tak bude. I tak jsem se už dozvěděl poměrně hodně i z toho mála, co o problému vědí. Považují za naprosto samozřejmé spoustu věcí, které jsou pro nás takřka na hranici chápání nejmodernější fyziky — nebo dokonce mimo ní. Už jenom tím, že jsme si ověřili to, co oni samozřejmě vědí správně, jsme mimořádně posunuli vpřed naše vlastní směry výzkumu. Tohle nám hodně pomůže, až přesuneme náš program.“

„Jsem rád, že —“ vtom se Yeager náhle zarazil. „Až co?“

„Až se odsud přesuneme někam jinam,“ zopakoval mu Fermi. Jeho vodové hnědé oči najednou odrážely smutek. „Bude to pro nás těžké, tím jsem si jist. Jak bychom ale mohli pokračovat ve fyzikální práci ve městě, kde po většinu času vůbec nefunguje elektřina? Jak máme pracovat na výzkumu, když nás mohou Ještěři prakticky kdykoliv bombardovat, nebo dokonce mohou v nejbližší době obsadit Chicago? Podle toho, co jsem se doslechl, už je bitevní linie nedaleko Aurory. Za těchto okolností, jaká nám zbývá jiná možnost než odejít?“

„A kam se chcete přesunout?“ zajímal se Yeager.

„O tom jsme ještě nerozhodli. Určitě ale město opustíme na lodi — což je ten nejbezpečnější způsob cestování díky tomu, že vaši malí přátelé“ — pokývnul přitom hlavou směrem k Ullhassovi a Ristinovi — „zřejmě dosud zcela nepochopili význam vodních cest na naší planetě. Kde bychom ale měli znovu zkusit zapustit kořeny, to je stále ještě předmětem debaty.“

Yeager se teď taky zkoumavě podíval na Ještěry. „Myslíte, že je budete chtít brát s sebou?“ nadhodil. Kdyby odpověď zněla ano, bude se muset rozhodnout, jestli se má pokoušet najít nějaký způsob, jak se k výpravě připojit. Domníval se, že by nejspíš měl. Nenapadal ho totiž lepší způsob, jak by mohl být své zemi nápomocen ve válečném úsilí.

Vypadalo to ale, že jeho otázka Fermiho nějak zaskočila. Fyzik si zamyšleně mnul bradu. Stejně jako většina mužů v Chicagu, i on byl mizerně oholen a měl na tváři několik ran. Už dost dlouhou dobu se do města nedostaly žádné nové

žiletky. Yeager byl docela pyšný na to, že používal břitvu, kterou stačilo jenom obtáhnout a byla opět ostrá. Taky to poněkud zvedlo jeho prestiž v očích jeho seržanta, což byl chlapík ze staré školy a řídil se heslem, že čistota je ještě o něco víc než zbožnost.

Po chvilce Fermi odpověděl: „Nejspíše bychom to tak měli udělat.“ Podíval se na Yeagera. V mnoha knížkách science — fiction to bylo tak, že vědci byli natolik zabraní do svého výzkumu, že ani nebrali na vědomí události ve světě, který je obklopoval. Během svého dosavadního krátkého působení na Chicagské univerzitě už Yeager zjistil, že ve skutečném životě to tak nemusí být vždycky. Ted' mu Fermi toto jeho zjištění jenom potvrdil, když se zeptal: „Vás se tohle rozhodnutí taky týká, že?“

„Ano pane, je to vlastně i moje věc,“ přitakal Yeager.

„Rozhodně nevyrazíme hned zítra nebo ani pozítří,“ ujistil ho Fermi. „Určitě budete mít dostatek času, abyste mohl zařídit všechno potřebné, co pokládáte za nezbytné. No ano, vlastně! Chcete, abych poslal žádost o vaše přidělení k naší dispozici vašemu velicímu důstojníkovi? To by vám patrně pomohlo s vyřizováním všech těch vojenských formalit, co říkáte?“

„Profesore, kdybyste to pro mě udělal, ušetříte mi tím spoustu nechutného papírování,“ souhlasil horlivě Yeager.

„Postarám se o to.“ A aby měl jistotu, že to skutečně zařídí, udělal si Fermi rychle poznámku do svého notesu. Hlava mu možná po většinu času kroužila kdesi vysoko v oblacích, ale nohama stál rozhodně pevně na zemi. Kromě toho taky dokázal velice plynule měnit témata jako řidič, řadící vyšší rychlost. „Během našeho posledního sezení mi Ullhass povídal o chladicím systému, který se používá v jejich atomových elektrárnách. Třeba nám o tom dneska ještě poví nějaké další zajímavosti.“ Nachystal si pero a položil a na stůl další list čistého papíru. Poté začaly padat otázky, logicky řazené přesně rychle za sebou.

Nakonec ale Yeager musel tenhle výslech ukončit. „Je mi líto, pane profesore, ale teď už musím tady naše kamarády odvést na jejich další schůzku.“

„Si, si,“ přitakával Fermi. „Chápu. Děláte jenom to, co musíte, pane Yeagere. Velice jste nám tady pomohl. Chci abyste tohle věděl. A taky vám chci říct, že rozhodně uvítáme jestliže s námi odjedete do — kdo ví, kam to vlastně nakonec pojedeme?“

„Děkuji vám, pane. Moc to pro mě znamená.“ Na Yeagerově tváři se rozlil úsměv pýchy a uspokojení. Vděčně se podíval na Ristina s Ullhassem. Kdyby nebylo jich, po celý zbytek života by si jenom četl o vědcích a sotva by kdy nějakého potkal, natož aby mu mohl být užitečný. Ted' ale vstal a pokynul jim puškou, která až dosud zapomenuta ležela přes jeho kolena.

„Tak pojďte, vy dva. Jdeme. Je načase, abychom se vydali na cestu.“

Jedna z pozitivních věcí na Ještěrech byla ta, že na rozdíl od většiny lidí, které znal, mu v ničem nijak neodporovali nebo odmouvali. Ullhass prohlásil: „Jak si přeješ, nadřizený,“ a to bylo všechno. Vstali a vyšli před ním ze dveří. Už takřka od začátku byl přesvědčen o tom, že jeho pokyny zakazující mu nechat je, aby se dostali za něj, byly dost nesmyslné, ale stejně se jimi řídil. S armádními rozkazy to máte stejné jako s odvěkými baseballovými pravidly. Když se jimi řídíte, prakticky neuděláte žádnou chybu, ale naopak bez nich jste takřka úplně vedle. Takřka vrazil do Andyho Reillyho, správce, když vycházel ze dveří. Pokračoval dál, ale neudělal se svými svěřenci víc než sotva pár kroků směrem k východu z budovy, když na něj někdo další zavolal: „Haló, Same!“

Nemohl se prostě jen tak otočit za hlasem volajícího, protože tak by se mu Ještěři okamžitě dostali za záda. Takže je obloukem obešel až se dostal za ně a pak teprve mohl odpovědět: „Ahoj, Barbaro. Co ty děláš v těchhle končinách?“ Usmívala se na něj jak se k nim rychle přibližovala. S Ullhassem a Ristinem už tentokrát nijak nedováděla. „Já tu jsem dost často. Můj manžel tady pracuje v metalurgické laborce, vzpomínáš?“

„Ale jo, vlastně jsi mi to říkala. Už jsem na to zapomněl.“ Yeagera by docela dost zajímalo jestli Barbara Larssen má vůbec nějaké tušení, jak je označení „Metalurgická laboratoř“ neskutečně zavádějící. Možná to věděla, možná taky ne. Smyčka utajování kolem výzkumu atomové energie už nebyla tak utažena jako předtím, než Ještěři jasně prokázali její účinnost.

Stejně byl ale naprosto jasně upozorněn na to, co by se sním stalo, kdyby se náhodou příliš rozpovídal. Nehodlal rozdmýhávat oheň, který by ho mohl brzy zcela strávit. Ani na to nijak nechtěl myslet. Proto se zeptal: „Máš nějaké zprávy?“

„O Jensovi? Ne, vůbec nic nového.“ Barbara se statečně snažila udržet kamennou tvář, ale její klid neměl příliš pevné základy. Když pokračovala v řeči, v jejím hlase byly jasně patrné obavy — ne, spíš to byl strach. „Podle plánu se měl vrátit už před několika týdny. Vždyť přece víš, že měl velké zpoždění už tehdy, když jsi tyhle malé chlapíky poprvé přivedl do kanceláře doktora Burketta. A jestli se brzy nevrátí —“

Podle toho jak se najednou zarazila se mu zdálo, že za tím patrně stojí bezpečnostní opatření nejvyšších míst. Proto řekl: „Profesor Fermi mi pověděl, že se projekt nejspíš v brzké době přesune z Chicaga.“

„Nebyla jsem si jistá, jestli o tom taky víš, a nechtěla jsem něco prozradit pro případ, že by ti o tom dosud neřekli,“ odpověděla Barbara. Ano, byla za tím bezpečnost. „No nebylo by to strašné, kdyby se mu podařilo sem dorazit a to jenom proto, aby zjistil, že už tady Metalurgická laboratoř není?“

„Možná, že už tady brzy nebude ani žádné Chicago, do kterého by se mohl vrátit,“ poznamenal Yeager. „Podle toho, co mi Fermi říkal, už je teďka bojová linie až u Aurory.“

„Tak o tom jsem neslyšela.“ Rty se jí po této informaci stáhly. Mezi očima se jí také objevila drobná vodorovná vráska, která vyjadřovala obavy. „Oni — už se přibližují.“

„Co budeš dělat?“ zeptal se jí. „Přidáš se k ostatním lidem z Metalurgické laboratoře, až to tady opustí?“

„Nevím, ještě vůbec nevím,“ řekla mu po pravdě Barbara. „Vlastně je to tak, že jsem si sem právě o tomhle problému přišla popovídat. Drží mi ve výpravě volné místo, ale nejsem si vůbec jistá, jestli mám tuhle nabídku využít. Kdybych

věděla jistě, že se sem Jens ještě vrátí, zůstala bych tady kdyby se mělo dít nevimco. Jenže on už je pryč takovou dobu, že mi dělá hrozné potíže tomu ještě uvěřit. Snažím se, ale — „znovu se odmlčela. Tentokrát s tím ale bezpečnostní opatření neměla vůbec nic společného. Rychle hmátla do kabelky pro kapesníček.

Yeager by ji v tu chvíli ze všeho nejraději objal, aby ji uklidnil. Protože ale mezi nimi stáli dva Ještěři, nebyl by to zrovna šťastný nápad. I kdyby tady nebyli, stejné by to od něj asi bylo pěkné hloupé. Jenom by si myslela, že se na ní chce vrhnout, a v podstatě by měla částečně pravdu. Ani jí neřekl, že ho Fermi požádal, aby se vydal na cestu společně s personálem Metalurgické laboratoře. Připadal si nemotorný a zbytečný a tak jenom řekl: „Doufám, že se sem dokáže brzy vrátit, Barbaro.“

„Ach, Bože, to já taky.“ Ruce přitom bezděčně zaklesla do sebe tak, že připomínaly pařáty. Její rudý lak na nehty lehce připomínající krev tento dojem jenom zvýraznil. Tvář se jí trochu zkrfivila. „Ať se všichni Ještěři smaží v pekle za to, že si sem jen tak vtrhnou a zničí během krátké doby všechno, co se lidé pokoušeli dělat už od počátku lidské existence. Včetně všech špatných věcí — alespoň to byly naše špatné činy, ne někoho jiného.“

Ullhass i Ristin už angličtinu pochytili skoro stejně, jako se Yeager dosud naučil jejich řeč. Teď se tedy raději klidili z dosahu Barbařina hněvu. „To je v pořádku,“ uklidňoval je Yeager. „Vám dvěma se přece nic nestane.“ Dobře chápal, jak se Barbara musí cítit. Vlastně i on sám cítil v sobě podobnou zášť. Jenže protože se teď prakticky pořád pohyboval v přítomnosti ještěřích válečných zajatců, začal o nich taky trochu uvažovat jako o lidech. Někdy mu dokonce připadali jako přátelé. Nenáviděl Ještěry jako skupinu, ale ne jednotlivce. Bylo to prostě strašně zmatené.

Zdálo se, že i Barbara alespoň zčásti trpí podobným zmatkem. Už se dostala až do bodu, kdy dokázala oba Ještěry odlišit jednoho od druhého. „Nebojte se,“ pronesla teď k oběma Yeagerovým svěřencům. „Vím, že to není vaše chyba.“ „Ano, vy to víte,“ prohlásil Ullhass tím svým syčivým hlasem. „Ale co bychom mohli dělat, kdybyste to nevěděla? Vlastně pranic. Jsme — jak že to říkáte? — ve vašich rukou?“

„Rukou, možná,“ odpověděl Yeager. „Nebo máš na mysli rukojmí?“

„Já nevím, co mám na mysli,“ prohlásil Ullhass. „Je to vaše řeč. Vy nás učíte, my posloucháme.“

„Tak přesně takový jsou oni,“ řekl Yeager Barbaře, protože se snažil převést řeč na jiné, méně emocionální a bolestivé téma. „Když jsou teď z nich naši zajatci, je to jako kdybychom se stali jejich nadřízenými důstojníky a plní veškeré naše příkazy.“

„Doktor Burkett hovořil přesně o tomtěž,“ řekla mu Barbara a přitakávala. Pak se otočila zpátky na Ještěry. „Váš národ se pokouší pokořit celý náš svět a převzít ho pod svou kontrolu. Divíte se, že vás nemůžeme mít rádi?“

„Jenomže my jsme Rasa,“ ohradil se Ristin. „Je to naše právo.“

Yeager už se za tu krátkou dobu docela dobře naučil odečítat význam tónu v ještěřím hlase. Ristinova slova teď vyzněla, jako kdyby byl překvapen tím, že Barbara může tohle jejich „právo“ vůbec zpochybňovat. Yeager teď mlasknul jazykem mezi zuby. Oba ještěři váleční zajatci na něj okanzitě otočili svoje oči. Tohle dělal vždycky, když chtěl upoutat jejich pozornost. Rekl jim: „Brzy přijdete na to, že ne právě každý na téhle planetě bude s tímhle vaším názorem souhlasit.“

Teerts si teď ze srdce přál, aby jeho vystřelovací sedačka nefungovala tak dobře. Bylo by mnohem lepší havarovat v útrobách svojí věrné stíhačky, než padnout do rukou těmhle Niponcům. Jejich ruce sice neměly pařáty jako u příslušníků Rasy, ale to nijak nesnižovalo jejich krutost.

Poměrně brzy zjistil, jak to ve skutečnosti s těmhle Niponci je. Dokonce ještě než ho dopravili do Harbinu byly hluboce otřeseny jeho iluze, že se svými zajatci zacházejí slušně. Podle toho co viděl, jak zacházejí se svými vlastními lidmi, vlastně ho to ani nemělo tolik zaskočit.

Ostatní tosevanské říše byly značně barbarské, to ano, ale jejich vůdcové měli dostatek zdravého rozumu.

Uvědomovali si dobře, že válka je přece jenom dost riskantní podnik, kde se může všechno nenadále zvrtnout. A když se něco ve válce zvrtně, obě strany mohou ztrácet vojáky do zajetí. Jenže od niponských vojáků se očekávalo, že spáchají sebevraždu dříve, než by je protivník vůbec mohl zajmout. Už to bylo dost hrozné. Jenže co bylo ještě horší, oni od svých nepřátel očekávali, že se zachovají stejně. Nebohými zajatci tedy pohrdali jako zbabělci a zacházeli s nimi přesně podle toho, vždyť si nic jiného ani nezaslouží.

Teerts se teď podíval dolů na svoje tělo. Od krku až do oblasti slabin byla jasně viditelná všechna jeho žebra. Jídlo, které od nich dostával, bylo hnusné a ještě navíc mu ho dávali málo.

Měl velice silné podezření, že kdyby ho nepotřebovali pro svoje výslechy, třeba by se vůbec neobtěžovali mu dávat nějaké jídlo.

Dveře do malé místnosti, ve které ho drželi pod zámek, se teď hlučně otevřely na starých zrezivělých pantech. Dovnitř vstoupila dvojice ozbrojených vojáků. Teerts urychleně vyskočil na nohy a poklonil se jim. Jednou ho zbili za to, že na tohle zapomněl. Od té doby už se mu to nestalo.

Za strážemi vstoupil do malé zapáchající cely také důstojník, který ho do Harbinu přivezl. Teerts se znovu uklonil, tentokrát ještě o něco níže. Niponci z jakéhosi důvodu velice tvrdě trvali na tom, aby se přesně dodržovala jakási obřadnost. Teerts potom dodal: „Dobrý den, majore Okamoto. Doufám, že se máte dnes dobře?“

„Mám se dobře.“ Okamoto se samozřejmě nezeptal, jak se má Teerts. Zajímat se o zdraví vězně bylo zcela pod jeho úroveň. Potom přešel z niponštiny do řeči Rasy. Ačkoliv měl dost drsný přízvuk, začínal už mluvit plynule: „Půjdeš okamžitě se mnou.“

„Jak si přeješ,“ přitakal Teerts.

Okamoto se k němu potom otočil zády a vyšel z místnosti. Ačkoliv byl na Tosevana malý, stejně se nad Teertsem tyčil dost vysoko. Stejně vysocí byli i oba niponští strážníci. Nože nasazené na koncích jejich pušek vypadaly velice dlouhé, chladné a ostré. Zbraněmi pokynuli, aby Teerts vyšel ven před nimi. Byl na cestě ke dveřím i bez jejich gesta. Teď už

pro něj zajetí bylo rutinní záležitostí stejně jako cokoliv jiného.

Jakmile opustil budovu, ve které bylo umístěno jeho vězení, přímo ho udeřila zima. Tady mu bylo pořád chladno, dokonce i uvnitř. To, co Tosevané považovali za horko, bylo pro Rasu arktické počasí. Tady venku bylo ale skutečně arktické počasí a z oblohy na zem padala zmrzlá voda v podobě načechnutých vloček. Dosedala na zem, na stromy, na budovy a zahalovala všechno bělostným potahem, který pomáhal zakrýt přirozenou ošklivost věcí.

Teerts se začal mohutně klepat zimou. Okamoto se zarazil, pak vyšel na strážce rozkaz. Jeden z nich na okamžik odložil pušku, odepnul z vrcholku batohu deku a přehodil ji přes Teertse. Zajatý pilot si ji utáhl kolem těla tak těsně, jak jen to bylo možné. Jeho třes pomalu odezníval.

Okamoto řekl: „Mít štěstí být důležitý zajatec. Jinak, my nechali tě zmrznout.“

Teerts by se velice ochotně vzdal takového štěstí. Významnějším měřítkem jeho důležitosti bylo ovšem vozidlo, které čekalo před budovou jeho vězení, aby ho odvezlo na místo jeho dalšího výslechu. Bylo sice hlučné a smradlavé a třásko se jako jeho stíhačka, nad níž ztratil kontrolu a chystala se narazit do země, ale aspoň mělo motor namísto Velkého Ošklivce, který by šlapal tak usilovně, že by se hezky zahřál dokonce i v téhle kousavé zimě. A co bylo ještě daleko lepší, mělo uzavřenou kabinu.

Jeden ze strážných se ujal řízení. Ten druhý se usadil vedle něho na přední sedadlo. Major Okamoto zaujal místo za řidičem, Teertse posadili za druhého strážného. Okamoto neměl pušku s dlouhým nožem nasazeným na konci, ale měl meč a k tomu ještě pistoli. A i kdyby se Teertsovi nějak podařilo ho přemoci, co by to mělo za smysl? Jak by asi mohl uprchnout z téhle díry přeplněné Velkými Ošklivci, aniž by ho přitom chytili a uchystali mu osud ještě podstatně horší než ten, který zakoušel dosud?

Díra je pro Harbin docela výstižný výraz, napadlo Teertse když si vojenské vozidlo pomalu razilo cestu skrz úzké a krivolaké uličky Harbinu. Rozlohou to sice skutečně bylo město, ale rozhodně ne podle vzhledu, alespoň ne dle jeho názoru. Ulice běžely snad každá jiným směrem. Velké, důležité budovy se rozkládaly hned vedle odstrašujících kůlen. Tu a tam hromady trosk a sutin dokazovaly, jak účinné jsou nálety bombardérů Rasy. Polonazi Velcí Ošklivci pracovali na těchto hromadách a rozebíraly je cihlu po cihle.

Teerts si roztouženě vzpomněl na Rossan, město tam u nich Doma, kde vyrůstal. Sluníčko, teplo, všude čisto, ulice dost široké i pro mohutný provoz a chodníky postačující pro chodce — všechny tyhle věci považoval za samozřejmé až do okamžiku, než dorazil na Tosev 3. Teprve teď si díky tomuto odstrašujícímu opačnému příkladu uvědomil, jaké měl štěstí, že si jich mohl užívat.

Nákladák jedoucí silnicí před Teertsovým vozidlem přešel jedno z těch mrchožroutských zvířat, která se potulovala po ulicích Harbinu. Skřek zvířete v agónii pronikl hlubokým rachocením motorů, který představoval hlavní zdroj hluku v harbinských ulicích. Nákladák ani nezpomalil, když se zvíře ocitlo pod jeho koly. Musel určitě nutně někam dorazit — co záleželo na jednom zvířeti? Teerts nabyl dojmu, že by automobil nezastavil, ani kdyby přešel nějakého Velkého Ošklivce.

To se mohlo stát, a to poměrně snadno. Jestliže v Harbinu platila nějaká pravidla dopravy, pak se Teertsovi nepodařilo na ně přijít. Vozidla vybavená motory si ze všech sil razila cestu mezi zvířaty poháněnými nákladními vozy a kárami. K tomu se přidávaly ještě větší mraky Tosevanů — pěších Tosevanů, Tosevanů nesoucích břemena na tyčích pečlivě vyrovnaných na jejich ramenou. Někteří Tosevané jeli na dvoukolech hejblatech, která vypadala jako že se každou chvíli musí přetotit, ale nikdy k tomu nedošlo. Další zase vozili jiné Tosevany v jakýchsi větších vozítkách nebo je tlačili v kárách, jako kdyby byli nějaká tažná zvířata. Občas se na nejnesmyslnějších místech najednou vynořil jeden z Niponců v bílých rukavičkách s jakousi hůlkou a pokoušel se do toho všeobecného zmatku vnést alespoň trochu pořádku. Ale až Teerts uvidí příště někoho, kdo by tyhle strážce uposlechl, bude to poprvé.

Nabyl dojmu, že Harbin je velice podivuhodné město dokonce i na tosevanské poměry, což říká docela dost o tom místě. Z celé směsice lidí v davu bylo nejvíce vidět agresivně se chovající niponské jednotky, což nebylo zase tak překvapivé ve městě, které leželo nedaleko frontové linie. Co ale bylo překvapující byl velice nešetrný způsob, jakým zacházeli s Velkými Ošklivci bez uniforem. Byli to domorodci, kteří Teertsovu nezkušenému oku připadali naprosto stejní, když tedy odhlédl od rozdílu v oblečení.

Čím více se Teertsův vůz dostával na východ, tím bylo více vidět zástupce jiného druhu Velkých Ošklivců. Tihle měli růžovou kůži a světle zbarvené — hnědé nebo dokonce žluté — chomáče kožešiny nebo chlupů nebo co to vlastně měli na vrcholku hlavy. Byli na první pohled méně upovídaní než tmaví domorodci, kteří tvořili většinu místní populace, a pohybovali se za svými úkoly s pevným odhodláním, které na Teertse dělalo dost dojem.

Obrátil se na majora Okamotu. „Tihle světí Tosevané“ — díky bolestné zkušenosti už stačil zjistit, aby Velkého Ošklivce nikdy nenazýval Velkým Ošklivcem tváří v tvář — „mohl bych se zeptat, odkud pocházejí?“

„Ne.“ vypálil Okamoto okamžitě odpověď. „Zajatci nemají co šťourat. Od tebe nechci slyšet žádné otázky, rozuměl's mi? Poslouchej!“

„Jak si přeješ,“ ujistil ho Teerts, který rozhodně nehodlal svého strážce nijak rozhněvat. Malá část jeho já, která nebyla vyhládlá a vystrašená, trvala na tom, že je tenhle Velký Ošklivec praštěný. Nikdy se mu nemůže podařit utéct, aby mohl povědět to, co zjistil. Ale Okamoto nepřipouštěl žádné námitky a tak se jich Teerts raději zdržel.

Vozidlo se konečně zastavilo před budovou, na které vlály niponské vlajky, rudý míč na bílém pozadí. Kolem budovy bylo několik palebných postavení obložených pytli s pískem, ze kterých vystrkovaly svoje dlouhé čumáky protiletadlová děla. Když Teerts pilotoval svůj letoun, takové ubohé obraně by se jenom vysmál. Už se ale přestal posmívat od té doby, co ho Velcí Ošklivci dokázali sestřelit. Od té doby ani neměl důvod ke smíchu.

Oba strážní vystoupili z vozu. Jeden z nich odjistil dveře na Teertsově straně a otevřel je, potom rychle uskočil zpátky, aby druhý strážný mohl na pilota namířit svou pušku. „Ven!“ zaječeli potom oba společně niponsky. Tak tedy Teerts vylezl ven a znovu se podívoval nad tím, jak mohou Velcí Ošklivci jeho neozbrojenou a zbídačenou maličkost

považovat za nebezpečnou. Mohl si jenom přát, aby jejich obavy byly oprávněné.

Protože se ale naneštěstí hluboce mylili, nechal se klidně odvést dovnitř budovy. Schody rozhodně nebyly stavěny pro jeho výšku ani způsob chůze. Stejně se mu ale podařilo vydrápat se po nich nahoru. Výslechová místnost byla umístěna ve třetím patře. Vstoupil dovnitř s bázlívou rozechvělostí. Právě tady se mu totiž přihodilo několik velice nemilých zážitků.

Dneska ale všichni tři Velcí Ošklivci, kteří zaujímali místa za dlouhým stolem, měli na uniformách pilotní křídélka. To v Teertsovi alespoň trochu uvolnilo napětí. Jestli tihle vyslyšající jsou piloti, budou se ho pravděpodobně vyptávat na jeho stíhací letoun. Alespoň je tedy naděje, že bude znát odpovědi na jejich otázky. Předchozí důstojníci jej neustále bombardovali otázkami ohledně obrněnců Rasy, taktiky pozemního boje, automatických zbraní, dokonce chtěli vědět i o diplomatických jednáních s ostatními tosevanskými říšemi. Prohlašoval pořád dokola, že o tom nic neví, a oni ho za to trestali dokonce i přesto, že jim řekl čistou pravdu.

Jak už se dříve naučil, hluboce se poklonil skupince vyšetřovatelů a potom také majoru Okamotovi, který pro ostatní důstojníky překládal. Oni jeho poklonu neopětovali. Dospěl k závěru, že vězeň nemá nárok na jakýkoliv projev respektu či uznání.

Velký Ošklivec uprostřed najednou povolil hráze své štekavé niponštiny. Okamoto vzápětí překládal: „Plukovníka Doie by zajímala taktika, kterou se svými stíhačkami používáte při útocích na naše letouny.“

Teerts se znovu uklonil Tosevanovi, který mu otázku položil. „Naše taktika je jednoduchá: přiblížíme se k nepříteli jak nejtěsněji to jen jde, nejlépe zezadu seshora takže si vás nejspíš ani nevšimne, a pak ho zničíme raketami nebo střelami z kanónu.“

Doi se znovu ozval: „Máš pravdu, tohle je základ úspěchu kteréhokoliv stíhacího přepadu. Ale jak toho dosahujete? Kde přesně je postavení křídla během útoku? A jakou roli v něm hraje?“

„Obyčejně létáme ve skupinách po třech letounech,“ odpověděl mu Teerts. „Velitel a následují ho dvě křídla. Jakmile ale zahájíme útok, každý se chová nezávisle na ostatních.“

„Cože? To je naprostý nesmysl,“ vybuchl popuzeně Doi.

Teerts se otočil a dost rozrušeně se uklonil Okamotovi doufaje, že ho trochu ukonejší. „Prosím řekněte plukovníkovi, že ačkoliv v jeho letounu by to patrně nesmysl byl, naše stíhací stroje jsou podstatně lepší než ty, na kterých létají Tosevané. Ten rozdíl potvrzuje, že mluvím pravdu.“

Vůbec se mu nelíbilo zabručení, které ze sebe plukovník vyrazil. Zcela mimovolně se jedno jeho oko stočilo na utěšenou sbírku velice nepěkných nástrojů, která byla rozvěšena na zdi za ním. Když Rasa potřebovala důkladně vyslechnout některého ze svých příslušníka, nebo Rabotevana či Hallesance, naládovála do podezřelého jedince sadu léčiv a potom ho pořádně vyždímala. Nebylo pochyb o tom, že teď lékaři ze všech sil pracují na vývoji preparátu, které by jim umožnily to samé s Velkými Ošklivci.

Niponci byli docela primitivní a o poznání brutálnější. Techniky, jak získat z někoho požadované informace pomocí bolesti, byly nenávratně ztraceny v mlžném oparu pradávných dějin Rasy. Niponci ale prokázali, že oni jsou naopak s těmito metodami obeznámeni velice dobře. Teerts měl děsivé podezření, že by bývali schopni ho zřít podstatně hůř, kdyby byl jedním z jejich rasy. Protože byl ale cizinec a očekávali od něj cenné informace, postupovali ještě poměrně ohleduplně z obavy, že by ho jinak mohli zabít dříve, než by z něj vytáhli všechno to co potřebovali vědět. Ale i to, co mu už takhle provedli, mu připadalo dostatečně propracované.

Skoro se mu chtělo zajásat, když vzápětí Velký Ošklivec jménem Doi změnil téma jejich rozhovoru: „Jak je možné, že vaše rakety sledují napadené letadlo neustále, i přes ty nejdivočejší únikové manévry?“

„Jsou dva odlišné způsoby,“ jal se vysvětlovat Teerts. „Některé z nich jsou zaměřovány podle tepla vydávaného z motoru letounu, jiné používají radar.“

Překlad do niponštiny zabral podstatně více času než to, co Teerts původně řekl. Odpověď plukovníka Doie byla také velice dlouhá a major Okamoto se pořádně zapotil, než se mu podařilo ji kostrbatě převést do řeči Rasy. To, co nakonec řekl, znělo spíše jako opis: „Plukovník ti nařizuje, abys nám poskytl co nejvíce informací o tomhle radaru.“

„Máte tím na mysli, že on vůbec neví, co to je?“ zeptal se zaraženě Teerts.

„Nebud' drzý, nebo za to budeš po zásluze potrestán,“ vyštěkl na něj podrážděně Okamoto. „Jeho rozkaz zní, abys nám poskytl další informace o radaru. Tak to udělej.“

„Deutsche, Američané i Britové ho už běžně používají,“ oznámil jim Teerts jakoby mimochodem a snažil se, aby jeho věta zněla co nejneviněji. Když byla tahle věta přeložena, všichni tři jeho vyslyšatelé se neovládli a překvapeně vykřikli. Jenom tam tiše stál, pozoroval je a čekal, až se jejich vzrušení uklidní. Napadlo ho — vlastně v to doufal — že se mu podařilo dát jim na srozuměnou, že Niponci jsou barbaři i na tosevanské poměry.

Po chvíli se konečně Doi rozhodl promluvit: „Pokračuj, zajatče. Pověz nám o téhle věci. Jak ji používáte vy.“

„Jak si přeješ.“ Teerts se uklonil, čímž projevil Velkému Ošklivci svůj poněkud zdráhavý respekt nad tím, jak dokázali zakrýt niponskou nevědomost. „Vyšleme do prostoru paprsek záření zhruba jako světlo, ale s delší vlnovou délkou, a potom zachycujeme vlnění, které se odráží od předmětů, na něž narazí. Z toho potom můžeme rozpoznat vzdálenost, rychlost, výšku a směr cíle.“

Niponci se znovu začali velice živě mezi sebou domlouvat, než se na něho opět obrátil, tentokrát důstojník sedící nalevo. Okamoto začal překládat: „Podplukovník Kobajaši říká, že musíš pomoci našim technikům při sestavování podobného radarového přístroje.“

„To nemohu udělat!“ vybuchl Teerts a vyděšeně se na Kobajašiho podíval. Měl vůbec tenhle Velký Ošklivec aspoň tušení, co po něm vlastně žádá? Teerts by nebyl schopen sestavit, dokonce ani opravit radarovou aparaturu s příslušnými nástroji, součástkami a vybavením Rasy. Takže očekávat od něj, že by to mohl dokázat s tím odpadem, který tady mezi Tosevany byl považován za elektroniku, bylo prostě šílené.

Kobajaši nato pronesl několik slov, která zněla velice neblaze. A zněla ještě mnohem nebezpečněji, když je Okamoto vzápětí převedl do řeči Rasy: „Ty to tedy odmítáš?“

Znovu Teertsovy oči samovolně zabloudily pohledem na stěnu za jeho zády, po které byly rozvěšeny nástroje rozsévající bolest. „Ne, to není odmítnutí, já to prostě nezvládnu,“ vychrlil ze sebe tak rychle, že ho musel Okamoto přinutit to celé zopakovat. „Nemám prakticky žádné vědomosti o stavbě samotného radaru, ani o vašich elektronických součástkách. Jsem přece pilot, ne radarový operátor.“

„Hontó?“, zeptal se Kobajaši Okamota. To bylo jedno z mála slov v niponštině, které už si Teerts osvojil: znamenalo Je to pravda? Pln obav čekal, jaká bude tlumočnickova odpověď. Kdyby se Okamoto domníval, že jim lže, pravděpodobně by měl příležitost osvěžit si znalost některých nástrojů v místnosti.

„Hontó, hai.“ odpověděl Okamoto: „Ano, je to pravda.“ Teerts se zcela soustředil na to, aby nedal navenek najevo svou úlevu, stejně jako předtím zatajoval svou hrůzu.

Kobajaši nato prohlásil: „K čemu nám tedy je tenhle Ještěr, když o jejich zázračných přístrojích umí jenom blábolit a není schopen se s námi o ně podělit?“ Teerts si teď prožil rychlý pád z vrcholu úlevy do propasti strachu. Niponci ho drželi naživu hlavně proto, že je zajímalo co všechno by se od něho mohli přiučit. Kdyby teď došli k závěru, že je nemůže nic naučit, nijak by patrně neváhali se ho rychle zbavit.

Potom promluvil plukovník Doi, což chvíli trvalo. Teerts neměl nejmenší tušení, co povídá. Okamoto se totiž místo tlumočení zapojil do debaty, která následovala poté, co nejvýše postavený důstojník dokončil svou řeč. Brzy nabyla na hlasitost. Několikrát se do Teertse pomyslně zabodávaly kostěné prsty Tosevanů. Snažil se, aby se nezachvěl. Kterékoliv z těchto jejich gest mohlo přece znamenat jeho smrt.

Pak se zničehonic zvenku vedle věže, ve které probíhal jeho výslech, ozval pronikavý rachot protiletadlové kanónu. Ječení stíhacího letounu nad jejich hlavami bylo neuvěřitelně hlasité a taky neuvěřitelně děsivé. Exploze vyvolané vybuchujícími bombami vzápětí rozvlnily podlahu, skoro jako kdyby je postihlo nějaké zemětřesení. Kdyby si Rasa za cíl určený ke zničení vybrala tuhle věž, mohli by zároveň s Niponci zabít taky Teertse. Příšerná představa, být zabit zbraněmi některého ze svých spoluvojovníků!

Musel rozhodně uznat, že tihle důstojníci Velcí Ošklivci prokazovali notnou dávku odvahy. Seděli na svých židlích bez hnutí, zatímco celá budova kolem nich se otřásala. Plukovník Doi se podíval na Teertse a cosi řekl ve svém jazyce.

Major Okamoto jeho slova přeložil: „Plukovník říká, že jestli se během krátké chvíle setká se svými předky, bude mít potěšení — ne, radost — že ty půjdeš za ním.“

Možná, že Doi měl v úmyslu ho těmito slovy vystrašit. Místo toho mu ale poskytla jeden z velice řídkých radostných okamžiků od chvíle, kdy jeho letoun pohltil smrtící střely z niponského kanónu. Poklonil se nejprve Doiovi, potom i Okamotovi. „Řekněte plukovníkovi, že to cítím úplně stejně, ale s obrácenými úlohami.“ Až příliš pozdě zalitoval těchto svých opovážlivých slov — jakmile byla jednou vyřčena, nedala se už vzít zpět.

Okamoto je promptně přeložil do niponštiny. Ale místo aby se rozzuřil, plukovník Doi se trochu předklonil ve své židli, což znamenalo jeho zájem. Zcela přehlížel strašlivý lomoz, který je obklopoval ze všech stran, a zajímal se: „Je tomu skutečně tak? Co si myslíš, že se stane až zemřeš?“

Kdyby byla Teertsova ústa stejně pohyblivá, jako měli všichni Tosevané, určitě by se teď velice spokojeně zašklebila.

Konečně tu byla otázka, kterou mohl zodpovědět, aniž by se musel strachovat, že se dostane do ještě větších nepříjemností! Proto odpověděl: „Když náš zdejší život skončí, naše duše se připojí k duším Císařů, kteří Říši vládli v minulosti, abychom jim mohli i nadále sloužit.“ Nejenže tomu osobně věřil, věděl to tak jistě, jako že se tato část planety Tosev 3 v noci odvrátí od své hvězdy. Miliardy jedinců tří druhů na třech různých planetách sdílely tuto jistotu.

Když byla jeho odpověď přeložena, plukovník Doi rozevřel ústa v jakémsi tosevanském gestu potěšení, což bylo poprvé, kdy Teerts něco takového viděl na tváři svých vyslyšatelů. Důstojník opáčil: „Máme tedy hodně podobné přesvědčení. Budu poctěn až mi bude dovoleno sloužit mému císaři ve smrti tak, jako mu sloužím za svého života. Zajímalo by mě, jestli duše našich zemřelých bojují proti těm z vaší rasy.“

Tato otázka byla pro Teertse velice choulostivá. Živí Tosevané byli dostatečně tvrdými oříšky a raději si ani nezkoušel představit, že by minulé Císaři byli přinuceni bojovat se svými duchovními protivníky. Pak se mu ale najednou v duši rozjasnilo. Až do nedávné doby přece Velcí Ošklivci neuměli využívat žádné důmyslnější průmyslové technologie.

Kdyby se jejich barbarské duše přece jenom odvážily napadnout zemřelé Rasy, určitě by byly zcela rozmetány.

Tohle ovšem neřekl nahlas plukovníku Doiovi. „Možná tomu tak skutečně je,“ mu připadalo jako mnohem bezpečnější odpověď. Pak se pohled jeho očí přesunul na Okamota. „Zeptejte se prosím plukovníka, jestli bych mu mohl položit otázku, která rozhodně nemá nic společného s vyzvědačstvím.“

„Mai,“ zněla Doiova odpověď.

Teerts se tedy zeptal: „Mají všichni Tosevané podobný názor na to, co se s člověkem děje poté, co zemře?“

Ačkoliv všude kolem panoval nepředstavitelný chaos, i přesto tento dotaz vyvolal u všech niponských důstojníků výbuch toho jejich nepřijemného štekavého smíchu. Pomocí majora Okamota mu Doi odpověděl: „Máme na naší planetě tolik vír, kolik je různých států, možná dokonce ještě víc. Ta, kterou vyznáváme my Niponci, je ale jediná správná.“

Teerts se zdvořile uklonil. Rozhodně nechtěl odporovat svým věznitelům, ale odpověď plukovníka Doie ho vlastně stejně nijak nepřekvapila. Připadalo mu samozřejmé, že se Velcí Ošklivci značně liší v názoru na budoucí svět. Velcí Ošklivci se totiž, pokud to mohl posoudit, vzájemně odlišovali takřka ve všem. Ty jejich malé provizorní říše mezi sebou válčily, když Rasa přistála na jejich planetě. Nebyl důvod pochybovat, že jejich vratká náboženství mezi sebou také bojují.

Pak ale jeho pohrdání náhle pohaslo. Jakýmsi podivným nepochopitelným způsobem se možná právě takhle nespočetná odlišnost jejich víry, jejich různých jazyků a říší stala jedním ze základních zdrojů jejich síly a poznání. Soutěžili mezi

sebou tak nelítostně a divoce, že méně účinné metody prostě nestačily a brzy odpadly. Třeba právě tohle byl ten důvod, proč už z bojovníků mávajících meči, které tady Rasa očekávala, nezůstal na Tosevu 3 ani jediný. Stejně jako kterýkoliv jiný přímočaře přemýšlející příslušník Rasy, i Teerts automaticky považoval jednotu a stabilitu za podstatné prvky už z jejich podstaty. Než se dostal sem na Tosev 3, neměl důvod přemýšlet o tom, jestli to nemůže být i jinak. Teď ale, jako kdyby najednou jeho mysl profukoval chladný vánek, začal uvažovat o tom, jakou asi cenu musí jeho národ, a také Halessánci a Rabotevové, platit za svůj bezpečný a pohodlný život.

Než se Rasa dostala sem, na Tosev 3, nijak na tom nezáleželo. Teď už ale ano. I kdyby se vznešený velitel flotily Atvar rozhodl ustoupit a hned zítra by se všechny vesmírné lodí odlepily od téhle zmrzlé blátivé koule (což samozřejmě vznešený velitel flotily nikdy neudělá), stejně by to pro Rasu neznamenal skoncování s Tosevany. Jednoho dne — a bylo by to určitě dříve, než by kdokoliv Doma čekal — by se stejně vesmírné koráby plné divokých strašných Velkých Ošklivců vydaly tam, kam letěl Atvar.

Jaké jim tedy zbývaly možnosti? Jediné řešení, které podle Teertse připadalo v úvahu, bylo dobýt Tosev 3, porazit Tosevany a natolik je zapojit do běhu Říše, že by jejich soutěživost byla jednou provždy potlačena. Kdyby tohle zklamalo...nechtěl raději vůbec přemýšlet o kdyby tohle zklamalo. Drahá nejlepší možnost, která ho napadala, bylo celou planetu dokonale vyčistit. To by zajistilo Říši bezpečnost a nezáleželo mu na tom, jak tvrdě by to postihlo Velké Ošklivce. Všechna ostatní řešení vypadala špatně.

Konečně přestaly padat bomby. Jekot motorů letounů Rasy postupně odezníval v dále. V ulicích Harbinu stále ještě několik niponských vojáků pokračovalo ve střelbě z pušek po neexistujících cílech. „Je to za námi,“ prohlásil podplukovník Kobajaši. „Alespoň do příštího náletu.“

„Pak se tedy můžeme v klidu vrátit k našemu výsledku,“ navrhl plukovník Doi. Znovu teď otočil svou tvář na nebohého Teertse. Jeho nemohoucí nepohyblivé oči by tento úkol samy nemohly zvládnout. Veškerá náklonnost k Teertsovi coby spřízněné inteligentní bytosti, kterou mu projevoval během jejich předchozího rozhovoru o povaze následujícího života, teď zmizela stejně rychle, jako se předtím objevila. „Hovořili jsme o radarových aparaturách. Tvou odpověď považuji za vyhybavou a zcela nedostačující. Jestliže neprojevíš více vstřícnosti k našim požadavkům, budeš za to potrestán. Majore Okamoto...“

Teerts se rychle připravil na to, co věděl, že vzápětí nevyhnutelně přijde. Okamoto se uklonil před Doiem, pak popošel kupředu a rychle udeřil Teertse přes čumák, těsně před jeho levým očním výčnělkem. Trochu zavrával. Když se mu znovu podařilo získat rovnováhu a vzpamatovat se, poklonil se Okamotovi, ačkoliv by ho ve skutečnosti nejraději zabil. „Rekněte prosím plukovníkovi, že udělám co bude v mých silách, abych jeho otázky zodpověděl co nejlépe. Ale nevím skutečně vůbec nic o oblasti, na kterou se mě ptá.“

Okamoto to rychle přeložil. Doi vykřikl: „Ha! Já bych spíš řekl, že jsi pěkně mazaný lhář. Majore...“ Okamoto vzápětí Teertse znovu udeřil. Zatímco se Teerts zoufale snažil bleskurychle přijít na něco, co by mohlo Doie uspokojit, Okamoto už se znovu napřahoval na další úder. Teerts v tu chvíli najednou napadlo, že být zabit vlastní Rasou při bombardování by možná nebylo tak příšerné, jak se původně domníval.

Atvar oznámil: „Od nynějška můžeme takřka s určitostí počítat s tím, že Velcí Ošklivci již mají dostatek znalostí na to, aby dokázali zhotovit vlastní jaderné zbraně.“ Říkal to s nádechem oné děsivé neúplatnosti, jakou je slyšet v hlase lékaře oznamujícího, že už nezbývá mnoho času.

Mezi shromážděnými veliteli lodí se rozvlnilo rozrušené znepokojení. Atvar přemýšlel, jestli by mohla být ještě nějaká horší zpráva, kterou by jim mohl sdělit. Snad jenom ta, že Velcí Ošklivci odpálili jadernou zbraň pod jednou z lodí Rasy, které přistály na povrchu planety. Jenže o tom by se samozřejmě všichni dozvěděli i bez toho, aby jim o tom musel říkat. Straha se ozval jako první: „Vznešený veliteli flotily, jak mohla naše bezpečnostní opatření tak trestuhodně selhat, že umožnila Tosevanům úspěšně zaútočit na naši zvláštní jadernou sběrnou jednotku?“

Atvara by ovšem v tu chvíli spíše zajímalo, jak mohla jeho vlastní bezpečnostní opatření tak zoufale selhat, že se Strahovi podařilo nějak dopátrat to, co Velcí Ošklivci skutečně spáchali? Nahlas ovšem jeho odpověď zněla: „Naše vyšetřování stále ještě probíhá, veliteli lodí.“ Zároveň pracoval na vyšetření toho, jak se mohl Straha dozvědět o posledních událostech, ale o tomhle se zapomněl zmínit.

Velitel lodí se ale nedal jen tak odbýt: „Promiň mi, vznešený veliteli flotily, ale byl bych vděčný za poněkud detailnější zprávu, než jsi nám dosud předložil.“

„Odpusť, veliteli lodí, ale sám mám dosud potíže se takových detailů dopátrat.“ Dříve než se Straha mohl vytasit s další sarkastickou poznámkou, pokračoval Atvar: „Jedna z velice nešťastných věcí, které se nám podařilo zjistit o Velkých Ošklivcích, je ta, že zatímco my máme v rukou lepší technologie, oni jsou mnohem lepší vojáci než my zejména v taktických otázkách. My jsme se věnovali studiu válečného umění a připravám, oni si válku prožili. K naší smůle teď zjišťujeme, jak podstatný rozdíl tohle představuje.“

„Dovol, abych ti uvedl názorný příklad.“ vložil se do rozhovoru Kirel, aby podpořil velitele flotily. „Uvnitř i kolem několika našich opěrných bodů jsme umístili citlivé přístroje, které dokázaly Tosevany vyčlenit podle přítomnosti močové kyseliny, která je jednou z jimi vylučovaných odpadních látek. Koncentrace této látky v analyzovaném vzduchu nám umožňuje určit počet Velkých Ošklivců ve velkém okruhu.“

„Tohle je přece metoda založená na standardních výzvědných postupech, které běžně používáme Doma.“ namítl Straha vzdorným tónem. „Proč se tu o tom teď zmiňuješ? Jakou to má spojitost s naším selháním?“

„Spojitost obou těchto záležitostí spočívá v tom, že Tosevané nikdy neuvažují v našich standardních termínech,“ odrazil jeho výpad Kirel. „Museli se nějak dozvědět o přítomnosti našich přístrojů — pravděpodobně tak, že na nějaký narazili — a podařilo se jim přijít na princip jejich fungování.“

„Vážně?“ podivil se Straha. „Předpokládám, že tahle historka má nějakou pointu.“

„To skutečně má,“ ujistil ho klidně Kirel. „Tosevané začali svoje odpadní produkty vyprazdňovat přímo na naše přístroje.“

„To je nechutné,“ vyjekl otráveně Straha. Jestliže v ničem jiném, pak v tomto s ním Atvar plně souhlasil. Protože se rozvinula na planetě s teplejším a sušším podnebím než jaké panovalo na Tosevu 3, Rasa obvykle nevyučovala vodu, ale zbavovala se všech svých zplodin v úhledné pevné formě. Velcí Ošklivci proto brzy zaplavili kanalizační systémy na lodích flotily.

„Je to nechutné, máš pravdu, ale zároveň je to pro nás velice poučné,“ prohlásil Kirel. „Někteří naši technici totiž vzápětí začali v hrůze ječet, že se přímo na jejich postavení valí armáda čtyř miliard Tosevanů. Podle našich nejspolehlivějších odhadů je to přibližně dvojnásobek celkového počtu obyvatel Tosevu 3, ale zároveň to byla skutečná hodnota, kterou naše oklamané, zatopené a zahlcené přístroje ukazovaly. A zatímco jsme reagovali na tuto hroživou zprávu, Velcí Ošklivci nám způsobili ztráty někde jinde. Je tohle snad léčka, která by napadla někoho z nás?“ Straha na tohle neodpověděl. Ani žádný z ostatních přítomných velitelů se neozval, ačkoliv několika se nevědomky otevřely tlamy pobavením. Atvar taky tuhle historku považoval za legrační, byť poněkud kanálním způsobem, ale zároveň v ní viděl ponaučení. A na toto ponaučení teď poukázal: „Velcí Ošklivci jsou sice primitivní, ale rozhodně nejsou hloupí. V rámci svých možností mohou pro nás představovat velké nebezpečí. Již velmi záhy zjistili, že je mnohem lepší nepokoušet se nám postavit ve velkých bitvách, ale právě v takovýchto malých bodnutích jsou skutečně nepřekonatelní.“

„Tenhle nájezd, to nebylo jenom nějaké bodnutí,“ opět odporoval Straha.

„Ze strategického hlediska nikoliv, ale takticky ano.“ odpověděl Atvar. „Velcí Ošklivci také dokážou velice dobře těžit výhodu z proměnlivého a drsného počasí svojí planety. Oni jsou zvyklí na vlhkost a chlad, dokonce i na rozličné podoby zmrzlé vody, které se tu na Tosevu 3 vyskytují. My se musíme naučit s nimi vypořádat vždycky případ od případu, a kvůli nim je naše učení velice nákladné.“

Straha se opět ozval: „Podle mého názoru možná tenhle svět ani nestojí za to, abychom jej osidlovali. Počasí tady není jediným faktorem, který nám způsobuje potíže. Na Velké Ošklivce by se toto označení také velice přiléhavě hodilo.“

„Možná je to tak,“ připustil Atvar. „Ale sám Císař nařídil, abychom Tosev 3 přivedli do řad Císařství, a tak se také stane.“ Tohle prohlášení naprosté oddanosti Císařově vůli určitě vezme v úvahu i těm velitelům, kteří dosud zcela zjevně souhlasili se Strahou. Atvar pokračoval: „Mnoho částí této planety nám dobře poslouží a její zdroje, které Velcí Ošklivci využívají jenom povrchně, budou pro nás velice cenné.“

„Jestliže je tohle tvůj úmysl, pak můžeme tyto zdroje využít tak, jako kdyby byly na neobydlené planetě některého z našich slunečních systémů,“ namítl Straha. „Pobijeme všechny Velké Ošklivce a tak se vyřeší většina našich potíží na Tosevu 3.“

Atvarovi se ani v nejmenším nelíbil počet velitelů, kteří se tvářili, jako kdyby se Strahou souhlasili. Proto odpověděl: „Zapomínáš na jednu věc: flotila s kolonisty vyrazila za námi a už je na cestě sem. Dorazí sem za necelých čtyřicet let — pro tuhle planetu je to dvacet otáček — a její velitel nám určitě nepoděkuje, když mu tady předáme mrtvou planetu bez obyvatel.“

„A kdybys měl vybírat mezi možnostmi předat mu mrtvou planetu anebo ztratit válku, v níž by se Velkým Ošklivcům podařilo získat jaderné zbraně, vznešený veliteli flotily, které bys dal přednost?“ naléhal na něj Straha. Dokonce i velitelé z jeho agresivní frakce se při tomto jeho výpadu nejistě vrtěli. Takhle jedovatý sarkasmus byl v řadách Rasy velice výjimečný.

Atvar dospěl k závěru, že nejlepší způsob jak jej pokořit bude předstírat, že si ničeho nepovšiml. Proto řekl: „Veliteli lodi, nevěřím, že by tohle byly jediné možnosti, ze kterých můžeme vybírat. Mám v úmyslu předat veliteli kolonizační flotily planetu, která bude dobře připravena pro jeho osadníky.“

Kdyby se válka vyvíjela příznivě, tahle možnost skutečně stále ještě padala v úvahu. Přesto ale už i Atvar začínal pochybovat, jestli bude Tosev 3 skutečně tak připraven pro osadníky, jak to předpokládaly původní plány Doma. Podmínky na této planetě byly skutečně značně odlišné od toho, co Rasa očekávala: bylo tu příliš mnoho Velkých Ošklivců s příliš mnoha vlastními rozvinutými továrnami.

A Straha, ať je proklet, se nehodlal jen tak nechat umlčet. Znovu se ozval: „Vznešený veliteli flotily, jak můžeme prohlášovat, že vítězíme v téhle válce, dobýváme svět? Vždyť i ty malé bezvýznamné říše, které se zdánlivě podrobily naší nadvládě, stále udržují ozbrojený odpor proti našim okupačním jednotkám.“

„Jestli náš moudrý velitel ví o nějakém vhodném řešení tohoto problému, rád si jej poslechnu a moje duše se zaraduje,“ odpověděl Atvar. „I nadále se bráníme, samozřejmě, a vracíme úder útočníkům, jak jen to je možné. Co bys ještě navrhoval, že bychom měli dělat?“

Ale Straha měl vždycky nějaké eso v rukávu, které mohl vytáhnout nahlas. Proto se nedal: „Uplatňovat masivní represálie za každý akt banditů nebo sabotáž. Pobijme deset Velkých Ošklivců za každý zničený nákladník, stovku za každého zraněného vojáka Rasy. Přinutíme je násilím, aby nás respektovaly, a ony to nakonec pochopí.“

„Vznešený veliteli flotily, mohu k tomuto tématu něco poznamenat?“ přispěchal na pomoc Kirel.

„Jistě, mluv,“ povzbudil ho Atvar.

„Děkuji ti, vznešený veliteli flotily. Straho, rád bych kdybys pochopil, že jsem až donedávna měl na věc podobný názor. Jak už jsi možná slyšel, nebo třeba taky ne, silně jsem obhajoval zničení města Velkých Ošklivců nazývané Washington, abychom zastrašili Tosevany ze Spojených států a přinutili je zastavit ozbrojený odpor. Tato strategie by pravděpodobně byla úspěšná proti Hallesáncům nebo Rabotevům, nebo možná proti Rase. Proti Tosevanům ale selhala.“

Straha už otevíral tlamu, aby ho přerušil. Kirel ale vyplázl jazyk a zarazil ho. „Buď tak laskav a nech mě domluvit. Rozhodně nechci tvrdit, že se nám nepodařilo ukázkou ohromující síly zastrašit mnoho Velkých Ošklivců. Zároveň ale

mezi Tosevany existuje velice početná menšina, kterou takovéto činy z naší strany jenom vybudí k ještě většímu odporu. Tvůj postup by nahrával do karet právě těmto fanatikům,”

„Proč by měli být Velcí Ošklivci tak odlišní od jiných civilizovaných druhů?“ zeptal se Straha.

„O tom budou bádát naši vědečtí odborníci po následující tisíce let, až si budou procházet podrobné záznamy o tomto tažení,” odpověděl mu Kirel. Tu a tam se mezi shromážděnými veliteli lodí našel někdo, kdo otevřel pobaveně tlamu.

Vědci Rasy byli totiž notoricky proslulí tím, že byli sice poměrně úspěšní v bádání, ale zato jim to většinou trvalo zoufale dlouho. Kirel poté pokračoval ve svém projevu: „Já ale nemám k dispozici takovou spoustu času, což platí bez výjimky pro všechny tady na Tosevu 3. Kdybych se měl odvážit spekulovat, pak bych řekl, že odlišnost Velkých Ošklivců má svoje kořeny v jejich podivném — dá se říci jedinečném — způsobu páření.“

Straha ze sebe vyrazil zvuk znechucení. „Vždycky se dostaneme na páření. Cožpak ti bídí Velcí Ošklivci nemyslí vůbec na nic jiného?“

„Odpověď na tvou otázku by mohla znít ne,” odpověděl Atvar. „Mimořádně intenzivní citové vazby, které si utvářejí se svými sexuálními partnery a potomstvem, je vedou k tomu, že jsou ochotni podstoupit i taková rizika, která by kterýkoliv příslušník Rasy považoval za šílenství. Zároveň v nich také vyvolávají touhu po odplatě v případě, že se něco stane s partnerem nebo potomky.“

„A možná to má ještě mnohem dalekosáhlejší důsledky než jenom tyhle,” doplnil ho Kirel. „Někteří naši vědci se domnívají, že Velcí Ošklivci jsou kvůli těmto silným rodinným vztahům, které tak často utvářejí, také předurčení k utváření podobných vazeb na základy jejich malých říší nebo podstatu jejich vemlouvavých náboženských systémů. Důsledkem toho je, že se tady musíme vypořádat s druhem plným fanatiků. A fanatici už ze své podstaty nebudou zastrašeni hrozbami síly, které by odradily více rozumné jedince.“

„Dovol mi se ujistit, že jsem správně pochopil tvoje vysvětlení, ctihodný veliteli lodí,” ozval se Straha. „Nastíhuješ nám tu hypotézu, že Tosev 3 vlastně možná nikdy nebude poroben do té míry, jako je Haless 1 nebo Rabotev 2. Je také možné, že Velcí Ošklivci budou pokračovat ve svém sebevražedném odporu i poté, co dosáhneme všeobecného vojenského vítězství.“

„Dovedl jsi mou teorii dále, než jsem původně sám zamýšlel, ale v zásadě by moje odpověď zněla ano,” souhlasil s ním nevesele Kirel.

V tu chvíli opět promluvil Atvar: „Moji velitelé lodí, nejprve sníme červíky a pak se teprve pustíme do polévky. Než můžeme diskutovat o způsobech, jak zabránit ohrožení našich jednotek po kompletním ovládnutí planety, musíme nejprve tohoto ovládnutí dosáhnout. Opravdu nepříjemné zimní počasí, které teď převládá na většině severní polokoule Tosevu 3, nám tento úkol rozhodně nijak neusnadňuje.“

„Naši vojáci měli být podstatně lépe připraveni na to, aby dokázali takové podmínky zvládnout,” namítal opět Straha. Velitel flotily by si ze srdce přál, aby některý z obávaných tosevanských ostřelovačů vpálil Strahovi kulku přímo doprostřed jeho čumáku. Jediné, co dokázal, bylo neustále si na něco stěžovat a intrikovat. Nijak se nepokoušel navrhnout řešení potíží, které pořád vytahoval. Atvar se bránil: „Rád bych veliteli lodí připomněl, že žádná z oblastí v rozsahu naší Říše ani zdaleka nepřipomíná klimatické podmínky oblastí tosevanských zemí, kde k naší smůle přebývá většina našich hrozných protivníků.“

Dokonce i několik mužů ze Strahovy frakce dalo v tu chvíli jasně najevo, že s tímto argumentem nezbývá než souhlasit. To Atvarovi alespoň trochu pomohlo zlepšit náladu. Takovýchto shromáždění se totiž pomalu začínal obávat. Až příliš často jim totiž musel sdělovat nepříjemné novinky, a byly to zprávy tak špatné, že by si to v době, než jeho flotila opustila Domov, ani nedokázal představit. Očekával, že jeho hlavní starostí během tohoto tažení budou vojáci, kteří se neopatrně zranili v dopravních nehodách. Místo toho se teď ale musel zabývat tím, jestli bude skutečně brzy muset čelit Velkým Ošklivcům s vlastními jadernými zbraněmi.

Také očekával podstatně lepší informace od Rasou vyslaných průzkumných sond. Dávno už se smířil s tím, že se jim nepodařilo zachytit onen podivný technologický skok, který Tosevané učinili po jejich odletu. To byl problém Velkých Ošklivců, ne jejich. Měly ale podstatně lépe zachytit tosevanské sexuální a společenské zvyklosti, takže by se o nich Kirelovy výzkumné týmy nemusely dozvídat až postupně během války za pochodu.

Co mu ale skutečně dělalo starosti byla myšlenka, že možná jejich průzkumné sondy Domů odeslaly odpovídající informace, ale ty byly přehlíženy, překrucovány nebo rovnou smeteny ze stolu jako nepravdivé vědeckými pracovníky, kteří je vyhodnocovali podle nahlížení Rasy. Jestliže došlo k obdobným pochybením i před dobytím Rabotevanů a Halessanců, pak se Rase podařilo je zvládnout aniž by si něčeho kdokoliv všiml. Porobené druhy nebyly zkrátka příliš odlišné od jejich nynějších pánů. Jenže Velcí Ošklivci byli... a zjistit jak moc, to se ukazovalo být podstatně nákladnější, než si kdokoliv dokázal představit.

„Vznešený veliteli flotily, jak bychom měli snížit na minimum ztráty, které by nám Tosevané mohli případně způsobit jaderným materiálem ve svém vlastnictví?“ zajímal se Kirel.

„Shrnu pro zde přítomné velitele lodí nové rozkazy, které ode mne brzy dostanou v písemné podobě,” odpověděl mu Atvar. „Podstatou nového přístupu bude zvýšení intenzity bombardování hlavních městských středisek, ve kterých se s největší pravděpodobností nalézají nejvýznamnější výzkumná pracoviště. Uvidíme, jak se jim povede ve výzkumu, jestliže jim ku příkladu pracoviště odřízneme od dodávek elektrické energie.“

Horrep, jeden z členů Strahovy frakce, teď horečně vrtěl ocasním pahýlem a žádal tak, aby si ho vrchní velitel všimnul. Když Atvar jeho směrem upřel obě oči, promluvil: „Se vším respektem bych rád vznešenému vrchnímu veliteli připomněl, že naše vlastní skladiště střeliva nejsou tak plná, jak by měla být. Spotřebovali jsme už mnohem více, než jsme předpokládali před odletem z Domova, a naše výrobní továrny se nepodařilo rozběhnout na kapacitu, se kterou jsme původně počítali. Částečně je to díky nečekaně vysoké spotřebě v probíhajících bojích a potom také nečekaně těžkými škodami, které nám Tosevané způsobují.“

Několik dalších kapitánů se ozvalo, aby podpořili Horrepův názor. Znovu se před Atvarovým vnitřním zrakem objevil onen děsivý obraz vypálené poslední dávky střeliva, zatímco se zpoza hromady rozvalin vynořuje další obrněnec Velkých Ošklivců. „Chceš tedy říci, že nemůžeš uposlechnout přicházející rozkaz?“ naléhal na něj.

„To ne, vznešený veliteli flotily — stane se, jak poroučíš,“ ujistil ho okamžitě Horrep. „Přesto tě ale musím varovat, že takový bojový plán nemůže probíhat bez omezení. Velice pevně doufám, že výsledky dosažené naším zvýšeným bojovým úsilím budou odpovídat množství střeliva, které si vyžádá.“

To já taky, pomyslel si Atvar. Poděkoval prozíravosti duší minulých Císařů, že s sebou Rasa na Tosev 3 přivezla podstatně více zbraní a munice, než by bylo zapotřebí k poražení oněch polodivokých válečníků, které tady původně očekávali. Kdyby jeho národ měl ve zvyku jednat ve spěchu, mohli se také klidně po hlavě vrhnout do potupné porážky.

Na druhou stranu ho ale zase napadlo, že kdyby Rasa zareagovala rychle a dorazila na Tosev 3 o pár set let dříve, Velcí Ošklivci by byli podstatně snazší kořistí. Neměli by totiž dostatek času na rozvinutí svých pokročilých technologií. Znamenalo to snad, že by v této záležitosti býval byl spěch na místě? Čím usilovněji se pokoušel vyřešit složitou otázku, tím složitější se mu jevila.

Velitel flotily se poněkud zdráhavě odhodlal odložit prozatím na neurčito další část svého plánu, kterou měl v úmyslu provést souběžně s první. Původně chtěl nařídít věnovat zvýšené úsilí potírání lodní dopravy, do které Velcí Ošklivci zjevně vkládali velké úsilí a schopnosti. Protože Tosev 3 měl tolik vodní plochy, místní obyvatelé ji využívali v podstatně větším rozsahu než kterýkoliv národ v rámci Říše, Atvar postupem času nabyl dojmu, že využívají vodní dopravu natolik, aby se Rase vyplatilo na její potlačení soustředit značné prostředky. Jenomže protože byly zásoby střeliva v podstatně horším stavu, než si představoval, budou muset co největší podíl uchovávat pro ostřelování cílů, které měly nejvyšší prioritu.

Povzdechl si. Tam u nich Doma mu schopnostní testy předpovídaly, že by z něj mohl být úspěšný architekt stejně jako dobrý voják. Ta volba spočívala jenom na něm. Vždycky býval idealista, který skutečně nadšeně toužil sloužit Císaři a Rase ze všech sil. Když teď ale musel neustále zápasit s nekončícími potížemi provádějícími dobývání Tosevu 3, začal se docela vážně zamýšlet nad tím, jestli by nakonec nebyl šťastnější, kdyby mohl stavět budovy.

Znovu si povzdechl. Tahle volba už pro něj stejně dávno nebyla možná. Musel teď všechny svoje síly vrhnout na splnění úkolu, který si sám vybral. Nahlas řekl: „Velitelé lodí, jsem si plně vědom toho, že toto naše setkání bylo jen sotva uspokojivé. Velcí Ošklivci prokazují naprosto mimořádné schopnosti nám působit potíže tak, že všechno, co děláme, vypadá jako nepostačující. Dříve než vás propustím a vy se vrátíte na svá velitelská stanoviště, má někdo z vás ještě nějaké dotazy či připomínky?“

Během dřívějších setkání tato otázka většinou byla spíše formální a žádné odpovědi se neobjevily. Tentokrát se ale velitel, chlapík jménem Relek, hlásil o slovo. Když mu Atvar pokynul, že mu věnuje plnou pozornost, ozval se:

„Vznešený veliteli, moje loď, 16. Císař Osjess, je umístěna ve východní části největšího kontinentu na celém Tosevu 3, v říši Velkých Ošklivců nazývané Čína. V poslední době se poměrně velký podíl mých mužů stává neschopným služby kvůli nadměrnému užívání jakési místní byliny. Ta má na ně zjevně povzbuzující účinky a dost brzy vyvolává závislost.“

„Moje plavidlo je ukotveno ve střední části toho samého kontinentu, a měl jsem naprosto stejné potíže se značným počtem svých vojáků,“ přidal se další velitel lodí, který se jmenoval Tetter. „Domníval jsem se, že jsem jediný velitel s těmito potížemi.“

„To nejsi,“ upozornil ho Mozzten, velitel lodí umístěné na menším kontinentu v části náležející U.S.A. — to si Atvar pamatoval. Mozzten ještě pokračoval: „Velcí Ošklivci mají pro tuto bylinu název „zázvor.“ Její účinky na muže spadající pod moje velení byly skutečně zhoubné.“

„Budu tedy nucen vydat všeobecně platný rozkaz, který by tuto bylinu zcela jasně a velice přísně zakázal,“ rozhodl Atvar. „Abychom zajistili, že toto opatření bude skutečně účinné, žádám všechny velitele lodí — a obzvláště vás tři, kteří jste na tento problém upozornili — aby vydali ještě vlastní rozkazy. Je třeba, abyste co nejprísneji mužům pod svým velením zakázali jakýkoliv bližší kontakt s tímto — zázvorem, tak znělo to jméno, které jsme slyšeli?“

„Stane se, jak poroučíš,“ zaznělo jako jedním hlasem od shromážděných velitelů.

„Výtečně,“ pochvaloval si Atvar. „Alespoň jeden problém jsme tedy snad vyřešili.“

Mechanik jenom bezradně rozhodil svými buclatými, od oleje umaštěnými rukama a bezmocně zavrtěl hlavou. „Je mi velice líto, soudruhu pilote,“ prohlásil, „ale nejsem schopen přijít na příčinu potíží. Pokud mohu soudit, tak si ve vašem motoru zřídila krám Luciferova babička.“

„Tak to mi tedy radši uhní a já se na to zkusím podívat sama,“ vyštěkla na něj Ludmila Gorbunovová. S největší radostí by do tohoto pitomého mužíka zkusila nakopat trochu rozumu, ale jeho hlava i zadek byly patrně natolik tvrdé, že by si ještě ke své smůle zlomila nohu. Zoufale si přála, aby mohla stále mít svého bývalého mechanika. Na rozdíl od tohoto nemehla Kát'a Kuzněcovová motorům skutečně rozuměla a snažila se vypátrat závadu. Tenhle dokázal akorát blábolit o ďáblu a jeho pitomém příbuzenstvu.

A rozhodně to nebylo tím, že by se pětiválcový hvězdicový motor Ševcov dal považovat za ten nejsložitější mechanický stroj, jaký kdy byl sestrojen. Byl tak jednoduchý, jak jen motor může být a přitom byl skutečně plně funkční a spolehlivý jako všechno, co už nechodí po všech čtyřech.

Jakmile si motor svého letounku chvíli pozorně prohlížela, došla k neochvějnému závěru, že tenhle neschopný mechanik by ještě měl běhat po čtyřech. Napřímila se nad kapotou a zeptala se ho: „Myslíte si, že by tenhle uvolněný kabel od zažehovací svíčky mohl nějak souviset s tím, že moje letadlo v poslední době mělo tak slabý výkon?“ Zatímco na něj mluvila, sama uvolněný kabel pevně přitáhla.

Mechanik energicky kýval hlavou nahoru a dolů, jako kdyby ji měl zavěšenou na špagátu. „Da, soudruhu pilote, s největší pravděpodobností to tak bude.“

Ted' se na něm pěkně povozila. „A proč jste si toho tedy nevšimnul?“ vyjela na něj ledově. Prála si, kdyby tak v tu chvíli byla muž. Chtěla na něj zaburácet jako býk.

„Omlouvám se, soudruhu pilote.“ Mechanik svou omluvu pronášel ponížným hlasem. Jako kdyby byla nějaký kněz, který ho načapal při nějakém malém, ale odporném hříchu. „Snažím se. Dělán všechno, co je v mých silách.“

Po těchto slovech jakoby najednou z Ludmily vyprchala veškerá zlost. Věděla, že ten chlapík mluví naprostou pravdu. Potíž byla v tom, že v jeho silách toho bylo až příliš málo. Okruh schopných mužů byl v Sovětském svazu vždycky příliš omezený na to, jak velkou potřebu měl celý stát. A čistky ve třicátých letech tento stav rozhodně nezlepšily.

Někdy prostě stačilo něco málo vědět, a už jste se díky tomu ocitli v podezření. A pak sem přišli Němci a po nich vtrhli Ještěři... Ludmila došla k závěru, že je vlastně možno pokládat za zázrak, že ještě byli naživu alespoň nějakí spolehliví mechanici. Jestli tedy ovšem nějakí byli — ona totiž žádného v poslední době nezahledla.

Řekla: „Máme tady návody údržby Kukuruzniku i jeho motoru. Pečlivě si je prostudujte, ať už se nám podobná lapálie nemůže opakovat.“

„Da, soudruhu pilote.“ Mechanikova hlava opět poskakovala nahoru a dolů jako na gumičce. Přesto si Ludmila byla takřka jistá, že se potíží jen tak nezbaví. Vlastně ji napadlo, jestli si ten člověk může návod vůbec přečíst. Před válkou byl pravděpodobně dráteník nebo kovář v nějakém kolchozu, který dokázal dobře spravit hrnec nebo ukovat novou lžici pro rýč. Ať už byla pravda jakákoliv, když přišla řeč na motory, byl úplně mimo hru.

„Tak se pořádně snažte,“ řekla mu ještě na rozloučenou a pak opustila kryt, ve kterém byl zaparkován PO—2. Byla tam pěkná zima. Když opustila navršené hromady hlíny, které měly za úkol ochránit stroj před výbuchy, a střechu z maskovacích sítí pokrytou uschlou travou, zakousl se do ní vítr plnou silou a hnal jí krupky přímo do tváře. Byla vděčná za svoje letecké oblečení z kůže, kožešin a silné bavlněné podšívky. Taký měla zbytečně velké válenky, které jí chránily před umrznutím. Když teď nastala ruská zima, vlastně si něco odkládala jenom zřídka.

Válenky zároveň částečně sloužily i jako sněžnice, protože její váhu při chůzi rozkládaly na větší plochu, když teď čvachtala po blátivém okraji snad ještě blátivějšího přistávacího pruhu. Jenom koleje vyježděné podvozky jejího i jiných letounů, které byly naplněny břečkou, odlišovaly rozjezdovou dráhu od okolní nedozírné stepi. Kukuruzník byl snad ještě lépe než ostatní sovětské letouny konstruován tak, aby byl schopen operovat i z polních základen, které skutečně byly polem.

Najednou ale prudce zvedla hlavu, pravá ruka jí okamžitě sjela k pistoli, kterou měla zavěšenou na opasku. Kdosi, kdo zcela zjevně nebyl příslušníkem posádky Rudého letectva, si to štrádoval přímo přes letištní plochu a pravděpodobně si vůbec neuvědomoval, že to je letiště. Možná to byl příslušník Rudé armády — přes rameno měl přehozenou pušku. Ne, rudoarmějce to určitě nebyl — neměl na sobě dostatečně teplé oblečení a navíc střih jeho uniformy byl úplně jiný. Ludmile trvalo jenom okamžik, než rozpoznala důvod oné odlišnosti. Už takových viděla hodně. „Germanski!“ zaječela částečně na onoho chlapíka, částečně aby varovala ostatní ruské členy malé posádky.

Němec se prudce otočil, hrábnul rukou po pušce a vrhnul se na břicho do bláta. Válečný veterán, pomyslela si Ludmila a vůbec jí to nepřekvapilo: většina německých vojáků, kteří byli na sovětském území a dosud zůstali naživu, byli ti, kteří měli reakce vypilované dlouhými bojovými zkušenostmi. Tenhle byl navíc dost chytrý na to, aby hned nezačal pálit hlavu nehleď všude kolem, ale nejprve se rozhlédl kam to vlastně vběhnul, ačkoliv díky svému rudému strništi vypadal spíš jako nějaký bandita.

Ludmila se zakabonila. Tyhle rudé fousy už někde předtím viděla. Už to mám, bylo to v kolchozu, určitě, došlo jí v zápětí. Jak se jenom ten chlapík jmenoval. „Schultz,“ zamumlala si nejprve pro sebe. Pak to jméno vykřikla nahlas a německy ještě dodala: „Jsi to ty?“

„Ja. A kdo jsi ty?“ zahulákal v odpověď rudovousý chlapík. Stejně jako před chvílí ona, i on potřeboval pár vteřin, než si dokázal vzpomenout. Když se mu to povedlo, zavolal: „Ty jsi ta pilotka, že ano?“ Stejně jako před nějakou dobou v jednotném družstvu, i teď to slovo s připojenou ženskou koncovkou znělo dost exoticky.

Zamávala na něj, aby k ní přišel. Teprve teď se opět zvednul na nohy a ačkoliv si pušku nehodil zpátky na záda, aspoň s ní nemířil na ni. Byl špinavý, dost odrbaný a vypadal pořádně promrzle: jestliže to nebyl dokonalý německý Fric ze sovětské propagandy, pak měl rozhodně dost daleko do smrtelně nebezpečného chlapíka, kterého jí připomínal tehdy v létě. Už za tu dobu úplně zapomněla, jak je vysoký. Ted' byl navíc pořádně vyhublý a to ještě zvýrazňovala jeho výšku. Zeptal se jí: „Co ty tady děláš, tady uprostřed naprosté prázdnoty?“

„Tohle není prázdnota. Přímě tady je letiště,“ odpověděla mu.

Rozhlédl se kolem. Nebylo toho tady moc k vidění. Nestydatě se zašklebil. „Vy Ivani vážně umíte všechno pěkně zamaskovat.“

Nechala jeho poznámku bez odpovědi. Nebyla si úplně jistá, jestli to mnil jako kompliment anebo chtěl říct, že tady není nic ke schovávání. Místo toho řekla: „Nečekala jsem, že tě ještě někdy uvidím. Myslela jsem, že jsi společně s majorem měl namířeno do Moskvy.“ Během řeči si koutkem oka povšimla, že několik pilotů a mechaniků vylezlo ze svých krytů a teď ji pozorují, jak se vybavuje s Němcem. Všichni měli v rukou pušky. Nikdo, kdo jednou bojoval s Němci, jim prostě nedokázal důvěřovat, dokonce ani teď kdy už Sovětský svaz a Německo bojovali proti společnému nepříteli.

„Tam jsme taky skutečně byli,“ souhlasil s ní Schultz. Viděl ruské vojáky stejně jako ona. Jeho oči nikdy nesetřvaly na jednom místě, ani na vteřinu. Neustále přejížděl očima veškerý prostor kolem sebe. Nenápadně udělal několik krůčků tak, aby Ludmila stála přesně mezi ním a svými spolubojovníky. S lišáckým úsměvem pokračoval ve vysvětlování:

„Tvoji lidé dospěli k závěru, že pro ně bude lepší, když vyrazíme a zasloužíme si svou stravu, než abychom jen tak seděli a zbůhdarma pojídali kaši a boršč. Tak jsme to udělali — a já jsem teď tady.“

„Teď jsi tady.“ opakovala po něm a přitakávala. „A kde je major?“

„Byl naživu, když jsem ho viděl naposledy.“ ujistil ji Schultz. „Museli jsme se rozdělit, byla to součást naší operace. Doufám, že je v pořádku.“

„Ano,“ souhlasila Ludmila. Pořád ještě si schovávala dopis, který od Jagera dostala. Původně uvažovala o tom, že mu odepíše, ale nakonec to neudělala. Nejenže vůbec neměla tušení, kam by měla svou odpověď poslat, ale navíc by dopis Němci určitě udělal další podezřelou kaňku v její složce. Nikdy svou složku neviděla — a ani patrně nikdy neuvidí, pokud ovšem nebude obžalována — ale vnímala její přítomnost stejně skutečně jako beránčí kožešinu, kterou měla na límci.

Schultz teď nadhodil: „Nemáte tady něco k jídlu? Po tom, co jsem v poslední době vždycky nějak splasil, by mi i kaše a boršč úplně bohatě stačily.“

„Moc toho nemáme ani sami pro sebe,“ odpověděla Ludmila. Nevadilo by jí dát Schultzovi jednou dvakrát najíst, ale na druhou stranu z něj nehodlala udělat svého parazita. Pak jí ale najednou v hlavě probleskl nový nápad. „Jak dobrý jsi mechanik?“

„Docela obstojný,“ odpověděl jí ne sice arogantně, ale byl dost sebejistý. „Koneckonců jsem musel vždycky pomáhat abychom náš tank udrželi v chodu.“

„Myslíš, že bys dokázal opravit letecký motor?“

Sevřel rty a trochu je vyšpulil. „To nevím. Nikdy jsem to nezkoušel. Máte k němu nějaký návod?“

„To ano. Jenomže jsou všechny v ruštině.“ Ludmila najednou přeskočila do vlastního jazyka: „Tehdy v kolchozu jsi neuměl vůbec nic. Už mi teď rozumíš o něco lépe?“

„Da, o trochu,“ odpověděl jí Schultz v ruštině a neměl ani zvlášť výrazný přízvuk. Vzápětí ale přešel zpátky na němčinu se zjevnou úlevou: „Pořád ještě ale nedokážu skoro nic přečíst. Číslo se ale přece nijak neliší a myslím, že dokážu podstatu odhadnout z obrázků. Tak mi ukaž, co tady máte.“

„Dobrá.“ Ludmila ho vedla ke svému letounku PO—2, který právě před chvílí opustila. Členové pozemního personálu tvrdými nedůvěřivými pohledy sledovali, jak se k nim přibližují. Část oné nedůvěry byla namířena proti Ludmile, protože se zapletla s Němcem. Znovu pomyslela na svou neviditelnou složku. Nahlas ale řekla: „Myslím, že by nám mohl pomoci. Vyzná se v motorech.“

„Aha,“ ozvali se všichni takřka jednohlasně. Ludmila se o to nestarala o moc víc než se jí předtím nezdály jejich nedůvěřivé pohledy. Němce sice nenáviděli a obávali se jich, ale až příliš mnoho Rusů mělo ve zvyku jim zároveň přičítat všemožné kouzelné schopnosti jenom proto, že pocházeli ze západu. Jako kdyby je sama dobře neznala. Byli to dobří vojáci, nepochybně, ale nebyli to přece supermani.

Když Georg Schultz spatřil Kukuruznik, zarazil se, zhoupnul se v bocích a na celé kolo se rozesmál. „Ty ještě pořád létáš na tomhle malém bastardovi, co?“

„A co je na tom?“ ozvala se hned Ludmila popuzeně. Udělal by lépe, kdyby urážel její rodinu, než aby se hanlivě vyjadřoval o jejím milovaném PO—2.

Ale tankista vzápětí vysvětloval: „Nesnášeli jsme tyhle malé pitomosti. Pokaždé když jsem musel vylézt ven a odskočit si, představoval jsem si, že nějaký z těchhle čmeláků přiletí a ustřelí mi zadek. Přisahal bych, že dokázali stát na špičkách a nakukovat dovnitř okýnkem a vsadil bych se, že je Ještěři nemají o nic raději než my tehdy.“

Ludmila jeho poznámku přeložila do ruštiny. Nepřátelský postoj pozemního personálu rázem roztál jako mávnutím kouzelného proutku. Ruce nechaly zbraně na pokoji. Někdo z váčku vytáhnul machorku a nabídnul ji Schultzovi. Ten měl kousek nějakých starých novin ve vnitřní kapse, takže nenavhlhy. Když si ubalil cigaretu, jeden z Rusů mu ji připálil.

Jednou rukou si ji chránil před kapkami, které poměrně hustě skapávaly dolů z maskovací sítě. Zároveň přitom obcházel kolem, aby se mohl pořádně podívat na motor a dvoulistou dřevěnou vrtuli, která trčela z nosu Kukuruznika. Když se k nim opět otočil čelem, měl ve tváři nedůvěřivý úšklebek.

„Tohle vážně létá?“

„To vážně létá,“ ujistila ho Ludmila vážně a pečlivě potlačovala vlastní úsměv. I tuto větu řekla ve vlastním řeči.

Několik mechaniků se nahlas zasmálo. Pak se ovšem vrátila k němčině: „Myslíš, že bys nám mohl pomoci ho udržet v letuschopném stavu?“

„A proč ne?“ prohlásil. „Nevypadá to tak složité jako udržet v provozu náš tank. A kdyby ten motor byl ještě o něco jednodušší, klidně byste ho mohli nahazovat gumičkou, stejně jako dětské hračky.“

„Hmm,“ zamumlala jenom Ludmila a nebyla si jistá, jestli se jí zamlouvá jeho přirovnání. Malý Ševcov byl zkrátka vyráběn tak, aby měl výdrž a odolnost jako mezek, ale na to mohli být pyšní, to nebyl důvod si z něj tropit posměch. Ukázala na Schultzě. „Otoč se ke mně zády.“

„Jawohl!“ Srazil elegantně paty, jako kdyby byla nějaký maršál v jezdeckých kalhotách s rudými lampasy, a provedl dokonalý půlobrat.

Pokynula několika Rusům, aby se postavili za něj, takže nemohl vůbec vidět co tam provádí. Pak uvolnila kabel od zažehovací svíčky, kterého si všimla zatímco její mechanik nikoliv. „Už se můžeš otočit zpátky. Zkus přijít na to, co je na motoru v nepořádku.“

Schultz přešel k U—dvojce, asi tak patnáct vteřin kontroloval motor a poté bez problémů spravil kabel, se kterým si Ludmila pohrála. Jeho úsměv jako by říkal: Proč jste na mě nevymysleli něco složitějšího? Mechanik, kterému se předtím nepodařilo na tu samou závadu přijít, teď na Němce zíral stejně nenávistně, jako kdyby měl podezření, že se Luciferova babička nějak přestěhovala ze Ševcova právě do něj.

„Tenhle muž bude na naší základně určitě užitečný,“ prohlásila Ludmila. Její oči dávaly jasně pozemnímu personálu na srozuměnou, že by nebylo moudré se s ním přit. Žádný z mužů taky nic neřekl, ačkoliv pár jich vypadalo, jako by měli v

příštím okamžiku puknout tím, co nemohli říct nahlas.

Původně seržant tankového vojska vypadal přinejmenším stejně zaskočeně jako jeho sovětské protějšky. „Nejprve bojuji bok po boku s židovskými partyzány, a teď se ještě dám k rudému letectvu,“ prohlásil spíše pro sebe, než že by to bylo určeno Ludmile. „Doufám, že Bůh nedopustí, aby se něco z toho objevilo v mojí kartě.“

Takže nacisté se také obávali obsahu svých složek. Tahle myšlenka představovala jisté pojitko mezi Ludmilou a Schultzem, ačkoliv to nebylo právě něco, o čem by si mohli společně poklábat. Nějak to ale vůbec nevadilo. Oba dva až moc dobře dokázali rozeznat, o čem mohou v klidu mluvit a co je nebezpečné.

Schultz taky dobře věděl, co znamenají ty nepřátelské pohledy, které na něho směřovaly. Vytáhl svou polní láhev a podal ji mechanikovi, který jej doslova probodával pohledem.

„Vodka, ruski vodka,“ oznámil jim svou legrační ruštinou. Olíznul si rty. „Očeň charašo.“

Překvapený příslušník pozemního personálu odšrouboval uzávěr, přičichnul, pak se zašklebil a objal Schultze medvědíím stiskem. „To bylo prozíravé,“ pochválila ho Ludmila, zatímco si mechanici podávali láhev z jedné dychtivé ruky do druhé. O chvíli později ještě dodala: „Tvůj major Jager by to určitě schválil.“

„Vážně si to myslíš?“ Podařilo se jí tedy najít tu pravou pochvalu, která u něj zabrala — jeho dlouhá vyhublá tvář se rozzářila jako tvář malého chlapce, kterému právě řekli, že jeho školní slohová práce vyhrála celoroční soutěž. Pak ještě řekl: „Náš major, slečno, myslím, že je to opravdu správný chlap.“

„To ano,“ souhlasila Ludmila a uvědomila si, že toho možná mají s Schultzem ještě více společného.

14 KAPITOLA

Když se Jens Larssen vydával na cyklistickou výpravu napříč Ohiem, Indianou a Illinois do Chicaga, připadalo mu to jako dobrý nápad. V létě a v zemi, která dosud nikdy nezažila vpád nepřátelských vojsk, by to možná i skutečně byl dobrý nápad. Jenže v zimě šlapat na kole přes území, které bylo převážně kontrolováno Ještěry, to se zdálo být čím dál hloupější s každým dalším okamžikem.

Před nějakou dobou viděl ve filmovém týdeníku působivé záběry napůl zmrzlých německých vojáků, kteří padli před Moskvou do ruského zajetí. Rusové, oděni do svých bílých zimních maskovacích úborů a většinou s lyžemi na nohou, vypadali, že by byli schopni dorazit takřka kamkoliv a kdykoliv. Tak nějak si Jens myslel, že mu to půjde taky, jestli tedy o téhle věci vlastně vůbec nějak vážněji přemýšlel. Místo toho se ale obával, že mnohem spíše připomíná jednu z těch nacistických ledových krychlí s nohama.

Neměl sebou žádné oblečení, které by potřeboval pro neustálý pobyt venku i za podmínek, kdy teplota vzduchu klesla pod bod mrazu a už se odtamtud nehnula. Snažil se ze všech sil tento nedostatek vykompenzovat tím, že na sebe vždycky navlékl několik vrstev najednou, ale i přes veškerou tuto snahu se neustále klepal chladem.

Další věc, která mu během jeho rozhodování nepřišla na mysl byla skutečnost, že tuto zimu se nikdo nenamáhal protahovat nebo třeba sypat silnice. Kdyby měl auto, zvládl by celou situaci docela v pohodě. Auto je dost těžké, může nabrat pořádnou rychlost — a co by bylo vůbec nejlepší, jeho Plymouth měl vytápění. Jenže kolo brzy zastavil navátý sníh. A co se ledu týče...seknul s sebou už tolikrát, že se ani nenamáhal to počítat. Jedině zatracená klika ho uchránila před tím, aby si při pádu zlomil ruku nebo třeba kotník. Nebo třeba bylo něco pravdy na tom, že Bůh má v srdci přívětivé místo pro opilce, děti a zatracené blázny.

Jens si znovu pořádně prohlížel mapu, kterou sebral u jedné opuštěné benzínové pumpy. Jestliže je tam, kde si myslí že je, pak by se měl brzy přiblížit k velké metropoli Fiat, z Boží vůle, v Indianě. Když si tohle přečetl, na tváři se mu objevil úsměv a zadeklamoval: „A Bůh řekl: Fiat, Indiana, a tak vznikla Indiana.“

Jeho dech se kolem něj srážel v páru a vytvářel jakýsi oblak polozmzlé mlhy. Několikrát se mu už stalo, během skutečně mrazivých dnů, že mu pára namrzla v kníru a vousech, které mu postupně vyrůstaly na tvářích. V poslední době se neviděl v zrcadle, takže si nedovedl představit jak ve skutečnosti vypadá. A vlastně mu to bylo jedno. Dospěl k závěru, že pracně se někde pít po žiletkách by byla jenom zbytečná ztráta času a holt se teď, když stejně nemá k dispozici zrcadlo nebo teplou vodu, by bylo nepříjemné a zbytečně bolestivé. Kromě toho mu jeho nové přírůstky pomáhaly udržovat tváře a bradu v teple. Napadlo ho, že by nebylo špatné mít porost po celém těle.

Stejně jako tomu bylo takřka po celou dobu putování, i teď celá silnice patřila jenom jemu. Auta ani nákladáky prostě vůbec nejezdily, obzvláště ne v této Ještěry okupované části země. Ani vlaků nejezdilo zrovna moc a těch pár, které po cestě zahlédl, vezlo většinou Ještěry. V takových chvílích toužil po tom, aby měl vlastní bílý oděv do sněhu jako ti Rusové, aby neupoutával pozornost. Ale Ještěři se v klidu hnali za svými cíly a jemu nevěnovali ani nejmenší pozornost.

Podle jeho názoru tohle byla jedna z mála výhod toho, že jeho zemi napadly příšerky z jiné planety namísto, řekněme, nacistů nebo Japonců. Ještěři totiž nedokázali dost dobře odlišit, co je tady na Zemi považováno za normální. Chlapík od gestapa, kdyby uviděl osamělou postavu šlapající poklidně na kole zasněženou silnicí, by se určitě zajímal co tady dělá a zavolal by rádiem hlídku, která by ho mohla podrobit důkladnému výslechu. Pro Ještěry byl prostě jenom součástí zdejší krajiny.

Překodrcal se kolem kostry vypálené farmy a potom minul několik vraků zničených automobilů. Sníh sice překryl, ale nemohl před jeho zrakem schovat velké krátery v polích, pozůstatky bombardování. Tady se bojovalo, a nebylo to zase tak dávno. Jense by bývalo zajímalo, jak daleko do území Indiany zasahuje Ještěry kontrolované pásmo a jak moc bude obtížné se propašovat zpátky na území pod americkou kontrolou.

Někde v hloubi mozku ho napadlo, jestli je Chicago ještě svobodné. Jestli je Barbara dosud naživu. Jestli tohle jeho promrzlé putování není celé zbytečné. Jenom velice zřídka se neubráníl a dovolil těmto znepokojivým myšlenkám vyplout na povrch mysli. Kdykoliv se to stalo, jeho odhodlání pokračovat v cestě značně ochablo.

Chvilí upřeně sledoval krajinu před sebou, přičemž si musel dlani ruky zaclonit oči před oslepujícím jasným bílým sněhem. Ano, tomto jsou skutečně nějaké domy — buď Fiat anebo, to jestliže se spletl ve svých navigačních odhadech, nějaká podobně nezajímavá malá díra.

Poněkud stranou od silnice náhle proti bělostně poprášenému pozadí spatřil skupinku malých tmavých postav, která se pohybovala. To budou lovci, napadlo ho. V těžkých dobách vždycky přijde vhod, když můžete ke svému omezenému jídelníčku připojit nějaké přilepšení. Jelen mohl znamenat onen podstatný rozdíl mezi strádáním hladem a uspokojivým přežitím nepříjemné zimy.

Nebyl sice zrovna žádný zkušební zálesák zběhlý v pobytu v přírodě (ačkoliv se v poslední době mnohému přiučil), ale jeden pozorný pohled mu podle způsobu pohybu tmavých postavíček prozradil, že jeho první úspěšný odhad byl mylný. Lovci, alespoň ne ti z lidského rodu, takhle nemohli chodit. Takže narazil na jakousi ještěřlídku.

A co bylo podstatně horší, také oni spatřili jeho. Okamžitě přerušili svoje plány, ať už to bylo cokoliv, a vydali se směrem k silnici. Nejprve ho napadlo seskočit z kola, hodit ho na zem a rozeběhnout se směrem pryč od nich, ale lepší způsob jak se nechat rychle zastřelit by snad ani nemohl vymyslet. Bude mnohem prozíravější navléknout přesvědčivou masku nevinného poutníka.

Jeden z Ještěřů na něho zamával. Zamával v odpověď, pak zastavil kolo a čekal na místě, až k němu dorazí. Čím víc se k němu přibližovali, tím vypadali zuboženěji a promrzleji i přes svoje pestré oblečení. Tohle mu připadalo už na první pohled velice podivné. Příšery s hmyzíma očima neměly mít žádné problémy. Alespoň je nikdy neměly v seriálech o Bucku Rogersovi nebo Flashi Gordonovi.

Několik Ještěřů bylo pohodlně oblečeno do zářivého oblečení pro zimní počasí jejich vlastní výroby, zatímco ostatní se museli navléknout do nejroztodivnějšího zabaveného oblečení. Bylo možno zahlédnout lidské kabáty, šály, klobouky, zimní kalhoty a boty. Připomínali mu malé posmutnělé vandraky a vypadali promrzle i přese všechno, co měly na sobě. Vlastně to byla taková banda zimních Friců, jenom se šupinatou kůží.

Ten, který před chvílí mával, teď vyvedl skupinku na silnici, která byla takřka stejně zasypaná sněhem jako okolní krajina. „Kdo ty?“ zeptal se Larssena v angličtině. Jeho vydechnutý vzduch kolem vytvořil oblak páry.

„Jmenuji se Pete Smith,“ odpověděl Jens. Už několikrát ho zpovídaly ještěři hlídky a nikdy jim neřekl své pravé jméno z obavy, že si mezitím mohli nějak vytvořit seznam jaderných fyziků. Taky nikdy nepoužil stejné smyšlené jméno dvakrát. „Co děláš, Pete Smithi? Proč ty venku?“ Ještěř přeměnil první hlásku v Larssenově vymyšleném jméně v dlouhé zasyčení a dvojhlasu, th vyslovil stejným způsobem jako nevzdělání přistěhovalci.

„Jedu na návštěvu ke svým bratrancům. Bydlí jenom kousek za Montpelier,“ řekl Jens a nadhodil jméno malého města, které na mapě leželo hned na západ od Fiatu.

„Ty nebyť zima?“ zajímal se Ještěř. „Nebyť zima na tom — na té věci?“ Zjevně mu z hlavy vypadlo slovo kolo.

„Samozřejmě, že je mi zima,“ odpověděl mu Larssen. Měl podivný pocit, že by ho Ještěř snad zabil, kdyby se opovážil to popřít. Doufal, že jeho přiznání znělo dostatečně věrohodně a pokračoval v řeči: „Jenže jestli se k nim chci dostat tak prostě musím na kole. Nemám žádný benzín, který bych nalil do svého auta.“ Tohle v poslední době platilo takřka beze zbytku snad pro všechny. Nijak se ovšem nezmínil o tom, že jeho osiřelé auto stálo až ve východním Ohio.

Když se vzápětí Ještěři mezi sebou živě dohadovali, znělo to jako zvuky parních strojů. Ten, který se Larssena dosud celou dobu vptával, teď řekl: „Ty jít teď s námi. My tě zeptáme na další věci.“ Zároveň přitom Jensovi pokynul namířenou zbraní, aby měl jistotu, že ho pochopí.

„To já ale nechci udělat!“ vykřikl Larssen a patilo to jak pro jeho převlek Peta Smitha, tak i pro jeho vlastní osobu. Jestliže ho Ještěři podrobí nějakému opravdovému výslechu, brzy přijdou na to, že toho o svých údajných příbuzných západně od Montpelier mnoho neví. Možná by dokonce zjistili, že na západ od Montpelier vlastně žádné příbuzné nemá. A jestliže tohle zjistí, pak se určitě pokusí zjistit co je skutečně zač a proč se vlastně na kole plouží napříč východní Indianou.

„Nezajímá co ty chceš,“ odpálil ho Ještěř. „Ty jít s námi. Nebo tady zůstat.“ Přitom nadzvedl hlaveň pušky tak, že mířil Larssenovi přímo doprostřed hrudníku. Tohle gesto bylo zcela jednoznačné: jestliže tady zůstane, pak to bude navždy. Ještěř potom opět promluvil ve své řeči, možná že překládal svým přátelům, co právě řekl Jensovi. Takřka všichni otevřeli tlamy. Larssen už tohle předtím viděl tolikrát, že si dokázal domyslet, co to znamená. Oni se mu vysmívali.

„Půjdu,“ řekl, protože mu vlastně nic jiného nezbývalo. Ještěři se seřadili po obou stranách jeho bicyklu a pod ozbrojeným dozorem ho odvedli do Fiatu.

Městečko vlastně ani nebylo nijak široce roztaženo kolem dálnice 18. Představovalo jej jenom pár domů, obchod smíšeným zbožím, Esso pumpa (tankovací pumpy teď vypadaly jako hromady napadaného sněhu), a kostel těsně podél silnice. Obchod byl patrně hlavním důvodem, proč tady městečko existovalo. Skupinka dětí s křikem proběhla napříč přes zasněženou plochu dálnice a děti po sobě házely sněhovými koulemi. Ani se nenamáhalo podívat se na Ještěře, kteří právě pochodovali kolem nich. Teď už na ně byly zvyklé. Děti se přizpůsobí rychle, pomyslel si Larssen. Kéž by to taky dokázal.

Ještěři obchod smíšeným zbožím přeměnili v budovu svého hlavního velitelství. Kolem budovy byl utkáán prstenec plotu z drátu ověšeného žiletkami, aby někoho náhodou nenapadlo se příliš přibližovat. Přímou před vchodem do obchodu stála přenosná bouda. Larssen by rozhodně nezáviděl člověku, který by tam musel stát na stráž. A vypadalo to, že pro tyhle útočníky to je úkol ještě mnohem nepříjemnější.

Když Ještěři před ním otevřeli vstupní dveře do obchodu, do tváře jej udeřil mohutný závan horka. Během rozmezí několika málo vteřin musel přejít z přílišného chladu do prostředí, kde panovalo příliš velké horko. Jeho potní žlázy, o kterých se už od léta domníval, že dávno upadly do zimního spánku, se rázem probudily k činnosti. Navlečen do vlněné čepice, svetru a těžkého převlečníku si připadal jako hlavní chod v uzavřeném hrnci, který právě kuchařka přemístila z lednice do rozpálené trouby.

„Aáá!“ vyrazili ze sebe všichni Ještěři jednohlasně. Jako jeden muž vzápětí shodili svoje izolační vrstvy a nasávali nepřírozené teplo, které všichni tak milovali. Nijak neprotestovali, když ze sebe Larssen stáhnul čepici a kabát, a o chvíli později ještě svetr. Ačkoliv už zůstal jenom v kalhotách a košili, stejně mu bylo pořád nepříjemně horko. Jenže zatímco Ještěři zřejmě brali nahotu jako cosi naprosto přirozeného, on byl naposledy nahý na veřejnosti, když vyrazil zaplavat si k jezeru a to mu tehdy bylo třináct let. Proto si raději zbylé oblečení nechal na sobě.

Ještěř, který zřejmě jako jediný uměl anglicky, ho odvedl k židli a potom se posadil ke stolu naproti němu. Větrelec se natáhl dopředu nad stůl a stisknul knoflík na jakémsi podivném ještěřím zařízení, které na něm leželo. Za malým průhledným okénkem bylo vidět, že se v přístroji cosi otáčí. Jense by zajímalo, k čemu to slouží.

„Kdo ty být?“ zeptal se ho Ještěř, jako kdyby ho viděl poprvé. Znovu tedy zopakoval svoje prozatímní jméno Pete Smith. „Co děláš?“ vyptával se větrelec dál a tak mu pověděl svoji historku o smyšlených bratrancích, kteří žijí západně od Montpelier.

Ještěř vytáhl jakousi další pomůcku a promluvil na ni. Larssen skoro vyskočil překvapením, když ta věcička syčivě odpověděla. Ještěř promluvil znovu. Tak si spolu s tou mašinkou nějakých pár minut povídal, vždycky se střídali v syčení. Larssen si zprvu myslel, že je to nějaké legračně vypadající rádio anebo telefonní přístroj, ale čím déle s tím Ještěř hovořil, tím spíše silila jeho domněnka, že ten přístroj mluví zcela sám. Zajímalo by ho, co všechno říkal, obzvlášť když zaslechl v proudu hovoru svoje jméno.

Ještěř na něj vzápětí otočil pohled jednoho ze svých vypoulených očí. „Nemáme o tobě žádné záznamy, Pete Smithi.“ Znělo to trochu jako obvinění. „Jak nám to vysvětlit?“

„No, víte, pane, ehm — jak se vlastně jmenujete?“

„Já jsem Gnik,“ odpověděl mu Ještěř. „Ale budeš mi říkat nadřazený pane.“

„No, nadřazený pane, Gniku, myslím, že hlavní důvod proč o mně nemáte žádné zprávy je ten, že až do tohoto okamžiku jsem se držel pěkně v ústraní na své osamělé malé farmě a nikoho jsem neobtěžoval. Kdybych býval věděl, že tady narazím na vás, asi bych tam ještě nějakou chvíli pobyl.“ Tohle byla ta nejlepší výmluva, jakou dokázal vymyslet během krátkého okamžiku. Otřel si zpocené čelo do rukávu košile.

„Může být,“ prohlásil Gnik neutrálně. „Tihle tvoji bratrance — kdo, co jsou?“

„Je to vlastně syn bratra mého otce a jeho manželka. On se jmenuje Olaf Smith, paní je Barbara. Mají spolu dvě děti, Martina a Josefinu.“ Doufal, že když si svoje neexistující příbuzné (kolik asi je druhá mocnina minus jednoho bratrance? projelo mu hlavou) pojmenuje po svém otci, manželce, bratrovi a sestře, bude schopen si zapamatovat, kdo je kdo.

Gnik znovu promluvil do své chytré mašinky a chvíli naslouchal, když mu odpovídala. „Ani o těchto Velkých Ošklivcích nemáme žádné záznamy,“ řekl a Larssen v tu chvíli myslel, že je ztracen. Pak ale Ještěř pokračoval: „Nemít ještě všechny záznamy,“ a tak se znovu klidněji nadechl. „Však už brzy je uložíme tady do přístroje.“ Při těchto slovech poklepal pařátem ukazováku na mluvící krabičku.

„A co to vlastně je, tahle věcička?“ zeptal se Larssen a doufal, že takhle konečně odvede pozornost Ještěra a ten se ho přestane vyptávat na příbuzné, které nikdy neměl.

Ale Gnik, který byl příliš malý na basketbal a příliš drobný na americký fotbal, byl také až příliš chytrý, než aby se nechal nachytat do takové pasti. „Ty se neptat otázky já. Já ptám otázky tobě.“ Ještěři sice neměli příliš rozvinuté nic, co by se dalo označit za výraz obličeje, ale to jak se zatvářil Gnik se Larssenovi moc nelíbilo. „Ty se mě ptát otázky, abys vyzvěděl tajemství Rasy, vid’?“

Ano, pomyslel si Jens v duchu, ale až příliš dobře věděl, že se k tomuhle přiznat nahlas by byla jedna z největších hloupostí, jaké může udělat. Ani moc nemusel předstírat koktání, když mu odpovídal: „Nemám vůbec ponětí o vašich tajemstvích a taky o nich nechci vědět o moc víc. Prostě jsem jenom nikdy předtím neviděl krabičku, která by člověku takhle odpovídala, to je celé.“

„Ano. Vy Velcí Ošklivci jste strašně při — mi — tiv — ní,“ Gnik tohle čtyřslabičné slovo pronesl se zcela zřejmým uspokojením. Larssen odhadl, že se ho asi pečlivě naučil, aby mohl drtit nebohé lidi zdůrazňováním svojí technické převahy. Pořád ještě měl ale podezření. „Třeba chtít tyhle věci vyčmúchat a pak je předat nějaký slizký Velký Ošklivec, co?“

„Nevím nic o žádných slizkých Velkých Ošklivcích — tedy, chtěl jsem říct lidech,“ bránil se Larssen a uvědomil si, že Ještěři mají pro lidské bytosti stejně nelichotivé přízvisko jako lidé pro jejich druh. „Jenom jsem se rozjel podívat na svoje příbuzné, to je prostě všechno.“ Rozhodně nechtěl, aby se ho Gnik vyptával na Olafa a jeho stejně vymyšlenou rodinku. Jenže teď to vypadalo přece jenom bezpečnější než se nechat ždímat ohledně špiónů, kteří dokonce mohli skutečně existovat.

Gnik rozhovor uzavřel: „Ještě si o tomhle zjistíme víc, Pete Smithi. Ted’ nemůžeš opustit město Fiat. Necháme si tady tvůj cestovní prostředek“ — pořád ještě si nebyl schopen zapamatovat výraz kolo — „a později ti položit mnohem víc otázek.“

Larssen začal protestovat: „Ale to přece nemůžete udělat!“ Už už otvíral ústa, ale na poslední chvíli se zarazil a raději ji rychle zavřel. Gnik tohle mohl udělat zatraceně klidně a kdyby se mu náhodou nelíbily rysy Jensovy tváře, mohl ho klidně rozsekat na plátky a potom přestavět i s Jensem tak, aby mu vyhovovaly. Proto ztráta kola byla nakonec jenom malou starostí.

Ne, skutečně ho trápilo spíše něco jiného. Zároveň se ztrátou kola totiž ztrácel spoustu drahocenného času. Jak dlouho mu bude trvat, než se pěšky přetrmácí napříč Indianou teď, uprostřed zimy? Jak dlouho asi bude trvat, než si ho vyhmátne nějaká další ještěřčí hlídka a začne mu znovu klást nezodpověditelné otázky? Obával se, že to nebude trvat dlouho. Byl by se rád Gnika zeptal, kde skrze Indianu prochází hranice mezi územím Ještěřů a lidí, ale patrně by to nebylo moudré. Podle toho mála, co věděl, tak v tuto chvíli už měli Ještěři pod kontrolou celý stát. A i kdyby se jim to

dosud nepodařilo, Gník by mu skoro určitě neodpověděl a zcela jistě by byl ještě podezíravější.

Přesto si ale nemohl odpustit alespoň nějakou formu protestu, rozhodně ne pokud si hodlal uchovat aspoň nějakou sebeúctu. Proto se ozval: „Mám pocit, že byste mi neměli brát moje kolo, když jsem vám vlastně nic špatného neudělal.“

„To říkat ty. Já si tím nebýt vůbec tak jistý,“ usadil ho Gník. „Ty teď nandat všechny tvoje teplé věci. My tě odvést k ostatní Velká Ošklivec, které tady držet.“

Když si tak v přetopeném obchodě oblékal svetr, kabát a čepici a pak musel vyrazit ven do mrazu, připomnělo mu to dětství, kdy společně s dědečkem vždycky běhali z páry ven do sněhu. Jediné, co mu tady chybělo k dokonalé podobnosti, byl jeho otec, který by stál venku a švihal je březovými větvičkami až poběží kolem. Ještěři rozhodně nevypadali nijak nadšeně, když museli opustit útulný úkryt obchodu. Vypadali jenom pěkně promrzle.

Ozbrojená eskorta ho odvedla do nedalekého kostela. Venku před ním stála ještěři stráž. Když před ním otevřely masivní vstupní dveře, zjistil, že tady je místnost vytopena na podstatně snesitelnější teplotu. Taky zjistil, že tuhle budovu Gník používá jako dočasnou zadržovací věznici pro lidi, kteří cestovali přes Fiat nebo někde poblíž.

Lidé posedávali na tvrdých kostelních lavicích a otočili se, aby se podívali na nově přichozího. Potom začali hovořit jak k němu, tak mezi sebou. „Koukněte, další nebožák.“ „Za co ho sem asi šoupli?“ „Za co tě sem šoupli, cizince?“

„Žússtaň — tady,“ nařídil Jensovi jeden z doprovázejících Ještěřů a zdůraznil ta slova tak mohutně, že mu takřka nebylo rozumět. Pak vyšel z kostela zase ven. Když se dveře vlastní vahou zavíraly, zahlédl Larssen jak se spolu se svým spolubojovníkem žene ostošest zpátky do smíšeného zboží a do prostředí, které považovali za příjemnou teplotu.

„Tak za co tě vlastně sbalili, cizince?“ opakovala svou otázku žena, která už se ho ptala před chvílkou. Byla to platinová blondýna jen o málo starší než Jens. Mohla vypadat přitažlivě, kdyby její vlasy (na kterých byly vidět tmavé kořínky) nebyly podivně rozcuchány a kdyby nevypadala, jako že má na sobě stále stejné šaty už nějakou dobu.

Jenomže podobně odrbaně vypadali všichni lidé, kteří byli tady uvnitř. Tváře, které se otáčely podívat se na Jense, byly povětšinou čisté. Ve vzduchu se ale vznášel mohutný odér, takřka jako ve stájích, což byla neklamná známka toho, že se nikdo z nich v poslední době nekoupal. Dobře věděl, že se na tom zápachu podílí i on sám. Taky už kus pořádného mýdla neviděl dost dlouho. Bez přísunu horké vody totiž koupání v zimě slibuje spíše zápal plic než čistotu. Zahlaholil: „Nazdárek, lidi. Vlastně nemám nejmenší tušení, proč mě sem strčili. A mám pocit, že to neví ani oni sami. Jedna z jejich hlídek mě zahlédla na mém kole a přivedla mě sem, aby se mě mohly podrobněji vyptávat. No a teď mě nechťejí nechat na pokoji.“

„To je těm malým bastardům docela podobné,“ přitakala žena. Neměla namalované rty (možná už jí došla rtěnka), ale potřela si tváře růží takřka do krvavě červené, jako kdyby tím chtěla kompenzovat rty.

Její slova vzbudila ohlas a mnohé nadávky z úst ostatních nechtěných návštěvníků kostela. „Nejradši bych jim skřípnul ty šupinatý krky a tisknul tak dlouho, až by jim ty hnusný oči pukly,“ prohlásil chlapík s krátkým nazrzlým strništěm.

„Zavřít je do klece a krmit je mouchama,“ navrhovala hubená a snědá žena s prošedivělými vlasy.

„Vůbec by mi nevadilo, kdyby nás tady smetli bombardováním z povrchu zemského, kdyby tyhle hnusný Ještěři pěkně jeli s námi,“ dodal obtloustlý chlápek s rudými tvářemi. „Tyhle malý šupinatý mrchy nám ani nedovolí, abychom se v okolí pokusili vyloudit pár cigaret.“ Larssenovi taky chyběla jeho nikotinová dávka, ale od Rudocha to znělo, jako kdyby Ještěřům klidně odpustil všechno, třeba i vyhlazení Washingtonu, jen kdyby ho nechali kouřit. Tohle Jensovi připadalo přehnané.

Znovu se představil jako Pete Smith a vzápětí byl zaplaven jmény ostatních zadržovaných. Nikdy zrovna nevynikal ve spojování tváří a jmen, takže mu nějakou chvíli trvalo si zafixovat do paměti, že šedovlasá paní je Marie a odbarvená blondýna Sal. Chlapík se zrzavými vousy byl Gordon a ten s rudou tváří se jmenoval Rodney. Pak tam byl ještě Fred, Mort, Ron, Aloysius a Henrietta, aby toho na něj nebylo málo.

„Hele, ještě pořád tu zbývají nějaké lavice, takže se můžeš zabydlet,“ oznámil mu Rodney. „Udělej si tu pohodlí, jako doma, Pete.“ Když se tak rozhlédl kolem, viděl Larssen, že si lidé vytvořili jakási hnízda ze všemožných částí oděvu, které právě neměli na sobě. Spát zabalený do teplého kabátu na tvrdé kostelní lavici mu zrovna nepřipadalo jako doma, ale copak si mohl vybírat?

Zeptal se: „Kdepak tu je pánský záchod?“

Všichni se s chutí zasmáli. Sal řekla: „Nic takového tady nemáme, ani toaletu. Nikde tady totiž není přívod vody, chápeš? Máme jenom — jak že tomu říkáte?“

„Nočníkové kbelíky,“ doplnil ji Aloysius. Měl na sobě džínové pracovní oblečení farmáře. Podle toho a podle způsobu jeho mluvy se zdálo zřejmé, že je s takovýmito výdobytky vesnického života obeznámen lépe než ostatní.

Kbelíky byly umístěny v menším sále za dveřmi; které zůstávaly z rozumných důvodů zavřené. Larssen tedy vykonal všechno potřebné a pak se odtamtud koukal co nejrychleji ztratit. „Můj otec vyrůstal v domě, kde byly kadibudky,“ řekl. „Nikdy bych si nepomyslel, že se k nim vrátím i já.“

„Kéž by to byla kadibouda,“ prohlásil Aloysius. „Byl bych radši, kdyby mi foukalo na záda, ale pak by byl uvnitř čerstvý vzduch. Taky bych do toho kbelíku nerad vrazil.“

„Lidi, co tady vlastně děláte — tedy vlastně děláme — na ukrácení dlouhé chvíle?“ zajímal se Jens.

„Proklínáme Ještěry,“ odpověděla mu Sal pohotově, což vyvolalo výbuch hlasitého a upřímného souhlasu. „Taky si lžeme.“ Upřeně se na něj podívala. „Umím tak dobře předstírat, že jsem byla v Hollywoodu, že tomu někdy skoro sama začínám věřit.“ Přišlo mu to spíše patetické než zábavné a docela by ho zajímalo, jak dlouho už tady byla zavřená.

Gordon se ozval: „Mám s sebou balíček karet, jenže poker stojí za starou belu, když nejde o opravdové peníze. Už jsem tady asi čtyřikrát vyhrál milión babek a pak jsem ho znova prohrál, a to jsem měl jenom dvě mizerný sedmy.“

„Dali bychom se tady dohromady čtyři na partičku bridže?“ zajímal se Larssen, který byl náruživým příznivcem této hry.

„Nemusíme mít peníze, abychom si pěkně zahráli.“

„Já ho umím hrát,“ připustil Gordon. „Stejně si ale myslím, že je poker mnohem zábavnější hra.“ Několik dalších lidí se také nechalo slyšet, že umí hrát. V první chvíli byl Jens skoro nadšený, jak jenom vězeň může být. Studium a pilná práce mu nikdy nedopřály tolik času na hraní karet, jak by si býval přál. Teď by mohl hrát podle libosti až do padnutí a nemusel by mít žádné výčitky. Jenže muži i ženy, kteří bridž hrát neuměli, se tvářili tak zachmuřeně, že jeho nadšení rychle opadlo. Bylo by skutečně čestné, kdyby si někteří lidé mohli alespoň trochu užívat, zatímco ostatní by na ně jenom koukali?

Dveře do kostela se otevřely. Vysoká a hubená žena, která měla vlasy pevně stažené dozadu do drdolu a ve tváři nepřijemný výraz, položila na zem krabici konzervovaných potravin. „Tady máte večeři,“ oznámila jim a každé slovo odsekávala tak přesně jako nůžkami. Aniž by čekala na odpověď, otočila se a vyšla ven, přičemž za sebou nezapomněla zabouchnout dveře.

„Co jí tak žere?“ nechápal Larssen.

„Tak tahle otázka je úplně přesná.“ Sal lehce pokývala hlavou na souhlas. „Tvrdí, že vyjídáme lidi, kteří tady v tomhle malém mizerném městečku žijí. Jako kdyby tady někdo z nás chtěl třet takhle dlouho!“

„Všimni si, že jíme jenom jídlo z konzerv,“ dodal Rodney a jeho tvář ještě více zrudly potlačovaným hněvem. „Všude kolem není nic jiného než farmy, ale oni si všechny dobré čerstvé potraviny schovávají pro sebe. Alespoň my jsme z toho neviděli ani ždíbinek, to ti povím.“

Neměli dostatek lžic, které by mohli mezi sebou rozdělit. Ta žena z města si toho buď nevšimla, nebo jí bylo úplně jedno, že do kostela přibyl další nešťastník. Jens se tedy najedl lžící někoho jiného, opláchl ji ve studené vodě a oťel ji do nohavice. Ačkoliv musel hodně slevit z hygienických návyků od té doby, co vyrazil z White Sulphur Springs, tohle byl další pokles laťky.

Když tak pomalu přezvykoval hovězí guláš bez výraznější chuti, s úzkostí ho napadlo co asi — jestli tedy vůbec něco — jedí v poslední době v Chicagu. Anebo poněkud přesněji, strachoval se o Barbaru. Fiat měl jenom pár set obyvatel a mohli se trochu přizívat na okolní krajině. V Chicagu bydlely tři miliony obyvatel a město bylo pod ještětřím nápor, ne pěkně v klidu pod nadvládou Ještěřů.

Kéž by nikdy neopustil město kvůli cestě do Washingtonu. Tehdy se domníval, že se sám vydává do mnohem většího nebezpečí, a ne že nechá svou ženu v mnohem horší šlamastyce. Stejně jako většina Američanů mladších než devadesát let se domníval, že válka je něco co se může přihodit jenom nešťastným národům ve vzdálených zemích. Nepřemýšlel tedy o všech důsledcích, kdyby náhodou pronikla až do jejich vlasti.

Když se propracovával na dno svojí konzervy, přihodilo se cosi velice podivného. Do kostela se vplížil Ještěr a pozorně se prohrabával krabicí konzerv, kterou sem přinesla ta zachmuřená žena. Většec potom znovu vstal se zjevně rozladěným výrazem a zasyčel nahlas cosi, co mohlo být jeho vlastní řečí stejně jako angličtinou. Ať už to byl kterýkoliv z těchto jazyků, Larssen mu vůbec nerozuměl.

Lidé, kteří už v kostele trčeli delší dobu, ovšem rozuměli. „Je nám líto,“ zavolala Marie. „V téhle dodávce žádná pláňata nejsou.“ Ještěr ze sebe vyrazil zklamané zasyčení a vyplížil se ven.

„Pláňata?“ podivil se Larssen. „Co by asi tak Ještěr mohl chtít s pláňaty?“

„Sníst je,“ vyřešila mu tu záhadu Sal. „Znáš přece ta kořeněná nakládaná, co tak výborně chutnají během vánoc k velkému slunci? Tak právě po těchto se Ještěři můžou doslova utlouct. Klidně by ti za sklenici dali svoji poslední košili z téla, akorát jich většina žádnou košili nenosí. Určitě ale víš, co jsem tím myslela.“

„Myslím, že mi to došlo,“ souhlasil Larssen. „Pláňata. No není tohle vážně podivné?“

„A ještě taky křehké zázvorové perníčky,“ přidal doplňující informaci Gordon. „Viděl jsem dva z nich docela blízko od sebe, jak se skoro do krve servali kvůli malému balení takových perníčků.“

Marie prohlásila: „Vypadají trochu jako malí perníkoví mužíčci, co říkáte? Jejich barva není zase až tak odlišná od perníku a ten tělový nátěr, který mají na sobě, trochu připomíná cukrovou polevu. Dobrý, ne?“

Bylo to nepochybně poprvé za celou dobu, co se baptistickým kostelem s mohutnou ozvěnou ozývalo: „Běž, běž, utíkej, ze všech sil se tuž! Mě jen tak nechytíš, jsem perníkový muž!“

Všichni vězni se halasně rozesmáli, šklebili se na sebe a postupně se snažili každý vytvořit svůj verš do skládaného popěvku. Některé byly zábavné, jiné trochu lechtivé a některé — to byly ty nejlepší — měly v sobě obojí.

Jens prohnal svoje mozkové závity a brzy se mohl vytasit s vlastním příspěvkem: „Vypálil jsem vaše město, rozstřílel jsem všechny cesty, a vaše pláňata vám klidně taky seberu, brzo už!“ Moc dobře věděl, že to nestojí za mnoho, ale sbor okamžitě navázal: „Běž, běž, utíkej, ze všech sil se tuž! Mě jen tak nechytíš, jsem perníkový muž!“

Když jim po chvíli konečně došla fantazie a nové sloky, řekla Sal: „Doufám, že ta stará nepřijemná rašple, co nám sem nosí jídlo, tohle dobře slyšela.“ „Jasně, ta si určitě myslí, že udělat si na chvilku legraci je hřích, obzvlášť tady v kostele.“

„Kdyby bylo po jejím, Ještěři by nás určitě vzápětí zastřelili za to, že se ještě dokážeme chvilku radovat,“ postěžoval si Mort.

Sal se ušklíbala. „Tak zaprvé, Ještěři jejím přáním a názorům nevěnují o nic větší pozornost než těm našim. A za druhé, nejspíš vůbec nemá tušení, co všechno se tady odehrává.“

„Musíme se tady o zábavu zkrátka postarat sami, jestli se nechceme ukousat nudou,“ souhlasil s ní Aloysius. „Nikdo se tady o nás starat nebude. Nikdy mě nenapadlo, jak moc zbožňuji svoje rádio, až teď, když už je fuč.“

„To je pravda, no tos teda trefil hřebík na hlavičku,“ ozvalo se rázem několik lidí současně, jako kdyby sborově opakovali kazatelovo amen.

Krátký zimní den se už rychle chýlil ke konci. Skrze velká okna dovnitř proudila houstnoucí temnota a zdálo se, že vyplňuje každý volný kout. Rodney vstal a přešel k přepravce, kterou jim tam nechala místní obyvatelka. „Ať se

propadne do pekla.“ zaláteril nahlas. „Měla nám sem přinést další svíčky.“

„Budeme se muset holt obejít bez nich,“ smířila se se situací Marie. „Moc si nepomůžeme, když na ni budeme nadávat. Dokud nám bude stačit zásoba uhlí do kamen, bude to všechno ještě dobré.“

„A až nám dojde.“ doplnil ji Aloysius, „budeme už tak promrzlí, že ani nebudeme zapáchat až se sem konečně odhodlají, aby nás mohli pohřbít.“

Tahle radostná myšlenka rázem pro zbytek dne nenávratně ukončila veškerou konverzaci. Když tak seděl na tvrdé lavici v houstnoucí temnotě zabalen do svého kabátu, přemýšlel Larssen o tom, jak důležitý byl objev ohně. Nejenže pomáhal neandrtalcům udržet v jejich jeskyni teplo, ale taky je osvětloval. Člověk s pochodní se mohl klidně vydat ven i o půlnoci s vědomím, že včas zahlédne veškerá případná nebezpečí. Vynález elektřiny pak prakticky zahnal noc do vyhnanství. Teď se ale ukázalo, že pradávné obavy nejsou zcela zaniklé, jenom dřímaly hluboko pod povrchem, aby se mohly vynořit hned jak pohasne vláda drahocenného světla.

Energicky zavrtěl hlavou. Nejlepší způsob, který dokázal vymyslet na zaplazení nočních chmur, bylo prostě je zaspát. Spánek byl taky odpradáвна jedinou obranou světlomilných zvířat před nocí — prostě se schumľali do klubíčka a tak zůstali pěkně potichu, takže je žádné nebezpečí nemohlo vyčmuchat. Opatrně se natáhl na tvrdou lavici. Tohle tedy nebude snadné.

Po docela dlouhé chvíli strávené vrtěním, otáčením a posouváním — jednou se mu dokonce málem podařilo spadnout na zem — se mu konečně povedlo usnout. Když se probudil, málem se znovu zřítíl z lavice, než si uvědomil, kde vlastně leží. Podíval se na zápěstí. Podsvícený ciferník jeho hodinek mu prozradil, že je teprve půl druhé.

Prostorná loď kostela byla naplněna absolutní temnotou. Nedalo se ale říct, že by tam panovalo naprosté ticho. Několik vteřin mu trvalo, než dokázal rozpoznat a zařadit zvuky, které k němu doléhaly tichem z prostoru o několik řad dále.

Když si byl jist, docela se divil, že jeho uši nežhnou jasněji než ručičky hodinek. Tohle by přece nikdo neměl dělat v kostele!

Už se chystal posadit se a pořádně se podívat, kdo se to opovažuje souložit na kostelní lavici, ale pak se zarazil ještě dřív, než se stačil převalit na bok. Zprvė mu došlo, že je všude příliš tma, než aby mohl něco zahlédnout. Pak ho taky napadlo, že mu do toho nejspíš vůbec nic není. Jeho prvotní šok vyplul na povrch ze samého jádra jeho středozápadní luteránské výchovy. Když se nad tím ale chvilku zamyslel, uvědomil si, jak dlouho už tu tihle lidé musí být zavřeni pod zámekem a že vlastně ani nemají možnost se uchýlit někam do ústraní, když se chtějí milovat. Tak zůstal klidně ležet.

Jenže spánek už se nevrátil. Tichý šepot, vzdychání a lichotky, dokonce ani občasné vrzání staré lavice, by ho normálně nedokázaly udržet vzhůru. A vlastně tomu tak bylo i teď, nešlo totiž o ony zvuky samotné. Jenže když tak k němu doléhaly a on je chtěl nechtěl musel poslouchat, najednou mu na mysli vytanula myšlenka, jak už to je vlastně dlouho, co naposledy spal s Barbarou.

Během své strastiplné a vyčerpávající cesty tam a zpět napříč východní částí Spojených států se ani nepodíval na nějakou jinou ženu. Poněkud zaraženě si uvědomil, že několik hodin strávených každý den šlapáním skrze závěje zcela spolehlivě dokázalo otupit veškeré ostatní fyzické nároky. Kromě toho byla pořád strašná zima. Kdyby mu ale Sal nebo kterákoliv jiná z místních žen pošeptala patřičný návrh, věděl dobře, že by stáhnul kalhoty bez sebemenšího zaváhání. Vzápětí ho napadlo, jak si asi Barbara vede v podobných záležitostech. Byl pryč už notně dlouho, mnohem déle, než se sám domníval, když před časem vyrážel ve svém bývalém a nyní postrádaném Plymouthu. Třeba si myslí, že je mrtvý. (Když už se tak k tomu dostal, ona taky může být mrtvá, ale jeho mysl okamžitě zavrhovala sebemenší náznaky takových myšlenek).

Nikdy by ho nenapadlo, že se bude muset vážně zaobírat myšlenkou, jestli mu dokáže zůstat věrná. Jenže ho taky nikdy nenapadlo, že bude nucen zapochybovat o své vlastní věrnosti. Uprostřed noci na studené a tvrdé lavici, to nebyla právě nejvhodnější chvíle na takové myšlenky. Jenže to mu nijak nebránilo v tom se jimi zaobírat.

Nadlouho mu ale dokázaly zabránit v tom, aby ještě znovu usnul.

„Takže,“ pronesl Zolraag. Mojše Russie dobře věděl, že to slovo bylo protaženo do nepříjemného zasyčení zejména silným přízvukem vetřelce, ale ani toto vědomí v něm nedokázalo potlačit silný pocit hrozby. Guvernér vzápětí pokračoval v řeči: „Takže, Herr Russie, vy už tedy pro nás nadále nebudete hovořit do rozhlasu? Tohle je tedy důsledek vaší — jakže je to Deutsche slovo? — vděčnosti, co?“

„Ano, vděčnost je správný výraz, Vaše Excellence.“ souhlasil Russie s povzdechem. Věděl od začátku, že tento den musí jednou přijít. No a teď je skutečně tady a on se s tím musí vypořádat. „Excellence, ve Varšavě není jediný Žid, který by nebyl Rase vděčný za to, že nás zachránila před Němci. Kdybyste nepřišli v ten pravý okamžik, možná by ve Varšavě nezůstal naživu žádný Žid. A přesně to už jsem v rozhlase opakovaně vyzdvihoval jako vaši zásluhu. A to jsem ochoten zopakovat.“

Ještěři mu ukázali vyhlazovací tábor v Treblince. Pak ho ještě vzali na prohlídku do mnohem většího tábora v Osvětimi — Němci ji nazývali Auschwitz — který byl právě uveden do provozu, když se tu objevili. Obě tato místa svou hrůzností překonávala vše, co jeho obrazotvornost dokázala vykreslit v nejhorších nočních mřích. Pogromy, nenávisťné opovrhování — to byly obvyklé metody v jejich antisemitském postoji. Ale továrny na vraždění... zvedal se mu žaludek, kdykoliv na to pomyslel.

Zolraag přerušil jeho přemítání: „Jestliže jste nám vděčný, pak očekáváme, že nám to prokážete nějakým pro nás užitečným způsobem.“

„Myslel jsem, že jsem vaším přítelem, ne vaším otrokem,“ odpověděl mu Russie. „Jestliže jediné, co po mě požadujete, je opakovat nahlas vaše slova, pak byste si raději mohli opatřit papouška. Určitě ve Varšavě alespoň jeden nebo dva přežili.“

Jeho vzdorná odpověď mohla být ještě mnohem impozantnější, i pro jeho vnitřní pocit, kdyby nemusel vzápětí svou

větu opakovat a vysvětlit Zolraagovi, co je to papoušek. Ještěřimu guvernérovi to chvíli trvalo, než celý návrh pochopil. „Takže nějaké takové zvíře by dokázalo naše poselství sdělovat vaším jazykem? Vážně by to tak šlo udělat?“ Jeho slova zněla značně překvapeně. Třeba u nich Doma nebyla žádná zvířata, která by se dokázala naučit mluvit. Taký se zdálo, že ho celý nápad úplně uchvátil. „A vy Tosevané byste takovému zvířeti naslouchali?“ Russie byl v silném pokušení mu říci ano: jen pěkně Ještěry nechat, aby ze sebe udělali šašky. Jenže vzápětí se sebezapřením došel k závěru, že bude muset místo toho říct pravdu. Alespoň tolik dlužil těm, kdo pomohli zachránit jeho národ. „Excelence, lidské bytosti by sice papouška poslouchaly, ale jenom pro pobavení, nikdy by ho nemohli brát vážně.“

„Aha.“ Zolraag byl zjevně zklaman, což se dalo poznat jak z tónu jeho hlasu, tak z celého jeho vzezření. Jeho kancelář byla sice podle Russieho vytopena až nepříjemně mnoho, přesto měl ale na sobě teplé zimní oblečení. Řekl: „Víte dobře, že se nám už podařilo opravit vysílací studio, které bylo poškozeno nájezdem Deutsche útočníků.“

„Ano.“ Russie taky věděl, že původcem škod byli židovští bojovníci, ne nacisté. Byl velice rád, že se Ještěřům nepodařilo na tohle přijít.

Zolraag ale pokračoval: „A víte taky, že už jste zdrav a v dobré kondici.“

„Ano,“ nezbylo Mojšemu než se opakovat. Najednou mu guvernér připomínal rabína, který mu předkládá úkol pro vyložení pasáže z Talmudu: tohle bylo tak, a tohle bylo tak, a tedy... Vůbec se mu nelíbilo ono tedy, které nevyhnutelně viděl před sebou. Raději ho předešel: „Nepůjdu do rozhlasu s tím, že bych tam měl poděkovat Rase za zničení Washingtonu.“

Tato neodvolatelná slova, která se tak dlouho úspěšně vyhýbal použít, byla tedy konečně vyřčena nahlas. Ačkoliv mu bylo v přetopené místnosti horko, v žaludku jako by měl najednou obrovskou kostku ledu. Byl vlastně od začátku zcela vydán na milost Ještěřům, tak jako byl předtím on i všichni Židé ve Varšavě vydán na milost Němcům. Jediné nenápadné guvernérovo gesto stačilo a z Rivky by se rázem stala vdova.

Zolraag žádné takové gesto ale neudělal — alespoň prozatím. Místo toho k němu promluvil: „Nerozumím tomu, proč vám to dělá takové potíže. Vždyť jste rozhodně nijak neprotestoval proti naprosto stejnému bombardování Berlína, které nám znatelně pomohlo získat kontrolu nad městem od Deutsche. Jak se tyhle dvě události vzájemně liší?“

Bylo to přece tak zřejmé — ovšem nikoliv pro Ještěry. Když se na to člověk díval zcela nezúčastněně, rozdíl se nedal tak snadno pochytit. Kolik z Němců, usmažených v Berlíně, bylo žen, dětí, starých lidí, tedy lidí, kteří nenáviděli všechno to, co ztělesňoval režim usazený právě tam? Mnoho tisíc, bezpochyby. Jejich nezasloužená smrt byla stejně odporná jako všechno to, co postihlo Washington.

Jenomže právě onen režim byl tak monstrózní a zrůdný, že nikdo — tím méně Mojše Russie — se na situaci nedokázal dívat nezúčastněně. Řekl tedy: „Víte přece dobře o všech těch věcech, které Němci prováděli. Oni chtěli zotročit nebo zabít všechny své sousedy.“ Přesně jako teď vy Ještěři, napadlo ho. Jenže říci to nahlas by bylo zcela zřejmě velice nešťastné. Místo toho pokračoval: „Spojené státy byly naproti tomu vždycky zemí, kde lidé měli mnohem větší svobodu než kdekoli jinde.“

„Co je to zač tahle svoboda?“ zeptal se Zolraag. „Proč si jí ceníte tak vysoko?“

Russiemu v tu chvíli proběhl hlavou citát který nepocházel od něj, ale z biblického textu: A Pilát si položil otázku Co je vlastně pravda? Narozdíl od Římana se ale zdálo, že Zolraag očekává skutečnou odpověď. Russie ho ovšem kvůli tomu litoval snad ještě víc. Měl silné podezření, že bude vysvětlovat podstatu hudby hluchému.

To ale bylo jedno, musel se o to alespoň pokusit. „Když jsme svobodní, můžeme si myslet co chceme, věřit v co chceme, i dělat to co chceme, dokud naše jednání nějak nepoškozuje nikoho z našich bližních.“

„Tohle všechno by vám ale bylo dovoleno pod dobrodiním vlády Rasy.“ Ne, Zolraag skutečně žádnou hudbu neslyšel.

„Jenže my jsme se nechtěli — tedy vlastně nechceme — dobrovolně poddat vůli Rasy, ať už je pro nás dobrá nebo ne,“ opravil ho Russie. „Další částí svobody totiž je, že si můžeme vybírat své vlastní vůdce, vlastní pravidla, ne že nám jsou diktována někým shora.“

„Když ale můžete požívat těch ostatních svobod, proč by vám právě na téhle mělo tak záležet?“ Zdálo se, že Zolraag je úplně mimo. Ačkoliv on i Mojše oba používali stejnou směsici ještěřích a lidských výrazů, rozhodně tedy nehovořili stejným jazykem.

„Když si nemůžeme sami zvolit vůdce do svého čela, máme ony ostatní svobody vlastně jenom zprostředkovaně, ne protože by nám byly skutečně připsány,“ vysvětloval Russie. „My Židé, my už máme bohaté zkušenosti s tím, když rázem přijdeme o všechny svobody podle libovůle vládce.“

„Pořád jste mi ale ještě neodpověděl na mou původní otázku,“ upozornil ho zarputile ještěři guvernér. „Jak můžete podporovat naše vybombardování Berlína, zatímco litujete zničení Washingtonu?“

„Protože, Excellence, ze všech zemí na naší planetě bylo v Německu nejméně svobody jakéhokoliv druhu a když jste přišli, snažilo se připravit své sousedy o jejich. Proto tedy většina zemí — vy byste asi řekli říše, ačkoliv o většině z nich to neplatí — se spojila v obranu proti němu. A Spojené státy, ty na druhou stranu poskytují svým obyvatelům podstatně větší svobodu jednání než jinde. Když jste zasáhli Berlín, vlastně jste pomáhali svobodě. Když jste ale zničili Washington, zasadili jste jí těžkou ránu.“ Russie rozhodil rukama. „Pochopil jste, co jsem se vám snažil naznačit, Excellence?“

Zolraag ze sebe vyrazil zvuk, jako když netěsnící samovar pomalu přichází do varu. „Vzhledem k tomu, že vy, Tosevané, nejste schopni se ani zdaleka přiblížit nějaké shodě v politických otázkách, těžko se dá očekávat že bych mohl pochopit vaše nepochopitelné vztahy. Kromě toho, neřikal mi náhodou někdo, že si tihle Deutsche zvolili svého — jak se to jen jmenuje? — svého Hitlera právě tímto nesmyslným způsobem, který vy tak opěvujete? Jak dokážete tohle srovnat se svým chvalozpěvem na svobodu?“

„Excelence, to skutečně nemohu.“ Russie se jenom díval do země. Kéž by se tak Ještěři nikdy nedověděli, jak se Hitler kdysi dostal k moci. „Rozhodně nechci tvrdit, že kterýkoliv systém vlády může trvale fungovat bez chyby. Jenom říkám, že ve svobodné zemi bude pravděpodobně více lidí spokojeno a méně lidem bude ublíženo, než v jakémkoliv jiném systému.“

„Tak to není,“ odporoval mu Zolraag. „Pod nadvládou Říše jak Rasa, tak ostatní podrobené národy jenom vzkvétají už po celá dlouhá tisíciletí. A nikdy je ani nenapadlo se starat o volbu svého vůdce nebo o ostatní nesmysly, o nichž tady blábolíte.“

„K tomuhle můžu říct jenom dvě věci,“ bránil se Mojše. „Zprvu, že jste se dosud nepokoušeli vládnout lidským bytostem.“

„K tomu mohu jenom dodat, alespoň na základě krátké zkušenosti, že jsem za to srdečně vděčný.“ vpadl mu do řeči Zolraag.

„Celé lidstvo by nepochybně také bylo rádo, kdyby to tak zůstalo i nadále,“ vyjelo z Russieho. Nijak ale tuhle myšlenku dále nerozvíjel. Jak už dříve připustil, kdyby nebylo příchodu Ještěřů a jejich zásahu, oni i jeho národ by už patrně byli vyhlazeni.

Zkusil tedy hovor nasměrovat jinam. „A co by si vaše podrobené národy myslely o tom, co jsi mi tu právě řekl?“

„Souhlasily by se mnou. o tom jsem přesvědčen.“ odpověděl Zolraag. „Jen těžko mohou totiž popřít, že se jim pod naším vedením vede podstatně lépe než za oněch barbarských časů, které byste vy patrně nazval svobodou.“

„Jestliže vás mají tak rádi, proč jste tedy sem na Zemi nevzali s sebou žádného z nich?“ Russie se ze všech sil snažil zaonačit to tak, aby guvernér vypadal jako lhář. Vždyť Němci přece dokázali bez potíží sestavit zabezpečovací jednotky z příslušníků národů, které předtím pokořili. Jestliže Ještěři dokázali to samé, proč tedy svoje poddané nevyužili při dobývání, nebo alespoň hlídání téhle planety?

Ale Zolraag mu odpověděl: „Vojáci a administrativní pracovníci Říše pocházejí jedině z řad Rasy. To je dáno částečně tradicí, která se táhne z pradávných dob, kdy Rasa byla jediným národem v Říši...ale vy Tosevané vlastně na tradice nedbáte.“

Russie chtěl proti tomuto postoji protestovat, vždyť on sám byl přece součástí národa, jehož tradice se táhla více než tři tisíce let zpátky. Vzápětí mu ale došlo, že pro Zolraaga bylo tři tisíce let stejně vzdáleno jako loňské léto — ani to nestálo za zmínku, když on mluvil o vzdálené době.

Ještěři guvernér tedy mohl pokračovat: „A nebudu ani zastírat, že dalším závažným důvodem je samozřejmě zabezpečení zákonů Rasy. Měl byste se vlastně cítit poctěn tím, že je vám dovoleno pomáhat v našem úsilí zklidnit situaci na Tosevu 3. Takového privilegia by se jistě nedostalo ani Halessánci, ani nikomu z Rabotevanů, o tom vás mohu ujistit. Zároveň ovšem platí, že příslušníci podřízených ras mohou svobodně dosáhnout úspěšné kariéry v jiných oblastech, které nezasahují do otázek vládnutí a bezpečnosti Říše.“

„Je zcela jasně vidět, že slovo svobodně nepoužíváme ve stejném významu.“ prohlásil Russie. „Kdybych pro vás nebyl užitečný, jsem si jist, že by mi toto privilegium nikdy nebylo poskytnuto.“ Do poslední části vložil veškerou ironii, jaké byl schopen. Zolraag mu přece zcela jasně vysvětlil, že jestliže se Ještěřům podaří Zemi přivést do řad Říše, postavení lidí bude zredukováno na nošení vody a štipání dříví. Už nikdy nebudou moci zasahovat do vlastního osudu.

Zolraag klidně přisvědčil. „Nepochybně máte pravdu, Herr Russie. Radím vám dobře, mějte to neustále na paměti. Snažte se této příležitosti, kterou vám poskytujeme, využít co nejvíce a přestaňte už konečně se svými bláznivými stížnostmi na naše vládnutí.“ Zkoušet proti němu použít ironii bylo stejně bezcenné jako německá protitanková děla v boji s ještěřími obrněnci.

Russie řekl: „Nemohu udělat to, co po mě žádáte, a to nejen kvůli zachování vlastní sebeúcty. Žádný člověk, který by mě slyšel vás vychalovat za zničení Washingtonu, by už nikdy nedokázal brát moje slova vážně.“

„Až do tohoto okamžiku jste pro nás byl skutečně užitečný, takže jsem vám poskytl dostatek příležitostí ještě změnit názor. Dokonce je pravděpodobné, že jsem vám dal více času, než jsem měl. Teď už ale nemáte možnost couvnout. Chápete, co vám tím chci říct?“

„Ano. Dělejte si se mnou co chcete. Nemohu říkat to, co po mně žádáte.“ Russie si olíznul oschlé rty. Stejně jako když v ghetu ještě vládli nacisté, i teď Russie doufal, že dokáže zvládnout trest uštědřený mu Ještěři, ať už to bude cokoli.

Zolraag ho ale překvapil a řekl: „My vám nic neuděláme, Herr Russie. Ukázalo se, že na této planetě je přímé zastrašování méně účinné, než bychom si představovali.“ Russie na něj zíral a nemohl věřit svým uším. Guvernér ovšem ještě nedomluvil: „Naše výzkumy navrhuji odlišnou taktiku, která by mohla být účinnější. Jak už jsem řekl, za vaše tvrdohlavé odmítání nebudete vy osobně nijak potrestán. Místo toho ale bude našimi represáliemi trpět žena, se kterou se páříte, a vaše mláďata. Doufám, že by to mohlo poněkud změnit vaše nahlížení na celý problém.“

Mojše na něj upřeně hleděl ani na tak nedůvěřivě jako spíš v zoufalém zklamání. „A to jsem se domníval, že jsem pomohl vyhnat nacisty z Varšavy,“ hlesl nakonec.

„Deutsche jsou skutečně jednou provždy vyhnáni z tohoto města, a máte na tom také svůj podíl,“ ujistil ho Zolraag, kterému zcela unikl význam oné krátké věty. „Proto také požadujeme i nadále vaši spolupráci při přesvědčování ostatních Tosevanů o oprávněnosti našeho úsilí.“

Guvernér tohle všechno říkal bez zjevného náznaku ironie.

Russie dospěl k závěru, že tam nejspíš ani žádnou postřehnout nemohl. Ale i zatracený nacist by si možná rozmyslel vyhrožovat jeho ženě a dítěti a potom jedním dechem prohlašovat, že vlastně usiluje o spravedlivou věc. Vetřelec, pomyslel si Russie. Až v tomto okamžiku byl skutečně dotlačen k tomu, že plně pochopil význam onoho slova.

Zprvu chtěl Zolraaga upozornit na zcela zřejmá pochybení v jeho argumentaci, jako kdyby byl nějaký rabin, který opravuje svého mladého ješivu. Během prvních dnů po příchodu Ještěřů se skutečně o něco takového mohl pokoušet. Od té chvíle se ale postupně, krůček za krůčkem, musel naučit rozpoznat rozdíly — a teď mohla jeho horkokrevnost

ohrozit nejen jeho, ale i Rivku a malého Reuvena. Musel pěkně polehoučku.

„Pochopte, že mi nedáváte právě snadný výběr,“ řekl.

„K tomuto kroku mě donutil pouze nedostatek ochoty ke spolupráci z vaší strany,“ odpověděl na to Zolraag.

„Vždyť vy po mně žádáte, abych zradil většinu z toho, v co jsem až dosud tak pevně věřil,“ bránil se Russie. Tohle byla nejčistší pravda. Snažil se, aby jeho hlas zněl co nejzkroutěněji. „Dejte mi prosím pár dní, abych si mohl rozmyslet, co mám v této situaci dělat.“ Tentokrát určitě nebude stačit jenom se hodit marod. To mu bylo jasné už teď.

„Vždyť po vás nechci nic víc, než jenom abyste s námi i nadále spolupracoval na prosazování našich záměrů tak, jako jste činil dosud.“ Právě tak, jako byl Mojše čím dál opatrnější v tom, co říkal nahlas Zolraagovi, i Zolraag byl čím dál podezíravější ohledně toho, co slyšel od Russieho. „Proč potřebujete čas na nějaké rozmyšlení?“ Guvernér vzápětí ve vlastní řeči promluvil k malému přístroji, který měl položen na psacím stole před sebou. Nebyl to telefon, ale stejně to dokázalo odpovědět. Někdy měl Mojše pocit, že to za Zolraaga dokonce i myslí. Ještě se ovšem znovu ujal slova: „Naše výzkumy naznačují, že hrozba tosevanské rodině je prakticky nejspolehlivějším způsobem, jak si zajistit její poslušnost.“

To, jak tuhle větu pronesl, nějak Russieho přimělo nad touto výpovědí více přemýšlet. „Cožpak to samé neplatí u Rasy?“ zeptal se a částečně doufal, že tak odvede Zolraagovu pozornost a on se přestane vyptávat, proč chce Mojše tolik času na rozmyšlenou.

Jeho lest zabrala, alespoň na chvíli. Guvernér ze sebe vyrazil velice lidsky znějící opovrhlivé odfrknutí. Jeho tlamu se pobaveně otevřela. „To těžko, Herr Russie. U našeho druhu jsou svazky tvořeny pouze pro období páření, kdy jsme přitahováni k samičkám pachy, které vydávají. Samičky porodí a poté vychovávají naše mladé — to je jejich životní role — ale my neznáme stejně trvalé rodiny tak, jako jsou tady u vás Tosevanů. Jak bychom také mohli, když vlastně rodičovství není nikdy moc jisté?“

Takže Ještěři jsou vlastně všichni parchanti, a to takřka doslovně. Mojsemu se tahle myšlenka zdála velice zábavná, obzvláště kvůli tomu, čím ho nyní hodlal vláčet Zolraag. Ještě se odvážil zeptat: „A takhle to platí i o vašem Císaři?“ Zolraag při zmínce o svém vladaři okamžitě sklopil zrak k zemi. „Samozřejmě, že ne, ty pošetilý Tosevane,“ pokáral ho. „Císař má samičky, které jsou určeny jen pro něj, takže je zajištěno pokračování rodu. Tak tomu bylo po tisíce generací nebo i déle. A tak tomu bude vždycky.“

Takže harém, pomyslel si okamžitě Russie. Tohle zjištění v něm patrně mělo vyvolat ještě větší opovržení Ještěry, ale nějak se tento pocit nedostavil. Zolraag hovořil o svém Císaři se stejnou úctou, jakou by každý Žid projevoval svému Bohu. Tisíce generací. Když měl za sebou takovou dlouhou minulost, o kterou se mohl opřít, nebylo divu, že Zolraag budoucnost vnímal pouze jako přirozené pokračování toho, co už tu dávno bylo.

Guvernér se ale naneštěstí vzpamatoval a vrátil se k oné neblahé otázce, kterou mu položil už předtím: „Když vaši rodinu hodlám brát jako pojistku vaší poslušnosti, jak můžete vůbec ještě váhat? Zdá se mi, že to zcela odporujeme závěrům, ke kterým došly naše výzkumy na toto téma.“

Jaký to byl asi výzkum? Tato otázka na okamžik bleskla Russiemu hlavou. Vlastně to ale vůbec nechtěl vědět. Za tím nenápadným slovem se totiž s vysokou pravděpodobností skrývalo tolik strádání a utrpení, že by o něm nedokázal klidně přemýšlet. Tím, že si s lidmi dělali co chtěli, aniž by se jakkoliv zabývali možnými důsledky svého jednání, vlastně se ani moc neodlišovali od nacistů. Jenže pro ně byla celá lidská rasa totéž čím byli Židé pro Němce.

Tohle jsem si měl uvědomit dříve, zalitoval Russie. Přesto se ale nemohl obviňovat z toho, co až dosud udělal. Jeho národ tehdy přece pomalu zmrákal a on jej pomohl svými činy zachránit. Jenže, jak se to stává až příliš často, ono krátkodobé řešení se ukázalo být jenom součástí složitějšího dlouhodobého problému.

„Odpovězte mi, prosím, Herr Russie,“ naléhal na něj příkře Zolraag.

„Jak vám ale mám odpovědět hned teď?“ prosil ho zoufale Russie. „Dáváte mi na výběr mezi dvěma nepřijatelnými možnostmi. Musím mít čas si to promyslet.“

„Dám vám tedy jeden den na rozmyšlenou,“ prohlásil nakonec guvernér tak, jako že mu poskytuje obrovskou milost.

„Potom už s vámi nebudu mít tolik trpělivosti a nestrpím takovouto zdržovací taktiku.“

„Ano, Vaše Excellence. Děkuji vám, Vaše Excellence.“ Russie hleděl co nejdříve zmizet ze Zolraagovy pracovny, dříve, než dostane nějaký skvělý nápad jako třeba přilepit mu na paty dvojici strážných. Ať už jej napadaly jakkoliv nepřijemná srovnání, nedalo se přehlédnout, že tihle vetřelci byli podstatně méně schopní okupanti než byli předtím Němci.

Co teď ale budu dělat? běželo mu hlavou zatímco znovu vyrazil do venkovního chladu. Jestliže budu Ještěry vychvalovat za zničení Washingtonu, vysloužím si nejspíš kulku nějakého vraha. Ale když ne,...

Napadlo ho, že se raději zabije a unikne tak nadobro Zolraagovým nepřijatelným požadavkům. To by nejspíš zachránilo jeho ženu a syna. Jenže jemu se nechtělo zemřít. Přežil už příliš mnoho, než aby teď svůj život takhle zahodil. Jestliže najde nějakou jinou otevřenou cestu, vydá se po ní.

Nijak ho nepřekvapilo, že jej jeho nohy zcela automaticky nesou k hlavnímu velitelství Mordechaje Anielewicze.

Jestliže mu někdo mohl pomoci, pak tím jediným člověkem byl právě tenhle židovský bojovník. Potíž ale byla, že si vůbec nebyl jist, jestli mu ještě někdo může pomoci.

Když se přiblížil, strážé postavené před hlavním vchodem jej spatřili a jestliže nesalutovali, pak alespoň zpozorněli. Neměl žádné potíže s tím dostat se až k Anielewiczovi. Bojovník se na něj jenom krátce podíval a už se zajímal: „Co ti ten Ještěr řekl, že s tebou hodlá provést?“

„Se mnou nic, ale hrozí mojí rodině.“ Russie mu v několika větách vyličil celé setkání.

Anielewicz zaklel. „Co kdybychom si vyrazili na procházku, reb Mojše. Mám takový pocit, že mohou odposlouchávat všechno, co si tady povídáme.“

„Dobře.“ Russie se tedy znovu vydal do ulic města. Varšava byla této zimy velice neveselým městem, a to i mimo

hranice bývalého ghetta. Nad městem se těžce vznášel oblak kouře a čmoudu z hnědého uhlí a ohňů živých dřevem a dodával mrakům i napadanému sněhu špinavě nahnědlý nádech. Stromy, které v létě budou zelené a pohledné, teď k obloze vztahovaly své holé větve připomínající Russiemu paži a prsty vyschlého kostlivce. Všude se povalovaly hromady sutin a kolem se rojilo spoustu Poláků a Židů, kteří se snažili vybrat a odnést cokoli užitečného.

„Takže,“ začal najednou Anielewicz rázně. „Co máš v plánu teď udělat?“

„To nevím, to právě vůbec nevím. Očekávali jsme, že se tohle stane, a teď k tomu skutečně došlo. Jenže jsem se domníval, že udeří jenom na mě, že vynechají Rivku a Reuvena.“ Russie se zhoupnul na patách dopředu a dozadu, jako kdyby litoval promarněných příležitostí.

Neviděl Anielewiczovi pořádně do očí. „Učí se docela rychle. Rozhodně nejsou nijak hloupí, jsou jenom dost naivní. No dobře, v podstatě se dá uvažovat asi o tomhle: chceš zmizet ty, nebo chceš nechat zmizet svou rodinu, nebo byste se raději měli vypařit všichni najednou? Už jsem připravil plán pro kteroukoliv z těchto variant, jenom potřebuju vědět, který z nich mám spustit.“

„To, co bych doopravdy chtěl,“ odpověděl mu Russie, „by bylo, aby zmizeli Ještěři.“

„Ha.“ Anielewicz jeho nápad ocenil přesně takovým smíchem, jaký si zasloužil. „Vlk nás chtěl sežrat, tak jsme si zavolali tygra. Tygr nás sice zatím nezačal požírat, ale my jsme pořád jenom z masa, takže to není právě nejpříjemnější soused, co?“

„Soused? Chtěl jsi snad říct pán,“ opravil ho Russie. „A chystá se sežrat mou rodinu, jestliže se mu raději nevrhnu sám do chřtánu.“

„Už jsem se tě jednou ptal, jak chceš něčemu takovému zabránit.“

„Nemohu si dovolit zmizet,“ prohlásil Russie trochu váhavě. Vždyť nic jiného si nepřál víc. „Zolraag by si prostě z našich řad jenom vybral někoho jiného, aby roztruboval nahlas jeho myšlenky. Možná, že se k tomu rozhodne i tak. Ale já tu zatím jsem a v podstatě sloužím jako odstrašující příklad pro kohokoliv, kdo by se takového místa chtěl ujmout — a taky trochu jako znamení hanby Zolraagovi, ačkoliv ten si z náznaku ze strany lidských bytostí mnoho nedělá.

Kdybys ale mohl dostat pryč Rivku s Reuvenem...“

„Myslím, že to zvládnou. Už se mi stejně jakýsi plán rozležel v hlavě.“ Anielewicz se zachmuřil a ještě promýšlel onen tajemný plán, o němž věděl jen on sám. Po chvíli se najednou zeptal: „Tvoje žena umí číst, že ano?“

„No ano, samozřejmě.“

„Dobře. Napiš jí lísteček a na něm jí dej vědět všechno, co potřebuje znát o útěku. Vsadil bych se, že Ještěři dobře vědí i o všem, co se děje u vás v bytě. Kdybych byl na jejich místě, určitě bych si to zařídil.“

Russie se na vůdce židovských bojovníků prudce podíval s výrazem velkého překvapení. Někdy byl Anielewicz až překvapivě upřímný ohledně svého prakticky zaměřeného přemýšlení. Možná, že ho jenom náhoda uchránila od toho stát se členem gestapa. Takové pomyšlení bylo značně skličující. Dokonce ještě o to horší, že v časech, jako byly tyto, Židé prostě takovéhle lidi zoufale potřebovali.

Anielewicz se ovšem ani na chvíli neodmíchl. Pokračoval hned ve vysvětlování: „Nahlas jí jenom navrhní, že byste si všichni tři mohli vyrazit na nákupy na tržiště v Gesijské ulici. Pak se tam vydejte, ale až za pár hodin. Ať si na sebe oblékne stojatou čepici.“

„Co se stane potom?“

Vůdce bojovníků ze sebe vyrazil pohoršené zachrochtání. „Reb Mojše, čím víc toho víš, tím víc toho z tebe může někdo vyrazit. Dokonce i až uvidíš, co provedeme, nebudeš vlastně pořádně vědět všechno — a tak je to pro všechny nejlepší, věř mi.“

„No dobře, Mordechaji.“ Russie se lépe podíval na svého společníka. „Doufám, že se kvůli mně nebudete pouštět do příliš velkého nebezpečí.“

„Život je zkrátka jedna velká loterie — vždyť o tom jsme se během těch několika posledních let důkladně přesvědčili, nemáš ten pocit?“ Anielewicz jenom pokrčil rameny. „Dříve nebo později prohraješ, ale stejně prostě nastanou situace, kdy člověk musí všechno vsadit. Tak běž, udělej to tak jak jsem ti řekl. Jsem rád, že ses rozhodl sám se neuchýlit do úkrytu. Potřebujeme tě. Jsi naše svědomí.“

Mojše se skutečně cítil jako svědomí, jako špatné svědomí, po celou cestu domů do jejich činžáku. Po cestě se na chvíli zastavil, aby mohl v klidu napsat lístek své ženě podle návodu, který mu poradil Anielewicz. Když jej strkal do kapsy kalhot napadlo ho, jestli ho bude muset skutečně použít. Když ale zahrnul za poslední roh, objevila se v jeho zorném poli ještěří hlídka před vchodem do jejich domu. Ještě včera tam nebyla. Pocit viny okamžitě vyprchal. Udělá všechno, co bude třeba, aby zachránil životy své rodiny.

Ještěři si ho pečlivě prohlíželi svýma vypoulenýma očima jak se tak k nim rychle přibližoval. „Ty — Russie?“ zeptal se ho jeden z nich lámanou němčinou.

„Ano,“ odsekl odpověď a bez zastavení pokračoval v chůzi. Už o dva kroky dále mu najednou projela hlavou otázka, jestli jim raději neměl zalhat. Vypadalo to totiž, že Ještěři mají stejné potíže s rozpoznáváním jednotlivých lidí od sebe, jaké měl on s odlišováním Ještěřů. Rozhněvaně dupnul na schod a halasně začal stoupat po schodišti k jejich bytu. Možná, že právě promarnil svoji největší příležitost.

„Co se stalo?“ zajímala se starostlivě Rivka, která se nestačila divit, když vpadl do bytu a prásknul za sebou dveřmi.

„Nic.“ Odpověděl jí jak neklidněji byl v té chvíli schopen, protože si uvědomil, že Zolraagovi poskoci by je mohli odposlouchávat. „Co kdybychom si dnes odpoledne vyrazili i s Reuvenem někam ven na nákupy? Mrkneme se, copak prodávají na Gesijské ulici.“

Jeho žena se na něj překvapeně podívala, jako kdyby najednou docela přišel o rozum. Nejenže byl už odkážíva cokoli kromě náruživého milovníka nákupů, ale navíc jeho rozjařené chování vůbec neodpovídalo způsobu, kterým před chvílí vpadnul do bytu. Než se ho ale stačila na cokoli zeptat, vytáhl z kapsy vzkaz a rychle jí ho podal.

„Co to — ?“ načala otázku, ale vzápětí se odmlčela kvůli jeho naléhavé gestikulaci, která zarazila její výtávání. Oči se jí trochu vyděšeně rozšířily, když si rychle přečetla co jí napsal. Okamžitě se ale ujala své role jako dobře cvičený herec. „Vlastně je to dobrý nápad, někam si vyjdeme,“ souhlasila radostně, ačkoliv během této věty její oči neustále ostražitě těkaly sem a tam po místnosti a pátraly po nějakých ukrytých mikrofonech, před kterými ji varoval. Kdybychom je mohli tak snadno najít, nepředstavovaly by pro nás takovou hrozbu, pomyslel si. Nahlas ale dál rozvíjel plán: „Až půjdeme ven, co kdyby sis vzala tu novou šedou kožešinovou čepici, co sis koupila? Skvěle se hodí k tvým očím.“ Zároveň během řeči zuřivě přitakával hlavou, aby zcela jasně pochopila, že to nezbytně musí udělat.

„No jistě. Vlastně si ji raději nachystám hned teď, abych na ni potom nezapomněla,“ souhlasila a pak ještě přes rameno dodala: „Měl bys mi takové věci říkat častěji.“ Znělo to spíš škádlivě než nějak káravě, ale přesto se v duchu trochu zastyděl.

Ta čepice, pěkně pevně ušitá s klapkami na uši, kdysi patřila nějakému vojákovi Rudé armády. Nebyl to ženský model, ale byla dost teplá a to se dost počítalo ve městě, kde vládla bída a povážlivě se tenčily zásoby paliva. A navíc skutečně podtrhovala její hezké oči.

Trochu se jen tak bavili, aby si ukrátili onen dlouhý čas, o který je požádal Anielewicz. Pak si Rivka zapnula plášť, nabalila do několika přídatných vrstev venkovního oblečení Reuvena — který už povykoval nadšením při představě, že se půjde ven — a pak s Mojšem všichni vyšli z bytu. Jakmile byli venku, hned se začala výtávat: „Tak a teď mi řekni, o co tady doopravdy jde? Proč jdeme — ?“

Zatímco přecházeli ke schodům a poté scházeli dolů, vysvětlil jí všechno to, co jí nezvládnul napsat do onoho krátkého vzkazu. Své vysvětlování zakončil: „Takže vás dva nějakým způsobem dostanou pryč, aby vás Ještěři nemohli zneužívat jako donucovací prostředek.“

„Co s námi ale udělají?“ chtěla po něm vědět. „Kam potom půjdeme?“

„Nemám ani tušení.“ odpověděl. „Mordechaj mi nic nechtěl říct. Možná to ještě sám dost dobře neví, ale raději přenecháme rozhodnutí na lidech, které Ještěři nebudou hned automaticky vyslýchat. Ačkoliv by mě určitě každý rabín nerad slyšel tohle říkat, někdy je zkrátka nevědomost tou nejlepší obranou.“

„Nechci tě opustit,“ odporovala mu. „Není správné utíkat před nebezpečím, když ty v něm budeš zůstat i nadále. Já —“

Než mohla dokončit svoje záporné stanovisko, vpadl jí do řeči: „Tohle je ale ten nejlepší způsob, jak můžeš přispět k mému bezpečí.“ Chtěl jí toho říct ještě víc, ale v té chvíli už byli takřka u východu z činžáku a nemohl si dovolit riskovat, že by ještěří strážé náhodou měly trochu jidiš nebo polsky nebo německy.

Proto tedy klidně kráčeli dál a navenek se chovali tak, jako kdyby se nic zvláštního nedělo. Než se dostali až k tržišti, čtyři Ještěři už viseli za nimi a dva další kráčeli s odstupem před nimi. Protože měli oči vypoulené na mohutných výčnělcích, mohli je i ty dva klidně sledovat, aniž by přitom museli neustále otáčet hlavu přes rameno.

Na Gesijské ulici tak jako obvykle pulzoval čilý obchodní ruch. Pouliční prodáváci hlasitě nabízeli kávu, čaj nebo horkou vodu přímo ze samovarů přichucenou umělým sladidlem, jiní zase řepu na vozících. U velké hromady uhlí držel hlídku chlapík s pistolí v ruce. Další seděl za stolečkem, na který vyskládal náhradní součástky k jízdnímu kolu. Jakási žena měla před sebou rozložené ryby, ulovené ve Visle. Počasí bylo natolik chladné, že ryby mohly klidně vydržet čerstvé až do jara.

Několik stánkářů prodávalo ukořistěné oblečení příslušníků německé nebo ruské armády. Německých věcí bylo na prodej více, ale ruské byly zase za vyšší ceny — Rusové se vyznali v ochraně před zimou. Rivka si svou čepici koupila právě u jednoho z takových stánků. Teď Mojše viděl, jak se kolem nich srocují i Ještěři. Kvůli tomu raději rychle zamířil pryč.

„Kam to vlastně jdeme?“ zeptala se ho Rivka, když takhle najednou změnil směr.

„To přesně nevím,“ odpověděl po pravdě. „Prostě se jenom tak budeme procházet kolem a podíváme se, co je tady k vidění.“ Procházet se tak, aby nás Anielewiczovi lidé mohli spatřit, pomyslel si.

Jakoby v oparu nějakého vzdáleného snu vzpomínal na dobu před válkou, kdy mohl vstoupit kamkoliv ke krejčímu nebo zelináři nebo řezníkovi ve Varšavě, našel to co potřeboval a mohl si být jist, že má dost zlotých, aby si to koupil. Ve srovnání s těmi spokojenými časy byl trh v Gesijské ulici ztělesněním bída. Když to ovšem srovnával s tím, co mohl nabídnout trh v ghettu, když ještě ve Varšavě vládli nacisté, připomínalo to bohatství kapitalistů z Wall Street pokuřujících doutníky.

Lidé tu neustále proudili všemi směry, nakupovali anebo směňovali za něco jiného, třeba knihy za chleba, známky za maso, vodu za trochu zeleniny. Ještěři, kteří sledovali Russieho a jeho rodinu, se museli stáhnout blíže k nim, aby měli jistotu, že jim jejich kořist nezmizí v davu. I tak měli ovšem dost co dělat, protože nemohli dost dobře přehlédnout přes nebo mezi lidi, kteří se neustále míchali mezi ně a Russieovy.

Mojše najednou zjistil, že je uprostřed velké skupiny vysokých chlapíků. S vypětím veškeré vůle se přinutil tvářit se, jako by se nic nedělo — mnozí z nich pocházeli z řad bojovníků Mordechaje Anielewicze. Ať už se mělo stát cokoliv, stane se to právě teď.

Jeden z Anielewiczových chlapů se sehnul a pošeptal cosi Rivce do ucha. Ta jenom přitakala, pevně stiskla Mojšeho ruku a pak ji rychle pustila. Slyšel, jak tiše říká: „Pojď, Reuvene.“ Několik mohutných chlapů se natlačilo mezi něj a jeho ženu se synkem. Odvrátil pohled, kousal se do rtu a snažil se potlačit slzy.

O pár vteřin později jeho ruku opět sevřela cizí dlaň. Bleskurychle se otočil, částečně vylekán, že něco selhalo, a na druhou stranu měl zase radost, že přece jenom nebude oddělen od Rivky a Reuvena. Jenže mladá žena, která svoje prsty zapletla mezi jeho, nebyla jeho ženou, ačkoliv to byla šedooká bruneta se světlou pletí a na hlavě měla Rivčinu čepici. Ani chlapec stojící vedle ní nebyl jeho syn.

„Ještě pár minut se budeme procházet tady po tržišti a pak se vrátíme do tvého bytu,“ řekla mu tiše.

Russie přitakal. Tahle dvojnice měla na sobě kabát hodně podobný tomu, co nosila Rivka, a čepice byla dokonce její. Měl pocit, že by tahle léčka neoklamala dejme tomu muže z SS, ale pro Ještěry byl jeden člověk jako druhý. Možná, že Rivku rozpoznávali podle její čepice spíše než podle rysů obličeje — na což zjevně vsadil i Anielewicz.

Russie měl v první chvíli sto chutí se povytáhnout a rozhlédnout se, kam bojovníci odvádějí jeho rodinu. Tohle nutkání se mu naštěstí podařilo překonat. Pak si najednou s hrůzou uvědomil, že se tady drží za ruku se ženou, která není jeho manželkou. Ruka mu od ní odskočila, jako by se najednou rozžhavila do rada. Ještě více by ho ponižilo, kdyby se mu za tohle začala smát. K jeho úlevě jenom soucitně s pochopením přitakala.

Jeho úleva ovšem netrvala dlouho. „Nemohli bychom už odejít?“ ozval se najednou. „Nejde totiž jenom o Ještěry a nemyslete si, že vám nejsem vděčný, ale lidé nás takhle spolu uvidí a začnou přemýšlet, co to u všech všudy děláme. Nebo ještě hůř, oni nebudou přemýšlet — budou si myslet že to vědí.“

„Ano, to je skutečně jedna z věcí, které by nám mohly přidělat potíže,“ souhlasila ta žena stejně klidně, jako kdyby sama byla jedním z neohrožených Anielewiczových bojovníků s puškami. „Jenže tohle byl nejlepší způsob jak tu výměnu zvládnout během krátkého okamžiku, na který jsme dokázali přijít.“

My? podivil se Russie. Takže ona je skutečně bojovnicí, ačkoliv právě nemá v ruce zbraň. Stejně tak ten chlapec. Řekl tedy: „Jak se jmenujete? Jak vám můžu dostatečně poděkovat, když vlastně ani nevím, kdo jste?“

Usmála se na něj. „Já jsem Lea. A tohle je David.“

„Ahoj, Davide,“ pozdravil ho Russie. David přitakal v odpověď, stejně vážně jako kterýkoliv dospělý. Mojše se náhle cítil provinile, že využívá dítě pro svoji vlastní záchranu.

Drobná žena s prošeďivělými vlasy si prorazila cestu skrz hradbu bojovníků, která stála mezi ním a jí. „Reb Mojše, potřebuji se tě zeptat —“ začala. Její slova ale jako kdyby utál, když si uvědomila, že Lea není Rivka. Okamžitě odstoupila stranou s očima doširoka rozevřenými a vyděšenými, jako kdyby Russiemu vyrašila na krku druhá hlava. „Tak to už by asi stačilo,“ zamumlala Lea. „Máš pravdu, reb Mojše: raději bychom už měli jít. Je mi líto, že ti tady takhle ničím tvou skvělou pověst.“

„Jestliže si mám vybrat mezi svojí reputací a vlastní rodinou, pak vím velice dobře, co je pro mě důležitější,“ odpověděl Russie pevně a ještě dodal: „A navíc, podle toho, jak se tady všechno prodebatuje, nebude to dlouho trvat a všichni kolem budou vědět, proč tady hrajeme takové divadýlko.“ Snažil se utěšit Leu, ale zároveň tím uklidňoval sám sebe, protože dobře věděl, že má nejspíš pravdu.

Pro tuto chvíli si ale mohl být jist, že zatím se bude šířit zejména zpráva o jeho skandálním chování. Než se lidé stačili začít hromadit kolem a ukazovat si na ně prsty, raději spolu s Leou a Davidem opustili tržiště a vydali se zpátky k jeho domovu, ne příliš pomalu a zase ne podezřele rychle. Ještěři hlídky, které se pohybovaly zároveň vpředu i vzadu, pro něj byly v jistém smyslu požehnáním. Díky nim se totiž skoro nikdo neodvážil příliš přiblížit a odhalit jejich maškarádu. Russieho svědomí se opět hlasitě ozvalo, když se konečně dostali domů a on za sebou zavřel dveře bytu. Přivést si sem ženu — mladou, přitažlivou ženu...ostudné bylo to nejmínější slovo, které mu přišlo na mysl. Ale Lea i nadále zůstala naprosto prozaická. Sundala si z hlavy kožešinovou čepici a pak mu ji s úsměvem podala, aniž by cokoli řekla. Určitě ji museli varovat, že by je Ještěři mohli odposlouchávat. Ukázala na čepici, potom na sebe a pokrčila rameny. Jako kdyby se chtěla zeptat, jak by si někdo, byť to byl Ještěr, mohl myslet, že je Rivka, když nemá oni čepici na hlavě. Pak klidně vyšla ze dveří a byla pryč.

Jednoduchost, s jakou mohla zmizet ze střeženého prostoru, úplně vyrazila Mojšemu dech. Ještěři nepostavili hlídky hned u dveří jeho bytu, pouze k hlavnímu vchodu do domu. Možná nechtěli vypadat, jako že ho zastrašují, což ovšem ve skutečnosti právě dělali. Anebo možná byli jenom hodně naivní, jak to říkal Anielewicz, a nedokázali domyslet, jak lidské bytosti umí být mazané. Ať už byla pravda jakákoliv, Lea, která se už nemusela vydávat za Rivku, prostě klidně prošla kolem ještěři hlídky a vykročila ke svobodě.

Chlapec David seděl na podlaze a krátkou chvíli si hrál s Reuvenovými hračkami. Pak vstal a postavil se ke dveřím. Mojše mu je otevřel. On opět přitakal s onou zarážející vážností a poté - vyšel ven do haly. Russie za ním zavřel dveře. Teď, když tady zůstal úplně sám, mu celý byt připadal příšerně velký a bolestně opuštěný. Pomalu prošel do ložnice, tam jenom smutně zavrtěl hlavou a rychle zase vyšel ven. Potom vešel do kuchyně a znovu zavrtěl hlavou, tentokrát ovšem ze zcela jiného důvodu — nikdy nebyl žádný kuchař a teď se bude muset nějakou dobu žít sám. Na kuchyňské lince našel kus tmavého chleba a kus tvrdého sýra. Z příborníku vytáhl nůž a připravil si sendvič. Jestliže bude mít chuť na něco náročnějšího než takové polotovary, pak bude nutné, aby mu je připravil někdo jiný.

Ještěři mohli samozřejmě celou záležitost vyřídit tak, že už se o jídlo nebude muset vůbec starat. Snažil se ale na takovou možnost moc nemyslet. Znovu přešel do obývacího pokoje, kde si z knihovny vytáhnul starý lékařský spis o chorobách tlustého střeva. Jeho oči jezdily po papíru tam a zpět, otáčel stránky, ale ve skutečnosti si nezapamatoval nic z toho, co přečetl.

Té noci se mu spalo velice mizerně. Rivčina postel hned vedle jeho a Reuvenův malý pelíšek, to všechno mu neustále připomínalo, že jeho milovaní nejsou s ním. Byl zvyklý, že se v ložnici ozývá lehounké dýchání a občas někdo zachrápe. Ticho, kterým ho jejich nepřítomnost obklopovala, bylo mnohem nepříjemnější než sebevětší lomoz. Připadal si, jako kdyby byl zavinut do tlustého vlněného plátna.

Příštího rána si k snídani dal opět chleba se sýrem. Potom opět jenom tak bezcílně bloumal po bytě jako tělo bez duše a snažil se vymyslet, co má dělat. V tu chvíli něco zacvakalo na vchodové dveře. Byly to ještěři pařáty ťukající v rychlém rytmu bubnování, což vetřelci používali místo klepání.

Russiemu v okamžiku úplně vychlo v ústech. V duchu doufal, že bude mít k dispozici celý den, během kterého hodlal předstírat usilovné rozmyšlení. Ale ne, to mu nedopřejí. Šel a otevřel dveře. K jeho překvapení stál ve společné hale sám Zolraag, jemuž za zády stála celá četa vojáků. „Excelence,“ vypravil ze sebe s obtížemi Russie. „Jsem velice poctěn. Ne — nechcete jít dál?“

„To nebude třeba.“ odpověděl Zolraag. „Položím vám jenom jednu zcela jednoduchou otázku, Herr Russie: půjdete promluvit do rozhlasu, jak to po vás chceme a požadujeme?“

„Ne, Excellence, to neudělám.“ Mojše čekal, že v tom okamžiku se zřítí nebe.

Ještěři guvernér si zachoval profesionální přístup a nadhled: „Pak vás tedy budeme muset přesvědčit.“ Jeho oči sklouzly na jednoho ze strážných. „Tvoji muži ať nyní najdou a odvedou Tosevanovu manželku a jeho mládě.“ Mluvil samozřejmě ve své vlastní řeči, ale Russie mu dokázal obstojně rozumět.

„Stane se, jak poroučíš.“ Strážný — snad to byl důstojník — zasyčel rozkazy na ostatní Ještěři, kteří tam stáli s ním. Jeden z nich namířil svoji pušku na Russieho, který tam stál zcela klidně.

„Vy do toho nebudete nijak zasahovat, Herr Russie,“ upozornil ho Zolraag.

„Nebudu nijak zasahovat,“ souhlasil Mojše.

Někteří strážní zamířili do kuchyně, jiní vstoupili do ložnice. Všichni byli ale během okamžiku zase zpátky. „Ti ostatní Velcí Ošklivci tady nejsou, nadřízený pane, Správce provincie,“ hlásil jeden z nich. Kdyby to byl člověk, byl by Russie řekl, že jeho hlas zněl vystrašeně.

„Cože?“ vyjeli ve stejném okamžiku guvernér i velitel stráže. Oči ještěřiho guvernéra teď Russieho doslova probodávaly pohledem. „Kde jsou?“

„To nevím, Excellence.“ Russie by si býval přál, aby dokázal být tak statečný jako Anielewiczovi bojovníci, kteří alespoň podle vnějšího zdání vyrazili do boje beze strachu. Jestliže na něj byl Zolraag předtím nazlobený, tak teď se doslova rozzuřil dobela — alespoň už si ale nemohl svůj vztek chladit na nevinných. Russie ještě pokračoval: „Jak už váš voják hlásil, nejsou tady.“

„Kam tedy odešli?“ naléhal Zolraag.

„To taky nevím.“

„Nepodaří se ti mě oklamat tak snadno, jak bys patrně doufal,“ pohrozil mu Zolraag. „Tvoje žena i mládě byli včera spatřeni, jak se sem do vašeho bydlíště s tebou vracejí. A nikdo je neviděl odcházet. Což znamená, že musejí být oba někde tady v budově.“ Opět se otočil k veliteli jednotky, se kterým už předtím hovořil. „Svolej sem víc mužů. Musíme tenhle brloh důkladně oloupat, jako by to byl klegg.“

„Jak si přeješ, Správce provincie.“ Důstojník něco řekl do jednoho z těch neuvěřitelně malých a neuvěřitelně lehkých radiotelefonů, které měli Ještěři vždy u sebe.

Když se tak na něj díval, snažil se Russie nedat najevo radost, kterou pociťoval. Ať už se s ním teď přihodí cokoli. Rivka i Reuven jsou z dosahu Zolraagových šupinatých pařátů. Ještěři si klidně mohou celý činžák prohledávat od půdy až po sklepa až do dne Mesiášova příchodu. Nemohou najít to, co tady už není.

Přesto se ale docela dlouho poctivě snažili. Mojše neslyšel, že by přijížděly nějaké nákladáky, jako tomu bylo mnohokrát v minulosti, když nacisté náhle vpadli do ghetta na neočekávanou razii. Ale zvuky, které k němu doléhaly skrze otevřené dveře jeho bytu poté, co Ještěři vpadli do budovy, mu byly velice důvěrně známé. Údery pařeb na dveře, vyděšení Židé ječeli, jak je Ještěři shromažďovali v hale, zvuky převráceného nábytku hroučícího se na podlahu. „Excellence, narozdíl ode všech ostatních národů na světě jsme vás oslavovali jako zachránce, když jste přišli do Varšavy, a bojovali jsme na vaší straně proti ostatním lidem,“ prohlásil Russie. „Teď ale zjevně děláte všechno pro to, abyste z nás udělali své nepřátele.“

„Vy sami ze sebe děláte naše nepřátele tím, že odmítáte uposlechnout,“ odpálil jeho výpad Zolraag.

„Byli jsme šťastni, že můžeme být vašimi spojenci. Už jsem ti přece jednou vysvětlil, že být vašimi otroky, poslouchat vás, protože musíme a ne proto, že vás považujeme za ztělesnění spravedlnosti, to je něco docela jiného.“ Zolraag opět vydal onen zvuk nešťastného samovaru. „Vaše drzost už je skutečně nesnesitelná.“

Čas se nekonečně vlekl. Čas od času přišel nějaký z Ještěřů, aby podal guvernérovi hlášení. Není překvapující, že pátrači neměli štěstí. Zolraag stále zněl jako nějaká čajová konvice, která by potřebovala spravit. Russieho náhle napadlo, jestli by býval mohl svou manželku i dítě ukrýt někde tady v dohledu. Možná ano. Ještěři už jasně ukázali, že se jim zrovna dvakrát nedaří odlišovat jednoho člověka od druhého. Teď se tedy pravděpodobně pokoušeli najít někoho, kdo se ukrývá.

Jednou před Zolraaga předvedli starého drobného mužika s dlouhými bílými vousy, ale guvernér byl natolik seznámen se zvyky, že jej pustil jako nepravděpodobnou choť Mojšeho. Pozdě odpoledne Ještěři museli přiznat porážku. Zolraag Russieho probodával pohledem. „Ty si myslíš, že jsi nad námi zvítězil, co, Velký Ošklivče?“ Dosud nikdy Mojšemu nevmetl do tváře urážlivou přezdívku, kterou pro lidi měli Ještěři. To, že to teď udělal, jenom svědčilo o jeho vzteku.

„Můžu ti říct, že se z toho moc radovat nebudeš.“

„Dělejte si se mnou, co chcete, Excellence,“ prohlásil Russie. „Z vašeho úhlu pohledu na takové jednání patrně máte právo. Já se ale domnívám, že si nikdo nemůže dovolit brát nevinné rukojmí a dosahovat své vůle prostřednictvím výhrůžek.“

„Až se budu zajímat o vaše názory, buďte ujištěni, že si o ně řeknu,“ zpražil ho guvernér. „Do té doby si je ale nechte jenom pro sebe.“

Russie se snažil domyslet, co by asi tak dělal on na Zolraagově místě. Pravděpodobně by přiložil hlaveň pušky na zátylek oné vzpouzející se osoby, dal by jí prohlášení a přinutil by jí to přečíst nebo zvolit druhou možnost. A co by vlastně on sám dělal, kdyby musel čelit takovéto hrozbě? Doufal, že by dokázal vzdorovat, ale nebyl si ani zdaleka jist, jestli by toho byl schopen. Jenom nemnoho lidí dokáže odolat i těm nejhorším hrozbám.

Zolraag ovšem naštěstí nebyl tak rázný, jak se obával. Ještěř řekl: „Co nejdříve se poradím se svými nadřízenými, Herr Russie, ohledně odvetných kroků, které bude nutno přijmout jako trest za tento bezprecedentní akt vzdoru z vaší strany.“ Rázně odkráčel pryč a za zády mu pochodoval pobočník.

Russie se vyčerpaně zhroutil na ošoupané sofa, promočený jako myš. Bezprecedentní, to bylo patrně slovo, které jej

prozatím zachránilo. Ještěři nebyli právě nejjistější, když měli přemýšlet zcela samostatně, když se něco zamotalo a neprobíhalo přesně podle jejich plánů. To ovšem neznamenal, že by byl ze všeho nebezpečí venku, jenom bylo na okamžik odloženo. Někde o stupínek výš v ještěři hierarchii byl určitě nějaký velitel, který Zolraagovi bude umět poradit, co dál. A Zolraag, to si byl Russie jist, přesně to udělá, ať už to bude cokoliv.

Odešel po chvilce do kuchyně a snědl opět kus chleba s plátky syra. Pak otevřel dveře — koupelna byla společná na druhém konci chodby. Venku stáli dva ozbrojení Ještěři na stráži. Byli tak tiší, že neměl o jejich přítomnosti nejmenší tušení.

Odešli s ním na záchod. Přes jeho urputné protesty šel jeden s ním dovnitř a sledoval ho celou dobu, než vykonal potřebu.

Pak ho znovu doprovodili až k bytu. Vyděsil se, jestli s ním nepůjdou dovnitř, ale k tomu nedošlo.

Přesto ale zjevně dávali bedlivý pozor, aby neodešel někam, kam by ho neradi viděli jít. Přesně jak to řekl Mordechaj, nebyli hloupí. Rozhlédl se po bytě. Byl tady uvězněn, aby očekával svůj trest.

15 KAPITOLA

Asi hodinu cesty od Chicaga leže za velkým lilem v polorozbořené továrně v Auroře ve státě Illinois si Mutt Daniels uvědomil, že nebyl blíž Větrnému městu od doby, co přestal před třiceti lety hrát velkou ligu.

Zvuk, který vydal, byl napůl smích a napůl kašel. Pára, která mu šla od úst, vypadala jako cigaretový dým. I v kožichu z ovčí kůže se klepal. Dírami ve střeše na něj sněžilo. Ruce měl pevně zabořeny do kapes. Věděl, že kdyby se náhodou dotkl holýma rukama zmrzlého povrchu lisu, dopadlo by to s nima špatně. Asi jako když člověk stahuje kůži z ryby, pomyslel si.

Pohlédl ven na zasněženou ulici. Několik stop od něj se za dalším strojem schovával seržant Schneider. „Je tam ještěři tank,“ zašeptal Daniels a doufal, že mu Schneider řekne, že se mylí. Místo toho veterán jenom pokýval souhlasně hlavou. Daniels zaklel. „Za minulé války jsme se o takové věci za mořem starat nemuseli.“

„To máš teda sakramentskou pravdu, že ne,“ přitakal Schneider. „A to jsem si tenkrát myslel, že už nemůže být hůř.“ Odplivl si na podlahu. „Je vidět, že jsem se mylil, co?“

„To teda jo.“ Danielsův třas měl teď jenom málo společného s chladem, který mu pronikal do morku kostí. Četl o tancích od doby, co začala válka, vídal je ve zprávách, ale dokud nepřišli Ještěři a neobrátili svět vzhůru nohama, neuměl si představit, co je to za hrůzu proti nim bojovat. Nešlo jenom o to, že měli strašně silné zbraně, ale hlavní problém byl v tom, že jeho posádka byla za silným pancířem takřka nezranitelná.

Ale jenom takřka. Mutt se plížením začal sunout vpřed. Kdyby se tenhle tank - nebo jakýkoliv jiný ještěři tank — dostal na východní břeh Liščí řeky, stal by se úkol udržet Chicago nesplnitelným.

Kulomet z tanku střílel střídavě na všechny strany ve snaze udržet Američany přikované k zemi. Bitva v Auroře byla typická městská bitva, kdy se postupovalo od domu k domu. To Muttovi připomínalo situaci ve Francii. Už tenkrát v roce 1918 měl o takových bitvách své pochybnosti, ale tenkrát byl na straně, která měla početní převahu a měla lepší zbraně. Teď lépe chápal, jak asi bylo ubohým Bošům, když se na ně sypali ze všech stran.

A přece ti Němci vydrželi bojovat až do konce. Mutt cítil stejné odhodlání, že bude bojovat, dokud to půjde. Přední stěna továrny zažila už nejedno silné bombardování. Cihly by o tom dokázaly vyprávět své. Daniels se připlížil ke čtvercové díře ve zdi, která byla ještě před nedávnem oknem. Ostré skleněné úlomky se mu zařezávaly do kolen.

Přesto se opatrně sunul vpřed. Tank byl nějakých pětadvacet metrů východně od něj. Trochu zpomalil, protože musel odstranit z cesty pár hořících automobilů, které Američané používali jako překážky a částečně jako barikády. Jeho velitel měl tedy dobré nervy. Navzdory střelbě z pěchotních zbraní stál ve své kopuli s nekrytou hlavou a rameny a pozoroval, co se děje kolem.

K Danielsovi byl otočen zády. Mutt cítil svou šanci. Přiložil pušku k rameni, zamířil, zatajil dech a vystřelil. Ještě než se odkulil z místa střelby, zahlédl, jak se hlava Ještěra zahalila do krvavě rudé mlhy.

„Mám tě, ty zkurvysynu!“, zařval do střelby a hmotu výbuchů. Američané v továrně propukli v jásot. Takový výbuch čiré radosti byl pro ně až příliš řídkým jevem. Kdyby měli srovnatelnou techniku, byla by to vyrovnaná záležitost. Mutt sám neměl příliš času oslavovat svou dobrou ránu, protože kulky tankového kulometu začaly kropit zeď továrny.

Přikrčil se za další rozbitý stroj, vděčný za takhle masivní kus železa. Ten ho snad dokáže ochránit od letící smrti.

„Dobrá práce, Mutte,“ zahřměl seržant Schneider. „Překazil jsi jim, co měli v plánu. Tím že se teď zabývají námi, prokazují, že nemyslí příliš strategicky.“

Danielse napadlo, jestli bude mrtev o něco méně, když padne ve strategicky bezvýznamné akci. Asi ne. „Zatracená práce,“ zahuhlal pro sebe. Taky ho zajímalo, jak je možné, že Schneider uvažuje jako profesionální voják i ve chvíli, kdy do nich praží nepřátelský kulomet.

Potom byla najednou všude kolem jasně žlutá záře, jako by uprostřed ulice vyšlo slunce. Řev, který ten jev doprovázel, byl ohromující. To byla rána z kanónu tanku. Výbuch tankového granátu byl ještě silnější. Kousky cihel pršely kolem Danielse. Kus trámu, který by ho připíchl jako brouka, se naštěstí zarazil o stroj, který ho chránil.

Tank dal továrně ještě dvě rundy. Bum, prásk, bum, prásk! Mutt řval ze všech sil, ale přesto se neslyšel. Neslyšel ani nic jiného. Napadlo ho, jestli ještě vůbec kdy něco uslyší. V tu chvíli ho to ani moc netrápilo. Pak si všiml, že má mokré kalhoty, ale to mu nedělalo vrásky.

Když se pokoušel odplížit stranou, ruce i nohy se mu tak třásl, že se skoro nepohnul. „Granátový šok,“ řekl. Sice cítil, že ústy ta slova říká, ale stejně nic neslyšel. Viděl po silném německém útoku muže, kteří byli ve stejném stavu. Ostatní vojáci na ně sice křičeli, ale ne příliš silně, protože věděli, že těm chudákům tím stejně nepomohou. Mutt byl překvapen, že je stále naživu.

„Hej, seržante,“ zařval, „myslíš, že už jsme Ještěři dost zaměstnali?“

Neslyšel, co Schneider odpověděl, ale to bylo celkem normální, protože ani neslyšel svou otázku. Otočil se k místu, kde se skrýval Schneider. V tu chvíli mu žertiky zamrzly na rtech. Z veterána zbylo jen pár cárů masa a kostí poházených po podlaze. Nebyl to nijak hezký pohled.

Daniels ztěžka polkl. „Ježíši!“ zašeptal. Schneider byl nejlepší voják, jakého znal. A to nejenom v téhle válce, ale byl zdaleka nejlepší i ze všech těch seržantů, pod kterými sloužil ve Francii. Jedna z věcí, jak lze poznat dobrého vojáka, tkvěla v tom, že dobrý voják se dokáže naučit i nové kousky a poučí se ze svých chyb. Vidět umírat dobrého vojáka, připomínalo člověku, jak sám může dopadnout. Muttovi se takovéhle připomínky v žádném případě nelíbily.

Cítil ostrý kouř. To byla další nepříjemná připomínka reality. Připomínka, že jsou i horší způsoby umírání, než je rozpárání dělostřeleckým granátem. Schneider měl aspoň štěstí v tom, že nevěděl, co ho potkalo. Když se člověk uškvaří, má dost času, aby všeho litoval. Konečně začaly Danielse poslouchat třesoucí končetiny. Sice to ještě nebylo úplně ono, ale byl to posun k lepšímu.

Rozhlédl se po zakouřeném vnitřku továrny. Popravdě řečeno, když teď udělali Ještěři do zdi tolik ventilačních otvorů, nebyl vnitřek až tak zakouřený. Snažil se zjistit, co se stalo s dalšími Američany. Několik z nich už nikam nespěchalo. Byli na tom stejně jako chudák Schneider. Tři nebo čtyři šťastnější se snažili co nejrychleji dostat z dosahu ohně. Pár zraněných mužů se mrskalo na zemi jako čerstvě vytažené ryby na dně loďky.

Oba Muttovi dědové bojovali ve válce severu proti jihu a oba mu, malému vykulenému hošíkovi, jako velební kmetové vyprávěli své vojenské zážitky. Pamatoval si dědu Danielse, jak mu s bílými vousy plnými tabákové šťávy, vyprávěl, že se zranění vojáci radši zastřelili, když je začaly olizovat plameny.

Ta vzpomínka mu najednou jasně ukázala, co má dělat. Připlazil se k jednomu ze zraněných vojáků, popadl ho a táhnul ho ze smrtelných plamenů za zeď, která ho mohla alespoň na chvíli ochránit.

„Díky,“ zahuhlal chlapík.

„To je v pořádku.“ Daniels rychle obvázal nejhorší mužovo zranění a vrátil se pro jeho kamaráda. Musel si pověsit pušku na rameno, protože tohle chtělo obě ruce volné. Popadl zrovna chlapíka za ramena, když do továrny vběhl ještěří průzkumník.

Mutt si byl jist, že tohle je jeho konec. Po chvíli, která mu připadala jako věčnost, i když ve skutečnosti to byla chvilka ne delší než jeden úder srdce, Ještěř sklopil hlaveň pušky k zemi a volnou rukou naznačil: vytáhni odsud svého zraněného parťáka.

Někdy - ovšem zdaleka ne vždycky - používali stejné způsoby Němci ve Francii. A někdy - samozřejmě stejně zřídka - jim to Američané vraceli. Daniels by ovšem nikdy nic takového nečekal od příšeř z komiksových seriálů.

„Děkuju,“ řekl Ještěřovi, i když věděl, že mu nerozumí. Potom zavolal hlasitě na muže ukryté někde v rozvalinách továrny: „Na tohohle nestřílejte, chlapi! Ten je dobrej!“

Prohýbaje se pod mužovou vahou, odtáhl ho za zeď, za kterou se už skrýval jeho kamarád. V tu samou chvíli se ještěří průzkumník vytratil z továrny, aniž by po něm kdo střílel.

Křehké příměří trvalo asi minutu. Mutt složil zraněného vojáka z ramen a zjistil, že nedýchá. Popadl vojáka za zápěstí a snažil se nahmatat puls. Žádný nenahmatal. Když ruku pustil, spadla na zem.

„Sakra!“ vydechl zklamaně. Ten zvláštní, prchavý okamžik přátelství byl pryč. Všechno bylo na nic. Jak už to tak ve válce nakonec bývá.

Další Ještěři vnikli do budovy. Pálili od boku ze svých automatických zbraní. Ani na nic konkrétního neměřily, jenom se snažili udržet Američany přibité k zemi. Jenom pár ran z pušek jim odpovídalo. Kdo první vystřelí, má na kahánku, pomyslel si Daniels. To se naučil v zákopech a zdálo se, že to platí stále.

Najednou si uvědomil, že teď, když je Schneider mrtev, je z něj nejvyšší šarže v jednotce. Už měl jako manager baseballového týmu pod sebou víc lidí, ale tenkrát nebyla ta zodpovědnost tak vysoká. I když lidé toho namluví o baseballu hodně, nikdo vás nezastřelí kvůli ztracené metě.

První z mužů, kterého odtáhl do úkrytu, byl stále naživu. „Polez pryč!“ ječel na něj Mutt. Začal se plížit pryč a snažil se táhnout zraněného vojáka za sebou. Kdyby se teď napřímili, tak by zcela jistě chytili nějakou tu kulku, co tu poletovaly. To bylo jisté jako východ slunce.

Plameny už mu funěly do zátylku. Snažil se být rychlejší než ony. „Rychle sem!“ zařval někdo. Změnil směr a zatáhl zraněného muže za nějaké regály. Ty byly natolik masivní, že by snad zastavily i ještěří tank. Sám se pak natáhl v relativním bezpečí na záda a oddychoval jako pes v Mississippi za slunečného dne.

„Smithy je stále ještě naživu?“ zeptal se zraněný voják.

Daniels zavrtěl hlavou. „Ten byl mrtev, už když jsem ho odtamtud tahal. Zatracená smůla.“ Nezmínil se o Ještěřovi, který na něj nevystřelil. Měl takový zvláštní pocit, že by tím kouzlo toho okamžiku zmizelo jako mávnutím proutku.

Další voják jménem Buck Risberg ukázal na plameny a prohlásil: „Ten oheň drží Ještěři v šachu.“

„Je dobrý, že to aspoň něco dokáže.“ Daniels se kysele zašklebil. V tomhle boji se z něj rychle stával cynik. Asi už stárnu, pomyslel si. Jak stárnu? Vždyť už, sakra, jsem starej. A zároveň to tu měl na povel. Snažil se soustředit na to, co bylo potřeba udělat. „Odved’ Hanka tady z toho bordelu,“ řekl Risbergovi. „Několik bloků na sever by měl být nějaký doktor, jestli ho odtamtud tedy nevytlačili Ještěři. Musíš to ale zkusit.“

„Dobře, Mutte.“ Risberg si nadhodil Hanka, který mezitím upadl do bezvědomí, na záda a snažil se ho napůl nést napůl táhnout z ohnivého pekla. Oheň osvětloval temnotu, takže dobře viděl na cestu, a navíc je trochu chránil před Ještěři, protože vytvářel bariéru, přes kterou se neodvažovali.

Na továrnu i na ulici před ní začaly dopadat další dělostřelecké granáty. Nebyly to ovšem střely z ještěřího tanku, ale byla to střelba amerických dělostřeleckých baterií z ostrova Stolp uprostřed Liščí řeky. Dělostřelci pálili na hlavy svých vlastních mužů v naději, že také zasáhnou nepřítele. Daniels oceňoval jejich bojovnost, ale přál si, aby nemusel být

zrovna na této straně palby.

Palba dělostřelectva alespoň trochu zbrzdila útok Ještěřů na továrnu a donutila je také si hledat nějaké úkryty. Alespoň v to Mutt Daniels doufal, protože on by to na jejich místě udělal. Ale snad až příliš brzo se uprostřed kanonády Ještěři vrátili ke své taktice postřelování Američanů ze svých automatických zbraní. Mutt si uvědomoval, že jeho springfieldka, kterou měl hozenou přes rameno, zcela jistě nedosahovala parametrů ještěřích zbraní. Najednou chápal, jak se asi cítil děda Daniels se svou mušketou na jedno nabití proti Henryovým opakovačkám Yankeeů.

Najednou se mu za zády ozvala střelba. To ho přimělo k úvaze, jak se mu asi Ještěři dostali do zad. Ale něco se mu na tom nezdálo. Jednak Ještěři dodržovali striktně střeleckou disciplínu a za druhé ta zbraň nezněla, jako by patřila Ještěřům. Když to Danielsovi došlo a on rozpoznal o jakou zbraň jde, zařval: „Pohni trochu zadkem a koukej sem s tím Tomíkem přijít!“

O chvíli později k němu dolů přistál nějaký voják. „Kde jsou, desátníku?“ zeptal se.

Mutt ukázal před sebe. „Přímě támhle před námi. Aspoň naposled stříleli odtamtud.“

Bubnový kulomet se rozštěkal. Ten chlapík - nebyl z Danielsovy jednotky - vystřelil buben s padesáti náboji, jakoby měl platit za všechny náboje, co nevystřelil. Další poloautomatická zbraň se rozštěkala za Muttem a pak hned vlevo od něj. Voják viděl Muttovo překvapení a zašklebil se: „Celá naše četa je má, desátníku. Máme dostatečnou palebnou sílu, abychom těm zatraceným, šupinatým zkurvysynům ukázali, zač je toho loket.“

Daniels už měl na jazyku: To je šílené, ale možná nebylo. Ve volné krajině by tomu tak jistě bylo. Tenhle kulomet střílel náboje kalibru .45, což byla pistolová ráže a byl přesný pouze do několika set metrů. Ale pro pouliční boj, v bitvě od domu k domu platila rychlost a četnost střelby víc než přesnost. Protože Spojené státy neměly zbraň, která se mohla rovnat automatickým puškám Ještěřů, strojní pušky byly asi tím nejlepším řešením.

Takže místo, aby osočil nejvyšší velení z oblbování podřízených, Mutt pouze smířlivě řekl: „Jo, některé přepadové jednotky Němců ve Francii také používaly tyhle zatracené krámy. Taký se mi proti nim moc nechtělo.“

Kulometčík se k němu otočil. „Takže vy jste byl za mořem, jo? Počítám, že tohle je mnohem horší.“

Daniels se nad tím zamyslel. „Asi jo. Ne že by to byla sranda. Ale je vždycky lepší být na delším konci hole. Ale tohle válčení v továrnách...vždycky jsem si myslel, že nemůže být nic horšího než zákopy, ale teď se mi zdá, že jsem se mylil.“ Těsně nad střechou se rozeřval motor letadla. „To jsou naši,“ řekl kulometčík a bylo vidět, že má radost. Daniels s ním sdílel stejný pocit. Americké letouny byly tou dobou poměrně řídkým jevem. Letadlo se zaměřilo na postupující Ještěry a jeho kulometry dělaly, co mohly. Potom se ozvalo další hřmění, tentokrát ze země. Letecký motor přestal buráct a v téže chvíli zmlkly i jeho kulometry. Letadlo při nárazu na zem vybuchlo, exploze byla tak silná, že by určitě vymlátla všechna okna v Auroře, kdyby tam ovšem ještě nějaká zbyla.

„Sakra!“ vykřikl v tu samou chvíli Daniels i kulometčík. Mutt ještě dodal: „Doufám, že s sebou vzal hodně těch bastardů.“

„Jo,“ řekl voják s Thompsonovým kulometem. „Jen si přeju, aby se z toho dostal, aby na ně mohl zase zítra zaútočit.“

Daniels přikývl. Někdy si myslel, že Američané nepřežijí ani jeden útok proti Ještěřům. Ztrácet při každém útoku pilota i letadlo bylo skutečně hrozné.

Kulometčík vypálil další dávku směrem k Ještěřům. Potom řekl: „Desátníku, budu vás krýt jestli se chcete odtud dostat. S tou svojí starou springfieldkou toho tady moc nenaděláte.“

Kdyby neřekl tu druhou větu, Daniels by možná jeho nabídku využil. Ale takhle zjistil, že je příliš hrdý na to, aby se stáhl. Sice si už sám sobě přiznal, že je starý a jeho puška patří spíše do muzea, ale nepřipustil, aby si to o něm myslel tenhle klučik. „Zůstanu tady,“ řekl stručně.

„Jak chcete,“ řekl kulometčík a pokrčil rameny. Mutt nabyl dojmu, že pouze jeho výložky zabránily tomu klučikovi, aby nezakončil větu familiérním tatíku.

Ještěři zaútočili a stříleli jako zběsilí. Plameny ovšem osvětlovaly každý jejich pohyb. Daniels zamířil a vystřelil. Jeden z útočníků se skácel k zemi. Mutt zaječel tak, že se za to nemusel stydět jeho děda. „Takže už se nehodím pro boj, co?“

Voják vedle něj se zatvářil jako nevinátko. „Řekl jsem snad něco takového?“

Chlapec poklekl jedním kolenem skoro až k ohni a střílel v poloze, která připomínala cirkusového akrobata. Najednou něco horkého a vlhkého zasáhlo Danielsovu ruku. Když na to pohlédl, viděl šedou zakrvácenou hmotu. Okamžitě si s odporem otřel ruku o kalhoty. „Možek,“ řekl a oťásl se. Když pohlédl na kulometčíka, temeno mladíkovy hlavy bylo useknuto jako mačetou. Valila se odtud spousta krve.

Neměl čas na to, aby ho litoval. Pokud mohl posoudit, byl teď jediný Američan v takhle přední linii. Vypálil na jednoho Ještěra — měl pocit, že ho minul. Kousek se odvalil a vystřelil na dalšího.

Vůbec netušil, jestli druhou ranou trefil. Co bylo ale zcela jisté, bylo to, že jestli bude používat tuhle předpotopní pušku proti automatickým zbraním, bude brzo po něm. Popadl proto těžký kulomet. Mrtvý chlapec měl u sebe několik zásobníků munice, takže by mu to mělo na chvíli vystačit.

Zbraň ho udeřila do ramene, jakoby ho kopl kůň. Sprška střel doprovázená záblesky ho takřka oslnila. Tohle je tedy pekelný způsob válčení, pomyslel si. Přitiskl se na zem a doufal, že zlí chlapci přijdou blíž.

Pak si uvědomil, že je to i pěkně pekelné místo k válčení: ztemnělé trosky osvětlené pouze ohněm a záblesky výstřelů s ozvěnou křiku raněných, vzduch naplněný kouřem a zápachem potu, krve a strachu.

Smutně pokýval hlavou. Jestli tohle nebylo peklo, tak co potom?

Nemocniční loď Třináctý císař Poropss — Utěšitel měla připomínat Ussmakovi domov. A také tomu tak v jistém smyslu bylo. Byla vyhřívána na patřičnou teplotu, světla tam bylo tak akorát, ne plná modré záře, kterou tak překypoval Tosev 3 a nejlepší ze všeho bylo, že tam nebyli žádní Velcí Ošklivci, kteří by se ho snažili zabít. I jídlo tam bylo lepší, než to co dostávali na bojišti. Skutečně tam měl být šťastný.

Bylo to místo stvořené k tomu, aby se tam bojovník Rasy cítil dobře.

Ale když Velcí Ošklivci zničili jeho tank, vylezl únikovým otvorem pro řidiče do zvlášť radioaktivně zamořeného kousku bahna. Když se k němu dostali muži v ochranných oděvech, jejich detektory se mohly zbláznit. A proto byl zde, aby se zase dal do pořádku a mohl se vrátit do akce. Pak měl Tosevanům zase ukázat, zač je toho loket.

Bylo mu tak špatně z nemoci z ozáření, že nebyl schopen užívat si dobrého nemocničního jídla. Po nějaké době se mu ještě přitížilo z procedur, které musel podstupovat. Dostal celkovou transfuzi krve a byly mu transplantovány některé buňky, aby nahradily jeho poškozené žlázy, produkující krev. Léky na potlačení imunity a potom další, které měly zase imunitu posílit, mu udělaly hůř, než celá radiace. Dalo by se říct, že strávil pěkných pár dnů jako velmi nešťastná bytost.

Teď se jeho tělo začínalo cítit tak dobře, že se mohl zase stát platným členem Rasy. Jeho duše však byla zasažena nejhorším z nemocničních příznaků, a to nudou. Přečetl, co mohl a na počítači znal už všechny hry nazpaměť. Už se chtěl vrátit do skutečného světa, i když to měl být Tosev 3 plný hnusných nepřátel s jejich kanóny, minami a dalšími nepříjemnými věcmi.

Teď se ovšem zároveň návratu děsil. Udělají z něho zase součást další posádky tanku a pošlou ho do míst, která mu nesvědčí. Už zažil, jak byli zabiti dva členové jeho posádky. Mohl snad zažít to samé potřeťi a zůstat nedotčen tou hrůzou? A nebo bude on teď mezi padlými? Sice by to vyřešilo jeho problém jednou provždy, ale ne způsobem, o který stál.

Kolem se pomalým tempem šinul ošetřovatelský pomocník a tlačil před sebou smeták. Jako většina mužů, co vykonávali takovouto podřadnou práci, i on měl na rukou namalovány zelené pruhy, aby bylo jasné, že byl potrestán za porušení disciplíny. Ussmak v duchu projevil pouze chabý zájem, co asi udělal. Takový chabý zájem o věci kolem sebe byl pro Ussmaka typický.

Pomocník přerušil na chvíli svou nekonečnou pouť se smetákem a otočil jedno oko k Ussmakovi. „Už jsem viděl chlapy, co vypadali šťastnějc než ty, příteli,“ poznamenal.

„Tak?“ opáčil Ussmak. „Poslední zpráva, co jsem slyšel, byla ta, že velitel flotily nenařídil, že má být každý od rána do večera šťastný.“

„Ty jsi mi srandista, příteli, to teda jo.“ Pomocník nechal ústa pootevřená. Byli sami dva v Ussmakově kabině. Pomocník přesto pohlédl ostražitě všemi směry, než opět promluvil. „A opravdu bys nechtěl být chvíli šťastný, příteli?“

Ussmak si odfrknul. „Jak bys mě chtěl udělat šťastným?“ Kromě toho, že vypadneš, dodal sám pro sebe. Kdyby ho chtěl ten odpadlík nějak obtěžovat, řekl by mu to pěkně od plic.

Pomocníkovi oči opět prozkoumaly okolí. Jeho hlas přešel do vzrušeného pološepotu. „Mám něco, co zrovna potřebuješ, příteli. Na to vsadím krk.“

„A co?“ zeptal se pochybovačně Ussmak. „Zmrazíš mne a pošleš lodí domů? A máš potřebné nástroje támhle v kbelíku. ne?“ Pokýval hlavou a sarkasticky se zasmál.

Ale tím toho chlápka neodradil. „To, co ti dám, je lepší než výlet domů, příteli. A já ti to dám, když to budeš chtít.“

„Nic nemůže být lepší než výlet domů,“ prohlásil s přesvědčením v hlase Ussmak. Ale ten ometák ho svými řečmi zaujal. Je ovšem pravda, že zaujmout někoho ve sterilním nemocničním prostředí není nic těžkého. Proto se zeptal: „Tak co to teda máš?“

Pomocník se zase rozhlédl kolem. Ussmaka by zajímalo, jestli tu čeká nějakého hlídače, který by ho zase přivedl do maléru. Po posledním omrknutí terénu vyndal ošetřovatel z kapsy umělohmotnou lahvičku a podal ji Ussmakovi. Byla naplněna jemným, žlutohnědým práškem. „To je to, co potřebuješ.“

„Co to je?“ Ussmak usoudil, že ten chlápek nějak přišel k lékům, ale nikdy neviděl léky, které by vypadaly takhle.

„Však uvidíš, příteli. Díky tomuhle odpustíš Velkým Ošklivcům všechna přikojí. Takové věci to dokáže.“

Ussmak si pomyslel, že nic na světě nedokáže to, aby odpustil Velkým Ošklivcům. Ať už za ten mizerný svět, ve kterém žily, nebo za to, že zabili jeho přátele a spolubojovníky. Ale pozoroval, jak pomocník odzátkoval lahvičku a vysypal mu trochu prášku na zápěstí ruky, kterou mu přiložil k ústům. „Jen to zkus, příteli. Ale dělej, než nás někdo uvidí.“

Ussmaka znovu napadlo, proč má ten pomocník na pažích ty zelené pruhy. Jestlipak už někoho tím svinstvem neotrávil? Tohle ho ale až tak nevzrušovalo. Vždyť i samotní doktoři dělali, co mohli, aby ho nacpali všemožným svinstvem. Nasál ten prášek. Jeho chuť ho překvapila... byl sladký a zároveň pálivý... svůdný, to bylo to slovo, které asi nejlépe vystihovalo, co cítil. Jazyk se mu sám od sebe míhal dopředu a dozadu a vyzobával poslední zrnka prášku z pomocníkovi dlaně.

Takovou chuť nikdy předtím nepoznal. Ten prášek ho štipal do jazyka víc než jeho ostré zuby. Po chvíli jeho chuť zaplnila celá ústa a Ussmak měl pocit, že i celý mozek. Bylo mu teplo a cítil se skvěle a zároveň si připadal velmi mocný, jako by byl samotný velitel flotily nebo dokonce některý z císařů. Najednou chtěl pryč. Přál si skočit do svého tanku. Úplně sám... byl tak silný, že si troufal na všechno sám. Dokázal by zároveň řídit, střílet i velet. Klidně by dokázal vyhnat Velké Ošklivce z té jejich zatracené planety. Zbavit se Tosevanů mu připadalo stejně snadné, jako vyslovit větu: „Stane se.“

„Tak co? Líbí se ti to, příteli?“ zeptal se ho pomocník, ale jeho hlas mu připadal velmi slabý. Zastrčil lahvičku s práškem zase do kapsy.

Ussmakovy oči ji celou dobu upřeně pozorovaly. „Líbí se mi to,“ řekl.

Pomocník se zase zasmál. Ussmak si pomyslel, že je to skutečně veselý chlápík. „Říkal jsem ti to. Jsi rád, že jsi to zkusil, co?“ Popadl svůj smeták, provedl s ním několik rozmáchlých pohybů a vyšel na chodbu.

Ussmak stále cítil sílu z té tosevanské rostliny - byl si jist, že to musí být z Tosevu 3. Strašně si přál být venku a něco dělat. Ne jako dřív, ale být ve skutečné akci. Toužil po nebezpečí, těžkostech... chvílku.

Po nějaké době začala jeho aktivita uvadat. Čím víc po ní toužil, tím víc mu proklouzávala mezi prsty. Konečně - ale velmi brzo - byl ten pocit pryč a zůstala po něm jenom melancholie. Smutek, protože byla síla pryč a Ussmak přitom věděl, jak silný dokáže být.

Nudná nemocniční rutina se mu teď zdála ještě nudnější. Den se táhl jako med. I jídlo, které mu doposud připadalo jako nejzářivější část dne, mu teď připadalo sotva hodno pozornosti. Pomocník, který odnášel Ussmakův táč - byl to jiný než ten, co mu poskytl chvíle potěšení - vydával pohoršené zvuky, když zjistil, že je polovina jídla nedotčena.

Ussmak spal v noci mizerně. Probudil se dlouho před východem slunce. Ležel jen tak na posteli a nemohl se dočkat okamžiku, kdy se objeví pomocník s koštětem.

Když se chvíle jeho pravidelného příchodu naplnila, Ussmak bohužel nebyl ve své kajutě. Lékaři ho poslali do laboratoře na další sadu metabolických vyšetření. Než ochutnal ten tosevanský prášek, neměl Ussmak nic proti tomu, když ho proklepávali, poslouchali nebo ozařovali ultrazvukem nebo roentgenovými paprsky. Nic z toho mu příliš nevadilo a stále to bylo o dost zajímavější než sedět celý den ve své posteli, kde si připadal jako zavřená kniha zastrčená v knihovně.

Tentokrát ho ovšem ty testy netěšily. Snažil se popohánět laboranty, kteří je prováděli a vrčel na ně, když mu připadalo, že jsou příliš pomalí. Oni mu opláceli stejnou měrou. „To jsem nevěděl, řidiči tanku Ussmaku, že jste na dnešní dopoledne pozván k veliteli flotily.“

„To musí být audience u samotného císaře,“ namítl druhý laborant.

Ussmak jenom nesmírně vztekale funěl. Byl tak naštvaný, že takřka zapomněl sklopit oči při zmínce o císaři. Jakoby ho chtěli potrestat, pracovali muži v laboratoři ještě mnohem pomaleji než obvykle, místo aby si pospíšili. Ve chvíli, kdy mu dovolili, aby se vrátil do své kabiny, byl už uklízeč se zelenými pruhy na rukách pryč.

Tak přešel další mizerný den. Ussmak se snažil navodit si pocit, který měl po požití toho prášku. Pamatoval si ho docela dobře, ale zdaleka to nebylo takové, jako když ho cítil.

Když se konečně pomocník objevil, Ussmak se na něj okamžitě vrhl. „Dej mi hned ten kouzelný prášek, co si mi dal minule!“ vykřikl.

Pomocník překvapeně zavrtěl oběma rukama, což znamenalo jednoznačně odmítnutí. „To nemohu udělat.“ Jeho hlas zněl lítostivě i úlisně zároveň, což mělo Ussmaka varovat.

Ale Ussmak nebyl ve stavu, aby rozeznal takové drobné odstíny tónů. Rozhodně ne v tuto chvíli. „Co myslíš tím, že nemůžeš?“ Zíral na něj s neskrývaným zklamáním. „Chceš mi říct, že už jsi to všechno vypotřeboval? To mi neříkej!“

„Abych pravdu řekl, tak jsem to skutečně nespoteřeboval.“ Pomocník nervózně těkal očima sem a tam. „Mohl bys, příteli, trochu ztišit hlas? Poslouchej... je tu něco, co jsem ti minule neřekl, a asi bys to měl vědět.“

„Co?“ Ussmak měl sto chutí toho malého darebáka popadnout a všechno z něj vytřást... nebo, když ne všechno, tak aspoň nějaký ten prášek.

„No tak, uklidni se, příteli.“ Pomocník zjevně viděl - a musel by být slepý, aby si toho nevšiml - jak je Ussmak rozčilený.

„Měl bys vědět, že je tenhle prášek - a Velcí Ošklivci mu říkají zázvor, abys věděl - tak, že je tenhle prášek zakázaný samotným velitelem flotily.“

„Cože?“ Ussmak zase vytřeštěně zíral na pomocníka. „A proč?“

Ten rozhodil rukama. „Vím já? Copak jsem velitel flotily?“

„Ale ty jsi přece tenhle... zázvor jsi říkal?... už dřív,“ řekl Ussmak. Najednou mu porušení příkazu nepřípadalo až tak strašné.

„Ten zákaz platil i tehdy.“ Pomocníkův hlas zněl vychytrale. Však měl taky na pažích zelené pruhy, které jasně dokazovaly, že si s plněním příkazů nedělá velké starosti.

Do chvíle, kdy jeho jazyk ochutnal povzbuzující prášek, byl Ussmak zákony se řídící muž, jako většina mužů Rasy. Teď se tomu docela divil. Co mu dodržování zákonů a plnění rozkazů přineslo dobrého? Pouze dávky protiradiačního jedu a umírající přátele v náručí. Ale průlom celoživotních norem nebyl nijak lehký. Váhavě se zeptal: „Mohl bys mi trochu dát... i když je to zakázáno?“

Pomocník si ho pozorně prohlížel. „Možná bych se o to snad mohl pokusit, příteli, ale...“

„Ach, doufám, že to půjde,“ vpadl mu do řeči Ussmak.

„...ale jestli to udělám, tak tě to bude něco stát,“ dokončil větu pomocník.

Ussmak se zarazil. „Co tím myslíš, že mě to bude něco stát?“

„Jak jsem řekl,“ prohlásil pomocník. „Ty chceš zázvor, příteli, tak mi za to budeš muset zaplatit. Přijmu od tebe platbu formou dobrovolného příspěvku elektronickou cestou z tvého konta na moje. Prodávám různé věci včetně různých vymožeností Velkých Ošklivců. Já jsem poměrně přizpůsobivý, však uvidíš.“

„Ale vždyť jsi mi dal ten první zázvor zadarmo,“ podivil se Ussmak, který tomu rozuměl stále méně. „Myslel jsem si, že jsi takový dobrák, který mi chce pomoci ukrátit ty nekonečné dny tady.“

Pomocník překvapeně pootevřel ústa. „A proč by ta první ochutnávka neměla být zdarma? Aspoň jsi zjistil, co mám. A oba víme, že ti to chutnalo, a že to chceš ještě.“

Ussmakovi se nelíbilo, když se mu někdo posmíval. Pomocníkova náhlá nadřazenost ho pořádně hnětla. „A co když to ohlásím tvému nadřízenému? To potom uvidíme, jestli se budeš ještě smát!“

Ale pomocník mu to okamžitě vrátil. „Takže co bude, když to uděláš? Jo, dostanu další trest, asi horší než je tenhle, ale odkroutím si ho. Ale ty... ty už nikdy nedostaneš zázvor. Ani ode mne, ani od nikoho jiného. Jestli chceš tohle, tak jen do toho. Jen si posluž. Zavolej mého nadřízeného.“

Že by už nikdy nedostal zázvor? Ta myšlenka Ussmaka úplně vyděsila, že ani neuvažoval nad tím, jestli ten chlap mluví pravdu. Co on věděl o etice nebo naopak o jejím nedostatku mezi prodejci zázvoru? Proto se rychle zeptal: „Kolik za to chceš?“

„Věděl jsem, že budeš rozumný.“ Pomocník začal vyjmenovávat sazby za jednotlivé dávky. „Když budeš chtít prostě další ochutnávku, bude tě to stát polovinu denní mzdy. Ale když budeš chtít takovou lahvičku, co jsi viděl onehdá, a která ti vystačí na takových - řekněme třicet dávek - tak to tě bude stát desetidenní mzdu. To je dobrá cena, ne?“

„To jo.“ Ussmak neměl prakticky za co žold utrácet, takže měl většinu peněz uloženou v běžném výplatním systému flotily. „Dej mi tu lahvičku a řekni mi číslo tvého konta, ať vím, kam převést peníze.“

„Převěď to na tenhle kód.“ Pomocník mu podal kus papíru, na kterém bylo naškrábáno číslo. „Budu moct ty peníze užívat, ale počítač nezjistí, že patří mně.“

„Jak jsi to zařídil?“ zeptal se Ussmak, kterého to zaujalo. Muže si můžeš koupit, ale jak jde podplatit počítač?

Pomocník se pousmál, ale nijak urážlivě, aby Ussmak ocenil jeho žert. „Řekněme, že v účtárně pracuje někdo, kdo má rád zázvor stejně jako ty. Víc ti neřeknu, protože víc nepotřebuješ vědět.. Jseš chytrej chlápek, příteli, nemusím ti snad kreslit celý diagram, jak to funguje.“

Dobrá, dobrá, pomyslel si Ussmak. Zajímalo by ho, jak je tenhle nezákonný obchod rozšířen a kam až sahá korupce mezi příslušníky Rasy. Taky by rád věděl, jestli některý z velitelů má o tom aspoň potuchu.

To všechno byly zajímavé otázky. Žádná z nich ale nebyla pro Ussmaka tak naléhavá jako chuť mít už trochu toho prášku na jazyku. Jako všechny kajuty na lodi i jeho byla vybavena počítačovým terminálem. Použil svůj kód, aby se dostal do výplatního systému a převedl desetidenní žold na číslo, které mu dal pomocník. „Tak,“ prohlásil. „Už to je. Kdy dostanu svůj zázvor?“

„Jsi netrpělivý, co?“ usmál se pomocník. „No, uvidíme, co pro tebe můžu udělat.“

Ussmaka najednou polila hrůza. Jak byl jen naivní. Vždyť si teď mohl ten ometák nechat jeho peníze a vykašlat se na něj. Kdyby k tomu došlo, byl rozhodnut oznámit celý ten nelegální obchod nadřízeným, i kdyby měl za to být sám potrestán. Ale pomocník, ne zcela nepodoben kouzelníkovi, odněkud vyčaroval lahvičku plnou kouzelného prášku a podal ji Ussmakovi.

Chtěl ji okamžitě otevřít a okamžitě ochutnat prášek, ale pak mu to přišlo před pomocníkem hloupé. Nechtěl, aby ten chlápek viděl, jak moc po tom touží. Hned vzápětí si ovšem uvědomil, že pomocník stejně moc dobře ví, jak o to stojí. Najednou ho napadlo ještě něco jiného. „Co když už nebudu mít peníze, ale stále budu mít chuť na zázvor? Co budu potom dělat?“

„Můžeš žít i bez něj.“ Chlad v pomocníkově hlase Ussmaka zarazil. Potom ovšem chlápek dodal: „Nebo najdeš nějaké svoje přátele, kterým prodáš svoje zboží a peníze použiješ k nákupu pro sebe.“

„Aha... chápu.“ Ussmak o tom popřemýšlel. To sice může nějakou chvíli fungovat, ale ne příliš dlouho. Připadalo mu, že za chvíli by museli všichni vojáci flotily prodávat zázvor sami sobě. Už se chtěl zeptat pomocníka, který znal odpověď na každou otázku, ale najednou zjistil, že chlápek si už vydělal své peníze a opustil jeho kajutu, aniž by se s ním rozloučil.

Ussmak otevřel lahvičku, nasypal si trochu prášku na dlaň, jak to viděl u pomocníka a pečlivě jazykem všechen nabral do úst. A opět se - na chvíli - cítil mocný, chytrý a výkonný. Jak ta skvělá představa začala uvadat, uvědomil si, že je ochoten udělat cokoli, aby si to mohl dopřát co nejčastěji. Proti té zoufalé potřebě byl smysl pro pořádek, po tisíciletí vštěpovaný Rase, prostě příliš málo důležitý.

Kdyby to znamenalo prodávat zázvor svým přátelům... na chvíli zaváhal. Po nešťastných událostech v jeho tanku mu zbylo jen málo přátel. Pak se rozzářil. Udělá si víc přátel a jim pak bude prodávat své zboží. Ta myšlenka ho velmi potěšila. Mohl si ledacos plánovat.

Liu Han pohlédla dolů na své břicho. Ještě se nezakulacovalo, ale bude. Čas jejích měsíčku už dávno minul a stále nic. Neměla nikdy příliš velká prsa, ale teď byla napnutá a plná - a těsně pod kůží se objevily nové žilky. Úplně ztratila chuť k jídlu. Dobře věděla, co to znamená. Čekala dítě.

Neměla pocit, že by si Bobby Fiore všiml, že nedostala pravidelnou menstruaci. Zrovna tak si nemyslela, že by byl nejlepší nápad říct mu, že je v jiném stavu. Neměla sebemenších pochyb o tom, že to dítě je jeho. Jak by také mohlo být někoho jiného? Ale dobře si pamatovala, že i její vlastní manžel o ní ztratil zájem, když zjistil, že čeká dítě. Když se tak choval Čňan, jak se asi zachová d'ábel s kulatýma očima? Měla strach to zjišťovat.

Nedlouho potom, co se začala obávat o budoucnost, otevřely se dveře do její kabiny. Malí šupinatí d'áblové doprovázeli Bobbyho Fiora do místnosti. Napadlo ji, že po tolika návštěvách, kdy se vůbec nic nestalo, by každý normální člověk upadl do jisté rutiny. Ovšem šupinatí d'áblové nosili své pušky stále stejně ostrážitě, jako by očekávali, že někdo z nich se jim bude snažit ji vytrhnout a začne střílet. Stejně obezřetně jak přišli, tak i odešli. Pušky stále ve střehu.

Liu Han vstala ze své matrace a vyšla přivítat Bobbyho Fiora, zatímco se dveře stále ještě zavíraly. Už dávno jí bylo jedno, že ji ti šupinatí d'áblové pozorují na každém kroku. Naopak teď toužila po každém dotyku jiné lidské bytosti. Jeho ruce ji objaly. Políbil ji. Jedna ruka mu sklouzla na její zadek. Cítila, jak jeho mužství stoupá podél jejího stehna. Lehce se usmála. Potěšilo ji, že ji stále chce. Jeho ústa mohla lhát, i ruka, ale ne tato část těla.

Polibek stále pokračoval. Trochu si ji k sobě přitiskl. Když se konečně trochu odtrhl, aby se mohl nadechnout, zeptal se: „Můžeme už?“

„Ano, proč ne,“ odpověděla. Kdyby se rozhodla mu to říct, jaká chvíle by byla lepší než ta sladká únava po milování? A navíc, co jiného tu mohli dělat?

Lehli si spolu na postel. Jeho ruce a ústa lačně přejížděla po jejím těle. Zavřela oči a nechala se unášet jeho dotyky. Byl teď mnohem lepší milenec, než když ho sem prvně ti šupinatí d'áblové přivedli a udělali z nich pár. Našla už cesty, jak mu naznačit, co má ráda, aniž by ranila jeho hrdost. Na některé věci přišel sám. Začala blahem vrnet. Ano, naučil se to skutečně dobře... a jeho vousy a knír ještě podporovaly to, co prováděl jazykem. Něco, co si neuměla představit, když

znala pouze oholené muže.

Posadil se na kolena. „Ještě?“ zeptal se.

„Ne, teď ne,“ odpověděla po chvilce přemýšlení.

„Dobře,“ řekl s úsměvem. „Je řada na tobě.“

Nevadilo jí, vzít si ho do pusy. Snažil se udržovat v co největší čistotě a ona věděla, jakou rozkoš mu poskytuje.

Najednou ji něco napadlo. Vždyť on ji učil stejně jako ona jeho. Až dosud ji to nenapadlo.

Úplně zatajil dech, když ho vzala do ruky. Byl úplně horký. Ale takřka okamžitě, když se ho dotkly její rty a jazyk, začala se dávat a musela ho vyndat. „Jsi v pořádku?“ zeptal se překvapeně. „Co se děje?“

Liu Han přesně věděla, co se děje. Další důkaz, že byla těhotná, pomyslela si. Nebyla schopná takhle potěšit svého manžela, dokud neporodila. Možná i to byl důvod, proč si jí nevšímal.

„Co se děje?“ zeptal se znovu Bobby Fiore.

Nevěděla, jak mu má odpovědět. Kdyby mu to řekla a on by vůči ní ochladl... měla pocit, že by to nevydržela. Ale stejně by na to zanedlouho přišel. Vzpomněla si, jak to bylo příjemné, když alespoň na chvíli převzala iniciativu s Yi Minem. Ta vzpomínka jí pomohla vyřešit její dilema.

Nevěděla, jak se řekne „dítě“ anglicky a nevěděla ani, jak je v řeči malých d'áblů. Věděla ale, že by jí Bobby Fiore nerozuměl, kdyby mu to řekla čínsky. Posadila se a rukama naznačila, jak bude její břicho vypadat za pár měsíců. Pokrčil rameny - nepochopil to. Naznačila mu pantomimicky, že houpá malé dítě v náručí. Kdyby nepochopil tohle, tak už naprosto nevěděla, co dělat.

Ale on to pochopil. Oči se mu rozšířily údivem. „Dítě?“ řekl anglicky. Tím zjistila, jak se to řekne. Ukázal na ní, pak na sebe a zopakoval houpání mimina.

„Ano, dítě,“ Liu Han to slovo řekla tak, jak si ho pamatovala. „Dítě.“ Ted' už to řekla lépe. Však to slovo bude potřebovat. „Ty, já, dítě.“ Potom zmlkla a čekala, jak bude reagovat.

Nejdřív se zdálo, že neví, co má říct nebo udělat. Pouze něco huhlal anglicky... „Sákryš, kdo by to byl řek, že moje první dítě bude poloviční Číňan? ...“ nerozuměla mu, ale tušila, že si spíš mumlá něco pro sebe, než že by jí chtěl něco říct.

Pak se k ní naklonil a položil jí dlaň na břicho. „Je to pravda?“

„Opravdu.“ Neměla žádné pochybnosti. A kdyby snad nějaké měla předtím (ale opravdu je neměla), tak to že se jí udělalo před chvílí špatně, ji zcela utvrdilo.

„A co s tím?“ řekl poměrně běžnou frází, kterou používal, když o něčem přemýšlel. Jeho ruka sjela níž mezi její nohy.

„Budeš stále chtít...“ Místo aby větu dokončil, lehce jí tam pohladil.

Zajímalo by ji, jestli má starost jenom proto, že mu dává své tělo, ale ta obava byla více než vyrovnaná úlevou, že má stále ještě o ní zájem. Rozhodla se, že ostatní starosti nechá na jindy. „Ano.“ odpověděla a snažila se mu to dokázat, když na ní vlezl.

Odtrhli se od sebe chvíli potom, co skončil. Ti malí d'áblové udržovali v kajutě takové teplo, že se k sobě nemohli moc tisknout mimo chvíle, kdy byli opravdu spojeni. Bobby Fiore ji pozoroval, jako by ji chtěl prosvítit i uvnitř. „Dítě,“ pokýval hlavou. „Jak je to možné?“

Přikývla. „Ano, dítě. Není divu, když my děláme“ - Sešpulila rty - „tak často.“

„Asi ne, když o tom tak přemýšlím, ale stejně mě to překvapilo.“ Bylo vidět, že přemýšlí. Zajímalo by jí, co se mu honí hlavou, za tou poměrně nečitelnou maskou. Konečně zase promluvil: „Přál bych si, abych mohl dělat trochu víc - sakra, přál bych si, abych mohl dělat vůbec něco - abych se mohl postarat o tebe a o dítě.“

Když prošli svou obvyklou procedurou vysvětlování a ona konečně pochopila jeho slova, zabořila hlavu do šedé houně, na které seděla. Nechtěla, aby viděl slzy, které se jí objevily v očích. Její muž byl poměrně hodný člověk, ale nevěřila, že by to řekl. U cizího d'ábla bylo překvapující, že tak hovoří... Nevěděla o těch cizích d'áblech skoro nic, než ji vsadili do toho velkého letadla, ale Bobby Fiore dělal vše proto, aby pochopila, že nic z toho, co o nich slyšela, nebyla pravda.

„Co je?“ zeptal se jí. „Co se děje teď?“

Nevěděla, co mu má odpovědět. „Oba musíme najít způsob, jak se starat o...“ Pohladila si rukou místo mezi svým tajemným místečkem a břichem.

„To jo,“ přikývl. „Je toho asi spousta, co? Jak se asi budeme moct postarat o Juniara, když jsme tu takhle zavření?“

Jako kdyby rozuměly jeho slovům, dveře do kabiny se náhle otevřely. Dovnitř vstoupil malý šupinatý d'ábel, položil na zem misky s jídlem a zase odešel. Liu Han si v duchu říkala, jestli se snad bojí v jejich přítomnosti otočit. Připadalo jí to směšné a ještě směšnější byla přítomnost druhého d'ábla se zbraní ve dveřích. To už bylo vyloženo zbytečně, ale ti d'áblové to tak dělali vždycky.

Jídlo jako obvykle jí moc nechtunalo. Bylo to nějaké solené hovězí s nějakými zelenými fazolemi bez chuti, žlutými kulíčkami, kterým Bobby Fiore říkal kukuřice, a k tomu bylo nějaké ovoce ve sladkém sirupu. Chyběla jí rýže, zelenina ohřátá rychle na páře nebo osmažená na pánvi a všechny možné příchuti, které používali ve své kuchyni: sojová omáčka, zázvor a různé druhy pepře. Ještě víc jí ale chyběl čaj.

Bobby Fiore postupně bez reptání všechno snědl. Toto jídlo stejně jako většina ostatních, co dostali, přicházelo v konzervované podobě od jeho lidí. Liu Han napadlo, jestli ti cizí d'áblové jedí vůbec něco čerstvého.

Pak jí napadlo mnohem naléhavěji, jestli udrží to hovězí a ostatní jídlo ve svém žaludku. Během prvního těhotenství jí nijak špatně nebylo, ale vesnický felčar říkal, že každé těhotenství je jiné. Žluč se jí dostala do úst. Těžce polkla a už cítila, že jídlo neudrží.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se Bobby Fiore. „Připadáš mi trochu zelená.“ Liu Han ten idiom trochu překvapil a zprvu ho nechápala. Proto Bobby dodal: „Míváš — jak tomu říkáte — ranní nevolnost?“

„Nevím,“ odpověděla slabým hlasem. „Prosím tě, nemluv o tom.“ Bylo sice zajímavé zjistit, že ženy cizích d'áblů trpí

stejnými potížemi jako Čiňanky, ale rozhodně nechtěla myslet na ranní nevolnost. Myšlenka na to by jí mohla... Sotva doběhla k míse.

Bobby Fiore vypil šťávu z plechovky s ovocem, vypláchl jí a naplnil vodou. Pak jí plechovku podal, aby si mohla vypláchnout ústa. Objal jí kolem ramen. „Mám dvě vdané sestry. S nimi to bylo to samé, když čekaly děti. Nevím, jestli to chceš slyšet ale říká se, že utrpení má rádo společnost.“

Liu Han nerozuměla všemu, co říkal, což pravděpodobně nevadilo. Byla ráda, že jí podal vodu. Párkrát si vypláchla ústa, takže se zbavila té strašné chuti a cítila se mnohem lépe. Tohle bylo něco jiného, než když zvracela, když byla nemocná. Teď její tělo udělalo, co potřebovalo, a zdálo se, že jí nechá chvíli na pokoji.

„Přál bych si, aby tady měli Ještěři kněze.“ řekl Bobby Fiore. „Chci, aby byl z dítěte katolík. Vím, že nejsem nejlepší křesťan, ale snažím se dělat to, co považuji za správné.“

Liu Han nikdy moc nepřemýšlela o křesťanských misionářích, které vídala v Číně. Ale myšlenka na to, jak bude vyrůstat dítě ji zrovna teď pálila ze všech nejmeně. „Zajímalo by mne,“ řekla, „co se mnou ti malí šupinatí ďáblové provedou, až zjistí, že čekám dítě.“

Měla z toho skutečně strach. Vždyť jí ti malí ďáblové klidně unesli z její vesnice a potom i ze zajateckého tábora. Za tu dobu, co byla v tomhle velkém letadle, které nikdy nepřistálo, jí poskytli několika mužům (byla skutečně ráda, že nečeká dítě s žádným z nich!). Mohli s ní udělat, co je napadlo nebo co je zajímalo...vůbec přitom nemuseli brát ohled na to, co chce ona sama.

„Cokoliv udělají, budou muset udělat nám oběma,“ řekl Bobby Fiore. Položila mu ruku na rameno, protože byla ráda, že stojí při ní. Byla by samozřejmě ještě radši, kdyby mohla věřit tomu, že jeho hrdá slova mají něco společného s realitou. Když se ti malí ďáblové rozhodnou, že je budou držet v různých kabinách, co proti tomu budou moci udělat?

„Měla by ses pokusit trochu víc jíst,“ řekl. „Nakonec, nejsi přece sama.“

„Asi máš pravdu.“ Opatrně si Liu Han vzala trochu kukuřice, pak fazole a nakonec i trochu masa. Čekala, že jí to žaludek zase vrátí, ale nestalo se tak. Zdálo se, že se žaludek uklidnil. Doufala, že to tak chvíli vydrží.

Pak si najednou s hrůzou uvědomila, pravděpodobně příliš pozdě, že ti malí ďáblové nebudou muset čekat, až se jí zvětší břicho, aby zjistili, že je těhotná. Už si tak zvykla na to, že je pozorují nejen při milování, že na ně takřka zapomněla. Ale jestli ti malí ďáblové rozuměli směsici čínštiny, angličtiny a jejich vlastního jazyka, kterou se dorozumívala s Bobby Fiorem, určitě už to věděli. Byla tedy otázka, co s nimi nakonec udělají.

Kdyby to byli lidé, už by věděli, že jsem nedostala pravidelné měsíčky, pomyslela si. Ale ti ďáblové si toho vůbec nevšimli. Bobby Fiore si o nich nemyslel, že jsou to ďáblové, ale tvrdil, že jsou to tvorové z jiného světa. Většinou si Liu Han myslela, že je to nesmysl, ale sem tam zapochybovala. Cožpak by skuteční ďáblové mohli být tak nevšimaví k pozemským záležitostem, jako byly její věznitelé. Nakonec bylo skoro jedno, co byli zač. Měli ji i Bobbyho Fiora plně ve své moci. Liu Han napadlo, jestli ještě některá z žen, kterou vzali do letadla, co nikdy nepřistává, byla také těhotná? Jestli s ní nakládali jako s ní, tak pravděpodobně ano. Alespoň v to doufala, nechtěla by být v té situaci sama.

Pohlédla na Bobbyho Fiora. Pozoroval jí, ale když se jejich oči setkaly, podíval se stranou. Smutně se usmála. Co ví muž o ženě, která čeká dítě? Nic moc, a proto doufala, že s ním bude některá z dalších žen sdílet její osud.

Najednou pocítila vlnu náklonnosti k Bobbymu Fiorovi, i když to byl muž a ještě navíc cizí ďábel. Byl to takový pocit, jaký nezažila od toho prvního dne, kdy jí překvapil svou laskavostí. No možná, že toho nevěděl moc o budoucích matkách, ale byl to pravý Kung Fu—Ce ve srovnání i s tím nejchytřejším malým špinavým ďáblem.

Závan směsi kouře a tepla přivítal Davida Goldfarba, když otevřel dveře hostince U bílého koníčka. „Zavři ty zatracený dveře!“ zařvalo několik lidí současně. Goldfarb rychle poslechl a pak se snažil protlačit davem co nejbližší ke krbu. Praskající hořící polena a pochodně, které ozařovaly místnost, jakoby přenesly hostinec zpátky do středověkých časů. Stíny poskakovaly po zdech a koutech místností. Goldfarb se nikdy nebál tmy, ale teď dokázal pochopit, proč se jeho předkové mohli temnoty obávat.

Zápach nemytých těl byl dalším krokem zpět proti normám civilizace. Goldfarb dobře věděl, že i on sám k tomu zápachu přispívá, ale co s tím mohl dělat. Teplá voda byla prakticky nedostupná a koupat se ve studené hrozilo pneumonií.

Navíc, když už zapáchal každý, tak to všem bylo jedno. Nos si postupně na zápach zvykl a zapomněl na něj. Bylo to stejné, jako když se obsluha radaru naučila nevnímat ozvěnu okolí, v němž byl radar umístěn.

Býval umístěn, opravil se v duchu. Pozemní radarové stanice zachránily Británii před Němci, ale na Ještěry nestačily. Nervózní chvění v žaludku, kdykoliv si vzpomněl na Lancaster Teda Embryho, nepřestávalo. Dosud je nesestřelili a to bylo asi všechno, co o tom projektu mohl říct. Nějaká chytrá hlava přišla na to, že by radar, umístěný v letadle, mohl pomoci zvýšit počet ještěřích letadel. A tak to zkoušeli.

Sylvie se k němu protáhla davem. Usmála se na Goldfarba a zeptala se: „Co to bude, drahoušku?“ V odlesku ohně z krbu zářily její vlasy jako čistá měď.

„Pintu něčeho, co zrovna máte,“ odpověděl. Hostinec U zlatého koníčka sice nikdy nebyl bez piva, ale na druhou stranu nebylo možno vsadit cokoliv na to, že budou mít dvakrát po sobě ze stejného zdroje.

Zatímco hovořil, objal Goldfarb servírku kolem boků. Ani se neodtáhla, ani ho neplácla, jak by to udělala dřív, ještě než začal stoupat v jejích očích od oné chladné a pro něj hrůzyplné noci. Místo toho se k němu naklonila a lehce ho políbila na rty. Pak se vyvinula, aby uspokojila objednávky dalších pijáků.

Goldfarb si uvědomil, že toužit po ní bylo snad ještě lepší, než ji opravdu mít. Nebo možná očekával příliš. To, že má ještě další muže, nebylo tak stresující, když se na to člověk díval jako nezúčastněný pozorovatel. Bylo jiné, když se teď stal jedním z nich. Nikdy si o sobě nemyslel, že je nějaký žárlivý typ - a nemyslel si to o sobě ani teď - ale asi od ní chtěl víc než mu byla ochotna poskytnout.

Její bílá blůzka si vynořila zpoza modří mužů od RAF a civilních tvídových obleků. Postavila před Goldfarba pintu piva.

„Tak tady to je, láska. Jsem zvědavá, co na to řekneš.“ Ustoupila krok zpět a sledovala jeho reakci. Opatrně se napil. Některá z piv, co pil po příchodu Ještěřů skutečně nebyla nijak valná. Ale teď pozdvihl překvapením obočí nad plnou chutí, která mu naplnila ústa. „To je sakra dobré!“ prohlásil okouzleně. „Nic takového jsem ještě nepil, ale je to sakramentsky dobré. Odkud to ten váš požehnaný domácí získal?“

Sylvie si odhrnula vlasy, které jí spadly do očí. „Uvařil si to sám.“

„To snad ne,“ prohlásil v okamžité reakci Goldfarb.

„Ale jo,“ příkyvovala odhodlaně Sylvie. „Daphne a já jsme mu pomáhaly. Je to strašně jednoduché, když víš, jak na to. Možná až skončí válka - jestli teda vůbec někdy skončí - rozjedu svůj vlastní pivovar s pivnicí. Tebe pozvu taky, ale doufám, že mi všechno nevypiješ sám.“

Goldfarb vyprázdnil sklenici zkušeným pootočením zápěstí. „Jestli budeš dělat tak dobré pivo, jako je tohle, tak se o to určitě alespoň pokusím. Přines mi ještě jedno, prosím.“

Díval se za ní, jak odchází, dokud nezmizela za tmavou hradbou. Byl to první člověk od příchodu Ještěřů, který se zmínil o tom, co bude, až skončí válka. Uvažovat o tom, co bude, až bude poražen Němec, byla jedna věc, ale... Válka s Ještěři mohla klidně trvat věčně, pokud člověk nechtěl myslet na nejhorší.

„Haló, starý brachu.“ ozvalo se za jeho zády. Otočil hlavu. Zdálo se, že Jerome Jones už má pěkně nakoupino a byla otázka, kdy se sesune pod stůl. Ale pokračoval ve své řeči: „Jeslipek víš, za co jsem dneska vyměnil svoje zahradnický nůžky, abych měl něco k jídlu? Za pečené fazole, tak je to.“ Očka mu zářila nad tím triumfem.

„Vyměnit tvoje zahradnické nůžky za cokoli je úspěch. To je důvod k napití,“ pokýval hlavou Goldfarb. Británie trpěla v té době hladu. Nejenom proto, že ostrov nebyl schopen vyprodukovat dost jídla pro všechny, ale hlavně proto, že Ještěři bombardovali s neúprosnou přesností železnici a jídlo se nedalo dopravovat do míst, kde ho byl nedostatek.

„Ty se svou zatracenou posádkou nemusíš starat o takovéhle přízemní obchody, co? Zatracené pečené fazole.“ Jerome sešpulil rty a foukl vzduch směrem ke Goldfarbovi. Pečené fazole v tom cítit nebyly. Spíš pivo.

„Já nejsem zrádce, Jerome,“ vzdychnul Goldfarb. „Já jsem dostal rozkaz, který jsem musel poslechnout. Věděl, že jeho bývalý kolega stále trpí tím, že nebyl vybrán na jeho sedačku v Lancasteru. A to nejenom proto, že tam byly lepší přiděly, ale hlavně proto, že zatím neměl šanci na úspěch s barmankami od Zlatého koníčka.“

V tuto chvíli byl ovšem tak opilý, že by mu bylo úplně jedno, kdyby před ním udělala striptýz a pak ho odvedla někam za keřik. Zamrkal a zíral na Goldfarba, jakoby neměl tušení, co je to za cizího chlápka. Zdálo se, že svého přítele (nebo snad bývalého přítele - Goldfarb doufal, že jeho žárlivost nejde až tak daleko) nepoznává. Pak se jeho bledé oči zase zaostřily. Řekl: „Včera jsme měli v barákách elektřinu.“

„Opravdu?“ Goldfarba zajímalo, jestli tu poznámku vyslovil jenom tak, nebo chce ten rozhovor někam směřovat. V jejich části už nebyl proud aspoň týden. Přál si, aby se už objevila Sylvie s pivem.

„Ano,“ pokýval Jones hlavou. „Měli jsme v barákách proud. A víš proč ti to říkám?“ Jako bych to věděl, pomyslel si Goldfarb a měl pocit, že to zařve. Ale Jones byl na jiné koleji a jeho vnitřní pochody připomínaly pomalou jízdu vlaku naloženého municí. „Poslouchal jsem rádio. Měl jsem na krátkých vlnách pěkný příjem, že jsem chytil Varšavu jako tenkrát.“

„Opravdu?“ Ta informace získala úplně jiný rozměr. „Mluvil tam i Ruskie?“

„Nic jsem o něm neslyšel. Ani slovo.“ Jones dával důraz na každé svoje slůvko. „Proto jsem ti to chtěl říct. On je to nějaký tvůj bratranec, nebo co?“

„Ano. Obávám se, že ano. Jeho babička a moje babička byly sestry.“ Nikdo nemohl být víc překvapený než Goldfarb, když zjistil, že se jeho bratranec stal mluvčím Ještěřů. Tak jako většina jeho spolubojovníků věřil tomu, že život v židovském ghetu pod nadvládou Nacistů musel být hrozný. Čemu už šlo věřit méně bylo to, v jakých barvách líčil Ruskie život pod Ještěři. Před několika týdny ale jeho bratranec z éteru zmizel stejně náhle, jak se tam objevil. Ještěři nejdřív jeho nepřítomnost zdůvodňovali nemocí. Potom se už nenamáhali říkat cokoli, což Goldfarba trápilo.

„Zatracený zrádce. Možná je taky prodal, tak mu za to zaplatili,“ zahuhlal Jones.

Goldfarb zaťal ruku v pěst a chystal se ho udeřit do tváře - nikdo, ať už přítel nebo bývalý přítel, nebude takhle hovořit o jeho příbuzných, aniž by se mu nedostalo z jeho strany patřičné odpovědi. Ale v tu chvíli se zrovna vrátila Sylvie.

„Miláčku Davide, na to hned zapomeň,“ řekla ostře. „Jestli se tu začneš prát, tak sem už nesmíš nikdy vstoupit, to jsou zdejší pravidla. A já už tě nikdy neuvídím.“

Ta první hrozba žádnou vážnou hrozbou nebyla, ta druhá... Goldfarb chvíli uvažoval, pak spustil ruku a povolil pěst. Sylvie mu do ní vložila sklenici. Jones tam jen stál, trochu se kolíbal a zřejmě vůbec netušil, co se stalo.

„Tak je to lepší,“ řekla Sylvie. Goldfarb to uznal, protože srazit na zem opilce by stejně rodinné cti příliš nepomohlo. Vyprázdnil sklenici jedním dlouhým douškem. Sylvie ho pozorovala kritickým pohledem. „To by ti mohlo stačit, pokud ovšem nechceš dopadnout jako on.“

„A co jiného mám dělat?“ Jeho vlastní smích zněl i jemu velmi neupřímně. Ale sama otázka, navzdory sardonickému podtónu, byla míněna vážně. Bez elektřiny nebylo možno poslouchat rádio ani zajít do kina. A četba za dlouhých zimních večerů také nepřicházela příliš do úvahy. Tak co člověku zbývalo? Létat do nebes a být ve stálém nebezpečí, že může být člověk kdykoliv sestřelen... to vyžadovalo trochu uvolnění pitím alkoholu a sexem. A protože byla dnes Sylvie v práci...

Sylvie vzdychla. Goldfarba napadlo, že to byl povzdech ženy, která už zažila, že se její milý potřeboval zpít. Možná nebyl dokonce ani první tento večer. Probudil se v něm pocit lítosti, který naštěstí brzo odumřel. Když se on sám chová takhle, jak by to mohl vyčítat jí?

Jerome Jones se k němu naklonil. „Je dobrá?“ zeptal se, jakoby vedle něj nestála. „Viš, jak to myslím, ne?“ Pokusil se o vysvětlující mrknutí, ale vzhledem ke stavu opilosti se mu to ne zcela podařilo.

„No, to je kráska!“ zaječela Sylvie. Pohlédla na Goldfarba. „To ho necháš takhle mluvit?“

„Asi jo,“ odpověděl Goldfarb. To přinutilo Sylvii k dalšímu, ještě silnějšímu zaječení. Máchnul rukama a doufal, že ji to uklidní. „Před chvilíčkou jsi tady překazila jednu rvačku a teď chceš sama vyvolat jinou?“

Místo odpovědi mu Sylvie dupla na nohu. Pochopil, že jen tak neuvidí další pivko, natož aby ho pustila do svého pokojíku. Snaž se pochopit ženu, pomyslel si. On nebyl žádný rytíř v nablýskaném brnění a ona nebyla žádná panna, jejíž čest bylo nutno hájit. Ale kdyby řekl tohle, tak by asi pocítil její koleno v místech, kde nosil rodinný klenot. To by asi nespravil jehlový podpatek na nártu.

Jones se k němu zase naklonil. „O jaké rvačce to mluvíš?“ Zdálo se, že to ho zaujalo víc, než jak si počíná Sylvie.

Najednou toho měl Goldfarb dost. Protlačil se davem ve Zlatém koníčkovi a než se nadál, stál venku na chodníku a přemýšlel co dál. S prvním nadechnutím ledového vzduchu ho napadlo, jestli neudělal chybu. Ale do hospody se už vrátit nemohl.

Noc byla jasná. Na obloze zářily hvězdy a Goldfarb měl pocit, že jich ještě nikdy nebylo tolik. Mléčná dráha připomínala rozsypaný cukr. Před příchodem Ještěřů se hvězdy zdály přátelské nebo aspoň nebezpečné. Ted' se staly synonymem pro domov nepřitele.

Na jihu bránily výhledu na hvězdy obrysy doverského hradu. Sasové si tam postavili svou pevnost, když se v roce 1216 Louis VIII pokusil o invazi do Anglie. Henry VIII k tomu přidal něco opevnění, když se snažil zabránit v invazi dalšímu nájezdníkovi, Napoleonovi. Později bylo v devatenáctém století přidáno k pevnosti opevnění s šestnáctipalcovými děly, aby ochránilo hrad před útokem z moře.

Ale stavitelé opevnění naprosto nepředpokládali útok ze vzduchu. Goldfarbův vlastní radar udělal víc práce pro ochranu Doveru a Anglie než celé opevnění dohromady. To ovšem stačilo proti Hitlerovi. Proti Ještěřům byla i kouzla radaru naprosto bezmocná.

Najednou si všiml, že proti němu kráčí ulicí sv. Jakuba rudý bod, jasnější než letní západ slunce. Úplně se mu zpotily dlaně. Cigaretu už neměl hodně dlouho. Při těžkostech s dopravu jídla nebylo divu, že cigarety takřka zmizely z trhu. Za krize lidé sbírali špačky, aby si dopřály trochu pokušení. Goldfarb se k tomu nikdy nesnížil, ovšem chápal to.

Tenkrát byl důvodem nedostatek peněz, ne cigaret.

Ted' se Goldfarb rozhodl oslovit kuřáka, ať to byl kdokoli. „Hej, příteli, neprodal bys mi jednu cigaretu?“

Kuřák se zastavil. Světlý konec cigarety na chvíli zazářil trochu jasněji a potom si jí její majitel posunul do koutku úst.

„Promiň, brácho, mám poslední tři a ty ti neprodám. Pak už by mi peníze nebyly nic platné. Ale jestli chceš, tak ti dám z týchle prásknout.“

Goldfarb zaváhal. V jistém smyslu bylo tohle ještě horší než sbírání špačků. Ale neviditelný kuřák zněl přátelsky. Když už nemohl poskytnout víc ze svých zásob, chtěl se alespoň o to málo rozdělit. „Děkuju,“ řekl Goldfarb a přistoupil blíž. Snažil se udržet plíce plné kouře, jak to jen šlo, a i pak vydechl se skutečnou lítostí. Majitel cigarety znovu potáhl. Tvář, slabě ozářená žářem cigarety, byla naplněna blahem. „Zatracená válka,“ řekl, když vyfukoval kouř.

„To je tedy sakra pravda,“ přitakal Goldfarb. Pak se rozkašlal. Ať se mu to líbilo jakkoliv, tělo si už odvyklo kouření.

„Jsem zvědav, co nebude přistě. Možná čaj.“

„To je teda hrozná myšlenka, ale možná, že máš pravdu. V Kentu nemáme zrovna nejvíc čajových polí, co?“

„To teda ne,“ přitakal zamračeně Goldfarb. Zamyslel se nad tím, co bude dělat, až nebude mít svůj ranní šálek čaje.

Bude asi muset dělat to samé, jako když ho má. „Co lidi vůbec dělali, než objevili čaj?“

„Předpokládám, že pili pivo.“ Kuřák pečlivě potahoval z konce cigarety. „A to mám ted' zrovna v plánu já. Nechci tam ovšem jít s cigaretou. Slyšel jsem, že tam někoho zmlátili kvůli trošce tabáku a o to zrovna nestojím.“

„To je chytré,“ přikývl Goldfarb. „Vevnitř už je tolik kouře, že to nikdo neucítí.“

„To jsem si také myslel.“ Po tícnutí cigarety zbyl z muže zase už jen hlas v temnotě. „Možná bych se mohl pokusit dostat se trochu k tělu té rudovlasé barmance? Jak se jen jmenuje?“

„Sylvie,“ odpověděl Goldfarb smutně.

„Sylvie, hm, to je pravda. Viděl jsi jí?“ Aniž by čekal na odpověď, kuřák dodal: „Ta by za tu cigaretu stála. Té bych jí klidně dal.“ Našel po sluchu vchod do Bílého koníčka a vstoupil dovnitř.

Goldfarb chvíli postával před hospodou a pak se vydal na svou dlouhou pouť k ubytovně. Nedomníval se, že by Sylvie šla za cigaretu, ale co na tom záleží. Už nebyla jeho a možná nebyla jeho vůbec nikdy. Trochu si užít, to bylo v pohodě, ale člověk si musel dávat pozor. Konec románu s nějakou ženou nesmí znamenat konec světa. Někde z velké dálky slyšel hukl ještěřích letadel. Začal se třást, ale nemělo to nic společného s nočním chladem. Napadlo ho, kdo je dnes nahoře na noční obloze s tím zkušebním radarem a jestli se ten dotyčný vrátí na zem.

Takřka současně s jeho myšlenkou se ozvala střelba protiletadlových baterií. Goldfarb se znovu zachvěl. Ztráta Sylvie neznamena konec světa. Ty zvuky, co slyšel z dálky, mohly předznamenávat skutečný konec světa.

16 KAPITOLA

Z takové dálky už letecké kulometry jenom tiše nařikaly. Heinrich Jager závistivě naslouchal tomu zvuku. Kdyby měl Wehrmacht takové zbraně, tak by mělo Rudé letectvo hodně těžké časy. I proti Ještěřům měly ruské letecké síly hodně práce.

Ale ze zvuků palby bylo znát, že Rusové postupují. Jager sám se o tom přesvědčil před nějakými jedenácti měsíci ve válce národního socializmu proti komunizmu. Ted' se měly o ruské neústupnosti přesvědčit Ještěři. Jager doufal, že si přitom užijí stejně jako on.

Možná, že Rusové nelhali, když mu tvrdili, že ten kůň sloužil u kavalérie. Když zaslechl vzdálenou střelbu jenom sklopil uši. Samozřejmě se člověk mohl jenom dohadovat, jak se bude chovat, až mu někdo vystřelí za zadkem. Při troše štěstí se to možná ani nedoví.

„Ty synové kurev mě měli posadit do letadla,“ řekl hlasitě, aby vůbec slyšel v té zasněžené pustině svůj vlastní hlas. Kůň zafřikal. Nerozuměl německy. Proto také Jager dostal papírek s ruskými povely. Ale zdálo se, že je kůň je rád, že nese lidskou bytost. Protože jestli někde mohli být vlci, tak to bylo přesně tady.

Jager popleskal rukou v rukavici sedlovou brašnu. V ní byl kus železa, který sebrali partyzáni Ještěřům někde u Kyjeva a on ten vzácný kousek teď měl dopravit do Německa. Sám na koňském hřbetě.

„Oni chtějí, abych zařval.“ řekl hlasitě. Kůň znovu zafřikal. Poplálal ho na krku. „To opravdu chtějí.“

Když se spolu s křivohubým Maxem dostali do kontaktu s Rudou armádou, která byla stále pod velením Moskvy, Sověti byli velmi citliví a dbali na to, aby bylo mezi Německem a Ruskem rozděleno podle plánu. Potíže přišly až později. Ne, bylo mu jasně řečeno, že nemůže cestovat letadlem. Ano, ruský plukovník rozuměl jeho naléhavé potřebě dostat se rychle do Německa. Ale chápal on sám, jak je pravděpodobné, že bude sestřelen dříve, než se tam dostane? Ne, plukovník na sebe nevezme odpovědnost za to, že by riskoval život a letěl letadlem.

Teď zafřikal Jager a to možná hlasitěji než předtím jeho kůň. „Když ruský plukovník řekne, že nechce riskovat můj život, tak je jasné, že je někde něco shnilého.“ Za minulé i tihle války přestávali Rusové na Němce střilet, jenom když jim došly náboje.

Jager popoháněl kolena, rukama i hlasem, aby z něj dostal co nejvyšší rychlost. Od vypuknutí první světové války toho moc na koni nenajezdil, ale stále si pamatoval aspoň základy. Byl to ovšem zcela jiný způsob jízdy než v tanku. Uvnitř té obrovské, obrněné želvy jste se mohli zavřít a dělat si, co chcete... pokud vás ovšem někdo nezasáhne protitankovým šrapnelem.

Na koňském hřbetu se musíte postavit světu čelem. V tuto chvíli mu svět metal do tváře sníh; Rusové mu dali kožešinovou čepici, silný vatovaný kabát a válenky, takže mu nebyla zima. Teď dokázal skutečně ocenit, jak dobré zimní oblečení Rusové mají. Nebylo divu, že dali Ivani vloni v zimě Wehrmachtu tak zabrat.

Naklonil se dopředu a něco tajného pošeptal koni do ucha. „Když se kdokoliv zeptá na tuhle misi v Kremlu, tak mu určitě řeknou, že mi dali veškerou podporu, které byli schopni, ale že se mi prostě nepodařilo se dostat do Německa.“ Poplálal zase na sedlovou brašnu. „Ale já ti něco řeknu, ruskej koni. Já je převezu. Já se tam dostanu, ať se jim to líbí nebo ne. A když se jim to nebude líbit, tak si holt můžou políbit šos.“

Kůň samozřejmě neměl ani potuchu, o čem hovoří. Nejenom že to bylo hloupé zvíře, ale navíc to bylo ruské hloupé zvíře. Doposud buď pracovalo pro nepřítele, nebo nosilo ruského kavalistu do boje. Ale teď se mu obě záležitosti splýnuly.

Sníh odletoval koni od kopyt. Jeho tělo zahřívalo Jagerovi nohy a zadek. Pokud si dobře vzpomínal, jeho Panzer III měl lepší topení. Ale na druhou stranu se mu líbil víc pach koně než zápach oleje, nafty a střelného prachu v tanku.

„Přesně tak to Kreml chce. koni,“ oslovil zase svého oře. „Potřebují, aby jim Němci pomohli ten kov získat, ale chtějí taky, aby z toho Reich něco měl? Ne, to ti říkám při tvém životě, že o to nestojí. Oni chtějí být jediní, kdo dokáže vyrobit takové bomby. Tak to je. Použijou ji proti Ještěřům, a když jim nějaká zbyde, tak ji klidně šoupnou na Německo. Ale to ti říkám, koni, toho bohda nebude.“

Hnal se vpřed hustým sněžením. Naneštěstí pro něj to, co měl v plánu se nemuselo nutně krýt s tím, co se skutečně stane. Domníval se, že už není na předválečném území Sovětského svazu, ale spíš v bývalém Polsku. Toto území bylo nejdříve pod nadvládou Rusů, potom Němců a teď zase Ještěřů.

A právě tady - jako snad nikde na světě - našli Ještěři své ochotné loutky, své Quislingy, jak by jim říkali v Británii, pomyslel si s hněvem Jager. V Moskvě si několikrát poslechl na krátkých vlnách Mojšeho Russieho. Pasoval v duchu toho muže na hysterického lháře a zrádce lidstva.

Teď... teď už si tím nebyl tak jist. Vždycky, když se chtěl zasmát tomu, co ten Žid říkal, vzpomněl si na Maxovu jízvu na krku a na to, co mu židovský partyzán vyprávěl o hrůzách a vraždách na Babim Jaru. Ať by si to sebevíc přál, neměl pocit, že by Max lhal. A jestli hrůzy, o kterých mluvil Max, byly pravdou, pak mohl mluvit pravdu i Rusie.

Jízda na koni zimní krajinou mu poskytla dost času k přemýšlení. Možná dokonce víc, než by si přál. Co skutečně prováděl Reich na území, která měl pod kontrolou. Jager byl frontový důstojník a ne žádný politik. Ale němečtí důstojníci měli mít svůj vlastní rozum, a ne jen slepě poslouchat příkazy nadřízených jako Sověti nebo Ještěři. On sám neviděl žádnou spojitost mezi masakrováním Židů a válečnými úspěchy.

Ve skutečnosti mohlo spíš masakrování Židů působit proti všemu válečnému úsilí, protože zahnilo polské Židy, kteří přežili, přímo do náruče Ještěřů. A teď bylo mezi Jagerem a Reichem mnoho těchto Židů. Kdyby ho někde spatřili a oznámili svým novým pánům, že se na jejich teritoriu pohybuje volný Němec... kdyby to udělali, tak by se ruské plány naplnily beze zbytku.

„To je blbost,“ zahuhlal. Co udělali Židé tak významného v bitvě proti Německu? Chovali se stejně jako všichni ostatní civilisté.

Jel kolem vypleněného statku a vrtěl hlavou. Takového ničení všude kolem. Jak dlouho se z toho budou lidé vzpamatovávat? A co ten výraz vůbec znamená? Budou vůbec svými vlastními pány nebo otroky Ještěřů? Jager si nebyl odpovědi jist. Lidstvo už objevilo cesty, jak zranit Ještěry, ale ještě nezjistilo, jak je porazit. Možná — alespoň doufal — měl jednu z možností ve své sedlové brašně.

Cesta ho zavedla do březového hájku několik set metrů od statku. Vyjmul pušku z pouzdra a připravil si ji na kolena. Mezi stromy se mohou dít nepříjemné věci a mohou se tam skrývat ještě nepříjemnější lidé. Při té myšlence se zakřenil. Ještě před několika týdny by, alespoň podle mínění Ještěřů, patřil mezi ryto nepříjemné lidi.

Zpoza stromu vyšel muž. Byl oblečen jako Jager ve směsici ruského a německého zimního oblečení a stejně jako Jager byl vyzbrojen puškou. Sice na Němce neměl, ale zdálo se, že je připraven ji použít. Řekl něco polsky. Jager polsky nerozuměl. Zvažoval své šance v nastalé situaci. Kdyby se mu podařila rychlá rána — což nebylo zdaleka jisté — a potom by nasadil ostruhy svému koni, měl slušnou šanci dostat se rychle pryč od tohoto... bandity.

Zdalo se, že chlapík uvažuje stejně. „O to bych se nepokoušel,“ řekl nyní německy se silným přízvukem — nebo to bylo jidiš? „Ohlédni se.“ Jager ho neposlechl. Muž stojící na cestě se rozesmál a opřel pušku o nejbližší strom. „To nejsou triky. Jen se podívej.“

Tentokrát se Jager otočil. Spatřil dva muže, oba s puškami. Zajímalo by ho, kolik jich asi neviděl. Otočil se zpět k chlapíkovi před sebou. „Tak dobře, dostali jste mě,“ řekl klidně. „co bude teď?“

Nevěděl, co toho chlapíka rozčílilo víc, jestli jeho klid nebo čistá němčina. Muž popadl pušku, což byla stejná mauserovka jako Jagerova. „Věděl jsem, že jsi jeden z těch nacistických hajzlů.“ zahřměl. „Nejezdíš ani jako Polák ani jako Rus. Měl jsem tě rovnou zastřelit. Tak to udělám teď.“ Mluvil opravdu jidiš. Jagerovi se zastavilo srdce.

„Zadrž, Yosseli,“ vykřikl jeden z mužů německy. „Máme ho přece vzít do...“

„Jestli mne chcete vzít k Ještěřům, tak mi udělejte tu laskavost, a zastřelte mě.“ vpadl mu do řeči Jager. Měl pocit, že se mu začíná vyplňovat jeho nejhorší noční můra. Kdyby ho Ještěři přinutili mluvit — a kdoví, jaké prostředky Ještěři používají — mohl by zničit celé ruské úsilí s ukradeným kovem a Německo by se už nikdy nevzpamatovalo.

„Proč bychom měli dělat nějakou laskavost Němci?“ řekl Yossel. Jager za sebou zaslechl nějaké uchechtnutí. Tady tedy nemohl rozhodně očekávat nějaké vlídné zacházení.

Ale Jager měl odpověď. „Protože jsem bojoval po boku ruských partyzánů, z nichž většina byli Židé, abych získal od Ještěřů to, co teď vezu do Německa.“ Tak a bylo to. Jestli to byli skutečně přísluhovači Ještěřů, podepsal si ortel. Ale k tomu by došlo stejně a Ještěři by zjistili, co má v sedlové brašně. A jestli byli jeho nepřátelé lidskými bytostmi...

Yossel se ušklíbl: „Musím ti přiznat, že jsi pohotový lhář. A kde to asi bylo? Na cestě do Treblinky?“ Když viděl, že to slovo pro Jagera nic neznamena, řekl jedno slovo čistou němčinou: „Vernichtungslager.“ Vyhlašovací tábor.

„Nevím nic o vyhlašovacích táborech,“ prohlásil Jager. Muž za ním zařval. Kdoví, jestli ho nezastřelí dřív než bude pokračovat. Proto mluvil rychle: „Nikdy jsem o Treblince neslyšel, ale jeden z židovských partyzánů se vrátil z místa nedaleko Kyjeva, které se jmenuje Babi Jar. On a já jsme spolupracovali na tomto společném úkolu.“

Něco se změnilo v Yosselově tváři. „Takže ty víš o Babim Jaru, nácku? Řekni mi, co si o tom myslíš.“

„Je mi z toho špatně,“ odpověděl Jager. „Šel jsem do války proti Rudé armádě a ne...ne...“ zavrtěl hlavou. „Jsem voják a ne vrah.“

„Jako kdyby v tom byl mezi nacisty nějaký rozdíl,“ řekl smutně Yossel. Ale pušku nezdvihl. Potom on a ostatní — kdo to vlastně byl? Vojáci? Partyzáni? Nebo snad banditi? — mluvili částečně jidiš, čemuž Yeager rozuměl a částečně polsky, čemuž nerozuměl. Zdalo se, že ten Žid na cestě už na něj nekouká tak nepřátelsky, takže si Jager na chvíli oddychl. Vypadalo to, že se ti muži radí co s ním udělají.

Po několika minutách jeden z mužů za ním řekl: „Slez z koně.“ Jager sesedl. Byl celý napnutý a byl připraven střílet při sebemenším podezřelém zvuku. V žádném případě nebude pasivní obětí. Ale muž, kterého nemohl vidět řekl: „Můžeš si tu pušku dát na rameno, jestli chceš.“

Jager zaváhal. Ta výzva mohla znamenat, že z něj chtějí udělat snadnější cíl. Židé ho ovšem stejně měli ve své moci a žádný bojovník nenechá nepřítele ozbrojeného, pokud má alespoň trochu rozumu. Možná, že se ovšem dohodli, že není jejich nepřítel. Přehodil si pušku přes rameno a zeptal se: „Co se mnou chcete udělat?“

„To jsme ještě nerozhodli,“ řekl Yossel. „Teď půjdeš s námi. Vezmeme tě k někomu, kdo by nám mohl poradit.“ Z Jagerovy tváře bylo zřejmě něco vyčíst, protože Yossel dodal: „Ne, k Ještěřům ne, k jednomu z nás.“

„Dobře,“ souhlasil Jager, „ale vezměte i toho koně. To, co má v sedlové brašně, je mnohem důležitější než já a váš důstojník by to měl vědět.“

„Zlato?“ zeptal se chlápek, který přikázal Jagerovi, aby slezl z koně.

Rozhodně nechtěl, aby si Židé o něm mysleli, že je někdo, koho stojí za to okrást. „Ne, žádné zlato. Pokud se NKVD nezmylí, tak mám něco podobného, co Ještěři použili ke zničení Berlína a Washingtonu.“

To vyvolalo jistou odezvu. Přesně to chtěl. „Tak počkej,“ ozval se Yossel. „Rusové tě nechali, abys vzal tuhle... věc do Německa? Jak k tomu došlo?“

Proč si to nenechali pro sebe, měl asi na mysli. „Jsem si jist, že kdyby mohli, tak by si to celé nechali,“ odpověděl s úsměvem Jager. „Jak už jsem vám řekl, byla to společná akce a rusko—německá jednotka získala ten materiál. A i když Rusové nemají důvod mít Němce v lásce, vědí dobře, že němečtí vědci nejsou žádní hlupáci a tak...“ Popleskal svou sedlovou brašnu.

Následovala další diskuse Židů, tentokrát pouze v polštině. Konečně Yossel prohlásil: „Dobrá, Němce, když nic jiného, tak jsi nás aspoň zviklal. Půjdeš s námi. Ty, tvůj kůň i to, co neseš v té sedlové brašně.“

„Musíte mne držet z dohledu Ještěřů,“ upozornil je Jager.

„Ne, ne,“ zasmál se Yossel. „Jenom se na tebe nesmí upozorňovat. To není zdaleka jedno a to samé. Tak jdeme, už jsme se tu zdrželi dost.“

Ukázalo se, že Žid dobře věděl, o čem mluví. Během příštích několika dní viděl Jager zblízka tolik Ještěřů jako nikdy předtím. Nikdo si ho ovšem nijak zvlášť nevšímal. Předpokládali, že je to další člen milice a proto mu nevěnovali pozornost.

Setkání s ozbrojenými Poláky byla horší. I když si nechával růst prošedivělý plnovous, Jager musel přiznat, že nevypadá ani zdaleka židovsky. „Toho se neboj.“ uklidňoval ho Yossel, když se mu svěřil se svými obavami.

„Domnívají se, že jsi prostě další zrádce.“

To ho zamrzelo a proto řekl: „Myslíš, že si o mně myslí to, co si myslí celý zbytek světa o polských Židech?“ Už byl s nimi dost dlouho na to, aby věděl, že může mluvit otevřeně a bez obav, že ho někdo střelí do týla.

„Ano, asi tak nějak,“ přikývl klidně Yossel. Toho jen tak něco nerozházelo. „Je jasné, že zbytek světa stále nechápe, že máme dobrý důvod mít Ještěry radši než nacisty. Ale jestli víš o Babim Jaru, pak víš o čem mluvim.“

Protože věděl, o čem mluví a téma mu bylo velmi nepříjemné, Jager se ho snažil co nejrychleji změnit. „Některé z těch

Poláků vypadají, jakoby na nás chtěli začít střílet.“

„Asi by to opravdu nejradši udělali. Nemají moc rádi ani Židy.“ Řekl to jako holé konstatování. „Nepokusí se o to vlastně jen proto, že nám Ještěři dali dost zbraní, abychom se jim mohli postavit, kdyby si něco začali.“

Jager o tom chvíli přemýšlel. Žid vlastně otevřeně přiznal, že jsou na Ještěrech závislí. Měl ovšem nekonečně příležitostí vydat ho do jejich rukou a neudělal to. Jager si musel přiznat, že vlastně nerozumí, o co tady jde. Při troše dobré štěstí na to ale přijde.

Toho večera dorazili do města většího, než jaké kdy procházeli. „Jak se to tady jmenuje?“ zeptal se Jager.

Nejdřív si myslel, že Yossel jenom odfrknul, ale Žid po chvíli jméno zopakoval a znělo to stejně. „Hrubieszów.“

Městečko mělo dlážděné ulice, třípodlažní domy s kovovými okapy a na hlavní třídě byly uprostřed vysázeny stromy.

Snad to mělo připomínat Paříž. Ale protože Jager mohl srovnávat se skutečnou Paříží, musel se té napodobenině pouze pousmát. Nechal si to ovšem pro sebe.

Yossel přišel k jednomu z třípatrových domů a začal Jidiš rozmlouvat s mužem, který mu přišel otevřít. Pak se otočil k Jagerovi. „Pojď sem. Sedlovou brašnu vezmi s sebou. My odvedeme koně z města. Mohl by přilákat nežádoucí pozornost.“

Jager přistoupil blíž. Šedovlasý Žid ustoupil stranou, aby mohl projít dovnitř a řekl: „Zdravím tě, příteli. Jmenuji se Lejb. Jak se jmenuješ ty?“

„Ich heisse Heinrich Jager,“ odpověděl Jager. Už si zvykl na údiv a hrůzu, jakou vyvolávala jeho němčina, ale byl to jediný jazyk, kterým mluvil dobře... a navíc... byl Němec. Těžko to mohl popřít. Pak ze sebe omluvně vysoukal:

„Doufám, že vás nebude moje přítomnost příliš obtěžovat.“

„Nácek v mém domě. Oni chtějí dát nácka do mého domu?“ Lejb nemluvil k Jagerovi. Ale nemluvil ani sám pro sebe.

Koho tedy oslovoval? Snad boha?

Jakoby se dočkal nějaké odpovědi, vešel dovnitř a zavřel za sebou dveře. „Ani nacista by neměl mrznout - zvláště když já bych mrznul s ním.“ Zdálo se, že Lejba stojí dost úsilí, aby pohlédl na Jagera. „Dáte si čaj? Jestli chcete, je tu i trochu bramborové polévky.“

„Ano, jestli mohu prosit. Děkuji mnohokrát.“ Čaj byl horký a polévka byla horká i výživná. Lejb rozhodně nechtěl být považovaný za špatného hostitele, ale zároveň zcela zjevně nechtěl jíst s Jagerem. Počkal, až Němec dojde a až potom se dal sám do jídla.

Stejně pravidlo se dodržovalo po další dva dny. Jager si všimnul, že dostává jídlo a pití vždy do stejného nádoby.

Zajímalo by ho, jestli to Lejb po jeho odchodu vyhodí spolu s povlečením, ve kterém spal. Nezeptal se ho, protože se obával, že uslyší kladnou odpověď.

Zrovna když se zabývat myšlenkou, jestli na něj Yossel a další židovští bojovníci nezapomněli, se Yossel objevil.

Znovu se připlížil pod rouškou tmy. „Někdo tě chce vidět, nácku.“ Z jeho úst, na rozdíl od Lejbových, to slovo neznělo příliš urážlivě. Jakoby to byla jenom nálepka a nic víc.

Neznámý Žid vstoupil do obývacího v Lejbově domě. Byl štíhlý a mladší, než by Jager očekával u někoho, kdo byl tak důležitý, že pro něj poslali. Nenabídl mu potřesení pravicí. „Tak vy jste ten Němec s tím zajímavým zavazadlem, není-liž pravda?“ řekl spíš německy než jidiš.

„Ano.“ řekl Jager. „Kdo jste vy?“

Přichází se pousmál. „Říkejte mi Mordechaj.“ Jager na něj udiveně zíral. Konec konců to mohlo být i jeho pravé jméno. „Bravado,“ pomyslel si. Čím víc si ho prohlížel, tím víc rostl jeho obdiv. Byl mladý, to ano. ale důstojný každým coulem. Oči byly bystré a velmi pozorné. Dokázaly zanalyzovat každou situaci. Kdyby to byl Němec oblečený v polní šedi, měl by plukovnícké výložky a vlastní regiment dřív, než by dosáhl čtyřicítky. Jager znal tyhle typy. Židi v něm měli velké zvíře.

Velké zvíře teď řeklo: „Tak vy jste tankový důstojník, co sebral něco důležitého Ještěřům. Co jsem slyšel od Yossela je zajímavé, ale je to vyprávění z druhé ruky. Povězte mi to vy sám, Jagře.“

„Moment,“ řekl Jager. Yossel se zamračil, ale Mordechaj čekal, jak bude pokračovat. „Vy Židé spolupracujete s Ještěrami, ale teď mám pocit, že4je chcete zradit. Dokažte mi, že vám mohu věřit, že mne neodevzdáte do jejich rukou.“

„Kdybychom to měli v úmyslu, tak už bychom to udělali,“ prohlásil Mordechaj. „A co se týče naší spolupráce s Ještěry... hm... podívejte se na to takhle. Před třemi roky přepadlo Rusko Finsko. Když nacisté zaútočili na Sovětský svaz, Finové využili situace a vzali si, co bylo jejich, zpět. Myslíte, že kvůli tomu museli celé dny volat Heil Hitler?“

„Hmmm... možná ne,“ připustil Jager. „Ale co z toho vyplývá?“

„Stejně jsme my pomohli Ještěřům proti vám, Němcům, ale kvůli nám... abychom přežili... ne kvůli nim. Nemusíme je ještě milovat. Teď jsem vám řekl já víc, než si zasloužíte, tak mi řekněte váš příběh.“

Jager to udělal. Mordechaj ho čas od času zarazil a kladl mu upřesňující otázky. Jagerův obdiv k němu ještě vzrostl.

Uvědomil si, že Žid má přehled o válce i o partyzánských operacích. Co ho ale překvapilo, bylo to, že chápal, co má v sedlové brašně snad lépe než Jager sám.

Když Jager skončil, cítil se úplně vyčerpaný a vycucnutý. Mordechaj si propletl prsty a díval se do stropu. „Víte, než začala taille válka, tak jsem se zajímal víc o Marxe než o boha.“ poznamenal. Jeho řeč začala být emotivnější a pro Jagera hůř srozumitelná, protože často přecházel z němčiny do jidiš. „Než jste mě vy, Němci, strčili do gheta a rozhodli se mne nechat umřít hladu, neměl jsem nikdy pochybnosti o mé volbě. Teď jsem si jist, že jsem se mýlil.“

„Proč si to myslíte?“ zeptal se Jager.

„Protože bych musel být nejchytřejší rabín, co kdy žil, abych věděl, jestli mám pomoci Němcům proti Ještěřům jejich vlastními zbraněmi.“

Yossel vehementně přikyvoval. „Mě napadlo to samé.“

Mordechaj na něj mávnul, aby byl zticha. „Byl bych rád, kdyby to rozhodnutí mohl udělat někdo jiný než já. Před

válkou jsem chtěl být obyčejným inženýrem.“ Jeho oči se střetly s Jagerovým pohledem jako dva meče. „Teď je ze mne díky Němcům válečník.“

„To jsem já taky,“ přikývl Jager. Před tou minulou válkou doufal, že by z něj mohl být archeolog, zabývající se biblickými vykopávkami. Ovšem ve francouzských zákopech zjistil v čem by mohl být dobrý... a taky jak otčina potřebuje takové talenty. Proti tomuto umění byla biblická archeologie příliš slabý tabák.

„A tak to bude i v budoucnu,“ pokračoval Mordechaj. „Já nevím jak vy, Jagře, ale já bych si přál, aby moje ramena byla mnohem širší.“

„Ano,“ přikývl Jager.

Mordechaj si ho měřil pohledem, tentokrát s důstojnickou chladnou vypočítavostí. „Nejjednodušší by bylo hodit vás do Visly. Už se toho stalo tolik, že by tomu nikdo nevěnoval pozornost. Hodil bych vaše sedlové brašny za vámi a nikdy bych se nemusel probouzet hrůzou, že vy, zatracení Němci, použijete zbraně, kterých jste se zmocnili.“

„Ne... místo toho byste se budil v noci hrůzou, že se nikdo nedokáže Ještěřům postavit.“ Jager se snažil zůstat klidný a zrovna tak chtěl, aby zněl jeho hlas. Riskoval mnohokrát svůj život na bitevním poli, ale nikdy to nebylo v situaci jako je tato. Tohle byl spíš poker než válka. Vytáhl ještě jednu kartu. „Ať už uděláte mně cokoliv, Stalin už svůj díl dostal. Budete se potit hrůzou, co s tím provedu bolševici?“

„Upřímně řečeno, ano.“ povzdychl si Mordechaj a znělo to, jako by to šlo z celého těla, nejenom z prsou. „Bylo by mnohem lepší, kdyby byla tato otázka položena moudrému Šalamounovi než prostému člověku jako jsem já. Pak by byla větší naděje, že se dojde ke správnému rozhodnutí.“

Začal znovu vzdychat, ale najednou místo toho jen prudce vydechl. Když teď pohlédl na Jagera, oči mu žhnuly. Ano, pomyslel si znovu Jager, tohle je typický důstojník. Takový, kterého jeho muži následují až do pekla.

„Možná nám Šalamoun ukazuje cestu,“ řekl jemně Mordechaj.

„Jak to myslíš?“ Ale i když myšlenky na archeologii vzaly za své před mnoha lety, Jager znal bibli velmi dobře. Jeho oči, jakoby samy od sebe, zamířily k sedlové brašně opřené o zeď. „Ty chceš rozdělit dítě na dvě, že ano?“

„Přesně to chci udělat, Jagře,“ řekl Mordechaj. „Přesně tak. Dobrá. Nech si část toho, co máš. Vy, nacističtí parchanti, jste chytří, tak ti to nechám. Možná zjistíte, co s tím. Ale mám pocit, že by stejnou šanci jako vy a sověti měl mít ještě někdo jiný.“

„Koho máte na mysli? Vás?“ zeptal se Jager. Představa, že mají takovou zbraň polští Židé, Jagera vyděsila stejně jako obdobná myšlenka s takto vyzbrojenými Němci vyděsila Mordechaje. Tihle Židé měli až příliš dobrý důvod použít ji proti Německu.

Ale Mordechaj zavrtěl hlavou. „Ne, my ne. Nemáme na to lidi a nemáme ani výzkumná zařízení, kde bychom to mohli zkoumat, natož vyrobit. A navíc je všude kolem příliš mnoho Ještěřů, než aby se nám to podařilo utajit.“

„Tak tedy kdo?“

„Měl jsem na mysli Američany,“ odpověděl Mordechaj. „Přišli o Washington, takže vědí, co tahle zbraň dokáže. Pokud máme správné informace, tak už na něčem podobném pracují. Mají tam dost vědců - však někteří z nich přehli před vámi, fašisty. A je to velká země... jako Rusko. Mají dost možností ukrýt to před Ještěři.“

Jager o tom přemýšlel. Měl instinktivní odpor svěřit strategický materiál do rukou nepřítele - ale ve srovnání s Ještěři byli Američané spojenci. A i z pohledu pozemské politiky bylo lepší mít co nejvíc protipólů k Moskvě. Ale jedna velká otázka stále zůstávala. „Jak chcete ten materiál dopravit přes Atlantik?“

Očekával, že bude Mordechaj v rozpacích, ale Žid zůstal klidný. „To dokážeme zařídit snáze, než si myslíš. Ještěři nám už sice nedůvěřují tak, jak nám důvěřovali ze začátku, ale stále se můžeme poměrně volně pohybovat po naší zemi... a taky máme přístup k moři.“

„A pak co?“ ušklíbl se Jager. „Dáte sedlovou brašnu na plachetnici a pošlete ji do New Yorku?“

„Sice to říkáte jako vtip, ale já se domnívám, že to může vyjít,“ odpověděl Mordechaj. „Existuje zde překvapivě silná lodní doprava, kterou Ještěři nedokážou tak paralyzovat jako vlaky nebo auta. Ale neměl jsem na mysli plachetnici. Máme ovšem možnost využít ponorku, aniž by to Ještěři zjistili. Už jsme tuto možnost využili nejednou a tohle je dost dobrý důvod, abychom se o to pokusili ještě jednou.“

„Ponorku?“ Asi americkou, napadlo Jagera. Nebo spíš britskou. Baltické moře bývalo německým jezerem. Ještě před pár měsíci by britský kapitán ponorky spáchal sebevraždu, kdyby se do něj pokusil strčit periskop. Teď měli ovšem Němci daleko větší starosti než anglické ponorky. „Ponorku.“ Tentokrát to ovšem řekl Jager jako oznámení. „Víte, je to tak bláznivé, že by to mohlo vyjít.“

„Jsme blázni, to je pravda,“ připustil Mordechaj. „Jestli jsme nebyli blázni před válkou, tak jste to vy, náckové, dokázali sto procentně.“ Jeho smích měl hořkou příchut'. „A já teď musím být větší blázen než kdy jindy, když pomáhám nacistům v něčem, co by mohlo znamenat konec světa. Ale některé konce jsou horší než jiné, co?“

„Ano.“ Jager se cítil přesně stejně. Vždyť spolupracoval s komunisty, a teď i Židy. Když byl teď blíž Německu, napadlo ho, jak by se na tuhle spolupráci, kterou provozoval od chvíle, kdy Ještěři zničili jeho Panzer 3, dívali jeho nadřízení a Gestapo. Ale pokud se ještě svět úplně nezbláznil, to co měl v sedlové brašně překračovalo takřka každou ideologickou otázku.

„Tak jsme dohodnutí?“ zeptal se Mordechaj.

„Dohodnutí,“ řekl Jager. Později si nebyl jist, kdo z nich napráhl pravici první ale oba ji pevně stiskli.

Atvar byl zaměstnán kontrolou nejnovějších hlášení, jak si Rasa vede v bláznivém zimním počasí na Tosevu 3, když mu hudební znělka z jeho počítače připomněla, že má schůzku. Řekl proto do mikrofonu interkomu: „Drefsabe, jsi tady?“

„Jsem, vznešený veliteli flotily,“ ozvala se odpověď z předpokoje. Nedalo se předpokládat, že by kdokoliv se zdravým rozumem nechal velitele sil Rasy čekat, ale formalitám muselo být učiněno za dost.

„Vstup, Drefsabe,“ vyzval ho Atvar a zmáčkl tlačítko, které otvíralo dveře.

Velitel flotily zasyčel překvapením, když Drefsab vstoupil do jeho kanceláře. Vyšetřovatel byl jedním z jeho nejchytřejších mužů, který pracoval mezi Strahovými podřízenými, aby zjistil, jestli se velitel lodi nesnaží o nějaké vlastní akce. Také se utkával s tajnými agenty Velkých Ošklivců. Vždycky byl ve formě a upravený. Ted' byla jeho tělová barva, jeho šupiny bez lesku a zorničky rozšířené.

„U Císaře, co se ti stalo?“ podivil se Atvar.

„Při jméně Císařově, vznešený veliteli flotily, musím nahlásit, že nejsem schopen služby,“ odpověděl Drefsab a sklopil oči. I jeho hlas zněl, jakoby mu uvnitř všechno zrezlo.

„To vidím,“ řekl Atvar. „Ale co se děje? Jak se ti to stalo?“

„Vzal jsem si do hlavy, vznešený veliteli flotily, pokusit se zjistit jak tosevanská rostlina zvaná zázvor ovlivňuje chování našich mužů. Uvědomuji si, že jsem jednal bez rozkazu, ale považoval jsem ten problém za natolik závažný, že jsem se domníval, že ospravedlní mé jednání.“

„Pokračuj,“ vybídl ho Atvar. Muži, kteří něco vykonávali bez rozkazů, byli mezi Rasou velmi řídkou výjimkou. Mezi Velkými Ošklivci se ale zdálo podobné jednání naprosto běžné. Kdyby snad mělo být tohle důsledkem podobného jednání, tak bylo Atvarovým přáním, aby nikdy neopustil domovinu.

Drefsab řekl: „Vznešený veliteli flotily, abych mohl posoudit účinky zázvoru a pochopil rozšíření jeho užívání mezi mužstvem, rozhodl jsem se ho vyzkoušet sám na sobě. Velmi lituji, že musím velitele flotily informovat o tom, že jsem se stal obětí jeho účinků.“

Předkové Rasy byli lovci a masožravci. Atvar zaťal prsty do čelistí, aby po něm neskočil a nezačal ho trhat. Ted' nestál o žádné další špatné zprávy. Ted' ne. Tosev 3 a zejména jeho severní hemisféra mu dávala dost příležitostí ke špatným zprávám.

Měl by něco říct, ale nevěděl co. Konečně učinil poměrně ubohý pokus: „Jak jsi mohl provést takovou hloupost, když znáš svou cenu pro Rasu?“

Drefsab sklonil zahanbeně hlavu. „Vznešený veliteli flotily, ve své neomezené pýše jsem se domníval, že mohu vyzkoušet tu rostlinu, aniž bych byl zasažen jejími zhoubnými účinky. To byla bohužel velká chyba. I teď mne spaluje touha po ní.“

„Jaké to je být pod vlivem té látky?“ Velitel flotily sice četl o té rostlině různá hlášení, ale jeho důvěra v hlášení od chvíle, kdy opustili domov, značně poklesla. Vždyť podle jejich hlášení měl být Tosev 3 snadnou kořistí.

„Cítím se... mnohem silnější, mnohem lepší než jsem ve skutečnosti. Mám pocit, že zvládnu všechno, na co si vzpomenu,“ odpověděl Drefsab. „Když ten pocit nemám, toužím po něm každou buňkou svého těla.“

„Ovlivňuje nějak tenhle pocit, navozený drogou, chování nebo jednání?“ zeptal se Atvar. „Chci tím říct, jestli jsi výkonnější po požití zázvoru než bez něj?“ Pociťoval na okamžik naději, že by se mohlo ukázat, že ten prášek je velmi užitečné léčivo. V tom případě by se Drefsabova iniciativa vyplatila.

Ale agent pouze dlouze vzdychnul. „Obávám se, že ne, vznešený veliteli flotily. Schválně jsem si pozorně prohlédl práci, kterou jsem vykonal krátce po požití zázvoru. Obsahovala daleko víc chyb, než bych normálně považoval za přijatelné. Udělal jsem je a prostě jsem si jich nevšiml díky té euforii, kterou ta droga navozuje. A když teď nějakou dobu nemám zázvor... Vznešený veliteli flotily, to je velmi špatné.“

„To je velmi špatné,“ ozval se jako ozvěnou Atvar. „A jak reaguješ na tuhle závislost, Drefsabe? Dáváš si zázvor při každé příležitosti, nebo se snažíš vydržet bez něj, jak to jen jde?“

„To druhé, vznešený veliteli flotily,“ odpověděl s jistou pýchou v hlase Drefsab. „Snažím se mezi jednotlivými dávkami vydržet co nejdéle, ale musím přiznat, že se ty přestávky stále zkracují. Navíc se mi mezi jednotlivými dávkami snižuje výkonnost.“

„Rozumím.“ Byť mu to bylo líto, Atvarovy myšlenky se teď ubíraly čistě pragmatickým směrem. Jak nejlépe využít tohoto nevypočitatelného a nebezpečného muže? Rozhodnutí se dostavilo takřka okamžitě. „Jestli se domníváš, že jsi pro Rasu cennější pod vlivem zázvoru, než když ho nemáš, ber si ho kdykoliv na něj dostaneš chuť. Ničeho ostatního si nevšíměj. To ti nařizují pro dobro Rasy.“

„Stane se, vznešený veliteli flotily,“ zašeptal Drefsab.

Atvar pokračoval: „Dále ti nařizují, aby sis do denníku zapisoval všechny svoje reakce na zázvor. Lékařské názory na užívání zázvoru jsou názorem zvenčí, kdežto tvoje analýza uživatele zázvoru může být užitečná pro další vyhodnocení.“

„Stane se, vznešený veliteli flotily,“ prohlásil Drefsab tentokrát mnohem hlasitěji.

„Dále pokračuj ve sledování distribuce té drogy. Pokus se odhalit co nejvíc mužů, co se zapojili do obchodu se zázvorem.“

„Stane se, vznešený veliteli flotily,“ řekl Drefsab potřetí za sebou. Na okamžik připomínal toho mladého, odhodlaného muže, lovčího solneka, jak ho Atvar znával. Ale to ze změnilo v okamžiku, kdy se trochu přihrbil a senilně se zeptal:

„Ale když je všechny odhalím, kdo mi potom bude dodávat zázvor?“

Atvar se téměř otřásl odporem. „Poříd' si zásoby, které pokryjí tvoje potřeby, abys mohl pokračovat ve svém zlovyku,“ řekl, protože se uvědomoval, že Drefsab se zázvorem bude daleko lepším agentem, než Drefsab pídící se za svou oblíbenou drogou. Zároveň si uvědomoval, že přes svou závislost je mnohem lepší, než jakýkoliv jiný muž, kterého se pro tu práci snažil získat. Pak ještě dodal: „Naši lékaři se snaží najít léčebnou kúru na tu tosevanskou rostlinu. Doufám při duších zemřelých císařů, že ji najdou brzo.“

„Aha, vznešený veliteli flotily. I nyní najednou začínám pociťovat...“ Drefsab se začal nekontrolovatelně třást uprostřed věty. „Smím požádat vznešeného velitel flotily o dovolení opustit pracovní?“

„Ano, jdi, Drefsabe, a ať tě duch císařů provází.“

Drefsab se pokusil o uctivý pozdrav, ale bylo vidět, že se snaží co nejrychleji opustit pracovní. Velitel flotily se vrátil

ke svému papírování značně deprimován. Nenávidím tenhle prokletý svět, pomyslel si. Tady je spousta úskalí, ze kterých se Rasa ještě nakonec zblázní.

Jeho vlastní jednání s Dresfabem ho neučinilo šťastnějším. Podřízení byli povinováni svým nadřízeným poslušností, ovšem ti jim opláceli slušným chováním a podporou. Místo toho se on choval k Dresfabovi jako k nějakému užitečnému, ale zároveň levnému nástroji. Viděl, jak se hroučí, ale rozhodl se využít ho do úplného konce a pak si dělat starosti s jeho nástupcem.

Doma by se ke svým mužům takhle nechoval. Doma měl ovšem vymoženosti, na které musel v souvislosti s Tosevem 3 zapomenout. Jednou - a ne nejméně významnou — z nich bylo jiné nahlížení na čas. Rasa nikdy nedělala nic bez jisté reflexe. Když plánujete v řádech tisíců let, co pro vás znamená den - nebo i rok? Ale Velcí Ošklivci takhle neuvažovali a nutili ho, aby byl pod přesně stejným časovým stresem.

„Zkorumpovali mne stejně jako Dresfaba,“ zahučel smutně a vrátil se ke své práci.

„Co to je vůbec zač?“ zeptal se Sam Yeager, když přenášel část laboratorního přístroje a balil ho do kartónové krabice. „Centrifuga,“ odpověděl Enrico Fermi, čímž Yeagerovi příliš nepomohl. Nositel Nobelovy ceny vzal kus starých novin a vystlal jimi krabici.

„Cožpak nemají hmmm... centrifugy tam, kam jedeme?“

Fermi vymrštil ruce do vzduchu v gestu, které Samovi silně připomnělo Bobbyho Fiora. „Kdo ví, co tam vůbec mají? Čím víc tam toho dokážeme přepravit, tím méně budeme spoléhat na náhodu a žít v nejistotě.“

„To je pravda, profesore, ale čím víc toho potáhneme, tím budeme pomalejší a tím větší cíl budeme představovat pro Ještěry.“

„V tom, co říkáte je kus pravdy, ale to riziko musíme podstoupit. Jestliže se přestěhujeme a nedokážeme tam pracovat, tak rovnou nemusíme nikam jezdit a můžeme zůstat v Chicagu. My se tam nestěhujeme jako jednotlivci, ale jako fungující laboratoř,“ prohlásil vážně Fermi.

„Vy jste šéf.“ Yeager zavřel krabici, přelepil ji páskou a vytáhl tužku. „Jak se píše centrifuga?“ Když mu to Fermi řekl, napsal to pečlivě na většinu stran krabice.

Při lepení krabice s další centrifugou mu došla páska. Zašel se podívat do skladu, jestli tam ještě nějakou budou mít. Měli ji tam spoustu. Metalurgická laboratoř byla jedním z nejlépe zásobených míst v celém Chicagu. Když se vracel do laboratoře, vyšla ze sousedních dveří Barbara Larssen.

„Ahoj, Same.“ řekla. „Jak se máš?“

„Docela dobře,“ odpověděl. Po chvíli dodal: „Jsem ale unavený. Co ty?“

„Já taky.“ A opravdu unaveně vypadala. Odněkud získala pudr, ale ani ten nedokázal zcela zakrýt tmavé kruhy pod očima. Svěšená ramena neměla nic společného s tím, že by nesla něco těžkého. Spíš to svědčilo o nedostatku spánku, hodně práce a velké porci strachu.

Yeager chvíli zaváhal a pak se zeptal: „Máš nějaké dobré zprávy?“

„Myslíš o Jensovi?“ Barbara zavrtěla hlavou. „Stále o tom přemýšlím. Teď jsem se rozhodla, že nechám zprávu pro Jense u Andyho Reillyho - znáš Andyho, ne? - pro případ, že by se Jens vrátil. Aby věděl, kde mne má hledat.“

„Andy je ten vrátný, ne? Toho samozřejmě znám. To je dobrý nápad. Ten je spolehlivý,“ přikývl Yeager. „Kam vůbec jedeme? Nikdo se nenamáhá, aby mi to řekl. Samozřejmě, já jsem jen kuchtík a umývač nádobí, tak mě to ani nepřekvapuje.“

„Jedeme do Denveru,“ řekla Barbara. „Jestli se tam ovšem dostaneme.“

„Denver,“ opakoval Yeager. „Jo, tam jsem hrál. To jsem hrál snad za Omahu.“ To bylo ještě předtím, než si zlomil kotník. V té době považoval A ligu pouze za cestu do světa velkých ligových soutěží. Až příliš brzo zjistil, že jeho cesta nevede nikam. Zavrtěl hlavou a snažil se ty myšlenky zaplašit. „Proč zrovna Denver? Bude to pěkně šibeniční termín se tam odsud dostat.“

„Myslím, že právě tohle je součástí plánu.“ odpověděla Barbara. „Ještěry nenapadne, že bychom se o něco takového pokusili když máme zimu na krku. Budeme tam ve větším bezpečí a bude tam větší klid na práci... pokud se tam, jak jsem řekla, vůbec dostaneme.“

Sam si všiml toho, jak jsem řekla, což ho z jejích úst překvapilo. Ovšem on nevystudoval angličtinu. Měl pocit, že on po ní taky nemůže chtít, aby věděla, který příhoz na třetí metu bude krátký. Znovu zavrtěl hlavou. Měl ten baseball stále příliš zažraný pod kůží.

„Asi bych měla odnést tohle dolů.“ ukázala na šanony, co nesla.

„Já se taky musím vrátit,“ přikývl Yeager. „Dávej na sebe pozor, slibuješ? Uvidíme se někde cestou.“

„Ano, Same. Díky.“ Kráčela chodbou ke schodišti. Yeager ji sledoval očima. To s tím jejím manželem je směla. Už si sama začínala připouštět, že by se nemusel vrátit. Ale i když se takhle oblékala, byla příliš pěkná, aby zůstala vdovou celý život. Yeager si uvědomoval, že by s tím rád něco udělal, kdyby dostal šanci.

Ale ne teď. Vrátil se zpátky a přelepil další krabici s centrifugou. Pak dal obě krabice na rudl a svezl je dolů. Naučil se trik, jak jezdit s radlem po schodech. Jak říkal Fermi, bylo potřeba s věcmi z laboratoře nakládat tak, jakoby byly nenahraditelné.

Když konečně dorazil dolů, byl zpocen námahou i úsilím o co nejšetrnější postup. Trávník před Eckhardt Hall byl zakrytý maskovací sítí před zraky ještěřích letadel. Pod sítí byla spousta vojenských nákladáku, stěhovacích vozů, autobusů a dalších vozidel. Kolem přecházely hlídky s nabitými puškami a nasazenými bajonety. Nebyly tam snad proto, aby se něco z nákladu neztratilo, ale aby nevyschly jejich nádrže. Byly totiž plné benzínu a ten byl v těchto válečných dnech v Chicagu cennější než drahokamy.

Sam nechápal, co to vlastně někteří lidé stěhují. Jeden olivově zelený nákladák byl plný černých bloků z matlavé

hmoty, které byly vždycky k jedné straně pečlivě zašpičatěny jako ořezaná tužka. Vypadalo to, jako kdyby si s sebou někdo chtěl vzít obrovskou skládačku na dlouhé zimní večery. Ale k čemu to mělo skutečně sloužit? Otočil se a zeptal se jednoho muže, který se také zastavil a čekal, až se uvolní schodiště. Chlapík mu to vysvětlil: „To je grafit, tím se zpomalí neutrony a atomy uranu mají větší šanci je zachytit.“

„Aha.“ Odpověď to byla asi dobrá, ale Yeagerovi toho moc nevysvětlila. Zoufale jezdil jazykem po patře. Zdaleka ne poprvé si uvědomil, že samotná četba science fiction z něj ještě neudělá fyzika. Co se dá dělat. Ale je to škoda. Barbara mezitím vyšla ven s další hromadou šanonů. Yeager se ještě vrátil ven, aby se znovu podíval na ty grafitové bloky. To mu poskytlou příležitost, aby s ní mohl kráčet nahoru po schodech. Pokud si všimla, co dělal, nic nenamítala a dovolila mu, aby krácel vedle ní.

Zrovna když vešli do dveří, rozštěkaly se protiletadlové baterie na západním okraji města. Za okamžik se rachot rozléhal celým městem. Někde ve výšce se ozýval jakot ještěřích tryskáčů a potom ostré výbuchy bomb. Barbara stiskla rty.

„To bylo hodně blízko,“ řekla.

„Míli, možná dvě severně odsud,“ přikývl Yeager. Jako všichni v Chicagu, i on se stal expertem přes výbuchy. Položil Barbaře ruku na rameno a byl šťasten, že má nějakou výmluvu, aby se jí mohl dotknout. „Zalez si pod střechu, šrapnely sem začnou padat každou chvíli a ty nemáš helmu.“ Sám si začal nasazovat tu svou.

Na potvrzení jeho slov začaly bomby dopadat blíž. Barbara vběhla do budovy. „Tohle dopadlo někde mezi námi a přístavištěm. Doufám, že to nezasáhlo evakuační cestu.“

„Taky doufám.“ Sam se zastavil a pozorně se na ni zadíval. „Ty příliš posloucháš vojáky.“

„Co? Ach tak.“ Barbara Sešpulila rty a zakroutila očima dobře imitující nevinnost. „Tomu se říká profesionální deformace, co?“

„Deformace? To jo. Kromě jiného.“ Yeager se zakuckal smíchy. Barbara na něj vyplázla jazyk. Se smíchem na rtech vyšli po schodech nahoru.

Ještěří letadla přilétala celé odpoledne i v noci. Chicago už dlouho nezažilo takové bombardování. Yeager si přál, aby se pokazilo počasí, které občas útočníky odradilo od útoků. Odněkud zdálky slyšel sirény požárních vozidel, která ještě nějakým zázrakem měla benzín. Doufal, že hasiči najdou na místě zásahu nějaký fungující hydrant.

Druhý den dopoledne bylo nakládání ukončeno. Yeager se dostal do autobusu plného krabic, kde s ním bylo ještě několik vojáků a samozřejmě Ullhass a Ristin. Oba ještěří váleční zajatci jeli do Denveru, aby byli k dispozici Metalurgické laboratoři. Autobus měl několik rozbitých oken, takže uvnitř byla pěkná zima.

Konečně se všichni dostali do určených vozidel a ta postupně nastartovala. Zvuk motoru pronikal Yeagerovi až do morku kostí. Zakrátko bude znovu na cestě. Kdoví kolikrát se takhle už přesouval od města k městu, ale měl pocit, že se všechno vrací do normálu. Možná se měl narodit jako Nomád.

Výfukové plyny se dostaly dovnitř a Yeager se rozkašlal. Nepamatoval si, že by to kdy tak smrdělo. Ale za čas si zvykl. Navíc na silnicích nebylo mnoho vozidel, která dokázala znečistit příliš povětří.

Konvoj zamířil z university na jednapadesátou ulici a z ní se pak začal stáčet doleva. Ulice sice byly rozbité, ale dalo se jimi projet bez větších potíží. Těžké buldozery odklidily všechno rozbité na chodníky, aby vozidla mohla projet. Tato vozidla prostě musela projet za každou cenu. Aby se velení ujistilo, že všechno proběhne v klidu, na každém rohu stál voják s automatickou puškou. Sem tam odněkud vykoukly vykulené oči. Projížděli Bronzeville, černý pupek Chicaga. To se rozprostíralo v sousedství university, kterou málem pohltilo. Vláda se bála svých černošských obyvatel skoro stejně jako Ještěři.

Než přišli vetřelci, tísnilo se v Bronzeville na šesti čtvetečních mílech čtvrt milionu obyvatel. Teď jich tam bylo mnohem méně, ale i tak celá čtvrt vykazovala neklamně známky přelidnění a chudoby. Všude byly upoutávky na levné jídlo a různé druhy výprodejů.

„Proč opouštíme místo, kde jsme byli tak dlouho?“ zeptal se Ristin. „Líbí se mi tu stejně, jako se mi může líbit kdekoli jinde v tomto studeném, chladném světě. Tam, co jedeme, je tepleji?“ On i Ullhass upřeli oči na Yeagera a očekávali kladnou odpověď.

Dali najevo svou nespokojenost, když řekl: „Ne. Myslím, že tam nebude o nic tepleji.“ Neměl to srdce jim říct že tam bude ještě chladněji. Jakmile se dostanou za Velká jezera, budou muset pravděpodobně zamířit ještě víc na sever a až potom na západ. Ještěří totiž drželi velké komunikační uzly v Indianě a Ohio a kontrolovali většinu údolí Mississippi. Yeager pokračoval: „Musíme odsud, protože už máme dost těch bomb, co na nás vaši lidé stále hází.“

„My také máme dost,“ řekl Ullhass. Naučil se pokyvvovat hlavou jako lidé, aby dodal důrazu svým slovům. Stejně tak Ristin. Teď kývali oba hlavami nahoru dolů.

„Já sám to taky nezbožňuju.“ řekl Yeager a dodal k tomu typicky ještěří zakašlání. Líbilo se mu, že sloužil jako akustické zakončení věty. Oba jeho svěřenci pootevřeli ústa. Považovali jeho přízvuk asi za směšný. Taky se trochu zasmál. Pochytili toho s Ullhassem a Ristinem od sebe vzájemně víc, než by si uměli ze začátku představit.

Konvoj projel kolem napul zničeného chrámu krále židovského a potom minul Washingtonův park, kde se střídala hnědá zem se zasněženými kusy půdy. Stočil se doprava na Michigan Avenue a pak začal nabírat rychlost směrem na západ. Přece jenom to mělo jistou výhodu být jedinými vozidly na silnici a nemuset čekat nikde na světlech.

Ačkoliv byla zima a Ještěří takřka přerušili veškerou nákladní dopravu do Chicaga, zápach jatek přetrvával. Yeager s odporem nakrčil a radši si nechtěl vůbec představit, jak to tady musí smrdět za horkého letního dne. Nebylo divu, že tady bydlelo tolik barevných. Ti se obvykle usazují v místech, o která jiní lidé nestojí.

Vzpomněl si, že tady někde měli svůj byt i Jens a Barbara. Možná neznali dobře Chicago, nebo chtěli bydlet blízko university, aby to měl Jens blízko do práce. Yeager si ale dobře uvědomoval, jaké měla Barbara štěstí, že se jí zatím každodenní cestou do práce a z práce nic nestalo.

Na rohu Michiganské a Sedmačtyřicáté byla velká cedule, která hrdě hlásala, že tam jsou MICHIGAN BOULEVARD

ZAHRADNÍ BYTY. Cihlové budovy přitom vypadaly, jako by v nich bydlelo víc lidí než v některém z těch městeček, za která hrával Sam Yeager. Jedna z nich dostala přímý zásah bombou a zřítěla se. Další bomby zanechaly jizvy na zahrádkách a dvorcích kolem budov. Kolem běhalo několik hubených černých dětí a řvalo přitom jak na lesy.

„Co to dělají?“ zeptal se Ristin.

„Asi si hrají na Američany a Ještěry,“ odpověděl Sam. „Ale zrovna tak to mohou být kovbojové a indiáni.“ Tím ovšem způsobil, že několik dalších minut strávil tím, že vysvětloval dobyvatelům z vesmíru musel vysvětlit, kdo to jsou kovbojové a indiáni. Na závěr svého výkladu si nebyl jist, že příliš úspěš.

Konvoj se valil dál na sever po Michigan Avenue. Po nějaké době začal autobus, ve kterém jel Sam Yeager, zpomalovat, až zastavil docela. „Co se to sakra děje?“ podivil se řidič. „Tohle měla být rychlá jízda.“

„To je holt armáda.“ vysvětloval jeden z pasažérů. „Až se příště něco povede, jak má, tak to bude poprvé.“ Muž měl výložky označující hodnotu majora, takže se s ním nikdo nepřel. Navíc měl očividně pravdu.

Asi po minutě se autobus zase rozjel, ovšem tentokrát mnohem pomaleji. Yeager se naklonil do uličky a snažil se něco zahlédnout předním sklem. Na rohu Michiganské a Jedenácté viděl vojáky, jak mávají a rezolutně posílají auta do vedlejší ulice.

Řidič otevřel přední dveře. „Co se to tu děje?“ zavolal na jednoho z mužů, co řídili dopravu. „Proč nás ženete z Michiganské?“

Voják se ani neotočil, jen zakřičel něco zpět přes rameno. „Dál se po Michiganské nedostanete. Ty zatracení Ještěři ráno zbořili Stevensův hotel, tak se tam stále odstraňují z cesty cihly a další bordel.“

„A kudy mám tedy jet?“

„Objed blok a tam po Wabašské až k Jezerní. Poté se zase dostanete na Michiganskou.“

„Díky,“ řekl řidič a zahrnul naznačeným směrem. Dostal se k Ženskému klubu a tam na něj další vojáci mávali, aby pokračoval na Wabašskou ulici jeden blok na západ. Kostel sv. Marie měl rozbořenou věž a kříž napůl visel nad chodníkem.

Wabašská ulice nebyla zcela vyklizená, takže se konvoj sunul velmi pomalu. Jednou musel autobus dokonce zajet na chodník, aby se vyhnul velkému kráteru na silnici. Na rohu Wabašské a Balbo stály dvě opuštěné benzinové pumpy. Jedna patřila Shell a druhá Sinclaira. Zaprášená cedule před Sinclairem nabízela šest galonů benzínu za devadesát osm centů včetně daně. Velký poutač lákal automobily na přilehlé parkoviště za dvacet pět centů na hodinu. Nebyl ovšem příliš úspěšný, protože parkoviště zelo prázdnotou.

Yeager zavrtěl hlavou. Než přišli Ještěři, byl život ve Spojených státech navzdory válce skoro normální. Ale teď... škoda mluvit. Samozřejmě, že viděl ve filmových týdenících zničenou Evropu a Čínu, viděl černobílé záběry ubožáků, kteří ztratili všechno a snažili si zachránit jen holý život. Ovšem vidět obrázky války a mít válku doma byl asi takový rozdíl, jako vidět obrázek pěkné dívky a jít s ní do postele.

Nadzemní vlak projel kolem rohu Wabašské a Jezerní. Bomby Ještěřů udělaly v železniční infrastruktuře pořádný zmatek. Vlaky v Chicagu už zdaleka nejezdily podle jízdního řádu.

Dostali se zpět na Michigan Avenue. Půl bloku od Jezerní ulice byla chlouba Chicaga, čtyřicetiposchoďová budova Carbide and Carbon, postavená z černého mramoru a tmavozelených terakotových stěn. Teď ovšem budova vzbuzovala spíše lítost. Byla poznamenána mnoha zásahy bomb a výbuchů granátů. Vypadala, jakoby si jí chtěl dát k večeru King Kong. Sklo ze stovek rozbitých oken už bylo sice zameteno z Michigan Avenue, ale stále se velké množství střepů povalovalo na chodnících.

Řidič autobusu byl nepochybně rodilý obyvatel Chicaga. Jakmile projeli kolem budovy Carbide and Carbon, ukázal na druhou stranu ulice a řekl: „Tady bývalo číslo 333. Chlouba severního Michiganu. Teď tu není nic.“

Teď tu není nic. Bylo to sice velmi chmurné prohlášení, ale naprosto výstižné. Ta hromada trosek bývala krásnou budovou, ale už není. Zrovna tak už nebyl žádný dvouposchoďový most, navazující na Michigan Avenue. Armádní ženisté postavili provizorní pontonový most přes Chicago River, aby se konvoj mohl dostat na druhou stranu. Jakmile se poslední vozidlo dostane na druhou stranu, most bude okamžitě rozebrán. Kdyby nebyl, Ještěři už by se o něj postarali.

Armádní stratégové tvrdili, že Ještěři doopravdy nechápou, na co lidé používají lodě. Yeager doufal, že mají pravdu.

Byl ve vlaku, který Ještěři zasáhli hned při prvním nočním útoku. Být v bombardované lodi muselo být desetkrát horší - nebylo by kam utéci, nebylo by se kde schovat.

Jestli Ještěři nechápali, k čemu jsou lodě, určitě chápali, k čemu slouží mosty. Jak přejížděli přes pontonový most, Yeager se podíval na západ. Dříve byly mosty přes řeku Chicago takřka za každým blokem. Teď už ne. Stejně jako Michigan Avenue Bridge byly všechny rozbombardovány.

„No nejsou to kurvy?“ řekl řidič jakoby mu četl myšlenky. Tenhle most nebyl starší než dvacet, pětadvacet let. Muj táta se zrovna vrátil z Francie, když ho otevírali. Podle mého, je to zatracená škoda.“

Na severní straně řeky zářila bílá budova společnosti Wrigley, a až na rozbitá okna vypadala nepoškozeně. Ovšem budova Tribune Tower přes ulici byla silně zasažena. Yeager v tom viděl jistou spravedlnost. I když nedostatek papíru zredukoval Chicago Tribune na týdeník malého formátu, nepřestal ten plátek osočovat Roosevelta, že proti Ještěřům nic nedělá. Nebylo úplně jasné, co by měl dělat, ale asi to nedělal, a proto ten dům takhle dopadl.

Yeager se najednou cítil jako ten rozbořený dům. Jediné co bylo možné proti Ještěřům dělat, bylo bojovat s nimi, jak to jen šlo. Spojené státy se o to snažily zrovna tak, jako jiné země na světě - A možná lépe než většina z nich. Ale Sam si nebyl jist, zda to bude stačit.

Stejně jako celý konvoj i jejich autobus zahrnul doprava na Grand Avenue k vojenskému přístavu. Ranní slunce ozařovalo Michiganské jezero, které zářilo jako moře.

Molo zabíhalo více než půl míle do jezera. Autobus rachotil kolem skladišť kdysi plných zboží, nyní většinou

vybombardovaných. Na východním konci mola byla hřiště, tančírna a promenáda, které připomínaly šťastné doby. Čekala tu na ně i loď, což byl prorezavělý nákladní parník, který Yeagerovi připomínal lodní protějšek rozhrkaných autobusů, v nichž strávil většinu dospělého života.

Také tam bylo připraveno značné množství vojenských jednotek. Protiletadlové kanóny směřovaly k nebi. Kdyby ještě letadla napadla konvoj, připravily by jim vřelá uvítání. I tak by si ovšem Yeager přál, aby byl někde jinde. Ze svých zkušeností věděl, že spíše přitahují pozornost než aby letadla skutečně sestřelovala.

Ovšem on nebyl tím, kdo vydává rozkazy - tedy kromě jeho ještěřích zajatců. „Tak pojďme chlapci,“ řekl jim a nechal je vystoupit z autobusu na molo. Na jeho naléhání Ristin a Ullhass zamířili k parníku, na jehož boku bylo napsáno jméno Caledonia.

Čekající vojáci se vrhli na vozidla v konvoji jako armádní mravenci. Yeager se musel zasmát, když ho to přirovnání napadlo. Jeden za druhým byly nákladáky vyprazdňovány a mířily zpět z vojenského přístavu do Chicaga. Yeager je pozoroval a naskytla se mu příležitost spatřit chloubu Chicaga, nábrežní čtvrť, i škody, které na ní napáchali Ještěři. Barbara Larssen vystoupila ze svého vozu a stoupla si vedle Sama. „Chtějí se nás zbavit,“ řekla nešťastně. „Nejdřív se nalodí fyzikové, pak jejich přístroje, a až když zbude místo, tak se přijdeme na řadu my.“

Z vojenského hlediska se to zdálo Yeagerovi docela rozumné. Ale Barbara chtěla sympatie a ne rozum. „Však víš, co se říká. Existují tři možné přístupy. Správný, špatný a vojenský.“

Zasmála se. Možná i víc, než by si ten starý vtip zasloužil. Chladný vítr od jezera jí nadzdvihnul sukni. Zachytila ji oběma rukama gestem, které ženy mají snad v genech. „Brr! Měla jsem si vzít kalhoty.“

„Tak proč sis je nevzala?“ zeptal se Sam. „Když tu není žádné pořádné topení, bylo by ti mnohem příjemněji. Nestál bych o to, aby mi tady zmrzlo... No, to je jedno. Rozhodně bych tady nestál v sukni z nějakých důvodů elegance nebo protože je to móda.“

Jestli si všimla toho, co nakousl, nijak to nekomentovala. „Jestli seženu nějaké, co mi budou, tak si je asi vezmu,“ řekla. „A dlouhé spodky taky.“

Yeager si ji představoval, jak by v nich asi mohla vypadat. Z té myšlenky ho vytrhl až něčí výkřik. „Pojďte sem s těma zatracenejma Ještěrama. Nebudem tu kvůli nim tvrdnout celej den.“

Vyzval Ullhase a Ristinu, aby zamířili před ním na loď a pak dostal výborný nápad. Popadl Barbaru za ruku a řekl: „Dělej, jako že taky patříš k nám.“ Pochopila to okamžitě a šla hned ta ním. Ani ruku mu nepustila.

Oba ještěři zajatci začali poděšeně syčet když se pod nimi prohnul můstek, vedoucí na loď. „To je v pořádku,“ ujišťovala je Barbara, která správně pochopila svou roli. „Když se to neprolomilo pod lidmi s těžkým nákladem, tak to nespadne ani s vámi.“ Yeager si uměl představit, jak mizerně se Ullhass s Ristinem asi cítí, ale přesto pokračovali v cestě.

Znovu začali syčet, když se dostali na palubu Caledonie a zjistili, že se stále trochu pohupuje. „Vždyť se to s námi překloupí a my spadneme do vody,“ řekl vztekle Ristin. Neznal patřičné výrazy, ale stejně mu bylo rozumět.

Yeager se rozhlédl oprýskaném nátěru, prorezlém zábradlí a starých vlněných svetrech, do kterých byla oblečena posádka.

„To si opravdu nemyslím,“ prohlásil. „Tahle loď toho má za sebou už dost a já věřím, že má i něco před sebou.“

„Myslím, že máš pravdu,“ přikývla Barbara. Nebylo jasné, jestli chce přesvědčit Ristinu nebo sebe samu. Možná oba najednou.

„Koukejte odsud zmizet,“ zaječel důstojník v námořnické uniformě na Yeagera. „A odved'te ty zatracené věci, do kabiny, kterou jsme jim určili.“

„Anoj, pane.“ řekl Yeager a zasalutoval. „Promiňte, pane, kde je ta kabina? Nikdo mi nic neřekl.“

Námořník stočil oči k nebi. „Proč jednou něco nejde hladce?“ Popadl procházejícího námořníka za paži. „Virgile, vezmi tohohle chlapíka s jeho Ještěrama do kabiny číslo devět. Ta se dá zamknout zvenčí. Tady máš klíč.“ Pak se otočil k Barbaře. „Kdo jste vy, madam?“ Když mu řekla své jméno, podíval se do seznamu a pak řekl: „Můžete jít s nimi, jestli chcete. Zdá se, že vám jejich přítomnost nevadí. Mimochodem máte číslo čtrnáct, kousek od nich. Doufám, že je to v pořádku.“

„Jistě. Proč ne?“ odpověděla. Důstojník pohlédl na ni, pak na Ještěry, opět obrátil oči v sloup. Bylo jasné, že svůj styk omezí na naprosté minimum, co mu přikazuje povinnost.

„Pojďme,“ vyzval je Virgil. Zdálo se, že ho Ještěři zajímají víc než jeho nadřízeného. Pokýval na Ristinu a řekl: „Mluvíš anglicky?“

„Ano,“ odpověděl Ristin a upřeně na něho pohlédl. „Jste si jist, že tahle věc ... nespadne do vody?“

„Jo.“ Zasmál se lodník. „Zatím teda vydržela.“ Přesně po jeho slovech další lodník odvázal provaz a lodní motory zabraly a paluba se zachvěla. Ullhass a Ristin upřeně sledovali Virgila, jako by chtěli uhodnout, co se mu teď honí v hlavě. Z komínu Caledonie se vyvalil hustý dým. Pomalu se vzdalovala od mola.

Na molu jim pár vojáků mávalo na rozloučenou. Další tam prostě postávali nebo posedávali. Yeagera napadlo, kolik z nich tuší, proč byl ten náklad, co nakládali, tak důležitý. Možná, že žádný, pomyslel si vážně.

Podíval se směrem k Chicagu a viděl tam kouř a dým, následující po explozích. V tu samou chvíli se mu do uší přes vodu přenesly ozvěny výbuchů a zároveň zaslechl jakot ještěřích tryskových bombardérů.

Protiletadlové kanóny na molu na ně začaly pálit ze všech sil. Měly za úkol na sebe přitáhnout jejich pozornost. Jedno z letadel prolétlo podél mola a svrhlo několik bomb. Protiletadlové kanóny zmlkly, jako když utne.

Ještěři letadla prolétla tak nízko nad Caledonií, že Yeager mohl rozpoznat každý detail na jejich trupu. Vydechl úlevou, když s jakotem odlétly nad jezero.

Virgil sledoval letadla jako všichni ostatní. Ted' řekl: „Hněte sebou.“ Sám ovšem zůstal stát s hlavou zakloněnou stejně jako Yeager a poslouchal zvuk tryskového motoru. Výraz obav mu přelétl obličej. „Moc bych za to nedal, že se...“

Než stihnul říct, že se vrací, byl jekot tady. Yeager byl v boji tolikrát, že jeho reakce byla takřka reflexivní. „Lehněte si na palubu!“ ječel a srazil Barbaru vedle sebe.

Střepiny dělostřeleckých granátů pokropily loď od přídě na zád. Sklo se tříštilo. Kov nařikal a za chvíli ho následovali lidé. Ještěři pilot, spokojený se splněním úkolu, zamířil na západ na svou základnu.

Něco horkého a mokrého zasáhlo Yeagera. Když se toho dotkl rukou a podíval se, co to je, viděl, že má dlaň celou rudou. Podíval se nahoru. Kousek od sebe viděl ještě třesoucí Virgilovy nohy. Kus od nich ležela jeho hlava a ramena s pažemi. Prostor mezi tím byl vyplněn rudou kaší.

Ullhass a Ristin zírali na to, co bývalo člověkem, se stejnou hrůzou jako lidé. Barbara viděla stejně dobře jako Yeager, co se stalo Virgilovi. Byla prakticky od hlavy až po kolena postříkána jeho krví. Ta tam byla elegance její sukně.

Dívala se na mrtvého Virgila a šeptala: „Ach, bože. Můj bože.“ Přitiskla se k Yeagerovi a on zase k ní. Jejich ruce se zaklesly jako kleště, prsa měla pevně opřená o jeho hrud' a hlavu zabořenou do jeho ramen. Nevěděl, jestli může vůbec dýchat a bylo mu to jedno. Navzdory pachu krve ji chtěl víc, než kdy chtěl ženu. Cítil, že se jeho ztopořené mužství tiskne k její noze, ale ona se nijak neodtáhla. Ba naopak jasně cítil, že po něm touží víc, než si kdy uměl představit.

Samozřejmě že to bylo naprosto šílené a hlavní roli v tom hrál šok, ale ani o to za mák nedbal.

„Pohněte se,“ zařval na Ještěry a vůbec nepoznával svůj hlas. Přešli všichni kolem zbytku Virgilova těla. Stále k sobě tisknul Barbaru a doufal, že se mu podaří najít kabinu dříve, než pomine kouzlo okamžiku.

Číslo na dveřích v chodbě, kam vešli, mu naznačila, že měl štěstí. Otevřel kabinu číslo devět, strčil do ní Ullhasse a Ristinu, zabouchnul za nimi dveře a pak otočil klíčem v zámku. Potom spěchali ke kabině číslo čtrnáct. Takřka běželi. Kabina byla malá, postel ještě menší. Ani jednomu to nevadilo. Dopadli na ni současně. Pouhou náhodou se stalo, že ona byla nahoře. Zrovna tak to mohlo být obráceně.

Zasunul ruce pod sukni a rozeplnul podvazky. Pak jí stáhnul kalhotky. Ona mu současně stahovala kalhoty. Byla tak vlhká, že do ní vnikl hluboko okamžitě poté, co se k němu přitiskla.

Nikdy nepoznal takové teplo. Explodoval takřka okamžitě a první, co ho napadlo, když přišel k sobě, bylo to, že ji nemohl za takovou chvíli uspokojit. Ale byla prohnutá, hlavu měla zakloněnou a při divokých pohybech boků vydávala hluboké, hrdelní zvuky. Potom otevřela oči. Stejně jako on se pomalu probírala po prudkém horečnatém vzepětí.

Stáhla se z něj dolů. Sam si váhavě natáhl kalhoty a také vstal. Nechali po sobě na prostěradle velké, krvavé skvrny. Barbara se divoce rozhlížela po kabině, jakoby jí viděla prvně v životě. Možná, že ji opravdu předtím nezaznamenala.

„Ach, bože,“ zahuhlala. „Co se to se mnou stalo? Co jsem to udělala?“ O tom ale nemohlo být sebemenších pochyb. Sam k ní přistoupil a chtěl ji obejmout. Řekl to, co před ním řekly stovky mužů ženám v podobné situaci. „Miláčku, to bude v pořádku...“

„Neříkej mi tak,“ zasyčela. „Nedotýkej se mě. Vůbec se ke mně nepřibližuj.“ Odtáhla se od něj, co nejdál to šlo. Nebylo to ovšem nijak daleko. „Okamžitě odsud vypadni. Už tě nikdy nechci vidět. Jdi k těm svejm zatracenejm Ještěřům. Já budu křičet. Já budu...“

Yeager nečekal na to, co udělá. Ve spěchu opustil kabinu a zavřel za sebou dveře. Měl zatracené štěstí, že byla chodba prázdná. Skrz ocelové dveře slyšel, jak Barbara začala plakat. Měl sto chutí jít dovnitř a utěšit jí, ale věděl, že od něj žádnou útěchu nechce. Vzhledem k tomu, že měli kabiny kousek od sebe, museli na sebe dříve nebo později narazit. Pak se uvidí, co se bude dít.

„To bude v pořádku.“ řekl si v duchu, ale nebyl o tom zdaleka přesvědčen. Potom se splihlými rameny kráčel ke kabině, kde už byli Ullhass s Ristinem. Ti se nemuseli starat o vztahy mezi mužem a ženou. Ty to vubec nevzrušovalo. Nikdy ho nenapadlo, že by jim to mohl závidět, ale zrovna v tu chvíli tomu bylo tak.

17 KAPITOLA

Ještěři rozrazili dveře baptistického kostela ve Fiatu v Indianě. Lidé uvnitř otočili hlavy směrem ke dveřím a ztuhli. Touhle dobou je většinou útočníci z kosmu neobtěžovali. Za tu dobu, co tu Ještěři byli, se obyvatelé naučili základní lekci války: vše, co se vymyká běžnému chodu, je nebezpečné.

Jens Larssen se také podíval ke dveřím, ale ani nemusel otáčet hlavu, protože seděl obrácen směrem ke dveřím. Zrovna totiž kibicoval u karet. Číšnice Sal se zrovna snažila získat poměrně důležitý štych. Jens si sice myslel, že to nedokáže, ale nikdy by jí to neřekl do očí. Hrál karty jako barakuda.

Už se ale neměl dozvědět, jak to dopadne. Jeden z Ještěřů vešel do kostela a další dva ho jistili u dveří s automatickými zbraněmi v pohotovosti. Ošklivec zasyčel: „Piit SsmiT.“

Larssenovi trvalo dobrou vteřinu, než mu došlo, že se snaží vyslovit jeho krycí jméno. Ještěř začal opakovat svou výzvu a proto se radši ozval: „To jsem já. Co mi chcete?“

„Pojď,“ řekl Ještěř a nebylo mu zcela rozumět. Pokyn pažbou byl ovšem zcela jednoznačný.

„Co chcete?“ opakoval Larssen a přesto se dal do pohybu. Ještěři neměli se svými zajatci příliš velkou trpělivost.

„Hodně štěstí, Pete,“ řekla Sal, když zamířil ke dveřím.

„Dík. Tobě taky,“ odpověděl. Zatím si s ní nic nezačal, protože stále doufal, že se toho dočká doma s Barbarou. Ale den za dnem se to zatím stávalo problematictější, a nezačal už bylo na pováženou. Začínal mít stále větší pocit, že by proti tomu nic nenamítala. Jednou nebo dvakrát měl pocit že to už na něj začala zkoušet sama.

Další dva lidé mu popřáli hodně štěstí. Ještěř počkal, až k němu dojde a potom zamířil před ním ven. Venku bylo zatraceně chladno. Jensovi takřka okamžitě vhrkly do očí slzy. Byl už tak dlouho uvnitř té zšeřelé budovy, že ho jiskřící, bílý sníh venku takřka oslepil.

Ještěři ho dovedli k obchodu, který používali jako své velitelství ve Fiatu. Jakmile vešli dovnitř, začal se okamžitě potit.

Celá budova byla vyhřátá na teplotu pořádně zaběhlé pekárny, jak to měli Ještěři rádi. Ti tři, co ho doprovázeli, blaženě syčeli. Jense překvapovalo, že netrpí z těch stálých změn teplot pneumonií. Možná se jich nechytaly bakterie pneumonie. Jens doufal, že se vyhnou i jemu.

Stráž ho dovedla ke stolu, kde ho již Gnik vyslyšal. Ještěři poručík, nebo co to bylo zač, tam už čekal. V ruce držel nějaký ještěří nástroj. Bez úvodu řekl: „Otevři ústa, Pete Smithi.“

„Cože?“ vyrazil ze sebe překvapeně Jens.

„Říkám, otevři ústa. Nerozumíš své vlastní řeči?“

„Ne, vážený pane. Ach, chci říct ano, vážený pane.“ Aniž by se o cokoliv pokoušel, otevřel Jens ústa. S tolika puškami okolo neměl ani jinou možnost.

Gnik se snažil dosáhnout svým nástrojem nahoru, ale po chvíli toho nechal. „Vý, Velcí Ošklivci, jste tak velcí,“ prohlásil pištivě. Pohyboval se ztěžka jako jeho pozemští jmenovci a vylezl na židli. Pak vložil nástroj Jensovi do úst a zmáčkl kohoutek.

Něco bodlo Jense do jazyka. „Au!“ vykřikl a proti své vůli ucukl. „Co jste mi to, sakra, udělal?“

„Dal jsem ti injekci,“ odpověděl Gnik. Nezdálo se, že by se ho Jensova poznámka nějak dotkla. „Teď se konečně dozvíme pravdu.“

„Já jsem dostal injekci? Ale...“ Když Jens uvažoval o injekci, vždycky ho napadlo, že tam musí být nějaká jehla. Pak se ovšem pořádně podíval na to, co držel Gnik v ruce. Jak to mohlo fungovat? To nevěděl. Na Ještěrech byla jediná měkká dostupná tkáň právě na jazyku. Někaký tryskový systém mu zřejmě pomocí stlačeného plynu vpravil drogu do těla. Ale co to mohlo být? „Teď se dozvíte pravdu?“ zeptal se.

„Zrovna jsme to dostali z naší základny.“ Gnik byl mazaný Ještěř. „Už mi nebudeš lhát. Už mi nebudeš moct lhát. Ta injekce ti to nedovolí.“

Ach jo, pomyslel si Jens. Pot, který mu teď prýštil z čela, neměl nic společného se suchým horkem v krámu. Cítil se mátožně, musel se hodně soustředit, aby zabránil dvojitému vidění. „Mohu se posadit?“ řekl. Gnik seskočil ze židle, na které stál. Larssen se do ní zhroutil. Nohy mu vypověděly službu. Ale proč, pomyslel si Jens. Já o ně vždycky dobře pečoval.

Gnik tam stál a pár minut čekal. Asi čekal, až začne droga zcela působit. Larssena napadlo, jestli nevyzvrací všechno, co poslední dobou snědl. Měl pocit, že se jeho duše vzdálila z jeho těla. Připadalo mu, jako by se pozoroval někde od stropu.

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se Gnik.

Jak se jmenuju? Zamyslel se Jens. To je dobrá otázka. Chtěl se zachichotat, ale neměl na to energii. Jak si to poslední dobou vlastně nechal říkat? To, že si vzpomněl, považoval za osobní vítězství. „Pete Smith,“ oznámil hrdě.

Gnik vztekle zasyčel. Pak několik minut mluvil s dalším Ještěřem. Potom obrátil důstojník obě své oči opět k Larssenovi.

„Kam jsi měl namířeno, když jsme tě chytli na té... věci?“ Stále si nepamatoval slovo bicykl.

„Jel jsem navštívit svého bratrance západně od, od Montpelieru.“ Držet se své původní historiky dalo Jensovi zabrat, ale podařilo se. Možná jí říkal už tolikrát, že tomu sám uvěřil. A možná ta ještěří droga nebyla tak dobrá, jak si o ní mysleli. V brakových sci—fi příbězích bylo snadné jeden den něco vymyslet, druhý den to realizovat a třetí den to použít. Realita byla poněkud odlišná. To si opakovaně ověřoval ve své laboratoři. Příroda je obvykle složitější, než jsou si ti písákové schopni připustit.

Gnik opět zasyčel. Možná si nebyl tak jist, že ta droga všechno zmůže, nebo si myslel, že Jens lže a byl teď překvapen, že pod vlivem drogy neříká něco jiného. Ale Ještěř byl nejen umíněný, ale i lstivý. „Řekni mi něco o tom chlapíkovi z tvé skupiny. O tom bratraci Oskarovi.“ I doprostřed toho jména vložil krátké zasyčení.

„Jmenuje se Olaf.“ řekl Larssen, který prohlédl nastraženou past. „Je to syn bratra mého otce.“ Rychle vyjmenoval Olafovy fiktivní příbuzné. Doufal, že tím odradí Gnika od dalšího zkoušení. Také se přitom trochu vzpomínal.

Ještěř se zase obrátil ke kolegovi a chvíli spolu promlouvali.

Po chvíli Gnik opět přešel do angličtiny. „My stále nemůžeme ty tvoje ... příbuzné nikde najít.“

„V tom vám nemohu pomoci.“ oznámil Larssen. „Možná je to proto, že jste je sami zabili. I když já doufám, že ne.“

„Asi spíš proto, že nám sousedé neřekli pravdu.“ Je možné, že by Gnik mluvil tak smířlivě? Larssen neslyšel smířlivost v jejich hlase tak často, aby si tím mohl být jist. „Někteří Velcí Ošklivci si Rasy příliš neváží.“

„Proč myslíte, že tomu tak je?“ zeptal se Jens.

„To je mi záhadou,“ odpověděl Gnik tak vážně, že mu to Jens věřil. To jsou tak blbí? pomyslel si. Ale Ještěři nebyli hloupí ani náhodou. To by nedokázali přiletět na Zem a svrhnout na ni atomovou bombu. Byli ale nepochybně velmi naivní. To skutečně čekali, že tu budou uvítáni jako osvoboditelé?

I pod častým účinkem té drogy pocítil Larssen jisté obavy. Co kdyby se Ještěři rozhodli, že ho nechají běžet a pak by ho sledovali k té vymyšlené bratrancově farmě? Tím by snadno dokázali, že je lhář. Anebo možná také ne. Vždyť by měl vždycky možnost ukázat na nějakou vybombardovanou chalupu a vydávat ji za stavení mýtického Olafa a jeho blízkých.

Ještěři se ještě chvíli dohadovali a pak jejich diskusi ukončil Gnik ráznou gestikulací. Otočil se opět na Larssena. „To, co jsi nám řekl pod účinkem té drogy, musí být pravda. Tak mi to aspoň řekli moji nadřízení, takže to tak bude. Jestli to je pravda, tak ty nepředstavuješ pro Rasu žádnou hrozbu. Můžeš jít. Vezmi si své věci a pokračuj v cestě, Pete Smithi.“

„Jenom tak?“ vyvalil oči Larssen. Okamžik později se kousl do jazyka, což ho zabořilo. Ale hned vzápětí se velmi pragmaticky zeptal: „Kde mám kolo?“

Gnik tomu slovu rozuměl, i když si ho neuměl vybavit. „Bude tam, kde jsi byl doposud držén. Jdi tam a vezmi si své věci.“

Když teď přešla drogou navozená euforie. Jensovi se vrátila jeho rozvaha. Zamířil k baptistickému kostelu, ale hlavou

mu vířily otázky: „Co se to stalo? Co ode mne chtějí?“

„Prostě mě nechají jít,“ řekl si. Stále nemohl uvěřit svému štěstí. Ve White Sulphur Springs mu plukovník Groves - nebo to byl generál Marshall? - řekl, že Ještěři ještě víc než Rusové spoléhají na to, co jim řeknou nadřízení. Jestli Gnikovi řekli nadřízení že má drogu, pod jejímž vlivem všichni mluví pravdu, tak tomu věřil jako svatému písmu. Pokud měli nadřízení pravdu, tak to byl dobrý systém. Pokud se mýlili...

Když se vrátil do kostela, dobrá polovina lidí se k němu nahnula, aby mu potřásla rukou nebo poklepala po rameni. Salin polibek byl tak vřelý, že ji automaticky objal. Přitiskla se k němu a líbala ho na tváře. „Ty šťastnej darebáku,“ zašeptala, když se konečně trochu odtáhla.

„Jo,“ zahuhlal omámeně. Teď se mu najednou nechtělo odejít. Nebo alespoň ne hned. Ale musel. Kdyby neodešel, jakmile má možnost, Ještěři by se mohli začít zajímat proč a ještě by byli schopni změnit své rozhodnutí.

Protlačil se hloučkem, který mu přál všechno nejlepší, aby se dostal ke svým věcem. Když se otočil, všimnul si prvně mužů a žen, kteří se drželi stranou. Měl pocit, že se tváří, jakoby ho nenáviděli. Pár se jich otočilo, aby neviděl, že pláče. Takřka běžel ke dveřím. Nemohl by tu zůstat, i kdyby mu to Ještěři dovolili. Nemohl by tu zůstat další, i přes všechny Salin šarm. I těch pár vteřin závisť a nenávisť bylo víc, než mohl vydržet.

Ještěři drželi slovo. Než se dostal ven, už na něj čekal jeho bicykl. Jak se vyhoupl do sedla, všiml si bledých tváří, které ho pozorovaly při jeho cestě na svobodu, která jim nebyla dopřána. Představoval si, co asi bude cítit, až odsud půjde, ale nikdy ho nenapadlo, že by to mohl být stud. Začal silně šlapat do pedálů. Sníh odletoval od kol. Po chvíli Fiat zmizel z dohledu.

Po víc než hodině zastavil, aby se nadechnul. Dříve nebyl schopen ten pocit svobody vychutnat. „Musím šlapat, dokud nezcepením,“ řekl nahlas. Vrátil se mu jeho starý zvyk mluvit hlasitě sám se sebou.

Když se dostal na dosah ukazatelů, označujících Montpelier, snažil se dostat do města po co nejlepších cestách. Pak se vrátil na dálnici číslo 18. Několik nejbližších dní šlo všechno jak po másle. Projel Sweetser. Conerson. Wawpekong a Calverston. Když potřeboval jídlo, tak nějaké sehnal. Když se cítil unaven, byla po ruce nějaká opuštěná farma, která poskytl přinejhorším dostatek sena.

Jednou dokonce našel v nějaké opuštěné almaře balíček Philip Morris. Neměl cigaretu ani nepamatoval. Kouřil, dokud se mu neudělalo úplně špatně. „Ale stálo to za to.“ pochoval si uprostřed kašle, který ho přepadl.

Jak projížděl střední Indianou, viděl jenom pár lidí. To mu celkem vyhovovalo. Viděl ještě méně Ještěřů a to bylo ještě lepší. Jak by jim asi vysvětlil, co dělá tolik mil západně od místa, kde měl být podle toho, co řekl Gnikovi. Drželo se ho štěstí, že to nikomu nemusel vysvětlovat.

Válka mezi lidmi a vetřelci se zdála v této zasněžené pustině velmi vzdálená. Párkrát slyšel z dálky střelbu z různých druhů zbraní, na které odpovídaly automatické zbraně Ještěřů. Jednou nebo dvakrát mu nad hlavou proletěla trysková letadla Ještěřů, která za sebou nechávala bílou čáru — ledové krystalky - ozval se fyzik v něm.

Někde mezi Young America a Delphi se začal do běžných zvuků i další hluk - vzdálené detonace. Čím víc se blížil na západ, tím byly silnější. Asi půlhodinu poté, co zaslechl první, zvedl hlavu, jako zvíře, co ucítí pachovou stopu.

„Vždyť je to dělostřelectvo!“ vykřikl. Tělem mu projelo vzrušení. Přítomnost dělostřelectva by totiž znamenala, že lidé stále vzdorují Ještěřům na úrovni o něco vyšší, než je jenom partyzánský boj v lesích. Také to ovšem znamenalo nebezpečí, protože tím směrem zrovna mířil.

Když se přiblížil, zjistil, že ten dělostřelecký souboj není nějak přehnaně intenzivní. Pár granátů přilétlo na jednu stranu, pár přelétlo zpět. Projížděl kolem ještěřů baterie. Děla nebyla tažena za vozy, ale byla namontována na něčem, co vypadalo jako tanky. Ještěři, kteří je obsluhovali, mu nevěnovali žádnou pozornost.

Jen co minul ještěři pozice, začala se objevovat zničená vojenská vozidla. Většina z nich byla pokryta poměrně silnou vrstvou sněhu. Cesta, doposud poměrně dobrá, se změnila v něco, co se dalo stěží nazvat cestou. Byly tam nejen výmoly, ale přímo krátery. Boj teď nebyl sice nijak intenzivní, ale už tu zřejmě trval poměrně dlouho.

Spadl z kola a zahučel do zasněžené díry. Najednou na něj padlo velké zklamání a frustrace. Poté, co téměř prolétl ještěřím teritoriím, měl najednou být zdržen lidskými bytostmi? Začal už téměř věřit, že se může dostat poměrně rychle do Chicaga. Zdálo se mu velmi nespravedlivé, že by měly jeho naděje vzít najednou za své.

Potom se dostal k prvnímu rezavému ostenatému drátu. Připadal si jako v nějakém filmu o první světové válce. „Jak se mám skrz tohle dostat?“ ptal se nespravedlivého světa. „A jak mám skrz to dostat svoje kolo?“

Najednou sykot, hvizd, zaječení a bum! Zmrzlá půda vylétla po jeho levici do vzduchu. Spolu se zemí létaly vzduchem i kusy železa. Jeden z nich prolétl mezi dráty zadního kola. Zrovna tak snadno mohl proletět jeho nohou. Teď se pro něj stal dělostřelecký souboj realitou a obrovskou hrozbou. Nebyly to už jenom projektily létající po balistické křivce, kterou bylo možno snadno spočítat Newtonovskou mechanikou a odporem vzduchu. Kdyby jeden z těch granátů dopadl blíž, už se nemusel trápit, jestli se dostane včas do Chicaga.

Opět se ozval povědomý zvuk. Tentokrát Larssen na nic nečekal a plácl sebou do sněhu. Granát přistál doprostřed zadrátovaného území a rozprsknul se na všechny strany. Létající železo bylo setsakramentsky nebezpečné, ať už létalo odkudkoliv.

Opatrně nadzvedl hlavu a tiše doufal, že mu granát vyčistil cestu drátěnými zátarasy. Generace mladých Angličanů, kteří bojovali na Sommě, by mu jistě potvrdila, jak lichá byla jeho naděje. Tank dokáže prorazit dráty, ale granát ne. Tak jak se přes ně dostat? Při frekvenci, jakou nad ním létaly dělostřelecké granáty, neměl ani odvalu se postavit a podívat se, jestli je na druhé straně drátů nějaký průchod. Otočil hlavu, aby se podíval, jak daleko se táhnou dráty na sever a na západ. Táhl se rozhodně dál než dokázal ze své skutečně přízemní pozorovatelné dohlédnout. Cožpak se ta země nikoho táhla odsud až do samotného Chicaga? Při jeho štěstí to bylo naprosto klidně možné.

„Tak jo, brácho, ani nemrkní nebo ti udělám do hlavy ventilační otvor průměru 0.3.“ Hlas přišel ze strany, kam se nedíval. Úplně ztuhl. Protože ležel ve sněhu, tak k tomu měl dost dobré výchozí podmínky. „Dobře,“ pokračoval hlas.

„A teď se ke mně pěkně pomaloučku, polehoučku otoč. A snaž se, ať při tom stále vidím tvoje ruce.“

Jens se pomaloučku, polehoučku otáčel. Vyrostlý ze země jako hřib, stál nějakých patnáct metrů od něj chlápek v khaki uniformě s helmou na hlavě. Jeho puška mířila Jensovi na hlavu. „Ježíš, to je paráda, vidět zase člověka s puškou,“ řekl Jens.

„Hubu drž,“ okřikl ho voják. Springfieldka se ani o píď nepohnula. „Tak bych si tipnul, že jsi ještěří špión.“

„Cože? Zbláznil jste se?“

„Zrovna minulý týden jsme tu dva zastřelili,“ opáčil voják suše.

Chlad v Larssenovi ještě vzrostl a nebylo to zdaleka tím sněhem všude kolem. Ten chlápek myslel svá slova vážně.

Jens to zkusil znova: „Já nejsem žádný špión a mohu to, přísahám bohu, dokázat.“

„To si říkej mariňákům, Mácu. Mě tak snadno neoblafeš.“

„Sakra, poslechnete si mě?“ vykřikl Jens, který už byl nejen vyděšený, ale i naštvaný. „Vracím se z White Sulphur Springs v Západní Virginii. Vždyť jsem tam mluvil s generálem Marshalem. Ten to potvrdí, jestli je ještě naživu.“

„Jo, brácho, já jsem byl minule týden v Římě a obědval jsem s papežem.“ Ale konečně ten nemytý, neoholený voják pohnul svou puškou, takže nemířila Larssenovi na čelo. „Tak dobrá, pudeš se mnou. Můžeš ukázat své papíry mému poručíkovi. Když zbaští, co tu tvrdíš, je to jeho věc. Dem.. Ne troubo, to kolo tu nech.“

Tak přišel Larssen o bicykl. Přemýšlel, jak se dostane přes ten zatracený ostnatý drát. Ale pak zjistil, že jsou tam průchody, i když nebyly na první pohled vidět. Nedalo mu moc práce jít před svým věznitelem. Sice se snažil být opatrný, ale přesto se několikrát popíchal. Marně vzpomínal, kdy naposled dostal injekci proti tetanu.

Za drátěným polem na něj hleděly další špinavé neoholené tváře. Poručík neměl na hlavě helmu v britském stylu, ale měl pořádnou ocelovou helmu, která vypadala velmi moderně a velmi válečnický. Poslouchal Larssenovo vyprávění, sáhl si do kapsy košile a pak se pro sebe zasmál. „Stále se snažím, najít nějaké cigárko, aby mi pomohlo přemýšlet, ale to už jsem neviděl několik týdnů. Řeknu ti brácho, že nevím, co s tebou. Pošlu tě dozadu, jestli si tam někdo bude vědět rady, co s tebou.“ Doprovázet ho ten samý voják, co ho našel, z kterého se vyklubal Edie Wagner. Larssen postupně navštívil kapitána, majora a podplukovníka. Očekával, že ho podplukovník pošle za plukovníkem, ale ten se zřejmě rozhodl, že zkrátí kolo o nějaký kousek. Řka: „Pošlu tě do štábu generála Pattona. Když tvrdíš, že ses setkal s Marshalem, asi on jediný může rozhodnout co s tebou.“

Ukázalo se, že velitelství generála Pattona je v Oxfordu, nějakých dvacet mil na západ. Vyzazili druhý den za rozbřesku a dorazili tam skoro za tmy. Larssen byl celý dolámaný a litoval ztráty svého kola. Během cesty si ovšem postupně uvědomoval, kolik se v lesících a různých stozích ukrývá dělostřeleckých kanónů, tanků a letadel.

„Máte tady. chlapci, docela dost materiálu,“ poznamenal. „Jak se vám to podařilo ukrýt Ještěřům přímo před nosem?“

„Nebylo to snadné,“ odpověděl Wagner, který zřejmě usoudil, že Larssen nebude špión. „Přesouváme to po kouskách, všechno samozřejmě v noci. Ještěři zatím nic nenamítali. My jenom doufáme, že si toho vůbec nevšimli. Protože jinak by nám asi jen tak neprošlo.“

Larssen se sice ještě chtěl na něco zeptat, ale pak od toho raději upustil, aby opět ve svém průvodci nevzbudil nějaké podezření. Navíc si celkem snadno mohl odvodit, co se asi chystá. Ve vzduchu visela velká ofenzíva, a bylo jen otázkou, kterým směrem.

Velitelství generála Pattona sídlilo v bílém domě na předměstí Oxfordu (I když u tak malého města bylo těžké hovořit o předměstí v pravém smyslu slova). Celý dům byl zakryt maskovací sítí, aby ztížil pozorování ze vzduchu. Všude se pohybovali důstojníci tak upravení a oholení, jaké už Larssen dlouho neviděl.

Jeden z nich mu zdvořile pokýval pokynul. „Už na vás čekáme, pane. Podplukovník Tobin volal, že jste na cestě.“

Generál vás hned přijme.“

„Děkuji,“ řekl Larssen, celý nespokojený z té dávno zapomenuté elegance kolem.

Ten pocit ještě zesílil, když vstoupil dovnitř. Generálmajor Patton se dvěma hvězdami na nárameníkách své kožené bundy s kožešinovým límcem byl nejenom hladce oholen a v čisté uniformě, ale měl dokonce puky na kalhotách.

Mohlo mu být kolem šedesáti, ale Jens by mu to rozhodně neřekl. Prohrábl si své krátce střižené lehce prošedivělé vlasy a potom zamířil ukazovákem na Larssena. „Riskoval jsem rádiové spojení kvůli vám, pane.“ zahřměl a v jeho nakřaplém hlase bylo slyšet jižanský přízvuk. „Generál Marshal mi řekl, abych se vás zeptal, co vám řekl o Ještěřech v Seatlu.“

Úlevu, že generál Marshal žije, vystřídal rychle panika. „Pane, já si nepamatuju, že by něco říkal o Ještěřech v Seatlu,“ odpověděl váhavě.

Pattonův výraz vzteku se proměnil v přátelský škleb. „To máte štěstí, že si nevzpomínáte. Kdyby jste si vzpomněl, věděl bych, že jste další prohaný zkurvysyn. Posadte se synu.“ Když se Larssen posadil, generál pokračoval:

„Marshal také říkal, že jste důležitá osoba, ale ani kódované mi nenaznačil, o co jde. Známe generála Marshalla už mnoho let. Nepoužívá slova jako důležitá osoba pro nic za nic. Tak mi sakra řekněte, co jste zač?“

„Pane, jsem fyzik, pracující v projektu metalurgické laboratoře na univerzitě v Chicagu.“ Jens viděl, že to Pattonovi nic neříká a proto dodal: „Ještě před příchodem Ještěřů jsme pracovali na výrobě uranové zbraně - atomové bomby - pro Spojené státy.“

„Pane bože,“ vyhrknul Patton tiše. „Tak to tedy generál Marshall nekecal.“ Jeho smích by mohl znít z úst a hrdla mnohem mladšího muže. „Nuže, pane Larssene... ne, vy asi budete doktor Larssen, že?... jestli se chcete dostat zpět do Chicaga, jste na správném místě. Ať se propadnu, jestli nemám pravdu.“

„Pane?“

„Chceme tady vyrazit Ještěřům přímo před nosem a pak jim nakopeme prdel,“ prohlásil s viditelným gustem generál.

„Pojďte sem ke stolu a podívejte se na tuhle mapu.“

Larssen ho poslechl a přistoupil ke stolu. Ležela tam vybledlá mapa z National Geographicu. „My jsme tady,“ ukázal

Patton. Larssen přikývnul. „Mám tady Druhou obrněnou se vším všudy včetně pěchoty a letecké podpory. A tady,“ — jeho prst ukázal směrem západně od Madisonu ve Wisconsinu - „je generál Omar Bradley a ten toho má k dispozici ještě víc než já. Teď už jen čekáme na pořádnou sněhovou bouři.“

„Pane?“ zmohl se na to samé překvapeně Larssen.

„Zjistili jsme, že Ještěři nijak nemilují boj za zimních podmínek. A to ani trošičku.“ Patton si odfrknul. „Jako ostatní plazi nesnáší zimu. Špatné počasí se postará o to, aby jejich letadla zůstala na zemi. Jakmile začne sněžit, moje jednotky vyrazí směrem na severozápad, zatímco Bradley vyrazí jihovýchodním směrem. Když půjde všechno podle plánu, měli bychom se spojit někde u Bloomingtonu v Illinois a dostat Ještěry útočící na Chicago do kleští. Nacisti tomu v Rusku říkali Kessel.“

Naznačil spojenýma rukama, co potom udělají obě americké armády s útočníky z kosmu. Jense ta pantomima nadchla. Pak si ale uvědomil, že daleko víc lidí na celém světě se snaží zasadit ránu Ještěřům. Zdaleka ne všem se to daří. „Pane, já nejsem voják a ani to nechci předstírat, ale ... myslíte, že má smysl se do toho pouštět?“

„Samozřejmě je to sázka do loterie,“ připustil Patton. „Ale když to neuděláme, tak bude po Spojených státech, protože už nikdy nedáme dohromady takovou sílu, jako je tady. A já odmítám si být jen na vteřinu připustit, že by Spojené státy mohly přestat existovat. Samozřejmě, že budeme mít ztráty, o tom nepochybuji, ale nepřítel bude mít ztráty ještě větší, protože půjdeme přímo na něj a nebudeme hledat žádné okliky.“

Sázka do loterie. Šance. Larssen zvolna pokýval hlavou. Skutečné vítězství nad Ještěry by pozdvihlo morálku na celém světě. A prohra...? Nu, lidstvo mělo s prohrami poměrně bohaté zkušenosti. Proč by jedna navíc měla představovat něco zvláštního?

Patton se zase ozval: „Budete tu muset zůstat, dokud nezačne útok. Nemůžeme vás nechat jít přes ještěří teritorium, aniž bychom věděli, co se s vámi děje.“

„Proč ne? Jejich droga pravdy nefunguje,“ opáčil Larssen.

„Doktore Larssene, vy jste citlivá duše a vedete, jak bych tak řekl, skleníkový život,“ pokýval hlavou Patton. „Jsou daleko jednodušší způsoby, jak dostat z člověka pravdu, aniž by se musela užít nějaká droga. Je mi to líto, pane, ale nemohu si dovolit riskovat. Stejně každou chvíli tady začnou tuhé bóje. Budete s námi v daleko větším bezpečí, než kdybyste se protloukal sám.“

Jens si tím nebyl zdaleka tak jist. Tanky nebo nákladáky na sebe přilákají daleko větší pozornost - a tím i možnost střelby - než osamělý cyklista... nebo teď vlastně už chodec. Ale nebyl v situaci, že by mohl svůj názor příliš prosazovat. Navíc mezitím vojín přinesl na tácu pečené kuře s pečenými bramborami a láhev vína.

„Povečíte se mnou?“ zeptal se Patton.

„Ano, velmi rád, děkuji.“, Larssen se musel držet, aby nehrábnul po tom dozlatova propečeném mase jako vyhladovělý vlk. Po konzervách v kostele a rychlém, ale hladovém průjezdu Indianou tohle vypadalo velmi slibně.

Po chvíli když už jenom obíral zbytky masa z kosti, řekl: „Já se jenom chci dostat zpět ke své práci a ke své ženě. Bože můj, ta si určitě myslí, že jsem mrtev.“ Co se toho týče i on sám mohl jenom doufat, že je Barbara naživu.

„To chápu, mně moje Beatrice taky moc chybí,“ povzdychnul si Patton. Pak zdvihl sklenku s vínem. „Na sních, doktore Larssene.“

„Na sních,“ přikývl Jens. Sklenky o sebe zacinkaly.

Mojše Russie už šel do ještěřího rozhlasového studia mnohokrát, ale ještě nikdy pod puškou. Zolraag stál vedle stál vedle stolu s mikrofonom. „Třeba budete vysílat pod nátlakem, Herr Russie,“ řekl ještěří guvernér, „ale prostě vysílat budete.“ Dodal k tomu důrazné zakašlání.

„Už jste mne sem stejně dovedli.“ Russie byl překvapen, jak málo cítí strach. Tři roky v ghetu pod německým útlakem v něm vypěstovaly určitou rezistenci proti strachu ze smrti. Teď ten čas zřejmě přišel... Zamumlal pro sebe hebrejsky:

„Sh'ma yisroyal, adonai elohaynu, adonai ekhod.“ Nechtěl umřít, aniž by vyslovil svou modlitbu.

Zolraag řekl: „Neměl byste tuhle poslední příležitost být nám aspoň trochu užitečný, kdybyste nám nedokázal, že skutečně nic nevíte o zmizení své ženy a svého syna.“

„To už jste mi řekl, excellence.“ Russie se snažil, aby jeho hlas zněl pokorně. Ať si guvernér myslí, že je zničen. Uvnitř se radoval. Ačkoliv nevěděl všechno o tom, jak zmizela Rivka a Reuven, věděl toho dost, aby uškodil dalším lidem.

Jeho jazyk se zachvěl při vzpomínce na tu ještěří injekci. Ale navzdory jejich droze, byl schopen jim lhát.

Ani lidem, ani Ještěřům se vždy nepovedlo to, co prohlašovali. Jako bývalý student medicíny dobře věděl, jak složitý je lidský organismus. Už se obával, že Ještěři uspěli, zvláště když byl po té dávce velmi ospalý a malátný. Ale pak najednou cítil, že je schopen pravdu potlačit. Stejně by ho zajímalo, co v té droze bylo. Sice nesplnila, co o ní prohlašovali, ale měla určitou naději na úspěch.

Teď ovšem nebyl na takové starosti čas. Zolraag se znovu ozval: „Přečtete si nejdřív ten projev sám pro sebe, Herr Russie, a potom ho přečtete nahlas do našeho vysílání. Víte, jaký je trest za neposlušnost, že?“

Russie se usadil do židle. Ta byla spolu se stolem před ním jediným kusem lidského nábytku v místnosti. Jeden z Ještěřů přistoupil zezadu k Russiemu a přiložil mu hlavě pušky k hlavě. Zolraag si tentokrát už nechtěl jenom zahrávat. Mojše se zamyslel nad tím, kdo psal ten projev. Asi nějaký chudák, co se snažil posloužit novým pánům, jak nejlépe uměl. Někteří Poláci a dokonce i pár Židů se snažilo přisluhovat co nejlépe Němcům, tak proč by neměli to samé dělat i pro Ještěry?

Bylo tam napsáno přesně to, co očekával. Oslavné hymny na vetřelce a chvála všeho, co udělali včetně zničení Washingtonu. Ještěří zvukař se díval na časomíru a pak řekl něco ve své řeči. Pak dodal německy: „Ticho, prosím. Herr Russie, začněte.“

Russie si pro sebe naposled zašeptal Sh'ma a naklonil se nad mikrofon. Zhluboka se nadechl a pak začal klidným,

jasným hlasem: „Hovoří Mojše Russie. Z důvodu nemoci a dalších osobních důvodů jsem nějaký čas nevysílal.“ To stálo na papíře před ním. Co následovalo, tam už nebylo. „Pochybuji, že budu ještě někdy vysílat.“

Zolraag uměl natolik dobře německy, aby si všimnul odchylky od původního textu. Čekal, že mu kulka prolétne zátylkem. Asi by ji neslyšel. Doufal, že ji ani neucítí. To by přece narušilo program! Ale ještěří guvernér nedával najevo, že by si všimnul něčeho divného. Kulka zatím nepřilétla.

Russie tedy pokračoval: „Mám zde přednést chválu na to, že Rasa zničila Washington, aby ukázala celému světu, co se stalo Američanům za jejich umíněný a dětinský odpor místo toho, aby se vzdali. To všechno jsou lži.“

Opět čekal na Zolraagovu reakci a už v duchu viděl, jak kulka prolétne jeho hlavou a mozek bude po celém studiu. Zolraag tam ovšem jenom stál a poslouchal. Russie se opět nadechl a rozhodl se, že využije podivné nevšímavosti:

„Říkal jsem vám pravdu, když jsem popisoval, co prováděli Němci ve Varsavě. Vůbec nelituji toho, že jsou pryč. Nám, varšavským Židům, se Rasa jevila jako osvoboditelé. Ale oni se pouze snaží zotročit celé lidstvo. To, co teď udělali ve Washingtonu je toho jen důkazem, a budiž mementem pro všechny váhající. Bojujte tvrdě, abychom mohli být svobodní. Je to lepší, než žít navždy v područí. Sbohem a hodně štěstí.“

Ticho ve studiu trvalo možná déle než minutu. Potom Zolraag řekl: „Děkuji vám, Herr Russie, to bude všechno.“

„Ale...“ Mojše očekával svůj konec, a proto se cítil téměř podveden, že nepřišel. „Ale to co jsem řekl... co jsem řekl celému světu.“

„Nahrál jsem to, Herr Russie,“ řekl ještěří zvukař. „Půjde to do éteru zítra ve vašem pravidelném čase.“

„Ach,“ řekl Mojše. Na nic jiného se nezmohl. Samozřejmě, že žádné vysílání nebude. Jakmile si to Ještěří pozorně poslechnou, odhalí jeho pokus o sabotáž. Stín smrti se nerozplynul, jenom se nad ním bude vznášet prostě o něco déle. V jistém směru by pro něj bylo lepší, kdyby ho Ještěří zastřelili hned. Aspoň by to měl rychle za sebou. Když budou mít víc času, třeba přijdou s nějakým rafinovanějším ukončením jeho života. Otrásl se. Doufal, že se dokáže vzmužít i podruhé, ale obával se, že to bude těžší.

„Odvedte ho,“ řekl Zolraag svým jazykem. Ještěří stráž odvedla Mojše do jednoho z ještěřích vozidel, stojících před studiem. Jako vždycky, i tentokrát stráž syčela a stěžovala si na strašnou zimu, když musela projít těch několik metrů mezi dvěma přetopenými místy, kde si Ještěří tak libovali.

Když byl zpět doma, snažil si Mojše udělat aspoň trochu pohodlí a četl bibli a staré příběhy o Makabejských. Uvařil si večeři se staromládeneckou neobratností. Snažil se usnout a po dlouhém přemlouvání se mu to i podařilo. Ráno si ohřál brambory, které večer nedojedl. Nebylo to sice to pravé jídlo pro odsouzence, ale chyběla mu energie, aby se pokusil uvařit něco jiného.

Několik minut před stanovenou hodinou si vyladil přijímač. Nikdy se ještě v rádiu neslyšel, protože všechna jeho předchozí vysílání byla živá. Přemýšlel o tom, proč se Ještěří tentokrát uchýlili k této změně.

Ozvala se hudba - nějaké válečné fanfáry. Pak se ozvala znělka: „Tady je Rádio Svobodná Varšava!“ Líbilo se mu to krátce po osvobození od Němců. Teď mu to znělo jako výsměch.

„Hovoří Mojše Russie. Z důvodu nemoci a dalších osobních důvodů jsem nějaký čas nevysílal.“ Byl to skutečně jeho hlas? Asi ano, ale neznělo mu to vůbec povědomě. Takhle sám sebe neslyšel.

Přestal o tom přemýšlet, když slyšel další slova: „Chválím Rasu za to, že zničila Washington. Ukázala tím celému světu, co se stalo Američanům za jejich umíněný a dětinský odpor. Měli se vzdát. To budiž mementem pro všechny váhající. Je lepší žít navždy v područí než bojovat, abychom mohli být svobodní. Co teď udělali ve Washingtonu je toho jen důkazem. Sbohem a hodně štěstí.“

Russie zíral se zmatkem v duši na rádio. Teď pochopil Zolraagův trik. Byl připraven obětovat svůj život, ale nebyl připraven na to, že bude znovu zneužit. Najednou chápal, proč se říká, že znásilnění je osud horší než smrt. Nebyla snad jeho slova znásilněna? A on tomu nemohl zabránit.

Jenom okrajově ho zajímalo, jak se Ještěřům podařilo tak zprznit, co řekl. Jejich nahrávací technika byla pravděpodobně daleko před tím, co si člověk mohl představit. Proto ho vyděsili a nechali ho, aby se pokusil o zoufalý výkřik na obranu svobody. Potom se nesnažili ten výkřik nijak uhladit, ale přímo chirurgicky ho rozřezali, složili z něj jiné tělo a předstírali, že žije. Teď bude pro celé lidstvo daleko větším kolaborantem, než byl kdy předtím.

Zatřásl jím bezmocný hněv a touha po pomstě. Seděl tam a měl pocit, jako by vypil příliš mnoho pálenky. Z rádia se ozývala další propaganda, tentokrát v polštině. Říkal ten chlapík skutečně slova v takovém pořadí, v jakém je slyšel? Kdoví.

Mojše zvedl rádio nad hlavu. Vešlo se pohodlně do dlaně a nevážilo skoro nic. Byl to ještěří výrobek, dárek od Zolraaga. Ale i kdyby to bylo sebestarší lidské rádio, vztek mu dával takovou sílu, že by ho uzvedl také stejně lehce. Pak jím mrštil vši silou na podlahu.

Lži toho Poláka skončily v pülce slova. Kousky kovu, skla a umělé hmoty se rozlétly všemi směry. Russie vztekle skákal po zbytku rádia, až ho rozdrtil na malinké kousíčky.

„To se nevyrovná ani zdaleka tomu, co udělal ten Manzrim mně,“ huhlal vztekle.

Oblékl si dlouhý černý kabát, vyběhl z bytu a třískl za sebou dveřmi. Tři lidé vykoukli ze svých bytu, aby se podívali, kdo se to pohádal se svojí ženou. „Reb Mojše!“ řekla jedna z žen. Proběhl kolem ní, aniž by na ní pohlédl.

U vchodu do domu stála ještěří stráž. Mojše kolem nich proběhl, ačkoliv chtěl strhnout jednu z pušek a nechat je vykrvácet na chodníku. Už věděl, jaké to je mít hlavě ještěří pušky opřenu o černé kučeravé vlasy na temeni hlavy. Jaké by to ale bylo, držet ji v ruce s prstem na spoušti? To ještě nevěděl, ale rozhodně to chtěl poznat.

Uprostřed bloku se najednou zastavil. „Gevalt!“ vykřikl naprosto šokován. „Cožpak se ze mě stává voják?“

Ta vidina mu nepřipadala nijak lákavá. Jako student medicíny až příliš dobře věděl, jak snadné je člověka poškodit a jak těžké je dát ho dohromady. Během německého obléhání Varšavy, a i potom, měl mnohokrát příležitost se o tom přesvědčit na vlastní oči. A teď, že by se z něj chtěl stát ničitel?

Ano, chtěl.

Jeho nohy si to uvědomily dřív než zbytek těla. Zjistil, že je na cestě k velitelství Mordechaje Anielewicze, aniž by si to předtím uvědomil.

Ve vzduchu poletovaly sněhové vločky a na ulicích nebylo mnoho lidí. Očekával výkřiky nenávisti a opovržení, ale žádné nepřicházely. Kdyby tak i zbytek světa věnoval tak malou pozornost jeho vysílání jako Židé ve Varšavě!

Teď ovšem někdo mířil přímo k němu. Kdo to asi byl? Neměl dostatečně silné brýle, aby si mohl být jist. Již v roce 1939 neměl příliš dobrý zrak, a od té doby se mu pronikavě zhoršil. V duchu zavyl. Byl v mnoha ohledech postižený.

Ať už to byl kdokoli, vztekla na něj mával. I když nepoznal člověka, ten pohyb byl jednoznačný. Projel jím strach.

Zatímco on hledal Mordechaje Anielewicze, Anielewicz hledal zase jeho, což znamenalo, že přinejmenším Anielewicz ho slyšel v rádiu. To ovšem znamenalo, že byl vojenský velitel vzteky bez sebe.

A to tedy opravdu byl. „Reb Mojše, jsi opravdu mešuge?“ ječel. „Doufám, že se z tebe nestane ještěří tukhus—lekher.“

Tak z něj byl ještěří tukhus—lekher! Polila ho hrůza. „Já jsem to neudělal. Bůh je mi svědkem, já jsem to neudělal,“ vykoktal.

„Co tím chceš říct, že jsi to neudělal?“ křičel Anielewicz. „Vždyť jsem tě slyšel na vlastní uši.“ Rozhlédl se kolem a ztišil hlas. „Kvůli tomu jsi chtěl, abychom zařídili zmizení tvé ženy a synka. Abys mohl říkat to, co chtějí Ještěři?“

„Ale já jsem to neudělal!“ zaječel Rusie. Anielewiczova tvář byla plná pohrdání. Takřka v slzách snažil se vylíčit Rusie, jak šel do ještěřího studia, jak očekával, že zemře a doufal, že se mu před smrtí podaří se rozloučit se ctí, ale jak ho Zolraag a ještěří zvukaři podvedli a změnili význam jeho řeči. „Myslíš, že chci žít, aby na mne moji přátelé pokřikovali a plivali na ulici?“ Pak se nemotorně pokusil vrhnout na Anielewicze.

Židovský velitel snadno odrazil jeho výpad. Chytil Rusieho ruku a trochu jí pootočil. Rusiemu prasklo v rameni, jako když se zlomí suchá větev a prolétla jím bolest. S výkřikem poodstoupil.

„Promiň.“ Anielewicz ho pustil. „Nechtěl jsem tě zranit. To je síla zvyku. Jsi v pořádku?“

Rusie si opatrně osahával rameno. „Tohle ti odpouštím, ale...“

„Za tamto se ti omlouvám taky,“ řekl rychle Anielewicz. „Ale slyšel jsem to na vlastní uši. A těm jsem mohl doposud věřit. Samozřejmě ti věřím, Reb Mojše. Nemohl jsi předpokládat, že to Ještěři nahrají. Podvedli tě. To se stává. Teď je jen otázkou, jak se jim pomstíme?“

„Pomsta.“ Mojše si to slovo vychutnával. To byl ten pravý výraz. Lepší by sám nenašel. „To přesně chci.“

„Něco ti řeknu.“ Mordechaj Anielewicz si poklepával ukazovákem na špičku nosu. „O to se musíme postarat. Sice jsi v tom nehrál přímou roli, ale my všichni, Židé, ti něco dlužíme za svobodu, co teď máme. A kdybychom neměli možnost svobodně se pohybovat po celém Polsku, nic z toho, o čem tu hovořím, by se nestalo.“

„Ale o čem to mluvíš?“ zajímal se Rusie. „Vždyť jsi vlastně nic neřekl.“

„Neřekl a taky to nemám v úmyslu,“ odpověděl Anielewicz. „Co nevíš, nemůžeš prozradit. Ještěři by mohli časem přijít na mnohem efektivnější a také bolestivější způsob, jak se dozvědět pravdu, než jenom používat tu jejich verkakte drogu. Ale za krátký čas dostaneš příležitost pomstít se Ještěřům. To ti slibuju.“

To znělo nadějně, protože Anielewicz neměl ve zvyku hovořit o něčem, co nemohl splnit. Ale stejně... „Já chci víc,“ řekl umíněně Rusie. „Chci uškodit Ještěřům vlastnoručně.“

„Reb Mojše, ty nejsi voják,“ řekl Anielewicz sice ne jízlivě ale pevně.

„To se mohu naučit.“

„Ne.“ Teď už zněl hlas židovského polního velitele velmi tvrdě. „Jestli chceš proti nim bojovat, jsou mnohem užitečnější způsoby, jak to udělat než se zbrání v ruce. Tebe je jako obyčejného vojáka škoda.“

„Pak mi zbývá co?“

„Vidím, že to myslíš vážně.“ K nesmírné Rusieho úlevě to neznělo jako otázka, ale jako konstatování. Anielewicz si ho prohlížel jako nějaký nový typ pušky. „Nu, co bys tak asi mohl dělat?“ Polní velitel se škrábal na tváři. „A jak by se ti líbilo tohle? Co kdybys řekl celému světu, jak z tebe udělali Ještěři lháře?“

„Ty bys mě dokázal dostat do vysílání?“ zeptal se překvapeně Rusie.

„Do vysílání ne. To by bylo příliš nebezpečné.“ Anielewicz zavrtěl hlavou. „Myslím, že by bylo možné to nahrát. Pak bychom to mohli propašovat k někomu, kdo by to odvysílal. To by mohlo Ještěře zostudit -jestli teda vůbec chápou smysl toho slova. Je tu ovšem jeden háček... možná víc než jeden, o kterém bys měl vědět. Jakmile bys udělal tu nahrávku, musel bys okamžitě zmizet.“

„Ano, to je jasné. Zolraaga bych tím určitě nepotěšil. Ale určitě se přestane tak blbě smát.“ Rusie otevřel ústa a napodobil ještěří zakašlání. Pak se najednou zarazil a poklepal Anielewiczovi na hrud'. „Mohl bys zařídít, abych zmizel na stejné místo, kde je Rivka a Reuven?“

„Vždyť já vůbec nevím, kde to místo je,“ připomněl mu Anielewicz.

„Tohle je další ukázka toho, že když nic nevíš, nemůžeš nic prozradit při výslechu. Neříkej mi, že to nemůžeš zařídít, aniž bys znal přesně to místo, protože to ti nevěřím.“

„Možná bys měl zmizet. Stáváš se příliš cynickým a podezřivým, abys mohl být nadále skutečný reb.“ V Anielewiczových bledých očích se zablesklo. „Neříkám ani ano, ani ne. Co se celé této záležitosti týče, nejsem schopen ti zaručit, že zařídím nahrávání. Ale jestli o to stojíš, tak se o to pokusím.“

„Zkus to,“ prohlásil po chvíli ticha Rusie. Pak dal hlavu trochu na stranu a zpytavě se zahleděl na židovského polního velitele. „Všiml jsem si, že ses nezmínil o tom, že by bylo obtížné pronést tu nahrávku z Varšavy, jakmile bude hotová.“

„To opravdu ne.“ Anielewicz se v tu chvíli tvářil jako kočka, která vyplivuje poslední peříčka z kanárka. „Jestli se nám podaří tu nahrávku udělat, ven už jí dostaneme. To jsme schopní zařídít. V tom máme velkou zkušenost.“

Ludmila Gorbunova zírala na svého velitele. „Ale soudruhu plukovníku,“ vykřikla, až jí přeskočil hlas. „Proč zrovna já?“ „Protože se tvoje letadlo k tomu úkolu hodí a ty jsi jeho pilot,“ odpověděl plukovník Feofan Karpov. „Ještěři sundávají různé druhy letadel ve velkých počtech, ale Kukuruzniky jsou nejúspěšnější. A ty, starší poručík Gorbunová, jsi už odlétala mnoho akcí proti Ještěřům a navíc máš plno zásahů proti Němcům. Chceš snad zpochybnit vlastní schopnosti?“

„To v žádném případě, soudruhu plukovníku,“ odpověděla Ludmila. „Ale jak jsi tu akci popsal, zdá se mi, že to není bojová akce.“

„Neměla by být,“ souhlasil Karpov. „Možná to bude snadnější, ale to se nedá říct dopředu. A jestliže použijeme zkušeného bojového pilota, šance na úspěch se zvětší. A proto to budeš ty. Máš nějaké další otázky?“

„Ne, soudruhu plukovníku.“ Co na to mám asi říct? Pomyslela si Ludmila.

„Dobře.“ řekl Karpov. „Měl by dorazit dnes večer. Ujisti se, že je tvoje letadlo v nejlepším možném stavu. Máš štěstí, že máš toho německého mechanika.“

„Ano, je skutečně šikovný.“ Ludmila zasalutovala. „Jdu s ním zkontrolovat letadlo. Škoda, že ho nemohu vzít s sebou.“ Na stojánce už našla George Schultze, jak kontroluje Kukuruznik. „Trochu jsem přitáhl lanko jednoho nožního pedálu,“ hlásil. „Zdálalo se mi trochu uvolněné.“

„Děkuji ti, to bude v pořádku,“ odpověděla německy. Tím, že s ním každý den mluvila, stále se v němčině zlepšovala, i když měla stále pocit, že se svojí slovní zásobou by se bez pomoci rukou nedomluvila. Chvilí promýšlela, jaká slova použít, a pak pokračovala: „Chci mít stroj v nejlepším možném stavu. Mám zítra důležitý let.“

„A kdy není let důležitý? Nakonec nastavuješ svoji kůži.“ Schultz zkoušel pedál nohou. Vždycky všechno zkoušel, až si byl jist, že je to perfektní. Tak jako mají někteří lidé cit pro koně, tak on měl cit pro stroje a dar dostat z nich, co v nich bylo. „Je to v pořádku. Potřebovalo to dotáhnout.“

„Dobře. Při tomhle letu půjde o víc než jenom o moji kůži. Budu mít kurýrní akci.“ Věděla, že by dál neměla mluvit, ale byla toho tak plná, že nedokázala přestat. „Mám rozkaz letět s naším komisařem zahraničních věcí, soudruhem Molotovem, do Německa na jednání s vašimi představiteli. Jsem tak hrdá.“

Schultzovy oči se rozšířily údivem. „Máš na co.“ Po chvíli dodal: „Radši ještě jednou zkontroluju celé letadlo. Zanedlouho to budeš muset svěřit do péče ruským mechanikům.“

Ta nárazka ji trochu zamrzela, ale když si uvědomila pečlivost, s jakou se Němec letadlu věnoval, musela uznat, že byla poměrně pravdivá. Tak jenom řekla: „Dáme se do toho spolu.“ A opravdu letadlo prohlíželi od vrtule až po poslední šroubek na ocase. Když se krátký, ruský, zimní den naklonil ke svému závěru, byli tak v půlce práce. Pokračovali v práci při světle parafinové lampy. Ludmila si byla jistá, že maskovací síť nepropustí světlo lampy ven, aby je prozradilo Ještěřům.

Ozval se zvonek prostředního koně - toho s otěžením - a trojka vjela do prostoru letiště zrovna ve chvíli, kdy končili prohlídku. Ludmila se zaposlouchala do hlasů, které se ozvaly po jejím příjezdu. Ještěři většinou ignorovali koňmi tažené vozy a sáně. ačkoliv auta a nákladáky napadali, seč jim síly stačili. Opět se jí zmocnil hněv. Ještěři byli pro lidstvo daleko horší pohromou než nacisti.

„Soudruhu komisaři zahraničních věcí!“ pozdravila, když dorazil Molotov, aby si prohlédl letadlo, které ho mělo dopravit do Německa.

„Soudruhu pilote,“ odpověděl s pokývnutím. Byl menší a víc bleďší, než očekávala, ale jeho oči byly přesně tak bystré, jak si myslela. Nijak se nepozastavil nad starým PO—2. Pokynul Georgi Schultzovi jedním ze svých velmi uměřených pokývnutí. „Soudruhu mechaniku.“

„Dobrý večer, soudruhu ministře zahraničí,“ odvětil Schultz svou špatnou ruštinou.

Molotov nedal nic najevo, přesto na chvíli zaváhal a pak se otočil na Ludmilu. „Němec?“

„Ano, soudruhu komisaři zahraničních věcí,“ odpověděla nervózně. Rusové a Němci sice mohli spolupracovat v boji proti Ještěřům, ale bylo to spíše ze zoufalství než z přátelství. Hned proto dodala: „Je velmi šikovný.“

„Tak.“ To slovo viselo mnohooznačně ve vzduchu. Molotovovy oči za značkovými brýlemi byly nečitelné. Pak konečně řekl: „Když mohu jednat s těmi, co napadli rodinu, tak není důvod, proč bychom nemohli využít ty, co máme tady.“

Ludmila si oddychla. Měla pocit, že Schultz nerozuměl, o čem hovořili a netušil, jaké mu mohlo hrozit nebezpečí. Ale na druhou stranu, nebezpečí mu hrozilo od chvíle, kdy překročil sovětské hranice. Možná se naučil s tím žít - ačkoliv Ludmila to nikdy nedokázala.

„Máš letový plán, soudruhu pilote?“ zeptal se Molotov.

„Ano,“ přikývla Ludmila a sáhla do kapsy svého koženého, leteckého oděvu. Přitom Ludmilu něco napadlo. „Soudruhu komisaři, tvoje šaty mohou být dostatečně teplé pro pohyb na zemi, ale jak sám vidíš, Kukuruznik je letadlo s otevřenou kabinou. Vítr je dost značný... a my poletíme na sever.“

Aby se dostalo do Německa, muselo malé letadlo letět podél tří stran čtyřúhelníku. Kratší cesta vedla přes Polsko, které bylo v rukou Ještěřů. Takže se muselo letět na sever přes Leningrad, pak na západ přes Finsko, Švédsko a Dánsko a pak konečně na jih do Německa. Ludmila jenom doufala, že zásobovací stanice s benzinem budou tam, kde mají být. Dolet Kukuruzniku byl jenom něco málo přes pět set kilometrů. Na cestě bude potřeba mnohokrát doplnit palivo. Na druhou stranu, kdyby dotyčná země neuměla zabezpečit palivo pro ministra zahraničních věcí Sovětského svazu, byla by vůbec hodna existence?

„Myslíš, že bych si mohl půjčit takové šaty, jako máš ty, soudružko, od velitele základny?“

„Jsem si jista, že tím bude plukovník Karpov poctěn, soudruhu komisaři.“ odpověděla Ludmila. Byla si stejně jistá, že se Karpov neodváží mu to odmítnout, i kdyby měl některý z pilotů při své příští akci zmrznout.

Molotov opustil stojánku. Schultz se rozesmál. Ludmila se na něj otočila s otázkou v očích. Schultz ji okamžitě odpověděl: „Kdybych vloni touhle dobou toho prcka zastřelil, tak by mi Fuhrer věnoval Rytířský kříž s meči a

diamanty... a asi by mě i políbil na obě tváře. Ted' mu tady pomáhám. Je to zatraceně divnej svět.“ Na to mohla Ludmila pouze přikývnout.

Když se komisař za půl hodiny vrátil, vypadal, jakoby najednou přibral patnáct kilo. Měl na sobě letecký oděv z beránčí kůže, boty z téhož materiálu a leteckou helmu. V ruce nesl rukavice a brýle. „Jestlipak je přetáhnu přes své brýle?“ zeptal se.

„Soudruhu komisaři zahraničních věcí, to opravdu nevím.“ Ludmila nikdy neslyšela, že by nějaký letec z Rudého letectva nosil brýle. „Budeš to muset zkusit.“

Molotov se podíval na hodinky. Už to mu činilo značné problémy, protože je nemohl vydolovat z rukávu. „Měli bychom odletět ani ne za dvě hodiny. Doufám, že se budeme držet letového plánu.“

„Neměli bychom mít potíže,“ řekla Ludmila. Té noci určitě bude plno akcí, aby se snížila pravděpodobnost jejich prozrazení. Jediný problém, který se mohl objevit, bylo velmi ubohé zařízení pro navigaci. PO—2 měl pouze kompas a rychloměr.

Navzdory její předpovědi se ale problém objevil. Když Georg Schultz otočil vrtulí, malý motor Ševcov nechtěl naskočit. Molotov, sedící na sedadle před Ludmilou, zacvakal čelistí. Nic neřekl, ale Ludmila věděla, že si to bude pamatovat. Z toho ji mrazilo víc, než z chladu noci.

Ale i tenhle problém měl své řešení, které si vypůjčili od Britů. Byl to Huckův startér, který udělil motoru dostatečnou rychlost, aby naskočil. „Zatracenej šicí stroj!“ křičel Schultz na Ludmilu, když zahlédl její pohled. Dým, který vyrazil z výfuku, Ludmile voněl jako nejdražší parfém.

PO—2 dojel na začátek rozjezdové dráhy, nabral rychlost a po několika poskocích se vznesl do vzduchu. Ludmila vždycky cítila velkou úlevu, když opouštěla zem. Větr ji udeřil do tváře a potvrdil jí, že konečně letí.

Dnes měla obzvlášť slavnostní pocit. Dokud byl kukuruzník ve vzduchu, byla velitelem ona a ne Molotov. Byl to opojný pocit, ne nepodobný stavu pod vlivem alkoholu. Kdyby se rozhodla otočit letadlo nohama vzhůru, mohla se přesvědčit, jak dobře si upevnil bezpečnostní pásy...

Zavrtěla hlavou. To by byla pěkná hloupost. Někteří sovětští občané sice byli ochotni spolupracovat s nacisty, ale ukázalo se, že Němci dokáží být ještě brutálnější než NKVD. Sověti i nacisti měli ovšem mnoho společného, to byla jejich ideologie, i když se tvářily, že jsou různé. Ludmila si pomyslela, že život někdy dokáže být velmi zvláštní.

Dvojplošník se prodíral nocí. Zasněžená pole střídaly černé borovicové lesy. Ludmila se snažila zůstat nejnižší, jak to šlo. Čím letěla víc na sever, tím delší byla noc kolem... i když zimní noci jsou kdekoliv v Sovětském svazu dostatečně dlouhé.

Její první zastávka na doplnění paliva měla být někde mezi Kalininem a Kasinem na Horní Volze. Namířila k oblasti, kde se domnívala, že by mohlo být letiště, a doufala, že nebude muset přistát někde uprostřed polí se svým vzácným pasažérem.

Dříve než se opravdu začala obávat, zahlédla lucernu nebo elektrickou lampu, a hned na to zahlédla další, které označovaly hranice přistávací plochy. Přistála se svým PO—2 tak něžně, až ji to samotnou překvapilo.

Ať už si myslel Molotov o přistání cokoliv, nechal si to pro sebe. Okamžitě se vymrštil ze sedadla, což mu nemohla mít Ludmila za zlé. Po čtyřech a půl hodině ve vzduchu měla také ztuhlé končetiny.

Aniž by věnoval pozornost velícímu důstojníkovi letiště, hnál se komisař zahraničních věcí do tmy. Hledá nějaké klidné místo, aby se mohl vyčůrat, pomyslela si Ludmila. Byla to nejlidštější reakce, jakou zatím od Molotova viděla.

Důstojník - což byl podle výložek major vzdušných sil - se otočil k Ludmile a řekl: „Máme příkaz vám poskytnout veškerou pomoc, starší poručíku Gorbunove.“

„Gorbunová, pane,“ opravila ho Ludmila. Ten zimní letecký oděv skutečně smazával rozdíly v pohlaví.

„Gorbunová, omlouvám se,“ řekl major a povytáhl obočí. „Buď jsem si to špatně přečetl, nebo to bylo špatně napsáno. No, to je jedno. Když tě vybrali, abys letěla se soudruhem zahraničním komisařem, nelze tvou kompetentnost zpochybnit.“ Tón jeho hlasu sice naznačoval, že on sám ji zpochybňuje, ale Ludmila to přehlédla. Major rychle pokračoval: „Co potřebuješ, starší poručíku?“

„Palivo pro letadlo, když bude potřeba tak i olej a kontrolu stroje, jestli je tady mechanik, který se v tom vyzná.“

Ludmila měla jasno v pořadí priorit (také by si bývala přála, aby letěl Georg Schultz s nimi). Téměř okamžitě dodala:

„Také by bylo příjemné, kdybyste sehnali nějaké jídlo a teplé místo, kde bychom se přes den mohli prospat.“

„To bude nezbytné,“ ozval se hlas Molotova, který se vrátil ke Kukuruzníkovi. Jeho tvář stále neprozrazovala žádný pocit a Ludmilu napadlo, jak to dokáže. Ona sama měla močový měchýř také pěkně plný. Jakoby uhodl její myšlenky, komisař zahraničních věcí dodal: „Ted' by přišel k chuti pořádný doušek čaje.“ Ted' tedy ještě ne, prolétlo Ludmile hlavou, nebo tady prasknu. Zнала ten pocit velmi dobře.

Major řekl: „Soudruzi, kdybyste mě následovali ...“ Cestou udělal pokyny pozemnímu personálu. Muži se míhali tmou jako stíny. Velitelství byl nízký barák, který byl částečně zakopán do země. Lampa, stojící na stole, spoře osvětlovala místnost. Nedaleko stál samovar a lihový vaříč, na němž stál hrnec, ze kterého vycházela božská vůně.

S velkou pýchou jim major nabídl misky s hustým borščem. Ludmila si na něm pochutnala, protože byl vydatný a chutný. Molotov jedl jako stroj.

Major jim podal šálky čaje. Ten také horký, ale měl podivnou chuť - nebo lépe řečeno několik podivných chutí.

„Obávám se, že to není nejlepší čaj, protože ho vaříme ze sušených bylin,“ řekl major omluvně. „Sladíme ho naším medem. Cukr jsme tady neviděli už dost dlouho.“

„Za daných podmínek je ucházející,“ řekl Molotov. Nebylo v tom velké uznání, ale pochopení pro situaci.

„Soudruhu pilote, ty si můžeš odpočinout zde,“ řekl major a ukázal do rohu na hromadu dek, která mu zjevně sloužila jako postel. „Soudruhu zahraniční komisaři, pro tebe připravují moji muži lůžko, které tady bude hned.“

„To není potřeba.“ řekl Molotov, „bude mi také stačit pár dek.“

„Cože?“ zamrkal překvapením major. „Ach, ano, samozřejmě, hned to bude. Omluvte mne soudruzi.“ Vyšel ven a za chvíli se vrátil s dekami v náručí. „Tady jsou, soudruhu zahraniční komisaři.“

„Děkuji, určitě nás vzbudíte podle plánu,“ řekl Molotov.

„Ale jistě,“ slíbil major.

Ludmila se, zívaje, zavrtala do dek. Byly silně cítit po jejich majiteli, což jí nevadilo, naopak ji to trochu uklidňovalo. Napadlo ji, jak se tu asi cítí Molotov, který byl asi zvyklý spát jistě pohodlněji, než na dece pohozené na zemi. Usnula dřív než tu otázku vyřešila.

Po nějaké době, kterou neuměla přesně určit, ji probudil strašný randál. Že by to byl zvuk ještěřích letadel? Vymrštila se a zírala do tmy. Po chvilce mžourání se musela začít smát. Kdo by si pomyslel, že velký komisař zahraničních věcí Vjačeslav Michajlovič Molotov, druhý muž po nejvyšším generalissimovi Stalinovi, chrápe jako buldozer? Ludmila si přetáhla přikrývky přes hlavu, aby alespoň trochu zmírnily randál a pokusila se usnout, což se jí skutečně podařilo. Po další dávce boršče a čaje pokračovali v letu. PO—2 se pomalu prodíral tmou na severozápad - rychlík by snad dokázal vyvinout stejnou rychlost. Ludmila napínala zrak, protože se snažila skutečně letět co nejnižší. Po nějaké době stromy naprosto bez varování zmizely a pod nimi se otevřela bílá, rovná pláň.

„To je Ladožské jezero,“ řekla nahlas a byla vděčná za tu navigační pomoc, kterou jí nabídlo. Letěla podél severního břehu směrem k Leningradu.

Před městem byly vidět hranice bojů mezi Rusy a Němci. Než přišli Ještěři se v obklíčeném městě odehrávaly příklady hrdinství, které posilovaly celý Sovětský svaz. Kolik stovek tisíc lidí v kolébce revoluce hladovělo až k smrti uprostřed nemilosrdného německého sevření? Nikdo to přesně nevěděl a nikdo se to asi taky nedozví.

A teď vezla Molotova na jednání s Němci. Ačkoliv rozumem chápala nezbytnost tohoto kroku, emocionálně jí z toho bylo stále slabo kolem žaludku.

Nakonec i její Kukuruzník byl teď v péči německého mechanika a Georg Schultz jí řekl, že major Jager ve spolupráci s Rusy získal něco důležitého. Bud' sám přesně nevěděl co, anebo uměl držet jazyk za zuby. Asi to tak mělo být. Asi to tak muselo být. Ale stejně se to Ludmile nelíbilo.

Tak jako před chvílí břehy Ladožského jezera, tak jí nyní pomáhal Finský záliv. Začala se rozhlížet po přistávacích světlech. Další zastávka měla být někde nedaleko Vyborgu.

Jakmile je zahlédla, navedla svůj dvojplášť na přistání. To bylo tentokrát o poznání tvrdší než minule. Důstojník, který je vítal, mluvil rusky s podivným přízvukem. To by nebylo v mnohonárodnostním Sovětském svazu nic divného, ale Ludmila si všimla, že jeho muži mají divné přílby. „Vy jste Němci?“ zeptala se nejprve rusky a pak auf Deutsch.

„Nein,“ odpověděl, přestože jeho němčina zněla mnohem lépe než její. „My jsme Finové. Vítejte ve Viipuri.“ Jeho úsměv nebyl zrovna vřelý, protože město padlo do rukou Sovětů v Zimní válce 1939—40, ale Finové ho získali zpět, když se přidali v roce 1941 po bok Nacistů.

„Dokáže si některý z vašich mechaniků poradit s tímto typem letadla?“ zeptala se Ludmila.

S ironickým úsměvem si prohlédl Kukuruzníka od vrtule po ocas. „Nechci, aby to znělo nějak urážlivě, ale domnívám se, že s tím si poradí kdejaký šikovný školák, když bude mít patřičné nářadí,“ odpověděl. Protože mohl mít i pravdu, nechala si Ludmila svou odpověď pro sebe.

Finové měli na základně lepší jídlo, než na jaké byla Ludmila poslední dobou zvyklá. Také tam bylo mnohem čistěji než na ruských letištích. Ludmilu zajímalo, zda je to tím, že Finové nejsou tolik vtaženi do bojů s Ještěři jako Sověti.

„Částečně,“ odpověděl důstojník, když mu položila svou otázku. Uvnitř místnosti viděla, že jeho plášť byl šedý a ne v barvě khaki. Zajímalo by jí, jakou měl hodnotu. „A částečně také proto, aniž bych se vás chtěl znovu dotknout a možná jste si toho sama všimla, že ostatní lidé zacházejí s věcmi podstatně lépe než Rusové. No ale dost už o tom. Nešla byste s námi do sauny? Když viděl, že tomu finskému slovu nerozumí, dodal německy: „Do parní lázně?“

„Ach, ano!“ vykřikla. Nejenom že to byla šance se umýt, ale také se pořádně vyhrát. Finové jí dokonce ani neočumovali, když tam vstoupila, jak by to jistě udělali Rusové. Pomyslela si něco o jejich mužnosti.

Jak letěli nad Finskem a potom nad Švédskem, přemýšlela o tom, co jí řekl ten finský důstojník. Už jenom pohled dolů na upravený venkov, který nebyl tak zničen válkou byl pro ni nový a tolik odlišný od toho, co znávala. Let nad městy, které nebyly vybombardované a vyhořelé do základů, jí přenesl do dob dávno minulých, překrytých nánosem válečných dní.

I pod příkrovem sněhu mohlo tušit uspořádaná políčka a ploty. Všechno mělo daleko menší měřítko než v Sovětském svazu a vypadalo to skoro jako perfektně upravený prostor pro panenky. Zajímalo by jí, jestli jsou Skandinávci tak pořádkumilovni, protože mají o tolik méně prostoru a musejí ho využívat mnohem efektivněji.

Ten pocit ještě zesílil při průletu nad Dánskem, kde les takřka zmizel a kde se zdálo, že každý čtvereční centimetr má své využití. A po přeletu Dánska se dostali nad Německo.

Tam bylo okanzitě vidět, že je země ve válce. Ačkoliv letěla několik set kilometrů daleko od Berlína, všude bylo vidět podobnou zkázu jako při letu nad Sovětským svazem. Po pravdě řečeno, nejprve Britové a potom Ještěři uštědřili ze vzduchu Německu takovou lekci, jakou Sovětský svaz nepoznal. Město za městem viděla, jak se továrny, nádraží, komunikační uzly i obytné čtvrti přeměnily v trosky.

Ještěři ostatně Německo stále dál bombardovali. Kdykoliv Ludmila zaslechla ještěři tryskáče, snažila se letět co nejnižší a zároveň i nejpomaleji, aby vypadala jako malý, neškodný čmeláček, který ani nestojí za zmínku.

Ale i Němci stále ještě bojovali. Světlometry ozařovaly noční oblohu a snažily se vypátrat ještěři nájezdníky. Jednou nebo dvakrát zaslechla Ludmila z dálky letecké motory. Takže i Luftwaffe má ještě svoje esa ve vzduchu, pomyslela si. Jak letěla víc na jih, země se začala vlnit. Její čtvrtá zastávka nedaleko městečka Sulzbach vypadala, jako že přistávací plocha bývala dřív bramborovým polem. Pozemní personál odtlačil PO—2 do úkrytu a důstojník odvezl Molotova a Ludmilu vozem, taženým koněm, do města. „Ještěři odstřelují automobily.“ vysvětloval omluvně použitý dopravní

prostředek.

„To je jako u nás,“ přikývla.

„Aha.“ řekl muž z Luftwaffe.

Pravda nebo Izvěstije často popisovala atmosféra diplomatických jednání jako „korektní“. Ludmila nevěděla, co to má znamenat. Teď, když viděla, jak se Němci chovají k ní a Molotovovi, to pochopila. Byli slušní, byli pozorní, ale bylo na nich vidět, jak by si přáli, aby se zástupci Sovětského svazu jednat nemuseli. Alespoň co se jí týkalo, bylo to vzájemné. Molotov v tomhle byl zřejmě obrovskou výjimkou jak mezi Němci tak Sověty, protože byl na taková jednání zvyklý dlouhou dobu.

Ludmila se musela dost přemáhat, aby nedala najevo nadšení, když zjistila, že bude po dlouhé době spát zase jednou v pořádné posteli. Potlačit ho ale musela, aby jí Nacisti neměli za nějakého nekulturního barbara. Stejně tak ignorovala nabídku důstojníka Luftwaffe, že by mu nebylo proti mysli spát ve stejné posteli jako ona.

Naštěstí na tom nijak netrval a nebyl dotěrný. „Odpusťte, že se do toho pletu, ale doufám, že nechcete letět do Berchtesgadenu v noci, Fraulein Gorbunová,“ řekl.

„Moje hodnost je starší poručík,“ upozornila ho Ludmila. „Proč byste mi to nedoporučoval?“

„Létat v noci je dost obtížné...“

„Nalétala jsem již mnoho bojových akcí v noci, jak proti Ještěřům, tak proti Němcům,“ prohlásila důrazně, aby věděl, na čem je.

Oči se mu rozšířily, ale jenom na okamžik. „To je možné, ale řekl bych, že to bylo nad ruskou stepí a ne v horách.“ „Čekal na její odpověď. Pokývala pouze hlavou, ale neřekla nic. Proto pokračoval: „Létání v horách je nebezpečnější nejenom kvůli terénu, ale také kvůli častým změnám větru. Měla byste se snažit snížit riziko při tak důležitém poslání, zvláště když chcete letět nízko nad zemí.“

„Co byste tedy navrhoval? Mám snad letět ve dne? To zvyšuje pravděpodobnost, že mne Ještěři sestřelí.“

„To uznávám,“ připustil Němec. „Abychom tuhle možnost snížili, vypravíme několik stíhacích letek. Ne aby vás doprovázeli, ale aby odhlákali pozornost Ještěřů od skutečného směru vašeho letu.“

Ludmila o tom uvažovala. Když srovnala na čem létali Němci a co měli k dispozici Ještěři, bylo téměř jisté, že někteří letci obětují svůj život aby se Molotov dostal do Berchtesgadenu. Musela také uznat, že nemá takřka žádné zkušenosti s létáním v horách. Když jí byli Němci ochotni pomoci, rozhodla se, že jejich pomoc přijme. „Děkuji,“ řekla.

„Heil Hitler.“ odpověděl muž z Luftwaffe, čímž jí spolupráci s Němci nijak neulehčil.

Když ráno přišli s Molotovem k letadlu, viděla, že německý pozemní personál pomaloval křídla jejího PO—2 cákanci bílé barvy. „Teď vypadáte jako sníh a skaliska,“ prohlásil jeden z mužů v overalech.

Sovětská zimní kamufláž byla čistě bílá, ale je fakt, že step byla zasněžená celá na rozdíl od horských soutěsek. Sice si nebyla jistá, nakolik jí ta malba pomůže, ale ublížit snad nemohla. Chlapík se zakřenil, když mu poděkovala ve své silným přízvukem poznamenané němčině.

Když se pozorně zadívala na hory, kam měla letět, byla důstojníkovi vděčná za jeho radu nepokoušet se o noční let. Přistávací dráha, kde měla přistát, byla nedaleko vesnice Berchtesgaden. Když tam se svým Kukuruzníkem přistála, domnívala se, že je Hitlerova rezidence někde ve vesnici.

Místo toho následovala dlouhá cesta vozem vzhůru do hor do místa zvaného Obersalzberg. Molotov seděl nehnutě a sledoval cestu před nimi. Moc toho nenamluvil. Ať už maska jeho tváře skrývala cokoliv, nechával si to pro sebe.

Ignoroval vojáky na dvou kontrolních stanovištích stejně jako osnatý drát kolem.

Hitlerův Berghof připomínal Ludmile malý, útulný zámeček, z kterého byl nádherný výhled. Byly k němu připojeny různé budovy, které umožnily pohodlný život jednoho ze světových vůdců. Molotov byl uvítán osazenstvem. Ludmila se domnívala, že poznala Molotovova partnera, Ribbentropa, kterého znala z týdeníků z dob podivného sovětsko německého paktu o přátelství.

Ona sama nebyla natolik důležitá osoba, aby byla ubytována přímo v Berghofu. Němci ji doprovodili do nedalekého domku pro hosty. Když stála v nádherné hale, nemohla se ubránit otázce, kolik asi dělníků nebo vězňů muselo dřít, než takovou náheru vybudovali. Byla si takřka jistá, že by nikdo z beztržidního Sovětského svazu nechtěl žít v tak nepotřebném luxusu.

Dolů po schodech scházel důstojník v přiléhavé, černé uniformě a černém baretu příslušníka tankových jednotek s plukovníckými výložkami. Na pravé straně hrudníku se mu vypínala velká osmicípá zlatá hvězda se svastikou uprostřed. Byl štíhlý, perfektně oholený a zdálo se, že se v okolí svého Fuhrera cítí jako doma. Už jenom pohled na jeho plavnou chůzi způsobil, že se zde Ludmila cítila velmi nesvá a nepatřičná. Přitáhla si proto pevně batůžek, ve kterém měla svých pár drobností.

Ten pohyb přilákal plukovníkovu pozornost. Zastavil se, chvíli zíral a pak se rozběhl směrem k ní. „Ludmilo!“ vykřikl a pak přešel do ruštiny: „Co tady proboha děláš?“

Ten hlas poznávala, ale tvář jí povědomá nebyla. „Heinrichu!“ řekla a snažila se potlačit začáteční „g“, jak to vyslovovali Rusové. Byla tak ráda, že vidí někoho známého, že se vůbec nestarala o to, co si myslí její doprovod, nebo co si pomyslí Molotov, až se k němu ta zvěst donese. Vrhla se Jagerovi do náruče, což on okamžitě opětoval silným sevřením. „Koukám, že tě povýšili o dvě hodnosti,“ poznamenala. „To je senzační.“

Jeho škleb byl sebeironizující. „Nabídlí mi dvě možnosti. Podplukovníka a Rytířský kříž anebo plukovníka a tady ta Hitlerova smažená vejce.“ Ukázal ne ohromnou medaili na prsou. „Promiň, Německý kříž ve zlatě. Mysleli si, že zvolím slávu. Vybral jsem si hodnost. Hodnost platí.“

„Hitlerova smažená vejce?“ řekla Ludmila okouzleně. Všimla si, že její doprovod taktně předstírá, že nic neslyšel.

Zavrtěla hlavou. „Ach jo. Mám pocit, že si budeme mít o čem povídat.“

„To tedy ano.“ Na chvíli jí Jagerova tvář připomněla ostražitý výraz, jaký měla, když se prvně setkali v ukrajinském

kolchoze. Pak se znovu usmál. „To tedy ano,“ opakoval. „A to sakra hodně.“

18 KAPITOLA

Atvar zíral na shromážděné velitele lodí. Ti zase v tichosti pozorně sledovali jeho. Atvar se snažil před svoláním shromáždění odhadnout náladu svých velitelů. Nic kromě vzpoury - a možná ani ta - by ho nepřekvapilo. Uplynul rok od chvíle, kdy Rasa zahájila své válečné tažení, které mělo být pouhou procházkou, a teď nikdo nevěřil v brzké vítězství.

Velitel flotily se rozhodl postavit se k věci čelem. „Shromáždění mužové, vím, že na Tosevu 3 jsme každodenně postaveni před nové problémy. Někdy jsme dokonce nuceni řešit i staré problémy stále dokola. Jako teď v tosevanském císařství zvaném Italia.“

Velitel lodí Straha tam stál, krčil se a čekal, až bude objeven. Když na něj Atvar ukázal, zeptal se: „Jak Deutsche dokázali unést toho, jak—se—jmenuje - ten Velký Ošklivec, co vládne v Italia...“

„Mussolini,“ napověděl mu Atvar.

„Děkuji, vznešený veliteli flotily. Ano, Mussolini. Jak je možné, že ho ti Deutsche ukradli, když jsme ho zavřeli do toho hradu daleko od všech příbytků a máme přitom v moci celé jeho impérium?“

„Jak se dozvěděli, kde je, to nevíme,“ přiznal Atvar. „Jsou šikovní na takové netradiční válečné akce a já musím přiznat, že nás ten krok zmátl.“

„Zmátl nás? To bych řekl.“ Straha přidal významné zakašlání. „Jeho rozhlasové vysílání z Deutschlandu negovalo hodnotu vysílání toho Velkého Ošklivce z Varšavy, co hovořil tak přesvědčivě proti Deutsche.“

„Russie.“ řekl Atvar jen se mrknul na svůj monitor. Ten mu prozradil zároveň i něco jiného. „Ostatně jeho význam pro nás se stále zmenšuje. Jeho poslední prohlášení muselo být elektronicky změněno, aby vyhovovalo našim požadavkům.“

„Velcí Ošklivci si stále nezvykli na myšlenku, že jim Rasa bude stejně jednou vládnout,“ řekl smutně velitel lodí Kirel. „A proč by měli?“ opáčil Straha a v jeho hlase bylo slyšet sarkasmus. „Já to vidím tak, že k tomu zatím neměli důvod. Tahle aféra s Mussolinim je jedním z dlouhé řady zklamání. Teď se Italia otřásá řadou různých sabotáží, ačkoliv předtím byla jedním z nejkolidnějších impérií pod naší kontrolou.“

Feneress, člen Strahovy frakce přispěchal s podporou. „Navíc teď dělají Deutsche hrdinu z toho...“ pohlédl na svůj vlastní počítač, aby našel správné jméno - „Skorzenyho, který celou operaci vedl a snaží se povzbudit ostatní Tosevany, aby šli v jeho stopách.“

Kirel chtěl říci něco na Atvarovu obranu, ale velitel ho lehkým pokynem, ruky zadržel. „To, co říkáš, Feneressi, je pravda,“ připustil. „Za tuto chybu by normálně muž, který velel ostraze Velkého Ošklivce Mussoliniho, podstoupil ten nejtvrdší disciplinární trest. Protože ale zahynul při tosevanském nájezdu, není to možné.“

Shromáždění velitelé se ošivali a začali si mezi sebou něco hulat. To, že velitel flotily přiznal tak otevřeně selhání, bylo něco neuvěřitelného a neslýchaného. Nebylo divu, že se začali dohadovat, co to Atvarovo přiznání znamená. Má to být signál ke změně strategie? Nebo snad chce Atvar rezignovat na svůj post a v čí prospěch? Strahův? Jestliže ano, co by to znamenalo pro jednotlivé velitele?

Atvar znovu pozdvihl paži. Hluk pomalu ustal. Velitel flotily řekl: „Já vám tím, vážení pánové, nepředkládám přiznání porážky. Naopak chci tady naznačit novou strategii, která -jak věřím - povede k našemu vítězství.“

Důstojníci začali s dohadováním nanovo. Někteří, jak Atvar dobře věděl, přestali věřit ve vítězství. Jiní věřili, že vítězství může být dosaženo, ovšem za cenu proměnění Tosevu 3 v ruiny, které by se vůbec nehodily pro osídlení, a flotila s osadníky již byla na cestě meziplanetárním prostorem. Kdyby mohl dokázat, že se mylí, a podrobit Velké Ošklivce, mohl se Atvar stále udržet v čele. A on věřil, že to dokáže.

Proto řekl: „Byli jsme zaskočeni rychle se vyvíjející technologií Tosevanů. Nebyli jsme na ně připraveni, a proto jsme se domnívali, že bude bitva o Tosev 3 rutinní záležitostí.“

„A my všichni bychom byli mnohem spokojenější,“ doplnil ho Kirel. Atvar si všiml, že se ústa velitelů lodí roztáhla k úsměvu. Stále se dokáží smát, to je dobré znamení.

„Možná jsme byli trochu pomalejší než jsme měli být při rozpoznání technologie Velkých Ošklivců,“ řekl Atvar. „Ve srovnání s Tosevany je Rasa pomalá. Využili tuhle skutečnost jako jejich výhodu proti nám. Ale my se také dokážeme poučit. Srovnajme naše císařství s těmi efemérními ubohoučkými císařstvími a iracionálními administrativními celky, ve kterých žijí oni. A nyní jsme objevili trhlinu v jejich technologii, kterou snad dokážeme využít.“

Věděl, že přitáhl jejich pozornost. Dívali se na něj se stejným hladovým zájmem, jaký by projevovali narkomani při pohledu na trochu zázvoru. (Najednou se mu to přirovnání vynořilo, ani nevěděl jak. Musí hovořit o výhodách a ne o problémech.)

Rekl: „Naše dopravní prostředky a letadla jsou poháněna vodíkem a kyslíkem, který je vyráběn elektrolyticky z vody, energií z atomových motorů našich lodí. Získat dostatek paliva nikdy nebyl problém - protože jestli má Tosev 3 něčeho přebytek, je to voda. A my jsme - a tím asi nikoho nepřekvapím - odhadovali schopnosti Velkých Ošklivců podle našich vlastních. A to se ukázalo jako chybné.“

Velitelé lodí se začali zase mezi sebou o něčem dohadovat. Výsoce postavení členové Rasy většinou nebyli příliš upřímní, když měli přiznat chybu, zvláště když je mohla nějakým způsobem diskreditovat. Atvar by byl také opatrnější, kdyby si nebyl jist tím, že má v rukávu něco, co převáží jeho přiznání chyby.

„Místo na vodík a kyslík Tosevanská letadla a ostatní dopravní prostředky jsou poháněny destilačními produkty z ropy,“ řekl. „Z toho vyplývají různé nevýhody a jednou z nich jsou jedovaté zplodiny, které při tom vznikají.“

„To je, u Císaře, pravda.“ řekl Straha. „Stačí zajít do jednoho z jejich měst a vaše čichové membrány budou zničeny tím odpadem, co je ve vzduchu.“

„Nepochybně.“ řekl Atvar. „Když ovšem pomineme zplodiny, naši inženýři mne ujistili, že není důvod, aby motory, pracující na bázi ropy, byly méně výkonné než naše vlastní. Dokonce by mohly mít jisté malé výhody. Protože jsou jejich pohonné hmoty za normální teploty kapalné, nevyžadují chladicí agregáty, a tím snižují váhu.“

Kirel řekl: „Přesto je ale zločin plýtvat naftou pro obyčejné spalování, když může být využita mnohem lépe.“

„To je pravda. Jakmile dokončíme toto tažení, zrušíme tuto nevýhodnou technologii.“ řekl Atvar. „Dovolte mi ovšem poznámku, že naši geologové se domnívají, že Tosev 3 má mnohem větší zásoby ropy než jakákoliv z našich tří planet a možná i více než všechny tři dohromady. Možná to může být dáno abnormálně velkým procentem vodních ploch na povrchu. Tím se ovšem dostáváme trochu od hlavního bodu, kvůli kterému jsem svolal dnešní shromáždění.“

„A co je ten hlavní bod?“ zeptali se tři velitelé najednou. Za normálních okolností by takováto otázka byla porušením subordinace. Nyní ovšem byl Atvar ochoten jim to odpustit.

„Ten hlavní bod je, vzácní mužové, že i na Tosevu 3 je ropa, jak řekl velitel Kirel, vzácná a ne zcela běžná komodita,“ odpověděl velitel flotily. „Její naleziště nejsou rozprostřena rovnoměrně po celém světě. Například Deutschland má jediný zdroj ropy a tím je jeho podřízené impérium zvané Rumunsko.“ Použil hologram, aby ukázal shromážděným velitelům, kde leží Rumunsko a kde je jeho ropné naleziště.

„Otázka, vznešený veliteli flotily,“ volal Shonar, jeden z mužů Kirelovy frakce. Počkal, až mu Atvar pokyne a pak řekl: „Máme tedy obsadit ropná naleziště, která zatím nejsou pod naší kontrolou? To by mohlo být náročné co se týče ztrát našich bojovníků i spotřeby munice.“

„To nebude nezbytné,“ prohlásil Atvar. „My vůbec nemusíme útočit na oblasti, kde jsou podzemní ložiska ropy. Jak už jsem říkal, Velcí Ošklivci nespálují ve vozidlech přímo ropu. ale spíše ropné destiláty. Zařízení, která vyrábějí tyto destiláty jsou obrovská a snadno rozpoznatelná. Když je objevíme a zničíme, zničíme tím zároveň tosevanský odpor. Je to jasné?“

Podle vzrušeného syčení a výkřiků shromážděných velitelů, to jasné bylo. Atvar by si býval přál, aby Rasa našla tuto strategii ještě před zahájením bitvy. Ovšem přání je jedna věc a skutečnost druhá. Těžko z toho někoho obviňovat. Tosev 3 byl prostě úplně odlišný od toho, co Rasa očekávala a Rase chvíli trvalo, než zjistila, co je důležité a co není. Ted' - jak doufal - to už věděli.

„Do roka bude Tosev 3 náš.“ Muži v konferenční kabině povstali a začali tleskat. Potlesk naplnil Atvara obrovskou hrdostí a pýchou. Ještě stále se mohl dostat do historických učebnic jako Atvar dobyvatel, pokořitel Tosevu 3. Velitelé lodí začali skandovat: „Tak to bude! Tak to bude!“ V první chvíli to Atvar pochopil jako výraz jednoznačné víry v úspěch. Pak mu došel ještě skrytý význam. Jestliže Rasa neporazí Velké Ošklivce během následujícího roku, jaké starosti jim to ještě přinese?

Vysoko nad ostrovem Wight měl George Bagnall pocit, že dohlédne kamkoliv. Den byl ukázkově jasný. Jak Lancaster absolvoval další pozorovací kolečko, Francie i Anglie se pod nimi rozprostírala jako nespílitelný sen každého kartografa.

„To by mě zajímalo, jak mohli dělat mapy, když se na to nemohli takhle podívat,“ prohlásil.

Na pilotním sedadle vedle něj zavrčel Ken Embry: „Mě by spíš zajímalo, jak se to jeví Ještěřům. Ti jsou tak vysoko, že mají celý svět jako na dlani.“

„To mě vůbec nenapadlo,“ řekl palubní mechanik. „To by bylo něco to takhle vidět, co?“ Najednou ho popadl vztek, že Ještěři mají výhody, které jsou lidstvu odepřené. Cítil, že pod tím vztekem se ukrývá čistá závist.

„Musíme se snažit dosáhnout co nejlepší výsledky s tím, co máme.“ Embry se nahnul dopředu, kam mu dovolily bezpečnostní pásy a ukázal dolů na modrošedé vody kanálu. „Co je například tohle za loď?“

„Myslíš, že jsem nějaký zatracený jasnovidce?“ Přesto se také naklonil dopředu. „Bože, vždyť je to ponorka,“ vydechl naprosto překvapeně. „Ponorka na hladině kanálu... Myslíš, že je to naše?“

„Na to bych vsadil,“ odpověděl Embry. „Ještěři neještěři, pochybuju, že by nechalo námořnictvo potulovat U—boaty u našich domovských ostrovů.“

„Asi bychom jim to nemohli mít úplně za zlé.“ Bagnall se znovu pořádně podíval. „Míří na západ. To by mě zajímalo, jestli veze něco důležitého Američanům.“

„Těžko říct. Ještěři ovšem nejsou nic moc, co se týče námořnictva. S ponorkama už si asi vůbec nedokážou poradit.“ Embry se také nahnul dopředu a pozoroval ponorku.

Bagnall se otočil a podíval se do prostoru pro bomby, kde ted' ovšem žádné bomby nebyly. „Goldfarb má většinou lepší výhled než my. Radaru žádné mraky nevadí.“

„To je sice pravda, ale kdybych si mohl vybrat, tak dám vždycky přednost takovémuhle výhledu. A to i když jsou mraky. Je to přece jenom lepší, než pozorovat, jak tam běhají nějaké elektronky, nebo co to je.“

„Já se s tebou nehádám,“ zavrčel hlavou Bagnall. „Ani náhodou. Ale ten Goldfarb je divnej pták. Celou dobu se snaží uhnat barmanku Sylvii, a když ji má, tak se na ní za pár dnů vykašle.“

Pilot se zasmál. „Třeba nebyla tak dobrá, jak doufal.“

„To bych se divil,“ z Bagnalla hovořila zkušenost. „V tom to nemohlo být.“

„Mně se docela líbila, ale člověk nemůže soudit jenom podle vzhledu, je potřeba to vyzkoušet. No, není to moje záležitost, tak mi to může být jedno. Když už mluvíme o Goldfarbovi...“ Zmáčknu knoflík intercomu. „Obsluha radaru, nějaké stopy po těch malých potvorách?“

„Ne, pane,“ ozval se Goldfarb. „Všude ticho po pěšině.“

„Ticho po pěšině,“ opakoval Embry. „Věříte, že přesně tenhle výraz se mi líbí?“

„Já jo,“ prohlásil Bagnall. „Další výlet, ze kterého máme šanci na návrat.“ Palubní technik se zamyslel. „My vlastně žijeme už tak dlouho na vypůjčený čas, že mám strach, že za to jednou zaplatíme.“

„Tomu věř, kamaráde. Ten den, kdy zrušili počty letů, které musí posádky nalétat, nám všem podepsali záruční list na smrt. Jediné, co s tím můžeme dělat, je užívat si, dokud to jde.“

„Od té doby, co jsi s námi přistál bezpečně ve Francii, odmítám věřit, že je něco nemožné,“ prohlásil Bagnall.

„Věř mi, že jsem byl stejně překvapený jako ty, že jsme to přežili. Chce to prostě jenom trochu štěstí,“ zasmál se Embry.

„Ale dneska budeme mít klidný let, to cítím v kostech.“

Ještěři jim skutečně dali pokoj. Ve stanovenou hodinu, otočil Embry Lancaster a zamířil k Doveru. Samotné přistání bylo tak hladké, že se pilot neubráníl a prohlásil do intercomu: „Naše letecká společnost vám děkuje za společný let.“ a elegantně dojel ke stojánce. Žádný platící cestující by ale neopustil letadlo tak rychle, jak to udělali jeho spolucestující. Když Bagnall vylézal z letadla, přitočil se k němu jeden z pozemního personálu: „Ere, vy ste snad museli slyšet, že nám znovu pustili proud, jinak byste nemohli hnát domů takovou rychlost.“

„Opravdu ho pustili?“ Letecký mechanik okamžitě zvýšil tempo. Před očima mu tančily krásné vidiny: světlo, při kterém si půjde číst nebo hrát karty, elektrický plotýnka, na které si bude moct ohřát vodu na čaj nebo na holení... gramofon, který hraje a další a další možnosti.

Okamžitě se mu taky vybavila možnost pustit si BBC. Už to bylo několik týdnů, co v barácích mohli naposled poslouchat zprávy. Ještěři dělali, co mohli, aby umlčeli pozemní rozhlasové stanice. Jakmile mohli poslouchat zprávy, Bagnall si okamžitě uvědomoval, že svět je o něco větší než jejich letecká základna a její okolí.

Muž z BBC zrovna říkal: „A nyní vám pustíme celý záznam, který jsme do Londýna dostali od podzemního hnutí v Polsku. Hlasatelem je pan Mojše Russie, který je mnohým znám jako zastávce Ještěřů. Překlad bude následovat vzápětí.“

Záznam začal. Bagnall uměl trochu německy, ale brzo zjistil, že mu to bude k ničemu. Na rozdíl od předchozích vysílání mluvil tentokrát Russie jidiš. Leteckého mechanika napadlo, že by se mohl zeptat Goldfarba, co to říká. Ale asi spíš ne. Radarový specialista byl už tak dost zahanben tím, že je jeho příbuzný zrádce. Goldfarb zjevně neměl žádné problémy sledovat Russieho řeč bez překladu. Zíral na rádio, jako by tam jeho bratranec seděl. Občas zaťal pravou ruku v pěst. Ve chvíli ticha, které následovalo po Russieho projevu, radarový specialista vykřikl: „Lži! Já věděl, že to byly všechno lži!“

Než se stihnul Bagnall zeptat, co všechno byly lži, ozval se zasel hlasatel BBC. „Tak to byl pan Mojše Russie,“ oznámil.

„A nyní, jak jsem slíbil, bude následovat překlad. Předávám slovo panu Nathanu Jacobimu.“

Ozvalo se šustění papíra a pak se promluvil hlas stejně kultivovaný jako hlasatelův. „Moje poslední vysílání pro Ještěry bylo od začátku do konce podvod. Byl jsem přinucen mluvit s puškou u hlavy. I přes to museli Ještěři upravit má slova tak, aby se jim hodila. Někdo se snad může divit, proč jsem začal hovořit ve prospěch Ještěřů. Odpověď je jednoduchá: Jejich útok na Němce pomohl mému lidu, který nacisté systematicky vyvražďovali. Když je národ vražděn, i otroctví se může zdát lepší možností. Ovšem ukázalo se, že Ještěři jsou stejní zabijáci jako Němci. Nevraždí ovšem jenom Židy, ale snaží se vyvraždit celé lidstvo. Bůh pomáhej každému z nás najít odvahu a sílu postavit se jim na odpor.“

Po dalším šustění papíra se zase ozval hlasatel. „Tak to byl pan Nathan Jacobi, který nám přeložil do angličtiny prohlášení pana Mojšeho Russieho. Z něj je jasné, že Ještěři svou nenávistnou a agresivní politikou ztrácejí i své bývalé spojení. Náš předseda vlády, pan Winston Churchill ocenil odvahu pana Russieho, potřebnou pro takovéto prohlášení. Zároveň vyjádřil naději, že se panu Russiemu podaří uprchnout z ještěřského zajetí. A nyní další zprávy. David Goldfarb těžce vzdychnul. „Nikdo z vás nemá ponětí, jak se mi ulevilo,“ prohlásil hlasitě.

„Já mám pocit, že ti rozumíme,“ řekl Ken Embry. Bagnall se zrovna chystal říct něco podobného, ale rozhodl se, že už to není potřeba, protože pilot to řekl za všechny.

Goldfarb se ulehčeně zasmál.

Pomocí tlumočnicka Adolf Hitler řekl: Dobrý den, Herr komisař zahraničních věcí. Doufám, že jste se dobře vyspal.

Pojďte dál. Jen pojďte dál, máme si toho moc co říci.“

„Děkuji, kancléři.“ Molotov následoval Hitlera do malého obývacího pokoje, který patřil k vůdčovu původnímu sídlu. Molotov měl asi být poctěn tím, že byl uveden do Hitlerovy sanctum sanctorum. Klidně by si to ovšem odpustil. Celé to na něj dýchalo svou petit— bourgeois atmosférou. Přepřádaný nábytek ve starogermánském stylu, umělé květiny, kaktusy... nebesa, vždyť tady byla i ozdobná klec na kanárka. Stalin by se nasmál, kdyby to tady viděl.

Na židlích a gaučích byly poházeny polštářky, z nichž většina byla zdobena svastikami. Na stolech se válelo plno tkaných ubrousků; taktéž zdobených svastikami. I Hitler se zdál být jejich množstvím zaskočen. „Já vím, že to není nic, co by se vám příliš líbilo,“ mávl rukou.“ ale německé ženy je stále vyrábějí a posílají mi je. Já nemám srdce je vyhodit.“ Malý buržoa a ještě k tomu sentimentální, pomyslel si Molotov. Stalinovi by to taky připadalo směšné. Podle něj Stalin byl citlivý pouze na neustálé zvětšování své moci v Sovětském svazu.

Tento romantický rys Hitlerovy povahy z něj činil ve své podstatě nebezpečného protivníka, protože to znamenalo, že se mohl chovat značně nepředvídatelně. Jeho vpád do Sovětského svazu způsobil Stalinovi několikadenní šok, který paralyzoval zahájení účinné sovětské obrany. Ve srovnání s německým imperialismem byl britský a francouzský mnohem jemnější.

Ted' byl ovšem celý svět nucen čelit imperialismu vetřelců, jejichž prastaré ekonomické a společenské systémy byly zároveň vybaveny více než moderními technologiemi. Molotov si několikrát prošel dílo Marxe a Engelse a snažil se pro takovou anomálii najít vysvětlení, ale nepodařilo se mu to. Bylo však úplně jasné, že vyspělé kapitalistické (dokonce i fašistické) a socialistické společnosti musely napnout veškeré síly, aby odvrátily hrozbu, že budou vrženy katastrofálně zpět ve svém přirozeném vývoji.

Hitler řekl: „Měl byste poděkovat generálnímu tajemníkovi Stalinovi, že se rozhodl rozdělit se s Německem o výbušný

materiál, který ukořistily spojené rusko—německé síly.“

„Vyřídím.“ Molotov pokynul lehce hlavou. Byl tak dlouho školen v tom, aby nedal nic najevo, že ani Hitler nepoznal, jak byl konsternován. Co to ten zatracený tankista vlastně pronesl?! To bylo špatné. Stalin chtěl vytvářet zdaní spolupráce a ne ji uskutečňovat. Tohle ho asi skutečně nepotěší.

Hitler pokračoval: „Vláda Sovětského svazu by měla být pochválena, že usoudila, že ta výbušnina je příliš cenná, než aby byla dopravena letadlem a musela absolvovat pozemní cestu. Zvláště když i vy, Herr komisař zahraničních věcí, jste sem cestoval letadlem.“

Z té poznámky byl až příliš cítit sarkasmus, i když Molotov si musel cestu letadlem vybojovat a i tak dostal od Stalina příkaz letět tím příšerným, starým dvojpláštníkem. Přesto předstíral, že všechno probíhalo podle plánu a řekl: „Soudruh Stalin se poradil s vojenskými odborníky a ti nám poradili tento způsob přepravy. Je samozřejmě potěšen, že se zboží dostalo v pořádku do vašich rukou.“ Byla to lež na lež, ale co mu na to mohl Hitler říct, zvláště když se kurýrovi nějak podařilo vypořádat se s nástrahami cesty?

Hitler přesto způsob našel. „Prosím, řekněte Herr Stalinovi, že měl náklad radši poslat letecky, protože pak by nebyla půlka nákladu unesena Židy.“

„Cože se stalo?“ podivil se Molotov.

„Část byla unesena Židy,“ opakoval Hitler jako umíněné děcko. Molotov skryl svoje rozčilení stejně jako vždy, když se to přímo netýkalo jeho jednání. Hitler ovšem vztekle gestikuloval a hlas mu přešel postupně do vzteklého jekotu. „Když náš dobrý major putoval Polskem, zadržen ozbrojenými židovskými bandity a byl přinucen jim dát část svého drahocenného nákladu, určeného německým vědcům.“

To byla pro Molotova novinka a je potřeba přiznat, že novinka značně nepříjemná. Nemohl se ovšem zdržet štiplavé poznámky. „Kdybyste se nechovali k Židům tak nepřátelsky ve vámi dobytých územích, možná by oni tak nezacházeli s vaším kurýrem.“

„Ale Židé jsou paraziti na těle lidstva,“ řekl vztekle Hitler. „Nemají žádnou vlastní kulturu a jejich životní standard byl vždycky založen na práci druhých. Chybí jim naprosto jakýkoliv idealistický přístup a nijak nepřispívají k rozvoji a pokroku. Jen se podívejte, jak - na rozdíl od ostatních - lezou Ještěřům do zadku.“

„Ovšem podívejte se, proč,“ vrátil mu narážku Molotov. Jeho žena, Polina Žemčužina, byla částečně židovského původu, ale Molotov se domníval, že to Hitler neví. „Každý, kdo je v ohrožení, hledá pomoc, ať je kdekoliv.“ Proto jsme se taky spojili s Brity proti vám, pomyslel si. Nahlas ovšem pokračoval: „Mimo to mám pocit, že dřívější hlavní mluvčí polských Židů se postavil proti Ještěřům a musí se teď ukrývat.“

Hitler to mávnutím ruky odmítl. „Odcizili se celé Evropě a přisluhují cizákům, kteří nás dnes ničí.“

„Co tím chcete říct?“ zeptal se ostře Molotov. „Dali snad Ještěřům zpátky tu výbušninu, co sebrali vašemu kurýrovi? Jestliže ano, musím se okamžitě spojit s mou vládou.“ Stalin by se měl dozvědět, že Ještěři vědí, že se lidské bytosti okopírovat jejich zbraň, aby se mohl pokusit ten projekt ještě víc utajit.

„Ne, toho se ani oni neodvážili,“ přiznal Hitler. Bylo vidět, že v této věci odmítá udělat sebemenší ústupek.

„Tak co tedy udělali? Nechali si to sami pro sebe?“ Molotov se v duchu podivil, co by s tím polští Židé dělali? Že by se pokusili sami vyrobit bombu a tu pak použili proti Ještěřům nebo dokonce proti Reichu? Tahle otázka napadla asi i Hitlera.

Ale německý vůdce zavrtěl hlavou. „Nenechali si to pro sebe. Snaží se to propašovat k Židům ve Spojených státech.“

Hitlerův malý knírek se pokrčil, jakoby cítil něco páchnoucího.

Molotov se zamyslel nad tím, kolik z těch Židů asi donutili k odchodu do Spojených států sami Nacisté. Ruští carové se svými pogromy prokázali tutéž službu Rusku a v současném Sovětském svazu nyní chyběli. Molotov byl příliš přesvědčený ateista než aby bral jakékoliv náboženství vážně, ale věřil, že Židé jsou nejen chytří, ale i vzdělaní. Že je to prostě skupina, kterou každý národ potřebuje pro to, aby mohl růst.

Ministr zahraničních věcí se snažil opatrně vrátit k podstatě věci, proto řekl: „Potřebuji informovat generálního tajemníka komunistické strany Sovětského svazu o současném vývoji.“ Nebylo to sice tak důležité jako kdyby se Ještěři dozvěděli, co Stalin chystá, ale stejně to byla důležitá novinka. Nakonec nejmocnějším kapitalistickým státem byla Amerika a ne Německo nebo Británie, a z toho vyplývalo, že právě ona mohla být nejpravděpodobnějším nepřítelem Sovětského svazu v budoucnosti...

„Zařídíme vám spojení,“ řekl Hitler. „Telegrafní linky přes Skandinávii zůstávají zatím poměrně spolehlivé i bezpečné.“

„Tak to tedy provedeme,“ řekl Molotov. Jestliže byly poměrně spolehlivé, tak je mohl použít. Nedalo se očekávat, že všechno bude perfektní. Ale poměrně bezpečné! Nacisté byli skuteční hazardéři, jestliže tolerovali bezpečnost, která byla pouze poměrná. Uvnitř, aniž by to dal najevo, se sovětský ministr zahraničních věcí smál. Němci nemají ani ponětí, jak sovětské agenty o všem informují Stalina.

„Ti prokletí Židé takřka zabránili našim skvělým vědcům, aby získali dostatečné množství explozivního kovu, který potřebují ke své práci,“ řekl Hitler. Molotov si z toho vyvodil, že Američané mají také pouze nezbytně nutné množství, z čehož vyplývalo, že Sovětský svaz ho má ve srovnání s nimi spoustu. Stalin měl tedy právo očekávat od svých výzkumníků výsledky.

Hitler ovšem o tomto nepřemýšlel. Jeho mysl zcela zaplňovala pomsta. „Ještěři musí přijít na řadu první,“ řekl. „To uznávám. Představují v současné době největší hrozbu pro lidstvo. Ale hned po nich musíme potrestat židovské zrádce, kteří věrni své nátuře, se spojili s vetřelci proti árijské podstatě lidskosti.“

Jeho hlas při té poslední větě dosáhl téměř hysterického zabarvení. Pak najednou klesl do takřka konspiračního šepotu:

„A vy, Rusové, také Polákům něco dlužíte, ne?“

„Co máte na mysli?“ řekl Molotov, který na chvíli vypadl ze střehu a skutečně se podivil. I když potřeboval k rozhovoru tlumočníka, uvědomoval si, jak Hitler kontroluje tón svého hlasu. To z německého vůdce dělalo skvělého

řečníka. Jeho řeč byla mnohem účinnější než řeč Stalinova. Ten nejenže byl až příliš pedantický, ale navíc se nikdy nezabýval gruzínského přízvuku.

„Ale no tak, jděte,“ řekl netrpělivě Hitler. „Neříkejte mi, že jste neslyšel polské, ještěří kolaboranty, jak mluvili o masakru jejich důstojníků v Katyni. Snažili se zdiskreditovat Sovětský svaz přesně stejným způsobem, jako se snažili Židé očernit Reich.“

„Já sám nemám s ještěří propagandou žádné potíže,“ prohlásil Molotov a měl pravdu. Měl své podřízené, kteří poslouchali rádio za něj. Co se týče Katyně, podle něj okolo toho prostě Poláci dělali trochu humbuk. Poté, co Sověti reanektovali východní část Polska (která jim stejně více než sto let patřila, než tam při chaosu, způsobeném revolucí, vytvořil Pilsudski svůj fašistický stát), co asi měli udělat s reakcionářskými důstojníky, kteří jim padli do rukou? Měli je snad nechat běžet, aby se obrátili proti nim? Ani náhodou! Podle sovětských měřítek, bylo těch pár tisíc rebelů jenom kapkou v moři.

Hitler řekl: „Jak vaše tak i naše vláda má důvody nebyt spokojena s tím, co se děje na tom nepřírodném polském území. Už jednou jsme byli natolik moudří, že jsme si ho rozdělili mezi sebe. Teď, když tam operují Ještěří, můžeme se spojit a potrestat obyvatele této země tak, jak si zaslouhují.“

„Tím máte na mysli z toho explozivního kovu?“ zeptal se Molotov. Hitler přikývl. Molotov řekl: „Nevidím v tom žádnou velkou výhodu. Naši vědci tvrdí, že vítr roznese jed z těchto zbraní na daleko větší území, než je samotné místo výbuchu. A protože převládající směr větru je ze západu na východ, byl by Sovětský svaz zasažen touhle zkázou, ačkoliv by si ji možná zasloužili Poláci.“

„Dobře, o tomhle se můžeme hlouběji pobavit příště.“ Hitlerův hlas zněl nevzrušeně, ale on sám vypadal nešťastně. Očekával snad, že Molotov bude spolupracovat při devastaci vlastní země? Možná, že ano. Němci neměli Rusy o nic víc v lásce než Poláky. Ovšem ruští vědci a inženýři dokázali již mnohokrát, že jsou lepší, než nacisté očekávali.

„Ne. Pohovořme si o tom teď,“ řekl Molotov. Hitler vypadal ještě nešťastnější, skoro jako v roce 1940, když Molotov požadoval upřesnění německo—sovětského paktu o neútočení. Není ovšem divu, že tenkrát vypadal nešťastně. Vždyť už plánoval nacistický útok na Sovětský svaz. Co asi chystal teď? Sovětský ministr zahraničí proto opakoval:

„Promluvme si o tom teď. Předpokládejme například, že se nám podaří úplně porazit Ještěří. Jaké budou potom naše vztahy? A kde budou hranice mezi Německou říší a Sovětským svazem? Já i generální tajemník Stalin jsme skutečně velmi zvědaví na vaši odpověď.“

Tlumočník se při překladu několikrát zarazil. Zřejmě se snažil trochu zakrýt ostrost otázky. Hitler na Molotova ostře pohlédl. Jeho němečtí nobsledové s ním takto nemluvili (kdyby Molotov mluvil takto se Stalinem, zmizel by v několika dnech a možná i v několika minutách).

„Jestliže budou Ještěří úplně poraženi, přehodnotíme naše vztahy se Sovětským svazem, stejně jako se všemi národy na světě,“ odpověděl Fuhrer. „A to přehodnocení bude záviset na tom, jak budou Ještěří poraženi.“

Molotov už si chtěl začít ztěžovat, že mu vlastně Hitler nijak neodpověděl, ale pak svá slova raději spolknul. Uvědomil si totiž, že měl německý vůdce pravdu. Kdo porazí Ještěří, bude hrát hlavní roli ve světě po jejich porážce... jestli k ní tedy dojde.

Žádná stížnost, rozhodl se Molotov - tady je na místě varování. „Musíte si uvědomit jednu věc,“ řekl Hitlerovi, který nasadil masku očekávání, jako když mu zubař řekne, že bude muset udělat ještě další zákrok. Molotov pokračoval: „Vaše dřívější poznámka naznačila, že jste doufali, že využijete určité sovětské nevědomosti v záležitosti těchto bomb z explozivních kovů. Toto chování je neakceptovatelné a celkem mu umožňuje porozumět, proč Židé v Polsku dávají přednost Ještěřům před vámi. Potřebujeme teď sice jeden druhého, ale soudruh Stalin už váni nebude nikdy věřit tak, jak vám věřil po srpnu 1939.“

„Nikdy jsem nevěřil paktu Židů a bolševiků,“ zařval Hitler. „Je lepší být pod těmi syčícími Ještěři než pod rudou vlajkou.“ Jeho tělo se chvělo. Molotov sbíral síly, aby pronesl řeč ne nepodobnou těm, jaké byly k slyšení z rádia syčících oblud. Ale pak se stalo něco neuvěřitelného. Hitler se s téměř viditelným fyzickým úsilím přinutil ke klidu a pokračoval. „Žít stranou rudé vlajky je ale ještě přijatelné. Jak jste správně řekl, Herr Molotov, potřebujeme jeden druhého.“

„Da,“ řekl Molotov. Tlačil na Hitlera co nejtvrději, jak mu přikázal Stalin a zdálo se, že Němec si stále myslí, že spolupráce je součástí hry.

„Na jedné věci si myslím, že se dokážeme shodnout,“ prohlásil Hitler. „Když bude po všem, domnívám se, že na mapě Evropy není žádné místo pro takový národ, jako jsou Poláci a Polsko.“

„Asi ne. Existence Polska byla zrovna tak nepříjemná Sovětskému svazu jako Německu,“ řekl Molotov. „Kudy by měla vést hranice mezi Německem a Sovětským svazem? Na té linii, kde jsme se dohodli v roce 1939?“

Hitler vypadal, jako že ho ta slova ranila. Jen ať si je pěkně zraněný, pomyslel si Molotov s mrazivým úsměvem. Nacisté snadno získali Sověty okupovanou část Polska již v prvních dnech jejich zrádného útoku. Hranice teď ležela několik stovek kilometrů východněji ve chvíli, kdy přišli Ještěří. Ale když chtějí spolupracovat opravdu se Sovětským svazem, musí za to zaplatit nějakou daň.

„Jak už jsem řekl, konečné detaily by měly být vypracovány až ve chvíli, kdy bude po všem,“ řekl Hitler. „Nyní mi dovolu, abych se zeptal na jednu věc. Souhlasíme v principu, že první vyřídíme Ještěří a potom ty Untermenschen mezi námi?“

„V principu ano.“ souhlasil Molotov, ale hned dodal: „Jak už to bývá v těchto věcech, principy jsou jedna věc, ale kritickou záležitostí je dorešení jednotlivých detailů. Také bych mohl poukázat na jednu věc, když už mluvíme o těch principech, že v minulosti používala německá propaganda často pro členy komunistické strany Sovětského svazu výrazu, že jsou to podlidé. Domnívám se, že je to jedna z dalších záležitostí, kterou bychom měli vyřešit, abychom zlepšili vztahy mezi našimi národy.“

„Když jsme oznámili, že vy a já spolu budeme jednat, myslím, že bychom takové výrazy neměli používat,“ ujistil ho Hitler. „Oba dva dobře víme, že to co se používá z důvodu propagandy, je často irelevantní k tomu, co člověk opravdu cítí a v co věří.“

„To je zcela jistě pravda,“ souhlasil Molotov. Okamžitě mu přitom blesklo hlavou, jakou propagandu používala jeho vlastní vláda za ten rok a deset měsíců, co byl ustaven pakt o neútočení. Samozřejmě, že tahle propaganda skončila okamžitě 22. června 1941.

Hitler řekl: „Předpokládám a doufám, že se mnou poobědváte,“

„Děkuji,“ řekl Molotov rezignovaně. Jídlo bylo přesně takové, jako očekával. Koušek hovězího a vysušená kuřecí prsa (Hitler se své porce ani nedotkl) a k tomu salát. Fuhrer byl ve svém soukromém životě velmi skromný a snažil se žít velmi jednoduše. To ovšem neznamenalo, že s ním bylo jednoduché vyjít.

„Nejel jsem na žebříňáku od té chvíle, co jsem opustil farmu,“ řekl Sam Yeager, jak se tak žebříňák kodrcal po dálnici číslo 10 západně od Detroitského jezera v Minnesotě. „A to mohlo být někdy v roce dvacet sedm nebo dvacet osm, kdy jsem se vydal do severní ligy a začal jsem se potloukat mezi Fargem a Tuluthem.“

„Tuluss znám, tam jsme měli strašné potíže s lodí,“ řekl Ristin, který seděl na valníku vedle něj, „ale co znamená to Fargo?“ Výslovnost ještěřihó válečného zajatce připomínala Yeagerovi nějaký oslavný pokřik z Bronxu.

„Je to středně velké město nějakých padesát mil západně od místa, kde jsme teď,“ odpověděl Yeager.

Barbara Larssen jela ve stejném voze, ale seděla od Sama nejdále, jak to jen šlo. Její hlas zněl bezbarvě, když se zeptala:

„Je snad ve Spojených státech místo, kde jsi nikdy nebyl?“

„Moc jsem toho neviděl na severovýchodě, myslím v New Yorku nebo v Nové Anglii. V těch městech se hraje mezinárodní liga nebo další vyšší ligy, kam jsem se nikdy nedostal.“ Yeager hovořil bez nějaké hořkosti v hlase, prostě to konstatoval jako fakt.

Barbara přikývla. Yeager jí pozorně pozoroval. Po těch několika elektrizujících minutách v její kabině na Caledonii, se jí vůbec nedotkl, ani se jí nesnažil pomáhat při nástupu na vůz anebo při sestupování z něj. První tři dni po té události na lodi s ním vůbec nemluvila a čtvrtý den používala pouze jednoslabičné přitakání nebo zápor. Ale od té doby, co vystoupili v Tuluthu a zahájili svůj pozvolný přesun na západ, cestovala ve stejné koloně a posledních několik dní dokonce ve stejném voze, jako on. Včera sice mluvila mnohem víc s Ullhassem a s Ristinem než s ním, ale dneska se zdálo - no ne všechno v pořádku, ale alespoň ne tak zlé.

Rozhlédl se kolem. Nízké vršky byly pokryty sněhem, stejně jako nesčetná minnesotská jezera pokrývala vrstva ledu.

„To vypadá úplně jinak než v létě,“ řekl. „Všechno je zelené a plné života. Jezera se třpytí jako dýmáky, když se od nich odráží slunce pod pravým úhlem. Také jsou tady hrozně pěkné možnosti rybolovu. Jsou tu všechny druhy ryb a člověk si opravdu užije. Slyšel jsem, že tu chodí na ryby i v zimě, vysekají díru v ledu a hodí do ní háček. Já si nemyslím, že to je zrovna sportovní, sedět venku a mrznout, zatímco tam člověk čeká, jestli se něco chytí.“

„Tolik vody,“ řekl Ullhass a otočil jednu bulvu doleva, druhou doprava. „To je úplně nepřírozené.“

„Mně to taky nepřipadá zrovna normální,“ řekla Barbara. „Jsem z Kalifornie a když tu vidím tu spoustu vody. jak tu leží bez užitku, tak mi to připadá hrozně zvláštní. Oceán, to je něco jiného, ale tekoucí voda, to ne.“

„Oceán taky není přirozený,“ trval na svém Ullhass. „Viděli jste někdy obrázky Tosevu 3 - tohoto světa - z... jak tomu říkáte... vnější vesmír, ano? Vypadá, jako když je všude jen voda. Vypadá to špatně.“ Potvrdil poslední slovo důrazným zakašláním.

„Jo, vidět tak zeměkouli z vesmíru,“ řekl zasněně Yeager. Jak dlouho to asi bude trvat, než to dokáže člověk? Stihne to vůbec ještě za jeho života? No, možná jo.

Na severním břehu Detroitského jezera stál turistický kemp s malými sruby a před nimi bylo několik piknikových laviček. Samozřejmě tam bylo i několik větších hotelů, ale ty byly trochu stranou. Všechno se zdálo, že je alespoň půl roku zavřeno, protože sezóna byla daleko. „Na tomhle místě je v červenci strašně živo,“ řekl Yeager. „Mají tady letní karneval který trvá bez přestání vlastně celý měsíc. Jsou tady lodičky, všichni se chodí koupat a potápět, probíhají tu závody kánoí a závody veslic, jsou zde přehlídky královen krásy...“

„Ano, to věřím, že se ti líbilo,“ zahuhlala Barbara.

Samovi zrudly uši, ale pokračoval, jakoby si ničeho nevšiml: „... a bylo tady piva, co si jen člověk přál, i když byla stále ještě prohibice. Nevím, odkud to brali, jestli to vozili z Kanady, nebo to pivo vařili sami, ale celé naše mužstvo se úplně zřídilo. Měli jsme štěstí, že cestou zpátky do Farga se nám nic nestalo. Řidič měl asi co dělat, aby se vůbec udržel na silnici.“

Ačkoliv ty sruby byly určeny pro používání v létě, bylo vidět, že některé z nich jsou otevřeny a všude kolem stály nákladní vozy. Barbara na ně ukázala. „Některé z nich nepatří do našeho konvoje. Asi jsou z té skupiny, která přijela po silnici číslo 34.“

„To jsem rád, že se sem dostali,“ řekl Yeager. Vyhnaní z metalurgické laboratoře, kteří cestovali přes severní Minnesotu, se rozdělili do několika částí, protože měli obavu, že tak velký konvoj velkých nákladních vozů by mohl přilákat pozornost ještěřích letadel. Ovšem na několika místech se cesty vzájemně křížily a tam bylo dohodnuto, že vždy spolu stráví několik dní. Detroitské jezero bylo jedním z těchto míst.

Kočí z nákladního vozu se rozhlédl kolem a řekl: „Vypadá to, že zdejší lidé tady pro nás připravili spoustu dřeva na topení. Mám skoro pocit, jako by věděli, že přijdeme a upekli i nějaký koláč.“

Když slezli z vozu, Yeager zjistil, že místní lidé skutečně upekli koláč. Ovšem nebyl to jeden koláč, ale upekli jich mnoho. Později si samozřejmě všiml, že některé z nich byly upečeny z bramborového těsta a měly úplně jinou chuť, než na co byl zvyklý. Ale takové detaily brzo ztratily význam, když zjistil, že pro ně připravili ještě spoustu vajíček, výborného hovězího a dokonce kousky krocana... prostě takové dobrůtky, které už dávno nejedl. „Naposled jsem jedl

pořádné jídlo z plechovek v Chicagu. Od té doby se živíme všelijak. Úplně jsem zapomněl, že něco takého existuje,“ řekl jednomu z místních mužů, který přinášel táč s dalšími dobrůtkami.

„Máme toho víc, než sami spotřebujeme,“ odpověděl ten chlapík, „normálně jsme to vždycky posílali na východní pobřeží, ale teď co přišli ti proklatí Ještěři, tak to od nás nikdo neodebírá. Snažíme se to sice konzervovat, ale úplně nám to nejde. Přece jen nejsme na takovou spoustu připraveni. Jsme rádi, že se s vámi můžeme rozdělit. Je to naše křesťanská povinnost a navíc, kdybychom to měli spořádat sami, tak by z nás byli pěkní otesánci.“

Místní lidé s nepokrytým zájmem pozorovali Ristina a Ullhasse a zejména byli překvapeni, jak Ještěři jedí. Měli úplně jiné způsoby, než normální lidé. Používání vidličky, pro ně bylo prakticky nemožnou věcí, protože jejich pařáty nebyly příliš k potřebě. Často se stalo, že se přitom píchli do rtů nebo dokonce do jiných míst na hlavě.

Zhruba každých patnáct nebo dvacet minut přijížděla další skupinka a místní lidé je vítali, jako by přijížděli jejich nejbližší příbuzní.

Když se rozdělovalo ubytování, Yeager dostal poměrně velký srub, rozdělený do dvou pokojů, aby ho mohl používat i se svými zajatci. Každý pokoj měl vlastní kamna a uhlák. Ullhass a Ristina věděli, jak si mají rozdělat oheň a uměli ho ve vlastním zájmu velmi dobře udržovat. Okna na straně Ještěřů byla zadělána okenicí, která byla ještě zvenčí přibita, aby se jim zabránilo v útěku, i když Yeager by vsadil poměrně dost velký obnos na to, že by Ještěři neopustili dobrovolně své vytopené místočko. Dveře jejich pokoje šly otevřít pouze zvenčí.

Když ubytoval Ullhass a Ristina, vrátil se do své poloviny srubu. Nebyl nijak luxusně vybaven, byl tam stůl s kerosenovou lampou, věšák na obleky a kamna. Kromě toho tam bylo ještě jedno lůžko, na němž leželo několik dek. No, není to žádný luxusní hotel, pomyslel si. Ale nějakou chvilku se tady přežít dá.

Posadil se na postel. Přál si, aby měl něco ke čtení, třeba starý dobrý Astounding. Zajímalo ho, co se s tím časopisem stalo po tom, co Spojené státy byly napadeny Ještěři. Poslední číslo četl ve vlaku z Madisonu, kdy je přepadla ještěři letadla. Ale science fiction určitě nebude již stejná od chvíle, kdy na zem přišla monstra s vypoulenýma očima a pustila se do souboje s lidstvem.

Sklonil se, aby si rozvázal boty, což byla jediná část oděvu, kterou se rozhodl na noc odložit. Zvykl si spát ve své uniformě, protože tak dokázal udržet alespoň trochu tepla. Spát vysvětleň by mu nyní už připadalo úplně nepřírozené. Zrovna dokončil rozvazování tkaniček, když někdo zvenčí zaškrábál na dveře. „Kdo je tam?“ zeptal se nahlas Yeager. Muselo to být něco kvůli Ještěřům, jinak by se nikdo neobtěžoval. Ale ať to bylo cokoli, snad to mohlo počkat až do rána. Zaškrábání na dveře se ozvalo znovu. Zjevně to počkat nemohlo. Zahuhlal si něco pod vousy, vstal a otevřel dveře. „Ach,“ řekl.

Nebylo to nic, co by se týkalo Ještěra. Stála tam Barbara Larssen.

„Mohu dovnitř?“ zeptala se.

„Ach,“ vyhrkl znovu. „Samozřejmě. Asi bys měla co nejdříve. Jinak mi vyneseš všechno teplo.“

V chatce nebylo kromě lůžka žádné místo, kam by si mohla sednout, tak si sedla tam. Po tom, co se stalo na Caledonii, a když věděl, jak se k němu pak chovala, Yeager nevěděl, jestli si vedle ní může sednout. S instinktem člověka, který se tolik let věnoval profesionálně baseballu a věděl, kdy může zariskovat, se rozhodl, že bude hrát při zdi. Ustoupil kousek zpět a podřepil u kamínek.

Barbara ho několik vteřin pozorovala a potom řekla: „Jen klid, Same. Já se nebojím, že se na mě vrhneš. Právě o tom jsem stejně chtěla s tebou mluvit.“

Yeager si tedy opatrně sedl na druhou stranu lůžka. „O čem chceš mluvit?“ zeptal se. „Byla to jedna z těch bláznivých věcí, ke kterým občas dochází. Jestli chceš předstírat, že k ní nikdy nedošlo...“ Chtěl dokončit slovy tak to je v pořádku, ale pak si to rozmyslel. Pokusil se o jinou frázi: „Tak můžeš.“ Tak to bude lepší.

„Ne, ne. Já ti dlužím omluvu.“ Nedívala se na něj, ale někam na podlahu. „Neměla jsem se k tobě po tom tak chovat. Je mi to líto. Bylo to hlavně kvůli tomu, že potom, co jsme...to udělali, jsem si uvědomila, že je Jens mrtev. Že prostě musí být mrtev a přišlo mi to hrozně líto. Omlouvám se.“ Zakryla si tvář rukama. Teprve po několika vteřinách mu došlo, že pláče.

Přisedl si k ní a položil jí váhavě ruku kolem ramen. Nejprve trochu ztuhla, ale pak se k němu pootočila a přitiskla tvář k jeho hrudi. Jeho ruce jí automaticky objaly. „To je v pořádku,“ řekl, aniž by tušil, jestli je to v pořádku nebo jestli ho vůbec poslouchá. „To je v pořádku.“

Po nějaké chvíli nahradil pláč vzlykání a popotahování. Trošku se od něj odtáhla a sáhla do kabelky pro kapesník. Zavrtěla hlavou. „Musím vypadat hrozně.“

Sám o tom uvažoval. Po tvářích jí stále stékaly slzy a měla je i v očích. Ale protože nepoužila ani maskaru ani oční stíny, nic se jí nerozmazalo. Jestli měla tvář napuchlou od pláče, nešlo ve světle lampy rozpoznat. Ale i kdyby... „Barbaro, podle mého vypadáš dobře. Jsi krásná,“ vyhrknul. „A to si myslím už pěkně dlouho,“ dodal.

„Opravdu?“ zeptala se. „Nikdy jsi to nedal najevo, až do té...“

„Nebyl na to ten pravý čas,“ odpověděl a zarazil se.

„Chceš říct, že na to nebyl čas, dokud byla nějaká naděje, že Jens stále žije,“ řekla a vlastně tu větu dokončila za něj.

Sam pokýval hlavou. Otočila k němu tvář a bylo vidět, že je naplněna lítostí, ale přinutila se k tomu, aby se nerozplakala. „Jsi džentlmen, víš to?“

„Já? O tom tedy opravdu nevím. Všechno, co vím je...“ najednou se zarazil. Chtěl už začít říkat všechno co vím a znám, je baseball, kterému jsem věnoval zatraceně moc let svého života. Byla to pravda, ale nebylo to, co chtěla Barbara právě teď slyšet. Proto to zkusil jinak: „Všechno, co vím je to, že chci být hoden tebe, abych ti splnil, co si přeješ.“

„Ano, to jsem přesně měla na mysli,“ řekla vážně. „V časech jako jsou tyhle, by nikdo neměl být sám. Jestli si nedokážeme pomoci navzájem, k čemu by to pak všechno bylo?“

„To máš tedy pravdu, s tím plně souhlasím.“ On sám už byl na cestách mnoho let, ale v pravém slova smyslu nikdy

nebyl sám. Vždycky byl spolu s týmem a s nimi byly naděje, i když často zklamané, které nahrazovaly rodinu. Zavrtal hlavou. Ať už byl baseball zažraný do jeho duše jakkoliv hluboko, teď nebyl čas, aby na to myslel. Stále se trochu obával, a nebyl si jist výsledkem, ale přesto objal Barbaru kolem ramen. Hleděla na podlahu a přitom tak vzdychla, že se skoro lekl. Pak ale také potřásla hlavou a otočila se k němu.

Po nějaké době se Sam zeptal: „Chceš, abych zhasl lampu?“

„Dělej, jak myslíš,“ odpověděla. Zdálo se, že se při svlékání stydí méně než on sám, což mu připomnělo, že byla zvyklá žít s mužem. Potom spolu vlezli pod deku, ani ne ze studu, jako spíš proto, aby se ohřáli.

Po nějaké době se zahřáli natolik, že mohli odhodit většinu dek na podlahu a leželi v objetí. Postel byla tak úzká, že jim vlastně nedávala jinou možnost. Yeager hladil Barbaře záda a cítil plně jejich tvar. Nebylo to nic podobného, co zažili na palubě Caledonie. Tam nebyl čas na nic jiného než na čistou nekontrolovatelnou vášeň. Nikdy nezažil nic podobného, a to dokonce ani tenkrát když přišel o své panictví.

Barbara se přitiskla prsy k jeho hrudníku a opřela se o jeden loket. Ležela mezi ním a lampou, takže její tvář byla plná stínů. Když ale promluvila, její slova nebyla zdaleka romantická: „Nemohl by ses zítra podívat, jestli bys nekoupil nějaké prezervativy, Sam? Zdá se, že to tady není příliš dotčené válkou a možná by v drogerii mohly nějaké mít.“

„Aha. Dobře,“ řekl trochu překvapen. Znova ho přesvědčila, že byla zvyklá žít s mužem. Pak si řekl, že nejlepší co na to může odpovědět je: „To je dobrý nápad.“

„Samozřejmě, že je to dobrý nápad,“ opravila ho. „Teď jsem si zcela jistá, že nám to napoprvé vyšlo a může to tak vyjít, když si člověk sem tam užije, ale jestliže se budeme spolu často milovat, měli bychom být opatrní. Já bych nerada přišla do jiného stavu, když putujeme přes celou zem v tomhle voze.“

„Však já nic nenamítám,“ řekl. „Pokusím se nějaké sehnat, ale... co se stane, když je neseženu?“ Hned jak to vypustil z úst, přál si, aby to nevyslovil. Mohl tím všechno zkazit a ona si to mohla rozmyslet. Třeba by už si s ním nechtěla nic začít a on o to hodně stál. Ale co teď mohl dělat. Věděl, že se nemůže chovat příliš násilně k ženám, a zvláště ne k ženám, které mají za manžela předního fyzika a mají samý spoustu rozumu.

Pro tentokrát měl štěstí. Nijak se jí to nedotklo. Její ruka bezcílně bloudila, nebo lépe řečeno možná ani nebloudila. ale mířila jistým směrem. Už byla blízko. „Když je neseženeš,“ řekla, „budeme holt muset vymyslet něco jiného.“ Lehce ho zmáčkla. Po nějaké době začal Sam přemýšlet, jestli skutečně chce, aby v místním obchodě ty gumy měli nebo ne.

Za Muttem Danielsem hořel Preemption House a jemu krvácelo srdce. Měl pro to několik důvodů. Vždycky bylo smutné, když část historie je nenávratně zničena a tahle dvoupatrová budova v řeckém stylu patřila mezi stavby, k nimž se upínala historie celého Naperville v Illinois od roku 1834. Další důvod ke smutku byl, že to nebyla jediná budova, co v Naperville hořela. A ještě další důvod byl ten, že Mutt neviděl moc možností, jak by armáda mohla udržet město. A ztratit tohle město znamenalo, že se otevřela přímá cesta na samotné Chicago.

A Mutt měl ještě další dobrý důvod, proč oplakávat Preemption House. Tahle budova totiž patřila mezi vyhlášené nappervillské krčmy. Daniels nebyl v městě dlouho, ale dobře věděl, kde může dostat dobrou whisky. Teď už měl na rukávech tři štráfky a tak, jako kdysi k němu vzhlížela děcka v naději, že je naučí hrát baseball, tak k němu teď vzhlížela se stejným přáním, aby z nich udělal dobré vojáky. Mutt si k tomuto účelu vzal příklad ze svého seržanta Schneidera a snažil se ho napodobovat.

Každou chvíli uvnitř Preemption House vybuchla další láhev s alkoholem a objevil se modrý alkoholový plamen, který přiváděl Muttu k velkému zármutku. Vzdychl si a řekl: „Sakra to je škoda.“

„To máte pravdu, seržo,“ řekl vojáček vedle něj. Byl to chlapec jménem Kevin Donlan, který jak se zdálo už brzo dosáhne věku, kdy se bude holit. Donlan pokračoval: „Ta budova musí být stará alespoň sto let.“

Daniels znova vzdychl: „Teď jsem zrovna neměl na mysl tu budovu.“

Z oblohy se ozvalo ječení, které se rychle blížilo. To přinutilo oba muže, aby skočili do nejbližší díry. Za chvíli kolem nich začaly dopadat bomby a části granátů létaly vzduchem.

„Od teďka bys měl dávat dobrou pozor, kam šlápneš, synu,“ řekl Daniels. „Ty potvory teď hází malé bomby nebo miny, říkej tomu, jak chceš. První jsem viděl u Shabbony. Když na nějakou šlápneš, budeš kráčet zbytek života jako baletka z Disneyových filmů.“

Ze vzduchu pršely další bomby a malé skákavé miny. Několik z nich dopadlo nedaleko nich a přitom vydávaly hvízdavý zvuk. „Jestli budou pokračovat v tom bombardování, my se odtud vůbec neheme, seržante Danielsi,“ řekl Donlan.

„To právě chtějí, synu,“ odpověděl suše Mutt. „Pěkně nás přibijí k zemi, zmrazí nás tady a mezitím přijedou jejich tanky, které postupně zajistí území kolem nás. Kdyby měli víc tanků, tak by nás už odsud dávno vyhnali.“

Zdálo se, že Donlan nemá za sebou zatím mnoho akcí. Připojil se k útvaru teprve někde u Aurory. „Jak nás takové věci vůbec můžou porazit? Vždyť to nejsou Iidé.“

„Jedna z věcí, kterou se budeš muset naučit, je ta, že kulku nebo granát vůbec nezajímá, co se jí postaví do cesty,“ řekl Daniels. „Navíc mají Ještěři plno granátů, mín a bomb.“

Dělostřelba pokračovala stále dál. Muttovi to připomínalo situaci, kterou už zažil ve Francii, i když v jistém směru to ve Francii to bylo ještě horší. Ještěří granáty byly mnohem nebezpečnější než ty, co na ně házeli Bošové, ale Němci obvykle pokračovali v dělostřelbě takovou dobu, že se někteří z Američanů ukrytých v zákopech z toho zbláznili. Říkali tomu granátový šok. To bombardování sice člověka nemuselo zabít, ale úplně ho dokázalo vykoletit.

Když dělostřelba na chvíli umkla, Daniels slyšel, jak za ním běží nějaké kroky. Otočil se kolem svého kulometu a pomyslel si, že tam možná pronikly některé ještěří jednotky.

Ale nebyli to Ještěři. Byl to šedovlasý barevný chlapec v modrých džínách a s košíkem v podpaží, který se hnál po Chicago Avenue jejich směrem. Pár granátů vybuchlo blízko něj. Zrychlil své tempo a za chvíli skočil do díry vedle

Danielse a Donlana.

Mutt na něj pohlédl. „Chlapče, ty musíš bejt bláznivej negr, když se tady ženeš tímhle rozpoutaným peklem.“ Nemyslel tím nic špatného. V Mississippi, kde vyrůstal, byli zvyklí takhle s černochoy mluvit. Ale tohle nebylo Mississippi a barevný muž na něj zíral s očima plnýma nenávisti. „Já nejsem chlapec a nejsem negr, ale možná jsem blázen, když se vám snažím přinést něco k jídlu a vy mě za to nazýváte takovými jmény.“

Mutt otevřel ústa a zase je zavřel. Nevěděl, co má na to říct.

Nebyl zvyklý, že by mu nějaký černoch odpovídal, a to ani zde na severu. Chytří černoši znali své místo... ale chytrý černoch by nebyl natolik statečný, aby mu přinášel jídlo v největší dělostřelecké palbě. Hrdinný, to bylo to slovo. „Mám pocit, že jsem měl radši držet hubu,“ poznamenal Mutt. Jak ho měl asi nazývat, chlapec to už nebyl a kdyby mu říkal strýčku, možná by to bylo ještě horší. Ovšem těžko se mu vyslovovalo slovo pane, proto to zkusil jinak: „Příteli, měl bych ti poděkovat.“

„Já nejsem tvůj přítel,“ řekl černoch. Mohl sice dodat několik frází, ale místo toho otevřel svůj košík a podal Danielsovi a vojákovi pár opečených kuřat. „Proč bysme se ale o tom tady měli rozprávět? Vemte si jídlo a najezte se.“

Kuře bylo dobré a brambory také jakž takž ušly. Daniels měl hlad, že mu to rozhodně chutnalo. „Měl by ses najíst, když máš tu možnost,“ řekl Kevinu Donlanovi, „protože těch příležitostí nebude tolik.“

„To si pište, seržo.“ Chlapec se otočil k černochovi. „To je teda něco, plukovníku. Jste skutečný zachránce života.“

„Plukovník?“ Barevný chlapík se nespokojeně zavrtěl v prachu díry po šrapnelu. „Ty dobře víš, že nejsem žádný plukovník. Proč mi prostě neříkáte jménem? Jsem Charlie Sanders a věděli byste to, kdybyste se mě na to zeptali.“

„Charlie, to bylo opravdu dobrý kuře,“ řekla Mutt vážně. „Děkuju ti, a chci se ti omluvit, jak jsem s tebou předtím mluvil.“

„Ale to nestojí za řeč,“ řekl Sander. Pak se vyškřábal z díry a zamířil k další skupince, která se krčila v díře nějakých třicet yardů od nich. „Dávej pozor na ty malý miny, co rozhazují Ještěři všude okolo,“ křičel za ním Daniels. Pak se otočil k Donlanovi. „Doufám, že to dokáže, ale řekl bych, že jestli se bude potloukat takhle kolem, moc dlouho nevydrží.“

„Jo.“ Donlan se podíval směrem, kterým běžel Charlie Sanders. „Ten má teda odvahu. A to nemá ani pušku. Nikdy by mě nenapadlo, že mají černoši takovou odvahu.“

„Když jseš pod dělostřeleckou palbou, synu, nezáleží na tom, jestli máš pušku nebo ne,“ odpověděl Mutt. Ale to nebyl to hlavní důvod, o kterém chlapec mluvil a on to dobře věděl. Po chvíli pokračoval: „Jeden z mých dědečku, teď už přesně nevím který, bojoval za velké války proti černošským oddílům, a říkal mi, že nebyl velký rozdíl mezi nimi a ostatními yankeey. Asi měl pravdu. A já celkem nemám k tomu co dodat.“

„Ale vy jste seržant,“ řekl Donlan přesně stejným tónem, jakým Danielsovi hráči kdysi říkali: ale vy jste manager.

Mutt vzdychl. „Já vím, že bych měl k tomu něco říct, ale já nevím co. Až budeš stejně starý jako já, uvidíš, že na některé otázky není snadné odpovědět.“

„Ano, seržante,“ řekl Donlan. Mutt napadlo, že jestli budou věci pokračovat jako dosud, nemá ten chlapec příliš šancí, aby se dožil jeho věku.

„Ne,“ řekl generál Patton. „Sakra, v žádném případě ne.“

„Ale, pane...“ Jens Larssen rozhodil ruce spolu sbolestnou grimasou... „Jediné co chci, je, dát najevo své ženě, že žiju.“

„Ne,“ opakoval Patton. „Ne, opakuju, že ne, v žádném případě. Vše co se děje kolem Metalurgické laboratoře nebo jejího personálu vyžaduje nejprísnější utajení. To jsou moje přímé rozkazy od generála Marshala, doktore Larssene, a já nemám v úmyslu je nějak obcházet. Tenhle projekt vyžaduje nejprísnější utajení. Marshal mi o tom neřekl skoro nic a já jsem žádné další informace nepožadoval. Já je nepotřebuju, a proto je ani nemusím znát.“

„Ale Barbara přece ani v Metalurgické laboratoři nepracuje,“ protestoval Jens.

„Ona ne, ale vy ano,“ řekl Patton. „To jste tak změkčilý, že jste schopni uvrhnout Spojené státy do ještě většího područí jen kvůli vašemu vlastnímu pohodlí? Pane, já doufám, že takový nejste.“

„Nevidím žádný vztah mezi jedním vzkazem a zradou,“ řekl Larssen. „Jsem hluboce přesvědčen, že si toho Ještěři ani nevšimnou.“

„To je možné,“ přiznal Patton. Vstal a protáhl se, což mu dalo výhodu, že se na Jense díval seshora dolů. „Je to možné, ale nepravděpodobné. Jestliže je ještěři doktrína podobná té naší - a já nemám žádné důvody o tom pochybovat - monitorují všechny naše signály, které jsou schopni pochytit a snaží se z nich získat co nejvíc informací. Mluvík vám ze své vlastní zkušenosti, pane, a říkám, že nikdo - opakuji nikdo - nemůže uhodnout, která část informace může dát nepříteli ucelený obrázek.“

Jens věděl o bezpečnosti své. V Metalurgické laboratoři byla bezpečnost nade vše. Ale nikdy nebyl součástí vojenské disciplíny, takže se stále snažil trochu dohadovat: „Přece byste mohl poslat vzkaz, aniž by tam bylo moje jméno? Třeba něco jako váš manžel stále žije a daří se mu dobře, nebo něco takového.“

„Ne. Vaše žádost je zamítnuta,“ řekl Patton a potom jakoby četl v Larssenově duši, dodal: „Jakýkoliv pokus ignorovat toto nařízení a snažit se ovlivnit naše spojovací důstojníky, aby poslali takovou zprávu, bude mít za následek vaše uvěznění, a to přinejmenším. Připomínám vám, že tady máme své vlastní vojenské tajnosti a nedovolím, aby se jakýmkoliv způsobem prozradily. Vyjádřil jsem se jasně?“

„Ano, pane, vyjádřil,“ řekl s beznadějí v hlase Larssen. Stejně byl rozhodnut že najde nějakého sympatického radistu, ať už řekl Patton cokoliv. Stále se mu nechtělo věřit, že by jedna bezvýznamná zpráva mohla zničit metalurgickou laboratoř. Ale už si nebyl jistý, jestli se mu podaří najít někoho, kdo by tuto zprávu odeslal.

„Jestli vám to, doktore Larssene, pomůže, máte moje sympatie,“ řekl Patton.

V jistém smyslu to Jens i chápal. „Děkuji vám, generále,“ řekl a vyšel ven z Pattonovy kanceláře.

Venku se mísil tající sníh s nahnědlou uschlou travou. Nad hlavou visely žlutošedé mraky. Vitr vanul ze severozápadu a přinášel s sebou ledový závan, který okamžitě udeřil Jense do tváře. Cítil, že se blíží zimní bouře, ale zatím nepadal sníh.

Larssenová nálada byla podobná tomu pošmournému počasí. Jak procházel Oxfordem v Indianě, vzpomněl si na Potěmkinovu vesnici. Ze vzduchu vypadala přesně jako neškodná zemědělská vesnice středozápadu, ale kdyby se člověk podíval pod ty domky, garáže a stohy, viděl by všude plno nashromážděné ozbrojené techniky. Ta by dala Němcům co proto. Jediný problém byl, že stáli tváří v tvář mnohem horšímu nepříteli než byli Němci.

Larssen vstoupil do kavárny U modrého ptáčka. Seděl tam párek civilistů a několik vojáků v civilních šatech. Nikdo, kdo na sobě neměl civilní šaty, se nesměl objevit v ulicích Oxfordu.

Vzadu dělal kuchař své palačinky prastarým způsobem na ještě starším kuchyňském nářadí. Všude bylo plno dýmu.

Kuchař se podíval přes rameno na Larssena. „Copa si dáš, Meku?“

„Já vím, co bych chtěl. Dal bych si pěkně kraba s máslem, holandskou omáčkou a pěkně zeleným křehoučkým salátem, ale otázka zní, co máte?“

„Krab by nebyl špatnej, brácho.“ řekl kuchař. „Co ale mám. jsou kousky šunky, vajíčka v prášku, vepřové z konzervy a boby. Jestli se ti to nelíbí, tak si běž zarybařit.“

„Dám si to,“ řekl Jens. Koneckonců to jedl stále od té večere s generálem Pattonem, kdy měli to nádherné kuřátko. Sice už nebyl tak vyzábělý, jako v době, kdy se dostal k armádě, ale přísahal, že jakmile válka skončí, už se nikdy nepodívá na pečené boby.

Jediná výhoda toho jídla byla, že se za něj nemuselo platit. Patton vzal všechnu správu městečka do svých rukou.

Larssen si pomyslel, že je to asi v pořádku, protože bez podpory armády a jejích dodávek by město stejně dlouho nevydrželo. „Má tady někdo cigaretu?“ zeptal se jeden z vojáků v civilních šatech.

Larssen očekával, že jedinou odpovědí bude hlasitý řehot a to se také stalo. Potom jeden z civilistů pohlédl na chlapce a prohlásil: „Chlapče, i kdybych nějakou měl, nejsi dost hezký na to, abys mi za ní dal, co bych chtěl.“

Mladší voják zrudl. Kuchař se zachechtal a dělal nějaké potutelné grimasy. Larssen tiše hvízdal. Starý mazák se jenom uchechtl, aby ukázal, že ho ten vtip nijak nepřekvapil, a potom se zase věnoval svému, jestli se to vůbec tak dalo říct, šálku kávy.

Vysoko na obloze, až nad mraky, bylo slyšet, jak prolétají ještěři tryskáče. Jens se zamyslel nad tím, jaké mají asi útočníci senzory a jestli dokáží prohlédnout šedivou masou, která pokrývala Oxford... a pak ho napadlo, jak to zařídil Patton, že dokázal ukrýt své síly zde.

Larssen dojedl a vyšel ven. Zatímco jedl, zdvihl se venku pořádný vítr. Byl teď rád, že má svůj těžký plášť. Jeho nos si také oddychl, když se konečně nadechl trochu čerstvého vzduchu. Velké množství vojáků způsobilo, že se Oxford stal místem s poněkud těžkým ovzduším. Kdyby to tak pokračovalo ještě chvíli dál. Ještě by ani nepotřebovali zvláštní senzory, aby našli své lidské nepřátele. Bohatě by jim na to stačily jejich vlastní nosy.

Něco lehce narazilo Jensovi na tvář. Reflexivně tam zdvihl ruku a cítil pouze trochu vlhkosti. Potom na něj dopadlo něco znovu, tentokrát na zápěstí. Podíval se dolů a viděl těžkou bílou vložku, jak se pomalu rozpouští v nicotu. Další vložky létaly vzduchem a začínaly tanec ledu.

Chvilí je jen pozoroval. Začátek sněžení ho vždy ve vzpomínkách vrátil do Minnesoty jeho dětství, vzpomínal na sněhuláky a koulovačky. Tentokrát ale sněžení přinášelo ještě něco jiného než nostalgii. Tento sníh neměl nic společného s jeho dětskými radovánkami. Tento sníh znamenal útok.

Yi Min se cítil, jako by byl na vrcholku blaženosti, vlastně si dokonce připadal jako samotné ztělesnění Ho Teie, malého tlustého bůžka štěstěny. Kdo by si byl dokázal představit, že by se na vpádu malých šupinatých ďáblů dalo dosáhnout takových zisků? Zprvu, když ho násilně odvedli z jeho rodné vesnice a pak ho vzali nahoru do letadla, které nikdy nemusí přistávat, kde nevážil takřka nic a jeho nebohý žaludek snad ještě méně, je považoval za tu nejhorší katastrofu, která ho dosud za celý život potkala. Jenže teď... Na tváři se mu mimoděk objevil poněkud slizký úsměv. Teď už byl pro něj život docela jiný.

Pravda, pořád ještě musel žít v zajateckém táboře, ale žil si tady jako velkomožný pán, skoro jako jeden z dávno zapomenutých mandžuských císařů. Jeho příbytek by se dal chajdou nazvat snad jen podle vnějšího vzhledu. Její pevné dřevěné zdi mu poskytovaly ochranu i před nejsilnějšími poryvy zimního větru. Mosazná kamínka uvnitř udržovala příjemné teplo, měkké koberečky vystýlaly takřka všechny volné plochy podlahy, nádherné umělecké kousky z nefritu a propracované malby těšily jeho oko, kdykoliv na ně dopadalo světlo. Jedl kachny, psy i další podobné pochoutky. Když měl na ně chuť, mohl si dopřát společnost žen, vedle nichž by Liu Han vypadala jako odrbaná prasnice. Právě teď na něj jedna z nich čekala na pohovce. Už zapomněl její jméno. Cožpak na tom ale záleželo? A to všechno jenom díky prášku, po kterém šupinatí ďáblové tak prahli!

Nahlas se zasmál. „Co se děje, muži plný Jangu?“ zavolala na něj ona krásná dívka z vedlejší místnosti. Zdálo se, že už se nemůže dočkat, až k ní přijde.

„To nic — jenom jsem si vzpomněl na vtip, který jsem slyšel dnes ráno,“ odpověděl. Ačkoliv se v tom okamžiku cítil nabitý mužnou energií, měl dostatek chladného rozumu, aby se s najatou společnicí dělil o svoje nejniternější pocity a myšlenky. Co jedny uši zaslechly odpoledne, příštího rána už bude vědět pěkná řádka lidí a do večera už o tom uslyší snad celý svět.

Bez předstírané skromnosti (Yi Min byl na tom se skromností obecně dost špatně, ať už předstíranou či poctivě míněnou) si byl vědom toho, že je zdaleka největším obchodníkem se zázvorem v táboře, možná v celé Číně nebo dokonce na celém světě. Pod ním (opět mu v hlavě vytanula ona dívka, ale jenom na krátký okamžik) byli nejen ti, kteří pro něj koření pěstovali anebo jej promíchávali s limetami, aby ještě více šupinatým ďáblům chutnalo. Měl v hrsti i pár

tuctů malých ďáblů, kteří od něj kupovali a prodávali svým kamarádům, ať už přímo nebo prostřednictvím vlastních sítí dalších distributorů. Zisky se mu jenom hrnuly do kapsy!

„Přijdeš už brzy, Tygře vznášejícího se světa?“ ozvala se odvedle dívka. Snažila se, aby její hlas zněl co nejpřitažlivěji, ale byla už příliš poznamenána svým povoláním — a naopak postrádala herecké schopnosti — než aby se jí podařilo zastřít známku netrpělivosti v hlase. Proč ti to tak trvá? To měla v podstatě na mysli.

„Ano, budu u tebe během chvilíčky,“ odpověděl jí, ale tón jeho odpovědi jasně naznačoval, že mu nestojí za to, aby kvůli ní nějak spěchal. Naplňovalo ho vzrušením vědomí, že jej ženy nenávidí za to, co je nutí dělat. Nejenže mu to způsobovalo obzvláštní potěšení, ale také mu to umožňovalo lépe udržet kontrolu nad situací.

Co bychom ale měli dělat, až k ní přijdu? táhlo mu neustále hlavou. Tohle pro něj vždycky byla výzva. Musí to být něco, co se jí nebude líbit — znechutila se mu. Možná s ní bude zacházet, jako kdyby byla chlapec. Spokojené lusknul prsty. To je to pravé! Ženy jsou vlastně všechny tak hrozně pyšné na tu šterbinu mezi nohama. Vždycky je dokázalo rozzlobit, když ji ignoroval ve prospěch jiných možností. Kromě toho jí to taky bude trochu bolet a propříště jí to naučí s ním zacházet jako s vlivným mužem, kterým zcela jistě je.

Celým tělem mu probíhala vlna tepla, rozechřála mu i pokožku. Cítil, že už bude na čase vyrazit. Udělal první krok směrem k ložnici, ale pak se ještě na chvilku zarazil. Očekávání je taky docela příjemné. Jen jí nechám ještě chvíli smažit!

Asi tak za minutu či dvě opět volala: „Prosím, pospěš si! Tohle vyčkávání mě užirá.“ Taky si s ním chtěla pohrát, ale neměla šanci se svými kostkami mádžongu přebít jeho.

Když konečně dospěl k závěru, že už je ta správná chvíle, znovu vyrazil do zadní části svého příbytku. Než ale udělal sotva tři kroky, ozval se od hlavních dveří podivný skřipavý zvuk. Z úst mu ujelo dlouhé a nasupené zasyčení. Tohle byl určitě šupinatý ďábel. Dívka bude zkrátka muset svou netrpělivost ještě nějakou dobu držet na uzdě. Nehledě na to jak pevně svíral v hrsti všechny ďábly, kteří od něj odebírali zázvor, navenek muselo všechno i nadále vypadat, jako že oni jsou páni a on je jejich posluhovačem.

Otevřel dveře. Na tváři a prstech rukou okamžitě ucítil závan chladu. Samozřejmě to byl jeden z malých šupinatých ďáblů, ale tohoto ještě dosud nikdy neviděl. Teď už je díky zkušenostem dokázal od sebe rozeznat, dokonce i když byl jejich tělový nátěr překryt kusy oděvu, kterými se snažili chránit před zimou. Taky už bez obtíží zvládal se s nimi plynně domluvit jejich řečí. Hluboce se uklonil a uvítal ho: „Nadřizený pane, moje skromná chata je poctěna tvou návštěvou. Rač vstoupit dovnitř a ohřej se.“

„Jdu dovnitř.“ Malý šupinatý ďábel se rychle prosmýkl dovnitř kolem Yi Mina. Ten vzápětí za ním zavřel dveře. Byl rád, že mu odpověděl ve svém jazyce. Jestliže se mu podaří vyřídít celý obchod v jejich řeči, nebude muset tu kurtizánu poslat pryč. Nejenže bude muset čekat ještě déle, ale navíc na ní určitě udělá velký dojem, jak dokáže snadno jednat s malými ďábly a ještě v jejich vlastní řeči.

Ďábel se rozhlížel po jeho předním pokoji, přičemž se každé jeho vypoulené oko pohybovalo nezávisle na tom druhém. Tohle už Yi Mina dávno přestalo znervózňovat — brzy si na to zvykne. Pečlivě si prohlížel šupinatého ďábla, silné zabarvení na přepážce nosní dutiny, onen zvláštní drobný třes, který neustále ovládal jeho pařáty. V duchu se pro sebe usmál. Možná toho ďábla nikdy neviděl, ale tyhle příznaky už viděl mnohokrát. Tenhle ubožák potřeboval zázvor, a jeho potřeba sílila každou vteřinou.

Znovu se uklonil. „Nadřizený pane, neřekneš mi své jméno, abych ti mohl lépe sloužit?“

Malý šupinatý ďábel zasyčel, jako kdyby si najednou teprve uvědomil Yi Minovu přítomnost. „Jistě. Jsem Drefsab. Ty jsi ten Velký Ošklivec Yi Min?“

„Ano, nadřizený pane, já jsem Yi Min.“ Tahle hanlivá přezdívka, kterou Rasa používala pro lidské bytosti, už Yi Minovi nijak nevadila. Koneckonců, on je pro sebe označoval jako malé šupinaté ďábly. Nahlas řekl: „Jak bych ti mohl pomoci, nadřizený pane Drefsabe?“

Šupinatý ďábel teď pohled obou očí nasměroval na něj. „Ty jsi ten Velký Ošklivec, který Rase prodává onen prášek, známý jako zázvor?“

„Ano, nadřizený pane, tou skromnou osobou jsem skutečně já. Mám tu čest a výsadu zásobovat Rasu požitkem, který tato bylina poskytuje.“ Yi Min zprvu zvažoval zda se nemá tohoto malého šupinatého ďábla rovnou zeptat, jestli nechce zázvor. Nakonec se ale rozhodl to nedělat. Ačkoliv byli ďáblové v takovýchto záležitostech zvyklí jednat mnohem příměji než Číňané, považovali někdy přímé otázky za nezdvořilé. A on se rozhodně svého nového zákazníka nechtěl hned na začátku nějak dotknout.

„Máš hodně této byliny?“ zajímal se Drefsab.

„Ano, nadřizený pane.“ Yi Mina už pomalu začalo unavovat neustálé opakování této zaklínací formulky. „Mám ji tolik, kolik si jen chrabrý muž může přát. Jestli to tak mohu říci, pak jsem já sám dopřál pozhřebání díky tomuto mletému zázvoru většímu počtu vašich mužů než celá banda jiných Tosevanů.“ Použil přece jenom raději méně urážlivou přezdívku, kterou malí šupinatí ďáblové označovali jeho vlastní druh. Teď se konečně odhodlal nadhodit: „Jestliže si nadřizený pán Drefsab přeje vzorek mého zboží, bylo by mi ctí mu nabídnout trochu na ochutnání, aniž bych za to od něj něco očekával.“ Protentokrát, dodal si pro sebe v duchu.

Domníval se, že se Drefsab na tohle chytí. Až dosud snad ještě nikdy neviděl chlapíka, který by svou drogu potřeboval tak naléhavě jako tento. Ale zdálo se, že Drefsab má ještě pořád něco na srdci. Začal totiž povídat dále: „Ty jsi ten Velký Ošklivec, který svými špinavými obchody obrátila muže naší Rasy proti vlastním spolubojovníkům, jejíž prášek rozesel kletbu korupce na palubu všech zámných lodí z Domova?“

Yi Min na něj zůstal jenom zírat. Ačkoliv se už dokázal dost obstojně obeznámit s jazykem ďáblů, potřeboval trochu času, aby strávil a pochopil Drefsabova slova, která byla přesným opakem toho, co by od něj očekával. Lékárníkova odpověď ale přišla vzápětí a byla obratně formulována. „Nadřizený pane, já se jen ze všech sil snažím poskytovat chrabrým bojovníkům Rasy to, po čem touží.“ Napadlo ho, co to tady asi Drefsab představuje za podivnou hru. Jestliže

si tenhle malý šupinatý ďábel myslí, že se vetře do jeho obchodů, pak bude dost překvapen. Zázvorový prach získal Yi Minovi pobočníky několika vysoce postavených důstojníků a dokonce i několik důstojníků osobně. Určitě by si podali někoho, kdo by si příliš vyskakoval na jejich dodavatele.

Drefsab hovořil dál: „Tenhle zázvor, to je nádor rozežírající životaschopnost Rasy. Tím jsem si jist, protože mě zcela pohltit. Někdy ještě stojí za to nádor odříznout.“

Yi Min měl opět plnou hlavu práce, aby zvládnul pochopit význam. On ani šupinatí ďáblové, se kterými občas klábosil, neměli dosud příležitost si popovídat o nádorech. Pořád ještě se snažil vykoumat, co to slovo asi může znamenat, když vtom náhle Drefsab zašátral rukou ve svém svrchním zimním oblečení a vytáhnul odtamtud zbraň. Ta začala chrlit plameny, znovu a znovu a znovu. V prostorách Yi Minovy chajdy se rány ozývaly neuvěřitelně rychle. Když jej kulky srazily na koberec, slyšel ještě skrze ozvěnu dívku z vedlejší ložnice, jak začíná křičet.

Zprvu Yi Min cítil pouze úder, nikoliv bolest. Pak to na něj ale během okamžiku těžce dolehlo. Svět jakoby najednou zčernal a obklopující temnotu jen občas prosvítily šarlatově zbarvené plameny. Pokusil se taky začít křičet, ale skrze krev zaplavující jeho ústa ze sebe vydal jenom bublající zasténání.

Mátožně — jakoby za oponou husté mlhy — sledoval, jak Drefsab snímá hlavu veselého Budhy, který byl posazen na nízkém lakovaném stolečku. Tenhle zparchantělý šupinatý ďábel přesně věděl, kde má ukrytý svůj zázvor. Drefsab si vzal špetku na ochutnání, spokojeně zasyčel a potom přesypal zbytek prášku do průhledné tašky, kterou s sebou také přinesl ukrytou v plášti. Pak otevřel dveře a odešel.

Kurtizána vedle nepřestávala ječet. Yi Min ji chtěl okřiknout, aby zavřela hubu a šla raději zavřít dveře. Začínala mu být zima. Jenže slova mu nějak nevycházela z úst. Pokusil se proto doplazít ke dveřím sám. Jenže chlad už dosáhl i na jeho srdce. Šarlatové plameny pohasly a zanechaly jej v naprosté temnotě.

Harbin se hroutil. Každým dnem mohla Rasa vítězně vstoupit do města. Bude to velice důležité vítězství — Harbin v podstatě držel niponskou obrannou linii. Teerts by z toho měl ovšem mnohem větší radost, kdyby se mu město nehroutilo nad hlavou.

Tohle byla naneštěstí pravda takřka doslovná. Během posledního náletu na Harbin padaly bomby v tak těsné blízkosti jeho vězení, že mu ze stropu na hlavu padaly velké kusy omítky a jen zázrakem mu nevytloukly z hlavy ony ubohé trosky, které mu zůstávaly z mozku po tak dlouhém pobytu v tosevanském zajetí.

Kdesi venku zahájilo rachotící palbu nějaké protiletadlové dělo. Teerts ale neslyšel žádné zvuky leteckých motorů. Možná, že byl tenhle Velký Ošklivec jenom hrozně nervózní. Tak jen do toho, plynou takhle dál municí, pomyslel si Teerts. Pak budeš mít k dispozici o to méně střeliva, až sem vtrhnou moji kamarádi a, budou-li nám přát bývalí Císaři, nebudou muset projít takovými peklem, jaké teď prožívám já.

Uslyšel venku na chodbě nějaký rozruch a rozkazy vyštěkávané v niponštině příliš rychle, než aby byl schopen jim rozumět. Jeden ze strážných přišel nahoru k jeho cele. Teerts se mu poklonil. U Velkých Ošklivců takového typu jste nikdy nemohli udělat chybu, když jste se poklonili, ale naopak opomenutí mohlo mít pro vás katastrofální následky. Proto je mnohem lepší se uklonit.

Strážný mu úklonou neodpověděl. Teerts byl přece jenom zajatec a ten nezaslouží nic než pohrdám. Za ozbrojeným vojákem se objevil major Okamoto. Teerts se svému vyšetřovateli a tlumočnickovi poklonil ještě hlouběji. Okamoto jej sotva vzal na vědomí, a ani on tedy neodpověděl úklonou. Když odemykal dveře cely, promluvil k Teertsovi jeho vlastní řečí: „Půjdeš teď se mnou. Už je nejvyšší čas opustit město.“

Teerts se opět poklonil. „Jak si přeješ, nadřizený pane.“ Neměl sebemenší tušení, jak toho asi chtějí dosáhnout, ani jestli to vůbec je možné, ale zamýšlet se nad takovými otázkami rozhodně nebylo jeho starostí. Tak jako to platilo už před jeho zajetím, coby vězeň měl za povinnost jediné poslouchat. Na rozdíl od jeho nadřízených v Rase mu ale Niponci nebyli dlužni žádnou loajalitu.

Major Okamoto po něm hodil černé kalhoty a obnošený modrý kabát, do kterého by se klidně vešli dva muži jeho velikosti. Pak mu položil Okamoto na hlavu špičatý slaměný klobouk a uvázal mu jej pod čelistmi pomocí drsného kusu provázku. „Dobré,“ prohlásil uspokojeně niponsky důstojník. „Kdyby tě teď tvoji lidé zahlédli ze vzduchu, budou se domnívat, že jsi prostě jenom další Tosevan.“

No ano, tak to určitě bude vypadat, uvědomil si Teerts zachmuřeně. Palubním fotokulometem nebo dokonce možná i satelitním snímkem by jej bývali mohli zachytit uprostřed zástupu Velkých Ošklivců kolem něj. Když bude ale takhle nahastrošen, bude prostě jenom dalším zrnkem rýže (tohle jídlo už se naučil srdečně nenávidět) v miliónu jiných.

Pomýšlel na to, že by mohl ze sebe tuhle maškarádu rychle strhnout, až se mu nad hlavou bude prohánět nějaké vlastní letadlo. Jenže ač nerad, musel tuto myšlenku vzápětí zavrhnout. Kdyby se o něco takového pokusil, major Okamoto by se postaral, aby už si života mnoho neužil. Navíc by jej Niponci určitě sejmuli dříve, než by jeho spolubojovníci, kteří nikdy nejednali chvatně, mohli uspořádat nějakou záchrannou akci.

A ještě navíc bylo v Harbinu strašně zima. Klobouk alespoň trochu pomáhal udržovat jeho hlavu v teple a kdyby ještě odhodil plášť, nejspíš by se proměnil v ledovou kládu dříve, než by proti tomu mohli Niponci nebo Rasa něco podniknout. Okamotův klobouk i kabát byly zhotoveny z kůže tosevanských zvířat. Teď už chápal, proč ona stvoření potřebovala tepelnou izolaci proti místnímu bestiálnímu podnebí. Vzápětí ho ovšem napadlo, proč Velcí Ošklivci sami mají tak málo chlupů, že musí krást od ostatních zvířat.

Venku kolem budovy, ve které Teertse dosud drželi pod zámek v zajetí, uviděl více trosek než kdykoliv předtím.

Některé krátery připomínaly jámy na bezvzdušných měsících po srážce s meteoritem. Teerts ale neměl mnoho příležitostí je nějak blíže prozkoumávat: major Okamoto jej totiž vzápětí popoháněl do malého dvoukolového vozíku, kde mezi vodičimi tyčemi stál místo tažného zvířete jenom nějaký Tosevan. Okamoto promluvil na toho muže jakýmsi jazykem, který určitě nebyl niponštinou. Chlapík se chopil rukojetí, zhluboka cosi zamručel a vydal se na cestu vpřed.

Strážný tupě pochodoval vedle povozu pohodlným tempem.

Tosevané se z Harbinu valili směrem na východ ve snaze uniknout očekávanému dobytí města. Dokonale disciplinované zástupy niponských vojáků ostře kontrastovaly s povykujícími a zcela zdvořelým davem civilistů všude kolem. Někteří z nich, ženy sotva o málo větší než Teerts, táhli na zádech zauzlované pytle s veškerým majetkem, které byly takřka tak velké jako ony. Jiní nesli zavazadla visící na opačných koncích tyče, umístěné na ramenou nosiče. Tohle Teertsovi připomínalo scénu z prehistorických období Rasy, které už zmizely v proudu tisíciletí.

Zanedlouho se strážný musel přesunout před ručně tažený vozík a začal pokřikovat, aby pro ně čistil cestu hustým davem. Když tohle moc nepomáhalo, začal se kolem ohánět tupým koncem své pušky. Povyk a supění se vzápětí změnilo v jekot. Teertsovi se zdálo, že tenhle brutální přístup nepřinesl žádné výrazné zvýšení rychlosti transportu. Nakonec se jim podařilo dostat se až k železničnímu nádraží, kde byl sice větší hluk, ale zato tady panoval podstatně menší chaos než v okolním městě. Rasa tuhle stanici opětovně bombardovala. Bylo to spíše zbořeníště z trosek než stojící budova, ale jakýmsi zázrakem dosud sloužila svému účelu. Kulometná hnízda a zátarasy z ostnatého drátu držela všechny kromě vojáků v uctivé vzdálenosti od vlaků.

Když jej oslovila hlídka, nadzvednul major Okamoto Teertsův klobouk a cosi dodal v niponštině. Strážný se hluboce poklonil a omluvně odpovídal. Okamoto se obrátil na Teerts. „Odtud už dál musíme pokračovat pěšky. Nikdo kromě Japonců — a tebe — nemá povoleno vstoupit do stanice.“

Teerts tedy vyrazil vpřed, po jedné straně šel vedle něj Okamoto a z druhé strany jej hlídal strážný. Na krátkou chvíli je zachovalý pruh střechy a zdi ochránil před nepříjemně lezavým větrem. Pak si ovšem znovu museli razit cestu skrz kamení a rozbité cihly, zatímco se na ně shora ze šedivé a zakaboněné oblohy snášel sníh.

Vzadu za stanicí na rozsáhlém kolejišti, sloužícím jako nákladové překladiště, nastupovaly jednotky do vlaků. Stráž Okamota znovu kontrolovala a on znovu Teerts použil jako svůj amulet, který mu zajistil volný průchod. Zbral pro sebe, strážného a svého vězně celou polovinu vagónu. „Jsi mnohem důležitější než vojáci,“ řekl potouchle Teertsovi. Za dlouhého a zarmouceného zatroubení pišťaly se vlaky dal s trnutím konečně do pohybu. Teerts rozstřílel na zemi několik vlaků, dokud byl ještě na svobodě. Mohutná oblaka černého kouře, která chrlily jejich komíny, z nich dělaly snadno pozorovatelný cíl a navíc nemohly nikam uniknout kromě kolejí, které se vinuly před nimi. Byly to zkrátka snadné a příjemné cíle. Doufal, že nikdo z jeho spolubojovníků nebude právě tenhle vlak považovat za neodolatelný terč.

Major Okamoto prohlásil: „Čím dál se dostaneme od Harbinu, tím pravděpodobněji budeme v bezpečí. Nijak by mi nevydalo položit život za svého císaře, ale mám nařizené dohlédnout na to, že se bezpečně dostaneš na naše domovské ostrovy.“

Teerts byl také ochoten položit život za císaře, za svého Císaře, ale ne pro nějakého povýšeneckého Velkého Ošklivce, který si přivlastnil stejný titul. Kdyby to záleželo jenom na něm, vlastně by byl úplně nejraději, kdyby nemusel svůj život pokládat vůbec za nikoho. Jenže v poslední době měl jenom málokdy na vybranou.

Vlak se kodrcal směrem na východ. Cesta byla drsná a hrbolatá, až mu zuby neustále drkotaly. Rasa ničila koleje se stejným úsilím jako vlaky, které po nich v jednom kuse přejížděly. Jenže Velcí Ošklivci byli skutečně vynalézavé bytosti, jak jim neustále dokazovali po celé planetě. Přes všechny padající bomby byly železnice neustále provozuschopné.

Alespoň tohle si Teerts myslel až do okamžiku, kdy musel vlak po zpomalení zastavit poměrně dlouho poté, co vyrazili z Harbinu. Nespokojeně zasyčel. Z vlastní zkušenosti věděl, jak neodolatelný cíl představuje stojící vlak. „Co se děje?“ zeptal se majora Okamota.

„Patrně tvoji kamarádi z Rasy opět přerušili koleje.“ Okamoto to řekl spíše poněkud rezignovaně než nazlobeně. Tohle prostě k válce patřilo. „Ty přece sedíš přímo u okna — tak se podívej a řekni mi co tam venku vidíš.“

Teerts chvíli upřeně vyhlížel ven skrze notně zašpiněné okno. „Vidím celý houf Tosevanů, kteří pracují v zatáčce poněkud před námi.“ Kolik Velkých přišer tam asi mohlo pracovat? Určitě stovky, a možná bylo pravděpodobnější, že jich tam jsou tisíce. Nikdo z nich neměl v ruce nic lepšího než krumpáč, rýč nebo páčidlo. Kdyby je nějaké letadlo Rasy teď spatřilo, pak by jediný překvapivý nálet zanechal ve sněhu velké rudé kouřící skvrny.

Když se ale v dohledu žádné letadlo neobjevilo, dokázali Velcí Ošklivci podávat ohromující výkony. Než se dostal sem na Tosev 3, považoval Teerts těžkou mechaniku za naprostou samozřejmost. Nikdy by si nedovedl představit, že by hordy bytostí vybavených pouze ručními nástroji dokázaly nejen dosáhnout dvojnásobných výsledků, ale ještě navíc pracovat takřka stejně rychle jako stroje.

Řekl proto: „Odpusť mi mou hloupou otázku, nadřízený pane, ale jak zabráníte tomu, aby se vám nezhroutili zimou nebo se nezranili při tak těžké a nebezpečné práci?“

„Tohle jsou jenom čínští rolníci,“ odpověděl mu major Okamoto se zmrazující netečností. „Když už nám nebudou schopni sloužit, sebereme dost dalších, kteří pro nás zvládnou udělat všechno, co bude zapotřebí.“

S jakousi samozřejmostí se Teerts domníval, že Velcí Ošklivci zacházejí s jedinci svého druhu o něco lépe, než co poznal na vlastní kůži. Jenže pro Niponce nebyli místní Tosevané příslušníci stejného druhu, ačkoliv se jemu — coby členovi Rasy — zdáli být takřka dokonale podobní. Důvody, kvůli kterým byli považováni za jedince o stupeň níže než druh jako celek, nebyly Teertsovi vůbec jasné. Ale ať už to byly důvody jakékoliv, rozhodně nebránily Niponcům zacházet se svými pracovníky jako se stroji. Používali je v podstatě namísto nich a stejně málo se starali i o jejich osud. Tohle byla další věc, kterou si Teerts vůbec nedokázal představit, než přistál tady na Tosevu 3. Tenhle svět byl pro něj školou v mnoha směrech, kde by raději dával přednost nadále trvající neznalosti.

Početné skupiny dělníků (Teerts si při těch slovech představoval spíš malé společenské tvorečky, kteří se čas od času vyrojily tam u nich Doma) se vracely od valu s kolejemi za překvapivě krátkou dobu. Vlak se pomalu rozjel na další cestu vpřed.

Tři nebo čtyři dělníci zůstali ležet ve sněhu, příliš vyčerpání než aby se dokázali přemístit k dalšímu úseku s poničenými kolejemi. Niponské strážce — muži oblečení podstatně tepleji a důkladněji než jejich svěřenci — k nim přišli a začali do unavených rolníků kopat. Jednomu se podařilo namáhavě vydrápat na nohy a připojil se ke svým kamarádům. Strážní pak popadli páčidla a zcela klidně s pečlivostí sobě vlastní rozbili ostatním hlavu.

Teerts byl mnohem raději, kdyby tuhle hroznou scénu neviděl. Dávno už věděl, že by Niponci neměli žádné morální zábrany mu provést děsivé věci, kdyby náhodou nechtěl spolupracovat nebo kdyby se ukázalo, že jim nemůže být k ničemu užitečný. Teď ale zjistil, že když se tohle jeho vědomí potvrdí přímo před jeho očima, je to snad ještě desetkrát horší než pouhé vědění.

Poté, co vlak opatrně projel opravenou zatáčkou, začal opět nabírat rychlost. „No řekni, není tohle úžasný způsob přepravy?“ nadhodil Okamoto. „Jedeme pořádně svižně!“

Teerts překonal ohromnou vzdálenost mezi hvězdami takřka poloviční rychlostí světla — pravda, bylo to v hibernaci. Brázdil oblohu nad touhle největší pevninskou plochou Tosevu 3 rychlostí mnohem větší, než je rychlost zvuku. Jak by tedy mohl být unesen tímhle rozkodrcaným vlakem? Jediný způsob přepravy, proti kterému mu to mohlo připadat rychlé, byl onen prostý vozík, ve kterém ho nebohý Tosevan musel dovézt až k železničnímu nádraží.

Koneckonců ale Rasa původně přepokládala, že právě na takovýto primitivní způsob cestování narazí všude na Tosevu 3. Možná tenhle vlak, jakkoliv se zdál Teertsovi zastaralý, byl dostatečně nový, aby mohl Velkým Ošklivcům připadat úžasný. Koneckonců věděl až moc dobře, že by nebylo nejchytřejší majoru Okamotovi odporovat. „Ano, velice rychle.“ přitakal a vložil do svého souhlasu tolik nadšení, kolik jen dokázal předstírat.

Skrz špinavé okno sledoval Teerts další Tosevany — patrně to byli další čínští rolníci — jak se lopotí a pracně budují pro Niponce další obranné linie. Musela to pro ně být hrozná dřina — příšerné místní počasí zmrazilo půdu tak, že byla ztvrdlá na kost.

Nemohl tušit, jak bude brzy nenávidět tenhle vlak, jeho nekonečné otřásání ze strany na stranu, jeho sedadlo, které bylo velice nepohodlné vzhledem k tomu, že nemělo žádnou podložku pro jeho ocasní pahýl. Nenáviděl nekonečné brebentění niponských pěšáků přicházející ze zadní části vozu a nepříjemný odér, který se od nich linul a který během cesty neustále nabíral na intenzitě. Dokonce se mu začalo stýskat po jeho cele, což by kdykoliv předtím pokládal za absolutně nemožné.

Zdálo se mu, že se jejich cesta nekonečně táhne a nemá žádný smysl. Jak dlouho tak mohlo trvat přejet napříč jednou malou částí pevného povrchu planety? Kdyby měl ve stíhačce dostatečné množství paliva a zásob, mohl by Teerts klidně obletět celou tuhle příšernou nehostinnou planetu několikrát během doby, kterou teď potřebovali k překonání jejího malého kousku.

Nakonec už toho měl skutečně plné zuby a stal se natolik neopatrným, že o svých pocitech pověděl majoru Okamotovi. Velký Ošklivec se na něj okanžik díval a pak se ho klidně zeptal: „A jak rychle bys mohl letět, kdyby ti někdo neustále před letadlo házel bomby?“

Poté co téměř jeden a půl dne směřovali vytrvale na východ, stočil se vlak náhle na jih. Tohle Teertse docela zmátlo a tak se svého poručníka zeptal: „Myslel jsem si, že Nipon leží tímhle směrem, někde za mořem.“

„To ano.“ přitakal Okamoto. „ale přístav Vladivostok, který je k našim ostrovům nejbližší, náleží Sovětskému svazu a ne Niponu.“

Teerts nebyl žádný diplomat, ani to nebyl jedinec s příliš vyvinutou představitostí. Nikdy ho ani nenapadlo přemýšlet o potížích, které by mohly vyplývat ze skutečnosti, že je celá planeta rozdělena mezi mnoho drobných říší. Jenže teď, když se musel kvůli jedné z těchto obtíží zbytečně trmácet v úděsném vlaku, začal v duchu Velkým Ošklivci skutečně opovrhovat. To i přesto, že si uvědomoval, jak Rasa těží výhody z jejich nejednotnosti.

Vlak se ale nezastavil, ani když už přijel hodně dolů a dostal se až k pobřeží moře a místo toho neustále pokračoval v jízdě přes území, které major Okamoto nazýval Vyvoleným. „Vaka-rimasen,“ ozval se Teerts, který se pokoušel trochu zapracovat na své ubohé niponštině: „Nerozumím tomu. Vždyť oceán už je tady. Proč tedy nezastavíme a nenastoupíme na nějakou loď?“

„To není tak jednoduché,“ odpověděl mu Okamoto. „Potřebujeme přístav, tedy místo, kde se lodě mohou bezpečně přiblížit až k pobřeží, aby nebyly zmitány bouřemi.“ Naklonil se přes Teertse a ukázal prstem skrz okno na vlny, které se jedna za druhou tříštily o pobřeží. Jezera Doma byla obklopena pevninou, ne aby tomu bylo obráceně. Proto jen zřídka byla hladina neklidná.

Ztroskotání lodi bylo jednou z dalších záležitostí, které Teertsovi až dosud ani nepřišly na mysl. Najednou s hrůzou sledoval kousek moře, jak s ohromnou silou vrhá své vody proti pevnině. Bylo skutečně úžasné to sledovat — rozhodně mnohem zajímavější než hory, které lemovaly železnici z druhé strany — dokud Teertse nenapadla děsivá myšlenka: „My musíme překonat tenhle oceán, abychom se dostali do Niponu, je to tak?“

„Ano, samozřejmě,“ odpověděl mu jeho věznitel skoro radostně. „Z toho máš strach? Tak to máš smůlu.“

Tady ve Vyvolené zemi, vzdálené od bojového prostoru, byly škody na železniční síti podstatně menší. Vlak se tedy mohl pohybovat vpřed znatelně rychleji. Konečně se dostali do nějakého přístavu, který se jmenoval Fusan. Země tady náhle končila, slepě vybíhala do moře. Teerts teď konečně pochopil, co předtím Okamoto myslel tím přístavem. Lodě byly seřazeny podél dřevěných chodníků, které na kůlech vybíhaly daleko do moře. Velcí Ošklivci i zboží se pohybovali tam i zpět.

Teerts si uvědomil, že ačkoliv přístav vypadal velice primitivně a zakouřeně, dokázali tu jejich nepřátelé odvést velký kus práce. Byl uvyklý na vzduch, vesmírnou přepravu a s tím související váhová omezení. Ale jedna z těchto velkých, příšerných lodí Velkých Ošklivců mohla pojmout neskutečné množství vojáků, strojů a pytlů s jemnou, nudnou rýží. A Tosevané takových lodí měli skutečně hodně.

Tam na planetách jeho Říše byla vodní doprava jenom nepodstatnou okrajovou záležitostí — zboží proudilo hlavně po

dálnicích a železnici. Proto také všechny narušitelské lety, kterých se Teerts na Tosevu 3 účastnil, byly namířeny proti silnicím a železniční síti. Proti lodím neútočil ani jedinkrát. Jenže podle toho, co viděl tady ve Fusanu, bylo jasné, že důstojník rozhodující o pořadí cílů byl zjevně mimo obraz.

„Tak ven,“ zavelel Okamoto. Teerts poslušně vystoupil z vlaku a následoval niponského důstojníka, doprovázen tupým strážným. Poté, co strávil takovou dobu v kolibajícím se vlakovém vagónu, připadalo mu, že se zem pod jeho nohama kymácí.

Na rozkaz svého dohlížitele se vydal na molo a pomocí náloďovacího můstku nastoupil na jednu z lodí. Pařáty na jeho nohách nepříjemně cvakaly po hladkém chladném kovu. Podlaha (Velcí Ošklivci pro ni měli nějaký zvláštní výraz, ale nedokázal si vzpomenout jak to slovo znělo) se pod ním pohupovala. Polekaně vyskočil do vzduchu. „Zemětřesení!“ zakřičel ve vlastní řeči.

Tohle slovo tedy major Okamoto dosud neznal. Když mu Teerts vysvětlil jeho význam, vyrazil ze sebe Niponec dlouhý řetězec podivných zavýskání, které Velcí Ošklivci vydávali při smíchu. Okamoto ve vlastní řeči promluvil také na strážného. Strážný, který za celou dlouhou cestu z Harbinu sem do Vyvolené země pronesl sotva tři slova, se také hlasitě rozesmál. Teerts se na každého z nich nepříjemně díval jedním okem. Nechápal, co je na tom vtípného.

Až později, když se už mimo dohled země loď začala skutečně houpat a nadskakovat na vlnách, pochopil, proč přišla Velkým Ošklivcům tak zábavná jeho vyděšená reakce při prvním drobném pohybu. Teď se ale příliš soustředil na své přání raději zemřít, než aby se dokázal také bavit.

Pramice převezla plukovníka Leslieho Grovese přes Charles River do vojenského přístavu námořnictva Spojených států. Z Charlesterského mostu, který spojoval přístav s Bostonem, zbyly jenom trosky. Ženisté ho sice několikrát spravili, ale Ještěři si dávali záležet a vždy ho brzo opět poničili.

Prevozník přitáhl pramici k místu, které bývalo severním okrajem mostu. „A sme tady, příteli,“ prohlásil se širokým novoanglickým přízvukem a ukázal na dřevěné schůdky, které vedly k Hlavní ulici.

Groves se vyškrábal z pramice. Schůdky zapraštěly pod jeho vahou, ačkoliv -jako většina lidí - ztratil značnou část své váhy od doby, kdy přišli Ještěři. Prevozník otočil loďku a zamířil na jih, aby převezl další pasažéry.

Když Groves zahrnul do Chelsea Street, uvědomil si, jak jeho sluch citlivě reaguje na bostonský přízvuk, ačkoliv ho příliš často neslychal od dob studií na MIT, což bylo před dobrými dvaceti lety. Válka byla cítit i zde, i když ji z východu dělil oceán a ze západu sem také přímo ještěří síly nedorazily.

Strážní přecházeli s puškami podél vysoké zdi, která dělila vojenský přístav od zbytku města. Groves lehce zapochyboval o smyslu toho vysokého plotu. Když jste totiž stáli na Breed Hillu (kde se podle historických knih utkala americká a anglická vojska v bitvě o Bunker Hill), mohli jste snadno pozorovat, co se v přístavu děje. Plukovník byl už ovšem tak dlouho navyklý různým bezpečnostním opatřením, že se jim ani příliš nedivil. Když došel ke strážnému, ukázal mu výložky na svém kabátě. Námořník mu zasalutoval a ustoupil, aby mohl projít.

Loděnice nebyla tak zaplněna válečnými loděmi, jako bývala před příchodem Ještěřů. Lodě, které přežily nálety, byly poslány na různá místa podél pobřeží, aby nepřitahovala pozornost na jedno místo a nedělala z něj atraktivní cíl pro bombardování ze vzduchu.

Samozřejmě, že ve vojenském přístavu kotvila USS Constitution. Jako vždy, když ji viděl, zmocnilo se Grovese dojetí. Jako student ji několikrát navštívil a skoro si rozbil hlavu o její nízké stropy. Každý námořník vyšší než pět stop by měl na lodi ohromné problémy. Když se zadíval na štíhlé kanóny, mřící k nebi, napadlo Grovese, že Ještěři udělali z toho přístavu věc takřka stejně zbytečnou jako ta stará loď. Nebyla to radostná myšlenka.

Jeho cíl byl od Constitution vzdálen několik desítek metrů. Loď, uvázaná k doku, nebyla o moc větší než výletní plachetnice a zdaleka ne tak elegantní. Nemohla se vůbec rovnat půvabu staré, dobré Constitution. Jediné tvary, které v dokonalosti předstihnou plachetnici, jsou křivky žen, pomyslel si Groves.

Hlídka, přecházející po doku, měla na sobě námořnickou unifonnu, ale ta nebyla nijak Gravesovi povědomá. Stejně jako vlajka na stožáru ponorky. Nebyly to Pruhy a hvězdy, ale spíše Union Jack. Grovese napadlo, že je lo možná prvně, co anglická loď použila tento přístav od revoluce, která odebrala Massachusetts z područí Jiřího II.

„Ahoj. Mořská vílo!“ zavolal na hlídku. Byl už dost blízko na to, aby rozpoznal, že muž ozbrojen puškou typu Lee—Enfield a ne americkou Springfieldkou.

„Ahoj, přichozí,“ odpověděla hlídka. Její přízvuk prozrazoval londýnský původ. „Prosím, buďte tak laskav a představte se, pane.“

„Jsem plukovník Leslie Groves z armády Spojených států. Zde jsou mé dokumenty.“ Čekal, zatímco Angličan pozorně studoval papíry a porovnával jeho tvář s fotografií. Když hlídka dokončila kontrolu, Groves pokračoval: „Mám se zde setkat s vaším velitelem Stansfieldem, abych převzal zboží, které jste dopravili do Spojených států.“

„Počkejte zde, pane.“ Hlídka přešla po můstku na Mořskou vílu a zmizela uvnitř. Za chvíli se námořník opět objevil.

„Máte povolení vstoupit na palubu, pane. Dávejte pozor.“

Ta rada nebyla zbůhdarma. Groves nikdy nepředstíral, že je námořník. Když se opatrně soukal do ponorky, byl rád, že shodil pár kil. Průlez se mu zdál neuvěřitelně úzký.

Dlouhá ocelová trubka, kterou musel prolézt, jeho pocit nijak nezměnila. Připadal si, jako kdyby lezl do nějaké termosky. I když byly průlezy otevřeny, vzduch uvnitř byl těžký a vlhký. Zapáchal po železe, motorovém oleji a pachu lidských těl.

V ústretu mu přicházel důstojník s třemi páskami na rukávech. „Plukovník Groves? Jsem Roger Stansfield, velitel Mořské víly. Mohu vidět vaše bona fides, prosím?“ Studoval Grovesovy papíry se stejnou pečlivostí, jako předtím hlídka. Po chvíli je mu je vrátil a řekl: „Odpusťte moji opatrnost, ale bezpečnost je v tomto případě základním požadavkem.“

„Žádné strachy, veliteli,“ řekl s úsměvem Groves. „Ujist' uji vás, že jsem byl také upozorněn, že je třeba dbát nejvyšší ostražitosti.“

„Ani přesně nevím, co jsem vám to vlastně přivezl,“ řekl Stansfield. „Vím pouze, že jsem dostal rozkaz zacházet s tím zbožím s nejvyšší opatrností a co nejpřísněji ho střežit.“

„Dobře.“ Groves se stále zabýval myšlenkou, jak se vlastně dostal do projektu s atomovými zbraněmi. Možná, že za to mohl rozhovor s tím fyzikem - jmenoval se Larssen? - který spojil jeho osud s uranem. Nebo možná za to mohlo to, že si příliš často stěžoval, že válčí pouze za kancelářským stolem. Teď už tedy za stolem neseděl, a jenom bůh ví na jak dlouho.

Stansfield řekl: „Zde tedy máte ten... materiál, plukovníku Grovesi. Mohu vám být ještě něčím nápomocen?“

„Měl bych mnohem snazší život, veliteli, kdybyste doplnil se svojí Mořskou vilou do Denveru místo do Bostonu,“ odpověděl Groves suše.

„Měl jsem příkaz doplnit se svou lodí do tohoto přístavu,“ řekl Angličan s otazníkem v hlase. „Jestliže jste chtěli dopravit materiál někam jinam, měli to vaši nadřízení sdělit naší admiralitě. Jsem si jist, že bychom udělali, co je v našich silách.“

Groves zavrtěl hlavou: „Obávám se, že vás trochu tahám za fusekli.“ Nebyl žádný rozumný důvod, proč by měl anglický námořník být obeznámen se všemi americkými městy, které nemají přístav. „Colorado je vnitrozemský stát.“

„Aha, tak to ano.“ Groves si oddychl, že se Stansfield nenaštval. „Sice se říká, že nová třída ponorek je schopna takřka všeho, ale obávám se, že toto by nezvládli ani Ještěři s celou svojí technologií.“

„To je špatné,“ řekl s pousmáním Groves. „Teď se musím o dopravu postarat já sám.“

„Možná vám to trochu můžeme usnadnit,“ řekl Stansfield. Jeden z jeho podřízených donesl batoh ze silné plachtoviny.

„Tohle zařízení by vám mělo usnadnit transport sedlové brašny, která je, jestli mi odpustíte tu vulgaritu, zatraceně těžká. Nebyl bych nijak překvapen, kdybych se dozvěděl, že je naplněná olovem, i když jsem nedostal povolení do ní nahlédnout.“

„Asi máte pravdu.“ Groves věděl, že je sedlová brašna vyplněná olovem. Nevěděl ovšem, nakolik ho olovo dokáže ochránit před radioaktivním materiálem uvnitř. To bylo dost těžké zjistit. Jestliže ho ta mise má připravit o několik let života, ale pomůže porazit Ještěry, vláda zřejmě usoudila, že to za tu cenu stojí. Protože sloužil prakticky celý život vládě, Groves tuto rozvahu přijal bez sebemenších pochybností.

Dal si batoh na záda. Cítil na ramenou i zádech jeho váhu. Nenesl nic tak těžkého od doby, kdy studoval na West Pointu.

Předpokládám, že máte plány, jak se dostat do toho... Denveru s touhle zátěží,“ řekl Stansfield. „Omlouvám se, že vám v té věci příliš nepomůžeme, ale jsme přeci jen podmořské plavidlo a ne podzemní dopravní prostředek.“ Znovu se zašklebil, jakoby se mu myšlenka plavby do Colorada zalíbila.

„Nemohu o tom mluvit.“ zavrtěl hlavou Groves. „Po pravdě řečeno jsem vám ani neměl říct, kam mířím.“ Velitel Stansfield chápavě pokýval hlavou. Možná by se divil, jak jednoduché byly americké plány. Nesměl do Denveru letět, protože bylo velmi pravděpodobné, že by letadlo bylo sestřeleno. Nejezdilo mnoho vlaků a ještě méně aut. Takže zbývalo vlastně jenom koňské sedlo. A štěstí... jako technik ovšem Groves moc na štěstí nespolehal.

Aby se situace ještě víc zkomplikovala, Ještěři drželi Středozápad. Tady na východě podnikali pouze nájezdy, ale ve vnitrozemí se začali usazovat.

Grovese zajímalo, proč věnují tak malou pozornost oceánům ve srovnání s pevninou. Prakticky ovládli pozemní a leteckou přepravu, ale lodě stále měly slušnou šanci dorazit do určeného cíle. Možná to souviselo s planetou, odkud přišli. Groves potřásl hlavou. Měl teď daleko konkrétnější starosti.

Aby toho nebylo málo, byla v polovině jeho cesty zahájena velká válečná operace. Jestli se nezdaří, padne Chicago a na velkém území Spojených států bude možná jenom slabá partizánská válka. Jestli se ta operace nezdaří, Grovesovy šance dostat se do Denveru klesnou k nule. I když on sám si byl jist, že bude plnit rozkaz až do chvíle, kdy bude mrtev, nebo dostane příkaz zamířit jinam.

Musel vypadat dost zničeně, protože Stansfield řekl: „Plukovníku, slyšel jsem, že na amerických lodích je zakázán alkohol. Naštěstí nemá královské loďstvo tak podivné zvyklosti. Byl byste proti tomu dát si trochu rumu, aby se vám vyráželo lépe na cestu?“

„Veliteli, bude mi ctí.“ prohlásil Groves. „Děkuju.“

„Je mi potěšením... myslel jsem si, že by vám to prospělo. Počkejte moment, hned jsem zpátky.“

Kapitán odešel kovovým potrubím a zmizel v malé komůrce trochu stranou hlavního potrubí. Asi v jeho kabině, pomyslel si Groves. Při panujících rozměrech nemusel jít nijak daleko. Život na Mořské vile byla klaustrofobní noční můra.

Velitel Stansfield se objevil s hnědou lahví v ruce. „Jamajský rum, neznám jemnější.“ prohlásil a odzátkoval láhev.

Groves okamžitě ucítil příjemnou vůni. Stansfield naplnil dvě pořádné sklenky a jednu podal Grovesovi.

„Díky.“ Groves k ní přivoněl a pak ji obřadně zdvihl do výšky, přičemž skoro zavadil o nějakou trubku pod nízkým stropem. „Na jeho veličenstvo krále!“ řekl vážně.

„Na jeho veličenstvo krále!“ ozval se jako ozvěnou Stansfield. „Nevěděl jsem, že to vy, Amíci, znáte.“

„Někde jsem to četl.“ Groves do sebe převrátil sklenku. Cítil, jak se mu tělem rozlévá teplo. Pohlédl s úctou na prázdnou sklenku. „To je, veliteli, skutečná lahůdka.“

„To teda je.“ Stansfield zjevně souhlasil, i kdyby nic neřekl. „Ještě jednu?“

Groves zavrtěl hlavou. „Jednu beru jako medicínu. Po dvou by se mi chtělo spát. Ale děkuju za nabídku.“

„Oceňuji, že znáte přesně svou míru.“ Stansfield se otočil, takže jeho tvář směřovala k západu. Chvilí tak zůstal a Grovesovi bylo jasné, na co myslí. Po chvíli Stansfield řekl: „Musím přiznat, že vám nezavidím, plukovníku.“

Groves pokrčil rameny. S těžkým bat'ohem na zádech si připadal jako Atlas, držící celou tíhu světa. „Někdo to musí udělat, tak se do toho holt pustím.“

Rivka Russie škrtila sirkou o podrážku. Sirka se rozhořela. Rivka zapálila první šábesovou svíčku a po ní další. Přitom mumlala šábesové modlitby.

Sirný kouř zaplnil podzemní pokoj a přinutil Mojšeho ke kašli. Tlusté, bílé svíčky byly znamením, že on a jeho rodina přežili další týden, aniž by je Ještěři vypátrali. Také osvětlili bunkr, kde se Russie a jeho rodina ukrývali.

Rivka pozdvihla obřadný přehoz, který zakrýval pečený challah. „Chci kus chleba, mámo!“ prohlásil Reuven.

„Jestli dovolíš, tak bych ho nejdřív nakrájela.“ řekla Rivka synovi. „Podívej, máme na něj i med.“

Veškerý komfort domova. Ironie těchto slov rezonovala Mojšeho myslí. Místo ve svém bytě byli ukryti v téhle tajné komnatě ukryté pod dalším varšavským činžákem. Ironií osudu Židé přichystali tenhle bunkr jako úkryt před Němci a ne před Ještěři. Teď ho ovšem používali, aby se ukryli před potvorami, které je původně zachránily před Němci. Ironií bylo i to, že si teď většina Židů žila lépe než pod nadvládou Hitlerových pohůnků.

„Kdy si zase budu moct hrát venku?“ zeptal se Reuven. Díval se střídavě na Rivku a Mojšeho a doufal, že mu někdo z nich dá odpověď, jakou chtěl slyšet.

Oni se po sobě také dívali. Mojše cítil v duši smutek. „Nevím, synu.“ Nechtěl Reuvenovi lhát. „Doufám, že to bude brzo, ale asi ne tak brzo, jak by sis přál.“

„To je blbý,“ řekl Reuven.

„Myslíš, že by nemohl...?“ vydechla Rivka a pak dodala: „Kdo by prozradil malého chlapce Ještěřům?“

Mojše obvykle nechal Rivku vládnout v domácnosti, ale tentokrát ostře prohlásil: „Ne.“ Řekl to takovým tónem, že překvapil i Rivku. „Nesmíme ho pustit ven. Cožpak si nepamatuješ, kolik Židů donášelo Němcům za kus chleba, i když věděli, jak se k nám chovají? A lidé nemají důvod se chovat k Ještěřům hůř než k Němcům. Nebyl by v bezpečí, kdyby ho někdo poznal.“

„Dobře,“ pokývala hlavou Rivka. „Jestli myslíš, že by byl v nebezpečí, tak zůstane tady.“ Reuven si vzdychnul, ale tomu nevěnovala pozornost.

„Každý, kdo má se mnou něco společného, je v nebezpečí,“ řekl hořce Mojše. „Proč myslíš, že nikdy nemluvíme s lidmi, co nám nosí jídlo?“ Vchod do bunkru byl zakryt zasunovacím panelem, takže zvenku nebyl vůbec vidět.

Russieho zajímalo, jestli člověk, který je zásoboval jídlem a svíčkami, vůbec věděl, o koho se jedná. Dovedl si představit, že Mordechaj Anielewicz někomu nařídil, aby nosil plné bedny dolů a prázdné nahoru, aniž by řekl, o koho se jedná. Proč by také měl? Kdo nic neví, nic nepoví.

Zatvářil se kysele. Začínal uvažovat jako voják. A to pouze chtěl, aby jeho lid přežil. Pak přišli z nebes Ještěři a osvobodili jeho lid. A co z toho má teď on sám?

Krátce po jídle Reuven zívnu a šel si bez obvyklého reptání lehnout. V bunkru nebyly hodiny, takže Mojše neměl představu, kolik je hodin. Prostě upadli do bezčasového pásma.

Svíčky stále hořely a v jejich světle pomohl Mojše Rivce s nádobím. V bunkru sice nebyla elektřina, ale byla tam tekoucí voda. Usmála se na něj. „Ta doba, co jsi žil sám, tě přece jen něčemu naučila. Jsi teď mnohem lepší, než jsi býval.“

„Co potřebuješ, to se naučíš,“ odpověděl filosoficky. „Podala bys mi utěrku?“

Zrovna utřel poslední talíř, když se ve sklepe nad jejich bunkrem ozvaly těžké kroky. Nebylo pochyb, že je to muž v těžkých botách. Mojše i Rivka ztuhli. Její tvář vyjadřovala strach. Byl si jist, že jeho také. Byl snad jejich úkryt prozrazen? Ještěři jistě nebudou rvát „Juden heraus!“, jak by to udělali jejich nacističtí předchůdci.

Mojše si přál, aby měl zbraň. Nebyl přece jenom ještě voják. Teď už ale bylo pozdě to napravit, natož toho litovat. Kroky přišly blíž. Mojše napínal sluch a snažil se zachytit něco, podle čeho by poznal, jestli jsou tam i Ještěři. Měl pocit, že zaslechl pleskání ocasu. Strach v duši podstatně vzrostl.

Lidé — a možná i vetřelci — se zastavili před plastovou bariérou. Mojšeho oči vytřeštěně zíraly v mihotavém světle svíček. Nevzdám se bez boje, slíbil si v duchu. Někdo zabušil na bariéru a Mojše sáhl po svícnu. Potom se zarazil. Zaslechl dva úder, pak pauzu a pak další úder. To byl smluvený signál, když lidé od Mordechaje Anielewicze přinášeli zásoby. Ale ti tu byli před pár dny a všeho tu ještě byl dostatek. Mojše měl pocit, že nosí zásoby v pravidelných intervalech. I když byl signál správný, časování nesouhlasilo.

Rivka to věděla také. „Co budeme dělat?“ ptala se tiše s hrůzou v hlase.

„Nevím,“ zašeptal Mojše. Byl si jist, že jestli jsou tam Ještěři, že ho okamžitě odvedou. Ovšem nahlas to neřekl. Ale kroky se vzdalovaly. Nebo že by měl mámení?

Rivka promluvila hlasitěji: „Jsou pryč?“

„Nevím,“ opakoval Mojše. Po chvíli dodal: „Tak se podíváme.“ Jestli Ještěři skutečně věděli, že jsou tady, tak nemuseli čekat, až vyleze.

Vzal svíčku a odsunul zástěnu. Nebylo tam žádné jídlo, ale... na betonové podlaze ležela nějaká obálka. Sebral ji ze země, zasunul panel a vrátil se do svého úkrytu.

„Co je to?“ zeptala se Rivka.

„Nějaký vzkaz nebo dopis.“ odpověděl a ukázal jí obálku.

Otevřel ji a přisunul ruku ke svíčce, aby viděl, co je tam napsáno. Značnou nevýhodou jejich úkrytu bylo to, že tam nikdy nebylo vidět slunce a ani tam nebyl zaveden elektrický proud. Svíčka ale k jeho účelu postačovala. Byl to dopis psaný v polštině na psacím stroji. Četl nahlas, aby i Rivka věděla, co je tam napsáno: „Chci vám dát najevo, že vaše zpráva se dostala na správné místo a byla plně využita. Reakce na ni je taková, jak jsme doufali. Sympatie vůči nám vzrostly takřka okamžitě a někteří lidé se zastyděli. Chtějí vám pogratulovat k vaší odvaze a kuráži. Navrhují, abyste se i

nadále zpovzdálí modlil za jejich odpuštění.“

„To je všechno?“ zeptala se Rivka, „žádný podpis nebo něco takového?“

„Ne,“ odpověděl. „Ale stejně myslím, že vím, kdo to poslal a mám pocit, že i ty víš odkud vítr vane.“

„Anielewicz,“ řekla.

„Přesně to si myslím i já,“ odpověděl Mojše. Vzkaz nesl všechny znaky židovského polního velitele. Nebylo divu, že byl psán v polštině. Anielewicz dával vždy přednost bezpečnosti. A to, že byl psán na stroji, to jenom potvrzovalo. Pak je totiž těžší vypátrat autora. Anielewicz byl opatrný v každém myslitelném ohledu. Mojše si byl jist, že ani neví, jak se ten vzkaz dostal do bunkru.

Rivka řekla: „Takže to vysílali v zahraničí. Ani nevíš, jak jsem ráda. Nechci, aby si o tobě všichni mysleli, že jsi ještěří loutka.“

„Ne. Zaplať pán bůh, nejsem,“ přikývl Mojše a zasmál se. „Rád bych viděl, jak se přitom tvářil Zolraag.“

V jejich bunkru byla láhev slivovice, kterou Mojše až dosud ignoroval. Ted' ovšem pro ni sáhl, odšpuntoval ji a nalil dvě sklenky. Podal jednu Rivce a druhou pozdvihl.

„Na zmar Ještěřů,“ řekl.

Oba do sebe obrátili obsah jedním hltm. Mojše cítil, jak mu horko spaluje hrdlo. Rivka se zakuckala. Mojše ještě jednou nalil a tentokrát pozdvihla sklenku Rivka. „Svobodu našemu lidu a jeden svobodný den pro nás.“

„Ano.“ Mojše do sebe obrátil pohárek.

Jedna ze svíček zhasla. „Další zhasne za chvíli,“ zašeptala Rivka.

„Já vím,“ pokýval hlavou Mojše. Měli v místnosti ještě dvě olejové lampy, ale ty vydávaly tak slaboučké světlo, že měl Mojše pocit, že zažily dobu, kdy Makabejští získali chrám v Jeruzalémě od krále Antiocha. Mojše je čas od času plnil olejem a připadal si přitom jako nějaký primitivní kněz.

Reuven, Rivka i Mojše se spolu dělili o jednu postel. Mojše ted' jemně odsunul syna ke stěně. Reuven něco huhlal, ale neprobudil se. Mojše vlezl do postele za ním a přidržel deku, aby pod ní mohla vklouznout i Rivka.

Rukou se dotkl Rivčiny kyčle. Ta se k němu otočila a v chabém světle svíčky bylo vidět její tvář, která vyjadřovala otázku. Dotek byl částečně dílem náhody a dílem úmysl, ale on tam ted' ruku ponechal. Otazník se proměnil v úsměv.

Později k sobě byli připoutáni jako sponka. Její zadek ho hrál na podbřišku. Byl to jemný způsob, jak se mohli milovat a přitom nerušili jejich syna. Mojše hladil Rivku ve vlasech a ona se smála. „Co je ti k smíchu?“ zeptal se.

Znovu se zasmála. „Jen jsem si vzpomněla, že jsme to kdysi tak často nedělali,“ řekla tiše.

„No, asi ne,“ zrozpačtil. „Ale to jsem studoval medicínu a měl plno práce. Potom zase přišlo dítě...“

Ale ted', pomyslel si, co máme jiného dělat? Je tu taková tma, že se číst pořádně nedá. Naspali jsme toho už spoustu... kdybychom se neměli takhle potěšit, tak bychom byli jako párek medvědů někde v zimní sluji.

„Slyšel jsem, že si většina žen stěžuje, že si jich jejich muži nevšímají. Chceš si snad stěžovat, že si tě všímám?“

„Já si nestěžuju.“ Otočila se k němu. Jak se k němu přitiskla, cítil, že mu znovu roste. Cítil, že i ona je vzrušená. Beze slova nadzvedla nohu, aby do ní mohl zase vniknout. Jenom přitom vzdychla.

Žádný spěch, pomyslel si. Nikam nespěcháme. Pomaloučku se snažil o co nejlepší výkon.

Dveře do kajuty Bobbyho Fiora se se zasyčením otevřely. Nebyl čas k jídlu. Tím si byl jist i bez pohledu na hodiny. Pohlédl s nadějí jejich směrem. Možná mu Ještěři vedou Liu Han.

Ale ne. Byli to samotní Ještěři. Obvyklá ozbrojená stráž a s nimi ještě jeden s mnohem vypracovanější tělovou kresbou než měli strážní. Už věděl, že to znamená společenské postavení, asi jako drahé šaty mezi lidmi.

Ještěř s drahou kresbou řekl něco v jejich řeči. Příliš rychle, než aby mohl Bobby Fiore rozumět. Proto řekl: „Nerozumím vám“

Ještěř proto zachrčel anglicky: „Půjdeš s sebou.“

„Provedu, vznešený pane,“ odpověděl Fiore. Vstal a přistoupil k Ještěřovi - ale ne příliš blízko, protože už zjistil, že to znervózňuje strážné, a on rozhodně nechtěl znervózňovat někoho, kdo má pušku.

Stráž ho obklopila, ale všichni byli dostatečně daleko, aby se nemohl pokusit sebrat někomu zbraň. Bobby ovšem dnes ráno necítil žádné sebevražedné sklony - alespoň soudil, že je ráno - a proto se o to nepokusil.

Když ho Ještěři vedli k Liu Han, zahýbali doprava. Tentokrát zahrnuli doleva. Nebyl si jist, jestli má být zvědavý nebo se bát a proto cítil od obého něco. Jít někam do neznáma může být nebezpečné, ale zase to dává šanci poznat něco nového. Protože se zde dlouhou dobu nic zvláštního nedělo, mohla to být dobrá příležitost ke změně.

Zatím to ovšem na nic vzrušujícího nevypadalo. Chodby prostě zůstanou chodbami, ať jdete kam jdete. Ještěři, které míjeli, mu věnovali zhruba stejnou pozornost, jakou věnuje chodec okolojdoucím psůvi. Měl chuť na ně zakřičet, aby je alespoň trochu vylekal. Ovšem věděl, že by tím vylekal i strážné a on rozhodně nestál o kulku do těla.

Mnohem zajímavější bylo nahlížení do otevřených dveří. Pokusil se zjistit, co tam Ještěři dělají, ale příliš se mu to nedařilo. Většinou seděli u něčeho, co vypadalo jako malé filmové plátno. Fiore nerozeznával obrázky, jen viděl, že jsou barevné.

Potom se objevilo něco úplně nového. Zvláštěně zakřivené schodiště. Jakmile po něm začali klesat, Fiore zjistil, že zatímco jeho oči vidí křivku, jeho nohy ji nepocítí. Navíc se mu zdálo, že necítí svou váhu.

Chlapče, kdybys býval tak lehký, mohl jsi už dávno hrát v nejvyšší lize, pomyslel si. Pak zavrtěl hlavou. Asi by tam stejně nehrál. Vždycky měl poměrně slabou ruku.

Konečně ho stráž zavedla do jednoho z pokojů s filmovými plátny. Ještěř, který je přivedl, mluvil s jedním z těch, co zde čekali. Ten měl na sobě ještě nákladnější tělovou kresbu. Fiore nebyl schopen rozumět, o čem se Ještěři baví. ale několikrát zaslechl své jméno. Ještěři ho ovšem zprnili mnohem víc než Liu Han.

Pak ho ovšem vetřelec překvapil, když na něj promluvil dobrou angličtinou: „Ty jsi ten tosevanský muž Bobby Fiore,

jeden z těch, co má s Liu Han zvláštní -“ chvíli syčel a pak ze sebe vyrazil „- vztah?“

„Ano, vznešený pane,“ odpověděl Fiore také anglicky. Pak se pokusil využít situace a rychle se zeptal: „Kdo jste, vznešený pane?“

Ještěr se nerozčilil. „Jsem Tessrek, starší psycholog. Snažím se dozvědět něco víc o tom - vztahu.“

„Co chcete vědět?“ Fiora napadlo, jestli už Ještěři zjistili, že je Liu Han těhotná. Ani jeden z nich o tom nemluvil.

Ještěři věděli víc, než si myslel. Tessrek otočil knoflíkem ve stole, za kterým seděl. Vzduchem se najednou nesl hlas samotného Fiora: „Sákryš, kdopak by si pomyslel, že moje první dítě bude poloviční Číňan?“ Tessrek znovu pootočil knoflíkem a pak se zeptal: „To znamená, že ta žena Liu Han bude klást vejce?... Ne, bude se reprodukovat? Vy, Velcí Ošklivci, nekladete vejce. Znamená to tedy, že ta žena Liu Han se bude rozmnožovat?“

„No, jo,“ řekl Fiore.

„A to je výsledek vašeho páření?“ Tessrek zmáčkl další knoflík. Malá obrazovka za nim se rozzářila. Fiora zaujala kvalita filmu. Nebyl to žádný zrnitý černobílý film, ale velmi dobrý Technicolor. Ta barva ho zaujala především. Až potom si uvědomil, že na tom filmu je Liu Han a on sám.

Postoupil o krok blíž. Měl chuť zakroutit Tessrekovi krkem. Ta touha zabíjet byla zřejmě vidět na jeho tváři, protože dva ze strážných okamžitě přistoupili blíž s výhružnými grimasami. Vší silou se musel držet, aby se na Tessreka nevrhl. Zdálo se, že si psycholog vůbec nevšiml, co se děje a proto stejným hlasem pokračoval: „Je to důsledek toho vašeho páření - nebo plození, jak byste vy řekli - s Liu Han?“

„Asi, ano.“ zahuhlal Bobby. Za Ještěrem pokračovalo dál divoké představení. Liu Hanina tvář v extázi a jeho vlastní těsně nad ní. Jistým způsobem ho zajímalo, jak Ještěři dokázali promítat film v osvětlené místnosti, aniž by byl někde vidět projektor. Tím se mu ovšem vynořily další otázky. „Co s námi zamýšlíte? Necháte nás spolu?“

„To potom budete to, čemu vy, Velcí Ošklivci, říkáte rodina?“ Tessrek to slovo vyslovil se zvláštní pečlivostí, aby mu Fiore rozuměl.

„Jo,“ odpověděl. „Budeme rodina.“ Snažil se odtrhnout od obrazovky a dívat se na Ještěra, ale jeho oči tam byly jak přibité. Pak se poněkud vztekle zeptal: „Co to s váma je? Vy Ještěři nemáte vlastní rodiny? To jste museli přijít na zem a strkat nos do našich vztahů?“

„Ne, my žádné rodiny nemáme,“ řekl Tessrek. „Alespoň ne ve vašem smyslu slova. U nás samice kladou vejce a z těch pak vyrůstají mláďata. Muži mají jiné věci na práci.“

Fiore na něj zíral. Tohle jednoduché přiznání jím otřásl víc, než okolí, které ho obklopovalo a necitelnost, s jakou filmovali jeho milování s Liu Han. Teď pochopil, co jsou ti útočníci zač. Muži mohou vybudovat vesmírné koráby a mnohé jiné věci, ale když nevědí, co je rodina...

Bylo zřejmé, že ví, jaký zmatek v něm vyvolal, a proto Tessrek pokračoval: „Rasa potřebuje zjistit, jak vy Velcí Ošklivci žijete, abychom vám mohli lépe a snadněji vládnout. Potřebuje pochopit - jak to říct - jak vás řídit a ovládat.“

„Jo, řekl jste to dobře,“ vzdychl Fiore. Stále mu hlavou běželo jediné spojení: pokusný králík. Je ze mne pokusný králík. Měl ten pocit již předtím, ale nikdy tak silný. Ještěrům bylo jedno, že ví, že s ním provádějí nějaké experimenty. Co proti tomu mohl dělat? Pro ně byl prostě zvíře v kleci. Napadlo ho, co si asi myslí pokusní králíci o vědcích, kteří na nich dělají své pokusy. Nemohl by jim mít za zlé, kdyby to nebylo nic dobrého.

„Kdy to mládě přijde na svět?“ zeptal se Tessrek.

„Přesně to nevím.“ odpověděl Fiore. „Trvá to devět měsíců, ale já nevím, kdy to měla naposled. Jak to mám taky zjistit, když si ani nemůžu zhasnout světlo ve své kajutě.“

„Devět ... měsíců?“ Tessrek si pohrával s něčím na svém stole. Z obrazovky zmizel film a objevil se tam nějaký ještěří kalendář. Tessrek potom otočil jednu bulvu k Fiorovi. „To je jeden a půl roku Rasy. Jeden rok Rasy je zhruba půl tosevanského roku.“

Bobby Fiore se nezabýval zlomky od chvíle, kdy vyšel ze školy. Měl s nimi už tenkrát velké potíže a i proto se rozhodl radši žít baseballem. Trvalo mu proto nějakou dobu, než si to v duchu propočítal. „Jo, myslím, že máte pravdu, vznešený pane.“

„Zzzvláštní.“ Další slovo, které se proměnilo v dlouhé zasyčení. „Vám, Velkým Ošklivcům trvá tak dlouho, než porodíte mládě. Proč tomu tak je?“

„Jak to mám sakra vědět?“ odpověděl Fiore. Znovu měl pocit, že je u nějaké zkoušky. „Je to prostě tak. Já vám nelžu, vznešený pane. Můžete si to u kohokoliv zkontrolovat.“

„Zkontrolovat? To myslíš, že si to mám ověřit? Taky to udělám.“ Psycholog něco řekl do malého mikrofonu. Na obrazovce se objevila další čísla. Fiora zajímalo, jestli to má něco společného s tím, co Tessrek řekl. Ztracená práce, jestli je to tak. Ještěr pokračoval: „Máš pravdu. Ale zajímavé je, proč vy, Tosevané, jste úplně jiní než Rasa a jiné druhy Císařství.“

„To se budete muset zeptat nějakého vědátora nebo doktora,“ pokrčil Fiore rameny. Pak se poškrábal na hlavě. „Říkáte, že Ještěři kladou vejce?“

„Samozřejmě.“ Z tónu bylo jasné, že to Tessrek považuje za jediný způsob množení rozumných jedinců.

Bobby si vzpomněl na kuřata, která se batolila za jejich domkem v Pittsburghu. Bez těchhle kuřat a vajec by jeho bratři a sestry trpěli daleko větším hladem, ale vzpomněl si na ně hlavně kvůli něčemu jinému. „Jakmile vejce snesete, tak už nemůže růst,“ řekl. „A když kuře - a to samé bude s malým Ještěrem - je pro vejce příliš velké, skořápka praskne a ono musí ven. Dítě uvnitř matky má daleko víc místa pro svůj růst.“

Tessrek se na něj podíval oběma očima. Bobby už zjistil, že to Ještěři dělají, jenom když je opravdu zaujmete (což nebylo vždy plně žádoucí). Psycholog prohlásil: „To by zřejmě stálo za studii.“ A pak vydal uznalý zvuk.

Naklonil se k mikrofonu a zase něco řekl ve své řeči. Opět se na obrazovce objevilo ještěří písmo. Snad to byl opravdu poznámkový zápisník. Bobbyho napadlo, co všechno to umí, kromě promítání filmů, které nikdy neměly spatřit světlo

světa.

Tessrek řekl: „Vy, Velcí Ošklivci, patříte mezi ty tosevanské tvory, jejichž samice krmí svá mláďata tekutinou ze svého těla?“ Nebyla to úplně otázka, protože ji zakončil obvyklým ztvrdlým zavrčením. On už odpověď znal.

Zato Bobby musel chvíli přemýšlet, o čem to mluví. Asi po vteřině se mu rozsvítilo. „Máte na mysli mléko, vznešený pane?“ On sám byl sice krměn z lahve, ale nechtěl celou situaci ještě zamotávat. Nakonec, co v té lahvi bylo?

„Mléko. Ano.“ Pak se na chvíli zamyslel. „To ale dělají jenom samice, že. Muži ne?“

„Ne, muži ne, vznešený pane.“ Když si pomyslel, že by kojil nějaké dítě, chtělo se Bobbymu smát. Ti veřelci vůbec neměli pojem, jaké to je být člověkem. I když se museli s Liu Han dorozumívat ještěřím jazykem, rozuměli si, protože oba chápali lidský kontext.

Pak se zamyslel nad tím, jestli Tessrek - navzdory své dobré angličtině - vůbec chápe, o čem mluví. Co se týče informací, to bylo v pořádku. Na to jeho angličtina stačila. Ale jedna věc jsou informace a druhá jejich přesná interpretace a pochopení.

Tessrek, jakoby mu viděl do duše, znovu začal: „Jestliže samice dávají mláďatům mléko, proč s nimi zůstávají i vy?“

„Muži pomáhají ženám s výchovou dítěte,“ odpověděl Fiore. „A mohou děti i krmít v okamžiku, kdy začnou jíst normální stravu. Navíc většinou vydělávají peníze, aby mohla rodina žít.“

„Já chápu co děláte, ale nechápu proč to děláte,“ prohlásil Tessrek. „Proč zůstávají samci se samicemi jako rodiny?“

Proč si nevybírají samice náhodně jako ostatní druhy, co známe?“

Jistým způsobem to tak mohlo být. Bobby Fiore si užil s ženami, které mu Ještěři náhodně vybrali ještě před Liu Han. I s ní se mu to líbilo, i když možná hlubším způsobem.

„Odpověz mi,“ vyštěkl Tessrek ostře.

„Omlouvám se, vznešený pane. Snažil jsem se přemýšlet o tom, co řeknu. Myslím, že je to tak, že se muž zamiluje do ženy a ona do něj.“

„To je to, čemu se říká láska?“ Tessrek to slovo vyslovil skoro se stejným důrazem jako předtím mléko. „Vy, Velcí Ošklivci, často používáte tohle slovo. Ale nikdy ve zcela jasném spojení. Co to slovo znamená?“

„Ach.“ hluboce vydechl Bobby. To byl úkol pro básníka a ne pro hráče nižší soutěže. „Láska je, když máte o někoho starost a chcete, aby ji měl také on o vás. A je vám přitom spolu velice dobře.“

„Ty jsi řekl co to je, ale já chci vědět proč.“ Psycholog zlostně syčel. „Je to proto, že se vy, Velcí Ošklivci, stále páříte a pářením vytváříte sociální vazby? A potom na základě těchto pářících vazeb tvoříte rodiny?“

Fiore nebyl žádný hloubavý člověk. Ani nestrávil většinu času přemýšlením o rodině. Rodina tu byla, když vyrůstal a počítal s ní i do budoucna. Celá ta diskuse o sexu ho trochu trápila.

„Asi máte pravdu,“ zahuhlal. Když o tom přemýšlel, tak na tom skutečně něco mohlo být.

„Já mám pravdu,“ prohlásil Tessrek a dodal důrazné zakašlání. „Pomohl jsi mi pochopit, proč je vaše chování tak zvláštní... tak anomální. Ano, anomální. Já to dokážu. Na to dávám slovo.“ Pak řekl něco strážným a ti ho zavedli zpět do jeho kabiny.

Tam ho napadlo, že přestože Ještěři pohrdají lidstvem, v některých věcech si nejsou s lidmi až tak nepodobní. Stejně jako mnoho lidí, které Bobby znal, i Tessrek využil některá jeho slova k podpoře stávajících ještěřích teorií. Kdyby řekl přesný opak, Tessrek by jich dokázal využít přesně stejně.

20 KAPITOLA

Jensovy krční svaly trpěly nezvyklou vahou helmy, kterou musel mít na hlavě. Zrovna tak se mu na rameni začala dělat modřina od Springfieldky, kterou nafasoval. Jako většina farmářských chlapců byl zvyklý na dvaadvacítku, ale armádní puška měla přece jenom jinou váhu.

Technicky vzato stále nebyl voják. Generál Patton ho do armády ani nijak nelákal — „Vaše civilní práce je mnohem důležitější než cokoli, co byste mohl dělat pro mne.“ Ale zároveň mu doporučil, aby se ozbrojil - „Nebudeme mít čas chránit jednotlivce.“ Jens v tom sice spatřoval jistou nekonzistentnost, ale neměl sil ani chuť o tom generála přesvědčovat.

Pohlédl na hodinky. Svítící ručičky mu prozradily, že je těsně před čtvrtou hodinou ranní. Noc byla tmavá, zamračená a všude hustě sněžilo. Ovšem ani zdaleka se nedalo říct, že by byla klidná. Postupně se rozeřvávaly další a další motory a vzduch byl prosycen zápachem jejich výfukových plynů. Vteřinová ručička obíhala ciferník. Minutu do čtvrté... půl minuty...

Měl hodinky sice seřizené, ale ne perfektně. Podle jeho času bylo 3:59:34, když se rozeřhměla snad všechna děla na světě. Nízká mračna byla ozářena žlutou září. Do dělostřelecké přípravy byla použita i protivzdušná děla a jednotlivé obsluhy se snažily dosáhnout rekord v spotřebě munice.

Jens se snažil řídit dobrou radou a ječel, co mu síly stačily, aby vyrovnal tlak v uších. Jeho řev se ztrácel v celkové kakofonii děl.

Ještěři protiútok začal o několik minut později. V tu chvíli už byly tanky a Pattonovi muži v pohybu. Americká artilerie skončila s palbou stejně náhle, jako začala. „Rychle do další palebné pozice!“ křičel důstojník nedaleko Jense. „Ještěři nás zasáhnou, když zůstaneme stát na místě.“

Některá děla měla svůj vlastní samohybný systém. Ostatní byla rychle zapojena za nákladní automobily. Jenom pár jich bylo taženo koňmi nebo tlačeno vojáky. Jestli bude postup tak rychlý, jak Patton plánoval (nebo spíš doufal, pomyslel si Jens), tak tyhle zůstanou brzo pozadu. Ale teď byl dobrý každý granát.

„Hněte s sebou, lenoši - přidejte!“ ječel seržant, tak jako všichni seržanti, co jich historie zná. „Jestli si myslíte, že máte strach, tak to není nic proti tomu, až uvidíte Ještěry, když na ně pořádně udeříme!“ Tohle bylo Pattonovo zaklínadlo.

Jestli je pravdivé, to se teprve ukáže. Tak jako ostatní, i Jens zamířil směrem na západ. Nízko nad hlavami jim přelétala letadla, která byla pečlivě ukrytá pro dnešní den, kdy se mělo ukázat, kdo z koho. Larssen jim mával na cestu a byl v duchu přesvědčen, že se jich mnoho nevrátí. Jestli útok na pozice Ještěřů nebyla sebevražedná mise, tak už pak nevěděl, co by to mělo být. Pak si samozřejmě uvědomil, že to, co dělá on sám, není o moc bezpečnější, přestože nebyl voják. Z pravé strany se k němu naklonil nějaký voják a ještě roztřeseným hlasem řekl: „No není to vzrušující?“ „Když o tom tak přemýšlím, tak ani ne,“ opáčil Larssen.

Velitel dělostřelectva Svallah křičel do svého polního telefonu: „Co tím myslíte, že mi nemůžete poslat další munici? Vždyť vám říkám, že se Velcí Ošklivci pohnuli! Nemuseli jsme čelit takhle velkému útoku od chvíle, kdy jsme přistáli na téhle rozbahněné ledové kouli!“

Hlas, který zazněl z přístroje byl chladný: „Mám tady hlášení o tvrdých bojích od naší severozápadní skupiny u města na jezerech. Naši zásobovací důstojníci vyhodnocují priority.“

Kdyby měl Svallah vlasy jako mají Velcí Ošklivci, rval by si je ze zoufalství. Zásobovači si stále myslí, že jsme Doma, kde půl dne nic neznamená a půl roku není důvod k nějaké panice. Velcí Ošklivci - naneštěstí - takhle neuvažovali.

„Poslouchejte,“ ječel, „máme málo tříštivých bomb plněných kuličkami. Naším tankům dochází vysokoexplozivní a protipancéřové munice. Nemáme protitankové střely pro naši pěchotu... U císaře, i když to není moje věc, tak jsem slyšel, že nemáme ani dost munice pro lehké pěchotní zbraně!“

„Nejste jediná jednotka, co má potíže,“ odpověděl chladný hlas na druhém konci drátu. „Vynasnažíme se vám dodat, co bude možné v co možná nejkratším čase. Možná nesplníme všechny vaše požadavky, existují jisté výpadky a již příliš dlouhou dobu expedujeme velké množství zásob. Ujistěte vás, že děláme, co je za daných podmínek možné.“

„Vy mi nerozumíte!“ Svallah už neječel, ale přímo řval. A měl pro to dobrý důvod. Tosevanské granáty začaly dopadat na jeho pozice. „Slyšíte ty výbuchy? Slyšíte je? Budte si jist, že to nejsou naše děla! Ty smrdutí Velcí Ošklivci totiž mají munici. Jejich děla sice nejsou tak dobrá jako naše, ale když oni střílí a my ne, tak co je nám to platné?“

„Ujistěte vás, veliteli dělostřelectva, že vám pošleme munici, jak to bude možné,“ odpověděl mu muž ze zásobovacího, který nebyl v palbě (aspoň dosud ne, pomyslel si Svallah.) „Také vás opětovně ujistěte, že vaše jednotka není jediná, která potřebuje munici. Děláme vše, co je v našich silách, abychom vyvážili jednotlivé požadavky...“

Tosevanské střely dopadaly čím dál blíž. Už kolem něj začaly létat jejich úlomky. Svallah řekl: „Podívejte, jestli mi nepošlete nějakou munici pěkně rychle, tak už na můj požadavek můžete zapomenout, protože nás tady převálcují. Je vám to jasné. U Císaře, možná z toho budete mít radost, protože budete mít o jednu starost méně.“

„Váš přístup je nekonstruktivní, veliteli dělostřelectva,“ řekl uraženým tónem muž, který seděl někde vzadu v bezpečí.

„Na tom mi houby záleží“ zahučel Svallah. „Jenom pro vaši informaci žádám o stažení nebo mě to tu rozseká na kusy. To jsou jediné možnosti, když nemám munici. Já...“

V tu chvíli přilétl granát a skutečně roztrhal nebožehého velitele na kusy. Okolní sníh se zbarvil do ruda. Jak už to tak ironií válečného osudu bývá, polní telefon zůstal nepoškozen. Z něho se ozývalo: „Veliteli dělostřelectva? Jste tam, veliteli dělostřelectva? Prosim, odpovězte! Veliteli dělostřelectva...“

Prvních pár dní to bylo snazší, než si Larssen myslel. Patton opravdu nachytil Ještěry na hruškách a jejich obrana byla slabá.

Vojáci nadšeně překročili hranice z Indiany do Illinois. Místo aby se zdržovali jednotlivými souboji, prostě postupovali. Ale pak to najednou tak snadno nešlo. Na otevřeném poli před malým městečkem s názvem Cissna Park stál ještěří tank. Stál tam úplně odkrytý a byl vidět široko daleko. Před ním hořelo nebo dohořovalo nějakých pět tanků typu Lee nebo Sherman. Některé z nich byly zasaženy na vzdálenost tři mil. Neměly šanci se k němu vůbec dostat na dostřel. Posádku ještěřího tanku měla dostatek vysoce explozivních i protipancéřových střel. Larssen cítil, že s tím nemohou nic dělat. Jenom si lehnout na zem, když se velké dělo dá zase do práce.

„Tenhle zkurvysyn tu sám udrží celou brigádu,“ prohlásil někdo rezignovaně.

Možná měl pravdu, ale něco udělat museli.

Chlapík, který vypadal příliš mladý na své výložky majora, se rozhlédl po svých mužích „Ty, ty, ty, ty a ty půjdete na pravé křídlo a ukážete se tomu tanku. Já půjdu s vámi. Uvidíme, co se s tím dá dělat.“

Jens byl druhý, na koho ukázal. Už chtěl začít protestovat, že je vysoce ceněný fyzik a ne nějaká návnada. Ale pak si všimnul, že na ně - a tedy i na něj - všichni ostatní hledí. S nohama roztřesenýma strachem se beze slova vydal za ostatními.

Tank tam vypadal úplně nahý. Kdyby tam byla nějaká ještěří pěchota, jistě by zahájila palbu. Larssen pozoroval vzdálenou kopuli tanku, která se ale stále přibližovala. To ovšem také znamenalo větší pravděpodobnost zásahu a tím i smrti. Jestli se otočí ke mně, začnu utíkat, pomyslel si Jens. Ovšem dělo stále mířilo dopředu.

Jeden z vojáků si lehl na zem a zamířil na tank Browningovou automatickou puškou. Měl šanci uškodit tanku asi jako komár slonovi. „Vstávej a jdi dál!“ zařval na něj major, co vypadal jako dítě. Jens se rychle pohnul vpřed. Čím dál bude od toho hrdinného blázna s BAP, tím lépe.

Po několika stovkách metrů si další blázen - také s BAP - lehl do nějakého křoví a začal střílet na tank. Teď byl Larssen dost blízko na to, aby viděl odletující jiskry od kopule tanku, zasažené kulkami. Neviděl, že by něco zmohly.

„Roztáhněte se tady, najděte si nějaký kryt a začněte střílet,“ řekl major. „Jsme diverzní skupina. Musíme se snažit na sebe přitáhnout pozornost jejich střelců.“

Diverzní skupina, to mi ještě chybělo, pomyslel si Larssen. To ještěří dělo by mělo skutečně dobrou zábavu střílet na někoho, kdo mu nemůže nijak uškodit.

Kus před ním ale bylo nějaké křovíčko, tak si do něj vlezl. I když měl na sobě několik vrstev oblečení, cítil chlad. Zamířil na tank a stiskl přitom kohoutek své Springfieldky.

Nic se nestalo. Pohlédl na svou pušku a všiml si, že neuvolnil pojistku. „Ty idiote,“ nadával si. Pak znovu namířil a vystřelil. Kopanec do ramene byl strašný. Daleko horší než si pamatoval, když střílel dvaadvacítkou.

Hned se v něm ozval fyzik. Bodejť by to nebylo silnější. Vždyť vysíláš z těžší pušky kulku vyšší rychlostí.

Nepamatuješ si snad Druhý Newtonův zákon? Staré dobré $F = ma$. Pak nastavil mířidla na větší vzdálenost. První výstřel nemohl doletět příliš daleko. Znovu zmáčknul kohoutek. Tentokrát byl na reakci lépe připraven. Stále si ale nebyl jist, jestli trefil nebo ne.

Jak mu bylo přikázáno, pokračoval ve střelbě. Zbytek jejich skupiny taky dělal, co mohl. Kdyby měl někdo opravdu velké štěstí, mohl poškodit periskop. Major stál kousek od nich v otevřeném poli a něco signalizoval.

Po nějaké době se zdálo, že už ještěří tank nebaví jen tak přihlížet a dělat ze sebe terč. Věž se pohnula směrem k jednomu muži s automatickou puškou. Protože měl Larssen příležitost vidět, jak otáčí věži americký tank, byl úplně šokován jeho rychlostí.

Z věže se ozvala střelba. Samozřejmě, že ne z hlavního děla. Proč používat na komára velké kladivo? Stříleli z kulometu. Sníh a zemina se rozlétly do vzduchu kolem muže s BAP. Po chvíli ještěří střelba umkla. Muž pozdvihl svou pušku a vypálil na tank několik střel. Jakoby říkal: „Tady jsem. Jen do mě.“

Střelec z tanku odpověděl také střelbou. Tentokrát ale delší. Po chvíli skončil a rozhostilo se ticho. Chlapík s Browningovou automatickou puškou neodpovídal. Raněný nebo mrtvý, pomyslel si Larssen. Věž tanku se otočila směrem k dalšímu chlapíkovi s Browningovou automatickou puškou.

Ten měl asi lepší postavení, protože vydržel déle než ten první. Vyměnili si se střelcem z tanku několik dávek. Pak ztichl i on. Když se odmlčel, otočila se hlaveň tanku o několik stupňů. Larssen to sledoval s tichým úděsem a zároveň fascinován. Teď byl na řadě on. Ležel za ubohým keřkem. Co to bylo proti několikacentimetrovému pancíři. Snažil se zavrtat do země a doufal, že ho matička zem nějak ochrání. Nakonec ten druhý chlapík s Browningovou automatickou puškou nějakou chvíli žil.

Kulky začaly rozrývat zem kolem něj. Kousky zmrzlé půdy mu dopadly na záda. Nemohl se přinutit, aby začal střílet nazpět. Určitě ne tváří v tvář tomu kulometu krytému pancířem. Byl snad proto zbabělec? Nevěděl a ani ho to netrápilo. Střelba z tanku ustala a on se přinutit trochu nadzvednout hlavu. Kdyby tak chtěl tank pootočit hlaveň. Pak by snad mohl zase začít střílet. Ale to ne. Kanón - a s ním i kulomet - mířily stále na něj.

Ale spatřil i pohyb na druhé straně od tanku. Několik mužů se přiblížilo k monstru, zatímco oni zde lákali jeho pozornost. Přemýšlel, jestli se pokusí dát nějakou výbušninu na kupoli tanku. Několik ještěřích tanků tak bylo zničeno. Ale zařvalo přitom daleko víc amerických vojáků.

Jeden z Američanů zdvihl něco jako pušku, ale bylo to delší a tlustší než puška. Ze vzdáleného konce vyrazil plamen. Někáká raketa vylétla z hlavně a rychle překonala těch několik set metrů, které muže dělily od tanku. Zasáhla motorový prostor na zádi, přesně tam, co je pancíř nejužší.

Ze zasaženého vozidla vyšlehly různobarevné plameny. V kopuli tanku se otevřel poklop a z něj vylezli tři Ještěři. Teď se role obrátily. Jens ječel jako o život a pomstychtivě po nich střílel. Bývalí útočníci teď jenom mohli ztěžší doufat, že se zachrání. Jeden Ještěř padl a za chvíli i druhý.

Pak začala vybuchovat munice uvnitř tanku. Zbývající Ještěř nevěděl před čím se krýt dřív. Konečně i on padl pod přívalem kulek.

Dětský major se vymrštil, mával rukama a řval jako blázen. Z dálky se ozval řev tankových motorů, které předtím umrtvila přítomnost ještěřích dravců. Potom se major rozběhl podívat, jak dopadli oba střelci s Browningovou automatickou puškou. Jens utíkal s ním.

Jeden z nich byl mrtev s dírou v hlavě a kusem mozku na špinavém sněhu. Druhý byl zraněn do břicha. Major se nad ním sklonil a zasypal mu ránu sulfonovým práškem, zavázal ji polním obinadlem a mával na ošetřovatele.

Otočil se na Larssena: „Stejně si myslím, že jsme to museli udělat!“

„Asi jo.“ Jensův hlas nebyl tak jistý, jak doufal. Přece jen nebylo lehké se tomu ději přizpůsobit. Nechtěl na to myslet a proto se zeptal: „Co to použili proti tomu tanku?“

„Tu raketu? No, nebyla to senzace?“ Jak se tak major šklebil, nevypadal na víc než na sedmnáct. „Správný název je 2,36 palcový Rocket Launcher, ale vojáci mu říkají po tom bláznivém instrumentu, na který hraje v rádiu Bob Burns.“

„Bazuka?“ zašklebil se Jens. „To se mi líbí.“

„Mně taky.“ Majorův úšklebek trochu zvázněl. „Jen bych si přál, abychom jich měli mnohem víc. Loni to byla úplná novinka. Ale aspoň že je máme a můžeme je použít.“ Pak se z informátora opět změnil v důstojníka. „Musíme dál. Vezměte si svoje fidlátka.“

„Neměli by být před námi?“ zeptal se Jens a ukázal na Shermany a Leeovy tanky.

„Ti nás taky potřebují,“ odpověděl major. „Oni udělají díru, ale my je musíme podporovat. Kdyby tady měli Ještěři nějakou péchotu, tak jsme ten tank tak snadno nevyřídili. Mají výbornou techniku a nedá se říct, že by nebyli stateční. Jenom jejich taktická doktrína poněkud zaostává.“

Pokud si Larssen dobře vzpomínal, plukovník Groves říkal přesně to samé. Ukazovalo se, že jejich technika má náskok, ale to ještě neznamenalo, že se proti nim nedalo úspěšně bojovat.

Major už mířil zase na západ. Larssen vyrazil těžkým krokem za ním.

Velitel úderných sil Relhost řekl: „Ne, nemohu vám poslat další tanky do vašeho sektoru.“

V rádiu se ozval rozčilený hlas Zingibera, velitele severní skupiny. „Ale já je potřebuju! Velcí Ošklivci mají tolik těch krámů, že mě tlačí zpět. A navíc už mají i účinné zbraně. Ztratil jsem dneska tři tanky, když na ně použili ty svoje nové

rakety. Naše posádky nejsou cvičeny bojovat s pěchotou a my je teď nemůžeme stáhnout na nějaké školní cvičení.“ „To opravdu těžko.“ Relhost ani nechtěl vědět, zda to myslí Zingiber vážně nebo ne. Možná to dokonce vážně myslel. Někteří z jeho mužů si ještě nezvykli, co válka na Tosevu 3 vyžaduje. Relhost pokračoval: „Znovu říkám, že nemám žádné tanky, které bych mohl poslat. Několik jsme jich ztratili i na jižním křídle, a i tam se vynořila raketová hrozba.“ „Ale já je potřebuju,“ opakoval Zingiber, jakoby si je mohl vyčarovat někde ze vzduchu. „Znovu opakuji, nadřazený pane, že jak se situace vyvíjí, ztrácíme půdu pod nohama. Možná mohou uspět i oba útoky Velkých Ošklivců.“ „Ano, já vím. Taky se dívám na mapu.“ Relhostovi se taky nelíbilo, co tam viděl. Jestli se Velkým Ošklivcům podaří spojit jejich síly, mohou odříznout podporu jeho hlavních útočných sil, které už dosáhly předměstí Chicaga. Tam to bylo také náročné, protože Tosevané bojovali v rozvalinách svých měst jako ssvapi na Radotevu 2. Zingiber řekl: „Jestli nemůžete poslat tanky, pošlete helikoptéry, aby mě zbavily těch tosevanských obrněnců.“ Relhost si umínil, že jestli Zingiber vznese ještě jeden takovej idiotskej požadavek, okamžitě ho sesadí z funkce. Vztekla zasyčel a teprve potom zmáčkl vysílací knoflík. „Máme nazbyt ještě méně helikoptér než tanků. Ti zatracení Tosevané se naučili zase něco nového.“ A jsou v tom rychlejší než my. Ta myšlenka ho trápila. Potom se přinutil pokračovat: „Přitáhli svoje protiletadlové dělostřelectvo jak to šlo co nejvíc dopředu a použili k tomu lehká obrněná vozidla, anebo dokonce jen nákladní automobily. Helikoptéry jsou chráněny pouze proti lehkým pěchotním zbraním. Kdybychom je měli obrnit proti šrapnelům, byly by příliš těžké, než aby mohly létat.“ „Ať nám tedy pošlou tanky odněkud jinud z téhle smradlavé planety,“ řekl Zingiber. „To naráží na logistický problém,“ zamračil se Relhost. „Tanky jsou tak velké a těžké, že i ten největší transportní letoun unese nanejvýš dva. A my máme na Tosevu 3 jen pár těchto letadel. Nepočítali jsme, že tu budeme potřebovat větší množství. Navíc jsou transportní letouny nevyzbrojené, a tudíž bezbranné proti tosevanským leteckým silám. Stačí potom jedna z těch zatracených malých mašin, a ztratíme jak transportní letadlo tak oba tanky.“ „Ale jestli je odněkud neseženeme, ztratíme tuhle bitvu,“ řekl Zingiber. „Tak ať sem teda dopraví tanky naše vesmírné koráby, když není jiné řešení.“ „Chcete, aby naše kosmické lodi přistály uprostřed bitevního pole, vystavené dělostřelecké palbě a kdovíjaké sabotáži Velkých Ošklivců? To snad žertujete!“ Relhost učinil hořké rozhodnutí: „Stáhnou několik tanků od naší hlavní útočné síly... možná i víc. Mohou se vrátit, až se situace zklidní.“ Alespoň doufám, doplnil v duchu. Tanky nemohou jezdit bez paliva, a Tosevané dělali, co mohli, aby přerušili jejich zásobování. Nikdo nemá rád logistiku, ale armáda, která logistiku ignoruje, prohrává. Samozřejmě, že Tosevané měli problém s pohonnými hmotami také. Spotřebovali jich na tuhle akci velké množství a jejich výrobní zařízení byla poměrně zranitelná. Relhost se opět podíval na mapu. Doufal, že je Rasa zničí co nejdříve.

Pár Velkých Ošklivců v dlouhých černých pláštích tlačil vozík s municí ke stíhačce. Gefron jim nevěnoval žádnou pozornost. Tosevané vykonávali v těchto dnech mnoho pomocných prací, aby se muži Rasy mohli věnovat dobývání Tosevu 3. Gefron dával Rolvarovi a Xarolovi, pilotům z jeho letky, poslední instrukce: „Pamatujte si, že je to důležité. Opravdu musíme zničit to zařízení v Ploiesti. Velcí Ošklivci z Deutschlandu odtamtud mají většinu jejich pohonných hmot.“ „Tak se stane,“ odpověděli sborem oba letci. Gefron pokračoval: „Tolik jsem vám měl říct, ale za sebe bych chtěl dodat, že věnuji tuto misi mému předchůdci, veliteli letky Teertsovi. Musíme zabránit Velkým Ošklivcům, aby zabili nebo zajali další statečné muže, jako byl Teerts. Díky nám se dobytí Tosevu 3 musí přiblížit.“ „Tak se stane,“ odpověděli opět sborem piloti. *****

Mordechaj Anielewicz kráčet po Novolipské ulici a poslouchal Nathana Brodskyho. Židovský polní velitel si zvykl procházet se po Varšavě, když si potřeboval s někým promluvit a chtěl mít jistotu, že ho neuslyší Ještěři. Tohle byla jedna z těch situací. Brodsky pracoval jako dělník na letišti a pochytil již mnoho z ještěřích řečí. „O tom není pochyb.“ zrovna říkal. Lem jeho pláště dosahoval skoro k zemi, když kráčet vedle Anielewicze. „Jejich cílem je Ploiesti, mluvili o tom, že musí připravit nacisty o všechnu jejich ropu. Nu, vím, že je to důležité, a proto jsem řekl ještěřimu šéfovi, že jsem nemocen a šel rovnou za tebou.“ „Nu, nu,“ odpověděl Anielewicz. „Nemýlíš se? Je to důležité. Teď už chápu, o co jde.“ Zastavil se. „Vraťme se zpět k mému velitelství.“ Brodsky se otočil. Nyní kráčet Anielewicz se skloněnou hlavou a s rukama zabořenými do kapes. Bylo vidět, že usilovně přemýšlí. Spolupráce s Němci mu stále nebyla po chuti. Jednou to zkoušel, když pomohl tomu zatracenému majorovi od tankistů s jeho sedlovou brašnou plnou explozivního kovu. A teď to tu bylo znovu. Jestli Ještěři zničí Ploiesti, nacistická válečná mašinérie se bude muset zastavit. Němci neměli svou vlastní ropu, a proto zoufale potřebovali tu rumunskou. Nacisti přitom stále tvrdě bojovali proti Ještěřům a občas jim dokonce zle zatápěli. Nikdo nemohl popřít, že měli schopné vojáky a chytré inženýry. Představme si, že nakonec Němci vyhrají. Zůstanou uvnitř svých hranic? Anielewicz si odfrkl. To je sakra nepravděpodobné. Ale představme si, že Němci - a tím i celé lidstvo - prohrají. Budou se Ještěři chovat k lidem lépe než k nějakým věcem? To bylo taky zatraceně nepravděpodobné. Židovský polní velitel zahrnul za poslední roh před budou, kterou obsadili jeho muži. Vedle ostatních stál před vchodem jeho bicykl. Pohled na něj mu pomohl k rozhodnutí. Popleskal Brodskyho po zádech. „Děkuji, že jsi mi o tom řekl, Nathane. Postarám se o to.“ „Co uděláš?“ zeptal se Brodsky. Anielewicz neodpověděl. Věděl, že teď je bezpečnost především. A co ostatní Židé nevědí, to nemohou prozradit.

Anielewicz nasedl na kolo a rychle vyjel z ghetta. Zastavil u jednoho z domů a zat'ukal na dveře. Otevřela mu polská žena. „Mohu použít váš telefon?“ zeptal se. „Omlouvám se, ale je to naléhavá záležitost.“ Oči se jí rozšířily hrůzou. Jenom málo lidí, kteří jsou součástí krizového plánu, očekávají, že k jeho uskutečnění opravdu dojde. Ale po chvíli přikývla. „Samozřejmě, pojdte dál. Je ve sklepe.“

Anielewicz věděl, kde je telefon. Však ho tam instalovali jeho muži. Několikrát zaklepal na vidlici a čekal, až se ozve operátorka. Když se mu ohlásila, řekl: „Dejte mi operátora 3—2—7, prosím“

„Moment, prosím“ Slyšel nějaké cvakání a potom se ozvalo: „3—2—7 prosím“

„Ano. Tady je Izák Bauer. Potřebuji spojit se svým strýcem Michaellem v Satu Mare, prosím. Je to naléhavé.“

Operátorka byla jeho člověk. Falešné jméno používali jenom kvůli bezpečnosti. „Spojím vás, ale může to chvíli trvat.“

„Snažte se, aby to bylo co nejrychleji, prosím“ Když se pořádně natáhl, dosáhl Anielewicz na židli. Přitáhl si jí a posadil se. Polské telefonní mezistátní spojení bylo hrozné i před válkou, teď bylo ještě horší. Tiskl sluchátko k uchu, ale většinou slyšel jen ticho. Občas zaslechl klapání a vzdálené hlasy operátorů.

Čas utíkal. Polka mu přinesla šálek kávy, nebo spíš její náhražky. Už si na ní ale zvykl a navíc byla příjemně teplá. Jestli se ale brzo nedovolá, tak se vůbec nemusela namáhat. Ještěři vybombardují Ploiesti a poletí zpět.

Jak dlouho jim může trvat, než vyzbrojí letadla? Přemýšlel. To byla největší neznámá. Samotný let odsud do místa kousek severně od Bukurešti netrval dlouho. Zvláště ne při rychlosti ještěřích letadel.

Ozvalo se další klapání a ještě další zvuky a pak se ozval jasný hlas operátorky 3—2—7, jakoby mu seděla na klíně:

„Mám tu pro vás Satu Mare, pane.“ Slyšel hlas dalšího operátora, z větší dálky hovořící spíše s německý přízvukem:

„Mluvte Varšavo. S kým chcete mluvit?“

„Se strýcem Michaellem - Michaellem Spieglem“, řekl Anielewicz. „Řekněte mu, že s ním chce mluvit jeho synovec Izák.“

Podplukovník Michael Spiegel byl velitel nacistické posádky v Satu Mare, v nejsevernějším rumunském městě, které ještě drželi v rukou Němci.

„Spojím vás, prosím, čekejte“, řekl vzdálený operátor.

Anielewicz slyšel další klapání a potom konečně zvonění telefonu. Někdo ho zdvihl a on slyšel jasný mužský hlas, jak říká: „Bitte?“ Operátor vysvětlil, o co jde. Následovala dlouhá pauza a pak se ozvalo: „Izáku, jsi to ty? Nečekal jsem, že tě uslyším“

Ani já jsem nečekal, že ti budu volat, ty nacistickéj bastarde, pomyslel si Anielewicz. Ze Spiegelovy čisté němčiny mu úplně zatrnulo, ale přinutil se, aby řekl: „Ano, to jsem já, strýčku Michaeli. Myslím, že bys měl vědět, že naši přátelé budou potřebovat, aby jim vaše rodina vyškvařila tolik sádla, kolik jen půjde.“

Sám velice dobře cítil, jak surový je ten improvizovaný kód. Spiegel naštěstí prokázal skvělou pohotovost. Pochopil smysl a okamžitě řekl: „Připravíme, co budeme moci. Nevíš, kdy přijdou?“

„Nepřekvapilo by mě, kdyby už vyrazili“, odpověděl Anielewicz. „Omlouvám se, ale sám jsem se to dozvěděl před chvílkou.“

„To je život, uvidíme, co se dá dělat. Hei... nashledanou.“ Linka zmlkla.

Už chtěl říct Heil Hitler, pomyslel si Anielewicz. Je ztraceně dobře, že se sám zarazil. Kdyby Ještěři poslouchali, měli jsme potíže.

Jakmile položil sluchátko, nakoukla dovnitř Polka. „Je všechno v pořádku?“ zeptala se nervózně.

„Doufám“, odpověděl, ale cítil, že by měl něco dodat. „Jestli máte nějaké příbuzné, u kterých byste mohli nějaký čas zůstat, možná by to bylo lepší.“

Její světle modré oči se opět rozšířily hrůzou. Pak přikývla. „Vzkážu to po někom i mému manželovi. Asi byste měl radši jít“

Anielewicz ve spěchu odešel. Cítil se provinile, že do toho zatáhl nějakou nevinnou rodinu a ještě hůř mu bylo z toho, že to bylo kvůli nacistům. Doufám, že jsem udělal správnou věc, pomyslel si, když sedal na kolo. Jsem zvědav, jestli se to někdy dozvím.

Na palubní obrazovce před Gefronem se objevilo několik bodů. „Zdá se, že nás nějakí Velcí Ošklivci na zemi odhalili“, prohlásil velitel letky. „Vyslali pár letadel aby nám zabránili dostat se do Ploiesti.“ Otevřel ústa nad tou troufalostí.

Oba piloti z jeho letky potvrdili jeho pozorování. Xarol řekl: „Poslali sem hodně letadel.“

„Však je pro ně palivo důležité.“ odpověděl Gefron. „Vědí, že se musí pokusit ho chránit. Ovšem nevědí, že to nedokážou. Je na nás, abychom jim to ukázali.“

Studoval rychlostní vektory tosevanských letadel. Některé z nich byly nové tryskáče, které začali vyrábět Deutsche. Byly dost rychlé na to, aby dělaly potíže, kdyby byly vybaveny radarem. Takhle ovšem pro ně nepředstavovaly žádný velký problém.

„Já si vezmu na starosti tryskáče“, řekl. „Vy dva se postarejte o ostatní. Pár jich sestřelte a pokračujte v letu. Nemáme čas si s nimi hrát.“

Vybral si cíle pro své rakety a zadal je do počítače. Když mu zvuk ve sluchátkách prozradil, že jsou pevně zaměřeny, zmáčknu spoušť. Lehké zhoupnutí doprovodilo jejich vypuštění ze závěsů křidel.

Jeden z tryskáčů ani nezjistil, co ho trefilo. Pozoroval elektronicky, jak ho střela vymazala z oblohy. Druhý pilot musel spatřit střelu určenou jemu. Snažil se rychle propadnout k zemi, ale jeho letoun nebyl dostatečně rychlý. Za chvíli šel k zemi ještě rychleji, než si plánoval.

Gefronova čísla také vypustila své rakety na Deutsche letadla. Udělaly v jejich formaci dostatečnou díru, kudy se jejich stíhačky protáhly. Rolvar a Xarol nadšeně křičeli. Neviděli takové protivníky od chvíle, kdy začala válka.

Gefron měl sice také radost ale zároveň se trochu obával. Piloti Velkých Ošklivců neuletěli, ale snažili se znovu zformovat aby zaútočili na jejich stíhačky. Kdyby se vracel na základnu, vypustil by na ně další rakety.

Na tom přece nezáleží, řekl si sám pro sebe. Kdybychom je nepřekonali naší rychlostí, výškou, radarem a kanóny, tak si nezasluhujeme dobýt tuto planetu. Ale měl ještě další důvody ke starostem.

Díval se na obrazovku radaru. „Blížíme se k cíli.“ řekl. „Pamatujte si, že Deutsche postavili atrapu svých závodů severně od pravých rafinérií. Jestli je budete nějakým omylem bombardovat, slibuji vám, že už nikdy nestrčíte do žádné stíhačky ani zobák.“

Skutečné Ploiesti leželo v malém údolí. Gefron už nastavil svůj radar. Zíral na obrazovku, aby dokázal nastavit své laserové naváděče bomb. Ale místo, aby viděl věže rafinérií s velkými zásobníky uhlovodíků, viděl pouze hustý mrak šedočerného dýmu. Vztekle zasyčel. Ti Deutsche nehráli fěr.

Jeho podřízení spatřili problém v tu samou chvíli jako on sám. „Co máme teď dělat?“ zeptal se Rolvar. „Jak máme přes tenhle bordel najít naše cíle?“

Gefron měl sto chutí zrušit tuhle misi a vrátit se na základnu. Ale protože byl velitel, všechny neúspěchy by šly na jeho vrub. „Budeme je stejně bombardovat,“ prohlásil. „Ať už v tom dýmu trefíme cokoli, stejně tím Deutsche poškodíme.“

„To je pravda,“ souhlasil Xarol. Let pokračoval. Gefron pootočil laserový naváděcí systém a doufal, že přes dým dokáže aspoň něco zahlédnout a zaměřit nějaké cíle pro bomby, které jeho stroj nesl. Neměl štěstí - místo stálého tónu, který by potřeboval slyšet pro dobré zaměření, slyšel různé praskání a šustění, které nebyl systém schopen zanalyzovat.

Deutsche protiletadlové baterie, umístěné na krajích naftových polí, po nich pálily vším, co měly po ruce. K dýmu na obloze se teď připojily ještě černé kotouče explodujících šrapnelů, většinou za letícími stíhačkami. Děla Velkých Ošklivců nestačila na rychlost letounů Rasy.

Ovšem i tak byl pohled na oblohu velmi strhující. Vybuchující šrapnely nebyly tak daleko, aby si mohl Gefron dovolit sebemenší zpomalení. Několikrát se ozval dokonce zvuk, jako by se sypal štěrk na kov. Ale nebyl to štěrk, byly to drobné kovové úlomky protiletadlových střel, které způsobily drobné díry na trupu a křídlech letadla. Gefron s napětím sledoval display, který zobrazoval škody na letadle. Zatím to nebylo nic vážného.

Deutsche bránili Ploiesti všemi možnými prostředky. Nad dýmovým mrakem byly uvázány balóny, jejichž silná kotevní lana by dokázala poškodit letoun, který by se do nich zapletl. Skrz dým pálily kanóny všech možných ráží. Sice neměli radar, takže neviděli cíle, které chtěli trefit, ale o to víc pouštěli do ovzduší kovu.

„Dokázal se někdo zaměřit laserem?“ zeptal se s nadějí v hlase Gefron. Oba piloti jenom zamručeli záporné odpovědi. Gefron vzdychl. Výsledky asi nebudou takové, jak doufali jeho nadřízení. „Přejdeme na bombardování s vizuálním zaměřením.“

„Provedeme, veliteli“ odpověděli Xarol a Rolvar.

Najednou se dostali za ten všudypřítomný kouř. Gefron uchopil knoflík, uvolňující bomby ze závěsů. Letadlo takřka nadskočilo, když se zbavilo nákladu. Najednou se zdálo, že je mnohem lépe ovladatelné.

„Dali jsme jim co proto, u duší zemřelých Císařů!“ vykřikl nadšeně Xarol.

Pilot měl pravdu. Nad Ploiesti se objevil další oblak černého, mastného kouře. Přes kouř Gefron zahlédl žluté koule dalších výbuchů.

„Tohle budou Velcí Ošklivci dlouho opravovat,“ souhlasil spokojeně velitel letky. Oznámil rádiem úspěch na základnu a potom přešel na letovou frekvenci: „Letíme domů.“

„Jako kdybychom měli domov na téhle zmrzlé hroudě bahna,“ povzdechl si Rolvar.

„Některá místa - hlavně ta jižněji položená - mohou být poměrně příjemná,“ podotknul Gefron. „A ani tahle nejhorší, když je tu léto. Ovšem současné podmínky jsou strašné. Zmrzlá voda je něco, co nemůže potěšit žádného muže.“

Navedl letadlo na stejnou dráhu, jakou přiletli do Ploiesti. Jakmile to udělal, jeho radar zachytil letadla Velkých Ošklivců, které se jim snažily přehradit cestu ke komplexu rafinérií. Nepronásledovaly je, ale využily času, kdy bombardovali cíl a získaly mezitím výšku.

Gefron doufal, že se jim podaří proklouznout, ale jeden z Velkých Ošklivců je spatřil. Sice neměli radary, ale měli rádiové spojení. Takže když je zahlédl jeden, dověděli se to okamžitě všichni. Otočili své letouny k útoku.

Vzdálenost mezi nimi se rychle tenčila. Velcí Ošklivci sice měli podřadná letadla, ale letěli hnáni vztekem a odvahou přímo na Gefrona a jeho spolubojovníky. Velitel letky vypálil svou předposlední rakety a hned po ní i tu poslední. Dvě tosevanská letadla padala k zemi. Ostatní se přibližovala.

Na svém počítačovém panelu Gefron viděl, jak padá další letadlo a hned po něm ještě jedno. Rolvar a Xarol použili s úspěchem své kanóny. Ale Velcí Ošklivci páli ze všech sil. Otočil nos svého letadla k nejbližšímu nepříteli a vypálil na něj dávku. Z motorů vyrazil plamen a letadlo padalo k zemi.

Pak se najednou prodrál smečkou Tosevanů a před ním bylo volné nebe. Zhluboka si oddechl. Velcí Ošklivci nemohli ani pomyslet na pronásledování. „Všechno v pořádku?“ zeptal se rádiem.

„Všechno v pořádku, veliteli letky.“ odpověděl Rolvar, ale Xarol řekl: „Nemohu to potvrdit, nadřízený pane. Dostal jsem několik zásahů. Ztratil jsem kontrolu nad několika částmi letadla a ztrácím hydraulický tlak. Nejsem si jist, zda se dokážu vrátit na základnu.“

„Já to zkontroluju,“ prohlásil Gefron a začal nabírat výšku, aby se dostal nad Xarola. To co viděl, ho přinutilo k nespokojenému sykotu. Kus ocasu byl úplně utržen a v pravém křídle i kapotáži trupu byly velké díry. „Nemáš tam jenom několik děr, kus ti chybí. Dokážeš s tím letět?“

„Zatím ano, nadřízený pane, ale dělá mi čím dál větší potíže udržet výšku.“

„Dělej, co můžeš. Jestli dokážeš na jakékoli naše území, Rasa tvoje letadlo opraví. Bude to mnohem lepší, než ho odepsat.“

„Rozumím, nadřízený pane.“

Rasa ztratila na Tosevu 3 víc techniky, než předpovídaly nejpesimističtější prognózy. Udržet zbývající techniku ve

funkčním stavu byl stále aktuálnější požadavek.

Ale Xarol štěstí neměl. Snažil se udržet stroj v chodu alespoň nad území okupované Rasou. Gefron na to chtěl rádiem upozornit nejbližší možné letiště, když se jeho pilot ozval: „Lituji, nadřízený pane, ale nemám jinou možnost, než opustit letoun.“ Za chvíli už modrý oblaček naznačoval, že tak učinil.

Když Gefron přistál ve Varšavě, zjistil, že se jeho podřízený zachránil. Sice ho to potěšilo, ale zároveň ho napadlo, v čem bude po návratu jeho podřízený létat.

Naperville se nesla střelba lehkých pěchotních zbraní. Mutt Daniels se schovával v zákopech před Preemption House a když to situace dovolovala, napřímil se a vyslal krátkou dávku směrem k pozicím Ještěřů. Potom se okamžitě přikrčil.

„Dneska je tu nějak klid, seržo,“ prohlásil Kevin Donlan, když taková krátká dávka vyvolala příval ohně z druhé strany, což bylo pouhých několik set metrů východně od nich.

Mutt přitiskl tvář ke stěně zákopu, jak mu létaly kulky nad hlavou. „Tomuhle ty říkáš klid, jo?“ Cítil, že to ten kluk myslí ironicky.

Ale on to tak nemyslel. „Jo, seržo, přesně tak to myslím. Jenom střelba z pušek... jak je den dlouhý tak jenom pušky. Ne že by mi dělostřelectvo nějak scházelo, ale fakt je, že se už dlouho neozvalo.“

„To máš pravdu. Ale puška stačí. Je ovšem fakt, že nám dělostřelectvo předtím pořádně pustilo žilou.“ Chvilí poslouchal. „Máš pravdu a já si toho ani nevšimnul. Dneska jsou kanóny nějak potichu.“

„Vždyť to říkám. Co to asi znamená?“

„Nemám tucha,“ prohlásil a přál si, aby měl cigárko nebo aspoň kus žvýkacího tabáku.

Čím víc o tom přemýšlel, tím víc ho to trápilo. Ještěři je nikdy nevytlačovali množstvím pěšáků. Jejich síla tkvěla v jejich technice. Jestli tu teď přestávali používat...

„Možná, že jim dává zabrat naše ofenzíva,“ řekl Donlan.

„Je to možný.“ Ale Daniels v to zatím moc nevěřil. Ustupoval od chvíle, kdy vylezl z toho rozstříleného vlaku. Nevěřil, že by se to mohlo otočit. Vždyť ani takovému vojákovu jako byl seržant Schneider se to nepoštěstilo.

Někde za ním, směrem k Chicagu, začala americká artilerie pálit směrem na ještěří pozice. Nepřipomínalo to ovšem neustálý déšť granátů, který znal z Francie. Když jste nechali dělo na stejném místě víc než dva tři výstřely, Ještěři to zjistili a okamžitě ho odpráskli. Mutt nevěděl, jak to dokázali, ale bylo to tak. Viděl příliš mnoho mrtvých dělostřelců a zničených děl.

Čekal až se ozve dělostřelecká palba z druhé strany. Když ale po půlhodinové střelbě z americké strany neslyšel žádnou ještěří odpověď, prohlásil: „Víš, ty kluku, že můžeš mít pravdu? Možná, že jim to ještě oplatíme.“

„Sakra že jo, seržo.“ řekl šťastně Donlan.

Najednou k nim do zákopu vlétl posel. „Zkontrolujte si hodinky, seržante. Vyrážíme proti jejich liniím za... pohléd na svoje hodinky... devatenáct minut.“ A běžel zase k dalšímu zákopu.

„Vy máte hodinky?“ zeptal se Donlan.

„Jo.“ odpověděl nepřítomně Mutt. Vyrazit proti Ještěřům! Takový rozkaz neslyšel od Shabbony, což je přes celou pluku státu. To byla úplná katastrofa, ale teď... „Možná jim dáváme opravdu zabrat. Sakra, doufám, že tomu tak je!“

Patton používal jako osobní vůz velký velitelský Dodge, kterému se říkávalo jeep, než si to jméno přivlastnily malé Willysy. Byl vybaven kulometem ráže 0.50, což mu umožňovalo dostatečnou ochranu.

Jensovi Larssenovi, který se tísnil na zadním sedátku a snažil se zůstat nezraněn, se ta zbraň zdála přehnaně velká. Na jeho názor se ho ale nikdo neptal. Ovšem to nebylo nic divného. Pokud si mohl všimnout, v armádě se nikdo neptal na něčí názor. Buď jste vydávali rozkazy, nebo jste je poslouchali a prováděli.

Patton se k němu otočil a pravil: „Je mi líto, že jste se dostal do bojové linie, doktore Larssene. Jste pro tuto zemi příliš cenný, než abychom vás vystavovali takovému riziku.“

„To je v pořádku,“ řekl Larssen. „Vždyť jsem to přežil.“ I když jen nějakým zázrakem, dodal v duchu. „Kde to jsme?“

„Vidíte támhle ten pahorek, jak na něm stojí ta budova?“ ukázal Patton předním sklem Dodge. „Tak to je ústředí Státní farmářské pojišťovny,“ pokračoval. „A to město za ním“ - ponechal prostor pro zvýšení dramatického účinku - „to město je, doktore Larssene, Bloomington.“

„Skutečně?“ Larssen doufal, že Patton uslyší překvapení v hlase.

„Skutečně,“ přikývl Patton hrdě. Pak dodal: „Jakmile jsme prorazili jejich skořápku, uvnitř je prázdnota. Obávali jsme se útoku na tak silného nepřítele, ale i oni ukázali, že mají obavy a všude vládne zmatek, pane. A to proto, že jsme dokázali zaútočit.“

Vysílačka v autě začala vydávat podivné zvuky. Patton si nasadil sluchátka a mikrofon. Chvilí naslouchal a pak vydechl jediné slovo: „Vynikající.“ Sundal sluchátka a otočil se k Larssenovi. „Naši průzkumníci se setkali s předsunutými jednotkami generála Bradleje severně od Bloomingtonu. Teď sevíme armádu, útočící na Chicago do kleští.“

„To je skvělé.“ souhlasil Larssen. „Ale zůstanou v pasti?“

„To je dobrá otázka. Odpověď na ní se dozvíme brzo. Hlášení naznačují, že obrněné jednotky, které použili Ještěři v útoku na Chicago, dostaly rozkaz se otočit.“

„To znamená, že jdou na nás?“ Jens pocítil strach, když si vzpomněl na ten osudný tank. Viděl dobře, kolik dokázal zlikvidovat amerických tanků. Jestli se sem žene hodně takových tanků, jak je může Druhá obrněná zastavit?“

„Chápu vaše obavy, doktore Larssene, ale když budou muset útočit na naše dobře umístěné obranné linie, může je to stát hodně sil a ztrát. Navíc už máme pěchotu vybavenou protitankovými raketami, s čímž nemají Ještěři žádná zkušenosti.“

„To doufám,“ přikývnul Larssen a pak pokračoval: „Jestliže přijdou z Chicaga, pane, kdy myslíte, že bych se mohl dostat do naší Metalurgické laboratoře?“ A hlavně k Barbaře, doplnil v duchu. Ale už zjistil, že je lepší do rozhovoru s Pattonem soukromé problémy nezatahovat.

„Jakmile zničíme ještěří tankové síly,“ pravil s důrazem Patton. „Uděláme jim to, co udělal Rommel Britům. Dostaneme je do křížové palby našich přeskupených jednotek. A navíc naše síly na východě též zaútočí a zatlačí je od Chicaga. To budou jatka.“

Ale čí, pomyslel si Jens. Ještěří tanky nebyly žádné nemotorné, pomalé a těžko ovladatelné stroje, co používali Britové. Bude vůbec nějaká obrana schopná je zastavit, když se rozhodnou někde prorazit?

Jako na potvrzení jeho slov se na obzoru snesla z nebe helikoptéra a jako žralok se vrhla na nákladák, který okamžitě i se všemi muži na korbě vylétl do vzduchu. Patton zaklel a vrhl se ke kulometu. Jeho rachot byl ohlušující. Dráhy střel dokazovaly, že míří dobře, ale helikoptéra střelbu ignorovala.

Pak ji bez varování muselo zasáhnout něco většího než kalibr 0.50. Úplně se ve vzduchu propadla. Patton div neustřelil řidiči ucho, jak se snažil s kulometem sledovat její dráhu letu. Helikoptéra ztěžka zamiřila k západu, kde Ještěří stále drželi pozice.

Možná ji trefil nějaký granát. Nebo se podařilo Pattonovi a dalším střelcům trefit nějaké citlivé místo. Nebo prostě udělal ještěří pilot pod těžkou palbou nějakou chybu. Její vrtule zachytila o strom a helikoptéra se zřítla na zem. Patton ječel jako blázen. Stejně tak i Jens a řidič. Patton poplácal fyzika po zádech. „Viděl jste to, doktore Larssene? Viděl jste to?“ křičel. „Nejsou nezranitelní. Ani náhodou.“

„To je pravda.“ přikývnul Larssen. Ale jejich tanky mají větší palebnou sílu a daleko tlustší pancíř než helikoptéry. Možná nejsou nezranitelné, ale dokud neměli bazuky, tak to tak vypadalo. A i s raketou se na ně nedalo jít zepředu, ale muselo se na ně jít zezadu a trefit motorovou část.

„Jo, doktore Larssene, nebude to dlouho trvat a vstoupíte do Chicaga jako osvoboditel,“ pokřikoval Patton. „Jestli to chcete udělat, doktore Larssene, tak to udělejte ve velkém stylu.“

Jensovi na nějakém stylu nezáleželo. Klidně by vstoupil do Chicaga nahý a se začerněnou tváří, kdyby to byla jediná možnost. A jestli ho bude chtít Patton kvůli tomu svému stylu nějak zdržovat, tak pěkně po anglicku vypaří a dostane se tam sám. A proč ne, pomyslel si, vždyť ani není voják.

Atvar zvětšil obraz situační mapy. Pohyby Rasy tam byly znázorněny modrou barvou, pohyby Velkých Ošklivců barvou bílou, která naznačovala nejistotu a nebyla také tak dobře vidět. Velitel flotily nespokojeně zasyčel: „Nevím, jestli budeme schopni naše jednotky vysvobodit nebo ne.“

Kirel se také naklonil nad situační mapu. „To je ta kapsa, do které Tosevané dostali naše útočné jednotky, vznešený veliteli flotily?“

„Ano,“ odpověděl Atvar. „Dali nám tam pořádnou lekci. Nikdy se nesmíme soustředit na čelní útok a zanedbat přitom obranu na křídlech.“

„To nepochybně.“ Kirel sledoval jedním okem mapu, druhým se díval na Atvara. „Odpusť mi, vznešený veliteli flotily, ale já nechápu, proč jsi tak rozhořčen naší smůlou v tom necísařství zvaném Spojené státy?“

„Ty mne obviňuješ, veliteli.“ řekl Atvar ostře a Kirel sklopil obě oči na znamení omluvy. Atvar pokračoval: „Nelíbí se mi, když naši hrdinní mužové umírají za jakýchkoliv okolností. Navíc doufám, že stále existuje možnost je odtamtud dostat. Kdyby se uklidnilo to příšerné počasí, mohly by vzlétnout naše letouny a vyčistit únikový koridor, kudy bychom je mohli vyvést. Když se to nepodaří, budou se o to muset postarat naše tanky.“

„Ztráty našich tanků jsou při této operaci neobvykle vysoké,“ poznamenal Kirel.

„Já vím.“ To byla další bolestná záležitost pro Atvara. Bez tanků by měly jeho pozemní jednotky ještě větší potíže.

„Velcí Ošklivci zase přišli s něčím novým.“

„To je pravda.“ Znechucený, s jakým to Kirel prohlásil, jako by proklínalo všechny Tosevany za jejich vynalézavost. Kdyby té nebylo, již dávno by Tosev 3 náležel k Říši.

„Jako při většině jejich vylepšení budeme i tentokrát potřebovat trochu času, abychom proti tomu vymysleli adekvátní protizbraň,“ řekl Atvar. Ta bude na světě asi ve chvíli, kdy Tosevané vymyslí zase něco jiného, proti čemu to nebude fungovat, pomyslel si. Nahlas ale řekl: „Když ovšem uvážíme, jak odlišný je tento svět od toho, co nám hlásily naše sondy, můžeme být rádi, že nám nepřiskřípli ocas častěji.“

„Jak pravíš, vznešený veliteli flotily,“ prohlásil Kirel, ale neznělo to příliš přesvědčivě.

Atvar pootevřel překvapením ústa. „Jestli tě to zajímá, veliteli lodi, tak jsem ještě nepropadl požívání zázvoru a nemám příznaky jeho uživatele. Mám důvod k rozhořčení - jak jsi to nazval. Jen se podívej.“

Pařátem se dotkl ovládacího knoflíku. Situační mapa zmizela a místo ní se objevily záběry leteckých kamer. Na obrazovce byly vidět dopadající bomby do oblaků kouře. Po chvíli se tam objevily ohnivé koule a další kouř ve tvaru obrovitých hřibů. Na snímku bylo slyšet, jak se Tosevané snaží letouny sestřelit.

„To je, veliteli lodi,“ prohlásil Atvar, „tosevanská ropná rafinerie v plamenech. Je to jedna z těch, co zásobují Deutschland, ale v posledních jsme zaútočili na mnoho jiných. Když budeme postupovat tímto způsobem, upadne neúspěch, jaký jsme utrpěli v okolí toho města - Chicaga - v zapomnění, protože Velcí Ošklivci budou bez pohonných hmot. Jen k tomu mělo dojít rychleji.“

„Jak velké jsou škody, které jsme způsobili ve srovnání s celkovou produkcí?“ zeptal se Kirel.

Atvar znovu pustil záznam. Těšilo ho dívat se, jak se zásoby nepřátel mění v oheň a kouř. „Nehovoří tyhle záběry snad samy za sebe? Dým zahalil po našem útoku celé Ploiesti, což znamená, že Velcí Ošklivci mají co dělat, aby uhasili požáry, co jsme zažehli.“

„Ale kouř byl nad tím místem už před naším útokem,“ podotkl Kirel. „Není to součást jejich maskovací taktiky?“

„Infračervené snímky ukazují něco jiného.“ řekl Atvar. „Některá z horkých míst se objevila až po bombovém útoku.“
„To je dobrá zpráva,“ přikývl Kirel.
„To je velmi dobrá zpráva a s dalšími rafineriemi je to podobné.“ doplnil velitel flotily. „Podléhají destrukci ještě snáze, než jsem si myslel, když jsem navrhoval útoky proti nim. Válka na Tosevu 3 visela možná dosud na vážkách, ale nyní se převažuje v náš prospěch.“
„Snad ano.“ Jako vždy opatrný Kirel nevěřil ničemu, co nebylo jasně prokázáno. „Však na tom závisí budoucnost Rasy zde. Lodě s kolonisty jsou už na cestě.“
„To je správné.“ Atvar si znovu přehrával kazetu s hořící rafinerií. „Budeme na ně, u Císaře, připraveni.“ Při vyslovení panovníkova jména zabořil oči do podlahy a Kirel ho následoval.

George Patton namířil kulomet svého vozu do vzduchu a zmáčkl kohoutek. Kulomet se rozeřval a on se ho snažil ještě překřičet. Po několika vteřinách zastavil palbu a otočil se na Jense Larssena. Bušil do fyzika pěstmi. „Dokázali jsme to!“ křičel nadšeně. „Zastavili jsme fy zkurvysyny.“

„Skutečně?“ Larssen věděl, že to zní překvapeně, a ne nadšeně, ale nemohl si pomoci, tak to cítil.

Patton se nenaštvál. Toho rána nemohlo Pattona nic rozházet. Řekl: „Tohle je největší vítězství ve válce proti Ještěřům“ (Popravdě řečeno, bylo to také první a jediné vítězství proti vesmírným dobytélům, ale Jens na to nechtěl poukazovat.) „Teď když víme, že to jde, tak už jim budeme dávat na frak pořád.“

Patton měl sebevědomí na rozdávání. Vypadal přesně jako voják na náborovém letáku. Tváře měl oholené, uniformu čistou a boty zářící. Voněl mýdlem a kolínskou.

Jak to dokázal po té tvrdé válečné akci, bylo nad Larssenovo chápání. On sám vypadal jako vagabund. Byl neoholený, roztrhaný plášť byl špinavý a tkaničky od bot někde ztratil. Patton se domníval, že upravený voják má lepší morálku. Když viděl upraveného Pattona hned vedle sebe, uvědomoval si Jens, jak je nicotný. Ale vítězství pozdvihlo morálku víc než by to dokázala jakákoliv péče o zevnějšek. Larssen řekl: „Je to pěkná ostuda, jestli někteří Ještěři uprchli.“

„To je,“ souhlasil Patton. „Utěšuji se tím, že bezchybný je jenom bůh. A navíc se nám podařilo uzavřít tu díru. Jakmile tamtudy projelo pár tanků. Možná se za nimi prosmýklo ještě pár pěšáků.“ Ukázal na vyhořelý ještěř tank nedaleko.

„Mnohem víc jejich techniky skončilo takhle.“

Larssen si vzpomněl na zničené Shermany a tanky typu Lee. „Mnoho našich skončilo také tak, pane. Máte představu, jaký byl jejich poměr?“

„Asi dvanáct ku jedné,“ odpověděl lehce Patton. Jens otevřel překvapením ústa. Netušil, že je ten krvavý účet tak vysoký. Patton zdvihl ruku. „Ještě než začnete vyvozovat soudy, doktore Larssene, dovolu, abych vám připomněl, že je to daleko nejlepší poměr, jakého jsme dosáhli v bojích s Ještěři. Když budeme takhle pokračovat, je úspěch náš.“

„Ale...“

Posádka ještěřského tanku čítala tři muže. V Shermanu jich bylo pět a v tanku Lee dokonce šest. Poměr obětí byl tedy ještě vyšší než poměr zničených vozidel.

„Já vím, já vím.“ Patton zarazil jeho námitky, ještě než s nimi vůbec začal. „My jsme stále schopni vyrábět tanky, ale pokud vím, Ještěři nedokážou nahradit své ztráty. To samé platí o posádkách. My jsme schopni je doplňovat, oni ne.“ Dva muži s označenými technickými seržanty vylezli na zničený ještěř tank. Jeden nakoukl dovnitř otevřenou kupolí. Volal na svého kumpána, aby se také podíval.

Patton je pozoroval a zakřičel: „Podívejte se pořádně a prozkoumejte každý jejich stroj. Čím více se o nich dozvíme, tím spíš je dokážeme porazit. Řeknu vám, doktore Larssene, všechno bylo na vážkách, ale teď se to přiklání v náš prospěch.“

„Doufám, že máte pravdu.“ Jens se rozhodl kout železo, dokud bylo žhavé: „Když jsme vyhráli tuhle bitvu, pane, mám konečně vaše svolení jít do Chicaga a podívat se, co se stalo s metalurgickou laboratoří?“

Generál se zamračil. Vypadal jako hráč pokeru, který se rozhoduje, jestli má pokračovat nebo to zabalit. Konečně řekl:

„Asi vám v tom nemohu bránit, doktore Larssene, a navíc není pochyb o tom, že vaše země potřebuje vaše služby v tomto projektu.“ Neřekl, čeho se práce metalurgické laboratoře týká, i když to mohl poslouchat jenom fidič. Ta zatracená bezpečnost, pomyslel si Jens. Patton pokračoval: „Také bych vám chtěl poděkovat za vaši odhodlanost, s jakou jste se rozhodl s námi zůstat.“

Larssen ze slušnosti přikývl, i když věděl, že to bylo jinak, že prostě musel poslechnout nadřízené.

„Poskytnu vám eskortu, která vás doprovodí do města.“ řekl Patton. „V oblasti, kterou budete muset projít, stále operují Ještěři.“

„Pane, dovolu, abych tuto čest odmítl,“ řekl Larssen. „Když budu cestovat s eskortou, budu pro ně zajímavější terč. Bylo by pro mne snazší, kdybych skočil na kolo a dojel tam sám.“

„Vy jste teda týpek, doktore Larssene.“ Patton si kousal spodní ret. „Možná ale máte pravdu, kdoví. Odmítnete mou pomoc, když vám seženu bicykl a dám vám svůj průvodní dopis?“

„Ne, pane,“ odpověděl Jens. „Za to bych vám byl vděčen.“

„Dobře.“ Patton se usmál. Potom zamával na vojáky, kteří stáli nedaleko. Okamžitě přiběhli, aby zjistili, co si přeje. Když jim to vysvětlil, zašklebili se a rozběhli se všemi směry, aby splnili jeho příkaz. Zatímco čekal na jejich návrat, Patton vytáhl list papíru, který měl v záhlaví dvě zlaté hvězdy (Jense šokovalo, odkud stále bere takové věci) a pero. Jednou rukou bránil papír před létajícím sněhem a druhou něco napsal. Potom podal papír Larssenovi. „Bude to stačit?“

Jens překvapením vytáhl obočí. Byl to víc než průvodní dopis. Nejenže přikazoval armádě, aby ho nakrmila, ale zároveň mu dával i určité velitelské pravomoci. Larssen si neuměl představit, který voják by si dovolil neuposlechnout příání generála Pattona. Složil list a strčil si ho do kapsy. „Děkuji pane, jste velmi laskav.“

„Dal jsem vám do těla od chvíle, co jste se objevil na mém prahu. Neomlouvám se vám za to, protože to bylo způsobeno

vojenskými povinnostmi. Ale chci vám pomoci, jak to půjde.“

Zhruba za půl hodiny se vrátili vojáci se čtyřmi nebo pěti bicykly pro Jense, aby si mohl vybrat. Nikdo se nezmínil o tom, že by měl vrátit Springfieldku, tak si ji ponechal. Opřel se do pedálů a zamířil na severovýchod. Přes kraj mezi Bloomingtonem a Chicagem se převalila fronta dvakrát. Poprvé, když Ještěři postupovali k Michiganskému jezeru, a podruhé, když se snažili prorazit sevření Pattona s Bradleyem. Larssen viděl z první ruky, jak strašná může být válka. Jediné, co věděl o Pontiacu v Illinois bylo to, že výraz „z Pontiacu“ označuje někoho, kdo byl ve státním vězení na jižním okraji města. Z vězení teď zbyly vybombardované ruiny, v jejíž bráně ležely zbytky amerického bitevního letounu.

Zbytek města nevypadal o mnoho lépe. Stopy po kulkách z kulometu poznamenaly zdi Krajského soudu. Larssen málem přejel bronzovou tabulku, která ležela uprostřed ulice. Zastavil a přečetl si ji. Byla to připomínka indiánského náčelníka, po němž neslo město jméno. Pohlédl na trávník před soudem. Byly na něm rozházené zbytky cihel a omítky. Snažil se vyjet z města co nejrychleji.

Každou chvíli zaslechl střelbu z pušky. Z větší vzdálenosti to znělo takřka oslavně, jako výstřely na oslavu čtvrtého července. Po zkušenostech, které se střelbou měl, mu ovšem každý takový zvuk postavil hrůzu vlasy na hlavě. Tyhle zvuky znamenaly, že se někdo snažil zabít někoho jiného.

Další den se dostal do Gardnera, malého města, kterému dominovaly betonové sloupky. Gardner nemohl být nijak hezký před válkou a teď je ještě ošklivější. Ale na špičce betonových sloupů visela americká vlajka. Když Larssen zahlédl vojáky, rozhodl se vyzkoušet Pattonův dopis.

Působil jako mávnutí kouzelným proutkem. Muži mu dali velkou misku výborného guláše a grog v němž byla pěkná porce whisky. Jejich velitelem byl starší seržant, jehož šedivé vlasy ukazovaly na to, že byl jistě veteránem z první světové války a jeho muži mu říkali Mutte. „Je to pěkný vidět někoho, kdo jde dopředu místo dozadu. My jsme ustupovali až moc.“ Jeho hlas měl silný přízvuk.

„Platili jsme za to dost vysokou cenu,“ řekl Larssen tiše.

„Ustupovat k Chicagu taky nebylo zadarmo,“ prohlásil seržant a Jens na to mohl jenom pokývat hlavou.

Před setměním se dostal do Jolietu. I tam bývalo vězení. Udělali z něj pevnost, která měla zastavit Ještěry. Z jednoho okna ještě mířila hlaveň velkého děla. Jense zajímalo, kam se asi poděli vězni.

Tak jako vždy při svém putování válečnou Amerikou si na noc našel opuštěný dům, kde by přespal. Na první pohled vypadalo všechno v pořádku. Až když si rozbalil spací pytel, všiml si na zemi poházených kostí. Bezpochyby to byly kosti lidské.

Než přišli Ještěři, by v takovém místě nezůstal ani minutu. Teď jenom pokrčil rameny. Za tu dobu viděl horší věci, než byly staré kosti. Když si zase vzpomněl na vězně, raději se přesvědčil, že je jeho Springfieldka nabitá a položil ji vedle spacáku.

Tu noc ho nikdo nezavraždil. Vstal a hned se vydal na cestu. Před ním už leželo Chicago.

Trvalo mu to déle, než si myslel. Nejtěžší boje se odehrávaly na předměstích. Nikdy neviděl takovou devastaci jako tady. Dlouhé úseky vůbec nemohl jet na kole. Někdy naopak musel svůj dopravní prostředek přenášet, což ho ještě víc zdržovalo.

V ruinách bylo přitom živo. Muži ve vojenských uniformách prohlíželi zničené ještěří tanky a jiné dopravní prostředky.

Další v civilních šatech se rozhlíželi, co by se mohlo hodit. Jens opět pevně sevřel svou Springfieldku.

Jakmile se dostal do samotného Chicaga, cesta byla opět snazší. Cesty byly sice stále plné všelijakého harampáčí a stop po bombardování, ale alespoň bylo jasné, kudy vede cesta. Na některých domech byly nápisy jako: V PŘÍPADĚ BOMBARDOVÁNÍ JE TATO STRANA BEZPEČNĚJŠÍ. A že se tu bombardovalo hodně.

V ulicích bylo také hodně lidí. Jens už dlouho neviděl tolik civilistů. V bitvě se civilisti někdy snažili ukrýt. Po bitvě buď uprchli nebo byli mrtví. V Chicagu bylo také spousta mrtvých, ale město mělo před válkou tři miliony obyvatel, takže stále jich muselo dost zůstat.

Dívka se opírala o lampu na rohu. Měla na sobě šaty příliš krátké na tak chladné období. Dělal na Jense různé cukrbliky, když jel okolo. Navzdory svému dlouhému celibátu se nedal zviklat a pokračoval v jízdě. Její tvář byl tvrdá a strhaná jako tváře válečných veteránů.

„Skrblicej bastarde!“ ječela za ním. „Chcípáku! Doufám, že ti upadne!“ Jens napadlo, jak se asi chová k mužům, kteří si dají říct. Doufal, že lépe než k němu.

Jestli to bylo vůbec možné, černoši v Bronzeville vypadali ještě hůř než běloši ve zbytku města. Jens na sobě cítil jejich pohledy, když jel kolem, ale nikdo si nedovolil víc než pohled na muže v armádním kabátě a s armádní puškou přes rameno.

Činžák, ve kterém s Barbarou bydlel, stál na kraji Bronzeville. Zahnul za poslední roh a musel rychle zabrzdit... Už tam žádný dům nestál. Zbyla po něm jenom hromada cihel, trámů a střepin skla. Musel dostat přímý zásah. V ruinách si hrálo několik barevných dětí. Stál tam jako hromádka neštěstí.

„Nevíte, co se stalo s paní Larssenovou, co tu bydlela?“ zavolal po chvíli na chlapce. Strach v něm rostl jako hrozivý mrak. Ani si nebyl jist, jestli chce znát odpověď.

Ale chlapci jenom zavrtěli hlavami. „Nikdy jsem o ní neslyšel, pane,“ řekl jeden z nich. A zase se vrátil ke hře.

Larssen zamířil na východ k univerzitnímu městečku. Když nenašel Barbaru, tak příští zastávka musela být Metalurgická laboratoř. Tam by o ní někdo mohl dokonce něco vědět.

Ačkoliv tam chyběli studenti, univerzitní městečko bylo daleko méně poškozeno než zbytek města. Snad to bylo tím, že jeho nízké baráky byly od sebe poměrně daleko roztroušeny. Jens se dostal až k centrálnímu parku v městečku. Jeho trávník býval hezčí, když ho nehyzdily četné krátery po bombách

Napravo od něj zbyly ze Swift Hall pouze ruiny. Eckhart Hall ale stál, a až na pár rozbitých oken vypadal poměrně

nedotčeně. Jens zamířil ke vchodu.

„Je tu někdo?“ zavolal. Odpověděla mu jenom ozvěna. Všichni už mají padla, došlo mu. Ale stejně v něm blikla malá naděje.

Kráčel nahoru po schodech a bral je po dvou. Ať už šly sekretářky a další personál domů, vědci z Metalurgické laboratoře měli plno práce skoro nepřetržitě. Ale místnosti nahoře byly tiché. Kanceláře a laboratoře byly nejenom prázdné, ale dokonce i metodicky vyklizené. Ať už byla Metalurgická laboratoř kdekoliv, na chicagské univerzitě to rozhodně nebylo.

Dolů kráčel mnohem pomaleji než nahoru. Někdo stál u jeho bicyklu. Už sahal po pušce, když toho muže poznal.

„Andy!“ vykřikl.

Šedovlasý kustod se překvapeně otočil. „Ježíš Maria, jste to vy, doktore Larssene?“ vyhrkl a stále měl ten přízvuk člověka, co se narodil Chicagu. „Řeknu vám, že jsem už nevěřil, že vás ještě uvidím.“

„Mě napadlo mnohokrát to samé.“ odpověděl Jens. „Kam se, u všech rohatých, poděla Metalurgická laboratoř?“

Místo aby odpověděl přímo, začal si Reilly prohrabávat kapsy. Pak vytáhl ošoupanou obálku. „Vaše žena mi dala tohle, kdybyste se náhodou vrátil. Jak jsem řekl, měl jsem o tom své pochybnosti, ale pro jistotu jsem to nosil s sebou...“

„Andy, vy jste poklad.“ Jens otevřel obálku. Radostně vydechl, když poznal Barbařino písmo. Sice trochu vybledlo, ale číst se ještě dalo. Larssen zoufale potřásl hlavou. Tolik toho musel projít, tolik vytrpět a teď tohle.

„Proč zrovna Denver?“ vykřikl hlasitě. „Jak se mám sakra dostat do Denveru?“ Stejně jako tahle válka, i jeho cesta měla trvat ještě pěkně dlouho.